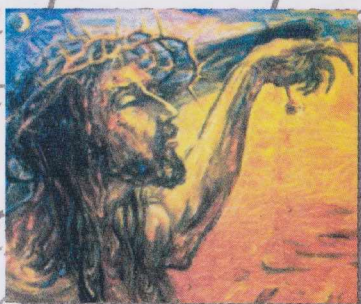

iminti liūdintys; jie
tys teisumo; jie bus
ie regės Dievą. Palai
jų yra dangaus kara
šmeižiami. Būkite linksmi ir dziuga
argdienio dvasią; jų
dės žemę. Palaimint
usilauks teisingumo.
evo vaikais. Palaimi
ate niekinami ir persekiojami bet me
ia gausus atlygis dangaus. Palaimint
tys; jie bus paguosti.
bus pasotinti. Pala
Palaiminti taikdariai
s karalystė. Palaiminti turintys, dan

SIELOS DUONA

Kun. Vitas KAKNEVIČIUS

Sielos duona

— A₁ —

Kaunas
2006

ISBN 9955-482-21-4

UDK 23/28

Ka-169

NIHIL OBSTAT

Mons. P. Tamulevičius

Censor ad hoc deputatus

Kaunas, 2003 m. lapkričio 30 d.

Stilius ir korektūra Jonas Žinaitis
Viršelio dailininkas Virginijus Kašinskas
Maketavo Vladas Pachanavičius
(8-687) 8 20 34

Kun. Vitas KAKNEVIČIUS

Sielos duona

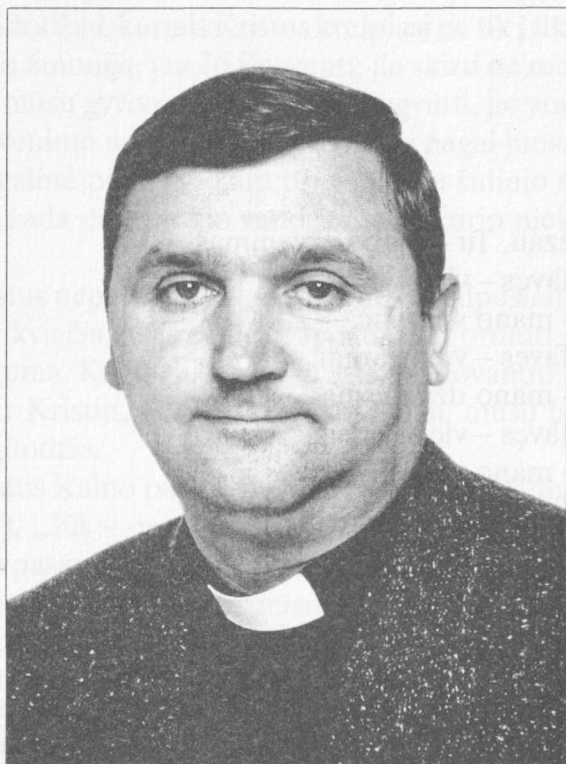
Pamokslai sekmadieniams bei
šventėms

— **A₁** —

2006

Tegul Jūsų kiekvienas paramos trupinėlis tampa tuo dideliu dvasinės duonos kepalu alkanoms sieloms, nes Jėzus yra pasakęs: „Žmogus gyvas ne vien duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų“ (Mt 4, 4). Tik Jūsų maldos, geros valios ir didelių darbų dėka šis duonos kepalas ir yra prieš mūsų akis.

2001 12 02 – 2002 11 30

Šių pamokslų pradžia gimė, man darbuojantis Šventybrastyje ir aptarnaujant Apytalaukio, Surviliškio parapijas bei Kalnaberžės koplyčią. Pradžia iš to nuostabaus gamtos grožio kampelio – Šventybrasčio, o pradedant 2002 05 17 diena – jau nuo Nemuno kranto Šančių parapijos tikintiesiems.

IVADAS

O Jėzau, Tu – mano gyvenimas,
Be Tavęs – vien mirtis.
Tu – mano stiprybė,
Be Tavęs – vien vargai.
Tu – mano džiaugsmas,
Be Tavęs – vien kančia.
Tu – mano ramybė,
Be Tavęs – vien kova,
O Jėzau!

(Giesmė)

Šių jau pasakytų pamokslų tikslas – tarsi pratęsti Kristaus Kalno pamokslą. Visų pamokslų centre yra pats Kristus. Svarbiausias ir vienintelis mano gyvenimo uždavinys – tai pareiga vis geriau pažinti Kristų ir tuo pačiu vis nuoširdžiau apie Jo meilę ir gailestingumą kalbėti Jums.

Kristaus Kalno pamokslas yra begalinė dangaus palaima, kuri sklinda iš Dievo sosto ir skirta mūsų pasaulio žmogui. Dievo žodis duotas žmonėms kaip būtinas įstatymas, kaip dangiškasis žibintas mūsų gyvenimo keliui, kaip druska apsauganti mus nuo sugedimo. Visa tai – viltis ir paguoda nusivylimo minutėmis, kai palieka patys brangiausios žmonės, bet Dievas guodžia ir stiprina, myli ir atleidžia, padeda ir pirmas tiesia pagal-

bos ranką. Čia Mokytojas sako žodžius, pasakytus Jam Jo Tè-vo.

Visi žodžiai, kuriais Kristus kreipiasi ne tik į tikinčiuosius, bet ir į visą žmoniją, yra Jo išgyventi; jie skirti ne mums apsunkinti, bet mūsų gyvenimą ir dalį palengvinti, jie yra mūsų amžinojo gyvenimo garantas, jei gyvensime pagal juos. Iš Jo lūpų liejasi begalinė palaima, kaip prie Jokūbo šulinio samarietei, kuriai Jis žada duoti tokio vandens, nuo kurio niekada nebetroks.

Kristus nepalieka jokios abejonės nusilpusiems, netobuliems, bet kviečia atsigręžti į Jį, Jį pamilti ir priimti Jo begalinį gailestingumą. Kai myli, nesunku atleisti, dovanoti, apkabinti. Tą daro ir Kristus, nes Jis mus labai myli, mūsų laukia, mus moko ir guodžia.

Kristus Kalno pamoksle pabrėžia: „Jūs – žemės druska” (Mt 5, 13), „Jūs – pasaulio šviesa” (Mt 5, 14). Nebijokite, aš nugalėjau pasaulį, aš nugalėjau šėtoną ir nuodėmę, mirtį ir pasmerkimą. Dabar viskas yra mūsų rankose – ar su Kristumi eiti kartu, ar pasilikti be Jo. Jėzus nenori, kad mes liūdėtume, kad mums būtų sunku. Jis išmoko ir melstis, sakydamas „Tėve mūsų, kuris esi danguje”. Bet ir perspėja, kad „Kur jūsų lobis, ten ir širdis” (Mt 6, 21). Ragina krauti lobį danguje. O kai būna sunku, Jis vėl kviečia, tardamas: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!” (Mt 11, 28).

Žiūrėdamas į visas šio pasaulio nuodėmes, Jėzus nesigaili, kad mus sukūrė. Žmogaus širdyje Jis išvelgia kai ką daugiau nei nuodėmę. Savo begaline meile ir išmintimi Jis mato visas mūsų galimybes, visas pastangas ir kovas, visada yra mūsų pusėje ir pasiruošęs visuomet padėti, bet mums pirmiems reikia žengti tą žingsnį. Ženkime jį!

Kristaus Kalno pamokslas yra aktualus ir mums šiandien. Tad paimkite šią pamokslų knygą ir ją perskaite geriau pažin-

kite save ir Tą, kuris mus be galio myli. Tegul šis Šančių parapijos kalnas mums primena tą Kristaus Kalno pamokslų kalvą, kad ir Jūs, visi čia susirinkę, galėtumėte išgirstąjį žodį teisingai pritaikyti tarpusavio santykiuose. Tegul nors vienam žmogui šie pamokslai padės geriau pažinti Kristų ir Jį pamilti, – tada bus buvę verta rašyti ir tą spausdintą žodį perduoti Jums.

Telaimina Jus visus Visagalis Dievas ir telydi motiniška globa Švenčiausioji Mergelė Marija, kuri yra visų mūsų Motina.

Autorius

A₁
ADVENTAS IR KALĖDOS

ŠVIESA IR BUDĖJIMAS

I advento sekmadienis

Mt 24, 37-44

Pradėjome rengtis Kristaus gimimo iškilmei. 4 advento savaitės leidžia apmąstyti ir išgyventi ilgą Izraelio tautos ir visos žmonijos viltį bei lūkestį, kad užgims pasaulio **Gelbėtojas**. Adventas – atidumo ir įsiklausymo metas. Jis nereikalauja kaip nors ypatingai, nekasdieniškai elgtis, bet giliau pažvelgti į kasdienybę, išgirsti joje prabylantį Dievo **Žodį** ir atpažinti jį savo gyvenime, pamatyti, kur Jis dėl mūsų pačių kaltės lieka neišgirstas ir nesuprastas, kur dar reikia ištiesinti takus ateinančiam Viešpačiui.

Tačiau kiek daug mes užmirštame, kiek daug spalvų ir garsų užgęsta mumyse. Žmogus užmiršta save, didesnė mūsų pačių dalis užmiršta. Ir dar nežinia, kuri: geresnė ar blogesnė. Šio pirmojo advento sekmadienio Evangelija mums kalba, kad neužmirštume, kad reikia budėti, nes tik tada galėsime pilnai suprasti Kristaus pasakytus žodžius: „Todėl ir jūs būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite” (Mt 24, 44). Kartais užkliūni už kokio žodžio senoje užrašų knygelėje ir negali prisiminti, kodėl jis čia atsidūrė, ką jis reiškia ir kur veda. Taip yra ir su Dievo Žodžiu, kuris kas treji metai vis pakartotinai primename, tačiau dažnai Jį išgirstame tarsi pirmą kartą.

Dažnai esi vertas tik tiek, kiek duodi kitiems to dvasinio peno, gerumo ir meilės. Bet skaudžiausia ir sunkiausia išgyventi

tai, kad tie, kurie tamsią, audringą naktį turėjo būti kitiems švyturiu, patys užgeso. Užgeso visiems laikams...

Nenusiminkime, kad greitai bėga dienos. **Žinokime**, kad tokios dienos, kokia buvo vakar, jau daugiau nebebus ir kitas rytas skirsis nuo šiandienos. Šv. Mišios, kurias pradeda kunigas, taip pat yra paskutinės. Kitą kartą jis pradės naują auką. Prarasta galimybė padaryti **gera** jau niekada gyvenime nepasikartos. Šiandien neišklaustas Dievo Žodis prarastas visiems laikams. Gyvenimas nėra teatro scena ir jame neįmanoma išieiti nusilenkti keletą kartų. Visa, ką mes darome, yra svarbiausia ir reikšmingiausia. Visos mūsų mintys, veiksmai, žodžiai yra nepakartojami. Du kuls kartu lauke ir vienas bus paimtas, kitas paliktas. Dvi mals vienomis gironomis ir viena bus paimta, o kita palikta. Visa, kas reikšmingiausia, net ir pasaulio pabaiga bei žmogaus mirtis, yra susiję su kasdienybe. Tai tikriausiai aišku kiekvienam, tačiau ne visiškai suprantama, kokiais kriterijais vadovaujasi Dievas, atskirdamas ir vertindamas žmones. "Vienas bus paimtas, o kitas paliktas" (Mt 24, 40). Kodėl du žmonės, tokie panašūs vienas į kitą, dirbantys tą patį darbą, vertinami taip skirtingai? Mes paprastai vertiname viską kartu. Sau ir kitiems **prikabiname** tarsi etiketes. Šis žmogus padorus, anas – tikrai nuoširdžiai tikintis, o štai trečias – tikras nenaudėlis. Tuo tarpu Dievo akimis žvelgiant, ne viskas, ką daro „garbingas žmogus“, yra garbinga ir ne visi piktadariu vadinamo piliečio veiksmai yra iš tiesų blogi. Kur kas svarbiau tik budėti, o todėl reikėtų sugebėti vertinti pirmiausiai save. Ar tai, ką veikiu, iš tiesų vertinga Dievo akyse, ar bruzdesys, pastangos, kurioms pašvenčiu tiek laiko, tikrai domina Dievą? Ar kartais neatėjo laikas atsisakyti kažko, kas Dievui tikrai nepatinka?

Tai klausimai, kuriuos, pradėdamas naujuosius liturginius metus, sau turėtų pateikti kiekvienas krikščionis, nes tik tokiu būdu galime tinkamai kreipti save tuo keliu, kuris veda į amži-

nąjį gyvenimą. “Dienomis prieš tvaną žmonės, nieko nenumanymdami, valgė, gėrė, vedė ir tekėjo iki pat dienos, <...>, kai užėjo tvanas ir visus nusinešė” (Mt 24, 38-39). Štai kur slypi vienas didžiausių šiuolaikinių žmonių prasižengimų. Jie nieko nenumano. Jie net nemėgina pakreipti kita linkme savo mąstysenos. Save raminame, kad nedarome nieko blogo, esame normalūs žmonės. Valgome, geriame, vakarais sėdime prie televizoriaus, einame į darbą, aptarinėjame kitų poelgius, svarstome, kur vyksime atostogų, sklaidome naują laikraštį, užmesdami žvilgsnį ir į tą puslapį, kur spausdinamas horoskopas. Tikras krikščionis mokosi suprasti, kad Dievas laukia jo paprastuose kasdieniniuose rūpesčiuose. Tada jam paskutinė diena tampa ne katastrofa, bet įžengimu į mylinčio Tėvo Namus. Kaip tik todėl, pradedant naujus bažnytinius metus, mums ir primename: **budėk**.

...Sekmadienio vidurdienį jauna moteris virtuvėje plovė salotas. Prisiartino jos vyras ir, norėdamas pasišaipyti, paklausė: „Ar galėtum pakartoti, ką ši rytą sakė klebonas per pamokslą?”

„Jau nebeprisimenu”, - prisipažino žmona. “Tai ko vaikštai į bažnyčią klausytis pamokslų, jei taip greitai juos užmiršti?”

„Pažvelk, brangusis: vanduo teka salotomis, tačiau nepasilieka kiaurasamtyje; ir vis dėlto salotos nuplautos kuo puikiausiai”.

Nebūtina viską konspektuoti. Svarbiau leistis „nuplautomiesiems” **Dievo žodžio**. Tai ir pradėkime daryti jau šiandien.

Pasižiūrėję į save, pastebime, kad žmogui labai lengva nueiti į vienokį ar kitokį kraštutinumą. Kuris mano, kad nėra nieko aukštesnio už jį, kad jis viską supranta, toks žmogus nieko aukštesnio neieško ir taip save sunaikina. Žmogus, kuris įsivaizduoja, kad Dievas yra labai toli, nuvertina kiekvieną taip brangią akimirką, kuri todėl jam neduoda jokios naudos.

Jūsų daugumai neteko išgyventi nuotaikos, kai žmogui į

akis pažvelgia vėžio liga. Čia noriu jums pristatyti Tėvą Aloyzą Lord SJ, kuriam į akis pažvelgė vėžio liga. Praėjus keliems mėnesiams po to, kai gydytojas pasakė, kad jo plaučių abi pusės apimtos vėžio, Tėvas Danielius Aloyzas Lord SJ parašė straipsnį, kurį išspausdino laikraščiai ir žurnalai visoje Amerikoje ir Kanadoje. Tame straipsnyje jis rašo: „Kai buvo sprendimas, kad sergu vėžiu, aš lengviau atsikvėpiaau. Aš vis laukiau, kad kurią nors dieną patirsiu širdies smūgį ar kraujo išsiliejimą smegenyse. Bijojau staigios mirties, gal net be Sakramentų. Vėžys man atrodė per daug švelnus. Toks malonus išpėjimas man patiko. Tai staiga pažadino mano energiją ir pasiryžimą kuo greičiausiai išnaudoti dar likusį laiką. Pajutau norą parašyti tas knygas, kurias vis seniai planavau. Kartu grįžau kalbėti į susirinkimus. Aš taip dažnai kitus mokiau tikėjimo ir staiga pasijutau, kad to tikėjimo dabar mane moko mano draugas vėžys. Žinojimas, kad turiu vėžį, kitaip apšvietė mano gyvenimą: žemė atrodė gražesnė, dangus giedresnis, kiekvienas dienos momentas brangesnis, o daiktai neturi vertės“. Tą dieną, kai jis jau sirgo vėžio paskutinėje stadijoje, pavadino „Laiškai mano Viešpačiui“. Tai buvo jo paskutinės rekolekcijos, pripildytos tvirto tikėjimo ir susigyvenimo su dvasiniu pasauliu. Laiškai yra trumpa santrauka jo pažiūrų į gyvenimą, įrėmintų į šv. Ignaco rekolekcijas. Tačiau tuose laiškuose niekur nėra užuominos apie jo mirtiną ligą, nė šešėlio kokio nors kartėlio ar apgailestavimo. Mes esame paveldėtojai ir **skolininkai** jo tokio turtingo palikimo ir tokios kilnios vizijos tos karalystės, į kurią visi esame pakviesti.

Šiandien jau uždegėme pirmąją advento žvakę. Nė kažin kiek šviesos, bet ir ji dabar šviesi, kai ateina trumpiausios gruodžio dienos. Saulė visai nuo mūsų atstojo, tarsi anas Evangelijos šeimininkas, iškakusi kažkur į svetimus kraštus pasižmonėti. Tamsu ir nyku gruodį Lietuvoje. Jei galėtum, kiekvieną pakampį nukaišytum žvakutėmis. Adventinis šviesos ir tamsos žai-

dimas truks iki pat Kalėdų, kai visi kartu, karaliai ir piemenys, ir gyvulėliai, sustoję dairysimės vienintelės žvaigždės, kuri pašventina mūsų naktis. Advento laikotarpį turbūt geriausiai ir apibūdintų šis žaidimas – kasdien iš tamsos einama į šviesą, iš šviesos vėl pasineriama į tamsybes. Kas linkęs vertinti tik pirmąją kryptį, advento nesupras ir nepamils. Išgėręs tabletę, pasistengs jį pramiegoti kaip nieko gero nežadančią naktį, kad žvalus ir pasipuošęs pabustų giedrą, saulėtą Kalėdų rytmetį. Advento malonės nepatirs nė tas, kam šis pasaulis yra nuolatinė šviesos ir tamsos kova, žadanti pergalę stipriesiems. Šiandien mūsų įžiebta **Advento** žvakė – mažas ir nedrąsus žiburėlis. Ne jam grumtis su gruodžio naktimis. Pats Dievas ne sykį pakeliui į Betliejų jį atims, užpūs, kad neapsigautume, manydami savąja ugnimi žėruoją. Keistas, žiaurus yra adventas, giedantis Išganytojo artumą ir patį pirmąjį sekmadienį leidžiantis Viešpačiui nebūti, išnykti, atsiskirti, nutolti nuo mūsų. Žvakė, tiek daug vilčių sukėlus, užgeso. Mes palikti patys vieni Dievo tamsoje ir tyloje. Ten laukiama Jo, pasirodančio istorijos užsklandoje. Evangelistai šventai tikėjo, kad prisikėlęs Kristus netruks sugrįžti pas savuosius galingas ir šlovingas, tačiau Viešpats labai pavėlavo. Vienas po kito traukėsi iš gyvenimo pirmieji mokiniai, budėję ir laukę Mokytojo kaip kantrūs durininkai. Jis nepasibeldė nei vidurnaktyje, nei gaidgystėje.

Ar Kristus ir šiandien vėluoja, nutęsęs savo pažadus - sugrįžti? Vaidinsime nuolankius ir cituosime Evangeliją, kad niekas nežino nei dienos, nei valandos? Jaučiu, kur ieškoti atsakymo. Viską gali paaiškinti viena bemiegė naktis. Nesvarbu, kokia... Slau-gant ligonį, pasilenkus prie kūdikio lovytės, besisielojant dėl mylimo žmogaus ar dejuojant iš skausmo. Nemiga – tai **Geroji Advento Naujiena** tiems, kurie trokšta, kad šeiminkas sugrįžtų. Viena vienintelė laukimo ir budėjimo naktis, besilgint iš sutemų išnyrančio Viešpaties veido, atskleis didįjį advento ste-

buklą. Jis yra čia, niekur neišvažiuojes ir nepasitraukęs. Jis pats nemiega budėdamas ir laukdamas mūsų. Tamsus ir tylus, kad nepatektų į laikraščių puslapius ar televizoriaus ekraną. Žvakė vėl suplevens ant stalo, nes buvo patikėta naktimi, dovanojančia Jo artumą. Jei tarčiau: tamsybės, apsisaukit ir šviesa aplink mane naktimi tepavirsta, tai ir tamsybės **Tau** ne tamsybės. Tau naktį šviesu kaip ir dieną.

Viešpatie Jėzau, aš norėčiau praleisti adventą, rengdamasis Tavo atėjimui į šį pasaulį. Padėk man per sakramentus, malda, Šventąjį Raštą bei atgailą labiau pažinti Tavo begalinę meilę. Mano nuodėmių tamsą tenustelbia Tavoji šviesa. **Tu ragini** mus budėti ir būti visada pasirengusius.

O ar aš rengiuosi šiam susitikimui?

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 02

Surviliškis, 2001 12 02

ATSIVERTIMO VIETA

II advento sekmadienis

Mt 3, 1-12

Kiekvienais metais, kai reikia pereiti per 4 advento savaites ir jas kažkaip įprasminti, susiduriame su aibe klausimų, prieštara-
vimų, net paradoksų. Tad šiandien juos visi drauge pasvarsty-
kime.

Rimtis. Štai per Šv. Mišias bažnyčioje regime pasikeitu-
sią aplinką ir nuotaikas. Dingo gėlės, pritilo vargonai, visur pa-
brėžiama santūrumas ir rimtis. Taip reikia. Adventas. Katekiz-
mai, maldaknygės ir pamokslai primena ir primena: dabar me-
tas atgailauti, atsiversti, susilaikyti nuo mėsos ir triukšmingų
pasilinksminimų. Ką gi, gražu, kilnu ir naudinga. Tuo galētu-
me šventai tikėti ir gyventi, jei per visą adventą nekeltum kojos
iš bažnyčios, dieną ir naktį čia melstumeis, klausytumeis Dievo
žodžių ir dvasingų pamokslų. Bet vos tik išeini iš bažnyčios,
patenki į kasdienybės katilą. Užmiršti visas kalbas apie adven-
to svarbą, visi šventi pamokymai pasirodo taip toli, tokie sveti-
mi mūsų kasdienybės tikrovei. Galime išgirsti paaiškinimą, kad
dėl visko esąs kaltas sugedęs, klaidose ir nuodėmėse pasken-
dęs pasaulis. Žinoma, sunku nuginčyti šią aplinkybę. Tiesa, bu-
vo laikas, kai Bažnyčios įtaka pasauliui buvo gilesnė ir plates-
nė. Bažnyčia sugebėjo daryti poveikį ne tik atskiriems indivi-
dams, bet ir visuomenei. Deja, tie laikai yra negrįžtamai pra-
ėję. Bažnyčia šiandien turi vykdyti savo pašaukimą sekuliari-

zuotame pasaulyje, kuris siekia autonomijos kiekvienai gyvenimo sričiai. Galima tam pritarti, galima nepritarti, tačiau pasaulis, neišskiriant nei Lietuvos, šiuo metu yra toks. Tokie yra mūsų laiko ženklai, kuriuos privalu krikščioniui perskaityti ir suvokti. Užuoat keikus sugedusį pasaulį, reikia jautriai ir rūpestingai atsiliepti į pasikeitusį žmonių mąstymą, gyvenimo būdą, vertybių sampratą. Kantriai su meile ieškoti kelių, kuriais Geroji Evangelijos Naujiena galėtų pasiekti šių dienų žmogaus ausis ir širdis. Tokią Bažnyčios pasiuntinybę šiuolaikiniame pasaulyje atpažino ir palaimino II Vatikano Susirinkimas. Kiekvienas krikščionis, ne tik kunigai ir vienuoliai, yra **kviečiami prisidėti prie bendros atsakomybės ir bendrų pastangų evangelizuoti pasaulį**, pasikliaujant ne abejingu tradicijų pastovumu, bet **Dievo Dvasia, kuri viską gaivina, atnaujina, keičia**. Todėl neskubėkime laidoti ir advento. Ne todėl, kad būtų gaila seno ir gražaus papročio su rarotomis, su ilgesio ir laukimo kupinom giesmėm.

• Todėl Bažnyčia šiandien perduoda mums Švento Rašto žodžius ir sako: nepaisant visų prieštaravimų ir skirtumų, jūsų gyvenime tebėra apstu gyvų advento ženklų, **Dievo laukimo, Dievo artumo ženklų, atgailos ir atsivertimo malonės pėdsakų**. Ieškokite tų ženklų, atpažinkite juos. Ir kaip būtų keista, pagalbos ranką mums šiandien ištiesia ne koks liberalus šiuolaikiškas teologas, bet pats didžiausias, pats griežčiausias Naujojo Testamento asketas ir atsiskyrėlis **Jonas Krikštytojas**. Kodėl Jonas Krikštytojas? Argi jo raginimas atsiversti, atgailauti, duoti atsivertimo vaisių nėra bailsus kaltinimas mūsų pasauliui, kuris daug dažniau **neria į malonią valdžios, šlovės jūrą**, negu į atsivertimo vandenį? Kaip galėtume šitokį žmogų šiandien kviesti sau užtarėju, tarpininku tarp Bažnyčios, t.y., balso dykumoje ir mūsų sekuliarizuoto, nukrikščionėjusio pasaulio? Vis dėlto, dėmesingai skaitydami Evangelijų tekstus, galime tikė-

tis, kad Jonas Krikštytojas nelauktai taps mūsų advokatu, mūsų neadventiško advento viltimi ir paguoda. Kada imi lyginti Jėzų ir Joną Krikštytoją, Mesiją ir Jo pirmtaką, tiesiog pribloškia jų nepanašumas, net „priešiška“ pozicija. Atrodo, kad Evangelijų autoriai sąmoningai ieško skirtumų Jono ir Jėzaus pasiuntinybėse, ir nuolat juos abu supriešina. Štai evangelisto Mato pasakojime ir Jonas, ir Jėzus savo veiklą pradeda tuo pačiu raginimu **atsiversti**, nes Dievo karalystė čia pat. Bet Jonas savo žodžius palydi grasinimais, o Jėzus - gydymas žmonėse visokias ligas bei negalias. Jonui prie širdies rūsti ir žiauri dykuma. Jėzus pasineria į miesto, Kafarnaumo šurmulį bei įvairovę. Jonas taip pasiliks **stovėti šaukdamas** prie savęs minias, Jėzus keliaus per miestus ir kaimus, pats eis pas žmones. Galiausiai Jonas pakiš savo galvą po budelio kalavijų dėl įžeistų karalienės ambicijų. Jėzaus mirtis tuo tarpu bus sąmoningai ir laisvai pasirinkta. Kokia yra šių priešingybių prasmė? Tiesa, Evangelija pirmiausiai nori pabrėžti, kad **Jėzus yra didesnis už Joną Krikštytoją**. Galbūt tarp eilučių siūlo įsitikinti, kad meilė ir gailestingumas yra galingesni už baimę, bausmę ir rūstybę. Bet mums to negana. Klausiamo, kokio prasmės Jonui Krikštytojui būti Mesijo šešėlyje, pagaliau kapituluoti prieš didesnįjį. Tamsus ir nedėkingas Jono Krikštytojo adventas šiandien mums duoda vieną svarbią, vertingą pamoką. Gyvenime priartinusios Dievo Karalystės tikrovė visuomet yra dalis to, kas nenumatoma, neįvertinama, nesuprantama. Pirmtako kelias visuomet sunkus. O kas iš mūsų nėra pirmtakas savajame kelyje pas Dievą? Kas išdrįstų tvirtinti, kad Dievo ilgesys ir laukimas gimsta tik dykumoje, tik valgant skėrius ir laukinį medų, dėvint kupranugario vilnų apdarą? Neskubėkime laidoti advento, nes tai mūsų gyvenimas, toks pat prieštaringas, vingiuotas, kupinas nelauktos Dievo malonės.

„Duokite tikrų atsivertimo vaisių“ (Mt 3, 8). Gyvenimas

su Dievu yra vaisių davimo sąlyga. Niekas nesitiki, kad nudžiūvęs, negyvas medis duos vaisių. Jėzaus reikalavimai teisingi. Jis nesitiki, kad neatsivertę žmonės duos vaisių. Tik gyvas krikščionis gali duoti vaisių ir tik tada, kai laikosi arti kamieno - Jėzaus Kristaus. Jeigu mes turime gerą vidinį ryšį su Jėzumi, tai duosime daug vaisių. Todėl Jis sako: „Aš esu vynmedis, o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje ir Aš jame, tas duoda daug vaisių; nuo manęs atsiskyrę, jūs negalite nieko nuveikti” (Jn 15, 5).

Kasdieniniame gyvenime vaisiai turi būti matomi - pasireikšti šventumu, meile, gailestingumu, pasiaukojimu, nesavanaudiškumu. Tačiau kur kas svarbiau negu mūsų dvasinis išvalgumas ir patyrimas yra mūsų ryšys su Jėzumi. Jis ieško pirmosios meilės mūsų gyvenime, kuriame mums nėra nieko svarbiau, kaip žinoti, ką Dievas apie mus mano, ir kad nuodėmė nėra nereikšmingas dalykas, bet kasdieninis skausmas, ir kad Kristaus kryžius taptų mūsų mylimiausia vieta.

Todėl mums nereikia abejoti, kas yra mūsų naujojo gyvenimo vaisiai. Biblijoje sakoma, kad tai yra „meilė, džiaugsmas, ramybė, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, romumas, susivaldymas” (Gal 5, 22-23). Kalbėdami apie dvasinius vaisius, dažniausiai galvojame apie regimus rezultatus, tačiau Kristus visų pirma žiūri į mūsų širdis. Širdies ryšys su Juo yra lemtingas. Jei tavo širdies ryšys su Jėzumi pasidarė šaltas, atmink, kad vienintelis kelias pirmyn yra kelias atgal pas Jėzų. Kelias atgal į susitaikinimą ir atleidimą nuves mus į atnaujintą ryšį ir pirmąją meilę.

Adventas pažymėtas laukimu Išganytojo, ateinančio į pasaulį, į kiekvieno mūsų namus. Pasaulio Išganytojas turėjo atėiti kaip žmonių Gelbėtojas, kaip visų jų nuopolių ir klaidų Atpirkėjas. Toks buvo Kūrėjo pažadas visai žmonijai, ir prireikė kelių tūkstantmečių, kol jis išsipildė. Išganytojo atėjimas pažymėtas gražiąja Kalėdų švente, Kristaus užgimimo arba Jo at-

ėjimo į pasaulį didžiuoju Stebuklu. Kodėl taip ilgai žmonijai reikėjo laukti Išganytojo? Ar negalėjo Jis ateiti anksčiau ir atnešti kalėdinį džiaugsmą, ramybę, palaimą? Atsakymas vienas: tokia buvo **Dievo** valia, Aukščiausiojo nustatytas laikas. Tuo būdu norėta žmonijai suteikti kuo didesnių malonių, parengti ją Išganytojo atėjimui. Žmonija buvo parengta, pažadinta ir padrasinta laukti didžiojo stebuklo. Laukimas - tai jau išpėjimas, kad turime šiam stebuklui būti pasiruošę.

Keistą nuotaiką sukuria šio sekmadienio Evangelija. Panašiai pasijuntame, turbūt, prieš kokią ilgą kelionę ar prieš kažką svarbaus, kas turi įvykti, tačiau ko mes iki galo nepažįstame. Visada jaudinamės prieš tokį įvykį. Jis žadina mūsų smalsumą ir kelia šiurpulį. Šiurpulį, nes nežinome, kas gi tiksliai įvyks ir kaip viskas bus, tik numanome, kad įvyks kažkas svarbaus. Evangelija šiandien mums paskelbia tokį įvykį – **Dievo Karalystės atėjimą**. Ji mus ragina: „Atsiverskite, nes prisiartino dangaus karalystė“ (Mt 3, 2). Galima pagalvoti, kad čia nėra nieko baisaus ir nežinomo. Esame girdėję daug Jėzaus palyginimų apie Dievo Karalystę. Žinome, kad jos neverta ieškoti kažin kur toli, nes ji paties Jėzaus žodžiais, jau yra tarp mūsų, kad ji yra Dievo meilės buvimas tarp žmonių, ir kad turime stengtis ją su Dievo pagalba kurti jau čia, žemėje. Turime pripažinti ir tai, kad iki galo mes Dievo Karalystės visgi nepažįstame. Todėl teisus Jonas Krikštytojas, mus ragindamas: „Atsiverskite, nes prisiartino Dangaus Karalystė“ (Mt 3, 2). Kadangi jos nepažįstame, tai negalime ir prie jos priprasti, negalime likti abejingi jai prisiartinus, o priprasti juk labai lengva. Kasmet švenčiame Adventą, girdime tuos pačius Šventojo Rašto skaitinius ir, turbūt, neretas iš mūsų susidaro sau įprastą advento išgyvenimo būdą. Tai nėra blogai. Blogai būna tada, kai toje formoje nebelieka atsivertimo, nebelieka stebėjimosi Dievo Karalystės naujumu ir nepažįstamumu. Tada pasitinkame ad-

ventą kaip dar vieną liturginių metų laiką, kurio metu turime atlikti savo religines pareigas. Tokiu atveju Jonas Krikštytojas galėtų mums pasakyti tą patį, ką pasakė fariziejams: „Duokite tikrų atsivertimo vaisių. <...> ir kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį” (Mt 3, 9-10). Iš tiesų, gan šiurpinančiai skamba šis įspėjimas, tačiau ar jis skirtas mus išgąsdinti ir laikyti baimėje? Galbūt, vienintelis dalykas, kurio Jonas ragina mus bijoti, yra pražiopsoti Dievo Karalystės naują ir net nebandyti atsiversti, nebandyti keisti savo gyvenimo. Todėl, bijokime laikyti šį laiką, kurį dabar gyvename, dar vienu eiliniu adventu, su įprastinėmis apeigomis ir papročiais. Juk Adventas yra Dievo atėjimo į mūsų gyvenimą laukimas. O Dievo atėjimas visada yra naujas ir džiuginantis bei teikiantis gyvybę.

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 09

Surviliškis, 2001 12 09

DIEVO KARALYSTĖ PRASIDEDA MUMYSE

III advento sekmadienis

Mt 11, 2-11

Šiuo evangeliniu pasakojimu prasideda pasakojimų ciklas, skelbiantis Dievo karalystės atėjimą. Evangelija tarsi padalija žmones į dvi stovyklas. Tuos, kurie seka Jėzų ir tuos, kurie Jį atmeta. Galime čia išvelgti ir dviejų pasaulių susidūrimą – senojo ir naujojo. Jonas Krikštytojas parodo skirtumą tarp **tikėjimo ir gyvenimo**. Senasis pasaulis – tai tas, kur religija yra tapusi patogi atsiskaitymo su Dievu papročiu, nepaliečiančiu žmogaus širdies ir gyvenimo. Naujasis, priešingas senajam, prasideda su Jėzaus atėjimu ir reikalauja viso žmogaus apsisprendimo. Skaitydami šią Evangeliją, mes taip pat kasdieninėje tikėjimo ir netikėjimo kovoje klausiame savęs: *ar Tu esi Tas, ar man laukti kito?*

Šis trečiasis advento sekmadienis dar vadinamas: šviesusis, džiaugsmingasis advento sekmadienis, nuo amžių vadinamas gražiu lotynišku žodžiu „gaudete – džiaukitės“. Nejaugi ir vėl tik sena, brangi Bažnyčios tradicija? Dėl jos dabar visi vienu balsu patvirtinsime, kad mums iš tikrųjų linksma. Džiaugsimės pagal užsakymą, ar ne? Neskubėkime daryti išvadų. Būtų baisiai pigu, jeigu šiandien mums rūpėtų vienintelis dalykas – žūtbūt pakelti sau nuotaiką, prisiminti, kad bus Kalėdos, kad netrukus prasidės vaišių ir dovanų metas, kad visi patirsime bent truputį ramybės ir palaimos sklindančios iš **Prakartėlės**. Žinoma, mintis apie artėjančią šventę jau dabar glosto širdį ir

nereikia nuo jos bėgti. Žinoma, esame žmonės ir nesyk pasiilgstame ko nors gražaus ir gero. Nevalia niekinti ir griauti tokio džiaugsmo. Bet šiandien ne apie jį turėtume mąstyti ir kalbėti. Ne apie džiaugsmą, kuris panašus į gėlę, į šypseną, į rankos paspaudimą. Šio sekmadienio džiaugsmo egzaminas, kurį mums pateikia Evangelija, yra kietas ir sunkus. Šį advento sekmadienį, pavadintą džiaugsminguoju, Bažnyčia eina priešinga kryptimi – užuot skelbusi džiaugsmą, staiga pasiduoda **abejonėms, netikrumui, net nusivylimui**. Evangelistas Matas tęsia Jono Krikštytojo istoriją. Didysis atsivertimo pranašas užsitraukia karaliaus Erodo kerštą ir sėdi uždarytas kalėjime. Jis daugiau nebesugriš prie Jordano upės krikštyti nusidėjėlių. Kaip tikras pranašas, Jonas žūsta nuo budelio rankos už savo **ištikimybę Tiesai**, už nepalaužiamą principingumą. Prieš mirtį jis siunčia savo mokinius pas Jėzų. Mat juos yra persmelkusi bailsi abejonė: ar tikrai šis Mokytojas iš Nazareto, kurį Jonas krikštijo Jordano vandenyse, yra lauktasis Mesijas? Jono mokiniai skuba pas Jėzų su neramiu klausimu. Atsakydamas Jėzus neįrodinėja savo dieviškosios kilmės ir pasiuntinybės. Liepia papasakoti Jonui, kas dedasi aplinkui – aklieji praregi, raišieji vaikščioja, mirusieji prikeliami, vargdieniams skelbiama viltis. Išeitų – visuotinis stebuklų metas Galilėjoje. Ir kas dabar išdrįstų abejoti, kad Jėzus tikrai yra Dievo siųstasis?

Evangelistas Matas aiškiai suvokia, kad šis klausimas jau seniai nebeprisiklauso Jonui Krikštytojui, uždarytam Erodo kalėjime. Šį klausimą kelia jauna krikščionių Bažnyčia, susidūrusi su tikrove, kuri griauja Mesijo karalystės įvaizdį. Šis klausimas šią dieną sprogdina mūsų protus ir širdis, jeigu mes esame atviri pasauliui ir norime atpažinti jame gyvąjį Dievo veidą, o ne pasaldintą kaukę. Ar Tu, Jėzau, tikrai atėjai? Ir jeigu taip, kodėl mūsų pasaulis labiau primena aklo likimo blaškomą laivelį, negu Tavo karalystę? Ką reiškia mūsų sielai naktis, kurioje veltui šaukiamės

Tavo stebuklo? Atsakymą į šiuos deginančius klausimus jau girdėjome. Jis nesikeičia. Aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliama, vargdieniams skelbiama Geroji Naujiena. Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi. Atsakymas taip pat jau nebeprisiklauso Jėzui. Jį taria, jį rašo krauju pati Dievo Karalystė, puikiai žinodama, kad viskas priklauso nuo mano „taip“, nuo tikėjimo, kuris moka atpažinti Karalystės ženklus, nuo tikėjimo, kuris pats išsina kurti karalystės ženklų.

„Ar Tu esi Tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ (Mt 11, 3).

Jonas Krikštytojas parodė į Jėzų ir aiškiai apie Jį paliudijo. Jis ištare žinomus žodžius: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“ (Jn 1, 29). Jonas atkakliai siekė įtikinti kitus, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus.

Mes visi turime problemų su mūsų proto abejonėmis. Norėtume suprasti, kas yra Jėzus, tačiau Biblijoje sakoma, kad mes turime tuo tikėti. Anksčiau ar vėliau susiduriame su šiuo konfliktu, galinčiu mums kelti abejonių. Tačiau mes nepažįstame Dievo tol, kol nesame Jame pastebėję nesuprantamų dalykų, ir būtent šiuo atveju išbandomas mūsų tikėjimas.

Ką tokiu atveju darė Jonas? Jis pasirinko vienintelį teisingą kelią. Nusiuntė abejojančius mokinius pas Jėzų. Jis kreipėsi ne į kitus, bet tiesiai į Jėzų. Ir paklausė tiesiai, be išsisukinėjimų: „Ar Tu esi Tas, kuris turi ateiti, ar mes turime laukti kito?“

Kai mus apsupa abejonės, elkimės kaip Jonas. Eikime pas Jėzų su savo klausimais. Tai geriausia, ką galime padaryti tokioje situacijoje.

Jėzus tiesiogiai neatsako į šį klausimą. Atsakymu tampa Jis pats, Jo gyvenimas. Nuo to, kaip mes Jį matome ir Jo klausomės, priklausys tai, ar mes atpažinsime Jį ir ar Jis ateis į mūsų širdis, šeimas, bičiulių ratą.

Šiandien Evangelija mus ragina matyti ir girdėti. Šių dviejų žodžių suma tarsi sudaro žodį „atsiverskite“, „tikėkite“. Mato

Evangelijos 13-ame skyriuje rasime tuos pačius žodžius, pasakytus gal kiek kitaip. „Todėl palaimintos jūsų akys, nes mato, ir jūsų ausys, nes girdi. Iš tiesų sakau jums: daugel pranašų ir teisiųjų troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo” (Mt 13, 16-17). **Per matymą ir klausymą** mes galime **atpažinti Viešpatį**. Taip mes tampame Jo Kūno nariais, aktyviai gyvenančio paties Kristaus gyvenimą. Kitoje Mato Evangelijos dalyje skaitome: „Taip tėsviečiai ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje” (Mt 5, 16). Patys matydami ir girdėdami, galime tapti matomi ir girdimi kitiems. Tikrai neužtenka žiūrėti ir klausyti vien iš smalsumo. Smalsumo tenkinimas palieka mus be atsakymo. Mes neatpažįstame Viešpaties pranašų ir nematome Jo atėjimo kasdieninėje įvykių tėkmėje ar žmonių sraute. Dievo Karalystė prasideda ne šalia mūsų, o mumyse. Jonas Krikštytojas, net būdamas kalėjime ir laukdamas mirties, rūpinasi Viešpaties reikalais. Jam Dievo artumo ženklas yra **dykuma**, vieta, kurioje beveik nėra gyvybės. Ši vieta tarnauja tam, kad jis išgirstų, pamatytų ir skelbtų Viešpaties Karalystės atėjimą. Žmogaus akimis žiūrint, tikrai sunku pamatyti tą Karalystę Jėzuje ar Jono Krikštytojo skelbime. Esame skatinami klausyti ir matyti tartum ne savo, o Kūrėjo akimis, išgirsti ir pamatyti šį skelbimą šiandien mus supančiame pasaulyje, neįpratinti savo akių ir ausų matyti ir girdėti tik tai, ką patys norime matyti ir suprasti, bet nuolat budėti dėl Jo ir laukti Jo atėjimo. Jono Krikštytojo klausimas tartum klausia mūsų apie Viešpatį, kurio laukiame, ar tai yra ano meto Viešpats, kaip galingas žemiškas Valdovas, griežtas, smerkiantis Teisėjas, keršijantis žudantiems ir panašiai, ir ar Viešpats gali būti tas, kuris neša gailestingumą, atleidimą ir atiduoda savo gyvybę už kitus? Nuo mūsų atsakymo į šį klausimą priklausys, ar mes atpažinsime, ar sutiksime Jį savo gyvenime.

...Prieš eilę metų karo laivu į Belgiją atvežė vieno belgo

palaikus. Laivą lydėjo karo laivų vilkstinė. Uoste pasitiko patrankų salvės, o gatvėse, kuriomis buvo vežamas karstas, lygiavosi kariuomenės eilės, prie bažnyčios durų laukė karalius su vyriausybės nariais. Kieno buvo šie palaikai?

Tai paprasto kunigo Damijano Devester (Deveuster), kuris savo noru apsigyveno Molokų saloje, kur valdžia apgyvendindavo raupsais susirgusius. Čia jis aptarnavo juos kaip kunigas, padėjo statyti namus, dalijosi visais jų sunkumais ir vargais, kol pats tapo toks kaip jie – vieną dieną savo kūne pastebėjo tamsias dėmes. Dar po kiek laiko salos gyventojai savo pūvančiomis rankomis supylė jam kapą... Kunigas Damijanas tos ligos neišvengė, bet parodė sergantiesiems salos gyventojams savo meilę iki galo.

Yra žmonių, kurie sako, kad šaukštu jūros neišsėmsi. Pasaulio Teisėjas neklaus, ar mums pavyko visą vargą pašalinti. Jis paklaus: ar padarėte tai, ką galėjote padaryti?

XIX-ame amžiuje buvo labai sunku Lietuvoje, kai buvo uždrausta spauda, uždarinėjamos mokyklos, universitetas, vie nuolynai, kunigų seminarijos. Tačiau vis tiek buvo žmonių, kurie negalvojo, kad „prieš vėją nepapūsi“, kad „šaukštu jūros neišsėmsi“. Buvo slaptų mokyklų, slapta spauda, slapta seminarija... Istorija liudija, kad jų pastangos nebuvo veltui.

IV - to amžiaus krikščionių rašytojas **Ambraziejus** rašė: „Buvo vakaras, kai atėjo Kristus, nes visas pasaulis skendėjo tamsybėse“. Ar mums nereikia vaduotis iš tamsos? Ar mums nereikia Kristaus šviesos? Juk mūsų širdžių tyrai turi sužydėti meilės ir tiesos žiedais. Tad prašykime Kristų, kad atėjęs į šį pasaulį, rastų ir mus pasiruošusius Jį visada priimti.

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 16

Siurviliškis, 2001 12 16

STEBUKLINGAS ĮSIKŪNIJIMAS

IV advento sekmadienis

Mt 1, 18-24

Ketvirtasis, paskutinis advento sekmadienis panašus į nekantrų vaiką, kuris neiškenčia ir patyliukais atsiriša kalėdinių dovanų maišelį, laukiantį savo tikrosios valandos. Dar ne Kalėdos, dar tebegalioja raginimas budėti ir laukti, o Bažnyčia tartum jau kilsteli prakartėlės uždangą ir žvalgosi po stebuklų pasaulį. Toji stebuklo nuotaika sklando liturginiuose skaitiniuose paskutinėmis advento dienomis. Pasakojamos biblinės giminių istorijos. Gimsta pranašai, galiūnai, tautos vadai. Nuostabiomis aplinkybėmis, Dievui įsikišus, negimdžiusios, nevaisingos moterys tampa nėščiomis ir pagimdo didžius žmones. Šie iš tikrųjų nuostabūs, nutikimai mus atlydėjo iki pačios svarbiausios istorijos – **Dievo Sūnaus įsikūnijimo**, apie kurį šiandien kalba evangelistas Matas. Pasiklausius apie Samuelį, Samsoną, Joną Krikštytoją – šiandieninis Evangelijos skaitinys jau nepribloškia savo nežemišku turiniu. Ausys pripranta prie kalbų apie angelus, lankančius Biblijos žmones ir duodančius jiems nurodymų.

Ką galime išgirsti Evangelijos pasakojime apie Jėzaus gimimą? Visa gimimo istorija būdinga visiems Biblijos žmonių susitikimams su Viešpaties pasiuntiniais bei tarpininkais. Padėkojime evangelistui Matui už drąsią tikėjimo įžvalgą. Jėzus, Aukš-

čiausiojo Sūnus, priimantis žmogaus kūną yra Dievo kūrybos tąsa, Jo meilės plano dalis. Per Jėzų išganymo istorija pasiekė savo viršūnę. Pranašų viltys ir lūkesčiai išsipildė šiame Vaikelyje. Jis – žadėtasis ir lauktasis, todėl Jo atėjimą lydi Senosios Sandomos ženklas ir žodžiai. Praeityje pažadindamas nevaisingas Izraelio moterų iščias, Dievas rengė savo tautą susitikimui su Gelbėtoju, kuris gimsta, nepaisydamas gamtos, istorijos dėsnių.

Koks gi Marijos vaidmuo šiame Evangelijos epizode? Pamokslininkai bei dvasinių knygų autoriai mėgsta narstyti Marijos jausmus, Jos charakterį bei moralines savybes, tarsi svarbiausias Švento Rašto uždavinys pateikti tikintiesiems sektiną pavyzdį, nors evangelistų raštuose Marijai skirta labai svarbi vieta, jų akyse ši paprasta Nazareto mergaitė yra naujoji Dievo sužadėtinė, tikėjimu ir klusnumu gimdanti Dievo **Žodį**. Iš Jos tarytum iš tamsių vandenų pasaulio aušroje suplevėna kurianti Viešpaties Dvasia. Galėtume prisiminti ir Apaštalų darbų knygą, kurioje evangelistas Lukas tais pačiais žodžiais apie Šventosios Dvasios nužengimą prakalbins ir Jėzaus mokinių bendruomenę. Atsiveria iš tiesų didingas ir šventas Marijos vaidmuo šioje istorijoje. Ji yra amžinas ženklas Bažnyčiai, pašauktai nešioti iščiose ir gimdyti pasauliui Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus veidą, kitaip Kalėdos bus tik graži, miela žiemos šventė.

Blezas Paskalis, matematikas, sunkiai sirgdamas rašė: „Viešpatie, Tavo Dvasia yra gera ir maloni visuose dalykuose. Tu esi gailestingas ne tik tada, kai siunti palaimą. Sunkumai, kuriuos Tu siunti savo išrinktiesiems, yra Tavo gailestingumo ženklas. Kad aš nebūčiau kaip pagonis, duok man **Malonės**, kurią man parengė Tavo gailestingumas. Duok, kad aš, kaip tikras krikščionis, Tave išpažinčiau savo Tėvu ir savo Dievu, nežiūrint, kokia būtų mano padėtis. Mano būklė gali keistis, bet Tavo laikysena nesikeičia, nes visada Tu esi tas pats. Tu esi ne mažiau Dievas, kai man siunti skaudžių išmėginimų, negu

tada, kai siunti man saulėtas valandas”.

Marija, **Didžioji Advento Moteris**, savo egzistenciją atrėmė į Dievą. Ne taip, kaip Achazas. Ji patikėjo Dievo žodžiu, Ji atsiliepė: „taip“, „tebūnie“. Todėl Ji savo gyvenime labai gyvai patyrė, kad Dievas yra tas „Dievas“, kuris „yra su mumis“, kaip sako Biblinio žodžio „Emanuel“ prasmė. Šis Emanuelis Jos gyvenime šviesiose ir tamsiose valandose buvo tikroji atrama ir ramybė. Šitaip Marija tapo mums „ženklų“, kad visada „Dievas yra su mumis“. Jis yra mūsų pagrindas, mūsų žvaigždė ir džiaugsmas.

Lygiai taip pat tokiu ženklų, kad Dievas yra su mumis, yra palikta Bažnyčia. Jei mūsų siela turi tikėjimo akis, Ji matys čia Dievo artumą. Ji klausys Bažnyčios balso ir džiaugsis, galėdama Jai priklausyti.

Kaip Marija yra ženklas mums visiems, kad Dievas neapleis savo tautos ir ją globos, lygiai taip pat mes kiekvienas turime būti Dievo ženklų savo aplinkoje. Krikščionio gyvenimas turi būti tarsi gyvoji Evangelija.

...1969 m. Paryžiuje pasirodė rašytojo **Andre Frossard** knyga, kuri labai greitai buvo išpirkta. Tai buvusio ateisto autobiografija, kurios pavadinimas „Yra Dievas – aš Jį sutikau“. André pasakoja, kad jis turėjo gerą draugą, kuris jį pasivaikščiojimų metu užbėgdavęs keletai minučių į bažnyčią, jei ji pasitaikydavo kelyje. Jis tuo metu laukdavo gatvėje. Kartą belaukdamas, nusprendė eiti į vidų. Draugą rado giliai susikaupusį, užsidengusį veidą rankomis. Nuo tada ir prasidėjo jo suartėjimas su Dievu, pakito jo pažiūros. Kitoje knygoje „**Žemės druska**“ Frossard rašo: „Mes šiame pasaulyje esame lyg kokie kaliniai, uždaryti vienutėje. Kiekviena tikėjimo dogma - tarsi langas. Jei Bažnyčia nori priartėti prie mūsų – tai tik tam, kad iškirstų mums langą”.

Ir mes būsimė ženklai – Evangelijos ženklai šeimoje – saviesiems, darbovietėje – draugams, o šiaip gyvenime – kiekvienam.

Dieviškasis Kūdikėlis ant Mergelės Marijos rankų – tai ženklas, kad Dievas myli žmoniją. O mes, minėdami šio Kūdikielio pasirodymą žemėje, paklauskime savęs: ar mūsų tikėjimas pilnas, ar mes pasiryžę su šiuo Kūdikiu eiti visur ir visada? Ar mes ryžtamės eiti drauge su šiuo Kūdikiu net tada, kai būtų sunku, nepatogu, kai pūstų priešiški vėjai? Kelionė su šiuo Kūdikiu yra tam tikra rizika, tai susieta su tam tikra nežinomybe, bet mums užtikrina ateitį daug tikriau, negu draugystės su šios žemės didžiūnais. Kristus kviečia tikėti Juo. Jis sako: „Aš esu Pirmasis ir Paskutinis, ir Gyvasis. Aš buvau numiręs, bet štai esu gyvas per amžių amžius ir turiu mirties ir mirusiųjų pasaulio raktus” (Apr 1, 17).

„Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių” (Mt 1, 21).

Juozapui nereikėjo rinkti gimstančiam Kūdikiui vardo. Jis sužinojo vardą iš Viešpaties angelo sapne: „... kuriam tu duosi Jėzaus vardą”. Ir kai gimė Dievo Sūnus, Juozapas Jį pavadino Jėzumi.

Visa tai turėjo didelę prasmę. Jėzaus vardas reiškia „**Išgelbėjimas**”, arba „**Viešpats yra Gelbėtojas**”. „Atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų įstatymui, kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume įsūnystę” (Gal 4, 4-5).

Niekas kitas, tik Jėzus galėjo išgelbėti mus iš nuodėmių ir atpirkti. Tam Dievas ir atsiuntė savo Sūnų. Jis prisiėmė bausmę už visas pasaulio nuodėmes ir nešė jas ant kryžiaus. Jei to nebūtų įvykę, mes visi kentėtume prispausti didžiosios nelaimės, anot Biblijos, be Dievo ir be vilties pasaulyje. Todėl turėtų būti didžiausias džiaugsmas, kad atėjo Kalėdos, kad atėjo Jėzus.

Išsigelbėjimas Jėzuje reiškia dar daugiau. Jėzus išlaisvina mus iš nuodėmės valdžios. O kuris iš mūsų be nuodėmės? Mes kasdien ir dažnai nusikalstame. Nuodėmės jėga stipri. Bet dar stip-

resnė Jėzaus jėga, pajėgianti kiekvieną išlaisvinti iš jo nuodėmių.

Tačiau Jėzaus vardas vien mūsų lūpose neišlaisvins. Mes turime kasdien Jį nešiotis savo širdyse. Kai Jėzus gimė, Jam tikrai nebuvo vietos Betliejuje. O ar mūsų širdyse yra Jam vietos?

Ką **Jam** atsakysim?

Ne be reikalo šio sekmadienio Evangelija kalba apie Dievo Motiną Mariją. Neseniai šventėme Švenčiausios Mergelės Nekalto Prasidėjimo iškilmę. Kartais norėtusi pasakyti, kad nemažai daliai šiuolaikinių katalikų ta šventė tapo kone bereikšmė, nes privilegija, suteikta Marijai, šiais laikais nebemadinga. Apsaugota nuo nuodėmės. Ką tai reiškia šių laikų žmogui? Mūsų laikų visuomenė nuėjo pernelyg toli. Ji ne tik išmoko pasiteisinti, padarius nuodėmę, bet praktiškai pašalino iš apyvartos nuodėmės sąvoką. Klausydami vadinamų išsilavinusių ir aukštos kultūros žmonių komentarų, galime susidaryti įspūdį, kad asmeninės nuodėmės nebeliko. Atrodo, kad nebėra kaltų. Blogiausiu atveju kaltas paveldėjimas, aplinka, politinė sistema. Nemažai krikščionių nebeeina išpažinties, nes tvirtina, kad jie patys kitokiu būdu susitaikė su savimi ir nebejaucia poreikio išgirsti žodžius „**Eik ramybėje, nuodėmės tau atleistos**“, nes kažkas sugebėjo juos įtikinti, kad nuodėmė neegzistuoja, o lieka tik žmogus – vargšas ir drauge didingas. Daug metų pamokslininkai kalba apie tai, kad tikintieji prarado nuodėmės pojūtį. Sakyčiau, kad taip tvirtinti pernelyg paprasta ir nerimta. Veikiau mes nesugebame atpažinti nuodėmės. Žmogaus gyvenimo kelyje visų pirmiausia yra sutinkamas Dievas, kuris trokšta žmogaus draugystės. Dievas, siūlantis savo meilę ir draudžiantis viena – nustoti mylėti. Vienintelis Dievo paliepimas žmogui nusakomas vienu žodžiu **Mylėk**. Deja, žmogus jau nuo pat pradžios išmoko tarti Dievui „ne“. Jau nuo pat pasaulio pradžios mes slepiamės nuo Dievo, siūlančio savo meilę ir, užuot kalbėjęsi su Juo, panyrame į varginantį ir paprastai bevaisį mo-

nologą su pačiais savimi. Užuoat prisiglaudę prie Dievo, tolsta-
me nuo Jo. Nuodėmė visada reiškia Dievo meilės atmetimą ir
baudžiama, o mes dar klausiamo, iš kur atsiranda blogis tarp
tokių gerų žmonių. Nuodėmė taip pat reiškia ir nesugebėjimą
pasiekti tikslą. Nusidėdamas žmogus atsisako Dievo plano, to-
dėl paprastai mes pakenkiame ne tiek kitiems, kiek sau. Atsi-
sakyti bendrauti su Dievu, atmesti, atstumti visa, kas gera, ve-
da prie abstrakčios gerovės kūrimo. Tokia gerovė gali pripildyti
kišenes, bet niekada nepaguos širdies. Tačiau Dievas nie-
kuomet nenusivilia ir nuolatos ieško savo kūrinio.

Artėjant Kalėdoms, šio sekmadienio Evangelijoje išgirs-
tame žodžius – kodėl Kristus atėjo į pasaulį ir apsigyveno su
mumis? „**Jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių**” (Mt 1, 21), to-
kia svarbiausia Kalėdų šventės esmė. Kalėdų niekada nesu-
voksime, jei nesuprasime jų, kaip mūsų išgelbėjimo. Jos liks
triukšmu, linksmybe, susibūrimu, bet niekuomet netaps tikra
švente. Yra tik vienas „bet”. Reikia mums patiems padaryti pir-
mą žingsnį, pripažinti nuodėmes ir paprašyti, kad Dievas jas
dovanotų. Nesakykime, kad dabar, psichologų, gydytojų ir biz-
nierių laikais, nebeįmanoma suprasti, kas yra nuodėmė. Die-
vui nereikalingi automatai. Jis atėjo ieškoti nusidėjėlių. Dievas
nepateisina blogio ir nuodėmės, Jis niekuomet nesako, nors
gal kartais taip patiktų mums, kad nesame kalti, Jis ieško kaltų-
jų, kad jiems dovanotų ir į jų namus atneštų džiaugsmą. Todėl
pripažinti savo nuodėmingumą visuomet reikš pripažinti savo
vertę, savo laisvę, pripažinti mūsų skubėjimą, nepasiduoti kvailai
beprotystei, kuri tvirtina „nėra nuodėmės”. Ko gero, besiren-
giant Kalėdoms, visai ne pro šalį būtų prisiminti tą paprastą
tiesą: Jis ateina gelbėti savo tautą iš nuodėmių.

Paskutinėmis dienomis daugelis skubės į bažnyčią, stos į
ilgas eiles prie klausyklių ir bandys atlikti išpažintį, arba, kaip
dauguma sako, prieiti išpažinties. Šiandien šie abu išsireiški-

mai įgauna tiesioginę prasmę. Daug kur vyksta rekolekcijos, kurios rengiamos, kad kiekvienam iš mūsų suteiktų galimybę kuo geriau suvokti besiantinančių švenčių prasmę ir geriau joms pasiruošti. Tas pasiruošimas suteikia mums ir kiek varginančio nemalonaus darbo, sukeliančio kai kurių nepatogumų. Manau, kad beveik kiekvieno žmogaus viduje prieš išpažintį kyla noras pabandyti išgyventi susitaikymą su Dievu, bet tuojau pat esame gundomi padaryti – kaip daro daugelis – pasakyti kunigui keletą gyvenimo smulkmenų ir likti saugiam nuo dvasinio diskomforto bei sukelti malonų įspūdį visuomenės akyse.

Panašioje situacijoje, tik šiek tiek dramatiškesnėje, atsidūrė ir šv. Juozapas, kaip ką tik girdėjome Evangelijoje. Jam taip pat kyla pagunda pasielgti taip, kaip jo vietoje elgiasi dauguma to meto vyrų, t.y., parašyti Marijai skyrybų raštą ir pasirodyti teisiui visuomenės akyse. Tačiau jis sugeba išgirsti ir Dievo balsą, kviečiantį: „**Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok**” (Mt 1, 20).

Tai paprasti, bet padrašinantys žodžiai, o jų paklausius, įvyksta nuostabus dalykas – Dievas ateina pas Jį. Šį sekmadienį, ruošdamiesi Kalėdoms, galėtume įsiklausyti į garsus, sklindančius aplinkui. Gal išgirsime kokį nors padrašinimą, ir Dievas ateis per mus? Išgirstas padrašinimas kartu ir įpareigoja. Juozapas ryžosi ir parsivedė žmoną pas save.

Pamąstykime – ką mes galėtume parsivesti į savo namus... Ir ne tik parsivesti, bet ir gyventi kartu. Juk tiek daug gražių daiktų esame prisinešę į namus, bet vėliau ir iškraustę iš jų. Gal vieną kartą nebekartosime senų klaidų...

Kai Kristus gimė, Jam tuomet nebuvo vietos nei pas vieną Betliejaus gyventoją. O šiandien ar yra Jam vietos **Tavo širdyje?** Atsakyk.

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 23

Surviliškis, 2001 12 20

ŠVENTOJI NAKTIS

Kalėdų naktis

Lk 2, 1-14

„Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas” (Lk 2, 10-11).

Šiandien mano pirmi žodžiai jums tebūna **džiaugsmo** – kalėdinio džiaugsmo linkėjimas. Šio džiaugsmo aš prašysiu jums Šv. Mišiose, kuriose jūs dalyvaujate ir melsiu Dievą jums naujo džiaugsmo. Ne to džiaugsmo, kuris kyla iš šviesių prisiminimų, iš skaidrios vaikystės dienų ar iš gražių papročių. Norėčiau jums palinkėti gyvo, šiandieninio džiaugsmo. Giliausia Kalėdų švenčių prasmė – pirmiausia, Jėzaus gimimas, bet ir mūsų gimimas. Šią naktį kiekviename iš mūsų turi būti kas nors gimę. Kiekvienas žmogus šiandien turi prisiminti savo pašaukimą, kad šią naktį iš naujo gimtų: kad įtikėtų į netikėtiną, bet būtiną faktą, jog mes kiekvienas galime atgimti, kad mus gali pakelti nežinomas džiaugsmas, kad mes galime savyje atrasti stiprią, galingą, kūdikišką meilę. Ši meilė nekyla iš mūsų pačių, ją kažkas mumyse pažadina. Anot šv. Pauliaus, svarbu tik viena: kad būtume nauji kūriniai. Mes visi būsime atnaujinti, jei visi būsime šiandien iš naujo gimę. Tačiau maža tokių, kurie tiki.

Kai šeimoje gimsta kūdikis, visas jos gyvenimas pasikeičia: tuose namuose ima vienas kitą jausti, kitaip elgtis. „Jums gimė Išganytojas” (Lk 2, 11), mums skelbia Evangelija. Tai nė-

ra paprastas kūdikis. Jis tiesia į mus savo rankytes. Jis nori būti mūsų broliu, Jis nori visus mus apkabinti. Tėvas Jį duoda mums ir prašo, kad Jį priimtume. Jį pasauliui padovanojo Švč. Mergelė Marija, ir nori kartu būti mūsų Motina.

Dar daugiau: šis Kūdikis yra Dievas. Jis nori mūsų sielos, mūsų sąžinės, mūsų vidinio gyvenimo. Tačiau Dievo priartėjimas visada žmogui kelia baimę. Kodėl?

Dievas nori, kad mes peržiūrėtume savo gyvenimą ir panaikintume jame melą, egoizmą, puikybę, pavydą, kerštą. Dievas žadina mūsų širdyse naują tikėjimą, viltį ir meilę. Būtume laimingi, jei išgirstume, ką ši naktis turi mums pasakyti. Dievas nori pažadinti mumyse gerumą, dvasingumą ir meilę. Kokia mums nauda, jei Kristus gimė prieš 2000 metų, tačiau neatgimsta mūsų širdyse? Pats didžiausias šios nakties stebuklas – jei mūsų sielose Dievas tampa gyvas, jei išsižiebia meilė. Ši meilė turi sujungti vyrą su žmona ir žmoną su vyru; ji turi sujungti tėvus su vaikais ir vaikus su tėvais; ji turi sujungti brolius ir seseris viename tikėjime. Meilė turi duoti jėgų mums gyventi taip, kad niekas nuo mūsų nekentėtų, kad visi justų džiaugsmą. Rūšios gyvenimo aplinkybės gesina mumyse meilę, bet Kristus ją gali atgaivinti. Jis gali mums duoti jėgų, kad apie kitus galvotume tik gerai ir taip kalbėtume, kad nesmerktume, o parodytume gailestingumą ir meilę. Štai kokį gimimą turėtume švęsti šią naktį: tai Dievo dovana, kurią Jis pažadėjo mums ir kurią Jis nori matyti mūsų tarpe. **Dievui reikia mūsų.** Jam reikia mano rankų, kad paremtų silpnus. Reikia mano burnos, kad kalbėtų tiems, kurie ieško tiesos, paguodos ir supratimo. Reikia mano širdies, kad mylėtų tuos, kuriems pasaulyje šalta ir kuriame šią naktį gims Kristus.

...Tai atsitiko Kalėdų naktį. Visi namiškiai, išskyrus mažąją Onutę bei senelę, išvažiavo į bažnyčią. Senelė buvo per sena, o Onutė per maža, kad važiuotų naktį. Abi liūdėjo, kad

neišgirs kalėdinių giesmių ir nepamatys prakartėlės. Tada senelė ėmė pasakoti...

...Kartą tamsią naktį vienas **vyriškis išėjo ieškoti ugnies**. Jis vaikščiojo iš vieno namų į kitus, vis belsdamasis ir prašydamas: „Gerieji žmonės, padėkite man. Duokite degančių žarijų ugnelei susikurti. Aš turiu sušildyti tik ką gimusį vaikelį ir jo motiną“. Buvo gili naktis. Visi žmonės miegojo, ir niekas neatsiliepė. Vyriškis ėjo vis toliau ir toliau. Pagaliau tolumoje išvydo spingsinčią ugnelę. Pasuko arčiau jos. Išvydo laužą. Daugybė baltų avių gulėjo aplink ugniavietę. Jos miegojo ramios, nes jas saugojo piemuo. Ugnelės ieškantis vyriškis artinosi prie bandos. Trys didžiuliai šunys, gulėję prie piemens kojų, pašoko, išžiojo plačius nasrus. Norėjo loti, bet joks garsas nesudrumstė nakties tylos. Vyriškis pamatė, kaip pasišiaušė pikto šunų gaurai ant nugarų, kaip sublizgo aštrūs, akinančio baltumo dantys, ir šunys bematant šoko priekin. Vienas jau įsikibo į ateivio šlaunį, kitas – rankon, trečias griebė už kaklo. Tačiau nei dantys, nei žandikauliai gyvuliams nepakluso. Jie negalėjo įkasti nepažįstamajam. Nieko bloga jam nepadare. Vyriškis ruošėsi žengti prie laužo pasiimti ugnies, bet avys gulėjo susiglaudusios arti viena kitos taip, kad nugaros lietė nugaras. Ateivis neįstengė prasibrauti priekin. Tada jis ryžosi ir ėjo tiesiog per miegančius gyvulius. Nė viena avis neatsibudo.

Kai anas vyriškis prisiartino prie ugnies, rūstusis piemuo griebė ilgą nusmailintą lazda, su kuria gindavo bandą nuo žvėrių, ir iš visų jėgų sviedė į nepažįstamąjį. Lazda nušvilpė tiesiog į ateivį, bet taikinio nepalietusi, nukrito kažkur lauke. Nepažįstamasis artinosi prie pikto piemens ir sakė: „Gerasis bičiuli. Padėk man. Duok žarijų. Tik ką gimė kūdikėlis. Aš turiu sukurti ugnį ir sušildyti mažutėlį bei jo motiną“.

Piemuo norėjo šalin vyti ateivį, neišklausęs jo prašymo. Tačiau prisiminė keistus dalykus. Aršūs šunys neįstengė užpulti

to keistuočio. Avys neatsibudo, paliestos svetimų kojų. Lazda nušvilpė kažkur į laukus, neužkliudžiusi taikinio. Rūsčiamam piemeniui pasidarė nejauku. Nedrįso prieštarauti, ginčytis.

- Imk, kiek nori, - sumurmėjo dviprasmiškai... Ugniavietė blėso. Liko vien kruvinai žėruojančių žarijų krūva. Ateivis žiūrėjo susirūpinęs, matyt, svarstė, kaip galės namo parsinešti taip reikalingos šilumos. Piemuo pastebėjo vyriškio delsimą, todėl dar sykį pakartojo: Semkis, kiek reikia, - jis piktdžiugiškai galvojo, kad nepažįstamasis atsitrauks, nudegęs pirštus.

Bet ateivis nesitraukė. Pasilenkė ir nuogomis rankomis iš pelenų prisirinko žėruojančių žarijų. Susižėrė jas į savo apsiausto skverną. Keista. Ugnis nenudegino vyriškio pirštų. Ji taip pat neuždegė ir apsiausto skverno. Nepažįstamasis ramiai nužingsniavo tolyn, sakytum neštusi ne žarijas, o riešutus ar obuolius...

Nuostabus reginys sukrėtė piktąjį piemenį. „Kas čia per naktis? Šunys nesikandžioja, avys neišsigąsta, lazda nemuša, ugnis nedegina“. Jis nutarė sulaikyti nueinantį vyriškį: „Ė, sustok, - šūktelėjo. – Kodėl šiandien tokia naktis? Kodėl gyvuliai ir daiktai tau yra gailestingi?“

Tas atsiliepė: „Nieko negaliu paaiškinti“, - ir nuėjo savo keliu. Jis skubėjo, nes reikėjo užkurti ugnį, kad sušildytų kūdikėlį ir motiną.

Rūstusis piemuo negalėjo likti prie avių. Jis pasiryžo sekti ateivį. Nesustojo prie didelių gražių namų. Žingsniavo juodu, toliau kol pasiekė uoloje išraustą urvą. Sienos čia buvo akmeninės ir skleidė stiprų šaltį. Urve gulėjo motina ir vaikelis. Nors piemuo buvo šiurkštus ir piktas, bet, žvilgtelėjęs į taip vargstančius žmones, sušvelnėjo. Nesuprato pats savo elgesio. Nusiėmė nuo pečių krepšį, atrišo ir išėmė šiltą, baltą, pūkuotą avies kailį. Padavė nepažįstamajam vyriškiui, kad šis suvyniotų kūdikį. Tą pačią akimirką atsivėrė nuodėmingo piemens akys. Jis išvydo tai, ko anksčiau negalėjo net sapnuoti, išgirdo tai, ko nenujautė.

Jis pamatė aplinkui ratu susiglaudusius angelus. Jie visi turėjo sidabrinius sparnus ir sniego baltumo rūbus. Jie rankose laikė arfas. Skambino ir giedojo, šlovindami šią naktį gimusį pasaulio **Išganytoją, kuris išlaisvins žmoniją iš nuodėmių bei mirties vergijos**. Tik dabar piemuo suprato, kodėl visi gyvuliai ir daiktai šią naktį buvo tokie geri ir gailestingi, niekam nedarė bloga.

Dabar tamsi, niūri naktis suspindėjo daugybe dangiškų žiburių, švietė ryškia šviesa, sklindančia nuo akinančio baltumo angelų rūbų. Visa tai rūstusis piemuo matė savo akimis, išgirdo savo ausimis ir ėmė džiaugtis. Neiškentė. Suklupo ant kelių ir dėkojo Dievui už malonę. Tai, ką išvydo piemuo, mes galime regėti kiekvieną Kalėdų naktį, nes iš tikrųjų Kalėdų naktis – stebuklų naktis, bet reikia būti vertiems tų stebuklų.

Nei žvakės, nei žibintai, nei saulė nieko nepadės žmonėms, jeigu tyra širdis neatvers akių, kuriomis galima gėrėtis dangiškojo grožio reginiais.

Dievas tapo vienu iš mūsų, tačiau ne kupinas garbės, o visiškai silpnas, bejėgis ir bedalis, mūsų pažeidžiamas. Tą pirmąją naktį, kai Dievas tapo **Žmogumi**, kai pats gyvasis Dievas kūnu apsigyveno žemėje tarp mūsų, Jis prisijungė prie sunkiausios žmogiškos nedalios. Niekas nepriėmė Jo Motinos po savo pastoge, visi palaikė Jį svetimu ir pavarė į tolimą, begalinį kelią, kuris be užuovės ir svetimas driekėsi priešais klajūnus. Ir jie nuėjo...

Tokiu būdu Kristus pirmąją naktį prisijungė prie tų, kurie nuo amžių eina per gyvenimą atstumti dvasiškai ir kūniškai, nenorimi, išstumti iš visuomenės, o tokių žmonijos istorijoje gyvas galas. Ir iki šios dienos, deja, kiek didmiesčiuose ir žemės platybėse tokių žmonių, kuriems nėra kur eiti, kurių niekas nelaukia, niekas nesiilgi, kurių niekas nepasirengęs įleisti į savo namus. Ar todėl, kad jie svetimi? Ar baisu prisijungti prie lemties svetimų žmonių, kuriuos apiplėšė ne tik bėda, bet ir žmonių įniršis? Gal jie tapo svetimi, nes kiti žmonės juos išstūmė ir

iš savo širdies ir iš savo likimo?

Vienatvė baisi, deginanti, smaugianti, kuri sugraužia daugelio žmonių širdis, buvo ir Mergelės Marijos, Jos vyro Juozapo, tik ką gimusio Kristaus dalia. Jis buvo svetimas, niekieno nenorimas, atstumtas ir nušalintas. Tokia buvo Jo kelio pradžia. Ir šiame kelyje Jis prisidėjo prie visų, kurie taip pat gyvena mūsų laikais. Jie paniekinti, pralaimėję niekšybei, bailumui ir įtūžiui. Jie pažeidžiami, nes yra žmogiškai trapūs ir nesaugūs. Mūsų, krikščionių, užduotis – pamatyti juose atvaizdą Dievo, kurį iškilmingai šiandien pagerbiame ir juos priimti taip, kaip dabar priimtume Kristų, jeigu Jis pasirodytų apleistas, pažeidžiamas, bejėgis, paniekintas, nekenčiamas ir persekiojamas.

Štai toks priešais mus pasirodė Dievas, nes Jis panoro tapti vienu iš mūsų, kad nei vienas žmogus nesigėdytų savojo Dievo. Tačiau Jis tapo vienu iš mūsų, pažemintu ir apiplėštu. Ir Jis nesigėdija mūsų taip, kaip mes visi, ne tik žemišku ir fizišku neturtu, ne tik dvasine žmonių meilės netektimi, bet ir tuo, kad Jis susigiminiavo su tais, kuriuos kiti stūmė nuo savęs kaip nusidėjėlius. Jis atėjo ne teisiųjų, o nusidėjėlių mylėti ir surasti. Jis atėjo, kad nei vienas žmogus, kuris liovėsi gerbęs net save, negalėtų pagalvoti, jog ir Dievas liovėsi jį gerbęs, jog Dievas nelaiko jo vertu savo meilės. Kristus tapo Žmogumi, kad mes visi, visi be išimties, įskaitant tuos, kurie prarado tikėjimą, žinotume, jog Dievas tiki mumis. Tiki mumis, kai nupuolame, kai nustojame tikėti vieni kitu. Jis tiki taip, kad nepabūgsta tapti vienu iš mūsų. Dievas mumis tiki ir tuo Jis gina mūsų žmogiškąjį orumą. Dievas saugo mūsų garbę, o kad tuo galėtume patikėti, tai regėti savo akimis, mūsų Dievas tampa bedaliu, bejėgiu žmogumi. Tik tie, kurie tiki jėga, kurie įsitikinę savo teisumu, neras pas Jį kelio tol, kol neatsigaus, kol nepamatys, kad nusizeminimas, meilė, gailestis, gailestingumas yra gyvenimo įstatymas. Kristumi Dievas ne tik parodo mums savo mei-

lę, savo tikėjimą mumis ir rūpestį mūsų orumu, Jis atskleidžia žmogaus didybę. Jei Dievas galėjo tapti **Žmogumi**, tai kaip mes nesuprasime, koks didingas yra žmogus, koks didingas kūrinys, kurį Dievas pašaukė būti ir kuriame panorą apsigyventi. Įsidėmėkime šį Dievo įsikūnijimo vaizdą. Kristus mums parodė nusižeminimą ir Dievo meilę, Dievo tikėjimą savo kūrinija ir mumis, nusidėjėliais ir palaidūnais. Drauge Jis parodė, kokie galime būti didingi, koks gilus gali būti Dievo kūrinys. Su šiuo tikėjimu mes galime tapti žmonėmis pagal Kristaus įsikūnijimo mastą ir matyti aplinkinį pasaulį ne tik kaip trūnią medžiagą, bet ir kaip tą, kuo jis pašauktas būti, kaip regimą Dievo apsiaustą, kai Dievas taps visa visame. Tokia mūsų viltis, kurią švenčiame per Kalėdas.

Todėl „Nebijokite. Štai aš skelbiu jums gerąją naujieną, kuri bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas” (Lk 2, 10-11).

Kalėdų Evangelija – geriausia žinia, kokią tik girdėjo pasaulis. Jėzaus atėjimas į žemę buvo pradžia didžiojo išganymo, kuris vėliau turėjo būti užbaigtas ant kryžiaus.

Išganymo pradžia – mažas Kūdikėlis lopšyje, Betliejuje. Dievas pats tapo **Žmogumi**. „Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų; mes regėjome Jo šlovę” (Jn 1, 14). Žmogus sukurtas pagal Dievo paveikslą, bet po nuopuolio mūsų sąžinė, Dievo paveikslas mumyse, buvo pažeistas.

Taigi, Dievas tapo toks, kaip mes, Jis tapo mūsų **broliu**. Kadangi Dievo Sūnus tapo Žmogumi, iš Viešpaties Jėzaus Kristaus galiu sulaukti vien gero. Kūdikėlis Jėzus lopšyje – tai tarsi ženklas, kad žemėje sukurtas Dievo **paveikslas**.

Šis didysis džiaugsmas skirtas mums visiems. Išganymas – kiekvienam žmogui. Todėl turėtų būti normalu, kad visi žmonės nusižeminę ateitų prie **Prakartėlės** pagarbinti ir priimti **išganymo dovanas**. Dievas to laukia iš mūsų.

Visa, ko reikia norint gyventi kaip Dievo vaikams, jau yra. Kad žmogus taptų Dievo vaiku, reikia tik vieno: **kad jis priimtų dovaną**. Panašiai ir Kalėdų dovanos: jos nuperkamos, už jas sumokama, į šias dovanas įdedama meilė, jos skiriamos kitų džiaugsmui. Tačiau dovanos teikia mums džiaugsmą tik tada, kai priimamos su padėka.

Net jei norėtum jas pamiršti, jos neišnyks, nes jos duodamos kartu su švente. Yra šventės, kurioms lemta būti. Suplėšyk kalendorių, sudaužyk laikrodį, užsidaryk aklinai, kad ne-skirtum šviesos nuo tamsos, širdis neapsiriks: **jau**.

Ir ateis skaidri, džiugi, visus apimanti šventė. Tereikia vieno – atverti Jėzui duris. Ar tai jau padarei?

Ar priėmei didžiausią dovaną? Ar esi dėkingas už ją?

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 25

Surviliškis, 2001 12 25

GERASIS DIEVAS

Antroji Kalėdų diena

Apd 6, 8-10; 7, 54-59

Gimsta Kristus Dievas – Žmogus, ir visus ragina garbinti Dievą. Šiandien džiaugiamės ir garbiname Viešpatį ne dėl prasto gimimo. Šiandien mums gimė Išganytojas ir prasidėjo naujas antgamtinis žmonių giminės kūrimas. Kiekvienas įkvėptas žmogus, sekdamas Švč. M. Marijos pavyzdžiu, Jos nuolankumu bei visišku klusnumu Dievo valiai, šiandien gali sieloje pasijusti išsivadavęs nuo visų pagundų, gali pasiekti dvasios ramybę, gali būti atgaivintas iš aukštybių ir pajusti, kad jo siela prisipildo Kristaus gyvenimo ir džiaugsmo.

„Gimė Kristus, eikime pagarbinti, garbinkime nuolatos ir be paliovos, nes atėjęs **Emanuelis visą laiką pasiliks su mumis**. Atėjo Dievo garbė ir pasilieka su mumis. Atėjo Šventoji Dvasia ir Dievo meilės šiluma. Gyvenkime taip, kad visas mūsų gyvenimas patiktų Viešpačiui. Iš kiekvieno mūsų širdžių spontaniškai tekyla garbė ir padėka Dievui, mums jau dabar duodančiam paragauti amžinosios garbės. Begalinis Dievo gailestingumas tebūna su mumis visais”, - sako ortodoksų patriarchas Baltramiejus.

Šiandien pagerbiame šv. **Steponą** – pirmąjį dėl Jėzaus mirusį Jo mokinį. Šv Steponas buvo vienas iš septynių diakonų, paskirtų dalyti maistą graikiškai kalbantiems žydams Jeruzalės bažnyčioje (plg. Apd 6, 1-6). Šventajame Rašte jis apibūdinamas kaip „vyras, kupinas tikėjimo ir Šventosios Dvasios” (Apd 6, 5). Iš tiesų, šv. Ste-

ponas buvo toks pilnas Šventosios Dvasios, kad be baimės skelbė Viešpaties žodį Jeruzalės gatvėse ir darė stebuklus Jo vardu.

Kai šv. Steponas buvo suimtas ir atvestas į aukščiausiojo teismo tarybą, Dvasia jam davė ką kalbėti, kaip Jėzus buvo žadėjęs kiekvienam persekiojamam mokiniui (plg. Lk 12, 11-12). Netgi mėtomas akmenimis Steponas nenustojo skelbti Dievo žodžio ir Jo gailestingumo, sakydamas: „Viešpatie, neiškaityk jiems šios nuodėmės” (Apd 7, 60).

Paskutiniai šv. Stepono žodžiai nenuskambėjo magiškai, bet buvo jo gyvenimo su Šventąja Dvasia išraiška. Jie taip pat atspindi, ko Dvasia nori iš mūsų. Ji siekia perkeisti mus, kad vis labiau panašėtume į Jėzų. Patikėję Viešpačiui savo mintis, planus, nuostatas, mes taip pat būsimė ugdomi ir keičiami Jo Dvasios. Tuomet atrasime jėgų su meile tarnauti kitiems žmonėms, netgi ir savo priešams.

Jėzus atėjo į žemę, kviesdamas mus atsiverti ir būti pripildytiems Šventosios Dvasios. Taigi savo širdies gelmėse mes jau turime šią galimybę. Gyvasis Dievas reiškiasi mumyse Šventosios Dvasios galia. Jis jau yra čia, laukdamas, kad mes atsigręžtume į Jį, pasirengęs suteikti mums savo stiprybės. Ar tai ne geriausia Šv. Kalėdų dovana?

Todėl kas rytą atiduokime savo širdis Šventajai Dvasiai. Kasdien stenkimės išgirsti Jos para ginimus, meilės žodžius, suvokti, kaip Ji mus veda ir taiso. Tai darydami, pastebėsime, kad mūsų gyvenimas keičiasi. Tapsime kantresni, mielesni, stengsimės neteisti ir netgi sugebėsime mylėti mus įžeidusius ar mūsų nesuprantančius žmones – taigi visa tai mums bus duota, jei būsimė atviri Šventajai Dvasiai.

O Betliejau, dvasinio maisto šaltini! Iš tavęs, Betliejau, kils kunigaikštis, kuris vadovaus Izraelio tautai. Šiose Kalėdose dar kartą pasveikinsime tą Kunigaikštį. **Šio kunigaikščio valdose galioja du pagrindiniai įstatymai: ramybė žemėje ir**

santarvė tarp žmonių. Šių dienų pasaulis jaučia didžiulį **dvasinės duonos alkį.** Esame apsupti materialinių vertybių, kylančių iš žemės. Bet dvasinės Duonos gali duoti tik **Tas,** Kuris sutvėrė žemę, žmones ir visą kūriniją. Kasdienė duona reikalinga mūsų fiziniam gyvenimui, tačiau vien jos nepakanka. Būtent Betliejaus Kūdikis yra **Tas,** Kuris pareiškė - aš esu gyvenimo Duona. Duona, teikianti prasmę visam gyvenimui. Pasaulyje, kuriame gyvename, skaitydami laiko ženklus, suvokiame, kaip labai žmonija išalkusi dvasinės Duonos. Galime tiesiog apčiuopti dvasinio atbudimo ženklus prasidėjusio XXI-ojo amžiaus žmonių visuomenėje. Peržengę trečiojo tūkstantmečio slenkstį, dar kartą turime savyje sužadinti tą dvasinį alkį, nes Betliejus, kur gimė taikos Kunigaikštis, Betliejus, kaip žodis, reiškia „duonos namai“. Dalinkimės šia duona, nes Jis ją mums duoda – ta Duona pagaliau būdamas pats. Sustiprinkime vienybės troškimą, nes nebūdami vieningi negalėsime būti Jo liudytojais, kaip Jis – mūsų Viešpats – to nori.

Dievą mes vadiname įvairiais vardais. Tačiau dažniausiai minimi yra trys: **šventas, galingasis ir amžinasis.** Suprantame mes, kodėl Dievas yra šventas, nes mūsų sąžinė, su Juo susitikdama, visada pajunta norą tobulėti, apsivalyti. Kartais žmonės suabejoja Dievo galingumu. Bet tai įvyksta dėl to, kad mes esame trumparegiai. Mums atrodo, kad Dievas yra silpnas dėl to, kad Jis yra lėtas ir nenervuotas. Su Dievu ranka rankon eina gyvenimas. Kad Jis amžinas, mes taip dažnai pajuntame savo širdyje. Širdis kartais nuklysta toli į šalį nuo to, kas kilnu, kas dieviška, bet štai ir vėl lyg toji kompaso plunksnelė, vėl atgal grįžta.

Bet Dievas labai dažnai minimas laidotuvėse – tai nelaiku pasiėmei, Viešpatie. Tai kodėl tokį jauną pasišaukei, tai kodėl nepaimi šio alkoholiko, kodėl nesunaikini blogųjų?.. Tai ar galime sakyti, kad Dievas geras?

Ar Marija aną naktį, tokioje šaltoje, skersvėjų perpūstoje pašiūrėje irgi kartojo, kad Dievas geras?

Paaikškinti, kad Dievas geras, ar tai įmanoma? Apie Jo gerumą sužino tik tie, kurie prie Jo prisiglaudžia. Jei žmogus ieško progų kitam padaryti gera ar atneša džiaugsmą kitam, tas moka šypsotis ir pasidžiaugti kiekviena Dievo dovana. O kad mokėtume už viską padėkoti Dievui, - kitoks taptų mūsų gyvenimas. Bet taip nėra. Dievas reikalingas tada, kai labai sunku, kai pats žmogus negali ko padaryti. Kaip būtų gera, kad Dievo vardas visada būtų mūsų lūpose! Kai kartą Kristaus mokiniai norėjo įrodyti, kad Dievas galingas ir prašė žaibams bei ugniai sunaikinti miestą, Jėzus juos sudraudė.

Nekeikite žemės, į kurią atėjo Dievo Sūnus. Nenorėkite išeiti iš žemės, į kurią panorą ateiti pats Dievas. Tegul sako pamokslus istorija nuo pasaulio sukūrimo iki šių dienų apie galingąjį Dievą. Tegul kalba iškaskenos ir archyvai apie amžinai ieškomą Dievą. Tegul sako pamokslus apie šventąjį Dievą nesuskaitydami būriai šventųjų, gerų, pamaldžių ir kuklių žmonių gyvenimai bei jų kasdienybė.

O apie gerąjį Dievą... Tokių pamokslininkų reikia daugiausia. Ir tu savo geru žvilgsniu, švelnia ranka ir mylinčia širdimi papasakok, kad Dievas yra tikrai geras.

Kristus aiškiai šios dienos Evangelijoje yra pasakęs: „Štai aš siunčiu jus kaip avis tarp vilkų. Todėl būkite gudrūs kaip žaltčiai ir neklastingi kaip balandžiai. Sergėkitės žmonių, nes jie įskųs jus teismams ir plaks savo sinagogose” (Mt 10, 16-17). Žodžiu, nėra ko tikėtis, kad, būdami ištikimi Kristui, būsime visų mylimi. Daug kam tai bus neparanku. Mūsų gyvenimas atrods jiems kaip gyvas priekaištas, kas jau Senojo Testamento Išminties knygoje buvo pasakyta. „Tas teisuolis nesilaiko mūsų kelio, jis smerkia mūsų elgesį”. „Būsime nekenčiami dėl mano vardo” (Mt 10, 22). Negaliu pasakyti, kad ir šiandien jau tokių reiškinių nėra.

Taip, neseniai praėjusiais laikais ypatingai tą aiškiai jausdavome, bet dabar daug kur nemėgstamas maldingas ir teisingas žmogus, nes ką gi, trukdo gal kitiems nešvarias machinacijas, todėl Bažnyčia turi tarti ir kietesnę žodį.

Žiniasklaida, žinoma, reklamuoja tik tuos dvasininkus, kurie visus visus glosto. Nebūsime mėgstami, jei visų neglostysime. O persekiojamiems, tardomiems Viešpats teikia raminančius žodžius: „Jums bus duota, ką jūs turite sakyti“ (Mt 10, 19).

Tai patyrė pasitikintys Dievu anais praėjusiais laikais per tardymus, kadangi jie pasitikėjo Dievu, o ne savimi ir savo narsa. Kurie pasitikėdavo savo narsa, greit prabildavo taip, kaip reikėjo tardytojui.

Ir vėl norėčiau grįžti prie Ozėjo, kuris sako: „Sugrįžk, Izraeli, pas Viešpatį savo Dievą“. Tai yra visas knygos vainikas, jos pabaiga. „Atsiversk, Izraeli, į Viešpatį, savo Dievą. Juk tu sužlugai per savo kaltybę. Pasiimkite žodžių ir, grįžę prie Viešpaties, taip Jam kalbėkite: panaikink visą kaltę, kad gavę ką gero už tai atsisteistume savo lūpų vaisiais. Kas liko našlaitis, tas Tavyje ras gailestingumą“. Ir paskui Viešpats žada: „Aš būsiu tarytum rasa Izraeliui, kad sužydėtų kaip lelija ir įsikurtų kaip Libano miškas. Jo atžalos tegu išsikeros, jo grožis teprilygsta rytmečio grožiui, jo kvapas Libano kvėpėjimui. Jie vėl įsikurs mano paunksny, vėl augins javus, vešės tarsi vynuogienojas, kurio vynas garsus kaip Libano. Aš išklausysiu ir juo pasirūpinsiu. Protingasis tai tesužino. Mat, Viešpaties keliai yra tiesūs, teįžengia teisieji, o atstumtieji juose suklumpa“.

Štai šis knygos vainikas juk ir į mus kreipiasi: atsiverk, sugrįžk į Viešpatį. Sužlugai per savo kaltybę, užtat kreipkis: Viešpatie, panaikink kaltę, kad, gavę iš Tavęs daug gėrio, Tau už tai atsisteistume savo žodžiais ir darbais.

Todėl ir noriu šį Dievo žodį užbaigti **Motinos Teresės** iš Kalkutos žodžiais:

gyvenimas – tai galimybė, išnaudok ją;
gyvenimas – tai grožis, žavėkis juo;
gyvenimas – tai palaiminimas, džiaukis juo;
gyvenimas – tai svajonė, paversk ją tikrove;
gyvenimas – tai pareiga, atlik ją;
gyvenimas – tai pažadas, ištesėk jį;
gyvenimas – tai nuotykis, rizikuok;
gyvenimas – tai laimė, nusipelnyk jos.

Visiems jums Kalėdų šventės tebūna džiaugsmo ir laimės
šaltinis!

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 26

Surviliškis, 2001 12 26

PO MOTINŲ ŠIRDIMIS

Šventoji Šeima

Mt 2, 13-15. 19-23

Į šeimą atėjęs Dievo Sūnus savo palaimą pažadėjo ir visoms kitoms šeimoms, kurios tik išgirs Jo beldimą, atvers savo duris ir priims Jį į savo gyvenimą prie savo stalo.

Šis sekmadienis skirtas šeimai. Ne tik šventoms šeimoms, bet ir toms, kurios jau senokai stokoja gero vestuvinio vyno ir svečių, kurie tokio parūpintų.

Šio sekmadienio Evangelija rodo Šventąją Nazareto Šeimą kelyje į tremtį. Juozapas ir Marija su Kūdikėliu Jėzumi tapo pabėgėliais. Norėdami išgelbėti pasaulio Gelbėtoją, jie priversti palikti savo namus. Visi, patyrę tokią pat dalį, labai gerai supras, kaip skausmingai plaka širdis žinant, kad gal ir niekad nebeteks matyti savo Tėvynės. Šiais neramiais laikais šventosios Šeimos kelionė į tremtį tampa daugelio šeimų likimo atspindžiu. Pasaulyje nuolat vyksta karai, persekiojimai. Skurdas, badas, nesutarimai suardo šeimas, kurių nariai priversti kęsti pažeminimą ir skurdą. Tuose tolimuose kraštuose, kur išvykstama ieškoti laimės, ne visuomet žmogus yra laukiamas. Sunku tikėtis nuoširdumo, pagarbos, pripažinimo... Paprastai susiduriama su priešišku, išankstiniais įsitikinimais, įtarinėjimai. Svajonės sudūžta labai greitai, užleisdamos kelią dar didesniai nusivylimui. Ir tada kyla teisėtas klausimas: kur panašioje situacijoje rasti užuovėją?

Žmogus pasijunta kur kas tvirtesnis savo namuose, savo šeimos narių tarpe. Ten jį supa žmonės, kuriais galima pasitikėti, kurie, kaip tikimės, užjaus ir supras. Deja, vis daugiau žmonių tampa tremtiniai savo šeimose, tampa paniurę, vienas kitam svetimi, nervingi. Kažin ar būtų teisinga dėl to kaltinti vien sudėtingą ekonominę padėtį. Todėl neveltui Bažnyčia šiuo šventu Kalėdų metu primena tikintiesiems būtinybę išlaikyti nuoširdžius ir pagarbius tarpusavio santykius šeimoje.

Tiesa neparemta meilė nėra krikščioniška ir neturi nieko bendra su Evangelija. Kai iš savo tarpo ištremiame meilę, netenkame ir tiesos. Mirus meilei – miršta ir tiesa. Jei meilė prarandama svarbiausiame visuomenės ir Bažnyčios gyvenimo židinyje – šeimoje, miršta visuomenė, menksta Bažnyčios reikšmė. Kristus, kūdikystėje tapęs tremtiniu, vėliau ištars: Aš esu Kelias. Tik šis kelias veda į tikrą tiesą, tik juo eidami žmonės gali įprasminti save, tik šis kelias yra numatytas tikrai krikščioniškai šeimai.

Kunigas H. Nouwen knygoje „Čia ir dabar“ rašo, kad mylėti yra labai sunkus darbas. Lietuvių tautosakoje meilė apdainuojama kaip gražus, visų trokštamas idealas. Tačiau kol Madona dainuoja savąsias meilės dainas, kol filmai vienas po kito leidžia mums stebėti meilės vaizdus, kasdieninė tikrovė yra visiškai kitokia. Dauguma **draugysčių** neišsilaiko ilgai, daugelis įsimylėjėlių negali ištesėti vienas kitam, daugybė santuokų apkarsta abiem sutuoktiniams ar tiesiog suyra, o gausios bendruomenės nuo vienos krizės pereina prie kitos.

Retai meilės troškimas būdavo išreiškiamas taip atvirai, kaip šiandien. Mūsų konkurencinėje visuomenėje vyrauja nepaprastas draugystės, artumo, bendrumo ir vienybės troškimas, tačiau dar niekad nebuvo taip sunku numalšinti šį alkį ir troškulį. Svarbiausias žodis čia yra **santykiai**. Trokštame išsiveržti iš savo vienatvės ir atsiskyrimo, trokštame santykių, kurie su-

teiktų mums jaukumo pojūtį, padėtų išgyventi priklausomybę ir saugumą, jausmą, kad nesi vienas. Tačiau kiekvieną kartą, kai imame nagrinėti tokius santykius, greit atrandame, kaip sunku būti artimam. **Koks sudėtingas žmonių artumas.** Kai esame vieniši, kai ieškome Žmogaus, kuris pašalintų mūsų vienišumą, netrukus tuo nusiviliame, netrukus pasirodo, kad žmogus, kuris trumpą laiką teikė mums pilnatvės ir vidinės ramybės pojūtį, nesuteikia ilgalaikės laimės. Užuoat pašalinęs mūsų vienatvę, jis tik aiškiau parodo jos gylį. Juo stipriau tikimės, kad kitas žmogus patenkins giliausius mūsų troškimus, juo labiau kankinamės, susidūrę su žmogiškų santykių ribotumu. Artumo poreikis netrukus tampa reikalavimu, tačiau kai imame reikalauti meilės iš kitų, meilė virsta smurtu, glamonės prilygsta smūgiams, bučiniai įkandimams, švelnus žvilgsnis virsta įtariu dėbčiojimu, išklausymas išsigimsta į pasiklausymą už durų. Matome, kokie glaudūs ryšiai mūsų visuomenėje sieja meilės poreikį ir bauginantį smurto protrūkį, todėl susiduriame su lemtingu išsireiškimu: **koks labai sunkus darbas mylėti.**

Ką reiškia mylėti kitą žmogų? **Patrauklumas, mąstysenos panašumas, seksualinis potraukis, bendri idealai, panašus finansinis, kultūrinis ir religinis lygmuo** – tai vis veiksniai, svarbūs geriems santykiams, tačiau jie negarantuoja meilės.

Kartą sutikau jauną vyrą ir moterį, kurie norėjo susituokti. Abu buvo labai gražūs, labai protingi, kilę iš panašių šeimų, labai mylėjo vienas kitą. Atrodė, kad jie visokeriopai gerai pasirengę susituokti ir gyventi labai laimingai, tačiau man iškilo klausimas – ar šie du žmonės sugebės mylėti vienas kitą ne tik kelerius metus, bet visą gyvenimą? Jie ilgą laiką bendravo, buvo tikri meile vieno kitam, tačiau ar jie pajėgs drauge išgyventi pasaulyje, kuris ilgalaikiams santykiams teikia tiek mažai paramos? Iš kur ateis jėga išsaugoti ištikimybę vieno kitam, kai kils konfliktai, ekonominis spaudimas, gilus sielvartas, liga ar neiš-

vengiamas išsiskyrimas? Ką šiam vyrui ir šiai moteriai reikš mylėti vienas kitą kaip vyrui ir žmonai iki pat mirties? Juo daugiau apie tai galvojau, juo aiškiau suvokiau, kad **santuoka** – tai **pirmiausia pašaukimas**. Du žmonės pašaukti drauge išpildyti Dievo jiems duotą misiją. Santuoka – tai dvasinė tikrovė. Kitaip sakant, vyras ir moteris susituokia visam gyvenimui, nes tiki, kad kiekvieną jų Dievas myli begaline meile ir pašaukė juos tapti gyvais tos meilės liudytojais. Mylėti – tai įkūnyti begalinę meilę ištikima bendryste su kitu žmogumi.

Šventoji Šeima yra unikalūs meilės, maldos ir abipusio rūpesčio pavyzdys visoms krikščioniškoms šeimoms.

„Taip, bet, - prieštarausime, - Jėzus buvo Dievo Sūnus, Marija bei Juozapas – tokie šventi. Jie niekada neturėjo problemų“. Kiekviena šeima turi savų išbandymų ir išlieka tik Dievo vadovaujama. Šis Mato Evangelijos pasakojimas parodo, kad Juozapas žinojo **neišsiversiąs be Dievo pagalbos**. Jis išgirdo Viešpaties žodį ir jam pakluso, taip apsaugodamas savo šeimą nuo iširimo, kada buvo nutaręs slapta atleisti Mariją. Paklūsęs Dievo įsakymui pasitraukti į Egiptą, jis apsaugojo šeimą nuo žmogžudžio rankos. Taigi, Dievas vadovavo, saugojo bei liejo meilę Juozapo namams.

Dievas nori išlieti malonę kiekvienai į Jį žvelgiančiai šeimai. Jis nori pagelbėti ir mums, kad mūsų šeimos būtų stiprios bei vieningos su kitomis šeimomis. Kiekviena **šeima** – tarsi **mazgas žvejo tinkle**: daugybė šių virvelėmis surištų mazgų pakelia didžiulį svorį. Panašiai ir šeimos padeda viena kitai, dalydamosi malonės gausa.

Šventoji Šeima taip pat yra malonės laidininkė. Iškilus vaikų auklėjimo problemoms, klauskite Marijos bei Juozapo: „O kaip jūs auginote Jėzų?“ Prašykite Jų patarimo, kaip parodyti meilę sutuoktiniui. Galbūt Marija po sunkios Juozapo darbo dienos patiekdavo jam kokį nors specialų valgį. O Juozapas

nuolat dovanodavo Jai gėlių.

Velnias, bandęs išardyti Šventąją Šeimą, nenustygsta ir šiandien, puldamas bei gundydamas viso pasaulio šeimas. Tai kelia rūpestį mums visiems – tiek vedusiems, tiek viengungiams, nes visi priklausome šeimoms bei Dievui, kuris labai rūpinasi šeimos gyvenimu. Tad prašykime Jį būti mūsų šeimų **Karaliumi** bei saugoti jas nuo pikto.

Šventosios Šeimos pabėgimas į Egiptą ir Erodo sukeltos kūdikių žudynės – dramatiškas **tamsos ir šviesos jėgų mūšio vaizdas**. Nors visą Jėzaus gyvenimą, nuo Betliejaus iki Kalvarijos, nuolat lydėjo persekiojimai, jokios jėgos – nei žmonių, nei demoniškos – negalėjo užkirsti kelio užduočiai, kurią Jis turėjo įvykdyti. „Šviesa spindi tamsoje, ir tamsa jos neužgožė“ (Jn 1, 5).

Kodėl Erodas išsigando šio mažo **Vaikelio**? Jis nežinojo, kad Jėzus atėjo **užkariauti širdis** bei sielas, o **ne žemės ir sostus**. Norėdamas atsikratyti vieno vaikelio, šis valdovas nesvyruodamas davė įsakymą išžudyti daugybę nekaltų kūdikių. Jis pralijo kūdikių kraują, nes baimė pražudė jo širdį. Norėdamas praliginti savo gyvenimą, jis stengėsi nužudyti patį **gyvenimą**.

Nors Erodas jėga bei žiaurumu siekė įgyvendinti savo tikslus, Jėzus šią tragediją pavertė Dievo karalystės triumfu. Nekaltieji vaikeliai liudija Dievo malonės galią. Jie mirė dėl Kristaus, nors to nežinojo. Jie dar negalėjo kalbėti, bet Jėzus padarė juos savo liudytojais. Jie neturėjo jokių ginklų, tačiau laimėjo. Jėzus išlaisvino juos iš velnio vergijos ir padarė Dievo vaikais. Dabar jie dalijasi Jo šlovės bei valdžios pergale.

Šv. Paulius primena, kad netgi jausdamiesi nugalėti mes vis vien dalijamės Jėzaus pergale, nes „viskas išeina į gera mylintiems Dievą“ (Rom 8, 28). Niekas, netgi nelaimės, kliūtys ar nesėkmės, kurias teks išgyventi šiame gyvenime, negali atskirti mūsų nuo Kristaus. Jo meilė viską nugalai tiek žmogaus gyvenime, tiek visame pasaulyje.

Šiandien susiduriame su dar didesniu blogiu nei Erodo vykdytos vaikelių žudynės – tai nesuskaičiuojamos daugybės negimusių kūdikių žudymas. Kas pakeis įsigalėjusią mirties kultūrą? Dievo meilė laimės šią pergalę. Blogis nesnaudžia. Mes turime melstis, kad jis pasitrauktų, bei siekti nukreipti mūsų kultūrą kita linkme. Tačiau niekada nedarykime to iš nevilties ar neapykantos savo priešininkams. Juk niekas negali užgesinti Kristaus šviesos.

Motina, ką atneš tavo vaikas į šį pasaulį: **dangų ar pragarą**? O ir tau pačiai žmogaus pradėjimas – kas: vien anatomija, fiziologija, – ar kažkas daug giliau ir paslaptiesčiau, skaisčiau ir dieviškiau? O pati **meilė**: vien skurdus malonumas, pigi mūsų buities prabanga, primityvus pasitenkinimas – ar Aukščiausiojo siūsta galimybė suteikti pasauliui daugiau tobulumo ir grožio, šviesos ir darnos? Įlieti jam atgimimo ir atsinaujinimo galių? Bet jeigu vyras iš prigimties yra eikvotojas, tai Tavo prigimčiai nuo amžių būdinga **telkti ir saugoti, traukti ir globoti**. Tačiau jūs abu – kur kreipiate kosminę Meilės Energiją: kūrybai ar griovimui, į pačias žemiausias sferas – ar į Aukštąjį, Šventąjį Tikslą? Jeigu **taip** – nesustokit pusiaukelėje, gražinkit, tobulinkit savo sielas, perženkit malonumo ribas, kilkit į Saulę. Jūsų minčių, jausmų ir gyvenimo idealas turi būti: **šviesa**. **M. Aivanovas** nuostabioje knygoje „**Dvasinė galvanoplastika ir žmonijos ateitis**“, rašo, kad vienadieniai jausmai, minutiniai geiduliai taip greitai praeina, išblėsta, palikdami vien tuštumą ir nepasitenkinimą, išsekindami paskutines jėgas, atverdami sėklą demoniškųjų esybių įtakai ir valdžiai...

Taigi dar klausimas – **ko ieškome kitame**: tik kūniškiausių dalykų – ar kažko subtilaus, be galo džiaugsmingo? **dangiškųjų dovanų**, kurių ypač daug skirta moteriai... O kas gi moteris, jei – savo aukščiausiojo aspektu – ne Motina, pati Gamta, pirmapradis Tyrumas ir Grožis, Darna ir Skaista? Ji

visuomet visko pilna – tačiau amžinai stokojanti: Vyriško Prado, Dangiško Tėvo, Jo Galios ir Išminties... **tik tu gali pagimdyti trečią.** Tad kas už mūsų bučinių ir apsikabinimų: **dieviškumas** ar **gyvuliškumas**, tamsi, klampi kūniškoji plotmė – ar Saulėtosios Dvasios sfera? Platus kelias žemyn, pragarmėn, - ar takas Viršūnėn, kuriuo džiaugsmingai einame Dviese, svajodami apie Trečiąjį?..

Todėl pasaulio Mokytojai ir kviečia: **būkim kaip saulė.** Tapkime tyresni, šviesesni, tobulesni, kad mūsų skleidžiami spinduliai sušildytų ir palaimintų kuo daugiau artimųjų. Dievo Išmintis suteikė žmogiškajai kūrybai nuostabų pavidalą, tačiau žmonės iškreipė šį akinantį grožį į kažką tamsaus ir bjauraus. O vyras turėtų mylėti moterį kaip Saulė bučiuoja ir glamonėja Žemę – mylėti ne vien kūniškai, bet ir dvasiškai, kad iš jos sielos ir širdies gimtų **dieviškieji vaikai.** Todėl neieškokime kosminių slėpinių kažin kur: Didžioji Visatos Paslaptis čia pat, – **po motinos širdimi...** „Ateity visi žmonės supras meilę, šią jėgą, šiuos virpesius, kurie valdo kūniškumą, - visi norės prisipildyti Šviesos.

Todėl visa žmonija pasikeis, kai vyrai ir moterys suvoks savo milžinišką atsakomybę pradedant kūdikį. Nes – **Kūrėjas atsako už savo kūrinį.** Ir tik tuomet, kai tėvai auga, keičiasi, tobulėja patys, jų vaikų sielos (o gal ir kūnai) taip pat esti **aukščiausios kokybės.**

Kūdikio pradėjimo akimirką iš moters ir vyro minčių, jausmų ir troškimų kylančios jėgos prisitraukia pojūčiai per sueitį – svarbus veiksnys. Kūdikio gimimas leidžia ir tėvams, gerinti, keisti savo Likimą: meile, rūpesčiu, pasiaukojimu. O todėl vaikai – tai Dievo Malonė, nuolat skleidžiama visai žmonijai.

Tad, Motina, nešiojanti savo kūdikį, yra iš tiesų apdovanojama nepaprastomis galiomis. Nuo jos labiausiai priklauso ir jo kūno bei sielos „kokybė“. Labai daug lemia tai, kaip ji gyvena tuos **devynis mėnesius**, ką jaučia, mąsto, ko trokšta.

Jeigu jos mintys ir jausmai bus tarsi iš aukso, tai vaikelis gims pilnas palaimos ir sveikas... Ypač kenksminga būsimajam žmogui esti jo motinos vidinė nedarna, neskaista. Sunkios, aptemusios mintys, blogi ir žemi jausmai, gyvuliški troškimai taip pat „kuria“ panašius į save... O „meilė ir išmintis pripildo pasaulį šventaisiais bei didžiomis esybėmis, kurios pasės tobulos ir klestinčios žmonijos sėklas. Jei gerosios sėklos bus vaisingos ir jų daugės, jos nustelbs neigiamąsias jėgas“.

Tad leiskime į pasaulį meilės ir išminties vaikus. Pakluskim Aukščiausiam Gėrio ir Grožio įstatymui, pasiryškime tarnauti Dangui, o ne pragarui, tapkime Naujo Gyvenimo kūrėjomis. (Ir kuo tobuliau atspindėkime Dieviškąją Motiną. Moteris yra vyro motina, - sako Išminčiai, - ir todėl iš prigimties ji gera, dosni, švelni, atlaidi, kupina niekuomet neišsenkančio pasiaukojimo. Ir savo sūnus ji galėtų išugdyti didvyriais bei šventaisiais, jeigu tik panorėtų...).

Praplėskime savo sąmoningumo ribas, tapkime Vedlėmis, žvelgiančiomis į Amžiną Moterį, - skaisčiai liepsnojančia širdimi ir pašvieskime sužiaurėjusiam pasauliui. Juk spinduliuojame ne vien kūnais, bet ir dvasia – ypač būdamos nėščios.

Kodėl žmonėse tiek daug blogio? Ar ne laikas šiandien apie tai pamąstyti ir prisipildyti Šventosios Dvasios?

Dangiškasis Tėve, paguosk visus aborto metu žuvusius vaikus. Pasiimk juos prie savo sosto.

Tėve, kiekviena šeima tebūna Tavo širdyje. Gydyk tai, kas sužeista. Siųsk Šventąją Dvasią, kur vyksta kovos. Suteik mums jėgų atsispirti velnio pagundoms, bandymams sugniuždyti viltį. Jėzau, visada būk su mumis ir pašventink mūsų kasdienybę.

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 30

Surviliškis, 2001 12 30

LAIKO VEIDAS

Naujieji metai

Lk 2, 16-21

Pirmoji Naujųjų metų diena yra skirta Švč. Mergelei Marijai. Bažnyčia, pradėdama metus, mums rodo Moterį ir Jos Sūnų - Švč. Mergele Mariją ir Jėzų Kristų ir siūlo juos mums pasirinkti vadovais. Tačiau mes esame laisvi rinktis, kas mus ves į ateitį. Deja, vedliais gali pasisiūlyti ne patys tinkamiausi žmonės: vieni, rodydami į pinigus, kalbės, kad, tik būdamas turtingas, žmogus bus laimingas, kiti patars bėgti iš Lietuvos kur nors į Ameriką, nes tėvynėje nėra sąlygų padaryti karjerą, dar kiti įkyriai pirš hedonistinį gyvenimo būdą ir bandys įteigti, kad reikia sau leisti viską, ko nori prigimtis.

Teologas Karl Rahner apie Naujus metus sako – pradėdame Naujus pasaulietinio gyvenimo metus. Žinia, tai ne bažnytinio gyvenimo metai, tačiau žemiškieji metai, kasdieninis gyvenimas, darbų ir rūpesčių gyvenimas, kaip tik yra tas laukas, kur Dievo akivaizdoje turi būti parengtas mūsų išgelbėjimas. Todėl mes turime visas priežastis šiuos metus irgi pradėti Dievo vardu. Taigi Dievo vardu dar kartą juos pradėkime, dar kartą juos tęskime sąžiningai ir atkakliai. Laikas spaudžia. Galima pulti į neviltį ar melancholiją, Naujųjų metų išvakarėse patyrus, kad dar viena žemiškojo gyvenimo dalis negražinamai praėjo. Tačiau laikas gena į Dievą ir amžinybę, o ne į praeitį ir žlugimą. Taigi vardan Dievo.

Yra maldingas paprotys Trijų Karalių dieną viršum durų

rašyti raidės K, M ir B, jas atskiriant kryžiuokais. Raidės reiškia **Kaspāro, Melchioro ir Baltazaro** vardus, pagal Tradiciją priskiriamus trims Išminčiams. Įrėzkime virš Naujųjų metų Dievo vardą. Tą Dievo vardą, kuriame yra mūsų pagalba, būtent Jėzaus vardą. Jėzus reiškia „Jahvė gelbsti“. Jahvė buvo tikrinis Dievo vardas S. Testamento Sandoros tautai. Dievas pats žodžiu ir veiksmu tapo žinomas istorijoje. Todėl ir mes galime suteikti vardą tam bevardžiam ir nesuvokiamam Dievui, kurį žmogiškasis asmuo savo jėgomis įstengia pažinti tik kaip tolimą, miglotą ir neprieinamą. Iš to, kaip Dievas veikia, mes galime suvokti, koks Jis iš tikrųjų yra mūsų akyse. Visa, ką žmonėms teko patirti, susidūrus su gyvuoju Dievu Jam veikiant mummyse, apibendrina Dievo vardas. Tik tikrinis vardas, o ne abstrakti bendra sąvoka aprėpia nedalomą ir nesumenkinamą tikrovę To, kurį galima patirti, ilgai ir glaudžiai bendraujant, kaip su gyvu asmeniu. O Jėzus – kaip tikrinis vardas – mums pasako, koks Jahvė troško būti mūsų akyse: artimas, mylintis, gelbstintis, ištikimas iki galo. Jėzuje ir per Jėzų mes žinome, ką turime Dievuje. Jis yra Tėvo Žodis, kuriame Dievas apsireiškia pasauliui kaip gailestingumo **Žodis**. Taigi, jei norime pasakyti, kas yra mūsų Dievas, privalome sakyti „Jėzus“. Jeigu pamirštume šį žodį, Dievas mums paskęstų nepasiekiamoje tamsoje ir pavirstų nesuvokiamu pasaulio pagrindu. Mes, krikščionys, žinome galutinį Dievo vardą – Jėzus. Nes tai yra vardas, duotas Tam **Vaikui**, Kuris yra Dievas ir amžinoji pasaulio jaunystė, Kuris yra Žmogus, ir kaip toks, amžinas Dievo atvaizdas. Pavadinkime šiuo vardu prasidedančius metus, paženklinkime šiuo Jėzaus kryžiumi kaktą, protą ir širdį, su palengvėjimu ištarkime: „Mūsų pagalba slypi Dievo varde“, o tada narsiai ženklime per Naujųjų metų slenkstį. Jei virš jų švytės Jo vardas, net ir tamsiausia jų valanda – kaip Viešpaties ir Jo išgelbėjimo metų valanda bus palaiminga.

Vienas iš pirmiausių dalykų, kurių išmokstame, tai šauktis **mamytės**. Visas mūsų gyvenimas yra ne kas kita, kaip bėgimas nuo vienvės. Mes gimstame verkdami, o visa tai, kas bus vėliau, tai bus to paties pirmojo klyksmo tęsinys, kartais dulesnis, kartais veržlesnis...

Kartais gyvenimas yra toks nykus, kad niekas neatsiliepia. Mes šiandien švenčiame vardus tų, į kuriuos mes visada galime šauktis ir Kurie visada atsiliepia. Kai guli ligoninėje ir daktaras nežada nieko gero, o kitas šeimos narys negali paduoti nė puodelio vandens, tada be baimės gali šauktis Jėzaus ir Marijos vardų...

Bet deja, ši šventė primena ir tai, kad kuo labiau žmogus tolsta nuo Dievo, tuo labiau be reikalo mini Jo vardą. Kuo geresnis žmogus, tuo mažiau mini Jo vardą.

Pabandykime šiandien pabūti savo dvasia šachtose, statybose, talkose, šokiuose, išgertuvėse ir išsigąsime – kaip visur be pagarbos ir meilės minimas Dievo vardas. Tad šiandien galime suprasti, kodėl Dekaloge yra toks įsakymas: „Netark Dievo vardo be reikalo“. Šiandien švento vardo tarimo nelaikome net ir maža nuodėme. Taip po lengvapėdiškų nuodėmių seks ir didelės. Taip Dievas išmainomas į lengvus darbelius, paskiau į sunkesnius ir t.t.

Bet į ką aš šauksiuosi savo vienvėje? Žmonės šiandien žudosi, daugelį yra prislėgęs juodas pesimizmas ne todėl, kad gyvenimas iš tiesų būtų visiškai nepakeliamas, bet todėl, kad visi nori gyventi taip, kaip rodoma kino filmuose. Žmogus be Dievo pagalbos tampa silpnas ir, pasitaikius pirmai kliūčiai, labai lengvai suklumpa. Bažnyčia primena, kad Jėzus Kristus yra vienintelis Vadovas, kuriuo galima pasitikėti. Paduokime savo ranką Jėzui, tada suprasime, kad negalime visų vilčių sudėti nei į pinigus, nei į pasilinksminimus, nei į karjerą, nes šioje žemėje viskas praeina ir viskas netobula. Tačiau Jėzaus Kristaus

paskelbtoji Evangelija yra atlaikiusi 2002 metų išbandymą ir nė vieno žmogaus nenuvylė, bet priešingai – turime nesuskaičiuojamą daugybę šventųjų, kurie ne tik įprasmino savo gyvenimą, bet ir kitus atgaivino ir privertė pasijusti žmonėmis, paliko ryškų pėdsaką žmonijos istorijoje.

Koheleto knygoje primenama: „Viskam yra metas, ir kiekvienam reikalui tinkamas laikas po dangumi.

Laikas gimti ir laikas mirti;

laikas sodinti ir laikas rauti, kas pasodinta.

Laikas žudyti ir laikas gydyti;

laikas griauti ir laikas statyti.

Laikas verkti ir laikas juoktis;

laikas gedėti ir laikas šokti.

Laikas išmėtyti akmenis ir laikas juos surinkti;

laikas glamonėtis ir laikas nesiglamonėti.

Laikas ieškoti ir laikas pamesti;

laikas turėti ir laikas išmesti.

Laikas perplėsti ir laikas siūti;

laikas tylėti ir laikas kalbėti.

Laikas mylėti ir laikas nekęsti;

laikas karui ir laikas taikai” (Koh 3,1-8).

Girdėjome žodžius žmogaus, kuris gyveno maždaug 200 metų prieš Kristaus gimimą. Žmogaus, kurį auklėjo žydiškas pamaldumas ir graikų išmintis. Jis buvo savo epochos vaikas, katastrofų ir nusivylimų epochos vaikas. Tą nusivylimą jis išsakė tokiais žodžiais, kurie pralenkia pačius pesimistiškiausius pasaulinės literatūros kūrinius... Viskas yra **tuštybė**, viskas **rūkų rūkas** – kartoja jis nuolat. Tuštybė, net jei tu būtum pats karalius Saliamonas, turėjęs savo rankose ne tik visus žmogui prieinamus malonumus, bet ir mokėjęs jais išmintingai naudotis. Net ir tuomet galų gale turi sakyti: viskas yra tuštybė, rūkų rūkas. Mes nežinome šios knygos autoriaus vardo. Paprastai jis

vadinamas Koheletu arba pamokslininku. Nors jis labiau panašus į filosofą ar išminties mokytoją. Galbūt mums keista – kodėl šie juodi svarstymai apie žmogaus likimą tapo Švento Rašto knyga?..

Iš tiesų, Koheleto knyga nuėjo sunkų ir ilgą kelią, kol atsidūrė Biblijoje. Galiausiai ir sinagoga, ir Bažnyčia ją priėmė, ir dabar ji yra Biblijoje šalia Izaijo ir Mato, Pauliaus ir Jono. Sakinys „**Viskas yra tuštybė**“ įgijo Dievo žodžio autoritetą. Tikra, kad šis autoritetas yra pelnytas, atsiradęs ne dėl klaidos ir išreiškia tiesą. Šios knygos piešiamas žmogiškosios tikrovės paveikslas yra daug tikresnis už bet kokią poeziją, kuri šlovina žmogų ir jo gyvenimą. Autoriaus atvirumas ir sąžiningumas atskleidžia mūsų akims tuos dalykus, kurių nemato ar nenori matyti visų rūšių optimistai.

Jeigu sutiksite žmonių, kurie kaltina krikščionybę iliuzijų palaikymu, parodykite jiems Koheleto knygą. Pats faktas, kad ši knyga yra Biblijos dalis, parodo, jog Šventasis Raštas yra pati realistiškiausia knyga, nes tik ant realaus pagrindo atsistojusi Geroji Kristaus Naujiena turi prasmę. Tik priėmę atvirą, sąžiningą požiūrį į žmogaus situaciją, į jo tikrovę, galime suprasti tvirtinimą, kad Kristuje pasirodė nauja realybė. Tas žmogus, kuris apie savo gyvenimą niekada nėra sakęs „tuštybių tuštybė ir viskas tuštybė“, negalėtų kartu su Pauliumi ištarti: „Bet mes viską lengvai nugalime dėlei to, kuris mus pamilo”.

Kai pamokslininkas kalba apie tinkamą laiką, jis nepamiršta pakartoti savo nuolatinio priegiesmio: tai yra tuštybė ir vėjo dvelkimas. Suvokimas, kad visi dalykai turi savo laiką, tik sustiprina Koheleto tragišką požiūrį į gyvenimą. Daiktai ir veiksmai turi savo laiką. Kai jie praeina, kiti užima jų vietą ir taip pat turi savo laiką. Nieko naujo nėra šiame rate, kuriame sukasi gyvenimas. Viskas palenkta amžinajam įstatymui, kuris yra aukščiau už laiką. Žmogus nepajėgus prasiskverbti į laiko paslaptį

ir suvokti jo prasmę. Mums tai yra neprieinama, o ką mes matome, tėra tuštybė ir nusivylimas. Tą galime pasakyti užbaigę Senuosius Metus ir pradėję Naujuosius. Dievo laikas yra paslėptas nuo mūsų akių, o mūsų pastangos ir laiko skaičiavimas galų gale neturi jokios prasmės. Tokia būtų pirmoji, bet ne vienintelė reikšmė Koheleto žodžių, kad viskam yra savas metas. Kai jis sako, kad yra laikas sodinti ir rauti, laikas žudyti ir gydyti, laikas statyti ir griauti, laikas tylėti ir kalbėti, laikas verkti ir laikas juoktis, jis nori mus *įtikinti, kad visiems darbams reikia pasirinkti tinkamą laiką*. Jis pabrėžia, kad viskas yra palenkta likimui, kurio nepakeisi. Jis ragina mus pasiduoti tam slėpinin-gam laiko įstatymui ir savąjį laiką tvarkyti pagal jį.

Kaip tikras išminties mokytojas Koheletas reikalauja tin-kamai panaudoti laiką. Jis suvokia, kad mūsiškis laikas priklauso nuo aukštesnio **laiko**, nuo paslaptingojo laiko Valdytojo. Tačiau žmogus savo darbams privalo pasirinkti teisingą laiką. Senovės pasaulis skendėjo įsitikinime, kad visi gyvenimo įvykiai turi savo atitinkamą valandą. Jeigu tu nori statyti namą ar vesti, jei nori keliauti ar pradėti karą – tu privalai laukti tin-ka-mo momento. Turi pasitarti su kunigu, astrologu, regėtoju ar pranašu, kuris tuos dalykus išmano. Ir remdamasis tų patari-mais, gali veikti arba dar laukti. Tuo tikėta šimtus ir tūkstančius metų. Tai buvo viena iš didžiausių jėgų, variusių istoriją. Šių laikų žmonės elgiasi, žinoma, truputį kitaip. Jie neieško oraku-lų, ženklų, kurie paskelbtų tinkamą laiką. Bet ir modernus žmo-gus suvokia laiko skaičiavimo naudą ne blogiau už savo toli-mus protėvius. Kalbant apie politikos ar verslo reikalus, bema-tant iškyla laiko klausimas. Tai labiausiai matomas mūsų in-dustrinės civilizacijos požymis. Kaip jį galėtume susieti su Ko-heleto žodžiais?

Kai veiklos ir verslo žmogus kalba apie laiko skaičiavi-mus, jis turi galvoje tai, ką jis padarė ir tai, ką padarys. Tai po-

žiūris išpuikusias žmogaus, kuris gerai išmano, kaip reikia skaičiuoti laiką ir sėkmingai pasirinkti tinkamą metą veikti, kuris jaučiasi savo likimo valdovu, naujų daiktų kūrėju ir situacijos šeimininku. Toks pasitikėjimas yra svetimas Koheleto dvasiai. Net tada, kai jis liepia teisingai pasirinkti laiką, jis neužmiršta pridurti, kad viskas yra tuštybių tuštybė.

Pirmiausia Koheletas suvokia, kad jis pats yra laikinas, apribotas laiko. Ir tik antroje vietoje mūsų pačių teisingas laiko skaičiavimas ir pasirinkimas. Modernus verslo žmogus pirmiausia pabrėžia turįs laiko ir tik labai miglotai tesuvokia pats esąs laiko gniaužtuose. Štai kodėl mūsų moderniais laikais, ypač Vakarų pasaulyje, mirtis, nuodėmė, pragaras traukiasi iš žmonių sąmonės. Jeigu viduramžiais kiekvienas kambarys, kiekviena gatvė, o svarbiausia, kiekviena širdis ir protas buvo pripildyti pabaigos ir mirties simbolių, šiandien mirties paminėjimas laikomas blogo tono ženklu. Modernusis žmogus jaučia, kad pabaigos suvokimas drumsčia jo ramybę ir silpnina, neleidžia pasireikšti laiko šeimininku. Vietoj bauginančių mirties simbolių šis žmogus į kiekvieną kambarį, į kiekvieną gatvę ir, svarbiausia į savo protą ir nervus deda laikrodį. Laikrodis iš tiesų yra kažkokia paslaptis. Be jo niekaip mes neįstengiame suplanuoti savo likusios dienos dalies, pasirinkti tinkamą laiką savo darbams. Bet juk laikrodis geriau už bet ką primena, kad esame laikini. Jis rodo, kad mūsų laikas kiekvieną minutę, kiekvieną sekundę traukiasi tolyn nuo mūsų. Neveltui seniau beveik kiekvienas laikrodis primindavo žmogui šią žiaurią tiesą ir ragindavo jį susimąstyti. „**Saulei leidžiantis, atmink savo saulėlydį**“, toks užrašas dar ir šiandien tebėra ant saulės laikrodžio Pažaislio bažnyčios sienoje.

O ką laikrodis sako mums? Ar jis praneša, kad jau reikia keltis, dirbti, valgyti, kalbėti, miegoti? Gal jis liepia pradėti kitą sumanymą? Gal stvertis kitos veiklos? O gal jis sako, kad dar

viena savaitė prabėgo, mes pasenome, tad reikia geriau tvar-kyti savo likusį laiką, nes gali būti per vėlu, nes gali neišpildyti to, kam esi skirtas? Ar mes, industrinio amžiaus žmonės, skai-čiuojantys kiekvieną valandą ir minutę, turime Biblijos Kohe-letu drąsos atsigręžti į savo prabėgusį laiką ir pasakyti, kad tai buvo tuštybių tuštybė? O jeigu taip, ar nepasikeičia mūsų po-žiūris į laiką? Ar tuomet nesame priversti sutikti su Koheletu, kad gera yra žmogui džiaugtis gyvenimu, kuris jam duodamas vienoks ar kitoks, tačiau dar geriau būtų buvę iš viso negimti?

Yra kitas atsakymas į žmogaus egzistencijos klausimą, į laiko ir laikinumo problemą. Šis atsakymas glūdi Jėzaus žo-džiuose: „Atėjo metas, prisiartino Dievo karalystė”. Su šiais žo-džiais dieviškasis laikas įsiveržia į mūsų žmogiškąjį laiką. Kai Jėzus sako, kad metas atėjo ir Dievo karalystė prisiartino, Jis skelbia pergalę prieš tuštybę. Jo valanda, Jo laikas nėra pavaldus gyvybės ir mirties ratui. Kai pats Dievas įžengia į ribotą laiką, kai Jis pats atsiduoda laiko galybei, tada ir beprasmiškas laiko bėgimas tampa nugalėtas. Skubanti laikrodžio rodyklė daugiau nesimbolizuoja tuštybių tuštybės. Kiekviena gyveni-mo akimirka dabar sako mums: **amžinybė yra čia ir dabar**. Aki-mirkos prabėga, o amžinybė pasilieka. Kas benutiktų šią die-ną, šią valandą – turi begalinę svarbą. Viskas, mūsų laiko skai-čiavimas, mūsų kasdieniniai darbai ir sumanymai neišnyksta, nepaskęsta užmaršties, nebūties ūkuose. Laikas ir laikinumas yra rimtas dalykas. Iš tuštybių tuštybės jis tampa išsipildymo ir pilnatvės laikas.

Pažiūrėkime į laikrodžius. Nesulaikomai juda, bėga ro-dyklės. Ką jos reiškia? Kad ateina ir praeina rytas ir vakaras, diena ir naktis, metai ir dešimtmečiai? O jeigu Dievo karalystė čia ir dabar? Kiekviena valanda, kiekviena minutė yra pažy-mėta amžinybės ženklu, grąšinančiu, reikalaujančiu, žadančiu ženklu. Tada mes galime sakyti: ir vis dėlto, nepaisant, kad Ko-

heletas ar jo šiandieniniai sekėjai pesimistai yra šimtu procentų teisūs, aš sakau „taip“ laikui ir pastangoms, ir darbui. Aš žinau begalinę kiekvienos gyvenimo akimirkos vertę. Tik nemanykime, kad savo veikla, netgi labai kilnia ir krikščioniška veikla, mes esame pajėgūs, lyg tas verslo žmogus, turėti laiką savo rankose ir jį valdyti. Verčiau su apaštalų Pauliumi kartokime: „Jei mūsų išorinis žmogus vis nyksta, tai vidinis diena iš dienos atsinaujina. Mes gi nežiūrime to, kas regima, bet kas neregima, nes regimieji dalykai laikini, o neregimieji amžini“.

Šiuose žodžiuose susijungia Senojo Testamento pamokslininkas Koheletas ir Jėzus Kristus. Viskas yra tuštybių tuštybė, bet pro šią tuštybę spindi amžinybė, kuri priartėja prie mūsų, mus patraukia. Kai amžinybė prabyla laike – pesimizmas pasitraukia. Kai amžinybė prabyla laike – traukiasi tuščias aktyvumas. Kai amžinybė susilieja su laiku – laikas tampa amžinybės indu, tada ir mes pajuntame nešioją savyje tai, kas yra amžina.

Nauji metai – šviesios ryškios laiko raidės... toks dar jaunias, nepavargęs **laiko** veidas. Įprasminim jį dėl amžinybės!

„Metų skaičius dar nerodo gyvenimo ilgumo; žmogaus gyvenimas matuojamas tuo, ką jis padarė ir ką jautė“, - rašė S. Smailsas.

Tegul Naujieji metai ir mums padeda tinkamai sunaudoti kiekvieną kasdienybės akimirką.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 01 01

KODĖL DIEVAS KITOKS NEI MES?

II sekmadienis po Kalėdų

Jn 1, 1-5. (6-8). 9-14. (15-18)

Kad Dievas ateina į žemę ir užmezga kontaktą su žmonėmis, tą mintį sutinkame ir kitose religijose, bet kad Dievas **taptų žmogumi** ir prisiimtų žmogiškąjį buvimą, yra nauja, negirdėta žinia. Tai žinia, kuri gali pripildyti mūsų širdis laimės nuojautos, nes mums teikiamas ženklas, kad yra galima dar didesnė artimybė su Dievu naujame gyvenime.

Apaštalas Jonas, skirtingai nei kiti trys evangelistai, aprašo žmonijos išganymo pradžia. Jis nekartoja to, ką rašė sinoptikai ir, nepaliesdamas paties Dievo įsikūnijimo įvykio istorijos, žvelgia giliau, stengdamasis atskleisti dvasinę Kristaus gimimo prasmę.

„Pradžioje buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas” (Jn 1, 1). Jono liudijimas svarbus tuo, kad jo lyg nesuvaržo laiko ir vietos aplinkybės. Apie Dievo įsikūnijimą jis kalba kaip apie mūsų dienomis įvykusį faktą: man, tau artimą ir svarbų įvykį.

Dievas ateina į mano gyvenimo tamsą, šį vargingą, retom džiaugsmo akimirkom praskaidrinamą krutėjimą pasaulyje ir apšviečia jį, atskleisdamas gyvenimo paslaptis nauja jėga, įkvėpdamas naujiems tiesos ir meilės darbams.

Dievo Žodžio, Jo Sūnaus įsikūnijimas arba gimimas mūsų sieloje veda į Dievo ir žmogaus gilesnį pažinimą, o šis pažinimas apšviečia žmogų. Jo šviesa skirta visiems, kurie nuoširdžiai jos trokšta

ir priima. Jėzus pasibeldžia į mūsų sielos duris, kaip kūdikis savo paprastumu ir silpnumu, skatindamas sutikti ir priimti Jį kaip vaiką.

Priimti be įtarumo, apsimetinėjimo ar savanaudiškumo. Priimti su pasitikėjimu ir meile. Kūdikis jau savimi pripildo mus kilniausių jausmų, taip parengdamas kelią tolimesniam bendravimui, meilės ir pasitikėjimo dvasia. Dievas atsisako savo didybės, atsisako begalinės galios, apriboja save materialiu kūnu ir tampa pažeidžiamu, kaip visi.

Keistas Kūrėjo apsireiškimas, bet ar gali jis būti kitoks, labiau žmogui suprantamas? Ar gali būti labiau suprantamas būdas prakalbinti Jį, o kartu ir pačiam būti suprantamam?

Jo gimimas tapo lemtingu posūkiu visos žmonijos istorijoje, bet dar svarbiau, kad Jis tampa lemtingu posūkiu atskiro žmogaus gyvenime. Susitikimas su gimusiuoju išgydo negales, apvalo nuo varginančių vidinių prieštaravimų, o mirusįjį prikelia naujam gyvenimui. Šio įvykio akivaizdoje negaliu likti abejingas, negaliu prisidengti tik Kalėdų šventės linksmom pramogom ir pakiliais jausmais.

Kūdikis beldžiasi ir į mano duris. Jas atidaręs, matau **Kūdikį**, silpna rankute tiesiantį žiburį. Šis Kūdikis yra silpnas ir pažeidžiamas. Galiu Jį vyti lauk, galiu ant Jo išlieti per metus susikaupusį pyktį ir pagiežą. Daug ką galiu... Galiu ir toliau gyventi tamsoje, tačiau galiu ir šią **šviesą** priimti. O ar ją priimu?

„Šviesa spindi tamsoje, bet tamsa jos neužgožė“ (Jn 1, 5).

Artinasi naktis... Tamsūs debesys žada didžiąją žmonijos katastrofą. Nesunku matyti, kaip siautėja ir skuba tamsos kunigaikštis. Tai liudija, kad prasidėjo lemiamas kovos etapas.

Visai nekeista, kad mus apims baimė dėl to, kas artinasi. Mintys apie ateitį mus gali bauginti. Kas atsitiks mūsų brangiesiems ir mums patiems? Ar pajėgsime tvirtai stovėti, kai kova iš tiesų prasidės? O gal mus pagriebs srovė, nešanti į dangų? Ar išliksime kovoje, ar nusilenksime tamsos jėgoms?

Turime rimtai žiūrėti į tai, kas ateis. Turime būti nusiteikę, kad tikėjimo kova darysis vis sunkesnė. Tačiau nėra ko pulsti į neviltį. Būdami Dievo žmonės, iš anksto žinome, kad tamsybių jėgos niekada nepajėgs nugalėti šviesos, kad atėjus laiko pilnatvei švėsime pergalę, nes Jėzus ją jau iškovojo!

Golgotoje Jis nugalėjo šėtoną, nuodėmę ir mirtį. Ir kai reikės stoti į paskutinę kovą, žinome, kad Jėzus Kristus irgi triumfuos. Apreiškime Jonui 5, 5 skaitome: „Neverk! Štai nugalėjo liūtas iš Judo giminės”. Tas liūtas iš Judo giminės yra Jėzus Kristus.

Jėgas, su kuriomis mums tenka kovoti, nuginklavo Jėzus, ant kryžiaus prieš jas iškovojęs pergalę. Todėl baimės akivaizdoje galime būti drąsūs. Evangelijoje pagal Joną 16, 33 Jėzus sako: „Pasaulyje jūsų priespauda laukia, bet jūs būkite drąsūs: Aš nugalėjau pasaulį!” Jėzus yra šviesa, kurios niekada neįveiks tamsa.

Tamsos jėgos ir toliau mus puola. Tačiau, jei stosime Nugalėtojo pusėn, jos negalės mums pakenkti. Evangelijoje pagal Joną 8, 12 Jėzus sako: „Aš – pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą”.

Nežiūrint visokių nelaimių gamtoje, nežiūrint visokių sunkumų, kurie lydi žmogaus egzistenciją, vis tiek šis pasaulis yra mielas. Žmogaus protas pavertė žemę džiaugsmo sodu. Savo protu, savo rankomis žmogus susikūrė daug patogumų, ir jam gyventi pasidarė malonu. Civilizacijos, kultūros laimėjimai glosto širdį. Draugystė ir meilė yra du žiburėliai, kurie labai praskaidrina gyvenimą, bet ar ilgam?

Krikščionių lūpose kartais galime išgirsti pasisakymų, kurie smerkia žmogaus laimėjimus žemėje. Atrodo, kad Dievas žmogui būtų ne draugas, bet priešas. Atrodo, kad krikščionybė būtų priešinga civilizacijos ir kultūros apraiškoms. Kai kam atrodo, kad Dievas nedraugiškai žiūri į žmogaus pastangas įsikurti žemėje kuo geriau, maloniau. Jei Dievas toks yra, tai gal visai Jo nereikia? Ar tiesa, kad Dievas yra tarsi piktas prižiūrė-

tojas, inspektorius ar policininkas?

„Visi žmonės ilgisi dievo”, - rašo graikų poetas Homeras, gyvenęs dar daug metų prieš Kristų. Tiesa, žmogus ieško Dievo, mėgina Jį įsivaizduoti, susikuria Jo sąvoką. Bet ar visada šis Dievo portretas, kurį susikuria žmogus, atitinka tikrovei? Savo gyvenimo ir pasaulio aiškinimas turi vykti Dievo šviesoje, Dievo, kuris yra ištikimas žmogui iki galo. Tai reiškia, kad žmogus tikisi, kad jo pastangas, siekiant geriau įsikurti pasaulyje, laimins gerasis Dievas. Tačiau toks tikėjimas nėra aklas, jis neužsimerkia prieš nelinksmus faktus, kad pasaulyje yra daug blogų dalykų, kad yra nesėkmingų pastangų ir užkietėjusių širdžių. Bet mes nenusimename, nes tikėjimas Dievo pagalba mus įpareigoja veikti, galvoti, stengtis ir ieškoti naujų kelių.

Tikėjimas nuolat primena, kad mes esame atsakingi už pasaulio ateitį ir šios atsakomybės negalime užkrauti kitiems ar palikti tik Dievui. Ką mes galime padaryti, kiti už mus nepadarys, net nė Dievas. Šitaip suprantamas tikėjimas skatina mus darbuotis visuomenės gerovei, gražinti pasaulio veidą, kurti geresnę ateitį. Gal ši ateitis daugeliui atrodo kaip nereali svajonė, bet kiekviena gera pastanga, kiekviena graži idėja, kiekvienas geras darbas turi prasmę ir vertę amžinybėje, nes tai yra meilės išraiška, dieviškojo meilės įsakymo vykdymas. O ką sako netikėjimas? Ką pasirinksiu – Dievo Tiesą ar melo kunigaikščio pasiūlą?

Mums, krikščionims, Dievas nėra koks beasmenis, anoniminis pasaulio principas ar abstraktus dydis: Dievas pasirodė mums Jėzaus asmenyje, atėjo į mūsų tarpą ir mums tapo Broliu. Žiūrėdami į Jėzų, stebėdami Jo gyvenimą, matydami, kokiomis mintimis Jis vadovaujasi, mes galime pasakyti – kas mums yra Dievas ir ko reikalauja iš mūsų tikėjimas. Pagrindiniai Jėzaus gyvenimo bruožai lieka mums tarsi gairės, tarsi kelio ženklai.

Pažvelkime į tai iš arčiau.

Jis kvietė į nuolatinį atsinaujinimą, į tobulėjimą – „atsi-

verskite". Tai nereiškia, kad gyventume be jokių principų, būtume vėjajaikiai. Tai kvietimas į savikritiką, tai kvietimas matyti savo, o ne kitų trūkumus; tai reiškia matyti gėrį kituose, gerbti tai, kas kituose yra vertingo. Tai nereiškia, kad mes neskirtume tiesos nuo melo, šviesos nuo tamsos. Tai reiškia – suprasti, kad tiesa yra daug didesnė, platesnė ir turtingesnė, negu ją gali apimti vienas žmogus ar žmogaus protas; tai žinojimas, kad gyvenimas yra daug turtingesnis ir gilesnis, negu tos vėžės, kuriomis mes einame ar kur jas norime nukreipti. Jėzus nori, kad mes pajėgtume bent iš dalies suprasti begalinę Dievo meilę bei rūpestį žmogumi, suvokti, kaip Dievas nori žmogui padėti.

Tik tokia laikysena kuria laisvę. Ji išvaduoja iš mūsų siaurumo, į kurį patenkame, kai nepasiseka, kai sunku, kai neteislingai priprantame elgtis ir gyventi. Bartimiejus prašė Jėzaus, kad tik praregėtų, o ar mes to nors kartą prašėme? Ar norėjome, kad praregėtume savo dvasioje, kad suprastume bent truputį daugiau Dievo paslaptis? Dievas nori praplėsti mūsų akiratį ir už mūsų akių šviesos, kad suprastume, jog kiti gali ir turi teisę eiti šiuo keliu, arba eiti kitu keliu. Jėzus mokė, kad ne kiekvienas žmogiškasis įstatymas yra privalomas žmogui – jis neturįs vergiškai paklusti žmogaus sugalvotam įstatymui. Bet tai nereiškia, kad Kristus skelbė savivalę, palaidumą, nesiskaitymą su niekuo. Yra tokia taisyklė: įstatymas yra dėl žmogaus, o ne žmogus dėl įstatymo. Žmogus, Dievo paveikslas ir panašumas, lieka šventas ir neliečiamas visur ir visada – tokia yra Tėvo valia, kuris mums, kaip ir Jėzus, yra aukščiausias įstatymas. Dievas nori žmogų apginti nuo bet kokio žiaurumo, nuo slapto pažeminimo ar neįvertinimo. Ar mes ištikimi Jėzaus žodžiams ir kito nepažeminam, nepasijuokiam, nenuviliam? Ar iš tiesų mes visur esame teisūs?

Dievo įsakymus mes tik tada nuoširdžiai įvykdysime, jei mumyse degs meilė žmonėms, panaši į tą meilę, kuri degė Jėzaus širdyje, o Jėzus, mus mylėjęs, apreiškė mums Dievą, myli-

nį žmones. Tik šitokia meilė pajėgia ištvirti ir nepavargsta, sugeba kasdien vis iš naujo mylėti ir išvengia avarijos, kuri vadinasi neapykanta ir kerštas. Kiek žmogus yra pažeidžiamas ir luošinamas, trypiamas ir prispaudžiamas tik todėl, kad mes sau ieškome malonumo, siekiame sau naudos, žiūrime tik pro savo akinius ir nemokame žiūrėti tiesai į akis? Žmogus, kuris savo gyvenime stengiasi įsigyti tokią meilę, kokią turėjo Kristus, vengia to, kas sukelia dūmus, gadina nervus, ardo draugiškus santykius, iššaukia vaidus, nuodija gyvenimą. Kai žmonės kasa duobę šeimai ar draugams, siekia tą padaryti tarp draugų ar rasių, šie žmonės kuria erdvę, kurioje sunku gyventi. Tokių pastangos niekada neduos tinkamų vaisių. Dievui ir žmogui reikia ne saldžių žodžių, bet meilėje atliktų darbų.

Bet ar daug yra žmonių, kuriems meilė yra gyvenimo pašaukimas, kurie gerai jaučiasi, kai gera padaro kitam, kurie moka visus mylėti: seną ir jauną, sveiką ir ligotą, simpatišką ir atstumiantį, gerą ir klystantį? Bažnyčios istorijoje randame žmonių, kurie nežinojo, kas yra neapykanta. Prisiminkime šv. Pranciškų Asyžietį, šv. Vincentą Paulietį, šv. Joną Bosko, šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlę ar šv. Martą Roben. Toks buvo ir šių laikų Afrikos misionierius ir gydytojas Šveiceris, 1952 m. apdovanotas Nobelio premija už nuopelnus žmogiškumui. Savo gyvenimo gražiausius metus atidavė juodiesiems ligoniams. Apie jį dabar rašomos knygos.

Ar ne tokia buvo ir Motina Teresė iš Kalkutos? Kiek ji pasidarbavo Indijos nelaimingiesiems? Kas suskaitys jos darbo ir maldos valandas? Bet ir ji nebūtų ištvėrusi, jeigu jos nebūtų stiprinęs Kristus. Ji ištisas valandas būdavo Jėzaus artumoje, kad, išėjusi į kasdienybės darbus, sugebėtų kiekviena ligonyje matyti Kristų ir Jam patarnauti.

1979 11 17 dieną Norvegijoje, Oslo mieste, buvo sprendžiamas klausimas, kam skirti tarptautinę Nobelio premiją už

darbus kultūrai, žmogiškumui, taikai. Kandidatų sąrašė figūravo 56 pavardės žymiausių pasauly žmonių, jų tarpe tokie politikai, kaip Amerikos prezidentas Karteris, Suomijos prezidentas Kekonenas, Lenkijos kardinolas Višinskis. Be jokių ginčų, vienalbiai premija buvo paskirta 69 metų moteriai vienuolei **Motinai Teresei**, kuri suorganizavo ir plačiai išplėtė pamestinių kūdikių, raupsuotųjų ir vienišų senelių globą. Ji albanė, Indijoje dirbusi iki mirties. Iš profesijos – mokytoja.

Premijų skyrimo komiteto pirmininkas pareiškė, kad naujoji laureatė buvo pagerbiama už pagalbą kenčiančiai žmonijai. Premiją sudaro apie 1,5 mil. rupijų. Kartu buvo įteikta ir Tautinė premija – apie 70 tūkst. dolerių, kuriuos suaukojo visuomenė. Ji atsisakė ta proga ruošiamos jai šventės, todėl jai dar buvo įteikta 30 tūkst. dolerių. Visa tai buvo paskirta jos globojamiems Indijos nelaimingiesiems. Ta proga Norvegijos visuomenė, norėdama dar nuo savęs pagerbti Motiną Teresę, suorganizavo eitynes su žibintais.

Indijos prezidentas Sandživa Reddi pasiuntė telegramą šiam komitetui, kurioje rašoma:

- Premija teisingai paskirta už nuopelnus Moteriai, kuri seka Kristaus įsakymais.

Indijos ministras pirmininkas Čeran Singch pareiškė: „Indija didžiuojasi laurais, kuriuos parvėš ši Moteris mūsų kraštui, tapusiam jai antrąja Tėvyne“. Jugoslavijos prezidentas Tito jai pasiuntė laišką, kuriame rašoma: „Tu išgarsinai mūsų Tėvynę“. Netrukus jugoslaviai išleido dokumentinį filmą apie Motiną Teresę.

Panašių premijų ši moteris buvo gavusi jau ne vieną, ir jos vardas tapęs legendiniu pasaulyje. Kokia viso to priežastis? Ji Evangeliją perskaitė ne akimis, bet širdimi. Tas Žodis, tapęs jos gyvenimo Šviesa, švietė jai visą gyvenimą.

Bet šios dienos Evangelija mums taip pat primena Kristaus žodžius: „Pas savuosius atėjo, o savieji jo nepriėmė. Vi-

siems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais – tiems, kurie tiki jo vardą” (Jn 1, 11-12).

Jis atėjo. Tamsiausiu žmonijos istorijos laiku į pasaulį atėjo Dievo Sūnus. Tai nepakartojama Kalėdų Evangelijos šlovė. Jis atėjo pasidalinti su mumis mūsų gyvenimu ir suteikti mums išūnystę pas Dievą. Kas būtų buvę, jeigu Jėzus nebūtų atėjęs?

Tačiau Jis atėjo! Jis paliko visą savo šlovę ir atėjo pas mus. Jis priėmė mūsų nelaimės. Galiausiai vietoj mūsų Jis kentėjo baisias kančias, kad sutaikintų mus su Dievu. Kalėdų Evangelijoje skelbiama, kad Dievas matė mūsų bejėgiškumą ir atėjo mūsų išgelbėti. „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris Jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą” (Jn 3, 16).

Kalėdų Evangelijoje susitinkame su Jėzumi. Nepamirškime, kad pati Evangelija mus veda prie pasirinkimo: galime priimti Kristų arba Jį atstumti. Jei nusigręšime nuo Jo, mūsų kelias baigsis tamsoje. Jei priimsime Jį, mūsų gyvenimas atgis ir taps visiškai naujas. Jėzus aiškiai sako: „Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas barsto” (Mt 12, 30).

„Visiems, kurie Jį priėmė, Jis davė galią tapti Dievo vaikais”. Kai Jį priėmė, radai Jame ramybę, o tavo baimė pasitraukė. Jis suteikė tau draugystę su pačiu savimi, tu jau nebe vienišas. Jis apgaubia tave gerumu ir meile, ir tavo širdis sušyla ir tampa laiminga. Jis įžiebė vilties šviesą tavo dvasioje. Tamsa traukiasi.

Su Jėzumi **Dangus** nusileido į žemę.

Visur, kur pasaulyje žmogus nueina bent žingsnelį meilės keliu ir gyvenimui suteikia šviesesnę spalvą, ten žmogus vykdo Dievo valią, nes tai yra tikroji išmintis. Mes, krikščionys, turėtume būti pasižymintys šia išmintimi, einantys meilės keliu, besistengiantys būti naudingi pasauliui ir brangiausiam Dievo kūriniiui – žmogui.

Amen.

Šventybrastis, 2002 01 06

KELIONĖ IEŠKANT SIELOS

Trys Karaliai

Mt 2, 1-12

Visi šiandien pagalvokime: ką reiškia žodžiai išsiruošti į kelionę ar būti kelyje? Žinoma, pirmiausia tai reiškia mūsų žingsnius tyliai dunksinčius į kelią ir nešančius mus tolyn ir tolyn. Paskui tikriausiai įlipame į automobilį, į traukinį ar lėktuvą ir tuomet kilometrai ima bėgti greičiau, o kai netrukus apsidairome, pamatome, kad vieta, kurią palikome, visai išnyko mums iš akiračio, o vieta, į kurią vykstame, dar tebėra tolumoje, o mes esame tarp jų abiejų. Tai labai keista būseną, nė kiek nepanaši į pastovumą. Ilgos kelionės metu reikšmingiausia mums tampa pati kelionė ir kažkoks pastovumas. Ne tik vieta, kurią palikome, bet net ta vieta, į kurią keliaujame, atrodo, palyginti, nerealios, nors mes tas vietas ir labai gerai pažintume. Realiausia tampa rankų ir nugaros maudimas, kai velkame bagažą, norėdami pereiti iš vienos stoties į kitą.

Realiausias sutiktasis tampa nepažįstamas neregys, kuris stovi prie gatvės kampo ir laukia, kol kas nors prieis ir pasakys, kad šviesoforo šviesa pasikeitė ir galima eiti. Realiausia tampa ir ta akimirka, kai mums užgniaužia kvapą, nes tada pradėjo snigti ir mes staiga suvokiame, kad pasaulis vis dėlto yra puikus, kad gyvenimas neišpasakytai geras kaip ir šitas šalia stovintis berniukas, kuris iškišo liežuvį, kad ant jo nusileidusi ištirptų snaigė. Kai esame kelionėje, realus yra ne vaidmuo, kurį

ankstyvesnėje vietoje vaidinome, kaukė, kurią dėvėjome, ir net ne būsimi mūsų vaidmenys, kuriuos greitai turėsime vaidinti ten, kur nuvyksime. Būtent, keliaujant vis realesniu tampa mūsų tikrasis veidas, paprastai slypintis už įvairių kaukių, kuris suteikia santykinį vientisumą visiems skirtingiems mūsų gyvenimo vaidmenims. Kitaip sakant, mūsų kelionė gali tapti daug ką atskleidžiančiu patyrimu, priverčiančiu mus staiga pažvelgti į save naujai, panašiai kaip tada, kai pro traukinio langą liejames į pro šalį šmėkščiojančią begalinę eilę telegrafo stulpų ir pamatome, kad labiau žvelgiame ne į pralekiantį peizažą, bet į savo veido atspindį.

Kalbu apie keliones, nes aišku, kad platesne prasme visi mes esame kelionėje. Gyvenimo palyginimas su keliu yra labai senas. Mes keliaujame nuo nežinomo prie nežinomo. Mūsų kelionė prasideda atėjimu į šį pasaulį ir baigiasi išėjimu atsiimti atlygio už savo kasdienybės vaidmenis. Šiandien prisimename tuos tris Rytų **Išminčius**, kaip jie leidosi į kelionę ir nukeliavo daug ilgų ir sunkių kilometrų, nešini keistomis savo dovanomis, kad galiausiai, pasiekę vietą, pasveikintų gimusį **Mesiją**. Kas keisčiausia, kad rodanti kelią žvaigždė prie Jeruzalės visiškai pranyko. Jie kelio nuėjo klausti pas to meto valdovą Erodą, bet ir tas nežinojo, kur turėjo gimti žydų **Karalius**. Keista, miega valdovas, o su juo ir visa Jeruzalė. Tik trys Išminčiai visus išjudina ir įvaro baimę. Kai išvyksta į Betliejų, vėl pasirodo stebuklinga žvaigždė ir rodo jiems kelią, kol galiausiai pasiekė tą vietą, kurioje sustojo vedusi žvaigždė. Ten jie rado **Kūdikį** ir **Motiną** ir, parpuolę ant žemės, Jį pagarbino. Šio gimusio Kūdikio link keliauja visas mūsų pasaulis. Žiemos dienoms keičiant viena kitą, prisimenu vieną didingiausių vaikams parašytų istorijų, kurioje taip pat pasakojama apie kelionę.

Tai vaiko ir trijų jo neįsivaizduojamų draugų kelionė. Manau, iš šios istorijos galima daug ko pasimokyti ir apie mū-

sų pačių gyvenimo kelionę, ir apie tą, kuri prasideda adventu, o baigiasi – Kalėdomis.

Turiu galvoje **Franko Baumo** pasaką „Smaragdo miesto burtininkas“. Man, atrodo, kad tai ne tik gražiausia pasaka, bet ir didingiausias mitas. Mergytė vardu **Eli** viesulo pagauta **Kanzaso** valstijoje nunešama į Smaragdo šalį. Tai puiki ir labai graži vieta, tačiau mergaitė žino, kad privalo iš ten iškeliauti ir grįžti namo į Kanzasą. Jai padėti sugrįžti tegali vienintelis Smaragdo miesto burtininkas, taigi ji leidžias jo ieškoti Smaragdo mieste. Kelionėje prie jos prisijungia trys stulbinantys padarai, kurie kiekvienas ketina prašyti burtininką, kokios nors malonės. Pirmoji – **kaliausė**, kuri labiausiai nori **smegenų**. Antrasis – **geležinis medkirtys** - svajojantis turėti **širdį**. Trečiasis pakeleivis yra **bailusis liūtas**, kuris, žinoma, ieško **drąsos**.

Nesiruošiu pasakoti visko, kas ištiko juos kelionėje, tik pasakysiu, kad, kaip įprasta pasakose, kai kurie nuotyčiai buvo tikrai siaubingi, tačiau galiausiai jie visus juos įveikė. Svarbiausia, kokiū būdu jie tai darė. Tiesą sakant, gana netikėtai, nes kai tik kildavo koks nors fizinis pavojus, bailusis liūtas kažkaip sugebėdavo nugalėti. Kai kliūtys būdavo daugiau intelektualaus pobūdžio, išeitį surasdavo ne kas kitas, o besmegenė kaliausė. O geležinis medkirtys, ieškantis širdies, nors kai reikia – mielai pasiruošęs padėti, nuolatos tampa kliūtimi, nes be galo gaudinasi dėl kitų nelaimių ir bendrakeleiviai visada turi turėti po ranka skardinę alyvos, kad jį galėtų patepti, jog jis nesurūdytų nuo ašarų. Galiausiai ateina atomazga – keliautojai pasiekia Smaragdo miestą ir apstulbę sužino, kad didysis burtininkas anaipatol nėra didis, jis net pasirodo nesąs joks burtininkas. Tai viso labo bejėgis, pliktelėjęs žmogutis, kuris prisipažįsta esąs apsišaukėlis ir negalįs patenkinti trijų iš taip toli atvykusių draugų prašymų. Tačiau, ar anas žmogelis tikrai yra apsišaukėlis, ar tikrai jis negali duoti keliauninkams to, ko jie trokšta? Staiga jis pasako, kad jie

jau turi tai, ko gauti vyko tokią ilgą kelionę.

Čia turime būti labai įdėmūs, nes čia pasaka tampa daugiau negu pasaka, o kelionė geltonomis plytomis grįstu keliu tampa daugiau nei šiaip paprasta bailiojo liūto, geležinio medkirčio ir kaliausės kelionė. Mažasis žmogutis, kuris sakosi nešas burtininkas, pasako labai svarbius žodžius: **tokie dalykai kaip smegenys, širdis ir drąsa niekada nedovanojami, juos galima tik įsigyti.**

Tai atrodo taip akivaizdu, kad tikriausiai reikia būti kaliause, kad to nepastebėtum, tačiau anaip tol nėra akivaizdu. Mes visi labai norime to, ko norėjo anie trys, t.y., tapti pilnaverčiais žmonėmis, pilnavertėmis asmenybėmis. Mes trokštame to dėl tos pačios priežasties kaip jie, nes dabar suvokiame esą nepilnaverčiai žmonės. Ir vėl kaip jie tikimės, kad tai, ko norime, paprasčiausiai vieną dieną nutiks, tarsi mostelėjus burtų lazdele. Visi kartais sakome kažką panašaus. Dabar nebesu visiškai toks, koks norėčiau būti. Mano širdis menkesnė negu dera žmogaus širdžiai, ji lyg visa apkaustyta geležimi. Mano smegenys pilni šiaudų, t.y., ne savo, bet kitų žmonių idėjų. O drąsa? Kartais neturiu drąsos net į save pažvelgti, taigi ir nesu toks, koks norėčiau būti. Aišku, vieną dieną toks būsiu, kai viskas susitvarkys, kai atlėgs tas nuolatinis spaudimas ir bėgimas. Tačiau žiauri tiesa yra kitokia.

Tokia diena neišaušo daugeliui tų bailių, kurie gyveno prieš daug metų, ji neišaušo, nes jie nesuprato, kad **drąsus tas, kuris veikia narsiai, nors jo keliai linksta iš siaubo.** Smegenis, tikrus smegenis turi tik tas, kuris žino esąs toks pats kvailys, kaip ir kaliausė, tačiau vis tiek išdrįsta mąstyti. O **širdį** turi tas, kuris nebijo, kad ji perplyš.

Šiuo Kalėdų laiku mus priverčia pažvelgti į save ne apsišaukėlis burtininkas, bet pats Dievas, kuris atėjo pas mus kaip Kūdikis. Ta mažoji mergytė iš pasakos vardu Elė, buvo žmo-

gus, tikras žmogus, tai ir neturėjo tokių norų, kaip jos bendra-keleiviai, tačiau jos didysis troškimas buvo grįžti namo. Ji nežinojo, kaip tai padaryti, bet ji žinojo kitą nepaprastai svarbų dalyką – jos namai buvo ne Smaragdo šalyje, tokioje nepaprastai gražioje šalyje, jos namai buvo dėdės fermoje prerijoje, kur gyvenimas nelengvas ir padangėje dažnai sukasi viesulai.

Todėl trijų Išminčių ir mūsų pačių namai yra ne švelniai apšviestos ėdžios, kuriose ilsisi Dievas – Kūdikis. Taip, ten yra ramybė, pranokstanti mūsų supratimą, tačiau dar kurį laiką ji ne mūsų. Turime vėl grįžti į savo kraštą, kur rasime ramybę, ne slėpdamiesi nuo gyvenimo kovos, bet pačiame mūsų įkarštyje. Tokiems stulbinančiai keistiems padarams kaip mes, ieškantiems smegenų, širdies ir drąsos, Betliejus yra ne kelionės pabaiga, bet tik pradžia. Betliejus yra vieta, kurią būtinai turime praėti, jei iš tiesų norime pagaliau pareiti į tikruosius savo namus.

Šiandienos šventė, dar vadinama **Apsireiškimo** pagonims švente, pažymi, kad ir visi pagonys, ne tik izraelitai, yra kviečiami į išganymą. Daugelis to meto žydų su nekantrumu laukė Mesijo, išlaisvinsiančio juos iš svetimųjų priespaudos ir subursiančio Dievo išrinktąją tautą – Izraelį. Tačiau Jėzus atėjo savo tautos vaduoti ne iš politinės priklausomybės, bet iš nuodėmių vergovės (plg. Mt 1, 2). Jėzuje Tėvas norėjo įkurti visuotinę Bažnyčią visų tautų žmonėms.

Pirmieji pagonys, kuriems apsireiškė Dievas – Žmogus Jėzus, buvo trys iš Rytų šalies atkeliavę **Išminčiai**. Ieškodami „žydų karaliaus“, jie atrado Visatos Karalių. Ieškodami tiesos bei tikėdamiesi ją atrasti, šie „išmintingi vyrai“ nepabūgo leistis į ilgą bei varginančią kelionę. Suradę Jėzų, įsikūnijusią tiesą, jie pagarbino Jį – tai ryškiausias išminties ženklas.

Jei gimdamas Jėzus patraukė Išminčius iš tolimų šalių, tai šiandien Jis kviečia prie savęs visų tautų bei tikėjimų žmones. Viso pasaulio žmonės sąmoningai ar nesąmoningai ieško

tiesos bei gyvenimo Jėzuje. Nėra nė vieno, kad ir kaip toli nuo tiesos jis būtų, kuriam Jėzus nenorėtų išlieti savo meilės ir su juo pasilikti.

Tad melskimės, kad visų tikėjimų bei kultūrų žmonės pažintų Dievo jiems siūlomą išganymą bei gyvenimo pilnatvę. Melskimės už nuoširdžiai ieškančius tiesos, ypač tuos, kurie jos ieško klystkeliuose. Prašykime Dievo išminties atpažinti žmones, kuriuos Jis mums siūnčia, kad pasidalintume Jo šviesa bei meile. Anot popiežiaus Jono Pauliaus II kartą išsakyto raginimo, būkime žvaigždėmis, vedančiomis žmones prie Kristaus šviesos, „kad tiesos, teisingumo ir taikos ieškantys žmonės bei tautos ateitų prie Jėzaus – vienintelio pasaulio Gelbėtojo”.

Kaip tie Rytų šalies Išminčiai, kurie nešė Jėzui dovanų – aukso, smilkalų ir miros, - ir mes neškime Jam savo širdį, išmintį ir drąsą kaip brangiausią dovaną, kad pajėgtume nugalėti tingumą, apsilaidimą ir melą, ir sugebėtume į Jo meilę atsiliiepti meile. Užrašykime ant namų durų trijų Išminčių vardus, kad jie primintų mums, kokie turime būti namuose ir kokie turime būti, išėję iš savo namų. Tik būdami į juos panašūs, mes pajėgsime nepaisyti jokių sunkumų ir trūkumų ir pajėgsime iš visur ir visada ateiti bei pagarbinti Pasaulio Valdovą.

Dėkoju Tau, Tėve, už apreiškimą, kad Tavo išganymo planas yra skirtas kiekvienam, taip pat ir man. Padėk man ir Tavęs ieškantiems visada surasti tiesą Tavo Sūnuje Jėzuje Kristuje.

Amen.

Šventybrastis, 2002 01 06

Apytalaukis, 2002 01 06

Surviliškis, 2002 01 06

GAVĖNIA IR DIDŽIOJI SAVAITĖ

I JO RANKAS

Pelenų diena

Mt 6, 1-6. 16-18

Pelenai mums mirtį mena,
Kai juos ant galvos barstai.
Pagal ištarmę jau seną
Čia gyvensi laikinai.

Norim ar nenorim – mirsim,
Pasiliks tiktai darbai.
Kaip po dalgiu varpa krisim,
Tik nulems kuo gyvenai...

Kaip šiandieną prisiminti,
Kad reik blogį nugalėt?..
Ruoškimės kasdieną mirti, –
Reikia gerumu žydėt.

Ši diena mums nuolat mena, –
„Tu iš dulkės atėjai“.
Tiktai meilė viską lemia
Ir geri geri darbai.

(kun. Vitas Kaknevičius).

Šiandien, atrodo, baisi diena Bažnyčios kalendoriuje. Turbūt, baisesnė ir beviltiškesnė už Vėlines ir Didįjį Penktadienį.

„Atmink, žmogau, kad dulkė esi ir dulkėmis virsi”, - tokia pagrindinė Pelenų dienos mintis. Žiauri Bažnyčia, ar ne? Dar neišsisklaidžius užgavėnių nuotaikoms, ji be jokių užuominų ir be jokio pasigailėjimo skelbia mums pabaigą, mirtį ir dulkių likimą.

Senovėje pagonys žmogaus ar gyvulio pelenus laikė šventais, priskirdavo jiems gydomąją galią. Ir mes, lietuviai, nors jau labai seniai nesame pagonys, su didele pagarba kalbame apie savo protėvių pelenus, vežame juos namo iš Sibiro platybių, Amerikos ar Australijos. Švento Rašto žmogus pelenams neturėjo jokių sentimentų. Pelenai ir dulkės, kurie **hebrajų** kalba vadinami labai panašiais žodžiais, visoje Biblijoje turi tik dvi reikšmes. Jie yra **atgailos**, liūdesio ženklas. Tai viena. O antra, jie simbolizuoja trapų ir trumpą **žmogaus gyvenimą**, jo mirtingumą, jo išnykimą. “Esu dulkė ir pelenai”, - prisipažįsta Abraomas Pradžios knygoje.

Koheletas – Senojo Testamento pamokslininkas bei išminties mokytojas, dar didesnis pesimistas. „Visi eina į vieną vietą, visi yra iš dulkių ir visi grįžta į dulkes”. Jam pritaria Jobo knyga, beviltiškai vertindama žmogaus likimą. Tie, kurie gyvena moliniuose namuose, kurie turi pagrindą iš žemės, bus sunaikinti tarsi suėsti kandžių. Baisi neviltis ir jokių prošvaisčių. Mes galėtume save raminti ir guosti mintimi, kad visa tai buvo parašyta Senojo Testamento laikais, kad žmonės tuomet dar aiškiai **nežinojo, kas yra prisikėlimas**, sielos nemirtingumas, pomirtinis gyvenimas ir todėl jų samprotavimuose apie žmogaus likimą dažnai pasigirsdavo liūdesio ir pesimizmo gaidos. Mums, atrodo, kad Naujasis Testamentas turėjo atšaukti, pakeisti šitokią juodą požiūrį į žmogų. Juk **Kristus prisikeldamas tarsi įžiebė šviesą tunelio gale**, juk ir Jis ir Jo apaštalai sakė, kad kiekvienas tikintis žmogus bus prikeltas ir apdovanotas amžinuoju gyvenimu.

Ko gi mums nerimauti ir baimintis? Užverskime Senojo Testamento puslapius, kuo greičiau pamirškime tuos nevilties ir nusivylimo lapus. Taip, mes suprantame, jog mūsų kūnai yra

mirtingi, pažeisti nuodėmės, kad kada nors jie pavirs pelenais ir dulkėmis, bet mes juk turime nemarią sielą, kurios mirtis negali sunaikinti, kuri, atsiskyrusi nuo kūno, gyvens per amžius. Mes šiandien be baimės galime palenkti galvas pelenams, nes žinome, kad jie išreiškia tik pusę tiesos apie žmogų.

Vaikystėje išgėrus karčių, neskanių vaistų, kas nors iš namiškių mums paduodavo šaukštelį medaus ar kokį saldainį, kad nejaustumė burnoje šleikštulio, kad būtų lengviau nuryti. Bet vaistai vis tiek lieka vaistais su savo poveikiu. Jie nepasikeičia nuo to, kad juos pasaldiname. Ir tiesa apie žmogų yra viena, nesikeičianti, užrašyta jau pirmuosiuose Biblijos puslapiuose ir šiandien Bažnyčios mums visiems pakartota: dulkė esi ir dulkė vėl pavirsi. Tu, žmogau, esi dulkė, ne vien tavo kūnas, kuris sutrūnys ir susimaišys su žeme, bet tu apskritai esi dulkė. Keista, gal net baisu. Neatrodo, kad toks požiūris į žmogų galėtų būti suderinamas su Naujuoju Testamentu, su krikščionių tikėjimo tiesomis. Nejaugi visa, ką kalba Evangelijos apie Kristaus Prisikėlimą, tėra tik iliuzija, noras sušvelninti kartų mirties prieskonį burnoje, tarsi anas medaus šaukštelis vaikystėje?

Šiandien iš tiesų baisi diena Bažnyčios liturgijoje. Užuoat šlaksčiusi mūsų galvas garbingo krikšto vandens lašais, Bažnyčia beria pilkus pelenus – mirties ir sunykimo simbolį. Gal gąsdina mus prasidedant gavėniai, kad daugiau pasninkautume, uoliau melstumės ir atgailautume? Kažin ar ši mintis gąsdina. Bažnyčia primena paties Dievo apreikštą tiesą apie mus, šios žemės gyventojus, tenkina mūsų vaikišką norą kaip nors pasaldinti nemalonų suvokimą, kad esame laikini šiame gražiam mieste ar kaime ir pasaulyje.

Žymusis mūsų laikų Bažnyčios mokytojas Karlas Rahneris rašė, kad Kristaus Evangelija jam yra geroji naujiena dėl to, kad mes, žmonės, per Jėzų Kristų galime pasakyti Dievui tuos pačius Pradžios knygos žodžius: „atmink, žmogau, jog

dulkė esi ir dulkėmis virsi”. Tikėjimas Kristaus Prisikėlimu ir žmogaus amžinuoju gyvenimu po mirties - tai ne medaus šaukštas, ne saldi karamelė, padedanti nuryti karčius vaistus, ne mėginimas kaip nors sušvelninti bauginančią nežinomybę. Krikščionis žino esąs dulkė ir pelenų sauja. Užuoat slapstęsis ar ieškojęs kitų kelių, jis eina tiesiai. Eina į pelenus ir į dulkes, pasineria į juos tarsi į krikšto vandenį, nes pats Dievas buvo į juos pasinėręs, tapdamas kūnu ir apsigyvendamas tarp žmonių, ir todėl šitos dulkės yra palaimintos. Jos yra kupinos gyvybės, jų pilka spalva pražysta **amžinybės vaivorykšte**. Pelenai, kuriais šiandien pasibarstysime galvas, niekada nesiliaus simbolizavę mirties, mūsų trapumo ir sunykimo, bet drauge kalbės, kad Pelenų diena yra šventė, nes drauge su Kristumi mes sakome: mums tai šventi pelenai, kuriuose Viešpats brėžia tikėjimo, vilties ir meilės ženklą, nes mūsų laukia amžinasis prisikėlimas.

Šiandien pradėjus Gavėnią, Viešpats kviečia: „Grįžkite pas mane visa savo širdimi – pasninku, verksmu ir raudojimu” (Jl 2, 12). Mes žinome, kad gavėnia yra pasninko ir atgailos metas, bet ką daryti labiausiai ragina Dievas? „**Grįžkite pas mane visa savo širdimi** <...> **Persiplėškite sau širdį, o ne drabužius**” (Jl 2, 12-13).

Mes pasiruošę **plėšyti** – atvirai draskyti savo širdis, keisti jas patys. Taip, per gavėnią atgailaujame, ir tai keičia mūsų širdis. Jėzus liepia nedaryti iš atgailos reginio (plg. Mt 6, 1). Dievas nori, kad mažiau rūpintumės, kaip atrodo išoriniai mūsų veiksmai, o kad verčiau paruoštume dirvą savyje **Šventajai Dvasiai**, kad Ji galėtų savo antgamtinę galia „slapta” mus perkeisti.

Kaip tai atsitinka? Šventoji Dvasia apsigyvena mūsų širdyse mums **meldžiantis**, pasninkaujant ir duodant išmaldą. Pernelyg nesirūpindami savo veiksmais, atvira Tėvui širdimi atlikdami šiuos tradicinius darbus, leidžiame veikti Šventajai Dvasiai. Leidžiame Jai pripildyti mus **meilės**. Leidžiame Jai priminti mums Jėzų ir

kitus žmones. O galų gale pradedame galvoti ir elgtis kaip Jėzus.

Šventoji Dvasia nori, kad būtume tikri, jog Dievas myli mus ir mūsų artimuosius. Ji nori, kad būtume gailestingi tiems, kuriems reikia gailestingumo, kad priešintumės nuodėmei ir savyje, ir pasaulyje, kad būtume atviri stebuklo galimybei. Viskas prasi-deda, kai imame plėšyti savo širdis, taip suardami dirvą Švento-sios Dvasios sėklai. Tegul ši gavėnia bus neišsenkančios malonės metas. Savo širdžių tylumoje laikykimės trigubo Jėzaus pažado: „Tavo Tėvas, regintis slaptoje, **tau atlygins**” (Mt 6, 4. 6. 18).

...Argentinoje yra labai gražus paprotys prisiminti miru-sius. Kai ateini į ispano šeimą, o namuose yra mirusiojo pele-nai, tai namiškiai pirmiausia prašo pasimelsti už jų mirusius ir tik po to galima pasisveikinti su gyvais artimaisiais.

Praeidami pro šiuos pelenus, ir patys namiškiai visada persižegnoja ir sukalba maldą už mirusius. Tai jie daro ir išei-dami iš namų, ir vėl sugrįžę į namus.

O kad pas mus būtų toks gražus paprotys prisiminti mi-rusius! Rytą ir vakarą pasimelsti už tuos, kurie čia gyveno, mus mylėjo ir mus mokė mylėti, kurių šiandien nėra, kurie gyvena toli nuo mūsų, bet rūpinasi mumis. Čia ilsisi tik jų pelenai. Tam mus lenkia ir šios dienos šventė. Tad skubėkime daryti gera, kol dar tikrai turime laiko.

Vienas jėzuitas sako, kad mes labai dažnai apgaudinėjame save, darydami gerus darbus. Juk argi ne tiesa, - sako jis, - kad dažniausiai mes juos darome, kad patirtume savotišką malo-numą, džiaugsmą, net jeigu tų gerų darbų ir neviešiname? **pamaitindami alkaną**, benamį, mes patiriame malonų jausmą, aukodamiesi kitų labiau dažnai bandome nepamatyti, kad da-rome tai trokšdami būti reikalingi ir mylimi, bėgdami nuo vie-natvės. Kuo skiriasi malonumas, kurį egoistas patiria, daryda-mas gera sau, nuo malonumo, kurį altruistas patiria, daryda-mas gera kitiems, kad patirtų gerą jausmą?

Juk ir vienu, ir kitu atveju patiriame malonumą, ir vienu, ir kitu atveju esame suinteresuoti. Skirtumas tik tas, - sako jis, - kad pirmuoju atveju mes rodome tik prastą, šiurkštų skonį, o antruoju - žymiai subtilesnį, labiau išpuoselėtą. Aišku, tai nereiškia, kad turėtume nustoti daryti savo gerus teisumo darbus ar kad turėtume imti graužti save, jeigu patiriame ką malonaus, nes kodėl gi dabar mes negalėtume pasidžiaugti avansu? Turėtume paprasčiausiai atsibusti iš mūsų iliuzijų apie save ir savo gerumą ir pamatyti, kad iš esmės mes nieko nesiskiriame nuo tų, kurie to nedaro.

Mes tokie patys, kaip ir jie, suinteresuoti jei ne dabar patiriamu malonumu, kai mes patys ar kiti gali mus pagirti, tai bent jau tikėdamiesi pagyrimo Paskutinio Teismo dieną. Mes iš tiesų neturime kuo didžiuotis vieni prieš kitus ir laikyti save geresniais ir Paskutinio Teismo akimirka, kai Jėzus kvies tuos, kurie Jam kažką padarę, šie nustebs, nes nežinojo, kad taip padarė. Jie tai darė, ir jų kairė nežinojo, ką darė dešinė, o mes dažnai žinome, ką darome, ir mes jau atsiėmėme savo užmokestį. Tą, matyt, reiškia ir Jėzaus žodžiai, raginantys vengti daryti savo teisumo darbus viešai, kad būtume žmonių matomi ir eiti melstis slaptoje, toje vietoje, kurią matytų vien tik Tėvas ir pasninkauti tik Jam.

Juk tas žmogus, matantis, ką gera darome, gali būti mes patys. Nuostata, kurios, matyt, vertėtų ieškoti, geriausiai, išsako vieno Jėzaus palyginimo tarnai, kurie pasakys: esame ne-naudingi tarnai, atlikome tai, kas buvo pavesta, nieko daugiau. Nieko daugiau mes ir negalėtume sugalvoti, tik tai, kad mes, kaip tarnai, galime tik tuomet atsiliepti į Dievo kvietimą padaryti tą ar tą ir nelaikyti to koku nors savo nuopelnu, valiuta, kurią galėsime amžinybėje išsikeisti į kokias nors malones ar atlaidus. Didžiausias mūsų rūpestis, matyt, turėtų būti Dievo **ieškojimas** dėl Jo paties, iš grynios meilės, neieškančios užmokesčio. Juk argi mylėdami galime reikalauti, kad mums už tą meilę būtų užmokėta? Juk argi pati ta meilė nėra užmokestis?

Ir ar įmanoma, kaip nors kitaip Jo ieškoti ir trokšti, neprarus skonio visam tam, kas nėra Jis?

Melstis slaptoje - ar tai nereikia nebijoti prarasti visų tų sąsajų su pasauliu, kurios mus rišo ir bandė atitraukti nuo Jo? Ar tai nereikia nebijoti prarasti viską dėl Jo, tapti nebenaudingais ir nebereikalingais, vienišais ir nereikšmingais, atsidurti tuštumoje? Ar tai nereikia taip pat, kad turėtume būti pasiryžę prarasti visa tai, ką mes laikome geru ir vertingu, reikalingu ir teisingu vien tam, kad visiškai taptume Jo nuosavybe, kad mūsų valia pilnai sutaptų su Jo valia, t.y., kad apiplėštume save, kad kartu su kryžiaus Jonu galėtume sakyti: nieko nereikia.

Neįtikėtina, bet kaip tik tada ne mes, bet Jis ima daryti teismo darbus ir mums belieka tik stebėtis Jo veikimu. **vienintelis mūsų rūpestis įsiklausyti, kur Jis šiandien mus veda, ko Jis iš mūsų laukia tą ar kitą akimirką, o visa kita – Jo.** Kiek iš mūsų yra pasiryžę tokiai šventei slaptoje su Tėvu, su Dievu? Ji įmanoma net ir negyvenant vienuolyne arba vienišame būste, nors sąlygos, be abejo, gali daug padėti, kad iš tiesų patirtume, kad nebeturime daugiau į ką atsiremti ir įsikabinti, tačiau bet kokiose sąlygose Dievas gali pasiekti mus toje slaptoje, niekam neprieinamoje vietoje. Ir tą Jo kvietimą pasilikti su Juo galime atpažinti, kai jaučiamės vieniši ir niekam nereikalingi, nenaudingi tarnai. Tai puikiausios sąlygos priimti Jo atsidavimą ir atsiduoti į Jo rankas.

Šventoji Dvasia, priimu Tave per šią gavėnią. Aš noriu suplėšyti savo širdį, kad Tu galėtum darbuotis manyje.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 02 13

IR JĖZŲ GUNDĖ VELNIAS

I gavėnios sekmadienis

Mt 4, 1-11

Kasmet gavėnios pradžioje Bažnyčia apmąsto tą patį Evangelijos paveikslą – Judėjos dykumos pakraštys, Jėzus, 40 dienų kentęs alkį ir troškulį, išradingos velnio pastangos suklaidinti **pranašą** ir nesvyruojanti ištikimybė savo pašaukimui.

Pirmąją gavėnios sekmadienį tapo tradicija priminti Jėzaus gundymą. Ši tema savotiškai artima mums visiems, nes gundomas yra kiekvienas žmogus ir tik nuo mūsų priklauso, kiek sugėbėsime atsispirti nelabiems pasiūlymams. Gundymas bibline prasme tai ne **pasipiktinimas** ir netgi ne skatinimas padaryti blogį. Iš tiesų, blogį padarome mes patys. Tuo tarpu gundytojo pagrindinis uždavinys nukreipti mūsų mintis **nuo pasirinkto kelio**.

Piktoji dvasia visuomet veikia, norėdama atskirti ir atstumti žmones. Žodis „gundyti“, kurį šiandien sutinkame Evangelijoje, iš tiesų reiškia **išmėginti**. Išbandomas atsparumas, tvirtumas, ištikimybė pasirinktam tikslui ir keliui. Girdėtame Evangelijos pasakojime gundytojas stengiasi atplėšti Jėzų nuo Tėvo sumanymo. Piktoji dvasia nenori kenčiančio, pažeminto, atimesto Mesijo, ji mieliau priimtų išaukštintą, nugalintį ir garbinamą Mesiją, kuris išvaduočių žydų tautą ir būtų jų mielai priimtas, tačiau po mirties išnyktų bet koks atminimas. Toks būna visų diktatorių galas.

Tačiau Išganytojas nesutinka su tokiu **pasiūlymu** ir tarp

Jo bei gundytojo užsimezga pokalbis, pagrįstas Šventojo Rašto citatomis. Jėzus ryžtingai atmeta visus piktosios dvasios pasiūlymus vaikytis, žmogišku požiūriu, lengviau prieinamo kelio ir patvirtina, kad yra pasiryžęs sekti **Tėvo nustatytu keliu**, nežiūrint, kad šis pasirinkimas nesutampa su amžininkų pragmatiškais lūkesčiais. Jam nepriimtinos lengvatos, užtikrinančios gausius pasekėjus, jei tai priešinga dieviškam planui. Jėzus primena, kad žmogus gyvas ne vien duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų.

Tai reiškia, kad žmogus nėra vien **piniginė ir pilvas**, jo horizontas negali ir neturi būti susiaurintas iki ekonominio gerbūvio troškimo. Mes gyvename žemėje ne vien tam, kad gamintume, vartotume, kauptume, darytume karjerą. Mums tenka išmokti ilgėtis ir trūkšti Dievo teisybės. Jėzus primena: negundysi Viešpaties, savo Dievo. Tikėjimo kelias dažnai susiduria su Dievo **tylėjimu**, tamsa, abejonėmis, prieštaravimais. **Tikėjimas maitinamas ne stebuklais, bet kantrybe, laukimu, drąsa laukti**. Tikintis žmogus renkasi ne stebuklus, bet pasitikėjimą. Galiausiai Išganytojas sako: „Viešpatį, savo Dievą, tegarbink ir jam vienam tetarnauk“ (Mt 4, 10).

Tikinčiojo gyvenimas privalo būti nukreiptas į vienintelę tikslą – jis yra įpareigotas šalintis stabų, nepasiduoti tariamų vertybių žavesiui, priešintis siūlomai tuštybei. Taip Kristaus gundymas tapo Jo pamoka būsimai Bažnyčiai, kurios nariai esame ir mes. Bažnyčia kasdien susiduria su šiuo Evangelijos puslapiu, tačiau tik taip ji gali įrodyti, kad iš tiesų eina Dievo nužymėtu keliu. Jei Bažnyčia mokės atsisipirti pagundai rinktis tik patį lengviausią kelią, Ji liks ištikima Dievo planui. Priešingu atveju tenka galvoti apie tai, kad baimė ir patogumas visuomet viršija gerą valią. Deja, tokiu atveju visų lauktų labai liūdna ateitis. Tokį ištikimą kelią visuomet galime vadinti dievišku, tik mums vis dar tenka mokytis, kad kalbant apie Dievą drauge reikia ir sutikimo su Jo valia.

Kodėl, jūsų manymu, Evangelijų autoriai atpasakoja gundymo istoriją? Ar manote, kad jie norėjo vien parodyti, kaip Jėzus herojiškai nugali blogį? O gal jie norėjo parodyti pasipriešinimą, kurį Jėzus patyrė savo veikloje? O gal čia daugiau nei istorija? Gal jie norėjo parodyti mums, kaip veikia blogis, kad mes galėtume jį atpažinti ir savo laikais? Pažvelkime iš arčiau.

„Liepk, kad šie akmenys pavirstu duona” (Mt 4, 3).

Šėtonas norėjo įtikinti Jėzų, kad Jis nepasikliautų Dievo žodžiu. Jis nori įtikinti ir mus, kad mes patys galime tvarkyti savo gyvenimą. Jis nori įtikinti mus, kad nebūtina klausyti Tėvo įsakymų ir pasitikėti Jo visa apimančia ir kilnia globa.

Mus lydi **laisvas pasirinkimas**.

Labai svarbus susirinkimas buvo sušauktas 1923 metais, Čikagos Edgewater viešbutyje, kuriame dalyvavo dešimt turtingiausių pasaulio vyrų, žinančių, kaip „*padaryti daug pinigų*”.

Pažvelkim, kas atsitiko su tais vyrais, praėjus 25 metams. **Charles Schwab**, vienos didžiausių plieno kompanijų prezidentas, mirė visai subankrutavęs, ir 5 metus prieš mirtį turėjo gyventi iš skolintų pinigų. Didžiausios komunalinės kompanijos prezidentas **Samuel Insull** mirė užsienyje, pabėgęs nuo teismo. Didžiausios dujų kompanijos prezidentas **Howard Hopson** pamišo. **Arthur Cotton**, didžiausias grūdų spekuliantas, prasiškolinęs mirė užsienyje. New York biržos prezidentas **Richard Whitney** kalėjo Sing Sing kalėjime. Prezidento kabineto narys **Albert Fall** amnestuotas, kad galėtų numirti namuose. Didžiausias **Wall Streer** „lokys” **Jesse Livermore** nusižudė. Didžiausio monopolio galva **Ivar Kruger** taip pat nusižudė. International Settlements banko prezidentas **Leon Frazer** nusižudė. Visi šie vyrai pasirinko išmokti, kaip užsidirbti sau patogų gyvenimą, bet nė vienas nepasimokė **kaip gyventi**.

Suprantama, mes gyvi duona, tačiau ne vien ja. Mus sudaro dvasia, siela ir kūnas. Jei apleisime net ir sekmadieninį

Bilijos žodį, pajusime dvasinį alkį. Deja, mūsų laikais labai daug dvasiškai pavargusių krikščionių, nesirūpinančių dieviškuoju maistu. Jėzus žinojo tą pavojų. Prieš siųsdamas savo mokinius į piktą ir pavojingą pasaulį, Jis meldėsi: „Aš jiems perdaviau Tavo žodį” (Jn 17, 14). Mokiniai gavo geriausią, ką galėjo gauti: amžinus, galingus Dievo žodžius. Jie suteikė jėgų, galėjusių juos apsaugoti. Tai buvo jų paguoda nelaimėse, ginklas kovoje ir jėga silpnumo valandą. Tai buvo sielos penas, teikęs visa, ko jiems reikėjo!

Biblija – mums skirtas Dievo laiškas. Skaitydami ją, neturime to pamiršti. Jei, kasdien skaitydamas Bibliją, kiekvieną jos skyrių laikysi Dievo laišku **tau**, visuomet turėsi kuo džiaugtis. Biblijoje sakoma, kad žmogaus prigimtis yra nuodėminga, vedanti į pražūtį, tačiau Joje kalbama ir apie nuostabų Dievo išgelbėjimo planą. Ji rodo mums kelią pas Dievą ir moko gyventi su Juo.

Žodis – Dievo jėga, galinti išgelbėti, šviesa, vedanti mus į tikslą. „Tavo žodis – žibintas mano žingsniams ir šviesa mano takui” (Ps 119, 105).

Biblija mus veda ir apšviečia mūsų žingsnius. Tamsiais ir sunkiais laikotarpiais žodis suteikia drąsos ir jėgų. Jei tvirtai laikysimės žodžio, jis saugos mus. Visa, ko mums reikia, turime Dievo žodžiuose. Knygų knygoje slypi protu neaprepiami lobiai.

„Pulk žemyn, nes parašyta: Jis lieps savo angelams globoti tave” (Mt 4, 6).

Velnias norėjo, kad Jėzus piktnaudžiautų Dievo gerumu. Jis geidžia, kad mes lengvabūdiškai priimtume pašaukimą į šventumą. Galų gale, juk Dievas nori mus išgelbėti, net jeigu mes Jo nepaisome ir naudojames Jo gerumu. Mažuose ir dideliuose dalykuose velnias siekia įtikinti mus, kad nekreiptume dėmesio į pasekmes, jei jau nusprendėme gyventi atskirai nuo Jėzaus ir nevykdyti Jo įsakymų.

...Bruno Ferrero knygoje „**Ar ten aukštai kas nors yra?**” pasakoja, kaip prieš daugelį metų Kinijoje gyveno du draugai. Vienas iš jų mokėjo puikiai skambinti arfa. Antrasis buvo įvaldęs labai retą meną – mokėjo įdėmiai klausytis.

Kai pirmasis uždainuodavo apie kalnus, pritardamas arfos garsais, antrasis sakydavo: „Atrodo, lyg matyčiau tuos kalnus”. Pirmajam skambinant ir dainuojant apie upelį, klausantysis gėrėdavosi: „Girdžiu, kaip tyliai čiurlena vanduo”.

Tačiau išaušo skausmingas rytas. Draugas, kuris klausydavosi, netikėtai susirgo ir numirė.

Tada pirmasis nutraukė arfos stygas ir daugiau prie instrumento neprisilietė.

Mūsų gyvenimas turi prasmę tik tada, kai kas nors mus išklauso. Pati didžiausia dovana, kurią galime padovanoti kitam žmogui – tai nuoširdžiai jį išklausyti.

...Jautrios sielos mergina išpasakojo mokytojui savo bėdas. Mokytojas jai patarė pasikalbėti apie tai su tėvais. Mergina pabandė, bet tėvai tik atsainiai numojo ranka į jos nerimą bei skausmą, kad ji perdeda, jog ateityje viskas išsispręs ir t.t. Tėvai net nenorėjo gilintis į dukters rūpesčius, tarsi problemos pačios išsispręstų. Tik dukrai pabandžius nusižudyti tėvai su nerimu: „Kodėl mums nesakei apie savo problemas?” “O kad jūs nesiklausėte, kai jums apie tai kalbėjau”.

Maža mergaitė parašė: „Vakare, atsigulusi miegoti, atsiskuku į sieną ir kalbu, nes noriu išklausyti pati save”.

„**Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane**” (Mt 4, 9).

Kaip lengva leisti tuščiai pasaulio šlovei užtemdyti tikrąją mūsų šlovę Kristuje! Kaip tik to nori šėtonas. Nei pinigai, nei turtai, nei patogumai nėra blogis. Tačiau bėda kyla tuomet, kai šėtonas mus įtikina, kad parpuldami ir su meile, pasitikėjimu bei klusnumu pagarbindami Viešpatį, nepatirsime atgai-

vos ir atsinaujinimo.

Broliai ir seserys, gyvybiškai svarbu pažinti savo priešą. Kaip kitaip išmoksime atremti jo atakas? Be to, net mokydami kovoti, neturime bijoti. Jėzus įveikė šėtoną ir dykumoje, ir **ant kryžiaus**. Jis prašo mūsų tik apsiginkluoti tikėjimo ginklais ir paklusti Dievui. Dar šiandien ir kasdien pergalė bus mūsų.

Sekdami Jėzaus pavyzdžiu, mes taip pat nesileiskime sugundomi. Dažniau prisiminkime Dievo Žodį ir melskimės. Būkime budrūs ir neįsileiskime į savo sielą gudraus ir klatingo jos priešo.

Tačiau dykumos tema, jei prisimename, nuolat kartojasi ir advento liturgijoje, tik adventui ji reikšminga kaip Dievo ir žmogaus susitikimo vieta, o gavėnios dykumoje susitinka Dievas ir velnias. Negana to, čia Dievas gundomas tarsi būtų paprastas mirtingasis.

Bažnyčioje gyvuoja tvirtas įsitikinimas, kad, pradėdamas savo pasiuntinybę, Jėzus turėjo pereiti dykumos išmėginimą ir velnio gundymus. Visos trys sinoptinės Evangelijos perduoda šio įvykio aprašymus. Tiesa, Morkus jį tik apibendrina keliais sakiniais, tačiau Matas ir Lukas savo Evangelijose Jėzaus gundymą laiko svarbia ir reikšminga tema. Jų pasakojimai labai panašūs tiek kompozicija, tiek žodynu ir, be abejo, yra kilę iš to paties šaltinio. Vis dėlto, kiekvienas evangelistas suteikia įvykiui teologijos bruožų. Evangelisto Mato pasakojimas baigiama optimistiška gaida. Velnias pralaimi dvikovą dykumoje ir pasitraukia. Tuo tarpu Lukas pranašauja, kad **velnias pasitraukia** nuo Jėzaus **iki tam tikro laiko**. Šioje vietoje pasigirsta aiški užuomina apie paskutiniąsias Jėzaus dienas. Tada velnias vėl įsiterps į Jėzaus likimą, pasinaudodamas Judo išdavyste.

Susietas su Dievo Sūnaus kančia gundymas dykumoje įgyja Lukui dar gilesnę prasmę. Tikrasis Jėzaus pašaukimas gali

būti suvoktas tik kryžiaus papėdėje, kur Jam reikės dar kartą sudaužyti stebukladario ir triumfuojančio Mesijo stabą. Kokį krikščionių tikėjimo branduolį mes galėtume atrasti pasakojime apie Jėzaus gundymus? Ar vien tai, kad egzistuoja velnias, gudrus ir klastingas gundytojas, kurį įveikti padeda griežta askezė? O gal evangelistai pranašauja Bažnyčiai ir kiekvienam krikščioniui nuožmią kovą su velniu iki pasaulio pabaigos?

Žodį „gundymas” savo kasdieninėje kalboje mes suprantame kaip skatinimą pasielgti nedorai, neteisingai, nusikalstamai. Tačiau peržvelgę tuos trys gundymus, kuriuos velnias pakisha Jėzui dykumoje, tarsi nerandame juose jokio nuodėmingo turinio. Atvirkščiai, Jėzus raginamas elgtis būtent taip, kaip dera Dievui, *įrodyti pasauliui savo visagalybę, pelnyti visų akyse valdžią, pagarbą ir šlovę, vienu akimirksniu apreikšti, kad Jis yra Mesijas ir Dievo Sūnus, ir nepalikti nė mažiausios abejonės*. Argi ne šitoki Jėzaus paveikslą mes dažniausiai kuriame savo mintyse? Argi neprašome, nelaukiame iš Jo, kad įvyktų stebuklai, kad akmenys pavirstų duona ir angelai mums garantuotų apsaugą nuo visų nelaimių? Kodėl Jėzus, užuot patenkinęs tokius lūkesčius, atmeta juos kaip gundymą, kaip velnio kuždėjimą?

Kada Biblija kalba apie gundymą, Ji pirmiausia turi galvoje išmėginimą, ištyrimą. Ir šis išmėginimas reikalingas ne moraliniam žmogaus atsparumui, ne jo dorybių tvirtumui patikrinti, bet jo santykiams su Dievu perkeisti ir išgryninti. Jėzaus gundymų istorijoje pasigirsta Senojo Testamento aidas. 40 metų dykumoje truko Izraelio tautos išmėginimai pakeliui į Pažadėtąją žemę. Tai buvo didysis gundymų laikotarpis, meilės ir ištikimybės patikrinimas, kurio neišlaikiusi tauta pati ėmė gundyti Dievą – murmėti, piktintis, reikalauti stebuklų. 40 dienų praleidęs Judėjos dykumoje ir neišdavęs savo pašaukimo, Jėzus liudija tikrą santykį su Tėvu. Tai atnaujinto Izraelio ir naujosios Dievo tautos pradžia.

Laiško žydams autorius iš Jėzaus gundymų semiasi paguodos ir tikėjimo stiprybės. Pats iškentęs bandymus, Jis gali padėti tiems, kurie yra bandomi. Tik tapęs panašus į brolius, tik perėjęs žmonių gyvenimo dykumas ir mirties kentėjimus, Dievas turi šiandien teisę pasakyti mums: **Aš esu su jumis, nebijokite!**

Šlovė Tau, Jėzau, kad nugalėjai blogį! Išmokyk mane pažinti savo priešų kėslus ir įveikti juos, tikint ir pasitikint Tavimi.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Surviliškis,

2002 02 17

MŪSŲ PAŠAUKIMO ŠVIESA IR ŠEŠĖLIAI

II gavėnios sekmadienis

Mt 17, 1-9

Kasmet antrąją gavėnios sekmadienį Bažnyčia primena keistą Jėzaus istorijos įvykį, graikiškai vadinamą **Metamorfoze**, o mums žinomą **atsimainymo** vardu. Jį aprašo visi trys sinoptinių Evangelijų autoriai. Beskaitant evangelistų pasakojimus, sunku išvengti minties, kad tai tarsi paprasčiausia pasaka ar alegorija, įkvėpta Senojo Testamento eilučių. Viskas tartum dvelkia fantazijos pasauliu. Aukštas bevardis kalnas, balti Jėzaus drabužiai ir spinduliuojantis veidas, mirusių Biblijos veikėjų pasirodymas ir paslaptingas balsas iš dangaus, atplaukęs debesy, ir staiga sumigę mokiniai.

Jėzus su mokiniais kopia į kalną tuomet, kai iškyla Jo tapatybės klausimas. Nors Petras priskiria Jam Mesijo titulą, pats Jėzus laukia kitokio įvertinimo. Atsimainymo išvakarėse Jis pirmą sykį prabyla apie **kryžių**, sugriauna apaštalų iliuzijas matyti Jame tautos vadą ir žemiškos gerovės nešėją. Siūlo apsispręsti už Mesiją, kuris nežada garbės ir valdžios, kuris eina į Jeruzalę kentėti ir mirti, užuot griebęsis karaliaus vainiko. Nekartą mėginta aiškintis, kad Kristaus atsimainymas yra tarsi įžanga į būsimąją prisikėlimo garbę. Viešpats tarsi praskleidžia Jį dengusį paslapties šydą ir leidžia apaštalams įsitikinti, kad Jis tikrai yra Dievo Sūnus.

Ant Kalno Tėvas palaimina savo Sūnaus kelią į Jeruzalę

ir Jo likimu pakrikštija būsimąją Bažnyčią. Apaštalų elgesys atsimainymo istorijoje toli gražu neliudija jų tikėjimo. Nežemiškas vaizdas juos išmuša iš pusiausvyros ir net užmigdo. Aišku, kad nei Petras, nei Jonas, nei Jokūbas nesuvokia, kas dedasi aplinkui. Apimti tai palaimos, tai išgąščio jie net neįtaria, kad čia pasirašomas mirties nuosprendis jų Mokytojui. Jie leisis žemyn nuo Kalno tylėdami, o pakalnėje vėl ginčysis, kuris iš jų yra didžiausias. Vis dėlto atsimainymo pamoka apaštalams nebus praėjusi veltui. Po daugelio metų Petras prisimins balsą iš dangaus. Jonas regėjime išvys baltais drabužiais vilkintį Jėzų, tik ši sykį sniego baltumas bus sulaistytas Avinėlio krauju. Tuo metu mokiniai jau žinos, ką reiškia išpažinti Jėzų kaip Mesiją ir klausyti Jo, einančio kentėti ir mirti.

Atsimainymo istorija Evangelijose kalba apie Kristaus šlovę, apie laimę, kuri laukia mūsų pomirtiniame gyvenime. Mes žinome, tikime, mes išpažįstame, kad bus laikas, kai Dievas nušluostys ašaras nuo visų akių, ir mūsų dulkėtus ir kruvinus drabužius išbalins iki akinančio baltumo kaip Jėzui ant Taboro kalno. Bus tas laikas, nes Dievas yra pažadėjęs, bet dabar būkime tvirti, nes apie skausmą, apie kryžių kalba mums gavėnios Evangelija. Apie Jėzaus ir kiekvieno krikščionio kryžių, skausmo, vienvėdžio, apleidimo medį ir didžiosios meilės medį. Ant Golgotos kryžiaus prabyla gyvybė ir viltis. Be šios metamorfozės Gulagų ir Aušvicų žmogui būtų neįmanoma patikėti Dievu.

Jau šiandien mes kartu su Jėzumi perlipome nuo gundymų kalno, ant kurio Jėzų, kovojantį su velniu, mums rodė praėjusio sekmadienio Evangelija, ant Taboro kalno, kur Jėzus atsimainė, pasirodydamas dieviškoje garbėje.

Gundymų ir Taboro kalnų sugretinimas irgi nėra atsitiktinis. Bažnyčia juo siekia pamokyti mus, kad Taboro kalno garbė pasiekiamo, tik laimėjus gundymuose.

Atsimainiusio Kristaus regėjimas pripildė apaštalų širdis

laimės. Jos pagautas Petras net tarė: „Viešpatie, gera mums čia būti! Jei nori, aš padarysiu čia tris palapines: vieną tau, kitą Mozei, trečią Elijui” (Mt 17, 4).

Nuo gundymų kalno, kur esame, žvelgdami į Taboro kalną, į kurią norime įkopti, kadangi ten gera būti, pagalvokime, kaip ten privalome patekti.

Taboro kalnas yra mūsų žemiškosios kelionės tikslas. Ten Dievas gyvena su žmonėmis, ir žmonės mato Jį veidas į veidą. Ten nėra nieko sutepto: nei mirties, nei skausmo, nei liūdesio, nes ten, kiekvieną ašarą Dievas nuvalys nuo mūsų akių... Ten visų garbė ir šlovė. Ten gera būti, nes niekur kitur nėra laimės. Ten tiek yra tos laimės, kad net įsivaizduoti mes nepajėgiame. Todėl visko nebodami turime siekti Taboro kalno džiaugsmo, vis kopdami aukštyn ir aukštyn.

Žmonės įvairiai supranta savo gyvenimą. Įsivaizduokime būrį jaunų žmonių, žygiuojančių į kalnus. Kaip atrodys jų nuotakos po keleto valandų? Galiu drąsiai sakyti, kad dalis žmonių ims gailėtis, kam paliko slėnį. Nuovargis, prakaitas, pavojai – kuriam galui visa tai? Ko nematę mes ten viršukalnėje? Juk ir sprandą galime nosisukti. Jie nusprendžia sugrįžti. Kita grupė nesigaili, kad paliko slėnį, bet aukščiau kopti irgi nenori. Saulutė šviečia, vaizdai glosto širdį. Tik pasilik ir džiaukis gamtovaizdžiu. Tačiau likusieji, žiūri į viršukalnę ir dega noru būtinai ją pasiekti. Tai jų kelionės tikslas.

Taip ir gyvenime. Vieni pilni **liūdesio**, nors žvelgia pirmyn, bet nemato šviesios ateities. Kiti stengiasi dabartyje išnaudoti kiekvieną akimirką. Treti žvelgia į ateitį ir galvoja, kaip pasiegti, kad būtų gera dabar ir vėliau. Nusivylusių žmonių šiandien labai daug. Jų lūpose aidi žodžiai, kad neverta aukotis, nėra prasmės ir net tikslo. Jie nemato nieko šviesaus ir tinkamo.

Kiti plaukia gyvenimo upe pasroviui, niekuo nesirūpinami, kas bus toliau, kaip gyvens vaikai ir anūkai. Jiems ne-

svarbu ateitis, tauta, žmogus ir žmogiškumas.

Tačiau visai kitaip elgiasi tie, kurie kuria ateitį. Jiems gyvenimas – tai žygis, kelionė, užduotis.

Taip yra ir religiniame gyvenime. Vieni nusivylę Bažnyčia ir nenori joje jokių naujovių, kiti jas priima, bet patys nenori tomis tiesomis ir idėjomis gyventi ir nesirūpina, kas bus rytoj. Dievo tautoje, Izraelyje, matome kitokį elgesį. Tai labai ryškiai nusako **Abraomo** asmenybė. Jis buvo klajoklių šeimos vadas, gyvenęs Mezopotamijos slėnyje prie Eufrato upės, netoli Persų įlankos. Ši vietovė dabar priklauso **Irako** valstybei. Anais laikais čia buvo susikūrusi Chaldėjos valstybė, pasiekusi aukštą kultūros lygį. Istorija pasakoja, kad XVII šimtmeityje prieš Kristaus atėjimą Abraomas su savo gimine patraukė į šiaurę. Iš jo ir kyla visa Izraelio tauta. Abraomo vardas reiškia – Ab – tėvas, raam – didelis: Abraamas – didysis tėvas. Dievas, pasirinkęs vieną tautą, norėjo apsaugoti ją nuo pagoniško pasaulio, kad per ją palaima ateitų visoms tautoms.

Biblijos žodžiais tariant, Abraomas išgirdo Dievo kvietimą palikti savo kraštą ir keliauti į svetimą šalį. Palikti puikias ganyklas, savo jaunystės takelius, savo tėvų gimtinę ir keliauti į nepažįstamą, nežinomą kraštą. Mes nežinome, kokių būdu buvo pareikštas šis kvietimas, tačiau vis dėlto, kaip greitai ir lengvai Abraomas šį kvietimą priėmė! Jis padarė, kaip jam Viešpats liepė. Ta nauja šalis, į kurią jis nukeliavo, turėjo savo šeiminkus: ten gyveno kananiečiai ir jų dievai. Jis ten įsikūrė kaip svetimšalis, jautė savo Dievo artumą, pasistatė ten aukurą ir garbino Dievą savo būdu.

Abraomas pasitikėjo Viešpačiu ir leidosi į kelionę, remdamasis vien užtikrinimu, kad Dievas jį globos. **Abraomui tikėti – reiške eiti nežinomu keliu, tai reiške – žiūrėti ne atgal, bet į priekį, tai reiške – žvelgti į ateitį su pasitikėjimu.** Kaip Abraomas, tikėjimu mes vadovaujamės kiekviename žingsnyje. Pats

žmogus negali visko patirti, todėl pasitikime žmonėmis, draugais. Tikėjimu vadovaujasi ir mokslininkas, nes pasaulis tvaromas pagal tam tikrus Dievo dėsnius.

Tikintieji supranta, kad pasauly viešpatauja ne aklas likimas, bet mus mylintis Dievas. Malda – reiškia: atsiduok Dievui, pasiremki į Jo petį. Malda – drąsus vilties ir meilės skrydis į mums dar nepažintą pasaulį. Kas tiki, tas visada yra kelyje, tas eina vis pirmyn, tas turi drąsos palikti užnugaryje tvirtą žemę ir sekti Dievo balsą, net jei vestų į nežinomą žemę. Einant šiuo tikėjimo keliu, jį lydi Viešpaties užtikrinimas: aš padarysiu tavo vardą didį, aš būsiu su tavimi.

Abraomo tikėjimas teikia naujos šviesos mūsų tikėjimui. Daugeliui žmonių yra sunku tikėti, todėl labai kenčia. Neužmirškime, kad tikintysis visada yra kelyje, kad turi nebijoti sutikti pasipriešinimą ir privalo pasitikėti Dievu, eiti toliau. Nebūkime pesimistai. Visai kitaip galvoja žmogus, jei jis mąsto kaip Abraomas.

...1944 02 14 dieną draugas gavo laišką iš **Vokietijos kalinio Karlo Romano Šolco (Scholz)**. Šiame laiške buvo rašoma: „... Dar diena, tiksliau kelios valandos, kai mane kaip šunelį pakars. Man jau viskas. Daugiau jau tau nerašysiu mano brangus ir ištikimas drauge. Tai bus mano paskutinis laiškas...

Aš esu pasiruošęs: Jo malonė lydės mane iki kankinio mirties. Žmogiškasis verkia manyje, kad neteko gyvenimo. Nenori susitaikyti su tuo. Išmintingasis šypsosi manyje, atsisveikina su viskuo ir žvelgia priekin drąsiai, tvirtai, žinodamas, kad mirtis vieną kartą turi ateiti. Šventasis, kuris tūno mano nuodėmingoje širdyje, kaip mažytis daigelis, džiugiai kyla skrydžiui į didžiąją šviesą. Nustebęs nedrąsiai šnibžda padėkos žodžius už didžiąją malonę, kurią Jis suteikė: krauju paliudyti tiesą ir būti priskaitytu prie nusikaltėlių kaip ir Jo Sūnus. „Jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei ap-

mirs, jis duos gausių vaisių” (Jn 12, 24). Ar ne čia mano mirties giliausia prasmė? Dievas šaukia mane nuo mano darbų. Tai sunkiausias dalykas kūrybiškam žmogui, bet miręs aš daugiau nuveiksiu. Gyvieji dažnai apsirinka, tačiau mirusieji švies labiau, negu gyvieji...

Reikia baigti. Sunkiai man rašosi žodžiai, kai esi taip arti didžios **tylos**. Būtų gera dar vieną, vienintelį kartą tave pamatyti. Atsisveikinimui paspausti ranką. Man jau veržiasi ašaros, bet aš juokiuosi. Kas yra mirtis? Apgaulė, iliuzija, kaip ir gyvenimas. Viena yra tikra: **Dievas yra meilė**. Du? Ne, abu yra vienas ir tas pats. „Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės?” (Rom 8, 35). **Niekas...**

Tai rašė 32 metų amžiaus austras vienuolis, mokėjęs vienuolika kalbų, išleidęs keletą poezijos ir dramos knygų, dėstęs filosofiją, vienas iš pagrindinės organizacijos „Austrių laisvės sąjūdis” vadovų, per ketverius kalėjimo metus, perėjęs penkiolika kalėjimų – Karl Romano Šulcas. Jam buvo nukirsta galva.

Jo tikėjimas buvo gyvas kaip Abraomo. Taip tikėti – tai reiškia už tiesą laikyti ne vien tikėjimo tiesą, bet Dievui atsiduoti visa širdimi, visu gyvenimu. Tai reiškia – Dievui atiduoti ne dalelytę, ne pusę, bet visą gyvenimą. Taip tikėti – tai nereiškia, kad mums nebus sunkumų, bandymų. Taip tikėti – tai reiškia būti pasirengusiam darbui, meilei ir aukai. Šis kelias nėra lengvas, bet tik šiame kelyje mes patirsime tikėjimo palaimą ir Dievo žodžio išsipildymą: „Aš tave palaiminsiu” (Pr 12, 2).

Dailininkai tikriausiai išjuoks tokį posakį, tačiau violetinė gavėnioje naudojamų liturginių rūbų spalva, rodos, keistai savyje sujungia šiltus ir šaltus pustonius. Gavėnia – tai ne vien tik nuodėmingo kūno marinimas. Tiesa, gavėnios metu susiduriame su kryžiaus šešėliu ir žeidžiančiu vinių šalčiu. Tačiau čia yra ir Kristaus atsimainymas ant Taboro kalno, Kristaus, nugalinčio mirtį, šviesa.

Šis sekmadienis primena, kad mūsų krikščioniškojo gyve-

nimo kelyje, šalia sunkių pareigų, askezės, susivaldymo ir permaldavimo apeigų yra ir kiti dalykai. Visa nušviečia būsimosios Prisikėlimo garbės džiaugsmas, į kurį visi esame pašaukti. Tikėjimas būsimąja Kristaus pergale suteikia žmonėms pusiausvyrą, saugodamas nuo trumparegiško nemalonių ir sunkių situacijų vertinimo, padėdamas ištverti laikotarpį, kai viskas nesiseka, ir saugo nuo palūžimo, kada esame pasirengę tvirtinti, kad mums visuomet bloga. „Viešpatie, gera mums čia būti” (Mt 17, 4), nužgiugęs ant Taboro kalno sušuko apaštalas Petras. Kartu su juo buvo Jonas ir Jokūbas. Visi trys apaštalai, paklusę Kristaus šaukimui, jau buvo gėrę stebuklingai padauginto vyno Kanos vestuvėse, matė Jajiro dukters prikėlimą, buvo kitų, Kristaus padarytų, stebuklų liudininkais. Petras jau buvo visų mokinių vardu išpažinęs: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus” (Mt 16, 16).

Tiesa, tiems patiems mokiniams netrukus dar teks pamatyti mirtiną nerimą Getsemanės sode, ištverti jų Mokytojo suėmimą ir nukryžiovimą. Kaip jie būtų galėję pakelti visa tai? Jų protai nesugebėjo suvokti žmonijos išganymo, Dievo Žmogaus kančios. Jų, kaip ir mūsų, mentalitetas sunkiai taikstėsi su Kristaus kryžiaus dvasia. Kai Kristus tik užsiminė apie tai, Petras iš karto pasipriešino: „Nieku gyvu, Viešpatie, tau neturi taip atsitikti” (Mt 16, 22). Todėl apaštalams ir reikėjo Kristaus atsimainymo ant Taboro kalno, kad taip būtų sustiprintas jų tikėjimas. Jau vėliau, išgyvenę didįjį Kristaus prisikėlimo stebuklą, sustiprinti Šventosios Dvasios, jie pradėjo skelbti Kristų. Tai nereikšė, kad jų vidinis formavimas jau buvo baigtas. Priešingai, apaštalų pašaukimas turėjo stiprėti ir būti paliudytas įvairiuose išmėginimuose ir priešiškuose. Juos supo priešišškai nusiteikusių žydų ir pagonių pasaulis, jie buvo persekiojami, įkalinami, mirę kankinių mirtimi. Pašaukimas juos ragino vis naujiems išsižadėjimams, tačiau apaštalams, jau mačiusiems Mokytojo šlovę, niekuomet netrūko džiaugsmo ir vilties, di-

desnės net už tą, kuri vedė Abraomą.

Šio sekmadienio Mišių pirmame skaitinyje kalbama apie Abraomo pašaukimą. Jis, skirtas būti išrinktosios tautos tėvu, pagal Dievo reikalavimą nutraukė visus ryšius su praeitimi, su gimtuoju kraštu ir iškeliavo į nežinomą šalį. Abraomo ir apaštalų istorija padeda geriau suprasti kiekvieno mūsų pašaukimo paslaptį. Nesvarbu, kam mes būtume pašaukti: kunigystei, vienuoliniam gyvenimui, santuokai, menininko, mokslininko karjerai, bet kam kitam. Kiekvienas pašaukimas nėra stabilus, ir turi būti puoselėjamas visą gyvenimą. Pirmasis pasiryžimas žengti tuo keliu nuolat patikrinamas cilinėmis kasdienybės pareigomis. Kaip tik pilkoje kasdienybėje, atitrūkus nuo garsių šūkių ir pripažinimo, **būtina** būsimosios garbės vizija.

Šiandien antrame skaitinyje šv. Paulius primena Timotiejui, kad kiekvienoje situacijoje šis mokėtų liudyti Kristų, nesvyruodamas net kančios ir mirties akivaizdoje. To paties nusištatymo reikia ir mūsų gyvenimo kelionei.

Tebūna visa garbė ir šlovė Tau, Jėzau. Tu prisikėlęs karaliauji **su Tėvu**. Aš keliu akis į Tave ir gėriuosi Tavo šlove. Duok jėgų sunkioje gyvenimo kovoje, kad po kovos ir aš ir tu, broli sese, susilauktume amžinybėje garbės vainiko.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 02 24

JĖZUS IR SAMARIETĖ

III gavėnios sekmadienis

Jn 4, 5-15. (16-19a.). 19b-26. (27-38). 39-42

Lėtu žingsniu ji ėjo prie Jokūbo šulinio, kad ten, pasilenkusi ties patamsėjusiu rentiniu, pasisemtų vandens. Buvo tvankus vidurdienis. Toji samarietė neatėjo semtis vandens rytą ar vakare, kaip paprastai darydavo kitos moterys. Šulinys Palestinoje buvo ir susitikimo, pasidalinimo naujienomis vieta. Galbūt ji nenorėjo apkalbų, nenorėjo išgirsti paslapčiomis tariamų žodžių: „Štai ji didžiausia mūsų miesto valkata, jau su šeštuoju meilužiu gyvena”.

Kai visos moterys grįžo į namus ir slėnis ties šuliniu ištuštėjo, tada ji išėjo vandens, nenujausdama, kad artėja laiminga jos susitikimo su Išganytoju akimirka. Prie šulinio sėdėjo paprastas, išvargęs žydas. Iš kur ji galėjo žinoti, kad tai buvo įsikūnijęs Dievas? Kristus neaplenkė Samarijos kaip ją aplenkdamo kiti žydai. Jis atėjo ir čia, nes buvo siųstas išgelbėti visus žmones.

Dievas visiems yra gyvybės šaltinis. Jis nieko neišskiria, neatsižada nė vieno žmogaus, neniekina nei vienos rasės, nieko nepalieka nuošalyje. Toks yra Dievas. Ne kas kitas, o žmonės suskirstė vieni kitus pagal kraują, kalbą, odos spalvą, teises. Žmonės yra pasirengę padalinti netgi bilietus į dangaus karalystę, priklausomai nuo to, ar kitas meldžiasi taip pat, kaip ir jis.

Samarietė neieškojo Kristaus. Galbūt net norėjo visiškai Jį ignoruoti, nosisukdama į kitą pusę. Pirmasis prabilo Jėzus.

Kaip tik čia, prie Jokūbo šulinio, pasitvirtino pranašo Izaijo žodžiai, kad „buvau prieinamas tiems, kurie manimi nesirūpino. Tiems gi, kurie manęs ieškojo, leidausi randamas”.

Tokių samariečių pasaulyje jau buvo daug. Žmonių, kurie patys gal ir neieškojo Dievo, tačiau pats Kristus atėjo pas juos ir patraukė paskui save. Tačiau neturime pasiduoti klaidingoms nuomonėms, kad įmanoma niekuo nesirūpinti ir dusti dvasinėje inercijoje, laukiant, kol pats Dievas mus pastums link dangaus. Kristus žengė pirmąjį žingsnį, suteikė savo malonę, tačiau ir pati samarietė neliko abejinga. Ji atsivėrė malonei ir šis atsivėrimas buvo visiškas. Pradžioje skeptiškai nusiteikusi ji leido Išganytojui atlikti nemalonį jos vidinio gyvenimo analizę ir nuolankiai sutiko su tikrove.

Po to jai jau neberūpėjo vanduo, skirtas kūno reikalams. Ji paliko ašotį ir nubėgo šaukdama: „Eikite pažiūrėti žmogaus, kuris pasakė man viską, ką esu padariusi. Ar tik jis nebus Mesijas?” (Jn 4, 29). Jos mintyse atsivėrė pasaulis. Visa, kuo ji gyveno iki tol, pasirodė tuščia ir nereikšminga. Visa tai reikia išmesti, kad likusi tuštuma būtų užpildyta Dievo gyvenimo malone, kuriai nėra ribų. Reikia išsižadėti net savęs, nes, žmogus pripildytas savojo „aš”, jau nebesuteikia savyje vietos Dievui.

Šio sekmadienio Evangelija tokia vaizdinga, kad joje įmanoma padaryti net pakeitimus. Sakykime, įsivaizduojam samarietės vietoje ką nors pažįstama iš mūsų aplinkos. Argi maža tokių žmonių? Tačiau nesvyruokime ir pamėginkime jos vietoje įsivaizduoti save. Būkim ir mes kaip samarietė, kuri nesvyruodama paliudijo joje įvykusią permainą.

Kartais juokaujame, sakydami vienas kitam, kad atskleidžiamos pašnekovo paslaptys. Tačiau kai tai sako Dievas, viskas būna daug rimčiau. „Jam nėra jokių paslėptų kūrinių, bet visa yra gryna ir atidengta akims To, kuriam turėsime duoti apyskaitą” (Žyd 4, 13). Dievas žino, ką mes manome. „Jis man

pasakė viską, ką esu padariusi” (Jn 4, 29), - nustebo samarietė.

Žemėje gyvena milijardai žmonių. Kaip Dievas gali pažinti kiekvieną iš mūsų ir žinoti viską apie mūsų gyvenimus? Jis nebūtų Dievas, jei to negalėtų. Labiau turėtų mus dominti, kodėl Dievas visa tai daro. Ar Jis seka mus policininko akimis tam, kad pastebėtų mūsų klaidas ir teistų? Ne. Dievas tai daro, kad mums padėtų! Jis žiūri į mus mylinčio Tėvo akimis.

Kodėl Jėzus atskleidė samarietei jos gyvenimą? Suprantama, kad jai padėtų. Jis padėjo jai pamatyti save tokią, kokia ji buvo iš tikro. Ji pripažino savo nuodėmes ir pajuto nuodėmių atleidimo ir išgelbėjimo poreikį. Be abejo, skaudu matyti savo nuodėmes ir kaltę. Tačiau moteris įtikėjo Jėzų ir pradėjo eiti išganymo keliu.

Turime džiaugtis ir būti dėkingi už tai, kad Dievas pažįsta visą mūsų gyvenimą. Jis žino ir apie mūsų skausmą bei ašaras. Jis mus atjaučia. Jis mato mus kiaurai, tačiau vis tiek mus myli.

„Eikite pažiūrėti žmogaus” (Jn 4, 29), - sakė samarietė visiems sutiktiems kelyje. Jos paprastas liudijimas paskatino daugelį miestelio gyventojų įtikėti Jėzų.

Be galo, be galo įspūdingas šis Jono Evangelijos tekstas, teikiantis mums visiems vilties. Samarietė nustemba: „Kaipgi tu, būdamas žydas, prašai mane, samarietę, gerti?” (Jn 4, 9). Atsiminkit, kad žydai ne tik nebendravo su samariečiais, bet iš viso smerkė juos, laikė juos išdavikais, nes jie perėmė daugybę asiriečių pagonybės elementų, statė net šventyklą, o tai buvo kažkokia priešprieša, akibrokštas Jeruzalės šventyklai. Reiškia, tiesiog ideologiniai galingi priešai. Tai dabar šitokioje situacijoje Jėzus kreipiasi į samarietę. Ta samarietė pasirodo esanti didelė nusidėjėlė. Tai yra nuostabu. O Jėzus šitai nusidėjėlei štai ką sako: „Jei tu pažintum Dievo dovaną ir kas yra tas, kuris tave prašo: „Duok man gerti”, rasi pati būtum jį prašiusi, ir jis tau

būtų gyvojo vandens davęs!” (Jn 4, 10).

Vadinasi, Jėzus aiškiai atveria visą tiesą. Yra tokia galimybė, kad tuomet Kristus jai norėjo ir de facto atvėrė Gyvojo Vandens Šaltinį. Kalbama apie malonių malonę. Aš turiu kalbėti su baime, kaip katalikų teologiją studijavęs žmogus, kaip Jėzus gali išdrįsti įžvelgti samarietėje, kuri turėjo penkis vyrus ir šeštasis vyras iš tiesų, kaip sakė Jėzus, nebuvo jos vyras, kaipgi jai galėjo Jėzus pažadėti Gyvojo Vandens Šaltinį, malonių malonę, Versmių Versmę?

Ar mes čia nenusikalstam katalikų teologijai? Bet Jėzui viskas įmanoma, nes išganymas kaip jau žinome iš kitų Evangelijų, iš Mato Evangelijos, žmogui savomis jėgomis tikrai neįmanomas. Bet jeigu aš atrandu kelią į gyvąjį Jėzų, man viskas galima, man viskas gali būti atleista, man gali būti suteikta malonė, nors aš būčiau paskutinis iš paskutinių. Štai koks yra Jėzus, ir mano tikslas yra iš tiesų išpažinti begalinį Jo gerumą, kitaip mes, žemės gyventojai, neturėtume jokių šansų išsigelbėti iš to pragaro, kuris pasaulyje vis labiau ir labiau ima virti įvairiuose kontinentuose. Jėzus yra vienintelė viltis. Jis gali viską. Ir Jis gali iš samarietės, kuri turėjo penkis vyrus ir šeštasis buvo neteisėtas vyras, iš jos padaryti šventąją.

Aš taip drįstu sakyti, nes taip yra pasakiusi Teresė Didžioji iš Avilos. Ji komentare į „Giesmių giesmę” nusidėjėlę samarietę dukart vadina šventąja. Tai gal ir man atleiskite, kad aš su didžia nuostaba ir baime vadinu ją šventąja, bet tai reiškia atsivertimo galimybę, o populiariai, pagal katekizmą kalbant, tai yra mokslas apie Dievo malonę.

Tomas Akvinietis sakė: kai saulė apšviečia, tamsūs, juodi daiktai pradeda spindėti. Kai Jėzaus saulė apšvietė samarietę, ji tapo misioniere, ta, kuri pirmoji ėmė skelbti Jėzų Samarijoje – eretikų mieste – pagal žydų suvokimą, ir ji pavadinta šventąja Bažnyčios daktarės Teresės raštuose. Ką tai reiškia? Tai reiškia

kia Dievo begalinę išganymo potenciją.

Mes per daug esame surišti vadovėliais, tiksliais scholastiniais apibrėžimais apie malonę, o iš tikrųjų malonė yra stebuklų stebuklas, kuris suspindėjo gyvame Jėzuje. Jėzuje yra ši Versmė, kuri mane iš paskutinio žmogaus gali padaryti, kaip šitą samarietę, išganytu, išgelbėtu, Dievo mylimu sūnumi. Štai kodėl labai nustemba ir moteris. Moteris pirmiausia nustemba dėl to, kad Jis pasako jos sąžinės būseną: „Aš matau, Viešpatie, jog esi pranašas” (Jn 4, 19) ir ji suktai užveda teologinį ginčą, kur turėtų būti garbinamas Dievas – ar Jeruzalėje, ar Samarijoje. Bet Jėzus atskleidžia vėl fantastiškai fantastiškiausią apreiškimą – ateis laikas, kada garbinsite Tėvą ne ant šio kalno ir ne Jeruzalėje. Pats žydas sako „ir ne Jeruzalėje”. „Jūs garbinate, ko nepažįstate, o mes garbiname, ką pažįstame, nes išganymas ateina iš žydų. Bet ateis valanda, - jau dabar ji yra, - kai tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa” (Jn 4, 22-23).

Reiškia jau yra subrendęs laikmetis, kad teologai suprastų, jog ekumenizmas yra išspręstas klausimas. Aš ne politologas, bet Popiežius Jonas Paulius II dirba ta kryptimi ir aš girdėjau ir girdžiu labai gera žadančių dalykų, laukiau iš Popiežiaus nuostabiausių darbų – ir organizacijos, ir teologijos atnaujinimo, ir teisės srityje.

Iš tikrųjų, Dievas ieško garbintojų dvasioje. Tai ir yra bazė ekumenizmui. Tai jau yra praviros durys susikalbėti ir musulmonams, ir žydams, ir katalikams, ir liuteronams. Mes tiesiog išgyvenkime šitą epizodą prie Jokūbo šulinio, išgyvenkime jo gilumą ir neapribokime Dievo malonės. Mes dabar su visokiais formalizmais, netgi su teologija, su teisės pagalba per daug apvyniojam Dievo malonę, o ji yra fantastiškai stebuklinga, kaip Jėzus, kuris kalbasi su nusidėjėle samariete. Taigi šis epizodas yra ekumenizmo pažadas.

Iš tikrųjų, Dievą reikia garbinti ne konkrečioje vietoje, o

pasirodo, - tiesoje ir dvasioje arba tiesa ir dvasia. Štai ir yra XXI amžiaus teologinė fantastika. Atverkime Naująjį Testamentą ir skaitykime ne taip, kaip mus išmokė koks pedantas, vedžiodamas pirštu tarp eilučių. Dievo malonė ir Jėzaus Širdis yra tokia plati, kad joje užtenka vietos ir musulmonams, ir katalikams, ir protestantams, ir žydams, ir visiems, visiems žmonėms.

Samarietei paklausus, – kuri vieta tinkamiausia garbinti Dievą ir kaip Jį reikia garbinti, šis klausimas buvo ir yra priežastis daugybės ginčų, kivirčų, karų ir baisių žudynių. Net ir šiais laikais nužudoma tūkstančiai tikinčiųjų dėl to, kad jie skirtingai garbina Dievą. Visi geros valios žmonės sutinka, kad reikia garbinti Dievą. Jie sugalvoja įvairiausių garbinimo būdų: stato sinagogas, mečetes, Budai – šventyklas ir kitokius maldos namus. Katalikiškojo tikėjimo dvasia įkvepia mus garbinti Dievą mūsų kukliai tautai pritaikytu būdu, dažniausiai kukliose bažnytelėse. Niekada nenustebinsime Dievo maldos namų didingumu ar puošnumu, kaip anuomet nustebino Babelio bokšto statyba, kuri atnešė statytojams nesantaiką ir sumaišę kalbas. Dėl to Kristus aiškiai pasakė klausiančiai samarietei: „Bet ateis valanda, kai tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa” (Jn 4, 23).

Dvasia ir tiesa – reikšmingiausias Dievo garbinimo būdas. O kur yra dvasia ir tiesa? Kur jos buveinė? Pati tikrojo Dievo garbinimo pradžia prasideda žmogaus širdyje, mylinčio ir išpažįstančio Dievą, trokštančio gyvojo vandens versmės. Žmogaus širdis pati iš savęs nėra toji versmė – tik Dievas yra tiesos, meilės, gerumo versmė ir šaltinis. Žmogaus širdis, sujungta su Dievu, tampa panaši į Jokūbo šulinį, iš kurio ir kiti gali pasisemti gerumo, meilės ir tiesos dvasios.

Visi esame sutikę tokių gilios dvasios žmonių, su kuriais pabendravę jaučiamės atsigaivinę dvasia ir sustiprėję.

Jei nutraukei ryšį su Dievu, tavęs nepasieks Dievo meilės versmė. Kur beeitum, kur bekeliautum, į kokį turtingiausią pasaulio kraštą nukaktum, - be Dievo, niekur nesurasi, kuo galėtum numalšinti savo dvasios troškulį. Nesistebim, kad ir turtingiausių žmonių namuose tiek daug dvasiškai alkanų ir ištroškusių, - jie nesijaučia laimingi.

Atverkime savo širdis Tiesos ir Meilės versmei, leiskime jai trykšti į mūsų kasdieninį gyvenimą.

„Dievas yra dvasia ir Jo garbintojai turi šlovinti Jį dvasia ir tiesa” (Jn 4, 24).

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

Josvainiai,

2002 03 03

KUR ŠVIESA?

IV gavėnios sekmadienis

Jn 9, 1. (2-5). 6-9. (10-12). 13-17. (18-33). 34-38. (39-41)

Šio sekmadienio Evangelijoje aprašyta scena yra jaudinanti ir kartu kelianti šypsena. Ne, mes neketiname juoktis iš pagydyto aklojo. Juokingai atrodo fariziejų ir Rašto aiškintojų pastangos sumenkinti Jėzaus padarytąjį stebuklą. Abejonės, nuolatiniai klausinėjimai, klastingi posakiai, tyrinėjimas, galiausiai buvusio aklojo išvarymas iš šventyklos. Tiek daug rūpesčių, kad tik nepamačius šviesos ir tikrosios teisybės. Paprastai taip būna visuomet. Užuoat ieškoję šviesos, žmonės bet kokia kaina ieško galimybių, apginti savo įsitikinimus, leidžiančius gyventi patogiai, nesiiimant atsakomybės už tai, kas vyksta pasaulyje. Rūpinamės apginti savo požiūrį, bet ne tiesą.

Tikintieji labai dažnai yra įsitikinę, kad tik jie iki galo pažįsta Dievą, kad tik jų moralinės nuostatos yra pačios teisingiausios, o pamaldumas nediskutuotinas. Ir vargas kiekvienam, kas tokią ramybę pamėgintų sudrumsti. Priimame tik tai, kas neįpareigoja peržiūrėti gyvenimo. Gal todėl ir gavėnia nėra labai priimtina, nes įpareigoja patikrinti savo požiūrą ir galbūt jį pakeisti.

Iš tiesų, neveltui Jėzus fariziejus ir Rašto aiškintojus pavadinęs aklais. Būna kad netrūksta akių šviesos, tačiau kai matome vien tai, kas mums patinka, ką mes tik norime matyti, iš tiesų esame akli. Visiškai priešingai elgiasi Jėzaus pagydytasis elgeta. Jis

skiriasi nuo tautos didžiūnų, kurie labai gerai žinojo Šventąjį Raštą ir visus tikėjimo nuostatus – taip yra įsitikinę jie patys. Vargšas nebuvo skaitęs šventųjų knygų, net negalėjo to padaryti būdamas aklas. Tačiau visas jo nusistatymas remiasi paprastu faktu – „viena žinau, buvau aklas, o dabar regiu“. Kokia paprasta filosofija.

Jei Rašto aiškintojai nežino, kaip paaiškinti stebuklą, tuo blogiau jiems. O paprastas žmogus, patyręs Dievo malonę, džiaugiasi ir apie tai skelbia visiems. Jei fariziejai ir abejoja, kad Jėzus galėjo atverti akis aklam gimusiam, tai šis tvirtai laikosi Išganytojo ir jokių būdu nesutiktų vėl grįžti į tamsos bei nevilties pasaulį. Jie gali kalbėti ką nori, tačiau pagydytasis kalba apie juos piktingantį stebuklą ir nenusiteikęs užmerkti akių, saugodamas jų garbę ir prestižą. Paprastas žmogus atkakliai tvirtina visa, ką jo labui padarė Jėzus. Jis nepabūgsta klausinėjimų, įtarinėjimų ir priekaištų. Galiausiai jis išvaromas iš šventyklos, kas anų laikų žydui tai buvo didžiausios paniekos ir atstūmimo ženklas. Tačiau, nežiūrint to, jis visiems sako: aš regiu. Toks turėtų būti kiekvieno tikro krikščionio liudijimas. Tikėjimas tai ne vien storose knygoje surašytos tiesos, bet visų pirma tikrąją šviesą išvydusio žmogaus gyvenimas. Tokia šviesa neprievartauja ir neprimeta kitiems savo asmeninio požiūrio, bet leidžia pačiam žmogui pamatyti savo tamsybes ir įvertinti aplink esančią šviesą. Nepakanka turėti regėjimą, reikia dar išmokti ir matyti kaip šis elgeta.

Kai Kristus atvėrė neregį akis, tai net Jo mokiniai paklausė: „Kas nusidėjo – ar jis pats, ar jo tėvai, kad gimė neregys?“ Jėzus atsakė: „Nei jis nenusidėjo, nei jo tėvai, bet jame turi apsireikšti Dievo darbai“ (Jn 9, 2-3).

Nė vieno aklojo negalima kaltinti, kad jis yra aklas dėl savo tėvų kaltės. Tarp fizinio aklumo ir nuodėmės nėra ryšio, bet kiekvienoje nuodėmėje yra dvasinio aklumo pasireiškimas arba dvasinė trumparegystė. Kiekviena pagunda – vilionė turi savo spindešį, kuris apakina, o po nupuolimo akys atsiveria ir pamato, ką

prarado. Po pirmojo nupuolimo žmogus dar junta sąžinės graužimą, gėdą, dar visiškai neužtemdytas atgailos kelias, dar gali grįžti į tiesos kelią. Deja, dažnai elgiamasi kaip ir pirmieji tėvai, - Adomas ir Ieva – pasielgė nusidėję. Jie slėpėsi. Nusidėjęs žmogus slepiasi įvairiausiais būdais: teisinasi, išsigina, kaltina kitus, tik ne save. Savo kaltės nematymas yra tikras apakimas. Kaltų ieškojimas ir nuolatinis savęs teisinimas veda į klystkelius. Žmogus darosi neatsargus, rizikuoja, blaškosi ir iš vieno klystkelio nuklysta į kitus. Gera regintis žmogus savo keliuose būna atsargus, aplenkia kliūtis ir pavojingas kryžkeles, kur galėtų suklypti ar paklysti. Žmogus iš prigimties yra Kūrėjo apdovanotas Dievo malonės šviesa ir proto šviesa. Dievo malonės šviesa per tikėjimą jis pajėgus pamatyti ir įvertinti tai, kas gali pakenkti jo amžinajam gyvenimui ir žemiškajai palaimai. Dievo gailestingumas, kurį patyrė Evangelijos neregys, Kristaus yra pažadėtas kiekvienam žmogui. Per atgailą žmogus priartėja prie gydančios Kristaus rankos ir gali būti išgydytas iš dvasinės neregystės. Taip jame apsireiškia Dievo darbai ir Kristaus stebuklai.

Džiaugiamės tokiais regimais Dievo darbais, pasireiškiančiais gavėnios atgailos metu daugelio sielų atžvilgiu, kai sugrįžta klydę ir klaidžioję, kai nuoširdžiai taria: „Tikiu, Viešpatie” ir pagarbina Jį.

Jie visi turės laimės išgirsti Viešpaties žodžius: „Eik, tavo tikėjimas išgelbėjo tave” (Mk 10, 52).

„Man reikia dirbti darbus Tvo, kuris mane siuntė, kolei diena. Ateina naktis, kada niekas negali dirbuotis” (Jn 9, 4).

Darbuokis, kol ateis naktis. Greit saulė nugrims į jūrą. Ką nuveikei Viešpačiui, kuris atidavė save už tave?

Mūsų gyvenimas šioje žemėje trumpas, gal net trumpesnis, negu įsivaizduojame. Ir naktis, kai niekas daugiau negalės dirbuotis, užklups netikėtai. Tad jei norime ką nors nuveikti Dievo karalystei, turime pradėti laiku. Progos, kurių pasitaiko šiandien,

galbūt daugiau ir nepasikartos. Turime atlikti iš anksto mums Dievo parengtus darbus ir neleisti, kad kas nors mus sulaikytų. Juk taip daug kas gali atitraukti mus nuo tarnavimo Viešpačiui.

Žodžiai, skirti šiai dienai, yra iš pasakojimo apie aklą žmogų. Jėzus sulaukė labai daug kritikos už išgydymo stebuklus. To paties susilauktų ir kiekvienas, ką nors gera nuveikęs. Visada yra nieko neveikiančių žmonių. Jie turi marias laiko kritikuoti tuos, kurie dirba. Tačiau galima pasimokyti iš Jėzaus. Jis nesileido įveikiamas žmonių kritikos, nes dirbo Tėvo garbei.

Naktis dar neatėjo. Jėzus veikia ir šiandien. Ir kol Jis dirba, Jis nori, kad ir mes nenaustume. „Taigi mes esame Kristaus pasiuntiniai, tarsi pats Dievas prašytų per mus. Kristaus vardu maldaujame: susitaikinkite su Dievu” (2 Kor 5, 20). Turime liudyti žmonėms, įspėti juos ir raginti susitaikinti su Dievu. Turime skelbti Evangeliją. Tai mūsų pašaukimas. Jei Evangelija toliau neplinta per mus, žmonės nežinos, kaip išsigelbėti. Mes už tai atsakingi ir negalime nuo tos atsakomybės pabėgti.

Karaliaus pavedimas skubus. Juk kalbama apie žmonių sielas. Jei nelaimėsime jų Dievo karalystei, jos pražus. Naktis artinasi.

Kiekvienas žmogus ieško savo gyvenimo kelio, ieško šviesos, kuri padėtų jam išrišti eilę svarbių klausimų, kurių neišsprendus neįmanoma protingai ir tikslingai gyventi. Tai klausimai: kodėl gyvenu? Kaip turiu gyventi? Kam turiu gyventi? Šios šviesos žmonės ieško įvairiuose šaltiniuose: medžiaginėse gėrybėse, krikščionybėje, budizme, induizme ir kitur.

Geriausiai čia mums padėti gali Evangelija. Šio sekmadienio Evangelija labai vaizdžiai visa tai atskleidžia per aklojo pagydymą.

Išvada: Kristus tai padarė norėdamas, kad žmonės aiškiai suprastų, – Jis yra **pasaulio šviesa**. Šis supratimas turės būti ženklu aukštesnės šviesos ir aukštesnio regėjimo.

Sutikti aklą – nemalonu. Žiūrėti jam į akis, kurios mūsų nemato, taip pat sunku. Todėl nenuostabu, kad Jėzaus mokiniai, pamatę šį neregį, prakalbo apie tai. Juos domino klausimas: kodėl? Kodėl šis žmogus turi vargti? Jie sprendė taip, kaip tais laikais buvo galvojama: kodėl jis toks gimė? Jėzus aiškiai priminė, kad šis aklumas ir jo pagydimas turįs būti nuoroda, kas yra Jėzus žmonėms: **šviesa**. Čia yra daugiau negu pagydimas: čia aukštesnė tikrovė apreiškia save, kuri ateina į mūsų gyvenimą kaip **palaima**. Įvykio centre reikia matyti ne šias nieko nematančias akis, bet daugelio apakusias širdis. Reikia žvelgti ne į šio žmogaus nieko nematančias akis, o į Izraelio tautos vadų atbukusias, juodas sąžines. Tikroji tragedija – ne kūno liga, bet netikėjimo nuodėmė. Todėl Kristus padaro šį stebuklą. Tai tarsi aklųjų raštas, kuriuo rašo Kristus, kad jis būtų visų skaitomas. Šį ženklą turėtų visi suprasti. Tai reiškia, **čia tikroji šviesa**, kuri apšviečia kiekvieną, kas tik ateina į šį pasaulį. Bet tik pagydytasis puola ant kelių ir išpažįsta: tikiu, Viešpatie.

Viešpatie, Jėzau, išgydyk ir mus, iš dažnai pasitaikančio kasdieniniame gyvenime aklumo.

Amen.

Josvainiai, 2002 03 10

LOZORIAUS PRIKĖLIMAS

V gavėnios sekmadienis

Jn 11, (1-2). 3-7. (8-16). 17-27. (28-31). 32-45

Jaučiasi netolimas pavasaris, gamtoje subanguos gyvybė nauja jėga, nauji pumpurai ir nauji lapai glostys mūsų širdis. Bet vasarą tie lapai nuo karščio ims vysti... Gamtoje veikia mirtis. Krikščionis yra išjungtas iš šio mirties rato: jis stovi prieš didingą tikslą – Kristuje jo laukia **prisikėlimas**. Geroji Jėzaus Naujiena iškelia žmogų iš gamtos sferos į nesuvokiamą ir visiškai kitą Dievo pasaulį. Čia mums tartum tenka nema-raus Dievo dalia. Tai krikščionių Velykų naujiena, kurią iš anksto mums skelbia šis sekmadienis.

Pergalės su Kristumi viltis gali pridengti visą mirties kartumą. Tada nebesvarbu, ar mirtis manęs lauks vienatvėje, ar kartu su kitais, bendros nelaimės metu. Nebesvarbu, ar laidotuvių metu prie kapo bus sakomi man skirti kvaili pagyrimai, ar kapas bus prižiūrimas, ar apausgs žole. Svarbu viena – aš prisikelsiu su Kristumi. Kristus turi teisę į mus. Jis liepia gyventi, Jis nustato ir mirties datą. Todėl krikščionis, gilindamasis į mirties paslaptį, tiesiog verčiamas padaryti išvadą – **visa esmė prisikėlime**.

Iš tiesų, Kristus neklydo, sakydamas mokiniams: mūsų bičiulis Lozorius užmigo. Pirmieji krikščionys mirtį dar vadino ir gimimo diena, sakydami, kad tik tuomet prasideda tikrasis gyvenimas. Dalyvaudami Kristaus kentėjimuose, braudamiesi

per gyvenimo sunkumus, mes tampame taip pat Jo pergalės prieš mirtį dalininkai ir galime savo liūdnas mintis praskaidrinti retorišku ir gal kiek pašaipiu apaštalo Pauliaus klausimu: „Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?“ (plg. Rom 8).

Evangelija prasideda pasakojimu apie tris asmenis: Mariją, Mortą ir Lozorių. Evangelistas Jonas apie juos nepateikia jokių platesnių paaiškinimų. Iš kitų evangelistų žinome, kad viena iš tų moterų patepė Jėzaus galvą kvepalais ir tada Jėzus pasakė, jog tokiu būdu Jis yra patepamas mirčiais.

Iš šios dienos Evangelijos sužinome, kad susirgo Jėzaus mylimas žmogus Lozorius. Jėzus, užbėgdamas įvykiams už akių, sako, kad dėl Dievo šlovės Lozorius turės mirti. Jėzus mylėjo šią šeimą, bet vis dėlto gavęs žinią užtrunka dar dvi dienas toje pačioje vietoje. Jis užtrunka iki tol, kol Lozorius miršta.

Žmogaus Sūnus kenčia, mylėdamas ir prarasdamas mylimą žmogų, kad vėl iš meilės pašauktų jį į gyvenimą. Taip bus pašlovintas Jo Tėvas. Iš meilės Jėzus eina ir į savo mirtį ant kryžiaus. Jam pravirkus dėl Lozoriaus mirties, atsiskleidžia Jo žmogiškumas ir dieviškumas. Jis verkia, nors žino, kad Jo Tėvas prikels Jį ir Lozorių gyvenimui. Kaip mažas Jo mirties pavojaus šešėlis iškyla Jo mokinių prašymas neiti pas Lozorių, nes žydai nori Jį užmušti.

Tomas mano, kad toks Jėzaus žingsnis yra ėjimas į mirtį, todėl nori eiti su Juo ir kartu numirti. Jėzus žino, kad mirs Jeruzalėje ir kad Lozoriaus prikėlimas pagreitins Jo mirtį. Bet tuo pačiu Jis nori parodyti, kad Jo Tėvas Jį prikels kaip ir Lozorių, kad taip būtų pašlovintas Jo vardas.

Žodį „mirtis“ pakeičia žodis „užmigimas“. Žmogus nemiršta, jis tik užmiega, kol jo nepamiršina. Jėzus yra arti Jeruzalės ir Morta tiki Juo kaip Mesiją. Ji netiki tik tuo, kad Jėzus gali gražinti gyvybę dabar, o ne laikų pabaigoje. Nuo šios vietos prasideda tikėjimo kelionė į gyvenimą. Tada Jėzus klausia Mortos: „Ar tiki, kad tavo brolis prisikels?“

Marija ir Morta tiki, kad Jis nebūtų leidęs Lozoriui mirti, bet jos netiki, kad Lozorius prisikels dabar. Jėzus laukia, kol numirs Lozorius, kad tiek Marija, tiek Morta ir kiti žmonės patikėtų, jog Lozorius prisikels dabar. Tokia yra tikėjimo šlovė. Nuo dabar Jėzus tampa matomas ir net aklam elgetai, ir net mirusiam. Jis, Žmogaus Sūnus, kuriame apsireiškė Tėvo šlovė. Tai yra gyvenimo pergalės prieš mirtį, dovanos gyventi Evangelija. Jėzus parodo galią, pranokstančią mirtį, tuo sakydamas, kad Jam mirtis neturi jokios galios. Lozoriaus prikėlimo įvykis tampa Jėzaus prisikėlimo pranašu. Jis su kūnu prisikels gyventi. Jėzaus ašaros prie Lozoriaus kapo gali reikšti ir ašaras dėl savo mirties. Toks pat kapo rūsys ir akmuo užritintas ant įėjimo, kuriame Jis bus palaidotas. Jėzus darbuojasi visose žmogaus gyvenimo patyrimuose, neišskiriant ir mirties. Jis dirba dėl žmogaus tikėjimo ne tik kitų, bet ir savo paties mirtyje tam, kad kiekvienas esantis mirtyje, būtų pažadintas gyvenimui.

Tai nėra tikėjimas į kada nors būsiantį prisikėlimą, o tikėjimas į prisikėlimą dabar. Tikėjimas į išlaisvinantį Dievo žodžio veikimą. „Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti“ (Jn 11, 44).

Dar kartą klausiamo save: „Ko Jėzus pravirko?“ (Jn 11, 35).

Kas taip sujaudino Visatos Karalių, kad Jis verkė? Kas sukrėtė Dievo Sūnaus širdį ir išspaudė ašaras iš Jo akių? Apaštalas Jonas pasakoja, kad Jėzus susigraudino, pamatęs Mariją bei kitus laidotuvių dalyvius raudančius (plg. Jn 11, 33). Ar galėjo Jėzus verkti, pamatęs mirties pergalės sugniuždytus žmones? Jie buvo apimti nevilties bei mirties įvykio, kai **prisikėlimas** ir **gyvenimas** buvo tarp jų!

Jėzus suteikė prisikėlimo pažadą kiekvienam Juo tikinčiam ir pasitikinčiam žmogui. Negalėjęs sulaikyti ašarų prie Lozoriaus kapo, **Jis verkė dėl visų Jo nepažįstančių** bei nenorinčių tikėti Jo dovanojamu amžinuoju gyvenimu. Jis liūdėjo, kai tie, kurių Jis atėjo išgelbėti iš mirties, pasiliko sukaustyti bai-

mės, taip ir neragavę laisvės bei vilties.

Jėzus sakė Mortai: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, - nors ir numirtų, bus gyvas. <...> ar tai tiki?“ (Jn 11, 25-26). Jėzus ir kiekvieno mūsų klausia: o jūs ar tai tikite? Ar tikite, kad aš galiu duoti jums laisvę vietoj nuodėmės pančių? Viltį vietoj nevilties? Šviesą vietoj tamsos?

Jei iš tiesų tuo tikite, žinokite, kad visas savo gyvenimo sritis – žaizdas, nusivylimus ar nuodėmes – galite atiduoti į mano rankas, - sako Kristus. Jis turi galią sudaiginti gyvybę netgi ten, kur, atrodo, tyro mirtina dykynė. Kristaus šviesa persmelkia tamsą ir suteikia laisvę netgi beviltiškiausiose situacijose. Jėzus prašo mūsų tik vieno – kartu su Morta išpažinti: „Taip, Viešpatie! Aš tikiu, jog tu Mesijas, Dievo Sūnus“ (Jn 11, 27). Jis mūsų teprašo, kad išpažindami savo nuodėmes bei prašydami Jėzaus mus nuplauti ir pakylėti iki Tėvo sosto, išeitume iš savųjų kapų.

Mirtis mirė, sutikusį Jėzų. Ir visi, kurie tikėdami stovi už Jėzaus, nemirs.

Mirdamas tikintysis susitinka savo Išganytoją, nugalėjusį mirtį. Tikintysis palieka kūną, bet niekuomet nepalieka Viešpaties. Kūnas, kuriame gyveno siela, suyra ir pavirsta dulkėmis, bet siela nemirtinga. Patirsime tai, ką patyrė Lozorius, kai po mirties Jėzus pasakys: „Atraišiokite jį ir leiskite jam eiti“ (Jn 11, 44). Ir tada visiškai laisva siela įeis į amžinąjį gyvenimą.

H. Neimanas knygoje „Dievo rankose“ rašo, kad buvimo su Dievu laimė ir džiaugsmas šiame gyvenime yra tik nedidelė dalis tos šlovės ir turtų, kurie laukia mūsų danguje. Paulius laukė mirties. Jis sakė: „Verčiau man mirti ir būti su Kristumi, nes tai daug geriau“ (Fil 1, 23). Krikščioniui mirtis reiškia tik perėjimą į naują, amžiną gyvenimą.

Su Jėzumi aš kada nors eisiu savo atilsio vieton, bet tai nebus mirtis, nes Gyvenimas eis su manim kartu.

„Kas tiki mane, nors ir numirtų, bus gyvas”. Prisikeldamas Jėzus nugali mirtį. Jis sako: „Aš buvau numiręs, bet štai esu gyvas per amžių amžius” (Apr 1, 18).

Jėzus dovanoja mums amžinąjį gyvenimą. Atpirkdamas mus, Jis suteikė teisę į amžinąjį gyvenimą. Nuodėmė mums nėra mirtį, o Kristaus atpirkimas suteikė amžinąjį gyvenimą. Net ir miręs, krikščionis gyvena toliau, nes Jėzus yra permaldavimas už mūsų nuodėmes (plg. 1 Jn 2, 2).

Juk visi, kurie **Jį** tiki, turi amžinąjį gyvenimą.

Jėzau, aš šlovinu Tave, kad atgaivintai tai, kas manyje buvo mirę, ir prikėlei naujam gyvenimui. Taip, Viešpatie, aš tikiu Tavimi ir noriu būti prikeltas kartu su Tavimi. Leisk man šiandien išgyventi Tavo artumą, kad per tai galėčiau kasdieną siekti tik amžinojo gyvenimo.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

2002 03 17

AVE, MOKYTOJAU!

Verbų sekmadienis

Mt 21, 1-11

Įvykių nuo Verbų sekmadienio iki Didžiojo Penktadienio moralas galėtų būti labai paprastas – **žmogaus tamsumas ir žiaurumas neturi ribų**. Paskandinti Viešpatį gėlių puokštėse bei plojimuose, o po kelių dienų Jį sumaišyti su purvais ir nužudyti?! Tai karti likimo ironija ir žemiškų laurų tuštybė. Ką galėtume bepridurti? Palinguoti galva, giliau atsidusti ar padejuoti? Jėzus nebuvo pirmas nei paskutinis genijus ar tautos vadas, kurį ta pati minia garbina, o paskui pastato prie sienos. Rašysim naują nuosprendį Jėzaus amžininkams? Gal apraudosime savo pačių dvilypę ir nepastovią širdį? Su nuoskauda pateiksime pavyzdžių iš Atgimimo istorijos?

Verbų sekmadienis suplakęs tuos du **garbės ir gėdos** pavėjus, vadinamas keista, prieštaringa švente. Tačiau jos keistumas svarbus ne todėl, kad pradedama gėlėmis ir džiaugsmo šūkiais, o baigiama laidotuvėmis. Didžiausias Verbų sekmadienio paradoksas išnyra kitur - pasakodama apie karališką Jėzaus sutikimą Jeruzalės prieigose Evangelija iš tiesų kalba apie Jo mirtį. Ir atvirkščiai – rašydama kančios istoriją, ji jau skelbia nužudytojo Mesijo prisikėlimą ir išaukštinimą. Tas, kuriam jojanč žmonės kloja ant kelio medžių šakas bei gieda garbės himną, yra ne lauktasis Izraelio išvaduotojas, bet pranašo apdai nuotas skausmų vyras ir kenčiantis Dievo tarnas. Jis eina į sos-

tinę **pasitikti** savo mirties, nors žino, kas yra Jeruzalė ir kas Jo ten laukia. Jis pats neseniai jai sakė: „Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siūsti”.

Antrasis perversmas Evangelijos scenoje įvyksta vėliau. Sumuštas ir apspjaudytas pranašas, mirštąs baisia vergo mirtimi ant kryžiaus, yra pasaulio Gelbėtojas ir Viešpats, tikrasis Izraelio Karalius. Šventasis Raštas ne sykį galybę apvelka silpnumu, o silpnumą – galybe.

Apraiškimo knygos autorius regėjime mato Sėdintįjį soste ir šalia knygos ritinį su septyniais antspaudais. Nėra nė vieno, kuris būtų vertas atskleisti knygą. Pasigirsta raminantys žodžiai: „Štai nugalėjo liūtas iš Judo giminės, Dovydo atžala. Jis atvers knygą ir nuplės septynis jos antspaudus” (Apr 5, 5). Tačiau įvyksta nuostabus pasikeitimas – vietoj pergalę švenčiančio liūto atsiranda avinėlis, kuris buvo tarytum užmuštas. Jam patikimos paslaptys ir žmonijos likimas.

Jėzaus pasirodymas sostinėje atrodo kaip akibrokštas, kaip iššūkis įprastam karališkos šlovės ir didybės vaizdui. Izraelis puikiai mena savo valdovų triumfo eisenas Jeruzelės gatvėse, karo vežimus ir žirgus, o asilas ir Biblijoje yra tik asilas. Evangelija ragina nepasitikėti Jėzui surengtu karališku sutikimu, nes Jis eina į sostinę ne tam, kad atkurtų žlugusią monarchiją. Primindamas skaitytojams Senojo Testamento žodžius apie būsimąjį Mesiją, evangelistas Matas atsisako epitetų „išaukštintas” ir „pergalingas”. Jam šis karalius yra tik romus. Jėzus raitas ant paprasto asilo – tai dar vienas pranašiškas ženklas mokiniams ir miniai, kad prisiartinusi Dievo karalystė nėra tokia, kokios jie ilgėjosi ir laukė.

Sugrįžkime į dabartį.

Kuo būtų palaikytas Žmogaus Sūnus, vėl atkeliavęs pas mus ant svetimo asilaičio – Gerosios Naujienos skelbti? Vienų – pamišėliu, antrų – apsišaukėliu, trečių – nevykusių vagimi... O išvartęs Gariūnais tapusiuose šventoriuose triukšmingų prekei-

vių stalus? Taip pat - bepročiu... Nes reikia, juk reikia duonos uždirbti - duonos sau ir vaikams, ir dar kokiam kilmingam ke-turkojui, vis dažniau užimančiam ir vaikų, ir senų tėvų vietą... Ir niekas netiestų Jam po kojomis puikiųjų palmių šakų ar sa-vo brangių apsiaustų (čia ne Jeruzalė, o ir paprasčiausiai čia viskas seniai pasikeitę) – nebent kokį atliekamą skudurėlį iš labdaros ar dvokiantį naftalinu iš drabužių spintos. O gal? Gal bent elgetos, prisiglaudę prie atšiaurių bažnyčių ar šventorių mūrų sienų, tūnantys nykiose požeminėse perėjose, nelyginant pirmieji krikščionys katakombose, Jį atpažintų? Palaikytų sa-vu? Arba ir jie išsigąstų, susierzintų, kad štai ateina dar vienas, su kuriuo teks dalintis „užgyventa“ vieta ir smulkiais kasdieni-niais išmaldos centais ar sudžiūvusios duonos kąsniu...

Taigi, kas būtų Jis mums (vis labiau įgundantiems gar-binti vienintelę „šventenybę“ - Aukso veršį) – be šio pasaulio valdžios ženklų ir insignijų, gerai įrengto kelių miegamųjų na-mo užmiestyje, solidžios valiutinės sąskaitos banke, prabangaus naujausios markės automobilio, madingo dizainerio suprojek-tuoto kostiumo ir gerai apmokamos palydovės prie šono? Toks, kurio niekaip negalėtum pakviesti į Vienos balių, elito vakarėlį ar kokios garsenybės koncertą? Tačiau ir tokiam niekingam – gal net nesinaudojančiam mobiliuoju telefonu – jeigu prireik-tų, jeigu staiga pasirodytų, kad Jo mokymas veda į šalį nuo „laisvosios rinkos“ ar „liberalaus mąstymo“ – atrastume gerai savo amatą išmanantį, treniruotą berniuką. Nušauti? Pasmaug-ti? Susprogdinti? O gal pakabinti ant kryžiaus? Neveltui sako-ma, kad nauja yra tik gerai užmiršta senoji praeitis...

Atleiski mums, Viešpatie! Net pikčiausius žodžius tarda-mi, juodžiausius darbus darydami – mes vis tiek viliamės. Mes tikime, kad rytoj būsime geresni, nei buvome vakar, nei esame šiandien... Ir mūsų kuklios lietuviškos verbos, su visada žaliuo-jančio kadagio šakelėmis – tolimom anų puikiųjų palmių šakų,

vaisingumo ir pergalės simbolio giminaitėm – nelyginant pati viltis. Kukli, gal net skurdi, tačiau amžinai žaliuojanti mūsų beprisikeliančiose sielose: susitikti Tave ir atpažinti kaip Dievo Sūnų. Ir jau niekad nenukryžiuoti – nei po dar vienos katastrofiškos savaitės, nei po tragiško šimtmečio ar bjauraus tūkstantmečio... Ir nors išblyškę, suvargę, svaigstančiomis nuo mirtino nuovargio, ar kasdieninio nepasisotinimo galvomis – mes kupini džiaugsmingos velykinės nuotaikos, kad paskutinytis – po trijų gūdžiausių dienų ir naktų – vėl taps Pirmuoju, atverdamas ir mums, visiškai to nevertiems, tobulą kelią į Prisikėlimą...

O kur ir kada įvyko didysis Prisikėlimas mano gyvenime?

Bet šiandien – Verbų sekmadienis. Sakoma, kiek maža džiaugsmo mūsų gyvenime. Tik vienas Verbų sekmadienis metuose. Čia su visais kartu šaukiame „Osana Dovydo Sūnui“, čia šaukiame „Ant kryžiaus Jį!“ (Mt 27, 22). Kai giedame „Osana“, kiek tada daug žadame dangui, artimui, kiekvienam sutiktam žmogui! Malda kaip upės srautas teka iš širdies, ir mes tokie artimi Dievui. Tačiau kai reikia sukaupti valią, kovoti su pačiu savimi, kai neišpildomi mūsų prašymai, mūsų troškimai, mes viską metame. Tada pamirštame, ką rytą kalbėjome: „Teesie Tavo karalystė, teesie Tavo valia...” tada vėl mes nueiname savais keliais, tikėdamiesi gyvenimo kelyje laimėsia kur kas daugiau be Dievo. O Verbos! Mes mielai priimame jos džiaugsmus, bet kai po to reikia pradėti Didžiąją savaitę – kopti į kančios kalną, mes skubame atsisakyti: „Tegul ten eina kiti, tegul kiti meldžiasi ir pasninkauja, eina išpažinties ir dalyvauja Šv. Mišiose, o aš negaliu!”

Taip kadaise pasiėlgė ir **Cezaris**, Romos imperatorius. Jo vienas senas ir ištikimas karys, patekęs į teismą, prašė Cezarį atvykti ir apginti nuo neteisingų kaltinimų. Cezaris pasakė: „Aš ką nors kitą pasiūsiu jus apginti”. Tada karys perpjovė savo tuniką (romėnišką viršutinį drabužį) ir, rodydamas nuo žaizdų

randuotą krūtinę, sušuko: „Kai mūsų metu jūsų gyvybei grėsė pavojus, aš nepasiunčiau kito, kad savo krūtinę pridengtų nuo mirtį nešančios ieties, bet pats savąją atstačiau, o jūs norite pasiųsti kitą”.

O ar mes ne taip pasielgiame kaip Cezaris? Užmirštame net šventąją Mišių auką ir neateiname pas Tą, kuris aukojasi už mano nuodėmes. „Tegul meldžiasi kunigėlis, aš laiko neturiu”. Ir suRANDAME labai daug svarbių priežasčių, dėl kurių negalime susitikti su Dievo Sūnumi.

Kaip dažnai Kristus galėtų mesti mums kaltinimą, kaip kad metė Cezario karys Cezariui: „Jums nepatinka šis kelias, kuriuo aš noriu vesti jus į amžinąjį gyvenimą, jūs skundžiatės, kad jums daug kainuoja išganymas. Aš nesiskundžiau, kad dėl jūsų kentėjau ir kenčiu – ir plakamas, ir į veidą mušamas, erškėčiais vainikuojamas, prie kryžiaus vedamas nieko kito nepasiunčiau savo vieton, kad už jus atsilyginčiau dangiškam teisingumui”.

Niekada negalime pamiršti Kristaus rodamos meilės mums, nežiūrint, kad Verbų sekmadienis bus seniai praėjęs, kad Didžioji savaitė taip ilgai užsitęs. Neužmirškime sužeistų vinimis Jo Dieviškų kojų, kai mums reikia nueiti keletą žingsnių, kad galėtume dalyvauti Jo aukoje. Nepamirškime Jo dieviškų kelių, ant kurių Jis klupo pakeliui į Golgotą, nes žinojo, kuo tampa žmogus, išvaręs Dievą iš savo širdies ir iš savo gyvenimo, todėl negalėjo išstovėti. Argi galime pamiršti Jo dieviškąsias rankas, laiminančias vaikučius ir ligonius, dalijančias mokiniams Gyvybės Duoną, kai mums tampa sunku padaryti kryžiaus ženklą įvairiais gyvenimo momentais. Dar labiau negalime pamiršti Jo Švenčiausios Širdies, pervertos kareivio ietimi, iš kurios amžiais nenustoja tekėjusi meilės srovė, kai ir iš mūsų gyvenimas pareikalauja parodyti meilę ir atleisti iš visos širdies savo artimui. Kaip tik tada mes turime būti su Kristumi, nors

Jis ir eitų didžiuoju Kryžiaus keliu.

Kam mes šiandien šaukiame „Osana!” ir aukojame jėgas? Ar Kristui, nešančiam kryžių į Golgotą, ar neapykanta degančiam šetonui? Ar visada būname su Kristumi?

Garsusis tapytojas Vilhelm Heckermann nupiešė Kristaus nuo Kryžiaus nuėmimo paveikslą. Jame vaizduojamas jaunuolis, kuris, pasilipęs ant kopėčių, nuoširdžiai trauko iš pervertų kojų vinis. Dailininkas po paveikslu užrašė: „Mūsų laikais žmonių nuodėmės tiek daug prikėlė vinių į Šventąjį Kristaus Kūną, kad dabar atėjo metas jas visas ištraukti”.

Kas iš mūsų norės šiandien pažvelgti giliau į savo gyvenimo klaidas, tas mokės pasakyti: „Jau baigėsi Verbų sekmadienis ir aš einu su Kristumi, kad per atgailą ir tvarkingu gyvenimu ištraukyčiau iš Viešpaties kūno vinis ir erškėčių spyglius”.

Jau popiežius Pijus X metė iššūkį pasauliui: „Visa atnaujinti Kristuje!” Jis pakvietė gražinti Kristų į šeimų židinius, į darbovietes, į parlamentus, į ministerijas. Tik tada, kai bus įvykdytas Didysis Kristaus Įsakymas - „Mylėkite vienas kitą, kaip aš Jus mylėjau”, - tik tada bus galima laukti, kad Kristaus karalystėje bus taika ir ramybė žemėje.

Popiežius Jonas Paulius II ragina jaunimą nebijoti pasirinkti į išganyką vedančio Kryžiaus kelio!

Kardinolas Frensis Stefordas sako, kad jauniems žmonėms popiežiaus Jono Pauliaus II gyvenimas ir veikla gali būti kaip pavyzdys ir gali padėti išvystyti išlaisvinančią „kryžiaus galią”. Nuo savo pontifikato pradžios, atėjęs iš komunistinio režimo valdomos Lenkijos, „jis ragino jaunimą nebijoti, nes paties Kristaus ir Jo mokinių gyvenime ypač akivaizdus saitas tarp laisvės ir nuolankumo”.

1993 m. Denveryje, per Pasaulinės jaunimo dienos renginius, Šventojo Tėvo veidu riedėjo ašaros: jis susijaudino, išvydęs entuziastingai jį sveikinančių šimtų tūkstančių jaunuolių minią.

Jauni žmonės turi žinoti, kad Visuotinės Bažnyčios vadovo širdyje jiems yra išskirtinė vieta. „Jaunieji žmonės, mano džiaugsmas ir mano karūna!” – šiuos galbūt labiausiai jaudinančius pasigėrėjimo ir padaršinimo žodžius per visą savo pontifikatą popiežius Jonas Paulius II ištare ir per 2000–ųjų metų Jubiliejų.

Praėjusio jaunimo jubiliejaus vaisių neįmanoma įvertinti statistiškai, juos galima pasverti tik artimo meilės bei teisingumo darbais vėlesniame kasdieniniame gyvenime. Popiežius pakvietė jaunimą apmąstyti Kristaus žodžius: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada savęs, teneša savo kryžių ir teseka manimi” (Lk 9, 23).

Jėzus kiekvieno iš mūsų prašo daryti tai, ką Jis darė. „Jis sako: atėjau tarnauti, o ne kad man būtų tarnaujama; todėl kiekvienas, kuris nori būti su manimi, turi pasidaryti visų tarnas (...). Kitaip tariant, Jėzus kviečia drąsiai pasirinkti tą patį kelią, pasirinkti pirmiausia širdyje, nes ne nuo mūsų priklauso vienokios ar kitokios mūsų gyvenimo aplinkybės. Bet nuo mūsų priklauso apsisprendimas, kaip ir Jo, būti klusniems Tėvo valiai bei pasirengusiems priimti tai, ką Jis yra kiekvienam parėngęs”, - sakė popiežius.

Jis pabrėžia, kad Jėzus kviečia ne atsisakyti, bet kviečia priimti visavertį gyvenimą, kurį Jis vienas gali duoti. Sekant Kristumi, tenka atsisakyti savimeilės, egoizmo, užsisklendimo ir perdėto materialinės gerovės siekimo. Priiimtas kasdienių išbandymų kryžius tampa meilės ir visiško atsidavimo ženklu. Šventasis Tėvas primena, kad „nešti jį paskui Kristų, vadinasi, su Juo vienytis, pateikiant didžiausią meilės įrodymą”. Todėl tikrojo gyvenimo kelias iš esmės yra Kryžiaus kelias, ir „tai išganymo kelias visuomenėje, kuri dažnai būna susiskaldžiusi, sutrikusi ir kupina prieštaravimų; tai laimės kelias – laimės, kylančios iš galėjimo sekti Kristumi iki galo, dažnai dramatiškomis kasdieninio gyvenimo aplinkybėmis; kelias, kuriuo einant

nebaisios nesėkmės, sunkumai, vienatvė, nes žmogaus širdis pilna Jėzaus buvimo; tai taikos, savitvartos ir gilaus širdies džiaugsmo kelias”, - primena popiežius Jonas Paulius II.

Jis pastebi, kad dabar vyrauja kultūra, „vertinanti tai, kas patinka ir atrodo išoriškai gražu, siekianti įtikinti, kad norint būti laimingam, reikia vengti kryžiaus. Kaip idealą jie aukština lengvą sėkmę, greitą karjerą, nuo atsakomybės jausmo atskirtą seksualumą ir galiausiai savęs įtvirtinimu grindžiamą egzistenciją, kuri dažnai stokoja pagarbos kitiems”. Popiežius ragina: „atverkite akis, brangūs jaunuoliai – tai nėra kelias, vedantis į tikrąjį gyvenimą, bet greičiau nugramzdinantis į mirtį”.

Todėl Šventasis Tėvas kviečia jaunus žmones nebijoti žengti kitu keliu, „keliu, kurį pirmasis nuėjo Viešpats; taip savo jaunystę jūs paženklinsite naują tūkstantmetį vilties ir jūsų amžiui būdingo užsidegimo ženklu. Jei leisite savyje darbuotis malonei, jei rimtai laikysitės savo kasdieninio įsipareigojimo, jūs padarysite naująjį tūkstantmetį visiems geresne epocha”. Ne-užmirškime, kad Kristaus nurodytame kelyje mus lydi „Marija, Viešpaties Motina, pirmoji mokinė, likusi ištikima prie kryžiaus, nuo kurio Kristus mus patikėjo Jos motiniškai globai”.

Šiandien Šv. Mišių metu skaitomas Kristaus kančios aprašymas. Iš vienos pusės tai atrodo kiek keistai, nes proga atrodytų labai džiugi – tauta juk pripažino Jėzų savo valdovu. Tačiau drauge tenka pripažinti, kad šlovinimas ir kančia žmogaus gyvenime yra nepaprastai susiję. Kryžius yra Kristaus atlikto Išganymo darbo viršūnė. Jis taip pat suteikia prasmę žmogiškajai krikščionio egzistencijai. Krikščionybė visą laiką kalba apie naują žmogų, tačiau drauge esame raginami suvokti, kad neįmanoma tapti nauju žmogumi, jei to nesieksime sąmoningai ir pasiaukodami. Kitaip sakant, turime nešti kryžių.

Deja, vien mūsų pasiryžimo nepakanka. Kryžius tik tada įgauna tikrąją prasmę, jei nemėginame jo pakelti vieni patys.

Niekada nebūna kryžiaus, kurį pakeltų tik žmogus. Dažnai atsisakome nešti gyvenimo kryžių. Esame tarsi priversti taip elgtis, o kitaip sakant, tiksliau, patys priverčiame save netekti kantrybės. Visą laiką galvojame, kad esame labai tvirti, kol gyvenimo našta neprislegia mus visu savo svoriu. Dievui kaip tik ir reikia šitos mūsų akimirkos. Tai būna žmogiškasis Verbų sekmadienis, kai nuo šlovinimo pereiname į kančią, kuri mus žlugdo ir atima gyvenimo džiaugsmą. Bažnyčia labai išmintingai elgiasi, šį iškilmingą sekmadienį skaitydama kančios aprašymą. Tai tarsi paties Išganytojo žodžiai, skirti mums. Dievas primena, kad sekti Kristų, - tai reiškia nenutolti nuo Jo toliau kaip per kryžiaus atstumą.

Jis neša kryžių už mus, o žmogui skirta palaikyti kryžiaus medžio kitą galą. Kančia teisingai suvokiama tik tada, kai prisimename, kad Kristus jau nešė kryžių. Kentėjimas prieš tapdamas mano kryžiumi jau buvo Kristaus kryžiumi. Kiekvienas pasaulyje keliamas kryžius yra paties Kristaus kryžius. Po kiekvienu kryžiumi yra palinkęs Kristus. Mums tiesiog siūloma nešti kryžių drauge su Kristumi. Taip žvelgiant į garbinimą ir į kančią, pradedame suvokti, kad kryžius - tai ne paprastas objektas, bet jį nešantis **asmuo, kuriuo visi turime gėrėtis**.

Verbų sekmadienis atskleidžia žmogui, kad bet koks gyvenime esantis džiaugsmas ir skausmas savo prasmę įgyja, tik išgyvenamas drauge su Kristumi. Tada džiaugsmas netampa tuščiu džiaugsmu, o skausmas – neperžvelgiama naktimi. Tuomet ir Verbų sekmadienį skaitoma kančios istorija nelieka vien prieš du tūkstantmečius į pasaulį atėjusio Dievo Sūnaus kančios aprašymu, bet pasakojimu apie mūsų gyvenimą, kur kiekvienas turi savo vietą. Tokio suvokimo mums dažniausiai ir trūksta...

Ne kartą girdime dejonės: kokia didelė nelaimė ištiko mane, kodėl visa tai turėjo įvykti man? Besiskųsdamas žmogus

netgi nemēgina pamāstyti, kad tokiu būdu mes tik priartējame prie Kristaus kančios ir Jo pergalēs prieš blogi, ir prie Jo pergalēs prieš kančią ir mirtį. Kartais elgiamės labai absurdiškai. Pasitaikius mažiausiam nemalonumui gyvenimo kelyje, tuojau pat skundžiamės žmonėms, nors iš karto žinome, kad jie nepadės ir neužjaus. Mums gi pritrūksta vieno žvilgsnio – atkreipti žvilgsnį į Kristų, kuris gali suprasti mus, nes Jis jau yra išmėginęs kryžiaus kančią ir mirtį.

Tegul kryžius kiekvienam primena kelionę nuo iškilmingo Verbų sekmadienio per Didžiąją savaitę iki džiugaus Prisiėlimo ryto. Bet visa tai suprasime tik tada, kai vieną dieną nešausime „Osana“, o kitą dieną - „Ant kryžiaus jį!“. Tad šiandien visi kreipkime savo žvilgsnius ten, kur žvelgė Kristus: „į Tėvą, kuris yra danguje“.

Amen.

*Šventybrastis,
Apytalaukis,
Kalnaberžė,
Surviliškis,
2002 03 24*

PASIŪSTIEJI KRISTAUS VIETOJE

Didysis Ketvirtadienis

Jn 13, 1-15

Paskutinis ketvirtadienis dar yra vadinamas Didžiuoju Ketvirtadieniu, kuris tarsi padalintas į dvi dalis. Pirmoji dalis – tai būtų rytinės Šv. Mišios, vadinamos Krizmos Šv. Mišiomis. Tai yra tarsi preliudija į tą didįjį Velykų tridienį, nes velykinis tridienis prasideda ketvirtadienio vakare. Vyskupas rytą laikomose specialiose Šv. Mišiose, konsekruoja krizmą ir šventina ligonių bei katechumenų aliejų.

Antroji ketvirtadienio dalis, sakytume, jau pradžia velykinio tridienio, vakare - Paskutinės Vakariinės Šv. Mišios. Jose minima Eucharistijos įsteigimo paslaptis.

„Eucharistijos garbinimas yra garbinimas dieviškojo maloningumo”, - sako popiežius Jonas Paulius II.

Šventosios savaitės Didysis Ketvirtadienis – ypač brangi diena. Tą dieną pasaulio kunigai vyskupų katedrose drauge su savo vyskupais koncelebruoja vadinamąsias Krizmos Šv. Mišias, kuriose prisimenamas Kunigystės sakramento įsteigimas, iškilmingai atnaujinami kunigystės šventieji įžadai.

Šia proga Jonas Paulius II kreipiasi į kunigus, sakydamas: „Tai yra diena, kai gimė šventoji kunigystė, kunigystė, kuri visada lieka dalis pirminės ir nepakeičiamos Jėzaus Kristaus Kunigystės ir per kurią kunigai tampa Viešpaties Meilės sava-
jai Bažnyčiai ženklas ir dovana”.

Šventasis Tėvas primena kunigo misiją skleisti Dieviškąją Tėvystę. Pats Jėzus Alyvų sode kreipiasi į Tėvą žodžiais: „Abba, Tėve!“. Tokio betarpiško ryšio su Dievu pavyzdžio prieš Kristų nėra buvę.

Kunigai taip pat kviečiami perduoti šią Tėvystę visam pasauliui, kurios jam dabar ypač reikia. Dvasinė Tėvystė reiškia Evangelijos Šviesos, Dievo Žodžio šviesos nešimą kitiems”, - sakė kardinolas Darijus Kastriljonas. Eucharistijos šventimas yra kunigo kasdieninio gyvenimo absoliutus centras, ir „Kunigystė ir Eucharistija yra neišskiriamai suvienytos”. Eucharistijos šventimas kunigui taip pat yra pagrindinis įrankis, kurio pagalba jis padeda žmonėms pasijusti Dievo vaikais, moko juos melstis. Popiežius Jonas Paulius II Laiške kunigams kviečia skatinti Švč. Sakramento Adoraciją, kad „tikintieji galėtų džiaugtis ypatingu Kristaus Meilės patyrimu ir dar giliau įsijungtų į Jo sūniškąjį ryšį su Tėvu”.

Popiežius ragina kunigus būti maldos mokytojais. Kadangi per savo šventimus kunigas „nenutrūkstamu ryšiu susieja save su Kristaus Kunigyste”, tai kunigas turi žmones mokyti melstis taip, kaip Kristus mokė apaštalus melstis Dievui, savo Tėvui.

Kunigai turi būti Dievo Tėviškosios Meilės liudytojai, patys pirmieji tai turi asmeniškai patirti. „Jie patys turi atsiversti, kad galėtų atversti kitus, arba, kitaip tariant, jie turi intensyviai patirti, jog yra Dievo vaikai, kad padėtų visiems pakrikštytiems atskleisti priklausymo mūsų Dangiskajam Tėvui džiaugsmą”, - rašo Šventasis Tėvas. Jis pažymi, kad kunigas niekad neturi atsisakyti pareigos būti „bendruomenės vadovu į autentišką krikščionių maldą”, nors sunkumai, susiję su „šiandienos sekuliarizuotu mentalitetu”, gali kartais iš jo pareikalauti didžiulių pastangų.

O dabar leiskimės Jėzaus kviečiami į Vakarienbutį. Esame kviečiami atsisėsti už Jėzaus stalo. Ten pabūti, išžiūrėti ir

įdėmiai įsiklausyti. Šiandien, sako evangelistas Jonas, Jėzus, mylėdamas savuosius pasaulyje, parodė jiems savo Meilę iki galo. O kaip gi įmanoma parodyti žmonėms pačias dieviškosios meilės gelmes? Keisčiausia, kad Jėzus tai daro labai paprastais, žmogiškais būdais ir gestais, kūno gestais. Reikia klausytis Jo Kūno kalbos, nes Žodis, tapęs Kūnu, mums atskleidžia Dievo slėpinį savo pačiame Kūne.

Jonas smulkiai aprašo sceną, tačiau tai ne smulkmenos, o be galo nuoširdi kalba. Ir čia kūno kalba nemeluoja. Galime puikiai įsivaizduoti, kaip Jėzus atsistoja, nusivelka viršutinius drabužius ir persijuosia rankšluosčiu. Biblijoje viršutiniai drabužiai visada reiškia, simbolizuoja asmens orumą, asmens garbę. Čia Jėzus, taip sakant, **nusivelka savo garbę**.

Kaip rašo apaštalas Paulius laiške filipiečiams: „Jis godžiai nesilaikė savo lygybės su Dievu, bet apiplėšė pats save, priimdamas tarno išvaizdą ir tapdamas panašus į žmones” (Fil 2, 6-7), Jėzus atsiklaupia prie kiekvieno mokinio, Jo rankos plau-na visas kojas, ant Jo rankšluosčio pasilieka purvinų kojų žymės.

Šiuose paprastuose gestuose evangelistas Jonas leidžia įžvelgti visą išganymo paslaptį. Dievo Sūnus, palikdamas savo dieviškąją šlovę, tapo Žmogumi, kad nuvalytų viską, kas mumyse nuodėminga, ir suteiktų mums dalį su **savimi**, dalį Dievo garbėje. Sūnus tapo vergu, kad mes taptume sūnumis. Po to dar kitas kasdieninis, paprastas gestas.

Jėzaus rankos paima duonos gabalą ir laužia, ir dalija kiekvienam. „Štai mano Kūnas”. Kūnas Biblijoje reiškia visą žmogų, pabrėžiant jo konkretumą ir silpnumą. „Štai aš visas atiduotas į jūsų rankas. Štai aš laužomas, išdalintas kiekvienam. Štai aš ir esu jūsų maistas”. Jėzus ima taurę ir ją duoda kiekvienam. „Štai mano Kraujas, kuris už jus išliejamas”. Kraujas Biblijoje visada simbolizuoja gyvybę. Kūno nuo kraujo atsiskyrimas reiškia

mirtį. „Štai mano gyvybė, kurią jums duodu per savo mirtį. Ši taurė yra mano kančios taurė. Ji tuo pat metu yra jūsų džiaugsmo taurė, nes vynas yra šventiškas gėrimas”. Jėzus visa tai daro dėkodamas, ir Jis mus kviečia įsijungti į Jo padėką, Jo puotą, graikiškai vadinamą „Eucharistija”. Kaip rašo J. Ratzingeris, esminė krikščioniškojo kulto forma pagrįstai vadinama Eucharistija, t.y., dėkojimu. Jo esmė ta, kad žmogus leidžiasi apdovanojamas. Mes šloviname Dievą, nedovanodami Jam savo, „lyg kas nors nebūtų Jo nuosavybė, bet leisdami Jam dovanoti. Dievo veikimas, kurį priimame ir kurio netrukdomė – štai kas yra krikščioniškoji auka”.

Taigi, šiandien sustokime, sėskimės, priimkime. Jėzus prieina prie mūsų. Ne mes pirmi prie Jo atsiklaupiam, o Jis prie mūsų atsiklaupia. Ne mes ką nors dovanojam, o Jis save mums dovanoja. Ar sunku nuolankiai priimti Jo meilę iki galo? Klausykime, ką parašė vienas XVI amžiaus anglų poetas. „Meilė apsvaigino mane, tačiau mano siela atsitraukė, būdama dulkėta ir nuodėminga. O akyloji meilė, tai matydama, kaip vos įėjęs svyruoju, prisiartino švelniai klausdama, ar man ko nors trūksta. Svečio – sakiau – verto čia būti – tai, ko man trūksta. Meilė atsakė: tai tu būsi. – Aš? Negerasis, neįtakingasis. Aš net negaliu į Tave žiūrėti. Meilė paėmė mano ranką ir šypsodamasi sakė: o kas sukūrė akis? Argi ne aš? – Tiesa, Viešpatie, bet aš jas suteršiau. Leisk mano gėdai eiti ten, kur ji nusipelnė. Argi nežinai – sakė Meilė, - kas kaltą nešė? – Brangioji, tada aš Tau tarnausiu. – Tu turi atsisėsti – sakė Meilė – ir paragauti mano maisto. – Tada atsisėdau ir valgiau”.

O ar taip mes ateiname pas Jį į susitikimą ir kartu sėdame prie vieno stalo?

„Žmogus yra sudėtas iš užmaršties”, - sako arabų patarlė. Užmirši mirusius ir pats būsi užmirštas – tai bendra žmonijos lemtis. Kol žmogų matome, tol jis prisimenamas ir pagal

reikalą mylimas. Bet kai miršta, išdyla ir iš atminties. Prabėgs kelios dešimtys metų, ir kas beatmins tas sielas, tuos svarbius įvykius, tuos, kuriuos labai mylėjom? Ateinančioms kartoms lieka tik miglotas prisiminimas.

Kaip greitai užmirštame istorinius įvykius, bet dar greičiau – savo artimiausius žmones! Brangūs prisirišimai, taurūs vaikystės išgyvenimai, didelės jaunų dienų draugystės išyra po keliolikos metų ir lyg rūkas išsisklaido.

Užmaršties tamsa būtų paslėpusi nuo mūsų ir Kristų, jeigu Jis pats nebūtų pasirūpinęs savo atminimo palaikymu. Jo atminimą palaiko Šv. Mišių Auka ir Švč. Sakramentas per Jo įsteigtąją ir pasiliktąją Bažnyčią. Kristus nenorėjo būti užmirštas. Niekas nenori būti užmirštas. Net miręs trokšta būti gyvas tarpe gyvųjų, ar bent jų atmintyje pasilikti. Štai kodėl žmonės stato akmens ir marmuro paminklus, kad tik ilgiau kitų atmintyje išliktų.

Vieni stato vienuolynus ir bažnyčias kaip amžinumo simbolius, kad čia būtų aukojama Šv. Mišių Auka ir Kristus gyventų Eucharistijoje. Prieš mirdami žmonės palieka nejudamą kapitalą, kaip, pvz., Nobelio kasmet dalijamos palūkanos priminti gyvenus tokį asmenį. Žmonės palieka testamentus. Kristus irgi paliko testamentą.

Pagrindinis Jo testamento paragrafas yra Švenčiausiojo Sakramento įsteigimas, savęs palikimas iki pasaulio pabaigos. Prieš žengdamas į dangų, Kristus galėjo palikti ėdžias, kuriose gimė, ar kryžių, ant kurio mirė, bet ne - to Jis nepadarė. Jis paliko mums Švč. Sakramentą ir Šventąją Mišių auką.

„Atėjus metui, Jėzus sėdo su apaštalais prie stalo. Ir tarė jiems: „Trokšte troškau valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėdamas. Sakau jums, nuo šiol aš daugiau jos nebevalgysiu, kolei ji išsipildys Dievo karalystėje”. Paėmęs taurę, jis sukalbėjo padėkos maldą ir tarė: „Imkite ir dalykitės. Sakau jums, nuo šiol

aš nebegersiu vynuogių vaisiaus, kolei ateis Dievo karalystė". Ir, paėmęs duonos, jis sukalbėjo padėkos maldą, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui" (Lk 22, 14-19). Tai daugiau negu duona. Tai daugiau nei mano paveikslas. Tai yra mano Kūnas ir Kraujas, mano siela ir mano dievystė.

Tai viskas ir įvyko per Paskutinę Vakarienę, kai Kristus, atlaikęs pirmąsias Šv. Mišias pasauly, pasakė: „Tai darykite mano atminimui" (Lk 22, 19). Ir taip darome iki dabar. Kasdieną visame pasaulyje tai vyksta Jo atminimui, nes Jis kadaise iš dieviškos aukštybės nusileido į žemę, priėmė žmogaus prigimtį, tapo viskuo į mus panašus, išskyrus nuodėmę, kentėjo ir mirė dėl mūsų išganymo. Todėl ir kunigas, plaudamasis rankas, prisimena, kaip Pilotas nusiplauna rankas, tardamas: „Aš nekaltas dėl šio teisiojo kraujo. Jūs žinokitės!" (Mt 27, 24).

Ostijos pakylėjimu Kristus primena Jo kūno iškėlimą ant kryžiaus ir prašymą, kad Tėvas neapleistų mūsų. O jau Ostijos laužymu primenama Kristaus mirtis. Tos dvi Ostijos dalys išreiškia sielos ir kūno persiskyrimą. Ostijos dalelė, dedama į taurę, simbolizuoja vėl sielos susijungimą su kūnu, Jo Prisikėlimą. Kai kunigas užbaigia Šv. Mišias palaiminimu, tai vėl primena tą momentą, kai Kristus, palaiminęs apaštalus, įžengia į dangų.

Kai žmonės skiriasi ilgesniam laikui, jokie suvenyrai nepadės išsaugoti gražios draugystės. Visus apgaubia tamsi naktis: vienus anksčiau, kitus vėliau. Samanomis apauga antkapių įrašai, o vardai miršta laikų tėkmėje. Žmogus neturi priemonių prieš užmiršties galią. Ko negali žmogus, tą gali Dievas. Jis parodė savo meilę iki galo ir pasiliko su mumis visiems laikams, pasilikdamas Švč. Sakramente ir įsteigdamas Šv. Mišių auką. Jis paliko mums šventus Kūno ir Kraujo paminklus...

Jei ne Kristaus buvimas Švč. Sakramente, jei ne Šv. Mišių auka, tai Jo gimimas būtų tik trumpalaikis švystelėjimas,

kuris greitai užmiršamas. Dabar Jis kasdien gims ir mirs ant mūsų altorių Šv. Mišiose. Dabar Jis kasdien milijonų prisimenamas, su meile minimas ir gerbiamas. Nėra lygaus atminimo Jėzaus palikto atminimo galybei ir garbei. Prieš jį bejėgė bet kokia blogio srovė, bet kokia galia ir didybė.

Tik nereikia, ypač sekmadieniais praleisti Šv. Mišių, kur tarsi prie gyvojo šaltinio, didžiojo meilės aukuro Kristaus, atsi-gaivinsime, išgirsime Viešpaties meilės žodžius. Ir jei gyvensime Viešpaties meilės šviesoje, nudžius mūsų ašaros, džiaugs-mas ir ramybė aplankys šeimas. Tad paklauskime savęs, ar mū-sų širdyse, veide atsispindi Dievo paveikslas ir panašumas? Ar esame Šventosios Dvasios šventovės? Ar mumyse gyvena Kris-taus dvasia, meilė ir tiesa? Ar galime kiekvieną mylėti kaip sa-ve patį? Ar galime aukotis vardan meilės Dievui ir artimui? Ar liudijame Kristų gyvenimo kasdienybėje? Kristus – pasaulio gy-vybės šaltinis. Kaip mums reikia tos gyvybės, kad būtume tvirti, laimingi ir neštume savąjį gyvenimo kryžį su meile ir atsidavi-mu!

Ar ne artimųjų abejingumas neretą pastūmėja į depresi-jos, savižudybės, nusikaltimo glėbį? Tai atsitinka, šv. Pranciš-kaus Asyžiečio žodžiais tariant, kada meilė nemylima. Todėl pamilkime Dievą, būkime ištikimi Jo valios vykdytojais ir liudy-tojai, įsiklausykime į Marijos žingsnius, aidinčius žemėje. Ma-rija tobuliausiai įvykdė Dievo valią. Ji sakė: „Aš esu nuolanki Viešpaties tarnaitė“. Kristus apaštalams net nuplovė kojas. Nuolankumas, nuoširdumas, tarnavimo dvasia išaukština žmogų, leidžia įsigyti tikrosios tikinčiojo žmogaus dvasios.

Kiekvienas yra laukiamas Tėvo namuose, kur širdys nesi-bijo liūdnei apsiniaukusių žemės dienų. Kiekvienas žmogus kei-čiasi, tik reikia šventumo dvasią atnešti į savo širdį, leisti joje veikti Viešpačiui Jėzui. Tegul žemiškasis gyvenimas būna gar-bės himnas Viešpačiui. Todėl negalima pamiršti kasdienės mal-

dos, su ja pradėkime dienos darbus, paprašykime Šventosios Dvasios išminties, o vakare apmąstykite, ką gera ir ką bloga nuveikėme, kaip pasielgėme. Sekmadienis – tai susitikimas prie Viešpaties kojų. Tad rūpinkimės kaip Marija, kuri išsirinko geriausią dalį, kuri iš jos nebus atimta, kad ir iš mūsų nebūtų atimta toji dalis, kuri Dievo skirta kaip dovana. Padėkokime už savaitės nuveiktus darbus, paprašykime palaimos ir įkaitintomis meilės širdimis eikime į gyvenimo kasdienybę liudyti Kristų savo meile.

Apaštalas Paulius šaukia Korinto tikintiesiems: „Mes Kristaus vardu maldauname: „susitaikinkite su Dievu!” (2 Kor 5, 20). „Mes” – tuo Paulius taiko mokiniams ir jo generacijos apaštalams, kurie paties Jėzaus buvo pašaukti. Šituo turima omenyje ir jų sekėjai, kurie kunigystės sakramentu tampa Kristaus pasiuntiniais. Savo užduotyje šaukia ji atsiversti. Savo galia taria jie nuodėmių atleidimo žodžius...

Vyskupas dr. Franz Hengsbach štai kaip įvertina apaštalo Pauliaus žodžius: Paulius nesako: „Mes esame Kristaus pasiųsti”, o „mes Kristaus vietoje einame pasiuntinių pareigas”. Kunigo asmenyje veikia pats Kristus. Taip, kaip kunigo lūpomis Kristus taria perkeitimo žodžius: „Mano kraujas, kuris už daugelį išliejamas nuodėmėms atleisti” (Mt 26, 28), - taip Jis pats ir atgailos sakramente duoda nuodėmių atleidimą. Tačiau Jis savo tarnybą surišo su žmogumi. Todėl kunigai yra reikalingi Bažnyčioje. Mums reikia kunigų, per kuriuos Kristus vėl naują žmogaus sukūrimą per sakramentus įgyvendina.

Viešpatie, išmokyk mus visada ir su meile TAU tarnauti kiekvieno žmogaus asmenyje. Tegul Didžiojo Ketvirtadienio diena mums primena neįkainojamą Jėzaus meilę ir norą būti su mumis iki pasaulio pabaigos.

Amen.

Šventybrastis, 2002 03 28

TAI TIK SLENKSTIS

Didysis Penktadienis

Jn 18,1-19,42

Miršta tiesa, kuria niekas negyvena.
Išnyksta žodžiai, kurių niekas nebesako.
Sugriūva tvirtovės, kurių niekas nepalaiko.
Nuvysta gėlės, kurių niekas nepalaisto.
Užgęsta ugnis, kurios niekas nekūrena.
Sudūlėja brangenybės, kurių niekas nenešioja.
Išsenka upės, kai gyvi šaltiniai jų nepamaitina.
Sustoja viskas, kai dvasia pasibaigia.
Išeina dvasia, kai Jai gyventi vietos nebelieka...

Šitaip ateina mirtis viskam žemėje.

Bet:

Kol mes gyvi,

Tol Dievas mūsų neapleis – šito nebus!

Šiandien tai Kristui pažada visa tikinti Lietuva.

Šitai kasdieną kaip priesaiką kartosime visi Lietuvos tikintieji!

Didysis Penktadienis – Kristaus kančios penktadienis yra tamsi, atrodo, beviltiška diena. Ir kas gi mums daugiau lieka, tik apraudoti Viešpatį – pasmerktą, nukryžiuotą, mirštantį ant kryžiaus?

Tu esi Nukryžiuotasis, Tavo kryžius yra kaip tamsos šešėlis, bet jis neužtamsina pasaulio. Jau švinta naujojo pasaulio

garbė. Ir čia kryžius tampa vartais į šviesą. Todėl **Johannes Bours** ir sako: „Kadangi yra Tavo kryžius, yra ir naujas pasaulis, kuris slapta išryškėjo Didįjį Penktadienį. Tu esi paslaptin-gas kosmoso gyvenimo centras. Iš Tavo mirties iškyla pasaulio šviesa. Mes visi į tą Šviesą artėjame”.

Krikščionys atmena Jėzaus mirtį ne tam, kad Jį apraudotų ir apverktų, bet kad šios dienos liturgija kviečia ne vaitoti, verkš-lenti, o švęsti Dievo dovanotą krikščioniškąjį įvykį ir Dievo Vely-kų – mūsų laike laukimą, ne tą, kuris bus po dviejų dienų, o Jo naujos kūrybos, Jo naujos tikrovės kūrimo laukimą. Ir šios li-turgijos pirmasis akcentas yra įsiklausyti, išgirsti. Krikščionio tikėjimas gimsta iš **Žodžio, iš Dievo Žodžio, atėjusio per žmo-gaus žodžius.**

Pirmiausia šį vakarą pranašo **Izaijo** vadinama ketvirtoji Die-vo tarno giesmė tiesiog atidaro Kristaus kančios įvykio liturgiją. Tiesa, šitas tekstas labai sunkiai suvokiamas, bet jis labiausiai įkve-pia Naujojo Testamento Evangelijų autorius. Pagal vieną galimų aiškinimų Izaijo kenčiantis tarnas – tai grupė izraeliečių, kurie grįžta iš tremties Babilonijoje dar VI a. prieš Kristų. Tai grupė žmonių, kurie velka bausmės naštą, kad neištremtieji izraelie-čiai puikuotųsi savo krašte, nors lygiai buvo visi kalti. Bet iš-tremtųjų ištikimybė, pasitikėjimo drąsa – per šiuos dalykus Die-vas žiūri į jų laisvą auką, kurios vertė begalinė. Auką, kuri atlei-džia visai tautai ir ją perka iš nuodėmių. **Evangelijų autoriai Jėzaus mirtyje, mirties Įvykyje, įžiūri naują mokėjimą už vi-sus ir jie skelbs, kad Jėzus mirė už mūsų nuodėmes.**

Jėzus įvykdė Raštus, Jis mirė už visų gyvenimą, kuris buvo paverstas negyvenimu. Šį Jėzaus įvykį antrasis skaitinys iš lai-ško žydams paskelbs, kaip Jėzaus – Aukščiausiojo Kunigo įvykį, Jėzaus mirtį. Žydai iš Aukščiausiojo Kunigo visada laukdavo, kad jis aukotų Dievui aukas be priekaištų ir šitaip jie laimėtų Dievo gailėstingumą ir Jo malones. Tačiau žemės šventykloje

Aukščiausiasis Kunigas nesutikdavo Dievo veidas veidan. Pagal Naujojo Testamento šio laiško žydams autorių, Jėzus perlėšė dangus ir prasiskverbė pro dangų uždangą. **Plyšta uždanga, skyrusi Dievą ir žmones**, nes šioje takoskyroje atsistoja Žmogus Dievas - Jėzus. Ir todėl Dievas tampa artimas, nors ir tolimas. Ir todėl Jėzus – Aukščiausiasis Kunigas nėra svetimas žmogaus trapumui.

Todėl ir artinamės prie Jo, laiško žydams paraginti, artinamės prie Jėzaus, prie Jo kryžiaus iškeltomis galvomis, tvirtai stovėdami. Neieškome kitokio Dievo, bet tik To, kurį rodo mums Aukščiausiasis Kunigas Jėzus.

Skelbiamas naujas kultas, jeigu iš viso jį galima tokiu pavadinti. Dievas nebelaikia medžiaginės aukos, bet mūsų tarpusavio ryšio, ryšio su Juo, pačios aukos. Laukia tiesioginio santykio su Juo, be jokių tarpininkaujančių aukų, nes Jėzuje yra mūsų auka.

Paskiau pasakojimas apie Jėzaus kančią Jono Evangelijoje. Pasakojimas pritrenkia simboliais. Linija aiški. **Kančia yra Kristaus karalystės apvainikavimas**. Jis visiškai, iki galo save atiduoda. Žmogui siūlo Dievo meilę be jokių ribų, kaip vienintelę tiesą, kaip Dievo karalystės programą, kuri gali būti priimta ir lygiai gali būti atmesta. Jis neverčia jos niekam priimti. Jis atsiveria ir viską palieka atvira, kad galėtume matyti ir suprasti, kad galėtume pasirinkti: su ar prieš.

Krikščioniškasis tikėjimas išpažįsta atvirą ir atveriantį Dievą, o ne uždarantį, užsidariusį feodala – aristokrata. Švento Penktadienio liturgija skelbia Jėzų Karalių, kuris nesuvaidino jokio didingo spektaklio, didingos procesijos. Jo galybė čia ir ten, kuri tikinčiuosius išlaiko ant kojų išmėginimuose ir veda ne iš gyvenimo, bet į gyvenimą. Išgirsti Jėzaus Dievą, – gal ir gims tas tikėjimas į Dievą, kuris kitoniškai galingas, galingas tik meile ir savo silpnumu.

Jei Kristus nebūtų atlikęs savo atperkamosios veiklos, mūsų gyvenimas ir šiandien būtų beprasmiškas ir varganas, beviltiškas ir nelaimingas. Išdidi žmonija seniai nešioja drąsų troškimą pati save išvaduoti iš įvairių problemų ir trūkumų. Mes kaip niekad įsitikinome, kad be Dievo laiminančios rankos žmogaus gyvenimas yra karti kankynė, neišrišama mįslė.

Ižymieji žmonijos protai seniai pastebėjo, kad laimei sukurti vien žmogiškų pastangų neužtenka, ir tą skaudų pastebėjimą randame genialių rašytojų veikaluose: **Dantės „Dieviškoje komedijoje“**, **Goethės „Fauste“** ir t.t. Bet nuo to laiko, kai Kristaus krauju buvo apšlakstyta žmonija, mes tikrai esame atpirkti ir savo sielose galime statyti rūmus, kurie stovės amžinai. Mumis pasirūpino TAS, kuris valdo žvaigždynus ir pasaulius. Dievas mūsų likimu rūpinasi ir padarė viską, kad būtume amžinai laimingi.

Vengrai turi tokią legendą: joje pasakojama, kad statant pilį reikia įmaišyti į kalkes žmogaus kraujo, tuomet ši pilis nebijos audrų. O kai į mūsų sielas įsiliejo Kristaus Kraujas per Švč. Sakramentą, jame jau gali iškilti ir amžinojo gyvenimo rūmas. Šioje žemiškoje kelionėje gali daug kas nepavykti, daug kas atsitikti: galime netekti turto, artimųjų, sveikatos, bet svarbiausia neprarasti Kristaus. Kristaus kryžius skelbs mums amžinojo gyvenimo pergalę, nes Kristaus kryžius yra ir pasigailėjimo ženklas. Tai vėl įrodo Kristaus žodžiai, ištarti latrui ant kryžiaus: **„Aš tau pažadu: dar šiandien su manimi būsi rojuje“** (Lk 23, 43).

Valandėlę susimąstykime! Ar neapsiriko mūsų ausys? Ar tikrai Dievas yra toks geras ir gailestingas? Ar užtenka atsigežimo į Jėzų? Yra tikra, kad net atsivertęs latras, prieš įeidamas į dangų, turėjo dar atgailoti, tačiau jam jau buvo pažadėtas dangus. Jo dar laukė baisi kančia: romėnų kareiviai sulaužys jo blauzdas, o aiškinti nereikia, kokia tai turėjo būti kančia, kokia tai turėjo būti gili atgaila. Tačiau po šių skausmų jis turėjo įžengti į Tėvo Namus.

Gal daug kas pergyvena dėl praeities klaidų ir bijo, kad Dievas gal neatleis, tai tas tegul prisimena šio latro prašymą ir Jėzaus atsakymą, ir bus aišku, koks Dievas mums gailestingas, geras ir mus mylintis. Jau vien žvilgsnis į kryžių turi mus nuraminti. Vien abejoti Dievo gailestingumu – jau yra įžeidimas. Ar motina nemoka atleisti prašančiam vaikui? Šie du medžio skersiniai didingai mums moja ir pasakoja džiaugsmingą istoriją: jūs esate atpirkti, jūs – Dievo vaikai, jūs - Dievui labai brangūs...

Nuo tada, kai Kristus mirė ant kryžiaus, šis paniekos ženklas, kuriuo buvo žymimi didieji nusikaltėliai, tapo paguodos, vilties ženklu. Kryžius iškyla ant krikščionių kapų, kryžius viintelė paguoda prie karsto, nes už jo – amžinasis gyvenimas.

...**Siaurės jūroje**, prie Vakarų Vokietijos, yra **Helglando** sala. Čia tylios kapinaitės stūkso viename pakraštyje ir amžinai klausosi nerimstančios jūros šniokštimo. Liūdnesnio reginio negalime įsivaizduoti, kai suspausta širdimi vaikštai po tas kapinaites, kur palaidoti nepažįstami žmonės, kurių kūnus išmetė jūra. Ant kapinių vartų yra užrašyti žodžiai: čia kapinės tų, kurie neturi tėvynės. Niekas nežino, kas jie buvo, niekas nežino, iš kur jie kilę, niekas nežino, kas jų laukia namuose – jie čia ilsisi tyloje ir ramybėje. Pasaulyje gal vienišesnių kapinių ir nėra, tačiau nesvarbu, kur bebūtų mūsų kapas – okeane ar dykumoj, apleistas ar prižiūrimas, vis tiek mūsų kūnas pavirs dulkėmis. Bet jei ant mūsų kapo stovi kryžius, visi žinos, kad tikėjome **Prisikėlusiuoju**, Kuris mirė už mūsų nuodėmes.

Jeigu mūsų pamaldų pirmasis centras įsiklausyti, išgirsti tai, ką sako Kristus, tai antrasis šios liturgijos centras - pamatyti, išvelgti, ką visa tai reiškia mano gyvenimui. Pirmiausia pamatyti, pamatyti nuogą kryžių, pamatyti Dievo nuogumą, visišką, niekuo neprisidengusią Jo meilę mums ir žvelgti į ją, mirtinoje tyloje žvelgti į **ją, kurį pervėrė**. Žvelgti į nuogą Dievo artumą mums. Jis arčiausiai mūsų, mūsų jautriausioje vietoje,

iš kurios nei tu, nei aš neišsisuksime, tai mūsų kančiose, varguose, mūsų mirtyje. Kam pridengti tai, ką Dievas daro artumu dėl mūsų? Ir šitą nuogumą, šitą Dievo artumą žmogui Jėzus leidžia matyti kryžiuje. Jį matyti – tai Jį pagerbti, Jam nusilenkti, tai užmegzti santykį su Juo, Jį išpažinti.

Didžiojo Penktadienio Dievo tuštuma. Nuogas altorius. Tuščias tabernakulis. Komunijos duona išnešta iš šio altoriaus dar ketvirtadienio vakarą. Nepridengtas kryžius, daug tylos, jautri ir paprasta giesmė, bažnyčios pastato pritemdyta erdvė, gal tik keliolika degančių žvakių, absoliuti tuštuma Jėzaus meilės iki galo. Jo kryžiaus tuštuma. Dievo drama dėl žmogaus. Jokių simbolių bažnyčioje, tik nuogas kryžius, tik tuštuma. Tik iš tuštumos prisikeliama, iš Dievo žmogaus Jėzaus tylos, iš Jo tuštumos gali gimti tikėjimas ir pasitikėjimas, kad Dievas dalyvauja žmogaus silpnume, jog Dievas dalyvauja žmogaus žmogiškume, kurį vadiname nuodėmingumu, kad Jis tavo tuštumoje pradeda kurti tavo naują pašaukimą – Vėlykų šaukimą. Štai laikas, kai žodžiai neturi teisės būti ištarti, štai laikas, kai tradicijų puošmenos neturi paslėpti Dievo artumo. Štai laikas, kai tuštuma ir tyla pasako viską, nes Dievas, gyvenimo Kūrėjas, įžengia į žmogaus išmėginimą mirtimi, kad būtų baigtas klaidžiojimas mirties labirintuose. Mes žiūrime šiandien į kryžių.

Kitas mūsų liturgijos centras yra vienijimasis. Įsiklausyti, išgirsti, žvelgti, pamatyti ir vienytis. Lyg ir prieštarautų Didžiojo Penktadienio Dievo tuštumos liturgijai. Tačiau Bažnyčios tikėjimui reikia ženklų ne tik Didįjį Penktadienį. Pasidalijimas Komunijos duona lyg ženklintų tai, kas pirmiau buvo išgirsta, į ką pirmiau buvo žvelgta. Į tą Dievo artumą, nuogumą, Jo kančią. Įsiklausę, išvelgę, susivieniję krikščionys tyliai išeina į namus. Bažnyčia pasilieka tuščia. Leiskime Dievui šią naktį kurti prisikėlimą, naują Dievo – žmogaus, Dievo ir mano, Dievo ir tavo, mūsų tarpusavio gyvenimą. Dievas sukuria iš nieko tuš-

tumoje. Yra tik tikėjimo jėga, kurią išsinešame iš Didžiojo Penktadienio liturgijos. Tai tikėjimo jėga išgirsti, išvelgti, matyti ir vienyti.

Persiimkime ir mes Jo meilės raugu. Įtraukime kitus, kad pasaulis po **Prisikėlimo ryto** pasidarytų kitoks.

Kai Popiežiaus pamokslininkas kunigas **Raniero Cantalamessa** lankėsi Kryžių kalne, jis sakė: „Kai Popiežius lankėsi čia, tai jis sakė, kad tai maža kalvelė, apstatyta kryžiais, man gi atrodo, kad tai lyg žemės rutulys, apipintas kryžiais. Aš nemačiau čia besilankančių veiduose liūdesio. Tai šviečiantys kryžiai, tokie patys kaip Evangelijoje pagal Joną, kur kryžiaus vieta yra ten, kur buvo nugalėtas blogis. Jūsų Kryžių kalnas - tai ne tik kančios, bet ir vilties simbolis.

Įsiklausykime šiandien ir išgirsime žmogaus nerimą, jo nevilties šauksmą, padėkime tam žmogui pasikalbėti su kryžiumi. Būtent – **pasikalbėti**. Turi vykti žmogaus ir kryžiaus dialogas. Jei šiandien žmogus į namus sugiž, nesuvokęs savęs, kaip velykinio žmogaus – kad po Kryžiaus misterijos seka **prisikėlimas** – tikrai nesijusime gerai atlikę savo pareigas.

Pagarbinkime kryžių, o **Jis** tegul mums kalba, kaip mus myli ir dėl ko Kristus sutiko paaukoti save čia – ant **kryžiaus**, kad tik man būtų gera čia gyventi ir, kad lauktų man paruošti amžinieji Namai pas Tėvą.

Amen.

Šventybrastis, 2002 03 29

IŠSAUGOKIM ŠVENTĄ UGNĮ ŠIRDYSE

Didysis Šeštadienis

Mt 28, 1-10

Šiandien, kai kalbame apie Dievo mirtį – Jis miršta ne danguje, bet žmonių sąmonėse: blėsta tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu, nes žmogus neteisingai supranta Dievo įtaką pasaulyje.

Visame pasaulyje nesėkmė lydi nesėkmę: tai nukrinta lėktuvai, tai skęsta laivai, tai žudosi žmonės, tai tautų kivirčiai ir karai, tai badas, tai gamtos stichijos ir t.t. Tai kur Dievas? Gal Jis miega, o gal iš tikrųjų Jis jau mirė visiems laikams?

Ši **naktis** pagal labai seną tradiciją yra Viešpačiui pašvęsta (Iš 12, 42). Todėl tikintieji, Evangelijos pamokyti (Lk 12, 35 ir t.), su žiburiais rankose, tebūna panašūs į žmones, laukiančius grįžtančio **Šeimininko**, kad parvykęs rastų juos budinčius ir susodintų prie stalo.

Šios nakties budėjimas turi 4 dalis: **Žiburių, Žodžio, Krikšto ir Aukos liturgijas**. Taigi po žiburių iškilmės šventoji Bažnyčia, pasikliaudama Viešpaties žodžiu ir pažadu, apmąsto tuos nuostabius dalykus, kuriuos nuo pat pradžių Jis yra daręs savo tautai; paskui, besitartinant prisikėlimo dienai, su atgimusiais per Krikštą naujais nariais ji kviečiama prie stalo, kurį pats Viešpats prirengė savo mirtimi ir prisikėlimu. Visi artinimės į šias paslaptis ir išgyvenkime visa tai, ką jos reiškia.

Ką tik pašventinta ugnis yra **Krikščionybės šviesa**, nes tamsa pasitraukia ir ateina šviesa. Jau mūsų tautos sūnus M.K. Čiur-

lionis sakė: „Reikia turėti šviesą su savimi, iš savęs, kad šviestum tamsybėse visiems ant kelio stovintiems, kad jie išvydę patys rastų šviesos savyje ir eitų savu keliu, kad nestovėtų tamsybėse, lyg nežinodami, kur privalo eiti, nes tokius audra lengvai nusineša ir neišvysta jie šviesos, kuri po audros vėl nauja ir graži”.

O kaip aš turiu būti šviesa? Ar ta ugnimi, kuri šiandien pašventinta? Ar tuo degtuku, kuris rytoj įkurs naujus namų židinius? Kuo aš turiu būti? Kuo turiu sekti?

Popiežius **Jonas Paulius II** mąstymų knygoje apie Didžiojo Šeštadienio liturgiją kalba apaštalo Pauliaus žodžiais: „Pergalė sunaikino mirtį! Kurgi, mirtie, tavoji pergalė? Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?!” (1 Kor 15, 55).

„Nuo to momento, kai žmogus dėl nuodėmės buvo išvarytas nuo gyvenimo medžio, žemė tapo laidojimo dirva. Kiekvienai žmogiškai būtybei čia yra kapas. **Didžiulė kapų planeta.**

Arti Kalvarijos buvo kapas, priklausęs Juozapui iš Arimatėjos. Jame buvo padėtas Jėzaus kūnas, kai jį nuėmė nuo kryžiaus... Viename iš nesuskaitomų kapų, išsirikiavusių šios mūsų planetos kontinentuose, Dievo Sūnus, Žmogus Kristus **nugalėjo mirtį mirtimi.** Gyvenimo medis, nuo kurio dėl nuodėmės buvo nuvarytas žmogus, tapo naujai apreikštas žmonėms Kristaus kūne. „Kas valgys šią duoną – gyvens per amžius. Duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę” (Jn 6, 51).

Nežiūrint to, kad mūsų planeta be paliovos yra apstatoma naujais kapais, vis labiau tampa laidojimo dirva, kurioje žmogus, kuris yra kilęs iš dulkių, grįžta į dulkes, vis tiek visi, kurie žvelgia į Jėzaus Kristaus kapą, gyvena prisikėlimo viltimi”.

Kuris žmogus, užbaigęs savo visą ieškojimų gyvenimą, gali pasakyti: „**Jaučiuosi saugus Dievuje lyg žuvis vandenyje?**”

Karlas Karetas (Carlo Caretto) išdrįso ištarti tuos žodžius, nes jo gyvenimą formavo tiesos ieškojimas. Visame pasaulyje žinomas religinis rašytojas dabar gyvena Speltyje prie Asyžiaus

ir vadovauja Maldos ir meditacijos centrui, kur kasmet iš viso pasaulio susirinkę tūkstančiai žmonių suranda tikėjimo orientyrus.

Knygoje „**Ieškojau ir radau**“ Karlo Kareto aprašo gyvenimo ir tikėjimo patirties vaisius, savo išpažintis, net pranašiškus pasisakymus, kurie skirti visiems, mylintiems Dievą, Jo ieškan tiems ir Jį neigiantiems. Karlas Karetas įsitikinęs tuo, ką patyrė: kas ieško Dievo, randa Jį. Entuziastingai ir patraukliai jis aprašo šią patirtį, susijusią su tikėjimu bei Bažnyčia. Jis karštai trošk ta, kad Geroji Naujiena Bažnyčioje ir visuomenėje tikrai padėtų žmonėms tapti laisviems.

Paskutinyasis jo knygos skyrius yra atsisveikinimo žodis, aiškiai liudijantis egzistencinę tikėjimo galią. „**Mirties akimirka**, - sako Karlas Karetas, - **aš sužinosiu atsakymą į visus gyvenimo „kodėl“ ir pasakysiu: dabar supratau, kodėl mirtis yra didžioji kosmoso realybė – joje glūdi gyvenimo paslaptis**”.

Šios dienos Šventojo Rašto skaitiniai iškelia labai gilią mintį: **Dievas nepalieka pasaulio savieigai, juo rūpinasi. Šios meilės viršūnė – Dievo Sūnus, Jo Mirtis ir Jo Prisikėlimas.**

Kai mes ką nors planuojame ar dirbame, klausiamo: kokia nauda bus mums iš to? Dievas šito tikrai neklausia. Jis tik barsto, eikvoja savo meilę, kad galėtume mes jos kuo daugiau įsigyti. Jis kuria pasaulį, nes nori kitus kūrinius apdalinti savojo laimingumo šviesa.

Mes visi esame nusidėjėliai. Dažnai atrodo, kad žmogus nesijaudina, jog yra nusidėjėlis. Bet mes nemėgstame tų, kurie įžeidžia mus. Dievas ne toks yra – Jis nė vieno neatstumia nuo savęs, bet Jis ieško. Ieškojo ir Adomo, kur jis buvo pasislėpęs, nes pasidarė gėda, kai suklydo ir nepakluso Dievui. O ar mums dažnai būna gėda, kai suklystame, kai elgiamės priešingai Dievo valiai?

Tauta, kurią Dievas išsirinko, nebuvo Jam ištikima. Todėl ji pateko į Egipto vergovę. Dievas neieško kitos tautos, ku-

ri būtų ištikimesnė Jam. Jis išveda ją į laisvę, kad iš naujo Jam tarnautų. Ir dar ilgai ją mokys ištikimybės ir sunkumais gydys ją žaizdas.

Nuodėmė nubaudžia pati save. Kas atitolsta nuo Dievo, atitolsta ir nuo savęs paties. Tai patyrė Izraelio tauta, antrą kartą atsidūrusi svetimo krašto tremtyje. Tokioje padėtyje tik Dievas gali padėti. Jis pažada grįžimą į gimtąjį kraštą ir Jeruzalės miesto atstatymą.

Jei žmogus vargsta, tai nereiškia, kad Dievas yra žiaurus. Jis myli žmogų, net ir nelaimėje esantį: guodžia, rodo kelią ir atveria geresnę ateitį.

Žmogus, patekęs į svetimą kraštą, ar šiaip gyvenantis visuomenėje, kuri susiskaldžiusi įvairiomis pažiūromis, atsiduria panašioje situacijoje, kaip anų laikų izraelitas. Kur tiesa? Kur tikrasis Dievas? Babilonijoje Dievas izraelitams kalbėjo per pranašus, mums gi kalba per Bažnyčią. O ar ne tokie patys klausimai ir kaltinimai? Kur Dievas? Kur Jo tiesa? Kur Jo galeistingumas?

Bažnyčios istorija yra panaši į senosios Sandoros istoriją; pakilimai ir smukimai, ištikimybė ir atkritimai, žydėjimas ir nykimas, tikėjimas ir abejonės bei krizės. Koks nepajėgus iš savęs yra žmogus išsilaikyti reikiamoje aukštumoje! Kaip labai jam reikia Dievo pagalbos!

Dievas sudarė su žmonija Naują Sandorą. Ji remiasi visai kitais pagrindais, negu Senoji. Kristaus mirtis išdildė žmonijos nuodėmes. Su Kristaus prisikėlimu ir mes per Krikštą įvedami į naują, dievišką gyvenimą. Tad šiandien atnaujinkime jį!

Kreipkimės į mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kuris prisikėlė iš mirties. Jis skelbia mums naują gyvenimą.

Viešpatie Jėzau Kristau, Tu išėjai iš kapo, igijęs naują pavidalą: globok šv. Tėvą, vyskupus ir visus Bažnyčios darbininkus, kad sėkmingai skelbtų pasauliui naująjį gyvenimą. Tau pakylant iš kapo, sudrebėjo žemė; tad duok valstybių vadovams

ryžto ir energijos siekti taikos ir gražaus sambūvio. Su dideliu džiaugsmu moterys skelbė Tavo prisikėlimą – suteik liūdintiems naujo džiaugsmo, o nusiminusiems – naujos vilties ir drąsos. Tu atnešei mums naują gyvenimą ir pasauliui parodei naujus laikus: padėk mokslininkams išspręsti sudėtingas šių laikų problemas. Tau prisikeliant, mirtinai išsigando kapo sargai: pažadink naujam gyvenimui – šventumui tuos, kurių sielos dar neatsivėrė Tavo tiesai.

Amžinasis Tėve, Gyvasis Dieve, Tu sukūrei pasaulį ir pripildei žemę gyvybės. Žmogui Tu suteikei naują gyvenimą, išeinantį iš šios erdvės ribų. Duok, kad mumyse skleistųsi ir neštų vaisių tai, kas mumyse yra pradėta per Kristų, mūsų Viešpatį.

Reikia daryti geriausią, ką gali, turėti šviesą savyje net pačios tamsiausios nakties sutemose, t.y., apsispręsti už Tiesą ir Meilę. Dievas yra šalia, Jis visus pažįsta ir myli (mane – taip pat), todėl myliu Dievą visa širdimi, visa siela, visu protu ir visomis jėgomis; visada sakau Dievui „**taip**“, klausausi Jo žodžių, vykdaui Jo valią; stengiuosi mylėti artimą kaip save patį.

Rupert iš Deutz mums primena ir Švč. Mergelę Mariją: „Kai šita valanda praėjo, kai kalavijas pervėrė Marijos sielą, jau Ji negalvojo apie skausmą, vargą dėl džiaugsmo, kad gimė pasaulyje Žmogus, kuris pasireiškė kaip naujas Žmogus, kuris atnaujino visą žmoniją ir pasaulio Karalystę visada valdo savo meile”.

O Thomas Fryerabend priduria: „Jau laisvas nuo kančių, guli Sūnus Jos rankose, Jo galva padėta į Jos prieglobstį, iš kurio Jis išejo. Rankomis galvą apglėbusi, prie savo širdies glausdama: dabar Tu, mano Sūnau, vėl pas mane – vidinis susitikimas ir pokalbis, kuriam žodžių jau nebereikia.

Kas prasidėjo su „taip“ į angelo pranešimą, ir tylus dalyvavimas visose Jo gyvenimo aplinkybėse, čia jau atėjo į pabaigą, kuri taip panaši pradžiai, tik jau kitokiais, visiškai kitokiais ženklais.

Dievo Sūnus, kuris buvo Vaikelis prakartėlėje, taip pat ir

kenčiantysis, dabar jau yra Jos rankose. Nieko nepasikeitė santykiuose Motinos ir Sūnaus. Ir pačios mirties kartumas negali tikėjimo šituo Sūnumi sudrebinti, dar daugiau: Jis pasirodė gyvas net ir mirtyje To, kurį Ji tikėjo pagal Jo Žodį. Nes Ji mato Jo veide Atpirkėją ir visus atpirktuosius, ir Jos liūdesys nesibailia kančios naktyje, o naujųjų Velykų šviesoje.

Todėl velykinio šlovinimo giesmėje ir sakoma:

„Štai dabar Velykų šventės,
kada aukojamas tikrasis Avinėlis
ir jo kraujas nuo amžinosios mirties gelbsti tikinčiuosius.
Štai toji naktis.

Kurioje kadaise mūsų tikėjimo protėviams –
Izraelio vaikams, išvestiems iš Egipto,
Tu leidai sausomis kojomis pereiti Raudonąją jūrą.
Štai ta naktis,

kurioje ugnies stulpas išsklaidė nuodėmių tamsą.
Šitoji naktis viso pasaulio tikinčiuosius Kristų,
pakėlusi iš žemiškų ydų bei nuodėmės purvo,
grąžina malonei ir šventųjų bendrijai.
Štai ta naktis,

kurioje, mirties pančius sutraukęs,
Kristus Nugalėtojas pakilo iš kapo.
O, koks nuostabus tavasis gerumas,
kokia neprilygstamai didi tavo meilė:
išvaduoti vergui atidavei Sūnų!

Adomo nuodėmė iš tikro buvo prasminga,
nes Kristaus mirtis ją išdildė!

Tikrai laiminga ta kaltė,
kuri susilaukė tokio didžio Atpirkėjo!

Šios nakties šventimas traukia nuo kalčių, nuodėmės
plauna,

puolusiems grąžina nekaltumą, nuliūdusiems džiaugsmą.

Tikrai šioji naktis palaiminga:
joje dangus su žeme, Dievas – su žmonija suartėja!
Todėl šią malonių naktį
priimk, amžinasis Tėve, vakarinę šlovinimo auką,
kurią atnašauja tau šventoji Bažnyčia,
per savo tarnų rankas...”

Priimk, Viešpatie, mūsų aukojamą auką ir tyras širdis, kad
Tavo malonės ir meilės dėka ir mes pakiltume naujam gyvenimui.

Amen.

Šventybrastis, 2002 04 30

VELYKOS

KAI SKAMBA VELYKŲ VARPAI

Velykos

Jn 20, 1-9

Ačiū Dievui, kad vėl sulaukėme Šv. Velykų. Sveikinu visus su Kristaus Prisikėlimo šventėmis čia, esančius mūsų šventovėje, ir tuos, kurie serga ar negalėjo jose dalyvauti. Kristaus Prisikėlimo šventė yra didi, guodžianti, žinia. Nesvarbu, kad patiriame kančios, turime vargų ir sunkumų, įvairių nepriteklių, tačiau viskas pasibaigs gražia ir laiminga amžinybe, jeigu mes gyvensime su Dievu, ir su Juo iškeliausime iš šio pasaulio. Tai yra tikrai pati gražiausia naujiena, kurią Kristus, Dievo Sūnus, tapęs Žmogumi, atnešė mums į žemę. Jeigu jau gimėme, vadinasi jau ir gyvensime amžinai, ir nors šis gyvenimas trumpas, laikinas, bet laukia amžinybė be pabaigos, nes mirties daugiau nebebus, ir kas žemėje prarasta, bus visa tobulai sutvarkyta amžinybėje.

Linkiu Jums tos prisikėlusio Kristaus atneštos ramybės, kurios Jis pirmiausia linkėjo savo apaštalams. Juk pirmasis Jo pasisveikinimas prisikėlus buvo „**Ramybė jums!**“ (Jn 20, 19).

Šitaip Jis šiandien pasveikina ir jus visus. Visiems ypač linkiu dvasinio atgimimo, santaikos šeimose, tarpusavio darnos ir meilės, Dievo malonių, Jo globos ir palaimos.

Koks aušta nuostabus Velykų rytas! Skamba Velykų varpai, ir jų džiaugsmingai klausosi beveik trečia dalis mūsų planetos žmonių – daugiau kaip pusantro milijardo gyventojų. Ir mes klausėmės velykinių varpų. Ir mes šiandien privalome iš-

girsti, ką mums kalba, ką skelbia Velykų varpai.

Apie tai gražiai rašė Gėtė knygoje „Faustas”:

Velykų skaidrų rytą skelbdami,

Varpų garsai išsklaidė naktį niūrią.

Ir aš klausaus, klausaus mielai,

Kaip didžiojo prisikėlimo šlovei

Padangėj giesmę gieda angelai,

Kurią giedojo žiloje senovėj...

Mes tuos Velykų varpus prisimename dar iš vaikystės dienų. Ir pasakykite, ar prisimenate išpūdingesnę, šviesesnę rytą iš vaikystės dienų, kaip Velykų rytą, kada taip džiaugsmingai skamba Velykų varpai?

Kodėl toks džiugus varpų gaudesys? Mums, tikintiesiems, jie skelbia apie didžiąją Jėzaus Kristaus pergalę – Jo prisikėlimą iš mirties. Remdamiesi šventomis knygomis, sakome, kad kaip tik tą rytą kadaise buvo atkelti vartai į išganymą. Ir mums patiems Velykų varpai teikia didelę viltį po šio gyvenimo, nes po daugelio baisių tragedijų, dramų, išgyvenimų, išmėginimų bei apsisprendimų laukia prisikėlimas ir amžinasis gyvenimas.

Tai suprantame ne tik mes. Tai suprato ir genijai. Minė-tame „Fauste” rašoma, kaip ilgai gyvenęs ir labai nusivylęs Faus-tas, sulaukęs žilos senatvės, nebemato tikslo gyventi, todėl, pri-sipylęs taurę nuodų, nori tą gyvenimą užbaigti. Ir kai jis pake-lia tą taurę prie lūpų, kai nori palikti žemę, kur tiek patirta neteisybių ir skausmo, staiga išgirsta skambant Velykų varpus. Eina procesija, gieda giesmę „**Linksma diena mums nušvito**”. Ir ji užvaldo prisiminimai iš vaikystės dienų, ir jis taurę padeda į šalį, ir apsisprendžia vėl gyventi. Faustas skelbia, kad Velykų varpai gali turėti didelę įtaką kiekvienam, patyrusiam daug skausmo ir nusivylimų.

Toliau tikėjimas mums skelbia, kad krikščionybė, Jė-zaus Kristaus Evangelija gali mums daug padėti ir dvasinės

mūsų mirties atveju. Žinome, kad kiekvienas iš mūsų savo gyvenime išgyvename dideles tragedijas ir dramas. Įvairių nusiiminimų, net puolimų patiriame dažnai. Tik tada saugūs jaučiamės šiame baisių pasaulyje, kai mus nušviečia ryški šviesa – Kristaus Evangelija, kai ji mums liepia iš naujo atgimti ir prisikelti.

Šia tema įdomiai yra kalbėjęs ir rašęs **didysis mąstytojas Levas Tolstojus.** Romane „**Prisikėlimas**“ jis herojaus **Nechliudovo lūpomis kalba apie neteisybes žmogaus gyvenime.** Būdamas kalėjime ir stebėdamas žmones, matydamas įvairiausius nusikaltimus, jis klausia savęs, kaip tų baisių išvengti. Sako: „Kiekvieną pavasarį visur skamba džiaugsmas, spindi grožis, tiktai žmonės vis galvoja, kaip vienas kitą kankinti, kaip kitam ką nors blogo padaryti“. Jis sako, kad viskas gražu – ir augalai, ir paukščiai, ir vabzdžiai, ir vaikai, **tik vienas žmogus ir pavasariui atėjus būna piktas.** Šitaip galvodamas, jis paima Evangeliją, pradeda skaityti Kristaus Kalno pamokslus ir nutaria, kad nieko kito nereikia daryti, kaip tik vykdyti Evangelijos reikalavimus, kad šitai yra vienintelė protinga žmogaus gyvenimo alternatyva.

Matote: didis mąstytojas, stebėdamas blogio pasaulį, prieina prie vienintelės išvados, kad tik Evangelija yra pajėgi prikelti žmogų tikrajam gyvenimui.

Mes gyvename netikėjimo ir abejonių laikais, kada žmogus labiau tikisi išganymo ne iš tikėjimo, o iš technikos triumfo. Bet didieji protai – Gėtė, Tolstojus – teigė, kad dvasiškai atgimti, didžiąją viltį vėl įgyti žmogus gali, tik melsdamasis į Jėzų Kristų.

Todėl natūralus, nuolat kylantis klausimas: **kam Jėzui reikėjo kentėti?** Argi nebuvo galima atpirkti pasaulio ne taip skausmingai, be kančios? Kartais teologai atsako, kad gal ir galėjo, tačiau **nuodėmės prigimtis kažkodėl reikalauja aukos, kančios,**

kad ji būtų uždengta. Nuodėmė iš esmės pažeidžia gyvenimą, sužeidžia ir veda į mirtį, o išgydymas reikalauja tam tikros aukos. Daug kur Biblijoje galima perskaityti atsargių įvairių nuodėmių rūšių įvertinimų. Vienos nuodėmės atperkamos tokiom ir tokiom aukom, kitos – kitokiom. Bet yra tam tikra nuodėmių rūšis, kurias gali atpirkti tik mirtis.

Šiandien judėjai tiki, kad mirštančiojo mirtis atperka jo nuodėmes. Prieš mirtį kalbama speciali malda, kurioje sakomi žodžiai, kuriuos Jėzus buvo ištaręs mirdamas: „*Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią*” (Lk 23, 46). Ir dar: „Atpirkai mane Viešpatie, Tiesos Dieve”. Bet kuriuo atveju galėtume pasakyti: **mirties turėtų pakakti atpirkimui**. Todėl šiandien galime klausyti: **kam gi reikėjo Jėzaus prisikėlimo?** Ar nebūtų užtekę mirties už nuodėmes? **Atrodo, kad Marija Magdaliotė, Jonas ir Petras to dar nebuvo supratę**. Jie dar nebuvo visiškai supratę Jėzaus kančios bei mirties prasmės. Į tą klausimą bandys atsakyti Petras Sekminių dieną susirinkusiems: „Dievas jį prikėlė, išvaduodamas iš mirties kankynės, nes buvo neįmanoma, kad jis liktų mirties grobis. Juk Dovydas apie jį sako: *aš visuomet žvelgiu į Viešpatį. Jis stovi mano dešinėje, kad aš nesusvyruočiau. Todėl ir pralinksmėję mano širdis, krykštavo mano lūpos, ir mano kūnas ilsėsis su viltimi, nes tu nepaliksi mano sielos mirusiųjų buveinėje ir neduosi savo šventajam supūti*” (Apd 2, 24-27).

Žodžiai „jis stovi mano dešinėje, kad aš nesusvyruočiau” reiškia, kad ne mano kaltintojas stovi mano dešinėje, bet Viešpats. Juk Šventame Rašte **kaltintojas**, kuris **hebraiškai vadinamas „satan”** buvo tas teismo narys, kuris stovėdavo teisme dešinėje to, kurio byla sprendžiama ir turėdavo ieškoti priekabių, kalčių, nuodėmių. Tokiu būdu tas, kuris gieda šią psalmę, yra tikras, kad jis jau nebebus kaltinamas, jau teismo byla panaikinta.

Pranašas Ozėjas apie viltį sako: „Eime, grįžkime pas Viešpatį, nes tai Jis mus sudraskė, Jis ir išgydys. Jis mus sužeidė, Jis

mus ir sutvarstys. Po dviejų dienų Jis mus atgaivins, trečiąją dieną Jis mus prikels, kad būtume gyvi Jo artumoje”.

Jėzui išsipildė šis pranašo pažadas. **Jis buvo paties Dievo sužeistas dėl mūsų. Jo Jis buvo ir išgydytas, ir sutvarstytas, ir prikeltas, kad būtų gyvas Jo artumoje.** Tai viltis, kad ir mes niekad nebūsime užmiršti. Tai galutinio išgydymo ir gyvenimo Jo artumoje viltis, kurią, matyt, savo sieloje aptiko Jonas, pamatęs kapo rūsyje suvyniotą skarą, buvusią ant Jėzaus galvos ir numestas drobules. Jis pamatė ir įtikėjo. Jam pakako tik šių ženklų. Galbūt, kol kas vieninteliui iš mokinių. Kiti vakare susirinkę, išsigandę, sumišę, dar sulauks pasirodant Jo gyvo, kad galėtų paliesti ir įsitikinti, o mums lieka kartu su Jonu patikėti šia viltimi nemačius nieko kito, kaip tik Jo prisikėlimo ženklus. Menkus ženklus, nes kitiems jie nieko nepasakys. O kokie ženklai kiekvienam iš mūsų gali paliudyti, kad esame Jo artumoje, tai jau Dievo ir mūsų kiekvieno paslaptis.

Šiandien Kristus skelbia: buvau miręs, bet **štai esu gyvas ir turiu mirties ir mirusiųjų pasaulio raktus.** Aš gyvenu ir jūs gyvensite. Gavėnios metu geriau pažinome, ką žmonės padarė Kristui – **žmonių nedorumas prikėlė Kristą prie kryžiaus.** Velykos mus džiugina tuo, ką Kristus, nepaisydamas žmonių nedorumo, padarė mums – Jis prisikėlė iš numirusių, kad ir mus prikeltų – pirmiausiai iš nuodėmės, kilnesniam krikščioniškam gyvenimui, o paskui, jau po mūsų mirties, prikels mus ir iš numirusių. Todėl Kristaus prisikėlimas kviečia ir mus siekti pirmiausia dvasinio prisikėlimo. Girdėjome apaštalo Pauliaus žodžius: „Jeigu esate su Kristumi prikelti, siekite to, kas aukštybėse” (Kol 3, 1). Juk kadaise jūs buvote tamsa, o dabar esate šviesa Viešpatyje. Jūs per krikštą tapote Dievo vaikais ir priklausote Dievo vaikų šeimai, tad elkitės kaip šviesos vaikai, o šviesos vaisiai reiškiasi visokeriopu gerumu, teisumu ir tiesa.

Todėl visą gavėnios laiką Bažnyčia vedė mus atgailos, pas-

ninko, susitelkimo ir maldos keliu, kad paskatintų mus tikrai krikščioniškam gyvenimui, dvasiniam atgimimui, nes be šito mes negalėsime džiaugtis ir kūnų prisikėlimu. Bažnyčia kreipia mūsų žvilgsnį į nukryžiuotąjį Kristų, kad pasiryžtume savo gyvenime vadovautis ne pasaulio dvasia, o Kristaus Evangelija.

Atgimkime savo dvasia, grįžkime pas Dievą, pamilkime Jį ir nebūkime nuodėmės vergais. Ši šventė mus kviečia būti Kristaus liudytojais mūsų laikų pasaulyje.

Po prisikėlimo Kristus apaštalams kalbėjo: „Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais“. Kristus ir mus kviečia nešti pasauliui Jo prisikėlimo žinią, gerąją Naujieną, džiugiąją Naujieną, visiems skelbti amžinojo gyvenimo Evangeliją. Tą ledinę pasaulio tamsą turi išsklaidyti iš mūsų gyvenimo spindinti Kristaus šviesa. Savo gražaus gyvenimo pavyzdžiu galime parodyti nuo Dievo nutolusiems broliams ir sesėms, kad jų egoizmas suardo jų gerus ryšius su kitais žmonėmis, jų pavydas padaro juos nuolat nepatenkintus, jų nevaldomos aistros supainioja jų šeimų gyvenimą ir sudaro pavojų jų iširimui. Nuodėmė tikrai aptemdo žmonių gyvenimą, o Kristaus Evangelija neša palaimą ir džiaugsmą. Kristaus jėga mus apvalo, išlaisvina, padeda nugalėti ydas ir pasiruošti amžinajam gyvenimui. Kristus mus permaitina ir padaro panašius į save, vertus prisikėlimo. Per mus turi pajusti ir pasaulis tą palaimą, kurią teikia Prisikėlusysis.

Ir mes gyvenkime vidiniu džiaugsmu, vidine ramybe, patys kildami ir kitiems šviesdami gražaus krikščioniško gyvenimo pavyzdžiu ir šviesa. Atminkime, ką Kristus mums pasakė: „Jūs pasaulio šviesa, jūs žemės druska“.

Įdomu dar ir tai, kad mūsų kunigaikštis Vytautas Didysis, kai jau gulėjo sunkios ligos patale, ir kai buvo aplankytas vyskupo Motiejaus, kuris Vytauto klausė, ar jis tiki į visas mūsų tikėjimo tiesas, Vytautas vyskupui atsakė, kad visas jo skel-

biamas tiesas, taip pat ir Kristaus prisikėlimą, pripažįsta, nors anksčiau ir buvo apie tai pareiškęs tam tikrų abejonių. Sakė ne tik tikėjimu, bet ir protu suprantąs Prisikėlimo tiesą ir tai, kad kiekvienas mirtingasis prisikels, kad kiekvieno amžinasis gyvenimas priklausys nuo to, kaip žmogus gyveno žemėje. Tai mūsų tautos didvyrio, Vytauto Didžiojo, žodžiai.

Kaip būtų gera, kad šiandien ir mes suspindėtume nauja šviesa, siekdami amžinojo gyvenimo, uždegtume savo širdis didžiąja viltimi, kad po visų šios žemės sopulių, tragedijų, nepasisekimų mūsų laukia prisikėlimas ir amžinasis gyvenimas.

Šito auštančio pavasario grožyje, besiklausydamas Velykų varpų, noriu paraginti visus, kad pajėgtume prisikelti kilnesniam gyvenimui kaip šviesos žmonės. Būtų liūdna, jei žemėje džiaugsmą tik paukščiai giedotų, jei tik žydinčios gėlės kalbėtų apie grožį, o ne mūsų veidai ir širdys.

Tegul šiandien saulė šviečia kitaip nei visada, kad mūsų mylinčios akys padėtų kitiems iš mūsų veido išskaityti spindintį džiaugsmą, kurį atnešė prisikėlęs Kristus.

Tegul visą laiką skamba Velykų varpai ir šaukia nubudusius į Prisikėlimo paslaptį. Tikėjime pergale prieš tamsą ir mirtį. Pasidalinkime Gyvybės Duona. Tegul Tavo, ATPIRKĖJAU, auka visus vienija. Ir tuos, kurie buvo, ir tuos, kurie čia, ir tuos, kurie ateis. Pasidalinkime visu gėriu, kad kitus sušildytume ir apsaugotume nuo sugedimo.

Tad džiugių prisikėlimo švenčių. Aleliuja!

Amen.

Šventybrastis, 2002 03 31

APAŠTALAS TOMAS IR AŠ

II Velykų sekmadienis (Atvelykis)

Jn 20, 19-31

Atvelykis. Švenčių įkarštis jau prigesęs, nors dar tebegiedame „aleliuja“ ir mėginame kalbėti apie džiaugsmą. Skubantis laikas neša tolyn visa, kas prieš savaitę atgaivino širdį.

Turbūt esame kalti, kad leidžiame Velykų šventei per anksti pasitraukti iš mūsų minčių bei žodžių, kad kasdienybė pasiglemžia tai, kas vadinama krikščionių tikėjimo pagrindu. Bet **gęstančias Velykų nuotaikas šiandien gaivinsime Evangelijos pasakojimu apie apaštalą Tomą**, kuris tarsi vėluodamas, tik aštuntąją dieną po Jėzaus prisikėlimo tapo tikėjimo žmogumi ir uoliu Kristaus liudytoju. **Tomas visiems laikams palaimino tuos, kurie artėja prie Dievo per abejones ir netikrumą**, nepasitikėdami masiniais atsivertimais ir visuotiniu dvasingumu.

Tos pirmosios savaitės dienos vakare, durims, kur buvo susirinkę mokiniai, dėl žydų baimės esant užrakintoms, atėjo Jėzus, atsistojo viduryje ir tarė: „Ramybė jums! (Jn 20, 19). Kai išgyveni tai, kas gera, savaime viliesi, kad tai turi tęstis be galo. Deja, labai dažnai gražiausios dienos gęsta, blėsta ir visai išblėsta. Belieka įeiti į vakarą, pačiam tapti vakaru. Užsisklęsti, užrakinėti visa ir bijoti, bijoti, bijoti. Evangelistas nesigėdija teigti, kad ir Jėzaus mokiniai po savo Mokytojo mirties įvykių, užsirakino baimėje. Užrakino ne vien to kambario, kur buvo susirinkę, duris. Dėl baimės jie užrakino ir širdis. Koks pažįstamas už-

rakintos širdies kentėjimas, ar ne?

**Baimės valandomis ir dienomis susiaurėja širdis, ap-
temsta akys, o ausys apkursta bet kokiam naujumui, įvykiui
ar išpūdžiui.** Akla ir kurčia baimė neregį ir negirdi, jokios vil-
ties, netiki, kad išgyvenama tikrovė galėtų dar būti viltinga. Aklai
ir kurčiai baimei vis, atrodo, grėsmė. **Baimė sunaikina bet ko-
kią energiją, jėgą ir prasmę.** Baimė visa sukausto, nugyvena.
Nė mažiausio judesio į priekį, nė mažiausio žingsnelio arčiau
žmogaus ar Dievo, nė mažiausio žingsnelio arčiau.

Baimė įsirėmina Nukryžiuotojo patirtyje ir nė iš vietos.
Viskas juoda, reikia aimanuoti, skųstis, verkšlenti. **Taškas.** Į to-
kius rėmus įsispraudusius Jėzaus mokinius ištinka Velykų pa-
tirtis. **Perėjimo metas.** Į jų akis, į jų ausis, **į jų širdis mylimasis
Mokytojas pirmas tiesia tiltą,** kurio visai niekas netikėjo pa-
matyti ir pajusti. **Parodo žaizdas ir šypsosi, kad prikeltų jų
pasitikėjimą, pirmiausia savimi ir gyvenimu,** kuris nėra tik mie-
la praeitis, bet ir dabartis, ir ateitis, nežinomybė, neapčiuopia-
mybė, rizika ir tik vienas Dievas nežino dar kas...

Kai sukausto baimė, neišvengiami gyvenimo irzlumai, pyk-
tis, neapykanta, rietenos, kivirčiai, priekaištai, įtarinėjimai, nepasi-
tikėjimas. Tokie tad buvo Jėzaus mokiniai po Mokytojo mirties.
Jie bijo vienas kito, ne tik tautos ir Jeruzalės šventyklos vadų.
Bijo net savo šešėlio. Jie daugiau nebegali džiaugtis, nebegali
žavėtis, nebegali stebėtis. **Jie daugiau nebegali mylėti, atleisti,
susitaikyti, prisitaikyti.** Jie nebegali atidaryti durų, atverti jų
plačiausiai ir būti lauke – gyvenimo aistroj.

Jėzus pats ateina į jų vidurį, kad atkurtų, prikeltų jų gyvy-
bę. „**Ramybė jums!**“, - **tai pirmas Mokytojo žodis** baimės va-
karą tylintiems savo mokiniams. Tokiems labai labai žmogiš-
kiems. Pasakęs šiuos žodžius, Jis tiesia jiems kelią į save, į savo
pervertas rankas ir atvirą šoną.

Nukryžiuotasis gyvas! Jie nudžiunga, nes pamato Viešpa-

tį. Amžiams liks paslaptis, kaip jie pamato Nukryžiuotąjį, vėl esantį gyvą. Ir pasirodo, kad žodžių „ramybė jums“ – nepakanka. **Pasirodo, kad Jėzus atėjo ne ramybės atnešti.** Pasirodo, kad Jis atėjo **kažko** daugiau. „Kaip mane siuntė Tėvas, taip ir aš jus siunčiu“ (Jn 20, 21). Juk yra prasmė visų tų, drauge su Jėzumi, praleistų metų. Ta prasmė – būti siunčiamu, veikliu. Ta prasmė yra veržtis pirmyn, o ne dairytis atgal. Bet palauk, kur Tu mus siunti? Į įniršusį Tavo priešininkų pasaulį? Į Romos imperijos platumas? Imperijos, kuri negali pakęsti nė mažiausios priešpriešos? Kur Tu mus siunti? Nori, kad mes rizikuotume viskuo, kol esame gyvi? Bet jūs dabar esate gyvi viena baime. Noriu, kad nebūtumėt mirę. Noriu, kad gyventumėt ir gyvendami mirtute.

„Tai pasakęs, jis kvėpė į juos ir tarė: „**Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaikysite, - sulaikytos**“ (Jn 20, 23). Juk žinai, būna, kad stauga iš kažkur ateina jėgų save suimti į rankas, viską pradėti iš naujo, arba tiesiog eiti pirmyn. Tarsi naujas kvėpavimas įsijungia ir nesuvoki iš kur jis. Nejaugi iš tikrųjų Dievas iš naujo ir iš naujo įkvepia gyvybę į merdintį gyvenimą, į žmones, jų santykius, įvykius, istoriją? Nejaugi Kūrėjas nepaliauja kūres ir kvėpęs į mus savo gyvybę ir savo alsavimą, savo viltį ir savo energiją, save, savo Šventąją Dvasią, kad nuolat ir nuolat leistume vienas kitam gyventi ir kvėpuoti savaip, ir matyti savaip, ir jausti, ir mąstyti, ir klysti, ir klupti, ir keltis, bet viską savaip?

Ne nejaugi, o iš tiesų, tikriausiai Dievas kvėpė į mus galia atleisti tai, kas būdinga kiekvienam be jokios išimties. **Atleisti.** Leisti, kad nutoltų, išnyktų, sutirptų, žūtų tai, kas trukdo gyventi drauge, prisitaikant, sugebant netekti savęs, kad kito būtų daugiau. O kai kito yra daugiau ir tavęs šalia jo yra daugiau. Šitaip galbūt ir būrėsi, šitaip galbūt ir kūrėsi naujas judėjimas, vieną dieną pasirodęs, kaip naujas Dievo tautos susirinkimas – **Bažnyčia.**

Ir jos durys nė vienam nebuvo užrakintos, nes prietarų, baimės, abejingumo spynas tirpdė karštas Prisikėlusiojo alsavimas.

Juk Jis nuo pat pradžios labai norėjo uždegti ugnį, kad broliškumo ugnis, jos liepsnos apimtų visus. Kad visi liepsnotų viltimi ir jėga, gyventų žmogaus vertą gyvenimą. Jis kvėpė atsakomybę už šią dieną, kuri neatsiejama nuo rytdienos. „Kam atleisite – bus atleista, o kam nė – ne“. Kam leisite gyventi, tas ir gyvens. Viskas jų rankose. **Imkite naują alsavimą...**

Nukryžiuotąjį išimylėję ir Nukryžiuotojo išsigandusieji, įkvėpkite naujo alsavimo. Ne kryžius yra visa ko pabaiga, oi ne!

Neseniai netyčia aptikau **austrų vyskupo J.Véberio straipsnį, kuriame jis apmąsto bažnytinį ateizmą.** Rašo apie tikrą ateizmą, labai dažnai pasitaikantį tarp krikščionių Bažnyčioje, apie kunigų ir pasauliečių ateizmą. Žinote, aš ne iš karto supratau šių žodžių prasmę. Negali būti, kaip galima kalbėti apie bažnytinį ateizmą?

Pasirodo, galima. Ir dar kaip galima. Šio austrų vyskupo pastebėjimu, mūsų Bažnyčia negyvena tikėjimu, kaip malone, kaip dovana. Mūsų Bažnyčia panašėja į paslaugų biurą. Arba labai dažnai siekia būti valdinga Bažnyčia. Jos nariai nori diktuoti, primesti savo įsitikinimus visai visuomenei.

Šio austrų vyskupo nuomone, **valdyti siekianti Bažnyčia, Kristaus kryžių, Jo prisikėlimą padarė valdžios ir viešpatavimo įrankiu, užsirakino kambaryje, kad saugotų Kristaus Testamentą, o ne kad jį vykdytų, rizikuotų, tarnaudama gyvenimo dabarčiai ir jo ateičiai.** Ji paėmė Nukryžiuotojo Prisikėlusiojo gyvenimo raktą ir iš jo nukaldino baimės gyventi raktą, juo užrakino save baimėje, o raktą, atrodo, išmetė nežinia kur. Austrų vyskupas J.Véberis, kviečia iš naujo pamatyti šio sekmadienio Evangelijos rodomas **Jėzaus rankas ir šoną, iš naujo išgirsti Jo žodžius, kuriais Jis siunčia savuosius eiti žemės keliais, Jam puikiai žinomais, kuriuose Jis judėjo, plūso, alko, tiesė rankas**

į silpnąjį, kad jį prikeltų, džiaugėsi bičiulių, draugų artumu, kentėjo vienatvę, apleidimą, nesupratimą. Grūmėsi dėl vilties ir pasitikėjimo iki kruvino prakaito, duso ir užduso ant kryžiaus, ir nebuvo amžiams paliktas kape. Minėtas vyskupas drąsina leisti žmogui gyventi, leisti jam asmeniškai susitikti su Nukryžiuotoju ir prikeltu Jėzumi, Žmogumi ir Dievu. Leisti žmogui susitikti su Jėzumi – štai tas didysis stebuklas, kurių Jėzus, vaikščiodamas žemės keliais, daug padarė.

Šio sekmadienio Evangelija pastebi, kad tikėjimas gimsta iš asmens susitikimo su asmeniu. Žiūrėkite, kai pirmą kartą Jėzus ateina į savųjų vidurį, vieno su jais nėra. Nėra Tomo. Kai Jėzus ateina antrą sykį, Jis savo dėmesį sutelkia Tomui. Jautriai jį apkabina, jam ničnieko nepriekaištauja. Vienų vienintelio prašo: „Tomai, įdėk čia pirštą ir apžiūrėk mano rankas. Pakelk ranką ir paliesk mano šoną; jau nebūk netikintis – būk tikintis” (Jn 20, 27). O, kaip be galo sunku kitam atsiverti, kad jis pamatytų, pačiupinėtų mano žaizdas ir įsitikintų, kad esu toks, koks esu ir, kad jis gali pasitikėti. Kuo pasitikėti?

Gyvenimu, šiuo rytu, šia diena, šiais įvykiais, šia netektimi, šia Bažnyčia, šia Evangelija, Kristumi, Dievu, savo žmogiškumu, viskuo, kas priklauso apčiuopiamai ir neapčiuopiamai tikrovei. Kristus, prašydamas Tomą šio vienintelio dalyko – **apžiūrėti Nukryžiuotojo ir Prikeltojo žaizdas, tarsi kiekvienam šalia stovinčiam sako: grandinė stiprės tik tada, kai jos silpniausioji dalis tvirtės.**

Šio sekmadienio Evangelija aiškiausiai primena: **Jėzus neatėjo savųjų išvesti iš baimės, kad jie viešpatautų, bet kad jie gelbėtų, kad jie įgyvendintų Jo Testamentą.** Ne sveikiesiems reikia gydytojo, o sergantiems. Eikite ir pasimokykite, ką reiškia žodžiai: *aš noriu pasigailėjimo, o ne aukos. Aš ir atėjau kviesiti ne teisiųjų, bet nusidėjėlių.* Palaiminti, kurie tiki ir įgyvendina šiuos žodžius.

Kalbėdami apie apaštalą Tomą, mes visuomet linkę šiek tiek perdėti. Dažniausiai kreipiame dėmesį į jo pretenzijas paliesti Kristaus šoną, įdėti pirštus į žaizdas. Kiti daugiau vertina jo žodžius: „**Mano Viešpats ir mano Dievas!**” (Jn 20, 28).

Tuo tarpu svarbiausia, ko dar turime pasimokyti iš šio apaštalo, tai sugebėjimas tikrai nuoširdžiai tikėti šviesa. **Tomas pasiduoda ne todėl, kad jam teko laimėti paliesti Kristaus žaizdas, bet todėl, kad jį apgaubė Prisikėlusiojo šviesa.** Jam galų gale viskas pasidarė aišku, nes jis išvydo **Meilę**. Mes neretai elgiamės priešingai. Tikime dar nepamatę. Deja, įtikėję tuojau pat reikalaujame galimybės pamatyti ir paliesti. Kartais tai atrodo kaip galima parama mūsų tikėjimui. Tiesa, sakome, kad tikėjimas nesiremia konkrečiais išoriniais daiktais ir reiškinyiais, tačiau tokios išorinės paramos netekę skundžiamės, jog mūsų tikėjimui trūksta išorinių stebuklų.

Tvirtiname, kad mokslas neturi nieko bendro su tikėjimu, kad tai dvi skirtingos plotmės. Ir vienok, nežiūrint to, dažniau elgiamės perskaitę, kad vienas ar kitas mokslininkas, tyrinėjimais patvirtino vieną ar kitą religinę tiesą, tada jaučiamės bent šiek tiek saugesni.

Žinoma, lygiai taip pat greitai nusiviliame, kai istorikai pradeda tvirtinti, kad neranda jokių duomenų apie faktus, aprašytus Šventajame Rašte. Ne vienas krikščionis pasididžiudamas sako, kad Kristus duoda viską ir tai, kuo iš tikrųjų reikia pasitikėti, yra Jo amžius tveriantis žodis.

Bet jei kunigui pasitaiko nuklysti nuo tiesos kelio, o dar dažniau nuo to, kuris kritikuojančiam atrodo teisingas, toks tikintysis sako: „**Kas gi gali tikėti, matydamas tokį papiktinimą?**”

Labai dažnai šiais laikais tenka susidurti su krikščionybe, reikalaujančia iš Dievo stebuklingų ženklų, nuostabios, pastovios pagalbos. Tomas daug svyravo pradžioje, prieš paliesdamas Mokytojo šoną. Vėliau abejonių nebeliko, ir jis puolė ant

žemēs, taip išreikšdamas savo meilę. Mes mėginame atsispirti Dievo kvietimui iš tikrųjų tikėti vėliau, jau po to, kai tvirtiname, kad Jį įtikėjome. Kaip tik todėl taip dažnai mūsų tikėjimas, atrodo, svyruojantis, trapus, iki galo neatbaigtas ir todėl neįtikinantis, jis susijęs su daug kuo – emocijomis, entuziazmu, nusivylimais, sentimentais, įpročiais. Dažniausiai tokiam tikėjime pritrūksta svarbiausio – **Dievo, rodančio už mus pervertas savo rankas ir šoną.**

Todėl nesugebame parpulti ant kelių iš meilės ir nemokame pastebėti, kad Viešpats rodė ir teberodo savo meilės stebuklus. Mes nuolat susiduriame su Jo pagarbos žmogui stebuklu. Visa tai giliai įspausta mūsų širdyje ir ne taip jau daug tenka galvoti, norint suvokti tai, kas svarbiausia. Tačiau drauge Viešpats yra teisus, reikalaujamas iš mūsų ženkle. Prisikėlęs Viešpats nori matyti gyvą mūsų tikėjimą. Ne, tikriausiai negalima būtų sakyti, kad mūsų tikėjimas yra miręs. Gal labiau tiktų jį vaduoti nuo šiurkštumo, sudėtingumo, baimės parodyti tikėjimą pasauliui. Viešpats laukia iš savo tikinčiųjų, kad tikėjimas pasireikštų kasdienybėje, poelgiuose, darbuose, kad pagal jį būtų orientuojamas mūsų gyvenimas. Žmonės, sutinkantys mus kasdienybėje, turi teisę įdėmiai pažvelgti mums į akis ir pasiteirauti: **ar Kristaus prisikėlimas ką nors pakeitė mūsų gyvenime?**

Tai mes esame palaiminti, nes kaip skelbia Kristus, įtikėjome nematę. Tačiau drauge nederėtų svyruoti, parodant savyje kažką konkrečiau, kad tokiu būdu Dievo nepažįstantis žmogus galėtų mummyse matyti Kristaus žaizdas, auką ir drauge meilės kupiną veidą. Dievas yra su mumis ir globoja mus. **Mes irgi esame pašaukti nenuvilti išgelbėjimo trokštančios žmonijos.**

Štai kodėl kasmet tolstant ir tirpstant Velykų linksmybėms visada pasirodai ir tu, Tomai. Evangelija tave dar vadina **Dvyniu**, bet dar labiau visose kalbose tau prigijo netikėlio, „**nevierno Tamošiaus**“ pravardė. Turbūt dėl to dailininkai tave ir piešia

su staliaus kampainiu rankose. Norėjai viską išmatuoti, išlyginti, pasverti, norėjai apčiuopiamų įrodymų, kai reikėjo tik pasikliauti draugų žodžiais ir priimti jų džiaugsmą. Prisipažink, tu visada šaudei pro šalį, nuolat kalbėjai ne į temą. Kai tau buvo pranešta apie Lozoriaus mirtį ir, kai Jėzus pasakė: „**Eikime pas jį**“, tu išdygai ir be jokio ryšio drėbei: „**Eikime ir mes numirti su juo**“. Nesupratai, kad kalbama apie Lozoriaus atgavimą, o ne kažkokią mirtį. Prie Paskutinės Vakariinės stalo atsisveikinimo kalboje Jėzus minėjo savo išėjimą: „Kur aš einu, jūs žinote kelią“ (Jn 14, 4).

Tavo ši replika verčia raudonuoti iš gėdos: „**Viešpatie, mes nežinome, kur tu eini, tai kaipgi žinosime kelią?**“ (Jn 14, 5). Kalbėjai kaip iškritęs iš medžio. Apsijuokei prieš Mokytoją ir kitus apaštalus. Per Velykas tu dar kvailiau išsišokai. Kai tavo draugai meldėsi ir budėjo aukštutiniame kambaryje, tu vienas kažkur trankeisi. Pražiopsojai Viešpaties apsilankymą ir užsispyręs abejojai tuo, ką buvo matę ir girdėję tavo bičiuliai. Tau pakako įžūlumo pareikšti: „Jeigu aš nepamatysiu... ir nepaliesiu jo šono – netikėsiu“ (Jn 20, 25).

Tavo išdidumas ir puikybė reikalavo tau vienam skirto ženkle. Žinoma, Jėzus nusileido – atėjo antrą kartą, parodė tau rankas ir šoną. Sušukai: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ (Jn 20, 28), bet ar tai buvo tikėjimas? Tikinčiu tu tapai per prievartą, įvartytas į kampą. Tu man panašus į vieną seną tarybinių anekdotų personažą – **Kindziulį**, kuris vykstant rimtiems pokalbiams ateina ir išdrožia kokią nesąmonę, paskui nei juokis, nei verk.

Surinkau viską, kas buvo apie tave parašyta Jono Evangelijoje. Vos tik išryškėjo tavo nepatrauklus paveikslas, man pasidarė aišku, **kad esi nepakeičiamas mūsų Velykų veikėjas**. Daug reikalingesnis nei skaidrieji ir nepriekaištingieji Evangelijos personažai. Tavęs nebuvo su tais, kurie pirmosios savaitės

dienos vakare matė Jėzų. Ir mūsų ten nebuvo. Kaip ir tu, Tomai, esame aštuntosios dienos žmonės liturgijoje ir kasdienybėje, su savo abejonėmis, skeptiškumu, pasipiktinimu.

Tu trokšti išvysti Kristaus žaizdas, tikrą, nepasaldintą, „neiškorijusį“, neiškūnytą Dievą ir tavo nusišnekėjimai, **tavo šaudymas pro šalį, man, deja, brangesnis už sklandžiausius Petro pamokslus.** Šovei pro šalį, o pataikei į patį dešimtuką. Be tavo žodžių „eikime ir mes numirti su juo“, neįtartume, kad Jėzus, grįžtantis į Judėją prikelti Lozoriaus, PATS yra pasmerk-tasis, mirštantysis ir, kad kiekvienas krikščionis yra siunčiamas numirti su Juo. Kai tu išsišokai per Vakarienę ir pareiškėi nežinąs kelio, Jėzus tau atsakė didinga žinia - „**Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas**” (Jn 14, 6). Aukštutiniame kambarėje tu buvai „neviernas Tamošius”, balta varna tarp kitų apaštalų, **tačiau tu, o ne jie ištare švenčiausią tikėjimo formulę - „mano Viešpats ir mano Dievas!”** (Jn 20, 28).

Todėl **Gi Beduelis OP** net ryžosi parašyti apie tave, Tomai, knygą, kur jis sako, kad tikra tiesa, kad aš myliu apaštalą Tomą, bet vis dėlto rašyti knygą, nors ir kuklią, kai Evangelijoje apie jį tiek mažai nuorodų, nėra lengva.

Pajutęs pirmąjį širdies ir proto impulsą, skatinamas draugiškumo jausmo šnibždamų argumentų, aš skubu, veržiuosi, be abejo, gerai nesuvokdamas, kiek man reikės išlaidų, kad pastatytčiau bokštą, kaip sakoma Evangelijoje. Iš kur manyje Tomui tas palankumas, kai visi vadina jį netikinčiu ir, kuris, ko gero, tapo tikinčiųjų modeliu?

Tiesa, pats Evangelijos tekstas labai nedaug tekalba apie visus dvylika apaštalų, išskyrus **Petrą ir Joną.** Visa teksto sandara veda į tikslą. Toks yra ir Tomo atvejis. Personažas sukuriamas keliais sakiniais, dviem ar trim replikom, bet yra **tradicija.**

Svarbi ir Rytų bei Vakarų Bažnyčios Tradicija, nes **Rytų krikščionių bendruomenės laiko Tomą savo tėvu ir įkūrėju.**

Todėl rašytojas Gi Beduelis OP nuosekliai skaito Evangeliją, bet skaitydamas derina savo asmeninį požiūrį, meditaciją su kai kuriomis nusistovėjusiomis tradicijomis. Pirmiausia nupiešė Evangelijos Tomo portretą, paskui legendinio Tomo eskizą ir galiausiai Tomo dailėje portretą. Šios knygos „**Apaštalas Tomas**“ tikslas yra – **bandymas suvokti, kaip apaštalas Tomas gali tapti mano tikėjimo broliu, verčiančiu mane paliesti pirštu ne tai, ką aš tikiu, kiek Tą, į kurį aš sudėjau savo viltis ir savo gyvenimą.**

Elgeisi ir kalbėjai ne į temą, o išėjo pati nuoširdžiausia tiesa. Tomai, antrąjį Velykų sekmadienį tave sveikina tavo broliai ir seserys, vėluojantys į masinio džiaugsmo ir vilties šventes. Būk mūsų globėjas ir atleisk, kad tave pravardžiuoja tie, kurie nepažįsta sielos nakties. Tu juk girdėjai seną krikščionių legendą, pavadinusią tave Jėzaus dvyniu. Mums visai negėda būti tavo dvyniu!

Lenkų patarlė sako: „Kantrybė – geriausias vaistas“. Tad nesustokime ieškoję, bet kantriai ir su meile pažinkime Tą, kuris nugalėjo mirtį ir nuodėmę, ir prisikėlė. Kad galiausiai galėtume tarti: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ Jis man viskas, ir aš nieko daugiau nestokoju.

Amen.

Šventybrastis, 2002 04 07

EMAUSO MOKINIAI

III Velykų sekmadienis

Lk 24, 13-35

Kokia nuostabi šio trečiojo Velykų sekmadienio Evangelija! Nors šitas įvykis aprašytas Evangelijoje įvyko tą pačią pirmąją Velykų dieną, tačiau kaip jo neprisiminti ir vėliau. Kaip tik tada baigėsi didžiulė žydų šventė – **Velykos**.

Gausūs maldininkų būriai stengėsi kuo greičiau grįžti į savo namus. Grįžta namo ir buvę du Jėzaus mokiniai iš **Emauso miestelio**, esančio už keletos valandų kelio nuo Jeruzalės. Aišku, paskutinių dienų įvykiai – **Jėzaus kančia, mirtis, juos labai sukrėtė ir jie kartu keliaudami, be abejo, negalėjo apie tai nesikalbėti, nekomentuoti ir nesvarstyti**. Be to, kaip pažymi šie mokiniai, beiškeliaujant jiems iš Jeruzalės, juos pasiekė ir kita nepaprasta žinia – **šiandien Mokytojo kapas rastas tuščias**. Kūno nebėra.

Anksti rytą prie kapo buvo nuėjusios moterys. Jos papasakojo regėjusios apsireiškusius angelus, kurie sakė Jėzų esant gyvą. Keleiviai, eidami, grįždami namo, be abejo, galvojo: „Moterys, moterys, moterys, tai kažin ką jūs tenai matėt?“

Keleiviai taip pat žinojo, kad iš jų tarpo – **Petras su Jonu buvo prie kapo, ir patvirtino, kad kapas buvo tuščias**. Jie sako, kad kai kurie iš mūsiškių buvo nuėję pas kapą ir rado viską kaip moterys sakė, bet Jo paties nematė. Paliktos drobulės, atskirai suvyniota skara, buvusi ant Jėzaus galvos, bet kūno ten nėra.

Taigi, jie kalbėjosi apie visus tuos įvykius kelyje. Jiems taip besikalbant ir besiginčijant, nepastebimai prie jų prisijungė kažkoks nepažįstamasis. Jis smalsiai klausėsi jų ginčo ir staiga paklausė: „**Apie ką kalbate, eidami keliu?**” (Lk 24, 17). Kodėl Viešpats pasirodė šitiems dviems?

Ar todėl, kad jie apie Kristų kalbėjo ir buvo nuliūdę? Gal ir todėl, tačiau ir daug kitų anuomet Jeruzalėje tą patį darė ir kalbėjo. Sunku žmogaus protui suvokti Dievo pasirinkimą. Svarbiausia priežastis turbūt ta, kad Dievui čia nereikia jokios priežasties. Jis apsireiškia kam ir kur Jam patinka. Tiesa, **padavimas sako, kad vienas tų mokinių buvo būsimasis evangelistas Lukas**. Evangelijos pasakojime paminėtas **Kleopas, antrojo vardo nėra**. Bet šitas pasakojimas užrašytas evangelisto Luko. Iš tikrųjų, kai klausomės šio pasakojimo, viskas taip aiškiai ir gyvai aprašyta, tarsi pats autorius ten būtų buvęs. Todėl tikrai galimas dalykas, kad tas padavimas yra tiesa, kad antrasis mokins ir buvo Lukas.

Tai, žinoma, būtų labai svarbi Jėzaus šiems mokiniams, pasirodymo priežastis. Juk Lukas savo raštais turėjo būti vienas iš Bažnyčios stulpų. Jis parašė trečiąją Evangeliją ir Apaštalų darbus. Labai rūpestingai visa aprašė, net pats pažymėdamas, kad „**sumaniau viską gerai ištirti ir aprašyti**”. Ypač, kad jis buvo gydytojas, mokytas žmogus. „Apie ką kalbate, eidami keliu?” (Lk 24, 17) – klausia tas Nepažįstamasis. **Ir mums šis Jėzaus klausimas yra labai gera proga pamąstyti, apie ką gi mes visą dieną kalbame?**

Mąstydami apie šitą klausimą pamaldieji žmonės galbūt pagalvotų, kad reikia stengtis nuolat kalbėti tik apie Dievą, Kristų, dvasinius dalykus. Juk **išmintis yra pirmoji dorybė**. Nieko negalima pirma daryti nepamąščius. Išmintis. Ji taip mums reikalinga. Kalbėdami apie Dievą, apie Kristų, apie dvasinius dalykus turime pamąstyti – kokia geriausia valanda, koks būdas.

Iš kitos pusės, žinome, kad dažnai kalbame daug ir tuščiai.

Šiandien išgirdę šį Jėzaus klausimą „apie ką kalbate?“, atkreipiame dėmesį ir į savo kalbas, kad jeigu kur Viešpats mus sutikęs paklaustų „apie ką kalbat ir ginčijatės?“, ar netektų susigėsti. Šventasis Raštas sako: *kas nenusideda kalba, tas yra tobulas žmogus*.

Jėzui paklausus apaštalus, apie ką jie kalba, vienas jų, vardu Kleopas, labai nustebeęs atsako Jėzui: „Nejaugi tu būsi vienintelis ateivis Jeruzalėje, nežinantis, kas joje šiomis dienomis atsitiko!“ (Lk 24, 18).

Jie ėjo tuo keliu, kuris ėjo iš Jeruzalės ir jie, matyt, dar buvo labai trumpą kelio galą nuėję, jiems nekilo jokių abejočių, kad šis **nepažįstamasis** yra iš Jeruzalės. Kaip jis nieko nežino, kas atsitiko Jeruzalėje? O Jėzus visai ramiai paklausė: „**O kas gi?**“ (Lk 24, 19), tuo duodamas progą mokiniams išsakyti ką jie apie tai žino. Mokiniai nesąmoningai, bet labai uoliai atlieka apaštalų pareigą.

Kaip matome, jie buvo ir suabejoję Jėzaus veikla. Nežiūrint to, jie savo Mokytoją giria ir aukština sakydami: „Su Jėzumi Nazarėnu, kuris buvo pranašas“ (Lk 24, 19), nors ir abejojo, bet aiškiai pabrėžė: „buvo pranašas, galingas darbais ir žodžiais Dievo ir visos tautos akyse“ (Lk 24, 19). Galime įsivaizduoti, kad jie kalbėdami pridėjo: „Savo akimis matėme stebuklus, gydydavo ligonius, prikeldavo mirusius, įsakinėdavo audrai ir jūrai, daug žmonių Jo klausėsi, sekė į tyrus, plaukė paskui Jį valtimis, visa tauta Jį dievino. Ir tą Žmogų, tą Dievo Siųstąjį mūsų kunigai ir vyresnieji išdavė, pareikalavo Jam mirties bausmės ir atidavė Jį nukryžiuoti kaip piktadarį, o mes tikėjome, kad Jis atpirksiąs Izraelį“ (plg. Lk 24, 20-21).

Čia jau prasikiša bendra mintis, ko žydų tauta tada iš Mesijo laukė – **išvadavimo iš romėnų jungo** - „o mes tikėjome, kad jis atpirksiąs Izraelį“. Ir tik mokiniams nutilus prabyla

Nepažįstamasis: „O jūs, neišmanėliai! Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbė pranašai! Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?!“ (Lk 24, 25-26).

Jo žodžiai sruvena lyg šaltinis. Mokiniai nutyla, ir tik jų širdys žavisi ir dega meile. „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?“ (Lk 24, 32). Žemiškajai saulei esant arti laidos, tiems Emauso mokiniams užteka nuostabi Mesijo pažinimo **saulė**. Emauso mokiniai yra nuolat abejojančios ir svyruojančios žmonijos, silpno tikėjimo pavyzdys. Daugybė žmonių elgiasi kaip tie mokiniai. Juk jie tiek daug išgyveno, matė, patyrė, įsitikino pranašiška Mokytojo galia. Nebūtų pasakę: buvo pranašas. Taigi buvo įsitikinę.

Tačiau Jo mirtis sugriovė jų tikėjimą. Atrodo, kad ir besikalbėdami kelyje jie vienas kito visai nestiprino, o tik drąsą sau atėmė. Tikrai ne kartą kokia nors knyga, žodis ar posakis iš karto atima visa, ką žmogus per metų metus buvo įsigijęs. Stai ga viskam iškyla klaustukas, susvyruoja įsitikinimai, kyla abejonės. Tą savo dvasinę ligą platina nusiskundimais, užkrečia kitų širdis abejonėmis, netenka ramybės pats ir atima ją iš kitų. Ir **čia ateina Kristus Ramintojas**. Ir ką gi Jis sako? Kokią paguodą Jis atneša?

Guodimo būdas labai keistas – **pradedą nuo Išganytojo kančios**. Taigi nuo to, kas labiausiai priešinga abejojančioms. Ir tiesiog pripažįsta tos kančios reikalingumą, o paskui aiškina Mozės ir pranašų Raštus, kuriuos visi žinojo, kurių aiškinimo kiekvieną subatą šventykloje klausėsi. Ir tos senos tiesos iš tokiu Mokytojo lūpų mokiniams daro nepaprastą įspūdį. „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę?“ Tai puiki mums pamoka. Nereikia visiškai nieko naujo. Mūsų tikėjimas be galo turtingas. Turime

visą puikiausių briliantų rinkinį, tik reikia paslaptingos tikėjimo jėgos, to romumo ir tikrumo, su kuriuo žmogus tas brangenybes, tas senąsias tikėjimo tiesas į savo karūną įpina.

O tikėjimo jėga plaukia iš Dievo malonės. Jos reikia mums kiekvienam melsti. „Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti?“ Tai raktas ne vienam užraktui, kurį veltui stengiamės atidaryti. Jei tik gerai suprasime kentėjimų prasmę ir ypač Mesijo kentėjimų prasmę, ramiau ir kančiau priimsime ir mums skirtą kentėjimų debesį. Argi neturi ateiti kentėjimai asmeniui, namams, bendruomenei, tautai, valstybei? Juk *mokinys nėra aukštesnis už savo mokytoją, nei tarnas už šeimininką*, - sako Kristus. Tačiau po to negailestingo „argi neturėjo iškentėti?“, atkreipkim dėmesį, ką pasakė Išganytojas: „argi neturėjo iškentėti ir įžengti į savo garbę?“. Seka didinga paguoda - „ir įžengti į savo garbę“.

Kristus į savo garbę, o mes kiekvienas į savo garbę, bet visa tai ateina po kentėjimų nakties. Ir Šventasis Raštas sako: trumpai pakentėję, - palyginus su amžinybe, - žmogaus gyvenimas labai trumpas. Trumpai pakentėję patirs jie daug gero.

Tiktai džiaugsmas palengva įaudrina mus. Emauso mokiniai turėjo eiti dešimtis kilometrų su Kristumi, kol jų širdys tiek įkaito, kad galėjo jau laužant duoną Jį atpažinti. Bet jiems mes nepriekaištaukime, nes tie, kurie per daug greitai, per staigiai džiaugiasi, ilgai neištveria.

T. Faber pasakė: „Kai kurių žmonių gyvenimas iš toli atrodo panašus į milžiniškas viršukalnes, žvelgiančias į žmonią, bet neturime pamiršti, kad tos aukštumos, tie kalnynai, tos viršūnės tik atskleidžia paslaptinius kančios perversmus. Žemės drebėjimai, įvairios stichinės nelaimės suformavo šias aukštumas!“.

Mūsų džiaugsmas privalo būti proporcingas mūsų kentėjimams. Apaštalams Kristus irgi tai turėjo nuolat kartoti. Tačiau apaštalų tikėjimas buvo toks pat nuoširdus, kaip ir pir-

mykštis jų netikėjimas, jų džiaugsmas toks gilus, kaip ir anksčiau jų depresija.

Tikroji atpirkimo religija sako, kad **išgelbstima tikrai prarandant**. „Pas Jėzų rinkdavosi visokie muitininkai ir nusidėjėliai jo žodžių pasiklausyti. O fariziejai ir Rašto aiškintojai murmėdavo: ‘Šitas priima nusidėjėlius ir su jais valgo’ “ (Lk 15, 1-2). Tai jie buvo Viešpaties bendrininkai. Geri krikščionys yra nusidėjėliai. Mūsų džiaugsmas Šv. Mišiose turėtų būti kaip džiaugsmas visų nusidėjėlių, kuriuos Viešpats priima prie savo stalo.

Tikrasis džiaugsmas yra pasiekiamas palaipsniui. Mums reikėtų dažniau medituoti apie Viešpaties Motinos gyvenimą, kad pažintume tikrojo džiaugsmo prigimtį. Marijos žodžiai mums ištryksta skaidrios paguodos šaltiniu. „Pamatę jį, gimdytojai labai nustebo, ir jo motina jam tarė: ‘Vaikeli, kam mums taip padarei?!’ (Lk 2, 48). „Bet jie nesuprato jo žodžių” (Lk 2, 50).

Štai kur paguodžiantys žodžiai, realūs žodžiai. Jie padeda mums suvokti, kad Marijos džiaugsmas buvo nugalintis skausmą tikėjimo džiaugsmas.

Džiaugsmui nėra reikalingas išorinis poveikis ar jausmai. Tai džiaugsmas tikint. Jis yra tiek nuoširdus ir gyvybingas, kiek ir mūsų tikėjimas.

Mes turime neišsenkantį džiaugsmą, bet jis kyla iš amžinojo stebuklo: tai kasdieninė Tėvo dovana, kaip ir mūsų tikėjimas, mūsų viltis ir mūsų meilė.

Kasdien turėtume prisiminti šią gražią šv. Petro laiško ištrauką: „...visuomet pasiruošę įtikinamai atsakyti kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį” (1 Pt 3, 15).

Pirmąjį džiaugsmą, pirmąjį palaiminimą, kurį išgirdo Emauso mokiniai, galime išreikšti taip: „**Palaiminti, kurie girdi Dievo žodį!**” Juk Dievo žodis sukūrė mus: Dievas tarė, ir

atsirado. Mes pradėjome egzistuoti todėl, kad Dievas ištare mūsų vardą. Ir kiekvieną kartą jį pakartotinai ištarus, mes tarsi naujai atgimstame: mūsų gyvenimas atnaujinamas, mūsų širdys atbunda, ir kyla mumyse džiaugsmas. Atrodo, iki to laiko tarsi visai nebūtume gyvenę.

Dievo tauta – Bažnyčia – yra sukurta šaukimu, Dievo žodžiu, kuris suvienijo. Štai kodėl šis žodis skelbiamas kiekvieno mūsų krikščioniško susirinkimo pradžioje. Tai Dievo žodis sukuria ir palaiko Dievo žmones vienybėje.

Šis **Dievo Žodis taip pat teis mus**. Pats Dievas mūsų teis. „Nieko Tėvas neteisias“. Tėvas nėra teisėjas. Jis yra Tėvas. Tėvas „visą teismą pavedė Sūnui“ (Jn 5, 22). Ir Sūnus nieko neteisias. „Aš atėjau ne teisti pasaulio, bet gelbėti“ (Jn 12, 47). Nei Tėvas, nei Sūnus mūsų teis. Jie yra meilė, pagalba, gailėstingumas, kvietimas, atlaidumas, pasigailėjimas. Jie nėra teisėjai.

Dievas mums pasakė, kad Jo Žodis teisia mus.

„Kas klausys mano žodžių, bet jų nesilaikys, tai aš jo neteisiu, nes atėjau ne teisti pasaulio, bet gelbėti. Kas mane niekina ir mano žodžių nepriima, tas jau turi savo teisėją: pats žodis, kurį aš kalbėjau, nuteis jį paskutiniąją dieną“ (Jn 12, 47-48).

Teisme reikės atsakyti į šiuos klausimus:

„Ar Dievo žodis kalbėjo tau?

Ar jis tave gydė?

Ar Dievo žodis nešė vaisių tavyje?

Ar klausei Dievo žodžio ir jo laikeisi?”

Taip pat Dievo Žodis mus prikels. „Ateis valanda, - ir dabar jau yra, - kada mirusieji išgirs Dievo Sūnaus balsą, ir kurie išgirs, tie atgis“ (Jn 5, 25).

Dievo Žodis gali prikelti mirusius. **Kiekvienne mūsų turi visada vykti prisikėlimas**, - negyva, inertiška sfera turi vėl atgimti gyvenimui.

Prieš skaitydami dieviškąjį žodį, mes turėtume atsiklaupiti ir pasimelsti, nes Jėzus primena: „Be manęs jūs nieko negalite“. Niekas negali girdėti Dievo žodžio pats vienas. „Tam, kuris klauso pranašų, reikalinga ta pati malonė, kaip ir pranašaujančiam“, - mėgdavo sakyti Bažnyčios Tėvai. Dvasia, kuri įkvėpia knygą, turi įkvėpti ir skaitytoją. Kiekvienu Šventojo Rašto žodžiu, kad jis nepasiliktų tik negyva raidė, reikia iš naujo susidomėti, į jį įsigilinti, patikėti jo reikšme, įkvėpta Šventosios Dvasios, gražinančios mirusius į gyvenimą.

„Dievo žodis yra gyvas“, - sako šv. Paulius (Žyd 4, 12). Jis yra gyvas, veiklus, aštresnis už dviašmenį kalaviją, perverias, sutvarkęs mūsų širdies jausmus bei mintis. Jis turi atlikti didelį darbą kiekviename iš mūsų. Laužydami Eucharistinę Duoną, mes jungiamės su Kristumi, gyvenančiu dabar.

Atsivertę Šventąjį Raštą, skaitome ne vien tai, kas įvyko labai seniai, bet ir klausomės Jėzaus Kristaus, kuris mums kalba dabar. Privalome klausytis Viešpaties žodžio ir jį apmąstyti. Mąstyti apie Jė žodį – tai reiškia kartoti tol, kol jis mums prabils. O tam reikia daug laiko. Susiduriant su Dievo žodžiu, pasitaiko dvi neprotingos pažiūros. Vieni sako: „Tai nuostabu. Aš viską supratau. Kaip tai aišku. Kokia šviesa!..“ Kiti gi skundžiasi: „Aš nieko nesuprantu. Tai prislegia. Užverskime knygą. Ji man nieko nepasako“.

Tarp šių dviejų nuomonių yra tikrai vienintelė teisinga pažiūra, tai Švenčiausiosios Mergelės Marijos: „Ir Ji nesuprato Jo žodžių..., bet Ji laikė visus šiuos dalykus savo širdyje“. Ar žinote kitą geresnį būdą išgirsti Dievo žodį negu Marija?”

Mūsų broliai ortodoksai neišstato Švenčiausiojo Sakramento ant altoriaus. Jie verčiau iškilmingai padeda ant altoriaus Evangelijos knygą ir apstato ją žvakėmis.

Šventąją Komuniją mes galime priimti tik kartą dienoje, o klausytis Dievo žodžio galima taip dažnai, kaip norime. Jis

visada mums kalba. Žmogus yra gyvas ne vien duona, ir netgi ne vien tik Eucharistinė Duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išsina iš Dievo lūpų.

Įsivaizduokime, kad kažkas iš smalsumo norėjo paragauti neraugintos duonos ir per klaidą suvalgė konsekruotą ostiją, kaip paprastą duoną.

Panašiai, jei Šventąjį Raštą skaitome kaip paprastą knygą, jei į Jį žvelgiame be pagarbos ir tikėjimo, Jis mums yra tik eilinė knyga. Mes negauname jokios malonės Ją skaitydami.

Pats Kristus buvo tikrai paprastas žmogus visiems tiems, kurie prie Jo prisiartindavo be tikėjimo, kurie žiūrėjo į Jį kaip į paprastą žmogų. Tačiau serganti moteris minioje prisiartinė prie Kristaus tvirtai tikėdama: „Jei tik palytėsiu jo drabužį – išgysiu“ (Mt 9, 21). Jėzus yra apsuptas ir spaudžiamas tokios gausybės smalsių žmonių, kad moteris nepajėgia prie Jo prisišverbti. Bet ji energingai skinasi kelią ir pagaliau paliečia Jį. Ir – visiškas išgijimas staiga persmelkia jos kūną. Ji pasveiksta. Kristus staiga sustoja. Jis klausia: „Kas mane palietė?“ (Lk 8, 45). Apaštalai atsako: „Kaip mes galime žinoti? Visi grūdasi į mus. Nors mums jie vietos paliktų, bet kur tau“.

Bet Kristus į jų kalbas nekreipia jokio dėmesio: „Mane kažkas palietė, nes aš pajutau, kad iš manęs išėjo galia“ (Lk 8, 46).

Tuomet apaštalai suprato, kad įvyko kažkas rimto. Visi atsitraukė, teisinosi, gynėsi. „Aš nieko daugiau nepadariau. Aš nepaliečiau Tavęs“. Vargšė moteris, pamačiusi, kad neliko nepastebėta, puolė ant kelių ir drebėdama papasakojo, jog tai ji palietė Jėzų ir buvo išgydyta.. Kristus jai tarė: „Dukra, tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“ (Lk 8, 48). Visi liečia Kristų. Visi prie Jo spaudžiasi. Nė vienas neišgyja. Tikrai vienas asmuo Jį paliečia su pagarba, su tikėjimu, su meile. Ir ji tampa perkeista, atnaujinta, ji išgyja.

Ką gi reiškia skaityti Evangeliją su tikėjimu?

Jei mes skaitome ją kaip istorinę knygą, tai ir laikome ją istorine knyga. Tačiau Evangelija yra daugiau negu istorija. Tai pranašystės ir apreiškimai. Evangelija yra šviesa mūsų gyvenimui. Ji mums padeda suvokti Dievo buvimą tarp mūsų. Evangelija – tai Dievas, atėjęs gyventi tarp žmonių. „Aš esu visada su jumis“. Bet kaip visuomet – Dievas nepersekioja mūsų. Jis leidžia mums pasekti sergančios moters pavyzdžiu, kuri suranda Jį. Jis kviečia mus, kalba mums. Tačiau kaip lengva mums neatsikreipti į tai nė mažiausio dėmesio. Evangelija yra veidrodys. Veidrodžio paskirtis, kaip žinome, yra rodyti mūsų pačių atvaizdą.

Evangelija mums pranašauja, numato, smerkia. Evangelija atskleidžia, kaip Dievas veikia mus ir kaip mes į tai atsiliame. „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro“.

Evangelija yra atskleidimas. Mes privalome su gyvu tikėjimu leisti atskleidžiami joje.

Žinoma, mes greitai ką nors išvelgti blogo Evangelijoje. Pavyzdžiui, pasipiktiname žydų netikėjimu. Atrodo, sunku patikėti, kad Emauso mokiniai nepažino tarp jų esančio Išganytojo.

Pažvelkime dar kartą į palyginimą apie sėją – ar mes apsvarstome nuodugniai savo panašumą į akmenuotą žemę, į kurią krenta sėkla, ar į erškėčiuotą, o gal esame kaip geroji žemė, kur sėkla gali būti naši, gyvybinga ir derlinga.

Dievo žodis mus veikia. Jis apšviečia ir pakeičia. Tai sakramentinis veiksmingumas. Tikrasis Šv. Mišių žodis nėra Apaštalų laišakai nei Evangelijos skaitymas. Tai tikrai pasiruošimas, nukreipimas į centrinę paslaptį. Tikrasis Mišių žodis yra ištariamasis Konsekracijos metu.

Konsekracijos metu žodis tariamasis su gyvu tikėjimu, ir jo klausomasi su gyvu tikėjimu. Šis žodis tampa toks pat veik-

mingas, kaip ir tuomet, kai buvo ištartas pirmą kartą. Tuo žodžiu duona yra permainoma – transsubstancijuojama. Ir prieš priimdami šią Duoną, mes atsiklaupiame, kalbėdami: „Viešpatie..., tik tark žodį, ir mano siela pasveiks”.

Ar tai tiesa?

Ar Dievas pasakė kada žodį, ir ar mes išgirdome žodį, kuris mus pagydė?

Mes privalome dažnai kelti sau šį lemtingą klausimą ir dėl to priimti žodžio teismą – taip, kad kada nors nebūtume jo pasmerkti.

Emauso mokiniai atpažino Kristų Jam kalbant ir laužant Duoną. Jau prisimename, kad prisikėlęs Kristus beveik visuomet pasirodydavo savo mokiniams valgymo metu. Jėzus supažindino juos su Eucharistijos šventimu, Jis ruošė juos atpažinti Jį, kada Jis kasdien pasirodys, jiems susirinkus laužyti Duonos Viešpaties atminimui.

Emauso mokiniai atpažino Kristų iš Jo meilės gesto bei Duonos dalijimo. Juk Duona palaiko gyvybę. Kas duoda duoną, duoda savo gyvenimą. Apaštalai atpažino Kristų iš veikimo, kuriuo Jis atidavė savo gyvenimą, iš didžiausios meilės, kokią tik Dievas turi.

Ar mes atpažįstame Dievą iš Jo meilės? Ar įsivaizduojame, kokia neišmatuojama yra ši meilė?

Kas mus labiau įtikina: stebuklas ar Eucharistija, galios parodymas ar grynos meilės ženklas?

Kada Dievas atsiskleidė, tada Jis norėjo apsireikšti ir pasirodyti, kaip mes turėtume apie Jį galvoti. Jis nemėgino mūsų nuštebinti ir apakinti. Jis pasirodė kaip vaikas, - nekalta, trapi būtybė, atsiduodanti ir aukojama. Vėliau Jis buvo kryžiuojamas, pakabinamas ant medžio. Pagaliau Dievas priėmė Duonos pavidalą. Jis norėjo pasirodyti tarp mūsų kaip tas, kuris tarnauja, kaip visų paskutinis ir visų tarnas.

Kada atėjo Viešpaties valanda, Jo tikrojo apsireiškimo valanda, Jis daugiau nebedarė stebuklų. Jis mirė ant kryžiaus. Jis atskleidė Dievo žmogystę, Dievo silpnumą, Dievo kentėjimus, Dievo meilę. Jis nukryžiuojo savo galybę.

„Dabar jau būsite tvirti mano jėga, - sakė Jis, - būsite džiugūs manuoju džiaugsmu, nes aš daugiau nebeturiu ką jums duoti“. Mes vargiai drįstume prieiti prie Nukryžiuotojo Viešpaties ir paprašyti Jo malonių – sėkmės, apgynimo, galybės, užtarimo... Jis mokė mus, kaip atiduoti savo gyvenimą, kaip tarnauti.

Dievas yra silpnas šiame pasaulyje, bet nėra didesnės jėgos, kaip išdrįsti būti silpnam, kaip silpnas yra vaikas ir tarnas.

Ar mes tikime Dievo meile?

Ar atpažįstame Jėzų Kristų, laužantį Eucharistinę Duoną?

Mes taip dažnai dalijamės šia Kristaus Duona, bet ar tai mus paskatina dalytis ir savąja duona? Ar mes pakviečiame ir kitus prie Viešpaties stalo? Ar Eucharistijos Sakramentas – **meilės ir pasiaukojimo ženklas** – visada mus veda prie tikrovės: tikrovės, kurią jis ženkliną? Ar Kristaus auka pasitarnauja kam nors kitam, ne tik mums vieniems?

Dievas yra dėl visų, bet visi – tik dėl savęs. Su visais juk mes einame prie Šv. Komunijos, valgome tą pačią duoną, kalbame tas pačias maldas, tais pačiais žodžiais dėkojame. Mes dalijamės Dievu, tačiau nieku kitu nesidalijame. Ir vis dėlto Kristus yra mums pasakęs: „Tai darykite man atminti“.

Jei mes pažinome Kristų iš Jo meilės gesto, su kuriuo Jis dalija savo Duoną, savo gyvenimą, tai yra stimulus mums padaryti Kristų pažįstamą šiandien, apreikšti Jį dar tebegyvenant per savąją meilę, kuri ir mus ragina dalytis savąja duona ir savojo gyvenimu.

„Žiūrėkite, kaip jie myli vieni kitus!“ – sakė Tertulijonas apie pirmuosius krikščionis. O, kad šita pastaba galiotų ir šiandien! Ar šiandien Kristus yra matomas tarp mūsų, kada mes

švenčiame drauge Meilės bei vienybės Eucharistiją?

Sakramentas yra ženklas – juntamas ženklas. Kristus norėjo, kad sakramentas būtų nematomos meilės regimas pasireiškimas. Sakramentai teikia meilę. Jie daro mus panašius į Kristų.

Kaip mes garbiname Dievą? – Dvasia ir tiesa?

Žvelgiant į viso pasaulio ir mūsų krašto Bažnyčios istorinę praeitį, galime drąsiai tvirtinti, kad Dievas duoda kiekvienai epochai žymių asmenybių – švyturių, siunčia kiekvienam laikmečiui deramų dieviškosios tiesos skelbėjų bei liudytojų – pranašų, apaštalų, ganytojų.

XX amžiaus išbandymuose Lietuvos krikščionims tarp šviesiausių dieviškos tiesos liudytojų buvo kankiniai vyskupai **Vincentas Borisevičius, Mečislovas Reinys ir arkivyskupas Teofilius Matulionis**, kurie parodė, kaip reikia liudyti savo tikėjimą ir mylėti artimą.

Ateis diena, kai visas pasaulis susijungs padėkoje, aukoje Dievui – aukojant duoną, kurią žmonės uždirbo ir dalijosi. Jie garbina Kristų visuotiniu Duonos laužymu.

Tegul ir mūsų širdys užsidega, kaip Emauso mokinių, kad ir mes lengvai atpažintume Kristų, kai Jis laužys Duoną ir mus Ja maitins.

Todėl Evely knygoje „Džiaugsmas“ rašo: „Krikščionybė nėra optimistiška. Čestertonas sako, kad optimistas yra laimingas idiotas, o pesimistas – nelaimingas idiotas. Mes nesame nei optimistai, nei pesimistai. Tikime pasaulio atpirkimu, tačiau per nuodėmių atleidimą. Tikime, kad žmogus yra nusidėjėlis, bet Dievas yra vienintelis, kuris pakeičia visus mūsų nusikaltimus laimingomis paklaidomis, kurios atskleidžia Dievo gerumą bei švelnumą.

Amen.

Šventybrastis, 2002 04 14

Į GYVENIMĄ, NE Į SKERDYKLĄ

IV Velykų sekmadienis

Jn 10, 1-10

Besidžiaugiantys Velykomis esame išgenami į lankas, kad eitume paskui prisikėlusį gerąjį Ganytoją. Kiekvieną rytą besiklausydami Dievo žodžio, vis labiau tampame tais, kurie stengiasi sekti paskui Jį ir geriau pažinti Jo balsą, Jo žodį.

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas neina pro vartus į avių gardą, bet kopia pro kur kitur, tas vagis ir plėšikas. O kas pro vartus ateina, tas avių ganytojas” (Jn 10, 1-2). Šie Jono Evangelijoje pasakyti Jėzaus žodžiai nuskamba po neregio išgydymo. Neregys, minios klausimai: „Kas nusidėjo, Rabi, jis pats ar jo tėvai” (Jn 9, 2). Galiausiai šabas, kuris laužomas, kad neregio gyvenime atsirastų šviesa ir fariziejų abejonė: „Ką, tai gal ir mes akli?” (Jn 9, 40). Ir tada Jėzus prabyla apie gerąjį Ganytoją, kad fariziejai gautų atsakymą į užduotą klausimą „ar ir mes akli?”

Jei dar prisimintume ir Mato, ir Luko Evangelijose girdėtas eilutes „palikite juos, jie akli aklujų vadovai, o jeigu aklas aklą ves, abu įkris į duobę, ir ar gali aklas vesti aklą?” Pastebėjime, kad Jėzus, kalbėdamas apie gerąjį Ganytoją, supriešina save su bet kuriais kitais ganytojais. Ganytojui, kuris neina pro vartus, bet lipa per tvorą, tinka tik vienas vardas – jis yra plėšikas.

Rytų šalių piemenys, ganydami savo bandas, yra sutarę,

kad vakare sugena savo bandas į vieną avidę, jas ten saugo vienas sargas, kuris ankstų rytą atidarys vartus tik piemenims, kuriuos gerai pažįsta. Evangelijose ir psalmėse dažnai girdime, kad gerasis Ganytojas išveda savo bandą, kaimenę į žalias ganyklas, kurios garantuoja gyvybę, kviečia kiekvieną avį vardu. Jis pirmas kviečia ir pažįsta, todėl ir jos atskiria jo balsą iš kitų, ir tai tampa pagrindiniu krikščionių gyvenimo akcentu – pažinti Jo balsą ir sekti paskui...

„Jėzus pasakė jiems tą palyginimą, bet jie nesuprato, ką tai reiškia. O Jėzus kalbėjo toliau: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: aš – avių vartai” (Jn 10, 6-7). Jėzus yra tas, kuris atidaro žmogui naujo gyvenimo vartus į laisvę gyventi kartu su Dievu. Dievas, kviesdamas žmogų pažinti ir atsiminti gerojo Ganytojo balsą, pats įsipareigoja būti visą laiką kviečiantis, šaukiantis kiekvieną vardą, kad „kas eis per mane, bus išgelbėtas, nes „aš atėjau tam, kad žmonės turėtų gyvenimą, apščiai jo turėtų”.

Todėl Jėzus Evangelijos puslapiuose prisistato mums, kaip rūpestingas ir pasiaukojantis **piemu**. Matėme Jį tokį šventuose paveiksluose, su lenkta lazda rankose, priešais neaprėpiamą avių kaimenę arba nešinę paklydusia avelę. Gražu. Iš tiesų gražu ir miela.

Toliau mūsų pamąstymai sekmadienio Evangelijos temomis galėtų būti labai paprasti. Kadangi bažnytinėje kalboje Jėzui taip ir neprilipo **Ganytojo** vardas, šaukiame Jį Išganytoju, mūsų akys ieškotų tų, kuriems galėtume pritaikyti Evangelijos žodžius. Toli ieškoti nereikia. Ganytojais nuo seno vadiname savo dvasinius vadus – vyskopus ir kunigus. Sakome, kad jų asmenyje Viešpats mums apsireiškia kaip mylintis ir rūpestingas **piemu**. O kadangi vyskupų ir kunigų vaidmenį dažnai suprantame kaip vadovavimą, autoritetą, nurodymus – kas gera ir kas bloga, kas leidžiama ir kas draudžiama, tai ir iš gerojo Ganytojo galų gale lieka tik dar vienas įstatymų bei įsakymų

leidėjas. Geras, teisingas, bet griežtas.

Be to, leiskite būti skeptiku ir nepasitikėti dalykais, kurie yra per daug gražūs, mieli ir suprantami. Ir jeigu mes norime šiandien išgirsti Dievo žodyje šį tą daugiau nei liaupsės dvasininkams bei jų kilniam pašaukimui, turime nubraukti nuo gerojo Ganytojo paveiklo rožinį kremą bei cukraus pudrą.

Jono Evangelijos Jėzus ima kalbėti apie kaimenę ir jos piemenį anaip tol ne žydinčioje Galilėjos pievoje, žiūrėdamas, kaip gražiai skabo žolę laimingos avelės, prižiūrimos rūpestingo piemens. Palyginimas apie gerąjį Ganytoją gimsta ugnyje, įtampoje, dvikovoje. Senoji religija ir jos atstovai sukyta prieš **Mokytoją**, kuriam Dievas nėra panašus į sustingusią taisyklę, bedvasį ritualą, žudančią įstatymo naštą. Jėzus neateina vien tam, kad reformuotų, pagerintų senąją šventyklos religiją, kad blogus savanaudžius ganytojus pakeistų gerais. Jėzus neša išlaisvinimą nuo visko, kas žudo **meilės, gailestingumo, pasitikėjimo** santykius. Jėzus kviečia atpažinti Dievą, kuris ieško ir ilgisi žmogaus, nes nori apgaubti jį savo artumu, savo globa, savo šiluma. „Žiūrėkite, kokia meile mus apdovanojo Tėvas“, sušunka Jono laiško autorius.

Šventyklos kunigams ir Rašto aiškintojams bei fariziejams toks Dievas svetimas, netgi pavojingas. Jie skelbia Dievą, kuris žmogų supančioja ir padaro samdiniu. Šventyklos Dievas gali būti ir geras, ir dosnus, žinoma, ir gailestingas, bet tik tiems, kurie savo šventumu ir dorybėmis yra to verti. Jėzaus gi apreiškėtasis Dievas neskirsto žmonių į vertus ir nevertus. Visi mes Jam esame avys, vaikai reikalingi globos ir švelnumo. „Už avis aš guldaui savo gyvybę“. Jėzaus meilė neturi išskaičiavimų, nepripažįsta etinių, religinių, socialinių rėmų. Jis kalba apie avis, kurios priklauso kitai avidei. Jam nesvarbu etiketės, svarbu santykis ir santykiai. Pažinti avis ir leisti, kad jos pažintų Jį. Dingsta siena, skirianti dangų ir žemę, vėliau dingsta ir riba, skirianti

kaimenę nuo piemens. Jėzus pats pavirs bandos dalimi, avinėliu, vedamu pjauti.

Be to šio sekmadienio Evangelijoje Jėzus sau priskiria ir kitą vardą. „Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas. Jis įeis ir išeis ir ganyklą sau ras” (Jn 10, 9). Leiskime įsikišti anų laikų avių augintojams ir paaiškinti, kas paskatino Jėzų pasivadinti **vartais**. Pasirodo, senovės Palestinoje, būta dvejų-pų avidžių. Šalia aptvertų didelių žemės plotų, į kuriuos piemenys nakčia suvarydavo atskiras bandas ir palikdavo sargo priežiūroje, buvo ir visai mažos, vienai kaimenei skirtos avidės, kurias prižiūrėdavo tas piemuo. Jis pasilikdavo su jomis per naktį ir atsiguldavo skersai įėjimo į gardą, pats tapdamas tarsi gyvaisiais vartais. Toks Jis yra ir šiandien su mumis ir tarp mūsų, ir mumyse, kadangi, guldymas už mus savo gyvybę, Jis dovanoja mums savo dieviškąjį gyvenimą. Jo dar nematome, Jis dar nepasirodo kaip didingas įrodymas. Jėzaus dovanotąjį gyvenimą galime tik užčiuopti ir juo pasikliauti. O tai reiškia, kad nėra ganytojų ir kaimenės, visi mes vienas kitam esame ir avys, ir ganytojai. Viešpaties Dievo pievose – mūsų gyvenimuose, kurie slepia dangaus skonį.

Piemuo, nešinas ant pečių pasiklydusia avelė, buvo populiariausias Jėzaus atvaizdas krikščionybės aušroje. Visa Bažnyčios pasiuntinybė dėl to suvokta kaip piemens pareigos ir atsakomybė – pastoracija. Netgi vyskupo pastoralas, ilgainiui tapęs valdžios bei autoriteto ženklu, kitados simbolizavo paprasčiausią piemens lazda. Šiandien pavadinę Bažnyčios vyrą piemeniu, o tikinčiuosius – avelėmis, tikrai nebūtume pagirti už ištikimybę krikščionių tradicijai. Kalti „Parduotų vasarų” prisiminimai ar pasikeitęs Bažnyčios suvokimas?

Vis dėlto tebešvenčiame Velykų laikotarpio sekmadienį, skirtą **Gerajam Ganytojui**, nors pats žodis „ganytojas”, sukultūrintas piemens sinonimas, išimtinai taikomas tik dvasininkų luo-

mui, jau nebeatspindi tos tikrovės, kuri Šventojo Rašto autorius įkvėpė atrasti panašumą tarp Dievo ir piemens. Mes, lietuviai, ir norėdami neįstengtume vaizduoti Dievo avių kaimenės viduryje. Nebuvome nomadai, kuriems piemuo yra itin svarbus ir pagarbos vertas asmuo, nes nuo jo rūpestingumo priklausė ne tik bandos, bet ir žmonių gyvybė. Mūsų liaudies dainų piemenukas – vargdienėlis, laukiantis patekančios saulės. Jo santykis su banda – paguodos, užtarimo ieškojimas, o nereitai – vien skurdas savo dalioje.

Žinia, pats Jėzus nei vaikystėje, nei suaugęs bandos neganė kaip karalius Dovydas. Vadindamas save „**Geruoju Ganytoju**” ar „**Avių vartais**”, Jėzus rėmėsi ne asmenine patirtimi, bet Senojo Testamento tradicija, kuri nesyk naudojasi avių kaimenės ir piemens motyvais rodydama, kokie turi būti santykiai tarp Izraelio tautos ir atsakingų už jos likimą vadų – karalių, teisėjų, kunigų, seniūnų. Būti savo tautos piemeniu – ypatingas pašaukimas ir Dievo dovana. Yra tikri ir netikri piemenys; pastaruosius pranašas Jeremijas apibūdina kaip kvailus ir savanaudžius žmonių klaidintojus. Izraelio tautos piemeniu gali būti paskelbtas net pagonis ir svetimtautis persų karalius Kiras, tapęs Dievo sumanymų vykdytoju.

Senojo Testamento puslapiuose pats Dievas kartais išskyla kaip švelnus ir rūpestingas piemuo, vedantis savo avis prie vandens šaltinių ir vešlių ganyklų, gydantis ir saugantis jas. Evangelijose Jėzaus asmuo dar dažniau siejamas su piemens įvaizdžiu. Net Luko užrašytuose pasakojimuose apie Jėzaus gimimą galima įžvelgti šią paralelę (tvartas, šienas, gyvulių ėdžios, Betliejaus piemenukai). O garsusis palyginimas apie paklydėlę avį, dėl kurios piemuo palieka 99 nepaklydusias, visoms krikščionių kartoms išliks bene šilčiausiu ir iškalbingiausiu Jėzaus apibūdinimu.

Prisiminę vaikystės paveikslėlius, kur dailiai apvilktas ir

sušukuotas Išganytojas džiaugiasi klusnių avelių draugija, galėtume paklausti, kuo visa tai skiriasi nuo baroko laikų pastorių su gražiais piemenėliais, grožio bei dorybių įsikūnijimu? Ar **Gerojo Ganytojo** metafora prasminga tik tuo, kad sužadina „gerų laikų“ ilgesį?

Jono Evangelijos dešimtas skyrius, kurio ištraukos kasmet skaitomos Gerojo Ganytojo sekmadienį, nuvilia visus krikščioniškų idilijų mėgėjus. Evangelistas Jonas žino, kad šis piemu už savo kaimenę turi guldyti gyvybę. Gelbėdamas avis, Jis taps viena iš jų. Užuoat pabėgęs ar pasislėpęs pavojaus valandą, Jis atsistos savo kaimenės priešakyje ir pasakys: „Tai aš“. Jis bus pasmerktas ir nužudytas. Ant savo pečių Jis neš ne paklydusią avį, bet kryžiaus skersinį, gėdos ir paniekos medį.

Ir dar viena aplinkybė, kuri neleidžia paskęsti saldžiose svajonėse. Jėzus, gerasis **piemu**, nuolat kviečia akistaton netikrus ganytojus – vagis ir plėšikus, kurie ateina „vogti, žudyti, naikinti“. Graikų kalbos žodis „thyein“, kurį esame išsivertę veiksmazodžiu „žudyti“, Naujojo Testamento tekstuose turi aiškų ryšį su šventyklos aukomis. Pjauti, skersti – toks galėtų būti tikslesnis jo atitikmuo.

Minėdamas šią Evangelijos ištrauką, bičiulis kunigas neseniai rašė: „Nenoriu avidės, kurioje skerdžiamas žmogaus ir Dievo santykis“. Gerajam gydytojui avys nėra tik mėsa ir vilnos: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, - kad apsieiai jo turėtų“ (Jn 10, 10). Avys staiga pasitraukia. Lieka žmogus. Ir Jėzus – kiekvienam atviri vartai, - į gyvenimą, ne į skerdyklą.

„Aš nesugebu gyventi, tačiau nedrįstu mirti. Mano gyvenimas beprasmis. Ką man daryti?“ – šiuos žodžius pasakė pasimetęs žmogus, nematantis išeities iš painiavos ir tuštumos.

Visi mes turime gyventi. Tik kaip? Daugelis žmonių gyvena be galo monotonišką gyvenimą: darbas, valgis ir miegas. Jiems gyvenimas yra pinigų ir materialinių gėrybių vaikymasis,

kai turima iš ko gyventi, bet nėra kam gyventi.

Laikas niekada nestovi vietoje. Dienos virsta savaitėmis, mėnesiais, metais. Žiūrėk, ir praėjo visas gyvenimas. Ką jis tau davė? Ar tai ne klausimas, kurį reikia iš esmės išnagrinėti: kodėl aš gyvenu? Kam gyvenu?

Tik Kristuje randame gyvenimo prasmę. Jis yra atsakymas! Kitokio atsakymo ieškojimas būtų savęs apgaudinėjimas. Jėzus sako, kad Jis atėjo, jog mes apsiečiai turėtume gyvenimo – turtingo dvasinio gyvenimo, kuriame visko yra daugiau, negu mums reikia.

Imk stiklinę ir ją pripildyk iki pat kraštų, bet pabandyk įpilti dar truputį daugiau ir vanduo bėgs per kraštus. Taip yra ir su krikščioniu, gyvenančiu pertekusį gyvenimą. Jis turi iš ko duoti kitiems. „Kas mane tiki, kaip Raštas sako, iš to vidaus plūs gyvojo vandens upės“ (Jn 7, 38).

Jeigu mes turime per mažai dvasios gyvenimo, tai ne dėl to, kad kažkas bloga atsitiko gyvenimo šaltiniui. Jis neišsekęs ir niekada neišseks. Taip yra greičiausiai dėl to, kad mes neprieiname prie šaltinio ir iš jo nepasisemiame.

Tad semkimės, kol galime prieiti prie šaltinio!

Jėzau, mano Gerasis Ganytojai, mokyk mane atsigerti iš šio Šaltinio, kad galėčiau išgirsti ir atpažinti Tavo balsą ir leisk man būti Tavo balsu kitiems, bei šaltiniu, kad galėtų kiti numalšinti dvasinį troškulį.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 04 21

TENEIŠSIGĀSTA JŪSŪ ŠIRDYS

V Velykų sekmadienis

Jn 14, 1-12

Šio sekmadienio Evangelijos ištrauka – tai dalis vadina-
mų „**Jėzaus atsisveikinimo kalbų**“. Dar kitaip šie žodžiai vadi-
nami „**Jėzaus testamentu**“. Mokiniai susiduria su neišvengia-
ma skaudžia realybe – Mokytojas greitai pasitrauks.

Žodis „einu“ taip dažnai pasikartoja šioje Jėzaus kalbo-
je, tarsi Išganytojas norėtų sudaužyti dar buvusias iliuzijas. Kal-
bama apie **širdį, namus, vietą, kelionę**. Visi šie žodžiai naudo-
jami kasdieninėje mūsų kalboje, tačiau Jėzaus lūpose šiomis
akimirkomis įgauna ypatingą reikšmę. Mokytojas prabyla šiais
žodžiais į savo mokinius, kad **išvytų baimę** iš jų širdžių, kad jie
būtų tvirti ir drąsūs. Todėl, kalbėdamas apie savo iškeliavimą,
Jis pabrėžia, kad šis atsiskyrimas nėra galutinis, kad atitolini-
mas nėra neištaisomas.

Iš tiesų, Jis kalba apaštalams tik apie atsitolinimą, kas vi-
siškai nereiškia nebuvimo, tuštumos, tačiau kitoki, skirtingą bu-
vimą. Be to, Kristus neišeina iš pasaulio todėl, kad Jam čia bū-
tų nusibodę arba nebeturėtų ką veikti. Jis eina pirma savųjų.
Eina, kad parodytų galutinę buveinę, paruoštą vietą taip pat ir
jiems. Kad neišsigastų būsimos kančios, Jis užtikrina mokinius
– „kai nuėjęs paruošiu, vėl sugrįšiu ir jus pas save pasiimsiu“
(Jn 14, 3).

Galiausiai Jėzus atskleidžia pačią svarbiausią paslaptį –

Jis neišeina į kažkokią nežinomą vietą, Jėzui svetimas tolimas, bet eina pas Tėvą. Tėvas tampa tuo asmeniu, prie kurio galiausiai skirta prisiglausti ir mokiniams. Jie, sekdami Kristaus pėdomis, taip pat ėjo į Tėvo namus. Tiesa, jie kol kas dar aiškiai nežino, kad šis kelias veda per spjūvius, panieką, erškėčius ir kryžių. Tačiau Tėvas jiems jau nebėra nepažįstamas, nes jie jau matė Jo veidą. Kristus labai aiškiai sako: „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą!” (Jn 14, 9).

Taip apaštalams viskas tampa labai aišku. Skauda išsiskyrimo žaizdą, tačiau kelias tampa visiškai aiškus. Tai kelionė pas TĄ, kurį esi pamilęs ir Juo pasitiki. Iš tiesų, savo kalbomis Jėzus padarė mokinių širdyse žaizdą, tačiau drauge ji tampa durimis, kurios veda į amžinąją vienybę su Dievu. Ypatingo dėmesio užsitarnauja Kristaus posakis apie tai, kad kas yra matęs Jį, yra matęs ir Tėvą. Kristus yra Dievo atvaizdas, Jo dėka mums atvertas kelias į nepasiekiamus tolius. Mes galime stebėtis, medituoti, džiaugtis laime.

Iš tiesų, šio sekmadienio Evangelija skirta suraminimui ir paguodai. Joje keistai sumišęs atsisveikinimo liūdesys ir šviesi viltis. Tačiau svarbiausia – **ji visa tarsi ištisinė meilės istorija**, pasakojimas apie tai, **kad Dievas myli žmones, užtat ir žmonės išmoko Jį pamilti**.

Tačiau šio sekmadienio Evangelija mums pamąstyti kelia klausimą kodėl iš mūsų tarpo pasitraukė šventės džiaugsmas ir mūsų pačių, mūsų artimųjų šeimose įsivyrėja liūdesys, neapykanta ir visos kitos blogybės. Žodžiu, gyvenimas apkarsta ir apkarsta tiek, kad jau nebenorima gyventi. Toji priežastis – tai **bailumas**. „Tegul neišsigąsta jūsų širdys!” (Jn 14, 1). Jėzus šiuos žodžius kalbėjo mokiniams prieš savo kančią.

Jam pradėjus kalbėti, kad reikės kentėti, o paskui ir mirti, mokiniai ne juokais ėmė abejoti, ar iš tikrųjų Jėzus yra Kristus Išganytojas, mat žinojo ir neabejojo **tiesa**, kad Dievas yra

amžinai gyvas. Štai tada Jėzus ir drąsina juos: tegul neišsigąsta jų širdys.

O šiandien mums visiems ar nereikalingas toks Jėzaus padaršinimas? Ar nebeliko to bailumo mummyse pačiuose? Manau, kad jo nei kiek nesumažėjo, tik, amžiams bėgant, jis keičia savo formas. Kiekvienas blogis kartu pakiša mums ir mintį, kad Dievas pasitraukęs nuo mūsų, pamiršęs mus ar net visiškai miręs. Ir nebūtina skaityti Ničę, kad tai išgirstume.

Tėveliai ir seneliai, tegul neišsigąsta jų širdys, kai sužinote, kad vėluoja pensijos, o piniginiuose švilpauja vėjai, teneišsigąsta, kai jų mylimas sūnus ar dukra, sekmadienio rytą atsikėlę, į jų kvietimą dalyvauti Šv. Mišiose, atsainiai atsako: šiandien turiu daug darbo ir neturiu laiko ten vaikščioti. Teneišsigąsta, kai, išleidę vaikus į gyvenimą, retokai esate pamaloninami trumpu telefono skambučiu ar laišku, o dar rečiau juos pačius pamatote, nebent jau nebeturi ko valgyti. Ir nesigraukite, kaltindami tik save dėl tokio jų gyvenimo.

Pasaulis atmetė Kristų, Jo mokslą, Jo gyvenimą. Jėzus Kristus jam nebėra nei **tiesa**, nei **kelias**, nei **gyvenimas**. Žodžiu, kaip sako psalmė, tapo akmeniu, kurį statytojai atmetė bet kuris tapo kertiniu akmeniu, ant kurio stovi iš nuodėmės gelbstinti Bažnyčia.

Tėveliai, jūsų meilė yra pirmoji rišanti medžiaga, kuri viską sujungia su Dievu, žmogumi ir pasauliu. Negailėkite jos ir nebijokite, jei vaikas ir išsiteplios iki ausų. Jis liks jums dėkingas, nors to ir niekada nepasakytų. Jame bus pastatyti dvasiniai namai. Statykite juos, kad kartais, kai jus aplankys šventė, turėtumėte kur ją priimti.

„Nebijokite!“ – kaip dažnai **Šventajame Rašte** sutinkamas žodis. Šį kartą mokiniai yra sunerimę. Juos gąsdina Jėzaus pasitraukimas ir pasaulio priešiškusmas. Jų tikėjimas pradeda svyruoti, juos apima nesaugumo jausmas. Jėzus šioje ne-

rimo akivaizdoje kviečia pasitikėti Dievu ir Juo. Tikėjimas yra atsakas į išganymo žinią, bet kartu tikėjimas yra ir tvirtas pasitikėjimas nerimo akivaizdoje, rodantis vidinę ramybę. Tikėti ne kažkuo ar viskuo, bet tikėti Dievu ir kartu Jėzumi, kuris tampa istoriniu **tikėjimo garantu**. Ir norėdamas dar labiau sustiprinti mokinių tikėjimą, Jėzus ima kalbėti apie Tėvo namus, apie buveines. Žmogui natūraliai norisi jas nusakyti, geografiškai įsivaizduojant danguje daugybę šiltų vietelių. Žmogus nori žinoti, kas bus po mirties, ar mirtis yra visa ko pabaiga; kartu su namų sąvoka siejamas saugumo, ramybės, šilumos jausmas.

Pagal evangelistą Joną Tėvo **namai** ir Dievo karalystė yra sinonimai ir per visą Evangeliją vietos sąvoka yra vartojama kaip simbolis išreikšti santykį. Namų sąvoka išreiškia Dievo ir Jėzaus intymų santykį. Naujame Testamente Dievo Namai yra pats Jėzus, nes Jame ir per Jį žmonija sutinka **Tėvą**. Mokiniai irgi yra kviečiami į šį intymų santykį su Dievu. Net ir toje laidotuvių giesmėje žodžiai „namo, namo, grįžtu namo“ nusako tam tikra prasme augustiniskąjį posakį: „Sutvėrei, Dieve, mane sau ir nenurims mano širdis, kol neras atilsio Tavysė“.

Evangelisto Jono atsakas yra toks: **Dievas realesnis už pačią mirtį**. Ir tada Jėzus prabyla apie kelią į **Namus**. Judaizme kelio sąvoka išreiškia išmintingą gyvenimo būdą, gyvenimo pagal įstatymą ir Dievo valią.

Kitose religijose kelio sąvoka išreiškia kryptį, tikslą, vedantį į išganymą, atpirkimą. Tomo klausimas apie kelią rodo jo nesupratimą, ką Jėzus nori pasakyti. Tomas kelią suvokia, kaip geografinį terminą. Jėzus nesako, kad Jis žino kelią, Jėzus pareiškia, kad **Jis pats yra kelias**. Žinoti kelią – reiškia pažinti patį Jėzų. Jėzus pats yra žmonijos kelias pas Dievą. Jėzuje galime atrasti atsakymus į gyvenimo prasmės, tikslo klausimus. Jis yra **Kelias pas Tėvą**, nes Jo Tėvo pažinimas nėra sužalotas nuodėmės, jis yra iš Tėvo atėjęs. Žmonės žino kelią pas Dievą,

nes Jėzuje pats Dievas atėjo pas juos.

Įdomi detalė – Jėzus nesako, kad niekas nenuėina pas Dievą kaip tik per mane, bet pareiškė: niekas nenuėina pas Tėvą, kaip tik per mane. Tai dar labiau išryškina Jėzaus intymų santykį su Dievu, kaip Tėvu, ir kartu per įsikūnijimą apreiškė žmonijai Dievą kaip Tėvą. Dievas yra **tas**, kurį mokiniai pažįsta per Jėzaus gyvenimą bei mirtį. Kartu tai parodo, kad kitos religijos taip pat gali pažinti Dievą, bet pažinti Dievą kaip Tėvą galima tik per Jėzų. Jeigu Jėzus yra kelias, tada tikėjimas, kaip mūsų atsakas į Apreiškimą, taip pat turi būti suprantamas, kaip kelias.

Tikėjimas yra dinamiškas, gyvybingas, tikėjimas yra nuolatinis ėjimas, tikėjimas išreiškia ryšį su Jėzumi, bet kartu jis reiškia nuolatinį, atsinaujinantį Jėzaus ieškojimą. Jėzus kartu nusako save ir kaip tiesą bei gyvenimą. Tiesa nusakoma kaip besąlygiškas pasitikėjimas Dievu, Jo veikimu, apreiškimu, įsakymais, Jo ištikima meile žmogui. Tie, kurie pasitiki Dievo Žodžiu ir apreiškimu, ir tuo vadovaujasi gyvenime, tie dalyvauja Dievo tiesoje.

Dievo tiesa susitinka su žmonija Jėzuje. Jame Dievas dovanuoja žmonijai išlaisvinančią tiesą. Jėzus yra gyvenimas, nes Jis nugalėjo mirtį. Žmogiškasis gyvenimas įgyja savo pilnatvę tik santykyje su Dievu. Jėzus, Žmogaus Sūnus, yra eschatologinio gyvenimo davėjas ir šis gyvenimas nėra kažkokia tolimesne ateitis ar vien pomirtinė būseną. Tikėjimas yra amžino gyvenimo pradžia.

Tikėjimo žmogus čia ir dabar gauna naują eschatologinę gyvenimo kokybę. Tikėjimas yra lemiamas žingsnis, kuriuo mes pereiname iš mirties į gyvenimą, nes per Jėzų dalyvaujame Dievo bendrystėje ir tik šitoje bendrystėje įmanomas prasmingas, laimingas ir džiaugsmingas gyvenimas. Kiekvienas savo gyvenime keliaujame skirtingais takeliais ir klystkeliais, nežinia kur

vedančiais, bet jeigu kas savo gyvenime sutiko **tą ir juo patikėjo**, patikėjo Juo kaip gyvenimo ir tiesos keliu, tas, net ir klystkeliais keliaudamas, galiausiai išeis arba bus išvestas į dieviškąjį kelią, kuris nuves į galutinę susitikimo vietą su visais ir su **tu**, apie kurį buvo kalbėta. Mūsų vieškeliai savaip gražūs, savaip skausmingi, bet su Juo jau nebaisu keliauti.

Dabar pažvelkime į dvi dukras, kurių kelias buvo **Jėzus**. Prisiminsime tikriausiai daugeliui pažįstamą **Martą Roben** (Marthe Robin), apie kurią sakoma, kad jos gyslomis tekėjo paties Jėzaus kraujas.

XX amžiaus pradžia, Prancūzija. Ta pati Prancūzija, kuri dar revoliucijos laikais pametė tikėjimą. Ta pati Prancūzija, kuriai (ir ne tik jai) ką tik kelelį apšvietė joje gimusi ir mylėjusi Viešpaties sužadėtinė šventoji Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė. Viena vertus, Prancūzija pametusi tikėjimą, kita vertus, tie, kurie joje dar likę ištikimi Dievui... skaičiuoja savo „nuopelnus“: dorybes, gerus darbus, marinimosi praktikas ir pan., trumpai kalbant, „užsidirbinėja dangų“, su neprilygstama meile Dievo jau dovano-tą. Ačiū Dievui už Teresėlę, su didžiule širdies ir proto laisve sakiusią: „Einu pas Dievą be jokių nuopelnų, tuščiomis rankomis, silpna ir mažutė. Kaip tik todėl mane Dievas pats paims ir pasisodins ant kelių“. Ačiū Dievui ir už tuoj po jos gyvenusią Martą Roben, raginusią pasiaukojimu Jėzui per Mariją išsivaduoti nuo savo nuopelnų naštos.

Dabar panašios mintys daugeliui gali pasirodyti girdėtos. Bet kaip tik todėl ir girdėtos, kad mes jau turėjome Teresėlę ir Martą. Tiksliau tariant, turime. Tais laikais tai buvo tokia naujiena, kad jeigu ne meile trykštantis visas jų gyvenimas ir, jeigu ne tokia mirtis, kokia miršta šventieji (didžiausia meilė Dievui ir tvirčiausias pasitikėjimas Dievu skaudžiausiose kančiose ir tikėjimo tamsoje), tai vargu ar, pavyzdžiui, Teresėlės perduota žinia nebūtų palaikyta erezijomis. Prisiminkime, kokiame tikė-

jimo kelionės etape tais laikais buvo Bažnyčia, ir suprasime, kodėl beveik bemokslė Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė vadinama Bažnyčios Mokytoja, - Dievo ir Bažnyčios moksle ji toli prano-ko to meto mokslo žmones.

Šioji Teresėlė Bažnyčią palydėjo prie XX amžiaus slenks-čio. XX amžiuje pasitiko kita Dievo dukra – Marta Roben. Te-resėlei iškeliavus pas **mylimąjį**, po 5 metų Prancūzijoje gimsta Marta, kuri pati tikintiesiems (ir ne tik jiems) buvo ir žinia, ir pamoka.

Marta gimė nuoširdžiai tikinčių valstiečių šeimoje, būdama dešimties metų priėmė pirmąją šventąją Komuniją. Toji akimirka, kaip ji pati sakė, buvo jos atsidavimas Viešpačiui. Ligos vargina-ma dvidešimtmetė Marta ima suprasti, kad jos kelias bus kančios kelias. Suklumpa ir ištaria „taip“. 23-ųjų metų Marta parašo pasi-aukojimo laišką – savęs atsižadėjimo ir atsidavimo Dievo meilei ir valiai aktą: „<...> Nuo šiandien atsiduodu Tau visiškai ir negriž-tamai. O mano sielos mylimasis, tenoriu vien Tavęs <...>. Priimk šią auką, kurią kiekvieną dieną ir kiekvieną valandą tyloje Tau aukoju <...>“. Kaip sakė ne vieną knygą apie ją parašęs Rai-mond Peyret, „Nuo šiol jos tarnystė – glūdi Dievuje, stovėti prie pragaro vartų, kad nusidėjėliai pro juos neižengtų“.

26-rių metų Marta jau nebegali valgyti, nei gerti (organiz-mas nieko nepriima), nei miegoti. Taip ji gyvens daugiau nei 50 metų, nors natūraliai be vandens negalėtų išgyventi nė savaitės.

Vienintelis, bet būtinas, jos maistas yra Eucharistija. „Per ją <...>, kurios vienintelis maistas 50 metų buvo tik Eucharis-tija, supratome, kad ‘Jo Kūnas yra tikrasis maistas’, - rašoma Judo Liūto ir Aukos Avinėlio bendruomenių reguloje.

Būdama 28 metų, gauna Kristaus kančios žymes – stig-mas. Nuo to meto 51-rius metus (iki iškeliavimo pas Tėvą) iš jos žaizdų teka kraujas. Iš žaizdų tosios, kuri negėrė nė vandens!

Vis dėlto ne tai nuostabiausia. Ir ne tai, kad kas savaitę ji

išgyvendavo kančią, mirtį ir prisikėlimą; penktadieniais būdavo lyg mirusi, nė nekvėpuodavo, o sekmadieniais atsigaudavo lyg per reanimaciją. Ne tai. Neįprastų, mokslui nesuprantamų reiškinių pasaulyje yra ne vienas. Nebūtinai kiekvieno jų šaltinis turėtų būti Dievas – juk, kaip sakoma, ir piktasis gali apsimesti šviesos angelu. Kaip tik todėl paskutiniaisiais laikais Bažnyčia neskuba žmonių skelbti šventaisiais, tiria kiekvieną su tuo žmogumi susijusią detalę ir dažnai praeina daugybė metų (juk tokie tyrimai brangiai kainuoja ir prireikia daug laiko), kol iškilmingai paskelbia, kad štai tas žmogus yra mums tinkamas ištikimybės ir meilės Dievui pavyzdys, iš jo galime mokytis.

Gražiausia yra toji meilė, persunkusi visą Martos gyvenimą. Paties Dievo meilė. Gražiausia yra tai, kad jos jau tarsi nebuvo – Jis pats joje mylėjo, gyveno, kentėjo, džiaugėsi. Kai žmogus kenčia fiziškai, ligoj ar senatvėj, tai dažnai kenčia ir dvasiškai. Silps- tant kūnui, silpsta ir visos kitos žmogaus galios, tarp jų ir dvasios gebėjimas **justi** ryšį su Dievu. Ateina metas gynam tikėjimui, anaiptol nečiūčiuojamam smagių jausmų. Štai kodėl visą žmogaus gyvenimą karūnuoja jo mirtis – čia galime išvysti didžiausią, iki galo ištverusią meilę. Kuo sunkesnės kančios, kuo labiau žmogus nusilpęs, tuo didesnės reikia meilės, kad ištvertum tikėjime. Dabar, turint mintyje Martos pakeltas kančias, kaip suskamba tose kančiose ištryškęs džiugus jos šūkis: „Niekuomet, niekuomet neatsidžiaugsime, kad visą savo gyvenimą atidavėme Dievui!”

Marta mirė viena. Ji jau tiek kartų buvo beveik mirusi, kad tikriausiai visi tikėjosi, jog ji, kaip visada, atsigaus. Kas savaitę tarsi agonijoje suvaitojusi „Mano Tėve, kodėl mane apleidai”, veikiai nurimdavo su žodžiais „Mano Dieve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią”. Tiek metų kas savaitę visa tai iškėsdavo, tad labiausiai tikėtina, kad ir ši paskutinį kartą ji ištverė meilėje Dievui, o Viešpats šįkart iki galo iš klausė jos prašymą: „Mano mylimasis, tik Tavyje aš noriu gyventi – ir mirti tik Tavyje”.

Taigi toji meilė... ir meilės vaisiai. Vienas įstabiausių – nepaprastai gyvas krikščioniškosios meilės židinių sąjūdis. Iš glaudžios vienybės su Jėzumi tryško ir Martos jautrumas Dievo valiai, tad neuostabu, kad ji tiesiog „pataikydavo“ – tai, ką ji ragindavo daryti, net, atrodytų, nesant pakankamo pagrindo, tapdavo tikrove. Taip atsirado ir minėtasis sąjūdis. Ji pati kuo uoliausiai darbavosi jo ištakose. Nesuskaičiuojama daugybė jos padiktuotų laiškų – kiekvieną pasiekę žodžiai išnešioti maldoje, daugybė išmylėtų žmonių, surašintų, padrąsintų, atsivertusių. Iš tos glaudžiausios bendrystės su Jėzumi liejosi ir širdžių pažinimas, o to sužavėtas ne vienas žmogus pasmalsaudavo ir apie ateities įvykius. Tokiais atvejais Martos atsakymas paprastas ir skaidrus: „aš nežinau nieko kito, tik viena: **ateitis – tai Jėzus**“, „žinau tik vieną maloningą įvykį“.

Tad likime šio maloningojo įvykio – Jėzaus Kristaus – aki-vaizdoje, su Viešpačiui besilenkiančia širdimi ir su Jo sužadėtinės Martos malda: „**O Švenčiausioji ir Amžinoji Trejybė, garbinu ir šlovinu Tave už Tave pačią ir už Tavo kūrinus...**“

Ačiū Tau, Jėzau, kad kvieti mus pažinti ir mylėti Tėvą, kaip Tu myli, ir vaikščioti Dvasios vedamiems. Mokyk mane gyventi visą gyvenimą su Tavimi, kad galėčiau juo dalintis su kitais.

Tegul šios dvi šventosios – Teresėlė ir Marta – padeda ir mums pilnutinai suprasti Kristaus žodžius, kad neužmirštume, jog Kristus yra **Kelias, kuriuo aš turiu eiti**. Jis yra vienintelė **Tiesa**, kuria aš turiu vadovautis ir kurios turiu siekti. Jis yra **Gyvenimas** ir tik Jame patirsime nesibaigiantį džiaugsmą ir laimę.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 04 28

JEI MYLITE - LAIKYSITĖS

VI Velykų sekmadienis

Jn 14, 15-21

Bažnyčios užduotis yra augti ir skleisti pasaulyje, jai taip pat skirta kentėti; Jai skirta vargti ir drauge džiaugtis Dievo ramybe. Jos įtaka pasauliui atrodo nežymi – tai išorinė Jos gyvenimo pusė, vidinė Jos pusė yra nematoma – tai Jėzus Kristus, Joje esantis ir veikiantis Tėvo pavedimu ir Šventosios Dvasios galia.

Bažnyčia egzistuoja ir šiandien. Ji yra gyva, kur Kristus yra mumyse, o mes gyvename ir veikame Jo Dvasioje. Tai mes esame Bažnyčia. Ji veikia pasaulyje per mus ir kur Jos veikla sutrinka – tai mes esame kalti, aplaidūs ar net abejingi...

Mokslas ir technika savo žodynuose neturi žodžių „negalima, neįmanoma“. Kai jau atomas suskaldytas, kai kosmoso erdvė šturmuojama, atrodo, kad nėra neišsprendžiamų problemų. Deja, gyvenime visai yra kitaip: gausėja nusikaltimų, gausėja keliuose avarijų, stichinių nelaimių, žmonijai netgi graso bado šmėkla. Taip pat yra problemų ir Bažnyčioje: mažai kas dalyvauja Šv. Mišiose, stokojama pašaukimų į kunigystę ir vienuolinį luomą. Reikėtų žinoti, kad šių problemų sprendimas priklauso ne vien nuo mūsų, todėl Bažnyčia jaučiasi rami. Ją saugo ir globoja Kristus bei Šventoji Dvasia. Mums reikia tik atsiliepti.

Paskutinėmis Jėzaus Kristaus gyvenimo žemėje dienomis Jo mokinius kamavo nerimas dėl savos ateities. Ne tik apaštalai, bet visi matė tautos vyresniųjų priešiškumą ir begalines pastan-

gas pasmerkti ir nužudyti Didįjį Palestinos Mokytoją. Apaštalas Jonas yra palikęs gana ilgą Jėzaus Kristaus atsisveikinimo kalbą, kuri apima net 4 skyrius (Jn 14-17). Ši kalba pasakyta pačiomis paskutinėmis Jo gyvenimo valandomis. Šią Viešpaties kalbą turėtume nuolatos pasiskaityti, nes mūsų kasdieninio gyvenimo aplinkybės labai dažnai panašios į ano meto aplinkybes.

Čia vyrauja dvasinis pakilimas, čia vėl – nuosmukis. Tarybiniais laikais buvo kalbama, kad jeigu būtų sąžinės laisvė, bažnyčiose netilptų žmonės. Bet, deja, to nėra... Buvo tada ir dabar ieškoma būdų, kaip pateisinti save ir savo neteisingą gyvenimą. Nelengva žmogui, įpratusiam sukčiauti, vogti, meluoti, tingėti ir būti okupacinės sistemos sraigteliu, staiga pakeisti gyvenimo kryptį ir apsigyventi ne tik tikėjimo drabužį, bet priimti ir jo esmę, ne tik laisvės svajonę, bet ir didelius įpareigojimus. Daugumos meilė atšalo ir pasiliko prie seno gyvenimo raugo, kuriame Dievui nebuvo ir beveik nėra vietos. Štai šiandien mes ir vėl pilni nerimo, baimės, netgi liūdesio: kas bus toliau, kaip gyvensime ir ko turėsime klausyti? Bet ar norime išgirsti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žodžius: „Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir apsigyvensime“ (Jn 14, 23).

O gal klausysimės tik tų, kurie siūlo greičiau bėgti į Nato ar Europą?

Jėzus Kristus savo apaštalams, o drauge ir būsimiesiems savo sekėjams pažadėjo palikti brangiausią dovaną – Tiesos Dvasią, be kurios žmogus negali būti saugus šioje žemėje. Jėzus sakė, kad pasaulis neįstengia priimti Tiesos Dvasios, nes jos nepažįsta. Pilname egoizmo, susvetimėjimo, netiesos ir nusikaltimų pasaulyje mums vis tiek reikia gyventi, ir tai nuolat mus gąsdina. Dėl savo menkų bėdų mes nepastebime, kas vyksta pasaulyje ir kur liejasi visiškai nekaltas kraujas. Šitokios baisios grimasos pasaulio, nepriimančio Tiesos Dvasios ir galvotūkiais lekiančio į susinaikinimą.

Prancūzų rašytojo **Stendalio** knygoje „**Raudona ir juoda**“ galime rasti ir mums labai prasmingus žodžius: „Ach, kad sutikčiau kunigą, tikrą kunigą!“ Taip jau yra, kad žmonės ieško to, kas būtų pažymėta tikru “kokybės ženklu”. Tai tinka ne vien prekėms, pramonės gaminiams. Ne vieno lūpose pasigirsta žodžiai: ach, kad sutikčiau tikrą meilę; kad sutikčiau tikrą vyrą, kad sutikčiau tikrą draugą. Ieškoma taip pat ir tikrų kunigų. Lygiai taip pat ieškoma ir tikrų krikščionių.

Indų tautos vadas **Mahatma Gandhi** labai gerbė Evangeliją, labai gerbė Kristų, bet apie krikščionis atsiliepdavo nekaip – todėl jis ir netapo krikščioniu. Tai labai skaudė tiesa mums, kad pasaulis taip atsiliepia apie mus – krikščionis. Vadinas, mūsų nespindi krikščioniškas gyvenimas, mes blogai liudijame Kristų ar visiškai tylime.

Daugelis krikščionių save teisingai, o kitus smerkia, todėl ir nenori priklausyti Kristaus įsteigta Bažnyčiai. Jie aiškina: „Aš nieko bloga nedarau. Kuo aš blogesnis už kitus?“ Šitaip šeima ir visuomenė galų gale ima gyventi ne tik be Bažnyčios, bet ir be Dievo.

Krikščionybė – tai Kristus. Krikščionis laikosi Kristaus ir Jo nurodymų. Krikščionybė – tai yra visa, kas yra Kristus ir kas kyla iš Jo – Jo žodžiai, darbai ir visas gyvenimas. Kas priima Kristų ir Jį tiki, tampa Jo draugu, Jo broliu, seserimi – Kristaus žmogumi, krikščionimi. Tarp jo ir Kristaus yra kažkoks bendrumas – bendrumas minčių, darbų ir gyvenimo. Apaštalas Paulius tai nusakė: „Gyvenu jau nebe aš, bet manyje gyvena Kristus“.

Daug žmonių nevertina krikščionių todėl, kad juose nemato Kristaus dvasios ir meilės. Dauguma gyvena kaip patogiau ir lengviau, o nežiūrima, kaip mūsų vietoje elgtųsi Kristus, nežiūrima, ką tokiu atveju sako Kristus.

...Didįjį Ketvirtadienį, po vakarinių Šv. Mišių, keliu ėjo būrelis žmonių. Jų nuotaika tikrai buvo šventiška, pakili. Kalbėjosi apie Didžiojo Ketvirtadienio pamaldų prasmę ir jų grožį. Kelio

pakraštyje pastebėjo kažką gulint. Priėjo arčiau, žiūri vyras, toliau guli aplamdytas jo dviratis. Nusprendė, kad tai girtas, ir visi nuėjo toliau. Ryte jie sužinojo, kad šis vyras **paliko žmoną ir keturis vaikučius**, ir jo gyvo šeima daugiau nepamatys. Jis mirė tą pačią naktį, „greitosios pagalbos“ nuvežtas į ligoninę. Jį užkliudė pravažiuojantis automobilis ir sunkiai sužeidė. Bet gydytojai tvirtino, kad jį buvo galima išgelbėti, jei tik kas anksčiau būtų pranešęs ar čia atvežę. Kažin, ar toks abejingumas suderinamas su krikščionybė, su meile, su gailestingumu ir su Tiesos Dvasia?

Nereikia daug įžvalgumo, kad šiandien pamatytume pasaulio vaikų lėkimą į bedugnę, o kitų – išgastį, norą atsitverti nuo pasaulio ir atgailaujant laukti laikų pabaigos. Tačiau šiandien Jėzus nori mus paguosti: „Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę. Ne taip aš ją duodu, kaip duoda pasaulis. Tenebūkštuoja jūsų širdys ir teneliūdi!“ (Jn 14, 27). Jėzus Kristus mus kviečia atverti savo širdis, kad ateitų ir mumyse apsigyventų Tiesos Dvasia.

Reikia rimtai laikytis Viešpaties žodžių, dažniau paimti į rankas Šventąjį Raštą ir tyloje pamąstyti, ką Dievas nori man pasakyti. Gal reikia iš pagrindų keisti savo gyvenimą, išmesti iš širdies neapykantą, nutraukti neleistinus ryšius, o gal labiau gilintis į kitų vargus ir kitus labiau suprasti. **Didžiulė mūsų laikmečio nelaimė ta, kad mus kalbinančią Tiesos Dvasią užgožia reklamų, televizijos ir diskotekų triukšmas**, ir netikros pasaulio žvaigždės pradeda rodyti kelią. Tada ir pasiklystame šio pasaulio keliuose, o kai kam net ateina mintis pasitraukti iš gyvenimo. Yra tik vienas protingas patarimas – labiau reikia klausyti Dievo Dvasios, o ne pasaulio ir kasdien ieškokime **To**, kuris pažadėjo: „Nepaliksiu jūsų našlaičiais“ (Jn 14, 18).

Tikriausiai visi esame kada nors išgyvenę vienvietės sielvaratą. Vieni – mirus sutuoktiniui ar draugui, kiti – praradę tėvą ar vaiką... Karai, nelaimės, nusikaltimai, kai kuriuos galėjo sukrėsti asmeniškai. Kad ir kokia būtų mūsų išgyventos vienvietės prie-

žastis, tikriausiai suprasime apaštalų nerimą, artėjant išsiskyrimui su Jėzumi. Jėzus buvo daug brangesnis, nei „geras pažįstamas“ ar talentingas **Mokytojas**. Jis buvo daug daugiau net už draugą. Kažkokiu būdu Jėzus tapo jų gyvenimo pagrindu, ir minintis apie Jo praradimą turėjo būti nenusakomai skaudi.

Ką tuomet reiškė Jėzaus pažadas: „Nepaliksiu jūsų našlaičiais“ (Jn 14, 18). Ryšys, kuriuo jie turėjo laimės džiaugtis Jam gyvenant žemėje, nenutrūks. Per Šventąją Dvasią, apie kurią Jėzus sakė: „aš paprašysiu Tėvą, ir Jis atsiųs jums kitą Globėją“ (Jn 14, 16) Jis bus su jais, kad ir kur jie eitų.

Štai geroji žinia mums: ši Dovana dovanota ne vien Dvylikai. Sekminių dieną Petras skelbė: „Juk jums skirtas pažadas, taip pat jūsų vaikams ir visiems toli esantiems, kuriuos tik pasišauks Viešpats mūsų Dievas“ (Apd 2, 39). Kiekvieną akimirką Šventoji Dvasia, brangiausia mūsų Globėja, yra su mumis. Ji trokšte trokšta mus apkabinti, apreikšti Jėzų, padėti mums gyventi pagal Dievo Tėvo valią mums - mūsų laimės pamatą. Ji trokšta įkvėpti mus mylėti vieniems kitus, lipdyti mus pagal Jėzaus atvaizdą, parodyti mums mūsų nuodėmes, kad galėtume priimti atleidimą, ir mūsų širdys pasikeistų.

Kodėl kartais Dievas atrodo esąs toli, kai iš tiesų Jis taip arti mūsų? Kas žino... Vis dėlto visais atvejais melskimės, kad Šventoji Dvasia apreikštų mums Jo artumą (plg. Jn 14, 20-21). Dievas ištikimas, ir Jo Dvasia mūsų neapleis.

Poetė Regina Katinaitė-Lumpickienė poezijos knygoje „Gražinu tau laiką“, rašo: „nemylėti sunkiau nei numirti iš meilės“. Tai labai gerai suprantami žodžiai, kurie mus moko, kad niekada nepasiliktume be meilės.

...Miesto pakrašty, vėlų vakarą, iš nuošalios gatvės pasigirdo jaunos merginos riksmas. Ilgai, net kelias minutes, ji šaukėsi pagalbos lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, bet šios pagalbos nesulaukė. Buvo žmonių, kurie girdėjo šį riksmą. Tai du vyrai.

Teisingumo organams vienas taip pareiškė: „Aš pasiūliau draugui eiti gelbėti, bet jis patarė man nesikišti... Ką žinai, kiek jų ten yra... O paskui aiškinkis policijoje ar teisme... Daryk kaip nori, o aš einu miegoti. - Jis nuėjo miegoti, o aš vienas nedrįsau ten eiti...” taip rašė „Jaunimo gretos” (1977, Nr. 3).

Kažin, ar būtų ėjęs miegoti tas vyriškis, jei būtų išgirdęs savo dukros balsą? Reikia manyti, kad ir šiedu vyrai gal buvo ir krikštyti, gal save laikė giliai tikinčiais.

Nusikaltimas žmonėms – tai nusikaltimas ir pačiam Dievui. Šiuo atveju mummyse užgęsta krikščioniškumas.

„Jei mane mylite, - jūs laikysitės mano įsakymų” (Jn 14, 15), - sako Kristus. Jis reikalauja iš mūsų paklusnumo. Pagarba ir meilė neįmanoma be paklusnumo. Tiek mes esame Kristaus, kiek Jo klausome ir kiek vykdome, ko Jis iš mūsų reikalauja. Bet šis paklusnumas Kristui nėra sunkus ir mus žeminantis. Kristus kalba apie paslaptinę Globėją, apie Tiesos Dvasią, kuri stiprins tuos, kurie Jo klausys. Apaštalams buvo liepta eiti į platų pasaulį ir skelbti Jo mokslą – tai negirdėtas uždavinys, nepaprastai sunkus, viršijęs jų jėgas, reikalaujantis viso gyvenimo aukos. Jie įveikė šį uždavinį, nors buvo be galo sunku. Kas jiems davė jėgų, kas švietė kelyje? Tas paslaptinė Veikėjas, kuris Evangelijoje vadinamas Guodėju, Globėju, Šventąja Dvasia. Regimu būdu Šventoji Dvasia pasireiškė Sekminėse ir neatpažįstamai perkeitė apaštalus. Jų mintys jau buvo kitokios, negu pasaulio. Ten, kur pasaulis bijo ir liūdi, ten jie ryžosi ir džiaugėsi..

Tiesos Dvasia, Šventoji Dvasia pasiliko Bažnyčioje visiems laikams. Tai Ji mus veda į Dievą, į Tiesą, tai Ji mus palaiko sunkumuose ir parodo mums tai, kas gražu. Be Šventosios Dvasios veikimo sunku būtų paaiškinti, kaip nuodėmingoje žmogaus prigimtyje vis tik prigyja Evangelijos daigai. Tai vis Šventosios Dvasios darbas.

2001 m. visas pasaulis minėjo 775 metų jubiliejų, kai mirė šv. **Pranciškus Asyžietis**, padaręs labai didelę įtaką žmonijos

dvasiniam gyvenimui. Turtingo pirklio sūnus ryžosi pakeisti savo gyvenimo kelią, gyventi kitaip, negu dauguma gyveno. Jis gyveno Kristaus žodžiais „Mokykitės iš manęs“, kurie labai sujaudino jo širdį. Pasaulis tada, kaip ir dabar, mėgo auksą ir pramogas, o Pranciškus, turtingo pirklio sūnus, nusprendė gyventi neturtingai, kadangi taip gyveno ir Kristus. Tokiu būdu jis tapo laisvas nuo pagundos pasirodyti prieš kitus, juos niekinti. Jis nusprendė savo gyvenimą paversti meilės tarnyba kitiems, kadangi ir Kristus tarnavo **visiems** iš meilės.

Pranciškus su dideliu dėmesiu, su begaline pagarba atsižrėžė į Kristų ir Juo sekė visą likusį gyvenimą. Nuo seno, ne tik dabar, žmonės ginčijasi, kas yra moderniška, o kas nemoderniška religijoje, kas protinga ir neprotinga, kas naudinga ir nenaudinga. Tų ginčų nebūtų, jei mes širdimi išgirstume Kristaus žodžius: „Jei mane mylite, - jūs laikysitės mano įsakymų“ (Jn 14, 15). Tada ir mes galėtume pasakyti:

dėl Kristaus aš myliu kiekvieną žmogų,
dėl Kristaus aš myliu švelnumą, kuklumą,
dėl Kristaus aš myliu sąžiningą darbą,
dėl Kristaus aš myliu duotą žodį,
dėl Kristaus aš myliu Šv. Mišių auką ir Jo pasilikimą Švenčiausiame Sakramente,
dėl Kristaus aš myliu atgailą,
dėl Kristaus aš myliu maldą, nors kartais ir atrodytų, kad Dievas jos negirdi,
dėl Kristaus aš myliu paklusnumą, nes Kristus Tėvui buvo paklusnus iki mirties...

Jei taip gali pasakyti, tai ženklas, kad mūsų širdis, mūsų siela yra atsivėrusi Dievo Dvasiai, tai ženklas, kad mus veda Dievo Dvasia. Kur Dievo Dvasia užvaldo žmogų, ten jis supranta, kad turi gyventi panašiai kaip Kristus, - gyventi ir dirbti, mylėti ir kentėti dėl kitų.

Klausytis Kristaus, Jo žodžius priimti į širdį ir pagal juos gyventi – to ir nori mus išmokyti Šventoji Dvasia. Ji neateina triukšmingai, kaip per pirmąsias Sekmines, bet ateina tyliai ir nepastebimai, veikia ir stiprina, jei tik nuoširdžiai laikomės Kristaus.

Kažkas yra pasakęs, kad tikras ateistas yra ne tas, kuris sako, kad „nėra Dievo“, bet tas, kuris nenori keistis, kuris netiki, kad Dievas gali jį pakeisti. Vargšas tas krikščionis, kuris savo akiratį apriboja namų sienomis, televizoriaus ekranu ir pasenusiu laikraščiu, ir nenori daugiau nieko žinoti nei apie gyvenimą, nei apie Dievą. Veltui jis per Velykas nueina į bažnyčią, bet jei jo gyvenime nesijaučia Kristaus Dvasia, jis yra vargšas. Tokie krikščionys yra tik našta krikščionybei ir nenaudingi pasauliui.

Dažnai turime ir mes savęs paklausti, kokia Dvasia mums vadovauja – Tiesos Dvasia ar melo? Dažnai maldoje turėtume prašyti: „Viešpatie, kaip saulės spinduliai, patekę į kambarį, pašalina pelėsius, taip Tavo Dvasia tepašalina iš mano sielos nuodėmės pelėsius, kad mano meilė Tau būtų nuoširdi, ir kad aš būčiau vertas Tavo meilės“.

Kai būna sunku ir neišsipildo mano planai bei svajonės, tada noriu tarti: vadinasi, tokia yra Dievo valia. Matyt, mane dar Dievas augina, grūdina, moko, taiso, gal man tikrai taip reikia...

Todėl noriu visiems pasiūlyti gera daryti iš meilės ir su malonumu!

Dėkoju Tau, Šventoji Dvasia, kad Tavo dėka nesijaučiu vienišas. Atleisk, kai kartais tai užmirštu. Tik per Jėzų, vedamas Šventosios Tiesos Dvasios, aš galėsiu būti saugus ir eiti tuo keliu, kurį nurodė Kristus.

Amen.

Šventybrastis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 05 05

DANGUN ŽENGIMAS

Šeštinės

Ef 1, 17-23

Šiandien žmogus kitaip įsivaizduoja ir suvokia pasaulį, negu apaštalų laikais, todėl, kai pasivaikščiojimas po mėnulį aiškiai matomas per televizijos ekraną ir kai laukiama dar didesnių šuolių į kosmosą, nejučiomis kyla klausimas: kaip mes turime suprasti Kristaus žengimą į dangų? Šitaip klausdami, mes turbūt, užmirštame Dievo galimybes ir nepastebime paties svarbiausio dalyko. Kristus įžengė į pilną savo garbę. Tai aiškiai nori mums priminti šios dienos šventė.

Tarp Dievo garbės ir mūsų kasdieninės elgsenos yra plati bedugnė. Todėl išpažinkime šiandien savo nuodėmes ir prašykime Jėzų atleidimo.

Šeštinių šventėje esame kviečiami džiaugtis Jėzaus pergale prieš nuodėmę ir mirtį bei Jo dovanotu garbingu gyvenimu. Meldžiame trijų svarbiausių Kristaus mums duoto naujo gyvenimo žymių patyrimo:

1. „Kokia yra viltis, į kurią esame pašaukti”,
2. „Koks jo šventųjų garbingo paveldo turtas”,
3. „Kokia nepalyginama jo galybės didybė mums, tikintiesiems” (Ef 1, 18-19).

Mūsų, krikščionių, **viltis** turi pagrindą, nes ji kyla iš Jėzaus mirties ir prisikėlimo. Nuodėmę Jis nugalėjo amžiams! Tad dabar, kad ir į kokias situacijas patektume, galime gyventi laisvi bei ramūs. Sutaikinti su Dievu, daugiau nesame tarsi svetimšaliai ar

atstumtieji. Tad kasdieną būkime ramūs ir pasitikėkime, kad pats Dievas yra su mumis, mus stiprindamas ir guosdamas.

Mūsų viltis dar remiasi laimėtu Jėzaus paveldu, skelbiančiu, kad mums skirta amžinai būti Tėvo artumoje, pripildytiems Jo spindesio bei grožio. Į dangų žengdamas Jėzus atvėrė mums Karalystės vartus. Nors esame nusidėjėliai, patyrėme atleidimą ir buvome atpirkti. Tad dabar esame mylimi Dievo vaikai, kuriems skirta gyventi su Juo per amžius.

Kasdieniniame gyvenime išlaikydami amžinojo paveldo viltį, malonių ragausime jau dabar. Tai yra „nepalyginama jo galybės didybė mums, tikintiesiems“ (Ef 1, 19) jos patirtis. Prieš sugrįždamas pas Tėvą, Jėzus mokiniams pažadėjo, kad tuos, kurie Jį tiki, lydės ženklai: jie Jo vardu išvarinės demonus, gydys ligonius, darys kitus stebuklus (plg. Mk 16, 17-18). Kaip jiems tai pavyks? Ogi mumyse gyvenančios Šventosios Dvasios galia. Juk mūsų širdyse yra Dievo Dvasia, prikėlusį Jėzų iš mirties. Ji nuolat mus kviečia save atiduoti Jam ir įgalina gyventi Jėzaus priskėlimo pergale. Joks išbandymas Dievo vaikui nėra per didelis.

...Siaučiant krikščionių persekiojimui Kinijoje, 1839 m. į mandarino teismą buvo atvesta krikščionė motina su savo mažu sūneliu. Pirmiausia stengėsi palaužti berniuką, kad jis išsižadėtų savo tikėjimo, tačiau jo buvo tik vienas atsakymas: „Aš esu krikščionis“. Tada ištempė jo kūną ant kankinimo rato, traukė jo sąnarius ir žiauriai plakė. Taip kraujyje paskendusį berniuką paliko kuriam laikui gulėti. Prie jo stovėjo motina, nebeįstengdama paslėpti savo gilaus skausmo. Tada į motiną prabilo mandarinas: „Esi be galo žiauri motina, galėtum jį išgelbėti vienu savo žodžiu, o vietoje to, tu šaltai žiūri, kaip tavo sūnus yra kankinamas“.

Tokie žodžiai labai plėšė motinos širdį. Kaip tik tada ji išgirdo sūnaus šauksmą: „Neverk, Mama, dangus yra to vertas“. Po tokių žodžių motina atsigavo. Peržegnojo savo mažąjį

kankinį ir nuoširdžia malda palydėjo jo sielą į amžinybę.

Dangus to vertas! Šiandienos šventė ir mūsų žvilgsnius nukreipia į dangų.

Ar mes sugebėjome ir dabar sugebėtume būti tokio tvirto tikėjimo, kad net kankinimai ir mirtis mūsų neišgąsdintų? Ar šio berniuko pavyzdys manęs nesugėdino?

Jėzus atsiskyrė nuo mūsų. Kelia nerimą tai, kad nejaučiame jokio liūdesio. Turėtume jausti paralyžiuojančią tuštumos baimę, nes Jis mus paliko. Tarp mūsų gyveno **kažkas**, kas mums ne tik nebuvo našta, bet dar daugiau – pats nešė mūsų naštas. O kadangi Jis buvo geras, labai geras ir už savo gerumą nereikalavo jokio atlygio, laikėme tai savaime suprantamu dalyku. Tas Kažkas mums visiems nesuvokiamą, viską viršijančią **paslaptį** – **Dievą** ėmė ir pavadino paprasčiausiu vardu – **Tėvas**. Kas tai – neįtikėtinas naivumas ar besaikis, perdėtas pasitikėjimas savimi? Iš tiesų, ar ne Jis paskatino mus laikyti savaime suprantamu dalyku, kad į Dievą, gyvenantį mums neprieinamoje šviesoje, galime kreiptis taip pat, kaip ir Jis pats: „Tėve mūsų“? Pagaliau mes galėjome Dievą įsivaizduoti jau ne filosofų abstrakcijomis. Ar kada nors dar kas nors yra ištaręs kažką panašaus į Jo žodžius: „Kas yra matęs mane, yra matęs ir Tėvą!“

Ir Jis nekalbėjo su mumis iš aukšto, nesuprantamai, kaip kiti mokytojai. Jis buvo to meto žmonėms toks savas ir paprastas, prieinamas ir mylimas. Kartu su Juo vaikščiojome laukais, plaukiojome po ežerą ir ilgai šnekučiuodavomės, naktimis sėdėdami prie laužo... O kartu su Juo turėdavome viską: su mumis buvo pats Dievas (nors ir nelengvai, bet pagaliau įtikėjome, kad tas Kažkas yra ne vien tik ypatingai geras ir nuostabus žmogus, bet pats Dievas – amžinoji Išmintis, beribė Meilė...). Amžinasis Dievo Žodis tapo Kūnu, tokiu pat, kaip tu ir aš. Ką visa tai reiškia, žmogui neįmanoma nei pilnai, nei iš dalies suvokti. Belieka tik sušukti: „O, Dievo turtų, išminties ir pažinimo gelmė!“

Tačiau šiandien Jis atsisveikina, o mums tai nė motais... Ne per daugiausiai jaudinomės ir tuomet, kai Jis buvo nukryžiuotas (dar tebeaidi minios šauksmas, o gal toks pat ir mano šauksmas: „Ant kryžiaus jį!“). Gailestingasis Dieve, ir aš nesu kitoks: būdamas ten, nebūčiau kitaip pasielgęs... Ar galiu drįsti laikyti save geresniu už anuos žmones? Jokių būdu, ne! Jei Kristus nebūtų meldęsis už savo priešus, aš būčiau žuvęs. Tik tai ir paguodžia, tik tai ir palaiko viltį. Ar gali toks žmogus, kaip aš, tikėti ir pamilti Tave? O, Kristau, turiu vilties, kad taip. Ne iš savęs, ne savo jėgomis, bet iš Tavo gailestingumo ir beribės Tavo meilės. Viešpatie, pasigailėk...

Galbūt ir gerai, kad Jis atsisveikina? Juk net ir mes patys, kurie „užvirėme šią košę“ ir prie jos jau seniai pripratome, negalėtume čia ilgiau ištverti. Mes visi mirštame. Mirštame iš nevilties, mirštame iš meilės ir neapykantos, mirštame todėl, kad atėjo laikas. Tačiau likti čia amžinai? Ne, jokių būdu to nenorėtume.

Todėl visai teisinga, kad Jis išejo. Jis padarė viską, ką tik čia, žemėje, galima padaryti (iš tiesų, ką **tik Jis** vienintelis galėjo padaryti). Dėl šios mūsų žemės, iš begalinės meilės baisiai ir liūdnei žemei, Jis leido išsunkti savo širdį lyg vynuogę iki pasakutinio lašo. Žemė ją godžiai gėrė, kol nuo neatmenamų laikų liepsnojusi kaltės ir baimės ugnis buvo užgesinta ir visos ertmės buvo užtvindytos paties Dievo krauju.

Jis turėjo išeiti. Jam nebeliko ką čionai veikti. Viskas buvo atlikta – netgi tai, apie ką net drąsiausi svajotojai nedrįsdavo pagalvoti. Net pačią tamsiausią Golgotos naktį Jis pakeitė savo meile spinduliuojančia aušra. Vėliau Jis artimiesiems draugams prasitarė, kad tai ir yra kelias į pergalę. (Viešpatie, padėk, kad tikėčiau!).

Su savimi Jis pasiėmė tai, ką turėjo, būdamas čia: trapų, pavargstantį kūną, nerimaujančią širdį, žmogaus protą, kuris mirties kančiose užtemsta ir neberanda atsakymo. Jis prisiėmė

tai, kuo esu aš: šitą ankštą, tamsoje skendinčią lūšną, kurioje įvairiausi klausimai it spiegiančios žiurkės sėlina aplink ir nesusiranda pro kur išbėgti.

Be abejo, esu tikras, kad jūs galite apie Jį pasakyti daug iškalbingiau ir protingiau. Tačiau jei jus erzina ši „antropologija“ ir manote, kad „žmogus – tai skamba išdidžiai“, arba bent jau laikote save „kitokiais“, manydami, jog esate išimtis, atidžiai įsiklausykite: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“ (Jn 8, 7). Ar jūs būtumėte išdrįsę ir paėmę į rankas akmenį?

Jis prisiėmė mūsų lūšnelę – kūną, mūsų gyvenimą ir mirtį. Mūsų prigimtį Jis ne tik sujungė su savo dieviškąja prigimtimi, bet ir pasiėmė ją su savimi ten, kur, mus palaiminęs ir atsisveikinęs, pakilo. Jis pasiėmė mūsų prigimtį, kartu su ja pakilo į vienintelę jai deramą vietą. Man nereikia, kad kas nors imtų ir „numitintų“ tą dangų, į kurią įžengė Jėzus. Nesu toks, „dvasiškas“, kad sielą danguje įsivaizduočiau lengviau negu kūną, tarsi siela danguje būtų savaime suprantamas dalykas, o kūnas – ne.

Negaliu savo vaizduotėje „nupiešti“ sielos, esančios paties Dievo artumoje. Tačiau gerai žinau, kad negalime pasitenkinti tuo, kas yra žemiau, negalime savo laimės ieškoti kur nors kitur. Priešingu atveju liksime amžinose kančiose. Aš nežinau, kam ten, danguje reikalingas kūnas. Neįsivaizduoju, ką siela su kūnu, tai yra aš, darys danguje visą amžinybę. Nieko nuostabaus – juk nesu ten buvęs, o žemėje anksčiau ar vėliau viskas turi savo pabaigą...

Todėl mano tikėjimas ir mano paguoda remiasi tuo, kad Jis su savimi į dangų pasiėmė ir visa tai, ką čia, žemėje, turėjo kaip ir mes. Jis įžengė į dangų ir sėdi Tėvo dešinėje. „Štai regiu atsivėrusį dangų ir Žmogaus Sūnų, stovintį Dievo dešinėje“ (Apd 7, 56), - prieš pat savo mirtį tarė pirmasis krikščionis kankinys Steponas. Tas pats Žmogaus Sūnus ir į mane teismo dieną žvelgs žmogaus veidu. Deja, dauguma kalbančiųjų apie pa-

laimintąjį regėjimą dangaus garbėje šitai pamiršta (o gal netiki?). Kaip keista: jie pamiršta, kad tobuliausias ir galutinis Dievo apsiareiškimas žmoguje yra Jėzuje iš Nazareto. Jis, Dievas ir Žmogus, su savimi ir dabar turi visa tai, kuo vaikščiodamas žemėje pats buvo ir kuo mes esame. Jis, Jėzus iš Nazareto, gyvena per amžius ir mus veda į šį gyvenimą. Kartais sakoma, kad Jėzus atvėrė mums dangaus vartus, tarsi Jis būtų tik tiek ir nieko daugiau. Daug teisingiau būtų sakyti ne „atvėrė“, bet „sukūrė“, nes Jis jau pačioje pradžioje, nuo amžių buvo pas Tėvą ir be Jo nieko neatsirado (plg. Jn 1, 1-3).

Ar Jis, įžengęs į dangų, yra labai nutolęs nuo mūsų? Taip, Jis pats yra sakęs, kad išeina: „Dabar išeisiu pas tą, kuris mane yra siuntęs...” (Jn 16, 5). Tačiau ar nors kartą yra pasakęs, kad mus paliks? „Nepaliksiu jūsų našlaičiais – ateisiu pas jus” (Jn 14, 18) ir „Prabėgs valandėlė – ir manęs neregėsit, ir dar valandėlė – ir vėl mane pamatysit” (Jn 16, 16) – tai vis Jo žodžiai. Jei svarbiausia būtų fizinis artumas, tai vienu iš artimiausių, ko gero, būtų Jį pabučiavęs Judas Iskarijotas („Kurį pabučiuosiu, tai tas. Suimkite jį ir sergėdami veskite!” (Mk 14, 44)). Mes dabar negalime Jo matyti ar netgi liesti, kaip tada. Jis yra danguje. Ne už šimto ar tūkstančio kilometrų, bet... čia pat – tarp mūsų. „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20), – sako Jis.

Kadangi jis norėjo būti kuo arčiau mūsų, todėl ir tapo žmogumi, todėl ir mirė, todėl prisikėlęs „laimindamas atsiskyrė“. O pakeltas aukštyne (ant kryžiaus ir Tėvo dešinėje) Jis ir visa, kas Jame, tapo be galo artima. Jis savo pažadą ištesėjo: „O aš, kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie savęs” (Jn 12, 32). Tai Šventoji Dvasia, per kurią Jis yra taip arti. Tai Šventoji Dvasia, per kurią Kristus iš Tėvo teikia gyvenimo pilnatvę kiekvienam Jį įtikėjusiam.

Dangun žengimas yra išganymo – Dievo meilės žmogui

istorijos įvykis, kuris per Šventąją Dvasią dabar turi atsikartoti ir mano, ir tavo gyvenime – asmeninėje mūsų išganymo istorijoje. Tada, kai tampame vargšai žemėje, tampame turtingi pas Dievą. Kai viskas skęsta tamsoje, nušvinta skaistesnė už saulę šviesa. Kai skauda širdį dėl to, kad Jis atrodo esąs taip toli nuo mūsų – „aukštai“ danguje, Jis yra visai čia pat ir kviečia pas save, nors tu ir nesi tam pasiruošęs.

Rašytoja Luiza Hensel prieš savo mirtį labai gražiai pasakė apie susitikimą amžinybėje: „Greit viskas žemėje praeis. Kaip aš džiaugiuosi galėianti pamatyti savo draugus ir gimines, kurie pirma manęs jau ten nukeliavo. Kai aš būsiu danguje, melsiuos už jus visus čia, žemėje, pasilikusius“.

Kokia guodžianti rašytojos Luizos malda, kad niekada neužmirš mūsų iš amžinybės. Tad ar gali mus užmiršti mūsų **motinos**, senelės ir patys artimiausi žmonės? – Ne!

Tuo labiau ir Jėzus negalėjo palikti likimo valiai savo mokinių ir visų į Jį įtikėjusių. Jo krauju visi atpirkti ir pašventinti krikštu, turime galimybę taip pat laimėti amžinąjį gyvenimą.

Viešpatie Jėzau, mes džiaugiamės, kad įžengei į **dangų** ir sėdi Dievo Tėvo dešinėje. Dėkojame už galimybę dalintis dangiškuoju Tavo gyvenimu. Per savo Dvasią padėk mums naudotis Tavuoju paveldu – kiekvienam Dievo vaikui suteikta viltimi ir galia. Augink mumyse meilės vaisius, kad per tikėjimo lietų ir vilties šviesą, vis su didesniu kantrumu siektume amžinosios bendrystės su Tavimi.

Amen.

Šventybrastis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 05 09

ŽMOGUS – DIEVO ŠLOVĖS DALIS

VII Velykų sekmadienis

Jn 17, 1-11a

Jono Evangelijos septynioliktąjį skyrių jau priimta vadinti „Kristaus – Aukščiausiojo Kunigo – malda“. Pasakęs mokiniams ilgą atsisveikinimo kalbą, Jėzus toliau mezga pokalbį su dangiškuoju Tėvu. Jo kreipinys labai paprastas ir formalus, atspindintis šeimos narių santykius: „Tėve, atėjo valanda!“ (Jn 17, 1).

Prie vestuvių stalo Galilėjos Kanoje ir vėliau Jeruzalės šventykloje Jėzus buvo sakęs, kad Jo valanda dar neatėjusi. Dabar jau atėjo Tėvo ir Sūnaus laikas, jau viskas prisipildė, jau pasiekta Jų santykių kulminacija. Tai, ką Sūnus vadina savo ir Tėvo valanda, yra besiantinantis kryžiaus medis. Iš Paskutinės Vakarienės kambario Jėzus eis pasitikti savo mirties. Kiekvienu savo žodžiu ir darbu Jis veržiasi į šią valandą, kad joje apsi-reikštų Tėvo šlovė ir kad Sūnus būtų pašlovintas per Tėvą.

Kryžius – gėdos ir paniekos medis – taps didžiausios Dievo šlovės vieta, nes čia žmogus perskaito gerąją išgelbėjimo Naujieną: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų“ (Jn 3, 16). Šlovė labai žemiškas ir mums pažįstamas žodis. Dar taip neseni laikai, kada buvo šlovinama komunistų partija, tautų draugystė, tarybinė liaudis ar tarybinė Tėvynė. Vėliau išmokome šlovinti Sąjūdį, Nepriklausomybę, tautinį identitetą ar mentalitetą. Vienokios ar kitokios sistemos šlovinimas tampa neatskirama gyvenimo dalimi, kuri skatina melą ir veidmainystę. Todėl, aptikęs Jono Evangelijos puslapiuose

nuolat besikartojančią mintį apie Tėvo ir Sūnaus pašlovinimą, ne vienas sutrinka. Gal evangelistas suvokia Dievą kaip tuščią garbį Valdovą, kuris sau nuolat reikalauja šlovės ir didybės?

Gal Tėvo ir Sūnaus santykiuose kartojasi žinomos pasakėčios motyvas: gegutė šlovina gaidį dėl to, kad pastarasis šlovina ją. Ne paslaptis, kad mes patys ne sykį labai panašiai vaizduojame savo pašaukimą teikti Viešpačiui garbę ir šlovę.

Biblijoje Dievo šlovė neatskiriama nuo Jo dalyvavimo savo tautos istorijoje. Dievo šlovė ir apsigyvenimas tarp žmonių yra viena.

Jono Evangelijos įžangoje kalbama apie Kūnu tapusį Žodį, apie Dievo Sūnų, kuris pasistatė palapinę žmonių stovykloje ir tokiu būdu apreiškė pasauliui savo šlovę. Dievo šlovė yra Jo įžengimas, įsiterpimas į pasaulio istoriją ir žmonių likimus. Jėzus tampa didžiausiu Dievo artumo ir meilės ženklu, kadangi Jis buvo Kūnas, žmonių giminės brolis, nes Žmogaus Sūnus buvo atiduotas į žmonių rankas. Ir todėl Jono Evangelija skelbia mums stulbinančią žinią: žmogus yra Dievo šlovės dalis. Ir ne dėl to, kad jis gali šlovinti Viešpatį savo darbais ar žodžiais, giedoti Jam giesmes ar ploti delnais. Jėzus Jam Tėvo duota galia visą žmonių traukia dalyvauti dieviškame gyvenime.

Jėzus atėjo į pasaulį ne tam, kad būtų išspręstos visos pasaulio problemos, bet tik viena problema: **kad žmogus išliktų žmogumi iki galo**. Šitaip Dievas yra pagarbinamas. Jėzus parodė kelią: „Aš esu kelias“ (Jn 14, 6), tai yra – Dievo kelias prie žmogaus ir žmogaus kelias prie Dievo.

Dievas pasirodė mums Jėzaus Žmogaus asmenyje: Jo veidas yra Dievo veidas. Bet kur mes matome Jėzų? Jis nori, kad mes Jį atpažintume žmonėse, kuriuos kasdien sutinkame, kurių nuolat nekenčiame ar kuriuos savanaudiškai mylime. Tai ne tikras Dievo ieškojimas ir **šitokiu būdu Dievo nerasime**, jei praeisime pro brolių, už kurį Jėzus mirė ant kryžiaus.

Kryžius – Tėvo ir Sūnaus valanda nėra abipusis pasikeiti-

mas komplimentais, tai trečiojo valandos dalyvio ieškojimas, kurio gyvenimas susimaišęs su kryžiaus tikrove būtų apdovanotas dieviškosios šlovės spindesiu. Tas trečiasis, Tėvo ir Sūnaus valandos dalyvis, yra žmogus. Kelis Jėzaus maldos sakinius Tėvui mums dar sykį verta išgirsti: „Aš meldžiu už juos. Ne už pasaulį meldžiu, bet už tavo man pavestuosius. Jie juk yra tavieji! Ir visa, kas mano, yra tavo, o kas tavo – tai mano, ir aš pašlovintas juose” (Jn 17, 9-10).

Jėzaus lūpomis Dievas visus žemės gyventojus vadina savaisiais. Jie juk tavieji. Jie atiduoti, pavesti Sūnui. Juos pasirinko Viešpats, kad apreiškėtų savo šlovę, žmogiškumo ir dieviškumo susitikimą, iš kurio nė vienas negali būti išstumtas ir pašalintas.

„Tėve, pašlovink savo Sūnų, kad ir Sūnus pašlovintų tave ir – tavo duota galia į visus žmones – teiktų amžinąjį gyvenimą visiems, kuriuos jam esi atidavęs” (Jn 17, 1-2).

Jėzus – Aukščiausiasis Dievo Kunigas – vakar ir šiandien meldžiasi už mus, Tėvo Jam pavestuosius, kad mūsų trapus žmogiškumas būtų Viešpaties apkabintas ir pašventintas, nes atėjo valanda – amžinojo Dievo pašlovinimas mirtingame žmogaus kūne. Jėzaus kryžiaus galia mes juk esame Tavieji, Tėve.

...Kartą Vokietijos imperatorius Fridrikas Didysis kalbėjosi su vyskupijos dvasininkais. Jų pasikalbėjimas nukrypo į tikėjimą apie Jėzų Kristų. Imperatorius dvasininkų paklausė: „Ar yra koks trumpas ir aiškus įrodymas, kad Kristaus žodžiai buvo tiesa? “

Vienas iš pasikalbėjimo dalyvių greitai atsiliepė: „Jūsų didenybe, toks įrodymas yra – tas įrodymas yra Jo paties žodžiai”. Šis vyras norėjo pasakyti, kad viskas tiksliai žodis žodin išsipildė, ką Kristus buvo sakęs apie žydų ateitį. Jėzaus pranašystės yra jums, didenybe, įrodymai. Kristus žinojo ateities ir praeities paslaptis ir jas tiksliai nusakė. Kai apaštalas Pilypas atvedė pas Kristų Natanaelį, Jis Natanaeliui pasakė, kas prieš tai Jam atsitiko po figos medžiu, ir atėjusysis iš karto įtikėjo.

Samarietei Kristus atskleidė josios nuodėmingą gyvenimą, tik jai vienai težinoma.

Kristus išpranašavo savo kančią ir mirtį, tardamas žodžius, kurie užrašyti Mato Evangelijoje:

„Štai keliaujame į Jeruzalę, ir Žmogaus Sūnus bus atiduotas aukštiesiems kunigams bei Rašto aiškintojams. Jie pasmerks jį mirti, atiduos pagonims tyčiotis, nuplakti ir nukryžiuoti, bet trečią dieną jis prisikels“ (Mt. 20, 18–19). Tai jau trečiasis įspėjimas apie savo kančią ir prisikėlimą.

Pakartotinai Kristus išpranašavo savo prisikėlimą, lyginamas tai su pranašo Jono likimu, kuris tris dienas išbuvo banginio viduje, savo likimą lygindamas su šventykla, nes ją sugriovus Jis po trijų dienų atstatytų. Tai buvo liudijimas, kad Jis trečią dieną prisikels.

Paskutinės Vakarienės metu Kristus iš anksto pasakė, kad Jį išduos Judas Iskariotas. Jėzus išpranašavo, kad visi apaštalai, išskyrus Joną, Jį apleis. Viešpats iš anksto pasakė, kad ir Petras Jo tris kartus išsigins.

Viena iš ryškiausių Kristaus pranašysčių buvo Jeruzalės likimo atskleidimas. Dėl šio švento miesto Viešpats verkė, sakydamas, kad neliks čia akmens ant akmens. Ir viskas maždaug po keturiasdešimties metų išsipildė, kai miestan įžengė romėnai. Jėzus išpranašavo ir žydų tautos likimą, kad jie bus išsklaidyti po visą pasaulį.

Šios pranašystės yra tikros, ir jos yra liudijimas, kad Viešpats kalbėjo tiesą, kad žinojo paslaptis, kurias tik Dievas gali žinoti, kad Jis pramatė įvykius, kuriuos tik Dievas gali pramatyti. Ir Viešpats ne be reikalo pranašavo.

Žmogus gali suabejoti gerojo Dievo buvimu, kada jį ištinka didelės nelaimės. Viešpats Jėzus daugelį tų nelaimių iš anksto pasakė, kad Jo sekėjai kaip tik tomis sunkiausiomis valandomis prisimintų Jo žodžius ir surastų sau stiprybės.

Jėzus pranašavo ir apie tolimesnius laikus, pasakytume,

apie mūsų dienas, kad persekiotojai skelbsis tarnaujantys geriui ir Dievui. Ši pranašystė, galima sakyti, apima visus Krikščionybės laikus ir ji buvo toks didelis sustiprinimas persekiojamiems krikščionims. Jau Tertulijonas yra kalbėjęs: „Kryžiuokite mus, kankinkite mus, siųskite mus į mirtį, naikinkite mus – neteisingumas yra tik Bažnyčios išaukštinimas. Kiekvieną kartą, kada jūs mūsų tarpe pravedate kruviną pjūtį, mūsų eilės auga, nes krikščionių kraujas yra nauja sėkla”.

Šventasis Augustinas labai gražiai tą pačią mintį paryškina, sakydamas: „Bažnyčia nesuklysdama žygiuoja savo žemiškoje piligriminiškoje kelionėje tarp pasaulio persekiojimų ir Dievo paguodos. Krikščionys todėl nenuskęsta pasaulio audrose, kad juos iškelia Kristaus kryžius”.

Taip pagaliau išmušė ilgai lauktoji valanda. Valanda, kuriai Jėzus buvo gimęs (plg. Jn. 17, 1) . Šios akimirkos laukė visa kūrinija. Senosios pranašystės tuoj turėjo būti išpildytos pirmiausia kraupia, paskui šlovinga tikrove, kai Jėzus turėjo mirti siaubinga mirtimi ir šlovingai prisikelti.

Aukštutiniame kambaryje apsuptas mokinių, Jėzus atvėrė širdį maldai dangiškajam Tėvui. Jis atliko Tėvo duotą misiją, ir dabar norėjo parengti mokinius būsimai kelionei.

Žmonijos istorijoje būna akimirkų, kai dieviškoji tikrovė sutinka žemiškąją, kurią apverčia aukštylėnų kojom. Kad žmonės tokiomis akimirkomis praregėtų, Šventoji Dvasia darbuojasi širdyse tų tikinčiųjų, kurie tik randa laiko tai priimti ir melstis.

Dabar mums visiems tik lieka laukti antrojo Jėzaus atėjimo.

Amen.

Šventybrastis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 05 12

GIMĘ IŠ ŠVENTOSIOS DVASIOS

Sekminės

Jn 20, 19-23

Nuostabios savo prasme yra Sekminių šventės, jos pasakoja mums apie vieną iš giliausių Dievybės gyvenimo paslaptių, taip tolimą mūsų regimajam pasauliui. O vis dėlto, ši paslaptis dvelkia tam tikra šviesa tikinčiojo širdžiai. Dievas moka savo paslaptis nusakyti žmonėms. Dievas pristatė mums Antrają Švenčiausios Trejybės asmenį – Betliejaus Kūdikyje mes matėme Dievą ir kaip mes jam esame brangūs. Bet trečiąjį Švenčiausios Trejybės asmenį Sūnus siunčia nuo Tėvo, kuris Sekminėse visiems laikams buvo padovanotas apaštalams ir visai Bažnyčiai. Dievas panaudoja medžiaginius daiktus, kad bent truputį mums atskleistų Šventosios Dvasios veidą. Išižiūrėkime į tuos simbolius, kad suprastume, jog Dievas – Meilė įsiliejo į mūsų širdis per Šventąją Dvasią, kuri mums buvo duota: vėjas, ugnis ir kalbų dovana.

Baimės ir nusivylimo kambarys Jeruzalėje, į kurį traukte traukia Viešpatį. Jėzus niekada nepasirodo gerovės, pasitenkinimo triumfo vietose. Eina ten, kur žmogus patiria tamsą, tuštumą, gyvenimo stoką, ten, kur skauda, kur viskas atimta ir sudaužyta.

Marija Magdalena stovi prie tuščio kapo verkia, kad nėra Mokytojo, išsigandusios moterys, mokiniai kelyje į Emausą, netekę vilties ir sugniuždyti, apštalę būrelis su tuščiais tinklais

prie Genezareto ežero – tai vis pasimatymo vietos su Jėzumi. Ir Jis pats ten panašus į triumfuojantį didingą Valdovą, su-triuškinusį savo priešus. Įsižiūrėkime į Jo paveikslą.

Jėzus nepasirodo mokiniams su gelėmis, su pergalės vė-liava rankose ar laurų vainiku ant galvos. Jis nešiojasi **nukryžiovimo žaizdas savo kūne**. Koks bausis kontrastas – pri-keltas, pašlovintas Dievo Sūnus, mirties nugalėtojas ir žmogiš-kosios žaizdos, visagalybė, dieviškas spindėjimas ir silpnumas, pažeidžiamumas ir marumas. Iš šito derinio triskart pasigirsta žodžiai: „Ramybė jums!“ (Jn 20, 21), - iš šito derinio atpažįsta-mas Jėzus, iš šito derinio gimsta Velykų tikėjimas - „mano Vieš-pats ir mano Dievas“ (Jn 20, 29). Tomas patiria šią malonę – gali paliesti Nukryžiuotojo žaizdas. Tai didysis prisikėlimo žen-klas.

Be žmogiškų žaizdų prisikėlusio Jėzaus kūne visa Velykų istorija nebūtų išvedusi išgąsdintų Jėzaus mokinių į Jeruzalės gatves su stulbinančia žinia lūpose, kad Mokytojas yra gyvas. Be žvilgsnių į Viešpaties žaizdas Jo mažoji kaimenė nebūtų at-laikiusi jai tekusių akmenų, ašarų, kraujo. Bažnyčia, kuri užra-šė, perdavė mums apaštalo Tomo istoriją, pati savo kūne jau nešiojasi Jėzaus žaizdas ir drįsta perskaityti jose gyvenimo ir Dievo šlovės pažadą.

Jau kelinti metai iš eilės per Velykas sveikindamas Ro-mos miestą ir pasaulį, Popiežius daugiausiai kalba apie karus, persekiojimus, žmogaus teisių pažeidimus. Rodos, kad tai ga-dina Velykų nuotaiką. Juk galėtų pasidžiaugti gražiu pavasa-riu, krykštaujančia maldininkų minia, puošnia ir didinga litur-gija, bet ne, būtinai apie kraują, būtinai apie ašaras, būtinai apie skausmą bei tamsą. Be abejo, šventė yra gera proga at-kreipti dėmesį į tas nelaimes, paraginti darbais ir malda padėti išspręsti šias problemas. Bet svarbiausia Popiežius Velykų rytą mums nori pasakyti, kad negyjančios pasaulio žaizdos ir yra

paties Kristaus žaizdos, kad iš jų kaip iš vinių dūrio Viešpaties kūne, ateina mums prisikėlimo žinia: Bažnyčia, žmonija, nešiojanti paties Dievo žaizdas, skelbia prisikėlusio Jėzaus artumą, dar daugiau, per jas ateina nušvitimas, atsivertimas, išgydymas.

Todėl Jėzus ir sako savo mokiniams: „Imkite Šventąją Dvasią“ (Jn 20, 22). Prieš tai, per Paskutinę Vakarienę, duodamas jiems duoną ir vyną Jis sakė: „Imkite, tai mano Kūnas ir Kraujas“. Tada Jis atidavė mokiniams į rankas save, dabar Jis atiduoda jiems Šventąją Dvasią. Ir čia įvyksta panašus dalykas. Taip, kaip Eucharistijos duona, kai ją su tikėjimu valgome ir priimame, ji mūsų gyvenimą apima, užvaldo ir veikia jame, taip ir Šventoji Dvasia, nors atrodo Ji yra mums duota, bet iš tiesų mes esam Jai atiduoti. Ji užvaldo tą, pas kurį siūsta ir kuris Ją priima ir veda savo keliais. Kristus sako mokiniams: „Aš jus siunčiu“. Taip pat Jis sako ir mums, ir prideda: „Imkite Šventąją Dvasią“. Skamba taip tarsi Jis primintų mums, išvykstantiems tolimon kelionėn į užsienį, kad nepamirštume pasiimti paso ar bilietų. Kristus sako: „Aš jus siunčiu“. Vienus būti kunigais, atleisti ir sulaikyti nuodėmes, anot Evangelijos, kitus būti vienuoliais ar vienuolėmis, trečius, ir tai nemažiau svarbu, būti tiesiog žmonėmis, vyrais, moterimis, šeimos tėvais ir motinomis, vyrais ir žmonomis, ar galų gale, gerais savo valstybės piliečiais. Nesvarbu kuo, nesvarbu kur aš jus siunčiu - visiems šitiems darbams, šitokiems uždaviniams, tokiems jūsų gyvenimams - nepamirškite kiekvienas į savo kelionę pasiimti Šventosios Dvasios, kurią jums duodu, nes be Jos jums nieko neišeis.

Mes gal kartais patys nesuprantam ir nežinom, kaip labai mums reikalinga Šventoji Dvasia ir kaip daug Ji veikia mūsų gyvenimuose. Iš tiesų, sunkiausiai apibūdinamas Švenčiausios Trejybės asmuo. Tėvą dar vienaip ar kitaip suprantame, Sūnų

įsivaizduoti lengviausia, – Jis juk žmogumi tapęs, bet kas yra ir kaip ta Šventoji Dvasia veikia, tikrai sunku įsivaizduoti. Gal todėl ir maldose Ją rečiau minim, ir gyvenime kažkaip nepastebime, nors, iš tiesų, Ji labai arti ir labai stipriai susiję su Ja esame. Jeigu Jos nebūtų, išvis neegzistotuome, bent jau kaip krikščionys, nes juk prisiminkim, Krikštu esam iš Dvasios gimę ir esam apimti Jos ir kartu su Ja siųsti.

Gal, iš tiesų, Ją labiausiai tiktų palyginti su oru, kuriuo kvėpuojame to net nepastebėdami, tačiau, aišku, puikiai suprantame, kas būtų, jeigu to oro pritrūktų. Man regis, šios dienos šventė yra mums priminimas, kad esame dvasingi žmonės ir kartu raginimas tokiais būti. Žinau, kad tas žodis „dvasingas“ daugeliui mūsų sukelia neigiamas asociacijas, nes dvasingas žmogus šio pasaulio rėmuose yra greičiau karikatūra. O aš siūlyčiau suprasti, kad dvasingas tai tas, ant kurio nužengia Šventoji Dvasia. Ir jis nebūtinai turi būti tik rankas sudėjęs ar akis į dangų pakėlęs. Jis tas, kuris į kelionę pasiėmė Dievo Dvasią, kuris ne vienas keliauja, bet su Ja keliauja ir jis turi ramybę. Ramybę, kurią Kristus davė apaštalams, įžengęs pas juos išsigandusius ir už užrakintų durų susirinkusius. Šita ramybė, kuri, priminkime, ne tokia, kokią pasaulis duoda, ji būdinga kiekvienam dvasingam, t. y., Dvasios apimtam žmogui. Ramybė reiškia, kad drąsiai einame ten, kur Viešpats mus siunčia, nes mes turime Dvasią Globėją, kuri mus toje kelionėje lydi. Ramybė reiškia, kad nebijome toje kelionėje nusivilti, nes turime Dvasią Guodėją. Ramybė reiškia, kad nebijome suklysti, nes turime Tiesos Dvasią, o jeigu suklumpame – Dvasią Užtarėją. Ir tokios ramybės, o tai reiškia Dievo Dvasios, norėtusi šiandien visiems mums linkėti.

...Daugiau kaip prieš 100 metų vienas auksinės spalvos laivas išplaukė nuo Italijos krantų. Tame laive buvo vienas iš to meto protingiausių žmonių – **Jonas Henrikas Newmanas**, –

grįžo į savo gimtąją Angliją, pabuvojęs Romoje. Jis tada nebuvo dar katalikas, tačiau buvo labai susidomėjęs katalikų Bažnyčia. Anglikonų tikėjimas jo jau nepatenkino. Studijos jį vedė vis labiau į katalikybę, į pačius šaltinius.

Beplaukiant buriniu laivu, palaipsniui visai nurimo vėjas. Jūros paviršius ramus ir lygus kaip veidrodis. Nė mažiausio vėjelio. Burės kybojo palaidos. Laivas nejudėjo iš vietos. Taip jis visą savaitę plūduriavo toje pačioje vietoje. Tos ypatingos aplinkybės dar jautriau atsiliepė Newmanui sieloje, kuri kankinosi netikrume, ieškojime ir tarsi gabusis plunksnos žmogus tuo metu sukūrė savo neužmirštamą eilėraštį: „Ižiebki, Viešpatie, ugnelę, mus apsuptoj tamsoj”.

Vieną dieną Newmanas pastebėjo, kad jo kajutės užuolaidos sujudėjo. Pakilo vėjelis. Susijaudinęs jis išbėgo į laivo viršų, šaukdamas: „Kelkitės, jau baigėsi mūsų laukimas, pakilo vėjelis”. Dabar vėjas nešė laivą į jį išsiilgtą uostą.

Panašiai Sekminėse Dangaus vėjelis, Šventosios Dvasios kvėptelėjimas mus stiprina. Neveltui Sekminių maldoje girdime žodžius, kad Dvasia Ramintoja, kurią Tėvas siųs mano vardu, Ji pamokys jus visų dalykų, o aš jums palieku savo ramybę. Kai pirmąją Sekminių dieną ugnies liežuvių pavidalu padvelkė Šventoji Dvasia, kai pajudino tą Bažnyčios laivą, tai Ji amžiais stumia jį ir dabar. Ir mūsų gyvenimo laivelis plaukia į amžinybės krantus, pučiant Šventosios Dvasios vėjeliui. Kad tik tai pajustume, tuo pasinaudotume, kad kartu su mąstytoju Newmanu, vėliau tapusiu kardinolu, galėtume pasakyti: „Padaryk mane laimingą, leisdamas išvelgti man Tavo veidą, apšvieski mane savo šventumu, panerk mane į save ir leisk man nuraminti savo mirtingąjį troškulį, semiant iš taurių Tavo malones, kurios išplaukia iš Tėvo, ir Sūnaus, ir Tavo esminės amžinosios Meilės”.

...Genujos miesto ligoninėje gulėjo sunkiai serganti mo-

teris, vardu Kotryna, iš didingos Fieschy giminės. Ji buvo Vilhelmo de' Adorno dukra. Paslaptiinga liga sekino jos kūno jėgas, tačiau jos siela nuo to tik stiprėjo ir labiau švietė.

Kartą, kai jau temo, ta šventoji paprašė atverti jai langą, kad galėtų pažvelgti į žvaigždes. O kai jos pasirodė, stipriu balsu giedojo: „O Dvasia, Viešpatie, nuženk“. Akis ir rankas pakėlė į dangų ir taip ilgai žiūrėjo. Jos veidas buvo toks laimingas, spinduliuojantis, kad mačiusieji bijojo, kad jos siela gali kiekvieną akimirką išsiveržti iš kūno ir eiti pas Sutvėrėją. Tačiau ji pamažu vėl sugrižo į save ir sušuko: „Leiskite man eiti tolyn nuo žemės“.

Švenčiausioji Trejybė kelia mūsų sielas ir žadina dangaus ilgesį. Šventojoje Dvasioje žmonės ieško paguodos ir stiprybės.

Pažiūrėkime, kas yra **Toji Šventoji Dvasia** ir kas yra žmonės, gavę tą Dvasią. Šie trys simboliai: vėjas, ugnis ir kalba – mums ir taria žodį.

1. **Vėjas**. Kai Sekminių rytą Šventoji Dvasia nužengė ant apaštaly, Ji nužengė su galingu vėjo užsesiu. Vėjas – tai kažkas laisvo, neatremiamo, galingo, atnešęs naują, šviežią orą, tolimų miškų gaivų kvapą. Ir Sekminių Dvasia nužengė ant apaštaly kaip kažkas nauja. Visa, kas sena – sugriuvo, neišlaikė vėjo jėgos iš aukštybių. Iškilo nauji žmonės, nauji idealai, nauja meilė ir naujas pasaulis. Ir taip visada buvo Bažnyčios istorijoje. Pirmosios Sekminės nebuvo paskutinės. Visada buvo žmonių, iš kurių prasiverždavo Dievo Dvasia ir pasauliui dovanodavo naujų dovanų bei naujų šventųjų, kurie parodydavo pasauliui naują kelią, naują gyvenimą ir suteikdavo naujų jėgų.

Ir tie žmonės taip veikdavo, tartum vėjas. Tai tokia yra Šventoji Dvasia. Tie Galilėjos vyrai, kurie Sekminių dieną pasirodė pasauliui, buvo silpni, nemokyti ir neturtingi. Tačiau jie iššaukė sąjūdį, kuris per kelis šimtmečius į pasaulį atnešė naują kultūrą,

naujus idealus, atnaujino žmonių protus ir širdis.

Kur ateina ir veikia Dievo Dvasia, ten Ji nugali, nors nevartoja jokios prievartos ir Jos sunaikinti negali persekiojimai nei teroras. Kuo daugiau persekiojama, tuo daugiau plečiasi, kuo daugiau Jai priešinasi žmogus ir jo siaura širdis, tuo Ji gaivalingiau veržiasi. Ten, kur Dievo Dvasia veikia, ten tarp dulkių ir purvo dygsta tyrumo gėlės, bręsta ištikimybė, skleidžiasi tiesa ir teisingumas.

Jei mūsų gyvenime tiek daug tuštumos ir lėkštumo, tiek bejėgiškumo ir bailumo, tai mūsų širdyse tiek nedaug gražių užsimojimų, kad mes nesame kupini tos Dvasios, kuri veikia kaip vėjas ir įveikia visas kliūtis. Atverkime savo širdis tos Dvasios veikimui, kad Ji įpūstų galingą ugnį.

2. **Ugnis** tapo vienu ryškiausiu Šventosios Dvasios simboliu. Čia ugnis suprantama ne kaip naikinanti, bet šildanti, šviečianti, gaivinanti. Niekas taip ryškiai neatspindi Dievo mylinčios, šildančios ir gaivinančios versmės, kaip ugnis. Per Sekmines pievos, sodai ir laukai pasipuošia žiedais, taip siela atsinaujina gerumu ir grožiu. Dievo Dvasia iškelia žmogų iš siaurų varžtų ir savų požiūrių. Tai ženklas, kad žmoguje veikia Dievo Dvasia, jei jis daro ne tik tai, kas būtina, bet taip pat ir kur nieks neužmokės ir nepasakys ačiū, kur neieško sau asmeninės naudos, bet tik kitiems trokšta suteikti džiaugsmą. Kieno širdyje veikia Šventoji Dvasia, tas mokės lengvai atleisti ir dažnai pakviesti Jėzų į savo širdį.

Dievo Dvasiai reikia nuopelnu priskirti, kad yra pasaulyje žmonių, kurie pasišvenčia altoriaus tarnybai ir vienuoliniam gyvenimui, kurie pasirenka neturtą, skaistybę, paklusnumą, kurie su meile apkabina kiekvieną gyvenimo kryžių, kurie atiduoda savo jaunystę, pasišvęsdami ligoniams, našlaičiams ir nelaimingiesiems. Dievo Dvasia dalija septynias savo dovanas ne tam, kad žmogus būtų kasdieniškas, bet kad jis pakiltų virš vi-

dutiniškumo, kad mokėtų nuoširdžiai melstis, uoliai dirbti ir tvirtai mylėti bei kentėti.

3. Kalbos dovana. Kai Petras prabilo į Jeruzalės minią, ji buvo suplaukusi iš įvairių kraštų, tačiau visi suprato Petro žodžius savo kalba. Ir kas dar svarbiau, kad to meto krikščionys buvo ne tik vienos kalbos, bet ir vienos širdies. Tai ir yra Dievo Dvasios veikimas, kad žmonės pajėgia suprasti vieni kitų žodžius ir mintis, moka sugyventi po vienu stogu ir pakelia vienas kito netobulumus.

Kalba išreiškiame savo dvasinio pasaulio turtingumą. Dievo Dvasios pilnas žmogus nenaudos savo kalbos blogiui, kitą nuskriausti, nuliūdinti, kitą įžeisti ar pajuokti. Jei mano minčių rate egzistuoja tik manasis „Aš“, tada ten nėra vietos kitam. Jei pas mane viskas viskas geriausia, - tai pas kitą blogiausia. Kad suprastume vieni kitus, turime kalbėti ir apie Dievo darbus, matyti Dievo Apvaizdą ir Jo valią, tik tada išnyks sienos ir nusiities tiltai, nors lūpose žodžiai ir skambėtų nevienodai.

Kur šiandien yra Dievo Dvasia? Pirmosios Sekminės jau taip buvo seniai, bet jos nepasibaigė. Dievo Dvasia veikia ir šiandien. Dieviškosios ugnies liežuviai paliečia mūsų kaktas, bet ne visi pasirengę juos priimti. Pirmose Sekminėse tik mažutis būrelis priėmė Dievo Dvasią, o miestas ir jo žmonės buvo užsisklendę. Dvasia atėjo visiems, bet ne visi Ją suprato. Kaip saulė šildo ir sausas uolas, bet jos nepasipuošia žaluma, taip Dievo Dvasia sklando virš užkietėjusių širdžių, bet jos tampa dar kietesnės, jei neįsileidžia Dievo Dvasios.

Sekminių šventės yra įspėjimas, kad neužkietintume širdžių. Jei matome Dievo Dvasios šviesą, neužmerkime akių, jei jaučiame Dievo Dvasios dvelkimą, neužrakinkime savo sąžinių.

Prieš kelis dešimtmečius Sekminėse, Nagasakio mieste, Japonijoje, tūkstančiai krikščionių, kurie pradėjo atstatyti perse-

kiojimų suardytą katalikų Bažnyčią nuėjo pas vietos vyskupą. Minios vyskupas paklausė: „Ko jie nori?“ Ir minia atsakė: „Sutvirtink mus, vyskupe, nes prieš kelias dienas pasirodė naujas įsakymas nešas priespaudą krikščionims. Todėl suteik mums Sutvirtinimo sakramentą, kad mes būtume tvirti iki galo”.

Sutvirtinimo dėka ir liko jie tvirti ir nepalaužiami tikėjime ir aukoje bei kančioje!

Kiekvienas žmogus turi kovoti prieš blogį, silpnybes ir melą. Tada kiekvienas privalome ieškoti Šventosios Dvasios sustiprinimo, prisiminti tas Sekmines savo gyvenime, per kurias gavome septynias Šventosios Dvasios dovanas. O dabar, Šventoji Dvasia, mūsų širdyse sustiprink tai, kas kilnu, gera ir veda į pilnutinį Dievo valios vykdymą.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 05 19

DIEVAS SIUNTĖ SAVO SŪNŲ GELBĖTI PASAULIO

Švč. Trejybė

Jn 3,16-18

Šiandieninė šventė suveda mus su pačia giliausia mūsų tikėjimo paslaptimi, būtent: Dievas yra vienas, bet triasmenis – Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. Bet ši paslaptis nuteikia mus šviesiai: mums džiugu, kad Dievas panoro atskleisti savo būties slėpinius. Mes jaučiamės dėkingi, kad Dievas, toks tolimas yra kartu ir artimas – myli šį pasaulį ir atidavė savo Sūnų, kad kiekvienas galėtų turėti amžinąjį gyvenimą. Dievas rūpinasi žmogumi, tiki žmogumi – kiekvienu iš mūsų. Tegimsta mumyse naujas nuoširdumas triasmeniui Dievui!

Kardinolas **Baltazaras** apie Švenčiausiąją Trejybę yra taip pasakęs: „**Dievas nėra neišveikiama tvirtovė, kurią pultų ir mėgintų užimti mūsų karo mašinos – asketinės, meditacinės technikos ir pan., bet buveinė, kurioje gausu atvirų durų, pro kurias mes kviečiami įžengti. Trejybės pilyje viskas buvo taip sumanyta, kad mes, kurie esame visiškai kita, dalintumės neapsakomai gausia gyvenimo KOMUNIJA. Dalijimasis ir bendravimas išreiškia Dievo esmę. Dievas visuomet yra santykiyje su kitu ir vardan kito. Niekas geriau neapibūdins Trejybės paslapties kaip Dievo prigimtyje glūdintis amžinas draugystės pradas**”.

Jau pradėjome Šv. Mišių auką vardan **Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios**, išpažinome vieną Dievą trijuose as-

menyse, o taip pat gausite palaiminimą Švenčiausios Trejybės vardu. Jei pažvelgsime į savo gyvenimą, tai irgi pastebėsime, kad mūsų krikščioniškasis gyvenimas yra kaip ilgas šventosios **Eucharistijos** šventimas.

Krikšto metu mes buvome pakrikštyti Švenčiausios Trejybės vardu. O kieno gi vardu susitaikinimo sakramente gauname nuodėmių atleidimą? Sutvirtinimo sakramentas, santuokos ar kunigystės, gyvenimo palaiminimas teikiamas irgi Trejybės esančio vieno Dievo vardu. Ligonių patepimo sakramento metu gausime palaiminimą Visagalio Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios malonės galia. Visa krikščioniškoji egzistencija vyksta Švenčiausios Trejybės akivaizdoje. Trys dieviškieji asmenys visuomet yra su mumis. Vargas mums, jei mes to nepastebime.

Kad panašiai ir mums neatsitiktų gyvenimo pabaigoje, **kaip atsitiko mokiniams kelyje į Emausą – jie visą kelią ėjo kartu su Jėzumi ir tik paskutinę akimirką Jį pažino**. Sunku kalbėti apie Dievą. Gyvename Jo maloningame buvime, todėl nepaprastai sunku kalbėti apie Dievą. Panašiai ką gi **žuvis** galėtų pasakyti apie vandenį?

Bet vis dėlto kai ką ir mes galime pasakyti. Iš tiesų, jei Šventasis Raštas atskleidžia asmens sielos būseną, jei paveikslas kalba mums apie **dailininką**, taip ir **pasaulis** atspindi begalinę Dievo išmintį.

Izaokas Niutonas, nepaprastai priblokštas dangaus kūnų harmonijos, taip rašė: „Šią naktį įsigilinau į gamtos meditaciją, stebėjau žvaigždžių skaičiumi ir nesuskaičiuojamu Galaktikų judėjimu, bet labiausiai nustebino ta ypatingoji išmintis, kuri viską taip nuostabiai tvarko. Tada sau tariau: ‘Reikia būti aklu, kad būtų manो nepastebėta ši tikslingoji tvarka. Tik beprotis gali nepripažinti nuostabiausiojo autoriaus ir visiškai nepastebi tas, kas Jo negarbina’“.

D. Didro, vienas įtakingiausių XVIII amžiaus prancūzų rašytojų, kuris visiškai nepasižymėjo religingumu, taip prisipažįsta: “Žmogaus akies ir drugelio sparnelio visiškai pakanka sutriuškinti bet kokį ateistą”. O įžymusis botanikas **K. Linėjus** šitaip sako: “Dievo išmintis ir visagalybė mane pribloškia. Tiesa, aš tiesiogiai Jo veido nematau, bet apie Jį galiu spręsti pagal paliktą grožį ir tvarką”. Jei nuodėmingas žmogus sugeba sukurti tokius meno šedevrus ir jis įvertinamas, tai kaip turėtų būti garbinamas Dievas už visą pasaulio grožį ir harmoniją?!

Nobelio premijos laureatas **B. Pasternakas** pastebi: “Visa žemė yra panaši kaip katedros vidus. Pro langus ataidi tolima ir dangiška choro giesmė”. Ir vis dėlto pasaulis mažai gali pasakyti apie Dievą. Juk asmenį galime pažinti tik jį sutikdami. Mes visi tikime, kad Dievas leido žmogui pažinti Jį – štai šios dienos Švenčiausios Trejybės iškilmės prasmė. Tikime, kad Dievas atėjo mums save apreikšti, kažką pasakyti apie save ir šį Dievo apreikimą Jėzuje Kristuje visi gali patikrinti. Tačiau čia reikia dar labiau patikslinti, nes savo Sūnuje – Kristuje Dievas taip nepaprastai priartėjo prie žmogaus, tapo kažkiek žmogišku protu suvokiamas, žmogiškomis sąvokomis suprantamas, tačiau žemėje neįmanoma Dievą pažinti veidas į veidą.

Mūsų žmogiškos būties sąranga taip sąlygota, ribota, kad labai panaši į būseną vaikelio, kuris yra dar motinos iščiose. Vaikelis jaučia savo mamytę, tačiau dar jos nepažįsta. Ateis ir jam laiko pilnatvė. Panašiai ir mes čia, žemėje, neturime visiško akivaizdumo, dar negalime matyti Dievo veido. Regėti Dievą veidas veidan, reikštų įžengti į **anapus**. Ir kai tik įžengsime į anapus, tik tada patirsime tikrąjį mūsų gimimo momentą. Tai bus mūsų tikroji gimimo diena. Tačiau ir tada, kai, palikę šį pasaulį su jo sutartiniais ženklais, jau matysime Dievą, **ir tada Dievas bus paslaptis, kuria gėrėtis neužteks amžinybės.** Tai reiškia, kad ir rojuje Dievas liks paslaptis, nes jei pilnai suvoktume Dievą, tai

būtime tokie patys, kaip Jis, o to nebus niekada.

Štai ką reikėtų atsiminti, kalbant apie dieviškąją Švenčiausios Trejybės paslaptį. Kai kas sako: nesuprantu. **Atsakau: pilnai negali suvokti. Turėtų užtekti tik fakto – taip kalbėjo Kristus.** Tikime į Kristų, o Kristus leido pažinti Dievą, kaip savo Tėvą. Kristaus lūpose žodis „Abba – Tėve“, kai Jis kreipiasi į Dievą, žydams skambėjo taip skandalingai, taip provokuojančiai negirdėtas. Šiuo nauju žodžiu Kristus atskleidžia ilgai Dievą dengusį uždangalą. Dievas žmogui yra toks artimas ir yra begalinė meilė. Meilė, kuri tik viena yra visko prasmė. Kiek vilties kyla iš šio tikrumo! Dievas yra **Tėvas, Meilė, Gėris**, JIS niekada negali savęs išsiginti. Kristus ir save lygina su Tėvu. „Aš ir Tėvas esame viena“ (plg. Jn 17, 21). O apaštalui Pilypui Jėzus sako: „Pilypai, kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą!“ (Jn 14, 9).

Kristaus dieviškumo tvirtinimas piktino ano meto žydus, tačiau tai kai kuriuos piktina ir šiandien. Tačiau Kristus priėmė šį papiktinimą ir su savo kryžiumi užnešė jį ant Kalvarijos kalno. Tai prisikėlimo ir gyvenimo, Jo tiesos žodžių ženklas. O palikdamas šį pasaulį Kristus pažadėjo savo meilės ir tiesos Dvasią – Ramintoją ir Gaivintoją, lygią Tėvui ir Jam.

Apaštalas Jonas užrašė dar ir tokius Kristaus žodžius: „Kai ateis toji Tiesos Dvasia, jus ji ves į tiesos pilnatvę. Ji nekalbės iš savęs, bet skelbs, ką bus išgirdusi, ir praneš, kas turi įvykti. Ji pašlovins mane, nes ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs. Visa, ką Tėvas turi, yra ir mano, todėl aš pasakiau, kad ji ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs“ (Jn 16,13-15). Štai Švenčiausios Trejybės tiesa, kurią mums atskleidžia Kristus. Kas yra tikras krikščionis, tas gyvena tikėjimu, tas supranta Kristaus tiesos žodžius, kartu su Kristumi, Šventojoje Dvasioje, gyvendamas meile, visuomet jaučiasi Dievo Tėvo vaiku.

Kokią Dievo sąvoką turime liudyti šių laikų pasauliui? Kartais girdime: Dievas yra vienas – ar Jį vadinsi Jahve, ar Jį vadinsi

Tėvu, ar vadinsi Alachu. Tai lygiai tas pats. Bet juk tai tik dalinė tiesa. Toks samprotavimas yra paviršutiniškas. Būtų lygiai tas pats, kaip tvirtinti, kad dangus yra vienodas, ar jį panorėsi pamatyti užmerktomis akimis, ar sveika akimi, ar per teatrinčius žiūronus, ar per galingą teleskopą. Tai nėra tas pats. Iš tiesų, yra įvairus priartėjimas prie asmenų, o taip pat ir prie Dievo. Todėl Kristuje – Dievo Žodyje, Apreiškime Dievas, priimdamas žmogiškąjį kūną, įžengė į mūsų istoriją, duodamas savo šviesos, kad būtų išsklaidytos mūsų žmogiškosios tamsumos. Kristuje Dievas leidžia, nors ir mums žmogiškai ribotu būdu pažinti save, parodo savo veidą, savo intymumą, savo širdį.

Svarbiausia tiesa, kurią pažįstame Kristuje, **kad Dievas yra meilė**. Todėl visa pasaulio istorija turi būti matoma šioje tiesoje. Kiekvieno žmogaus gyvenimas turėtų būti matomas šioje perspektyvoje. Dievas yra Trejybė, yra **Meilė**, o meilė yra Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios bendrumas. Pasakyti, kad Dievas yra **Meilė** ir, kad Dievas yra Švenčiausioji Trejybė, yra tas pat, nes jei Dievas yra Meilė, tai neįmanoma, kad Meilė būtų vienumoje. Tuo pačiu žvelgdami į žmogų, kuris yra sukurtas pagal Dievo paveikslą, tarp kitko, - Sename Testamente, žmogaus kūrimo scenoje Dievas kalba daugiskaitoje – „padarykime žmogų”. – Taigi, žvelgdami į žmogų, galime įžvelgti trinitarinį vaizdą – šeimoje yra trigubas vaidmuo: tėvo, motinos ir vakučio.

Šitaip kartodamas kardinolo Niumano žodžius, primena: „Žmogaus puikybė, paragavusi truputį mokslo, atitolina nuo Dievo ir tik didelis išsilavinimas ir meilė mus vėl prie Dievo priartina”.

Apie blogį, nusikaltimus, nuodėmes, kurios mūsų Tėvyneje įgauna tokias siaubingas struktūras, štai ką reikėtų **su Aleksandru Solženicinu** pasakyti: „**Užmiršome Dievą**”. Štai tikras blogis, o visa kita yra tik pasekmės. O **Tejaras de Šardenas** primena: „Meilė spiritualizuoja, sudvasina pasaulį”. Sustodami

prie šios Švenčiausios Trejybės paslapties, pamąstykite **Paskali** žodžius: „Studijuojant žmogiškieji dalykai darosi suprantami, o dieviškieji yra suvokiami tik mylint”. **Niutonas** rašo: „Mano regėjimas siekia ne toliau, kaip vaiko, žaidžiančio ant jūros kranto, tuo tarpu prieš mane yra iš tikrųjų didelis, neaprepiamas tiesos okeanas”. **Ir šv. Augustinas** taip rašo: „Supranti Dievą – Švenčiausiąją Trejybę, jei žinai kas yra meilė”.

Štai kodėl: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo vienatinį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą” (Jn 3, 16). Ties šia realybe galima sustoti: „Dievas **taip** pamilo pasaulį, jog atidavė vienatinį Sūnų”.

Toks begalinis yra Jo meilės gylis. Jis matuoja mūsų nuopolio gylį – buvome tokie kurčėbyliai, kad **mažesnės aukos nebūtume nė pastebėję**.

Dabar nesame kurčėbyliai... Nes priėmėme Jį, atiduotą mūsų netikėjimui. Mūsų netikėjimas, šis aklas goduolis, užmarinęs savo menkystę, džiūgaudamas vis ryja ir ryja Gerąją Naujieną – jam rodos, tuoj tuoj prisisotins ir virs tikėjimu... Bet... Norėdamas įtikti įstatymui, jis nuolat keičia savo pavidalus: šiandien jis gailestingas, ryt – pamaldus, vidudieny – godus, vakarop – pasipūtęs ir išpuikęs. Pasipuošęs atlapus kryžiaus ženklais, jis sukasi ir sukasi kažko genamas: blizgina savo sąžinę, rikiuoja gerus darbus, tiksliai skelbia Evangeliją, šelpia vargšus. „Štai jau esu beveik toks, kaip tu, - sako įstatymui, - ir todėl jau beveik esu tikėjimas, beveik ir išganytas”.

Bet štai susimuša kaktomuša su vienu mažutėliu, ką tik savo didybę atidavusį ant kryžiaus. Jis jam šnabžda: sustok, mylimasis. Ar šitaip pridengsi savo skurdą? Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad Jis pasaulį pasmerktų! Kas Jį **tiki**, nebus pasmerktas. Atvėrk Jam savo žaizdas, apraudok su Juo savo neturtą, pasiguosk, nes nesi tobulas. Atvesk prie savo meilės stokos ir sakyk, kad neturi **to**, kuo galėtum pelnyti išgany-

mą. Pasodink į šią tuštumą savo **Meilės daigą ir pats jį augink...**

Jei **tiki**, kad Jis – viengimis Tėvo Sūnus, miręs už tavo skurdą ant kryžiaus, pasakyk **taip**.

Dievas myli visus žmones visame didžiuliame pasaulyje! Tai gali atrodyti tolima, tačiau atmink, kad tu taip pat esi Dievo mylimo pasaulio dalis. Ir atmink, kad Jėzus eina ieškoti vienos paklydusios avies.

Atiduodamas savo Sūnų mirčiai ant kryžiaus, Dievas galvojo apie kiekvieną iš mūsų. Sustok prie kryžiaus, pažiūrėk į Dievo Avinėlį, nešusį pasaulio nuodėmę, ir pamatysi geriausią Dievo meilės tau išraišką. Jėzus mirė dėl viso pasaulio, dėl milijonų žmonių. Jis neatsisakė išgelbėti vargingo nusikaltėlio, atėjusio pas Jį. Jis pasirūpino savo Motina Marija, kai Ji nusimynusi stovėjo prie kryžiaus. Svarbiausias Jo tikslas visuomet buvo aplink besispiečiančioje minioje pasirūpinti pavieniu žmogumi. Jis į visus kreipė dėmesį, nė vieno nepamiršo.

Jėzus yra lygiai toks pat ir šiandien. Žmonių minioje Jis atkreipė dėmesį į tave. Jis myli tave tobula ir amžina meile. Tuo neturi abejoti! Jo šviesoje, spindinčioje nuo kryžiaus, matome save tokius, kokie esame iš tiesų. **Danų vyskupas Ludwigsas** yra tai patyręs ir aprašęs šioje giesmėje: „Aš tyliai priklaupiau prie kryžiaus ir pamačiau tekančias skausmo ašaras, šalta mintimi pamačiau save, nuodėmingąjį didžiausiame varge”.

Kryžius rodo žmogaus nuodėmės dydį. **Nuodėmė yra tokia baisi, kad net galingas ir mylintis Dievas negalėjo atleisti už ją be atpirkimo.** Atpirkimą suteikė pats Dievas, ant kryžiaus paaukojęs mylimą savo Sūnų. Todėl Dievas mums pažadėjo, kad kiekvienas, tikintis Jo Sūnų, nepražus ir gyvens amžinai. Koks nuostabus pažadas! Tad dalinkimės kasdiene gyvenimo Komunija, kad meilė išaugtų ir subrandintų vaisių amžinybei.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 05 26

AŠ ESU GYVENIMO DUONA

Devintinės

Jn 6, 51-58

Kur laužoma duona ir ja pasidalinama, kur sėdama prie bendro stalo, ten yra bendruomenė. Dievas nori tokios bendrijos su žmonija. Eucharistiniai pavidalai yra ženklas, kad Dievas teikia mums savo meilę: mes gi turime ją priimti. Tai branginkime Viešpaties stalo dovaną!

Eucharistijos šventimas taip pat yra susitikimas. Eucharistiją švęsti turi visa Dievo tauta, vienijama paties Viešpaties. Juk pats Kristus yra kiekvieno iš mūsų Mokytojas, Vadovas ir Viešpats.

Viešpats yra gausos, o ne stokos Dievas. Jėzus mums atskleidžia Dievo gausą, kada žmonėms pasiūlo tiek daug duonos, kad lieka dvylika didžiulių pintinių gabaliukų. Kitąsyk Jis savo mokiniams liepia užmesti tinklus, o šie sugauna tiek žuvies, kad valtys beveik skęsta. Dievas neduoda mums tik tiek, kiek reikia. Jis mums duoda daug daugiau. Daugiau duonos ir žuvies negu galime suvalgyti, daugiau meilės negu drįstame paprašyti. Dievas yra dosnus **dalintojas**, tačiau mes galime matyti ir naudotis Dievo dosnumu tik tuomet, kai mylime Jį visa širdimi, siela, protu ir jėgomis. Kol sakysime „Aš myliu Tave, Viešpatie, bet pirmiau parodyk man savo dosnumą“, tol pasiłiksime toli nuo Dievo, nesugebantys patirti to, ką Jis išties nori mums duoti, to, kas yra gyvenimas ir gyvenimas pertekliuje.

H. Nouwen knygoje „Kelionės duona“, rašo: „Kaip besi-

baiminantys žmonės esame linkę susiformuoti tokį mąstymą, kuris verčia mus sakyti: „Nėra pakankamai maisto kiekvienam, tad verčiau būsiu tikras, jog turiu ganėtinai susitaupęs sau, jei įvyktų kas nors netikėta”. Arba: „Nėra pakankamai žinių, kad kiekvienas galėtų jomis naudotis, tad aš geriau pasilaikysiu savo žinojimą, kad niekas kitas negalėtų juo pasinaudoti”. „Ar nėra užtektinai meilės, kad galėtume mylėti kiekvieną, todėl geriau pasilaikysiu savo draugus sau, apdrausdamas kitus nuo bandymų paveržti mano draugus iš manęs”. Tai nepritekliaus galvosena. Ji apima bet kokią taupymą, kad, neturėsime užtektinai, kad išgyventume. Tragedija yra ta, kad tai, į ką laikaisi įsikabinęs, galiausiai supūva tavo rankose”.

Priešingybė nepritekliaus galvosenai – apstumo galvosena. Kai jis atsiranda, mes sakome: „Visiems yra pakankamai, daugiau negu pakankamai maisto, žinių, meilės, visko”. Taip galvodami, mes atiduodame visa, ką turime, kiekvienam sutiktajam. Kai matome alkanus žmones, juos pavalgydiname. Kuomet sutinkame neišmanančius, pasidaliname su jais savo žiniomis. Kai susiduriame su tais, kuriems trūksta meilės, pasiūlome jiems draugystę, prisirišimą ir svetingumą bei pristatome juos savo šeimai ir draugams. Jei gyvensime taip galvodami, išvysime stebuklą: **daugėja to, ką atiduodame, - maisto, žinių, meilės, visko.** Net lieka daugybė gabalėlių likučių...

Dažnai galvojame, kad nežinome tiek, jog galėtume mokyti kitus. Mes net galime nesiryžti pasakyti jiems tai, ką žinome ir bijoti, kad neturime ką atsakyti, jei mūsų paklaustų ko nors daugiau. Dėl tokio mąstymo tampame neramūs, uždari ir drovūs. Tačiau kai mums užteks drąsos laisvai pasidalinti su kitais viskuo, ką žinome, kada tik mūsų bepaklaustų, greitai atrasime, kad rasime daug daugiau nei manėme. Tik dosniai duodami iš savo žinių šaltinio, sužinosime, koks gilus jis yra.

Kada Jokūbo ir Jono motina prašo Jėzaus, kad šis duotų

jos sūnums ypatingą vietą savo karalystėje, Jėzus atsakė: „Ar galite išgerti taurę, kurią aš gersiu?“ Ar galite išgerti taurę?, - yra labiausiai iššaukiantis ir esminis klausimas, kurio galime ir mes savęs paklausti. Taurė – tai gyvenimo, pilno sielvartų ir džiaugsmų taurė. Ar galime laikyti savo taures ir tvirtinti, kad jos yra mūsų? Ar galime pakelti savo taures, kad pasiūlytume kitiems palaiminimus ir ar galime išgerti savo taures iki dugno, kaip taures, atnešančias mums išsigelbėjimą? Nuolat gyvas mumyse šis klausimas yra vienas reikliausių dvasinių pratimų, kuriuos galime praktikuoti.

Šiandien prisimename Eucharistiją ir dėkojame. Neįmanoma dėkoti už tai, ko neprisimename. Įsteigdamas Eucharistiją, Kristus kalbėjo: „Tai darykite mano atminimui“ (Lk 22, 19). Nuo tada nė vienas krikščionis negali sakyti, kad šis įvykis jo neliečia. Visi esame į tai įtraukti. Eucharistijos dėka Dievas yra su mumis, Dievas yra su manimi. Kartu Kristaus buvimas Švenčiausiam Sakramente nuolatos verčia mus pasvarstyti visa tai, ką darome savo kasdienybėje. Ragina kurti naują tvarką pasaulyje, žmonių tarpusavio santykiuose, mūsų pačių viduje.

Eucharistija kalba apie ateitį, galutinai paneigdama mirtį ir atverdama amžinybės duris. „Kas valgys tą duoną – gyvens per amžius“ (Jn 6, 51). Todėl mes, kurie Eucharistijos dėka pačiu glaudžiausiu būdu vienijamės su savo Viešpačiu, šiaandien ypatingu būdu paminime tą nepaprastą žmonijos istorijos įvykį. Mes nesame nei patys geriausi, nei daugiausiai nusipelnę. Šiandien pripažįstame esą nusidėjėliai, išpažįstame savo silpnybes, klaidas, nuovargį ir neatidumą, menkumą ir kaltes, išsiblaškymus ir apsideidimus.

Eucharistija nėra premija. Nė vienas iš mūsų nėra vertas Eucharistijos. Reikėtų būti nesveikai įsitikinusiu savo pranašumu, sakant, kad priimame Komuniją todėl, kad jaučiamės, kad viskas tvarkoje, kad jau atlikome visas savo pareigas, vi-

suomet elgėmės nepriekaištingai. Priešingai, tiesti rankas link **tos duonos** – reiškia pripažinti, kad esame silpni, esame ligoniai, nepajėgūs, kad mums reikia pagalbos.

Iš tikrųjų, mes nesijaučiame, kad viskas yra tvarkoje. Dėkingumą reiškiamo už tai, kad mums buvo atleistos nuodėmės, buvome sutaikyti, esame mylimi nežiūrint mūsų menkumo, esame priimti, nes pripažinome, jog klystame. Dalyvauti Eucharistijoje tolygu leisti apkabinamam gailestingo Viešpaties. Aš gyvenu, atsigauanu, pradedu iš naujo savo kelionę, tos nuolat atnaujinančios malonės dėka.

Apaštalas *Paulius tvirtina, kad ten, kur buvo pilna nuodėmės, dar gausesnė tapo malonė. Labai keistos svarstyklės. Jų lėkščių neįmanoma išlyginti.* Nežiūrint visų kvailysčių, kurias mes nuolat dedame ant vienos iš lėkštės, jas nuolat persveria Dievo gailestingumas. Kaip tik tai mes šiandien ir minime, garbindami Eucharistiją. Yra žmonių, prieštaraujančių procesijų praktikai, įskaitant ir šiandieninę – Devintinių procesiją – iškilmingąją. Jie tvirtina, kad toks viešas jausmų demonstravimas iš tiesų nuskurdina tikėjimą, kuris reikalauja visiško atsidavimo. Tuo tarpu procesija visuomet lieka kažkokiu matomu ženklu, prie kurio gali prisidėti ir tas, kurio jausmų šis dalyvavimas anaip tol neišreiškia.

Žinoma, tam tikras demonstravimas kartais gali tapti veidmainyste, tačiau norime to ar nenorime, eucharistinė procesija vyksta kiekvieną dieną, todėl ir be varpų skambėjimo, ir be vėjyje besiplaikstančių vėliavų. Ši procesija neapsiriboja šventoriumi ir netgi neina specialiai išpuoštomis ir paruoštomis gatvėmis. Visi priimančys **Komuniją** išeina iš bažnyčios tarsi didžiulė eucharistinė procesija. Problema yra kitur.

Su žmogumi susivienijęs Dievas reikalauja skelbti, aiškinti, keisti pasaulio veidą ir sampratą. Tikėjimas niekuomet negali būti privatus tik vieno žmogaus reikalas. Ypač kalbant apie Eucharistiją, reikia prisiminti, kad nekalba vien apie jausmus

ir pamaldžią praktiką, kai patenkinti savo pamaldumu, tik ar visuomet tikru, užmerkiame akis ir susikaupiame mąstydami, kaip mums gera kartu su Viešpačiu. Deja, nepagalvojame, ar tikrai tada Viešpačiui gera su mumis...

Eucharistija nėra vien mūsų jausmų klausimas, bet apimantis visą žmogų įvykis. Švenčiausias Sakramentas yra dėkojimas ir susitikimas, ištartas tarp kryžių, kančių, ašarų, ištartas prieštaravimuose. Dėkoti – Eucharistijos kalba – reiškia daryti, kad mūsų dėka visų šių blogybių pasaulyje būtų kuo mažiau. Dievas mums patikėjo savo svajonę, kad pasaulis vėl grįžtų prie Jo. Tai Jis patiki mums, bendraudamas Eucharistijoje, ir pamaldumas Eucharistiniam Kristui išreiškiamas ne atodūsiomis, skundais ir karštais kreipiniais, bet nuoširdžiu patarnavimu žmonėms. Jei yra Švenčiausiąjį Sakramentą nusakantis kvapas, tai tikrai ne smilkalų kvapas. Tai **duona**. Dievas reikalingas pasauliui kaip duona. Mes reikalingi pasauliui ir Dievui.

Aš esu gyvenimo duona. Kai buvo ruošiamasi II Eucharistiniam Kongresui, buvo pagaminti plakatai, kurių centre buvo matoma perlaužta Ostija ir užrašas – **Jėzus – tikroji gyvenimo duona**. Šis trumpas užrašas ir laužomos Duonos vaizdas atskleidžia be galo gilų tikėjimo slėpinį: Dievas ne tik mus be galo myli, bet ir nori būti kartu su mumis, trokšta maitinti mus savimi, eucharistine duona, kad būtume stiprūs dvasia. Jėzus Kristus save pavadino: „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus” (Jn 6, 51). Mūsų santykis su Gyvenimo Duona – Eucharistija yra tarsi barometras, rodantis krikščioniško sąmoningumo laipsnį. Jeigu vertiname Eucharistiją – Šv. Mišių auką, dažną Komuniją, mūsų religinis gyvenimas pamažu auga, jei stokojama dėmesio Dangaus Duonai – dvasinis gyvenimas pamažu degraduoja.

Kai Jėzus turėdavo žmonėms paaiškinti ką nors svarbaus, Jis dažnai pasinaudodavo kasdieninėmis, visiems suprantamomis situacijomis.

Žodžiais, skirtais šiai dienai, Jėzus vadina save **gyvybės duona**. Tuo Jis nori pasakyti, kaip Jo reikia kiekvienam žmogui. Gyvybei reikia maisto! Niekas negali gyventi nevalgęs. Mes suprantame, kad kūnas nuolatos turi gauti maisto. Puikiai žinome, kad be maisto žmogus greitai miršta.

Jėzus nori pabrėžti, kad Jo mums reikia ne mažiau už kasdienę duoną. Be Jėzaus gyvenime mes išsenkame ir pražuvame. Be Jėzaus mes esame niekas. Be Jo nieko nesugebame. Be Jėzaus viskas beprasmiška. Jis yra Gyvenimo Duona ir Vanduo, be Jo aš badauju ir trokštu. Be Jėzaus aš mirštu.

Teatveda šis pripažinimas tave prie Jo, tepaskatina tave priimti Jį tikėjimu. Tada patirsi, kad gyvenimas su Jėzumi yra tikras gyvenimas. Tai nuostabus gyvenimas. Tai gyvenimas su kovomis ir sunkumais. Tai gyvenimas, kuriame tu priimamas toks, koks esi. Patirsi, kad Jėzus nuostabiai padeda tau įveikti problemas ir duoda jėgų pereiti per viską, ko negali įveikti savo jėgomis.

Tu kasdien patirsi, kaip Jėzus malšins tavo dvasinį alkį ir troškulį. Tau to reikia. Per maža yra valgyti kartą per mėnesį, per maža retkarčiais ateiti pas Jėzų. Turi su Juo eiti kasdien. „Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetroks“ (Jn 6, 35).

Jei Jėzus norėjo atiduoti mums save maisto forma, tai darė todėl, kad troško kuo glaudžiau su mumis vienytis. Nieko negali būti glaudesnio, kaip vienijimasis tarp gyvo kūno ir maisto, kurį tas kūnas perkeičia į savo paties esmę. Jėzus sakė: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame“ (Jn 6, 56).

Ši vienybė yra tokia intymi, kad Jėzus nedvejoja sakyti: „Kaip mane yra siuntęs gyvasis Tėvas ir aš gyvenu per Tėvą, taip ir tas, kuris mane valgo, gyvens per mane“ (Jn 6, 57). Tai ne vien dorinė vienybė, pagrįsta faktu, kad mūsų ir Kristaus

yra tie patys meilės jausmai, bet reali fizinė vienybė, reiškianti, jog mes dalijamės su Kristumi Jo paties gyvybe.

Pagrindinis meilės instinktas yra siekti vienybės. Žmogaus širdis veržiasi į tai, ką myli. Keičiamasi dovanomis atminimui. Jėzaus Širdis buvo pripildyta ilgesio būti viena su mumis, kai Paskutinės Vakarienės metu tarė savo mokiniams: „Trokš- te trokštu valgyti su jumis šią Velykų vakarienę prieš kentėda- mas” (Lk 22, 15).

Jis sakė: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui” (Lk 22, 19). „Ir štai aš esu su ju- mis per visas dienas iki pasaulio pabaigos” (Mt 28,20). Jėzus pa- lieka pasaulį ir vis tiek tęsia pasaulyje savo buvimą. Jis ne tik lieka su mumis tuo, kad nebėra saistomas erdvės ir laiko sąlygų; Jis tiesiog nori būti mumyse, nes kiekviena ant altoriaus konsek- ruota Ostija yra skirta apsisototi krikščionio širdies tabernakulyje. Ten Dievas darosi viena su savo kūriniumi ir savo vaiku.

Esame sukurti vienybei su Dievu, kuri pasieks viršūnę regint Dievą veidas į veidą. Tas regėjimas prasideda šiapus Krikštu ir jį atspindi Eucharistija. *Šventoji Eucharistija yra tos vienybės su Dievu tiesioginė priemonė.* Krikštas, auka, Komuni- ja – šia tvarka siekiama gyvenimo su Dievu. Per Krikštą gimsta- me antgamtiniam gyvenimui, pasidarome Mistinio Kristaus Kū- no nariai. Kaip to Kūno nariai įstengiame atnašauti Dievui au- ką, kuri derinasi su Jo didybe.

Auka parengia mus Komunijai, nes toji auka daro tinka- mą vienybei su Dievu, kuri pasiekiama Komunijoje. **Vienybės tvirtumas priklauso nuo mūsų aukos kiekio.** Juo išsamesnis atsisakymas visa to, kas priešinga dieviškam gyvenimui, juo daugiau to gyvenimo gauname ir daromės panašesni į Dievą.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 02

PALAIMA MAŽUTĖLIAMS

Švenčiausioji Jėzaus Širdis

Mt 11, 25-30

Jėzaus Širdies šventė, kurią šiandien švenčiame, iškelia labai svarbų klausimą – **kas yra religija?**

Naudingas paprotys, tradicija? Ji tarnauja pirmiausia tautos moraliniam auklėjimui. Religijos praktikavimu pirmiausia galime užsitikrinti sau gyvenimą po mirties, kaip visose tautose ir religijose tikima, kad mirtis – ne paskutinis taškas mūsų gyvenime. O gal **religija yra būtinas ir privalomas atsiliepimas į Dievo meilę, kurią sutinkame savo gyvenime?**

Dievas labai myli žmogų ir ne todėl, kad žmogus būtų to vertas, o myli todėl, kad Jis pats to nori. Kadangi Dievas mus myli, mes esame verti Jo meilės. Į šį Dievo gestą žmogus turi atsiliiepti klusnumu Dievui, o **į tai tobuliausiai atsiliepė žmogiškoji Jėzaus Širdis.**

Kada žvelgiame į religijas religijotyryniu žvilgsniu, mokslininko ar net netikinčio žmogaus žvilgsniu, matome, kad visos religijos yra labai panašios. Jos turi bendrus elementus: *pomirtinį gyvenimą, išganymą, moralinį kodeksą, taisykles, Dievo garbinimo apeigas, šventas knygas, šventyklas, dvasininkus.*

Tad ne vienam mąstančiam žmogui atrodo, kad visos religijos yra geros, ir ta mintis yra labai populiari. Kitos religijos yra geros, nes jos moko tikrai gero, ir veda į tą patį Dievą, todėl nėra skirtumo – kokią religiją išpažinsi...

Mums Bažnyčia skelbia, kad visos religijos, išskyrus krikščionybę, yra prigimtinės, t.y., žmogaus proto rezultatas, tik viena krikščionybė yra Dievo apreikšta religija. Religija, kurios žmogus yra nepajėgus savo protu sukurti ir sugalvoti. Koks yra pagrindinis ir išskirtinis tas elementas, kuris ir parodo, kad krikščionybė vis dėlto yra išskirtinė religija tarp visų, to joks žmogus negalėjo sugalvoti, t.y. šios religijos **Alogiškumas**. Dar stipriau būtų galima pasakyti – šios religijos kvailumas.

Apaštalas Paulius, labai gerai suprasdamas tą problemą, sakė: “O kadangi pasaulis savo išmintimi Dievo nepažino iš Dievo išminties veikalų, tai Dievas panorėjo skelbimo kvailumu išgelbėti tuos, kurie tiki” (1 Kor 1, 21). “Dievo kvailybė išmintingesnė už žmones ir Dievo silpnybė galingesnė už žmones” (1 Kor 1, 25).

Dabar pažvelkime į evangelines tiesas. Jei nori gimti, turi mirti. Nori atrasti, turi prarasti. Nori būti laimingas, turi imti kryžių. Nori būti turtingas, turi būti vargšas. Nori būti išmintingas, turi būti kvailas. Nori karaliauti, turi tarnauti. Nori būti pirmas, turi būti paskutinis. Nori būti išaukštintas, turi nusižeminti. Nori būti išteisintas, turi būti apkaltintas. Nori švęsti pergalę, turi būti nugalėtas.

Šiandien Evangelijoje Jėzus šlovina Tėvą – dangaus ir žemės Viešpatį, kad Jis tai paslėpė nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o visa tai apreikė tik mažutėliams. Kristui nėra gaila dieviškų paslapčių ir Jis nieko neslepia, tik Jis mato problemą, kad išmintingiesiems ir gudriems tai priimti ir suprasti bus sunku. Iš tikrųjų, tikėjimas dėl to ir yra didelė Dievo dovana.

Pavyzdžiui, islame, jeigu tu esi žemėje turtingas, tai tu būsi turtingas ir danguje. Krikščionybėje, žinome, jeigu esi turtingas žemėje, tai tu gali iš viso nepatekti į dangų.

Tikėjimas yra Dievo dovana, Dievo malonės dovana. Primant krikščioniškąją tiesą, visą laiką reikia nusižeminti, nes tik

nusižeminusiam žmogui teikiama malonė suprasti tai, ką Dievas nori mums apreikšti. Gali daug žinoti, bet nieko nesuprasti – arba, nieko gali nežinoti, bet viską suprasti.

Tėvas Mateo knygoje “Jėzus, meilės Karalius” klausia:

Ką turiu daryti, kad tapčiau geresnis?

Ką turiu daryti, kad turėčiau sielos ramybę?

Ką turiu daryti, kad tapčiau šventas?

Ką turiu daryti, kad pasaulis pasidarytų geresnis?

Ką turiu daryti, siekdamas pasauliui ramybės?

Ką turiu daryti, kad pasaulis taptų šventas?

Šioje knygoje jis ir atsako į visus šiuos klausimus, kas teikia širdims ramybę ir laimę. Pailiustruoti šios knygos atsardimo faktui, papasakosiu vieną būdingą atsitikimą.

1916 metais Tėvas Mateo atostogavo Paraile – Monialyje, kur kitados Švč. Jėzaus Širdis apsireiškė šv. Margaritai Aliakok. Ten jis buvo pasislėpęs, tikėdamasis atgauti jėgas sunkiems ateities darbams. Tėvas jautėsi fiziškai ir moraliai išsekęs. Buvo reikalingas tylos ir maldos. Deja, viltis pailsėti Paraile – Monialyje netruko nuvysti. Aistringi pamaldūs piligrimai nepaliaujamai ir negailestingai „persekiojo” gerąjį Tėvą ir namuose, ir koplyčioje, ir gatvėje, visiškai neatsižvelgdami į jo nuovargį. Apgailestaudamas ryžosi tą šventą vietą palikti, tik nežinojo, kur vykti. Tada vienas kunigas jam patarė persikelti į netolimą Sept – Fonso trapistų vienuolyną.

Toji mintis Tėvui patiko, nes buvo įsitikinęs, kad jis ten nepažįstamas. Tuoju parašė laišką, prašydamas leisti atlikti Sept – Fonse, pas trapistus, dviejų savaičių rekolekcijas. Grįždamas laiškas parnešė žinią, kad abatijoje yra laukiamas. Linksma leidosi į kelionę.

Rekolekcijos tęsėsi maždaug... tris valandas. Dar tą pačią dieną atėjo vyresnysis ir nedrąsiai pasiteiravo Tėvą Mateo, kiek kartų dienoje sakysiąs trapistams pamokslus?

Galime įsivaizduoti Tėvo Mateo nustebimą ir nusivylimą. Pradėjo įrodinėti, kad esąs reikalingas ramybės, noris susitelkimu ir mąstymu atnaujinti savo dvasią. Į visus argumentus vyresnysis taip atsakė: „Labai gerai suprantu, Tėve, todėl prašome tik vieno: teikitės kalbėti maldas ir mąstyti balsu, to užteks, ir vienuoliai bus per daug laimingi”.

Tas prašymas buvo ypatingai nuolankus ir nuoširdus: jis plaukė iš sielų, esančių tobulybės aukštumose, todėl eilinis, paprastas kareivis turėjo nusileisti, - ir tą patį vakarą pamaldiems vienuoliams pradėjo rekolekcijas...

Vienuoliai be Tėvo žinios pamokslus užrašė. Vėliau paprašė surengti keletą konferencijų ir tokiu būdu užrašai buvo papildyti. Po kelių mėnesių abatija išleido knygelę apie Tėvo Mateo mokslą, kuris susilaukė milžiniško pasisekimo.

Visi Tėvo Mateo pamokslai skelbė tą patį – didįjį Jėzaus Širdies mokslą: m e i l ę. Taip po dviejų metų pasirodė ir ši knyga, kuriai pavadinimą išrinko pats Jėzus, būtent: „Apie Meilės Karalių”. Tačiau iš kur tas entuziazmas, iš kur tas užsidegimas spausdinti knygeles? Tikinčiosios visuomenės dėmesį patraukia trys Tėvo Mateo pamokslų ypatybės.

Pirmoji – tai neprilygstamas *dėstymo paprastumas*, žavus laisvumas ir natūralumas, kuris Evangeliją daro patrauklią ir mielą, kuris leidžia tūkstanteriopai sėkmingiau pateikti dieviškas tiesas ir malones, negu visoks literatūrinis orumas, iškilmingumas ar muzikalumas. Čia glūdi paslaptis, kuri pagelbsti pamokslininkui klausytoją įtikinti ir jį patraukti.

Antroji – tai *pats meilės mokslas*, tai grynai antgamtinis mokslas, turintis nuostabią galią sujaudinti net labai užkietėjusias mases. Tėvas nuolat kartoja: „**Pamaldžių sielų netrūksta, bet taip maža tikrai mylinčių**”.

Koks milžiniškas skirtumas tarp jų. Tėvas Mateo troško vieno, kad žmonės tūkstantį kartų geriau pažintų, ir, jei tai ga-

lima, pamiltų meilę iki pamišimo. Visur jis teigia tą patį: „**Meilė nėra mylima, tačiau turi būti mylima ir bus mylima, nes Karalius nori viešpatauti savo Širdimi, savo Meile**”.

Greita ir nepaprasta šv. Teresėlės kanonizacija dievišku būdu išplatino tai į mases ir atsakė į šitą iššūkį užsidegimu, kad visi ištroškę Dieviškosios Meilės.

Trečioji – mokslas apie Jėzaus Širdies galybę ir grožį yra patvirtinamas sukrečiančiais atsitikimais, stebuklais ir atsivertimais, įvykusiais jo akivaizdoje varдан to mokslo, kurio esmė yra didžioji „*Evangelijos teologija*”.

Taip Tėvas Mateo atsiduoda dviems jį mylinčioms širdims: „Per Nekalčiausios Karalienės rankas ir tyrą, dieviškais spinduliais apšviestą Jos Širdį, atiduodu viską Jos Sūnaus apaštalams, abiejų, Meilės Karaliaus ir Meilės Karalienės, garbei”.

Jis skelbia: „**Tegyvuoją Švenčiausioji Jėzaus Širdis!**”.

1907 metais Tėvas Mateo sunkiai suserga, ir vyresnieji jį siunčia iš Amerikos į Europą gydytis. Jis atvyksta į Paraile – Monialį, sau paprašyti malonės karščiau pamilti Švenčiausiąją Jėzaus Širdį ir mirti verta kunigo mirtimi.

Įeina į koplyčią, kur kitados šv. Margarita Marija matydavo Kristų, atsiklaupia ir vos pradeda melstis, kaip nuostabus šiurpas sudrebina visą jo būtybę. Pasijunta, kad jau išgydytas.

Ką tada išgyveno Tėvo Mateo širdis, - žodžiais nenusakysi. Manau, kad ją pervėrė meilės ietis. Dar tą patį vakarą, mąstant šventosios valandos metu, Švenčiausioji Širdis jam įsako laimėti Kristui visą pasaulį ir pamoko Intronizacijos.

Tėvas Mateo yra Švenčiausiųjų Širdžių vienuolijos narys. Jos tikslas – platinti pamaldumą į Švenčiausiąją Jėzaus ir Marijos Širdis, skiepijant meilės, atsilyginimo ir apaštalavimo dvasią. Štai kodėl jis turėjo tokį didelį norą kalbėti „apie Meilę”.

Nuvykęs į Romą, prašo popiežiaus Pijaus X leisti pradėti tą troškimą įgyvendinti.

- Ne, mano sūnau, - tarė popiežius Pijus X, išklausęs jo prašymą, - neleidžiu...

- Ne, neleidžiu..., - pakartojo Pijus X su jam būdinga šypsena. O paskui, atverdamas rankas ir spausdamas jį prie širdies, pridūrė: „Įsakau tau, ar girdi? Ne tik leidžiu, bet įsakau. Visą savo gyvenimą atiduok tam visuomenės gelbėjimo darbui.

Tai iš tiesų nuostabiai gražus dalykas. Paaukok jam savąjį gyvenimą.

Gavęs Bažnyčios vadovo patvirtinimą, Tėvas Mateo, tarsi antrasis šv. Paulius, iškeliauja Kristui pavergti tautų. Kaip apaštalas, be kelionės maišelio, ginkluotas vien tik karštu troškimu ir savęs išsižadėjimo galybe, perbėga pasaulį, laimėdamas sielas ir uždegdamas jas savo širdies ugnimi. Jo paprastumui, kuklumui ir įkvėpimui priešintis neįmanoma. Kalbėdamas apie žinomiausius dalykus, apie Evangeliją, pakelia klausytojus, patraukia juos kažkokia jame slypinčia jėga, lyg pats Išganytojas per savo tarną kalbėtų ir veiktų. Kas jo klausosi, išgyvena tai, ką turėjo išgyventi žmonės, kai Išganytojas vaikščiojo žemėje: kiekvienas sujaudintas, nugalėtas, pakeistas, kiekvienas tampa apaštalu.

Dažnai jis sakydavo: „Nepavydžiu angelams, kurie negali aukoti Šv. Mišių, nei skelbti Meilės, nei dėl Meilės kentėti“. Kai jau vakare jausdavosi pavargęs, jis dar lipdavo į sakyklą „poilsui“. „Nes ar gali būti malonesnis poilsis, kaip kalbėti apie Tą, kurį myli?“

Kai 1914 metais Tėvas vėl siunčiamas į Europą, jūroje jį užklumpa Pasaulinis karas ir grįžti neįmanoma. „Ir ką gi jis veiks Prancūzijoje?“, - galvoja jo vyresnieji. Visi bus užsiėmę karu...

Bet atsitiko kitaip. Karas paruošė kelią Švenčiausiajai Širdžiai. Atėjo prislėgtos, gedulo persunktos dienos. Šeimos ėmė

gręžtis į Vienintelį Guodėją. Popiežius Pijus X jau buvo miręs. Keliauja į Romą. Benediktas XV savo ranka jam parašo ir įteikia laišką, kuriuo įgaliojamas organizuoti Intronizacijas visoje Italijoje. O 1916 m. Šventasis Tėvas priima Tėvą Mateo ir jam aiškiai pasako, kad tas kryžiaus žygis būtų paskelbtas visame pasaulyje, ir kad tas Darbas – tai Jo, Popiežiaus Darbas.

Malonu patvirtinti, kad Bažnyčios vadovo linkėjimas žymia dalimi išsipildė. Intronizacija nuolat plinta. Intronizacija mūsų kalboje sunkiai verčiamas žodis, tai reiškia – „Šeimų pasiaukojimas Švč. Jėzaus Širdžiai”.

„Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!” (Mt 11, 28).

Jėzus kviečia visus. Jis pažada: „Aš jus atgaivinsiu”.

Tačiau pirmiausia Jėzus nori mums apreikšti, kokie esame prislėgti, negalintys sau nė kiek padėti. Žmogus ne visada tai mato.

Problemų niekada netrūksta. Gyvenimas tampa sunkia našta, nuo kurios žmonės palūžta. Šito priežastis – nusigręžimas nuo Dievo. Kai žmogus nuklysta nuo Dievo kelio, jį apninka neviltis, tuštuma, abejonės. Jis stengiasi ką nors pataisyti, vildamasis, kad galima ištrinti nuodėmingo gyvenimo pėdsakus. Tačiau tai niekada nepavyks! Žmogus pavargsta ir, visai susipainiojęs, galų gale klausia: „Ką man daryti?”

Priimk pagalbos ranką, kurią Jėzus tau šiandien tiesia. Kaip niekas kitas Jis supranta, ką tu išgyveni.

Jėzus pats išgyveno didžiausias kančias ir skausmus, vienvatę, buvo visų apleistas, nukryžiovimo valandą – net savo dangiškojo Tėvo!

Todėl Jėzus supranta tavo kovas. Jis žino, kaip tau sunku, kaip esi pavargęs nuo naštos, lenkiančios tave žemyn. Todėl Jis sako: „Ateikite pas mane visi, ir aš jus atgaivinsiu”. Jis prašo tik vieno – kad ateitum. Nieko daugiau nereikia. To pa-

kanka. Jėzus dėl tavęs padarys viską. Ir patirsi, kaip gera, kai Jis nuima našta nuo tavo pečių ir suteikia tau savo poilsį.

Išties, koks gražus Jėzaus kvietimas vargstantiems ir prislėgtiesiems! Ateikite pas mane, o aš jus atgaivinsiu. Jėzaus misija žemėje ir buvo tokia – guosti liūdinčius, gydyti ligonius, vargdieniams skelbti Gerąją Naujieną. Savo viešąją veiklą pagal Mato Evangeliją Jėzus pradėjo palaiminimais vargšams nuo Kalno. „Palaiminti vargdieniai dvasioje: jų yra dangaus karalystė” (Mt 5, 3).

Ir šiandien Evangelijoje Jėzus neveltui vėl kreipiasi į vargdienius. Vargdieniai – reiškia tuos, kuriems dar ko nors trūksta, kurie dar nėra iki galo laimingi ar patenkinti, ir todėl yra atviri, kažko laukiantys, ieškantys.

Iš tiesų, tik tokie žmonės ir gali atsiliepti į Jėzaus kvietimą. Tokie, kurių širdis dar nėra pripildyta ir todėl dar joje likę vietos Dievui. Visi, kuriuos Jėzus pašaukė, buvo vargdieniai ir nebūtinai tiesioginiai vargšai. Juk, sakykim, apaštalas Matas buvo muitininkas, ir jam tikrai nereikėjo bėgti paskui Jėzų ieškoti geresnio materialinio gyvenimo. Arba Zachiejus, kuris, norėdamas pamatyti Jėzų, nepaisė net savo visuomeninės padėties ir tarsi koks vaikėzas įsiropštė į medį.

Evangelijos taip pat mini keletą moterų, kurios rėmė Jėzų ir Jo mokinius savo turtu. Taigi būti vargšu nereikia būtinai neturėti turtų. Juk turtas širdies neužpildo. Galbūt jis ją užpila, kad ji aplinkui nieko nebematytų ir nebejaustų, bet neužpildo ir todėl šiandien visi galime atsiliepti į Jėzaus kvietimą vargstantiems ir prislėgtiesiems, nes nors truputėlį kiekvienas iš mūsų toks esame. Galime eiti pas Jį, kad Jis mus atgaivintų. Tiesa, tas atėjimas pas Jėzų irgi nėra visada lengvas, nes pareikalauja kai ko atsisakyti.

Antai apaštalui Petruui teko palikti savo valtį ir tinklus, kad galėtų sekti Jėzų. Turtingojo jaunuolio Jėzus paprašė parduo-

ti visa, ką anas turėjo ir išdalinti vargšams. **Ateinant pas Viešpatį tenka kažko atsisakyti.** Tai mums padeda suprasti ir šandienos Evangeliją, kai Jėzus, pažadėjęs atgaivinti prislėgtuosius, po to taria: „Imkite mano jungą ant savo pečių“. Iš pirmo žvilgsnio tikrai gali pasirodyti keista. Kokia gi čia atgaiva? Dar vienas jungas, ypač šiandieniniam pasauliui, kuris labai pabrėžia kiekvieno žmogaus laisvę ir nepriklausomybę, todėl gali atrodyti nesuprantamas šis Jėzaus kvietimas. Juk jungas, koks jis bebūtų švelnus, yra laisvės suvaržymas. O Jėzus keistai žada – „jūs rasite savo sieloms atgaivą“.

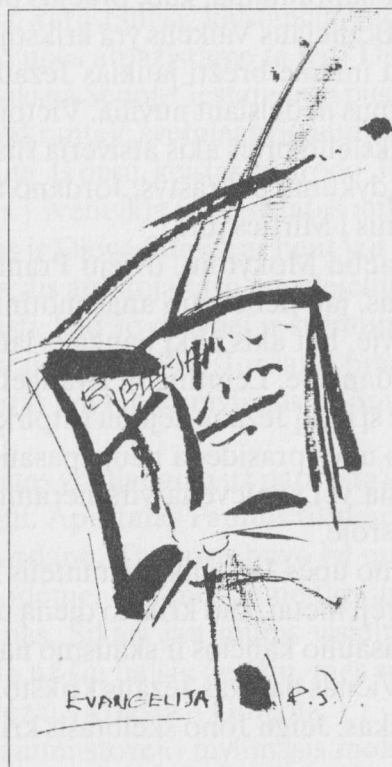
Tačiau, atidžiau pažvelgę, suprasime, kad tai tiesa. Dažnai tiesiog nesugebame savo laisve teisingai pasinaudoti. Nuolat klystame, nusidedame. Priimti Jėzaus jungą – reiškia savo laisvę patikėti Jam. Ir jeigu taip padarysime, tai savo vargingume leisime kreipti Jam savo laisvę ir mūsų gyvenimą, ir išties rasime savo sieloms atgaivą.

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, leisk man prisiliesti prie Tavo Širdies, kad išgyčiau ir degčiau tokia meile, kuri būtų panaši į Tavo meilę.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 07

EILINIAI METŲ SEKMADIENIAI

KRIKŠTAS IR KRYŽIUS

Kristaus Krikštas

I eilinis sekmadienis

Mt 3, 13-17

Šį sekmadienį Bažnyčia švenčia Jėzaus Krikštą. Rodos, labai nuoseklu ir suprantama, kad, praėjus porai savaitių nuo gimimo dienos, Betliejaus Vaikelis yra krikštijamas. Kaip katalikai mintyse jau imame brėžti jaukias Jėzaus krikštynas. Tačiau Evangelija mus nedelsiant nuvilia. Vietoj dar vieno svajingo Kalėdų paveikslėlio prieš akis atsiveria rūstūs ir dramatiški vaizdai: Judėjos dykumų pakraštys, Jordano upė, nešanti savo drumstus vandenį į Mirties jūrą.

Dviejų Izraelio Mokytojų, dviejų Pranašų – Jono ir Jėzaus – susitikimas, jau nebe kaip anas motinų iščiose Judėjos kalnyno miestelyje, bet akis į akį baugaus laukimo ir įtampos prisodrintoje padangėje. Lemtingoji Evangelijos valanda. Vėliau pavadinsime šį įvykį Jėzaus išėjimu į atpirkimo istorijos areną. Prie Jordano upės prasideda nauja pasaulio kūrimo diena ir Šventoji Dvasia vėl suplevena virš neramių vandenų, kaip kadaise laikų aušroje.

Nuo Jordano upės Jėzui liks vienintelis kelias į Golgotos kalną. Prabėgs treji metai, kad krikšto dieną užsikrauta pasaulio nuodėmių, pasaulio kančios ir skausmo našta būtų nunešta iki Tėvo namų. Vienas dalykas Jėzaus krikšto istorijoje atrodo keistas ir nelogiškas. Jeigu Jono skelbtasis krikštas buvo atgai-

los ir atsivertimo apeiga, skirta nusidėjėliams, ką bendra gali turėti su Dievo Sūnumi? Argi teologijos vadovėliai nepriskiria Jam aukščiausio laipsnio dorybių, šventumo ir tyrumo? Kodėl Jėzui būtinai reikėjo bristi į Jordaną kartu su nusidėjėliais, užuot ramiai ir oriai stebėjus krikšto procedūrą nuo upės kranto? Evangelija pagal Matą, krikšto pasakojime pateikusi trumpą Jėzaus ir Jono pokalbį, labai paprastai paaiškina, kad tai buvo reikalinga **teisumui**.

Biblijos žodyne „teisumas“ nėra nei moralinė, nei filosofinė sąvoka. Šiuo žodžiu įkvėptieji autoriai vadina Dievo valią, amžinąjį ir nekintantį Dievo meilės planą. Jėzus, ištikimas Tėvo Sūnus, bus klusnus to plano vykdytojas. Jis pradeda nuo savo giminystės su vargstančia, klystančia, nuodėminga žmonija. Prie Jordano upės atpažįstame tą patį Dievą, kurį pranašo Ezechielio plunksna Senojo Testamento puslapiuose pavaizdavo kitos upės pakrantėje švelniai priglaudusį vargšę našlaitę savo mylimąją tautą. Iš tiesų, keistas pasirodo Jėzus savo krikšto dieną. Užuot ėjęs į šventyklą ir prisistatęs aukštiesiems kunigams kaip Mesijas ir Dievo Sūnus, ar bent jau pranašas, religijos reformatorius, Jis atsistoja tarp nusidėjėlių. Juk Dievas turėjo įsikišti, neleisti, kad Jo didybei ir šventumui grėstų pavojus. Ir Dievas tikrai įsikišo. Prie Jordano prasivėrė dangus ir Jėzus išgirdo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriusi“ (Mt 3, 17).

Jėzaus krikštas yra daugiau už paprastą solidarumą nuodėmingam žmogui. Apaštalas Paulius tiksliai pasakys, kas atvedė Jėzų prie Jordano. Tą, kuris buvo be nuodėmės, Jis dėl mūsų padarė nuodėme, kad mes Jame taptume Dievo teisumu. Ir vėl teisumas. Šįkart jau mums visiems padovanotas. Tikrovę, slypinčią už šių baisių žodžių, mes suprasime, tik atsigręžę į antrąjį Jėzaus krikštą – Golgotą.

Ten po kryžiumi stovėjo mylimasis mokinyš, ir jo akyse

kareivis perdūrė Nukryžiuotajam šoną. Tuoj ištekėjo kraujo ir vandens. Tai buvo antrasis Jordanas, antrasis krikštas meilės ugnimi. Tai buvo pati didžiausia Dievo galybės valanda. Ar galėjo Sūnus laukti ir trokšti ko nors kito iš Tėvo rankų, kurios padarė Jį nuodėme, kad išgelbėtų mus? Golgotos vaizdas leis mylimajam mokiniui atspėti tikrąjį Gelbėtojo vardą – tasai, kuris atėjo per vandenį ir kraują – Jėzus Kristus. Nežinau, ar atsitiktinai, aną nepamirštamą sausio 13-osios sekmadienį, švęsdama Jėzaus Krikštą, ir Lietuva buvo pakrikštyta savo vaikų krauju.

Ką krikštas reiškia mums, paaiškina šios dienos šventė, primenanti Kristaus krikštą. Nuo savo krikšto dienos Jis privalėjo vykdyti savo pasiuntinybę – skelbti Dievo Karalystę ir burti žmones į vieną Bažnyčią.

Pažiūrėkime, koks mūsų yra santykis su Dievu, prašykime, kad mums atleistų nuodėmes, kad savo meilėje mus vėl priimtų.

Kai kuriuose senoviniuose paveiksluose (pvz., Žalgirio) po Kristaus kryžiumi yra nupieštas ir bestovintis ir Jonas Krikštytojas. Iš pirmo žvilgsnio tai atrodo naivu ir nesuprantama: kai Kristus mirė, Jonas Krikštytojas, kuriam buvo nukirsta galva, jau seniai palaidotas, tad negalėjo stovėti po Viešpaties kryžiumi. Senieji dailininkai per daug leisdavo savo fantazijoms, tačiau jie suprato vieną dalyką, būtent, kad evangelistas, aprašydamas Kristaus **Krikštą** arba Jo atsimainymą, siekė ne vien užrašyti istorinius faktus, bet ir atskleisti, ką mums nori pasakyti nukryžiuotas ir prisikėlęs Kristus. Šitai gal ne visi suprantame. Mūsų vaizduotėje pirmiausia yra įstrigusi Šventoji Dvasia balandžio pavidalu, taip pat atsivėręs dangus ir iš jo sklindantis Tėvo balsas. Skaitydami Evangeliją, ją suprantame grynai raidiškai: kažin ar teisingas toks supratimas?

Matas, aprašydamas Jėzaus krikštą, Jėzaus asmenyje pirmiausia mato Tą, kuris yra pasiųstas skelbti Dievo valios ir įkurti Jo viešpatavimą žemėje. Tai išgirstame ne vien iš Jėzaus mokyimo ir iš Jo kalbų. Tai išgirstame, išskaitome iš viso Jėzaus elgesio, iš Jo bendravimo su vargšais, paniekintaisiais, nusidėjėliais ir pagonimis.

Bendraudamas su žmonėmis, Jis ne tik būdavo jiems žmogiškai geras, bet stengdavosi ir jų mintis pakelti aukščiau – prie Dievo. Jėzui rūpėjo ne tik jų žemiškasis būvis, kančios ir vargai, bet Jis norėdavo pakelti ir jų sielas, suvesti jas su Dievu. Kiekviena proga susitikdamas su žmonėmis, Jėzus duodavo jiems suprasti, kad šalia šio regimojo pasaulio yra dar ir neregimasis. Visa tai Jėzus vykdė, pavestas Tėvo. Jis veikė kaip **Siųstasis**. Jis buvo klusnus Tėvo valiai iki mirties, iki kryžiaus mirties. Vardan šio klusnumo Jis visur akcentavo **meilę**. Jis buvo meilės šauklys. Bet Jo skelbtoji meilė turėjo ne vieną, o dvi kryptis: žmogaus ir Dievo.

Abi šios linijos jungėsi, pynėsi tarpusavyje – jos neatskiriamos viena nuo kitos. Vieną liniją atmetus, meilė jau nepilna ir netikra. Padėti vargstančiam, kenčiančiam – yra Dievo valios reikalavimas, lygiai taip pat yra Dievo valios reikalavimas skelbti Dievo viešpatavimą ir paklusti Dievo valiai iki kančios, iki kryžiaus, iki galutinio pažeminimo.

Jėzui krikštytis, nusilenkti prieš Joną Krikštytoją, priimti atgailos krikštą, kuriuo žmonės išreikšdavo savo nuodėmingumą ir tyrumo ilgesį bei maldavimą – Jėzui tai reiškė begalinį nusizėminimą. Jam – Dievo Sūnui – tai buvo visai nereikalinga. Bet to norėjo dangiškasis Tėvas, ir Jėzui to užteko – Jis klusniai viską vykdė...

Šiandien mes labai akcentuojame horizontalią kryptį – žmogaus santykį su žmogumi, jo artimo meilę. Žvelgdami į Jėzaus elgesį, pastebėsime, kad tai yra labai gražu, bet dar ne

pilnas Dievo valios vykdymas. Tai tik vienas momentas. Reikia ir antrojo momento – vertikaliosios linijos – neužmiršti santykio ir su Dievu.

Dažnai pagalvojame ir pasakome: „Aš ne vagis, ne žmogžudys, ne paleistuvis – aš nieko bloga nedarau”. Reikėtų paklausti – o kokie mano santykiai su Dievu? Kokia mano malda? Kiek aš esu įsijungęs į Bažnyčios gyvenimą? Ar aš praktikuoju sakramentus, ar dažnai dalyvauju Šv. Mišiose? Mes mokome vaikus mandagumo, švaros, kultūros: ar mokome vaikus, kad jie būtų mandagūs su Dievu, kad jie mokėtų kalbėtis su Dievu, kad jie būtų praktikuojantys katalikai? Užmirštant santykį su Dievu, mūsų moralė yra nepilna. Reikia vykdyti visą Dievo valią: „Gera daryti visur ir visada, kas priklauso teismui”. Reikia ir tai vykdyti, ir ano neapleisti.

Daugeliui atrodo, kad nereikalinga malda, Bažnyčia, sakramentai, Šv. Mišių auka – pakanka būti geram, nieko nevogti, nieko neužmušti ir jau esi visais atžvilgiais teisingas ir be jokių priekaištų. Deja, Evangelija sako, kad Dievo valia yra kitokia: reikia abejų linijų – mūsų meilė turi skleisti dviem kryptimis, - tai žmogui ir Dievui...

Gyvename aukštų technologijų laiku, sugebame pasigaminti ne vien tai, kas reikalinga žmogui, bet ir tai, kas neša pražūtį. Kas mūsų veikloje moralu, o kas - ne, kas turi vertę Dievo akyse? Kažin ar tikra ta moralė, kurią patys susikuriame: man tas patinka, tai vykdysiu, man tas nepatinka – nevykdysiu? Didelės išminties nereikia, norint atsirinkti Jėzaus mokyme tai, kas mums patinka, o visa kita atmesti. Tokia atranka nebus jau pilnas Jėzaus mokslas, bet bus jo iškraipymas ir, ar tai bus Dievo valia? Ar tokia mūsų moralė bus Dievo valios vykdymas?

Jei į Kristų žiūrėsime vien tik kaip į žmogų ir Jo mokymą karpysime pagal savo skonį, mes nesiskaitysime su Evangelijos

žodžiais: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi” (Mt 3, 17). Tai reiškia, kad Kristus yra Dievo siųstasis, Jam pavesta žemėje įkurti Dievo Karalystę. Būti krikščioniu – tai būti Kristaus sekėju, būti Kristaus mokiniu, būti Kristaus draugu. Bet jei mes Kristų laikome tik žmogumi, - nesame krikščionys.

Sekti Kristų – tai reiškia perimti ir Jo pasiuntinybę, perimti Jo idealus, Jo idėjas ir kartu – Jo santykį su Dievu. Būti krikščioniu – tai savo gyvenimą nukreipti dviem kryptimis: tarnauti Dievui ir žmonėms. „Viešpaties maldoje” yra dviejų plotmių prašymai, „Teateinie Tavo karalystę” ir „Kasdienės duonos duok mums”. Taigi, kad turime kovoti už žemišką gyvenimą ne tik sau, bet ir kitiems, bet taip pat turime kovoti ir už Dievo teises, ir pirmiausia jas turime gerbti savo pačių gyvenime.

Šis dvigubas Kristaus mokinio uždavinys pasilieka visiems laikams. Per krikštą gauname dievišką gyvenimą ir jį turime savyje išsaugoti, išpuoselėti. Toks yra Dievo noras, tokia Jo valia. Krikštas yra išorinis ženklas, kad priklausome Dievo tautai taip pat vadovausimės Kristaus mokslu. Krikštas turi nuspalvinti visą mūsų gyvenimą, duoti jam stimulą. Tai matome Jėzaus gyvenime, kai kiekvienas Jo žingsnis buvo nukreiptas Dievo valios vykdymui. Net ir prieš srovę ėjo, ir į kančios kalną kopė, ir kryžių apkabino tik todėl, kad to norėjo Jo dangiškasis Tėvas.

Mums krikštas – tai įsipareigojimas gyventi pagal Dievo valią, išreiškiant meilę Dievui ir žmonėms. Būti krikščioniu – tai reiškia būti Jėzaus sekėju, ne tik savo širdies šventovėje garbinti Dievą, bet reikštis ir viešumoje – būti „žemės druska” ir „pasaulio šviesa”.

...XX šimtmečio pradžioje Vokietijoje viena katalikė mergina ištekėjo už protestanto. Savo vaikus ji auklėjo katalikiškai. Kaip daugumai šeimų po I Pasaulinio karo, taip ir šiai merginai buvo labai sunku apsispręsti tikėjimo reikaluose. Jos sū-

nus Herbertas, dar būdamas nepilnametis, pradėjo dirbti. Vidurinę mokyklą baigė sulaukęs 25 metų amžiaus. Tada stojo į kunigų seminariją ir šventimus gavo prieš pat II Pasaulinį karą. Būdamas kunigas, jis nesitenkino vien religinių apeigų atlikimu bažnyčioje, bet artimai bendravo su jaunimu ir su kareiviais. Jaunimas dažnai lankėsi jo namuose. Jam rūpėjo apsaugoti tas jaunas širdis nuo nuodėmingo gyvenimo, kurį ypač skiepijo fašistai. Jaunimo tarpe buvo šnipas. Kunigas Herbertas Simoleit buvo suimtas ir po 22 kalinimo mėnesių nuteistas mirti nukertant galvą. Savo mirties dieną, 1944 11 13 – tada jis buvo 34 metų amžiaus – savo motinai parašė laišką, kuriame buvo tokie žodžiai:

„Mamyte, tu sakydavai mums, kad turime priimti viską, ką dangaus Tėvas mums siunčia, ir Jo mylimojo Sūnaus kryžių. Kas nori būti Jo mokiniu, turi imti savo kryžių ir jį nešti iki galo... Tai aš ir noriu pamėginti...”

Aš džiaugsiuos, kai man bus pasakyta: ištikimasis tarne, eik į savo šeimnininko prieglobstį. Tad iki pasimatymo pas Dievą...”

Šis kunigas suprato, kad būti krikščioniu – tai būti žibintu, net jei dauguma tave ir trokštų užpūsti. Jo motina taip pat suprato, kad jei tavo širdyje gyvena Dievas, to dar maža: stenkis, kad Dievas būtų ir kitų širdyse, pirmiausia tavo artimųjų širdyse, tavo šeimoje, tavo draugų širdyse.

Tai suprasti ir mes kiekvienas turėtume.

Jeį Kažko nežinome, nebijokime prisipažinti, nes šiandienos žmogus turi stengtis tinkamai pasinaudoti Evangelijos žodžiu. Neužmirškime tos dovanos, kurią Dievas davė per krikštą, nugalėkime nenorą mylėti ir išipareigoti. Pirmojo amžiaus krikščionys matė, kad po krikšto jie tapo visai kitokie. Juk Dievas veltui nuplauna nuodėmes per krikštą. Ką geriausia galime duoti vaikučiui? – Ta dovana – krikštas, kai tėvai neša kūdikį į

bažnyčią ir paaukvoja Dievui, kad Jis jį globotų, jam padėtų...

Kada nueiname į ligoninę ir aplankome ligonį, kuris tikrai sunkiai serga, ir paklausime, kur vaikai - neretai išgirsti atsakymą – jie dirba. Jie visi susirinks tada, kai mirs artimiausias ir brangiausias žmogus. Tada prie karsto jie ims dejuoti, kad galėjo aplankyti, bet nesurado laiko, o dabar graužia sąžinę, ima neviltis ir liūdesys. Kodėl niekas to nepriminė, kodėl nepasakė, kad motinai buvo likę paskutinės dienos, o dabar jau per vėlu...

Mes neblogai jaučiamės nuodėmių kiaute. Ši kiautą patys užsiauginame, todėl ir nejuntame kitų šilumos, kitų teikiamo dėmesio. Šiandien pasinerkime į Jordaną, kad išliptume kitokie, o tai galime padaryti prie klausyklos per Atgailos sakramentą. Tėvai mus nešė į bažnyčią pakrikštyti, kad mes būtume geri ir pažadėjo auginti Dievo ir žmonių meilėje. Kad tokie būtume, atsižadėjome piktosios dvasios. Todėl šiandieną pasinerkime Dievo malonių vandenyje, kad visada išliktume Dievo vaikais, mylimais amžinojo gyvenimo paveldėtojais.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 01 13

JONAS KRIKŠTYTOJAS PARODO KRISTŲ

II eilinis sekmadienis

Jn 1, 29-34

Dievas, atėjęs į pasaulį, ne tik pasiliko jame, bet ir veikia mūsų tarpe. Jis veikia per Jėzų Kristų, kurį matome šiandien, pasinėrusį jau ne Jordano vandenyse, o savo pasiuntinybės mintyse: einantį tuo keliu, kurį Tėvas Jam paskyrė.

Sveikinimus nuo vėluojančių draugų tie iš atviručių išni-rę prakartėlių ir apsnigtų bažnyčių paveikslai jau nieko negali apgauti. Kalėdų daugiau nebėra. Jos baigėsi, pasitraukė, pasi-slėpė. Paliko mus guostis prisiminimais ir su viltimi laukti nau-jų švenčių.

Ar yra gyvenimas po Kalėdų?, - klausia vienas garsus Ame-rikos pamokslininkas, kaip ir mes dabar, skaudžiai besiskirda-mas su stebuklingu Kalėdų pasauliu. Šį klausimą kasmet kelia ne vien užgriuvusios kasdienybės problemos, bet ir graudi šven-čių nostalgija.

Kalėdos – išikūnijimo slėpinys visuomet bus ypatingas Die-vo artumo ir paprastumo ženklas. Ėdžiose paguldytą Kūdikį galima apkabinti, paglostyti, sušildyti. Jis šypsosi, jausdamas ša-limais žmogišką būtybę, Jam nereikia didingų mostų ir frazių, su Juo čia gali kalbėtis, kaip su tikru vaikeliu – paprastai ir atvi-rai. Vos išvydęs saulės šviesą, Jis dar nemoka pamokslauti, gin-čytis su fariziejais, daryti kvapą užgniauziančių stebuklų. Per Kalėdas Jis vienintelį kartą būna iš tiesų savas, visu kuo pana-

šus į mus.

Bet štai ateina metas, ir šis Kūdikėlis – Dievas dingsta mums iš akių. Užauga kaip visi vaikai. Kada Jis vėl pasirodo tarp žmonių, su nustebimu pamatome, kad Jis jau kitoks, ne-atpažįstamai pasikeitęs, vadinamas naujais vardais. Jo žodžiai ir elgesys stebins, gal net baugins daugelį. Jį ir mus skiria nuotolis, kurį sudaro priklausymas skirtingiems pasauliams.

Ar yra gyvenimas po Kalėdų? Taip kalba kiekvieno mūsų nerimas, atsiradęs tolstant Dievui, kuris leidžiasi vystomas vystyklais ir guldomas ėdžiose, prie kurio veda angelų giesmės ar stebuklingai sužibusi Trijų Karalių žvaigždė. Regis šia skaudžia patirtimi šiandien su mumis dalijasi ir Evangelija pagal Joną, pasakojanti apie Jėzaus viešojo gyvenimo pradžią. Nors evangelistas Jonas neaprašinėja nei Jėzaus gimimo, nei vaikystės, vis dėlto ir jam nėra paslaptis įsikūnijęs Dievo Žodis, kuris nenukrito tiesiai iš dangaus. Jėzus gyvena tarp mūsų ir iš ten, iš žmonių giminės išėjęs, ateina vykdyti savo dieviškosios pasiuntinybės ir skirto pašaukimo. Tačiau evangelistas Jonas sako: Jėzus įžengė į išganymo dramos sceną, kaip Nepažįstamasis. Jis turi būti atpažintas ir parodytas. Kaip tik šį vaidmenį atlieka Jonas Krikštytojas, Mesijo pirmtakas ir šauklys, Jordano upės pakrantėje pamatęs ateinantį Jėzų ir atpažinęs Jį kaip Dievo Dvasios paženklintą Gelbėtoją.

Šios dienos Evangelija du sykius kartojo Jono Krikštytojo žodžius apie Jėzų: „Aš jo nepažinojau“ (Jn 1, 31). Šis sakinyš keistas ne vien dėl to, kad iš evangelisto Luko pasakojimų žinome, kad Jonas buvo Jėzaus giminaitis, o daugybė šventų paveikslų vaizduoja juos mažus, gražiai bežaidžiančius.

Galėtume aiškinti, kad abiejų giminaičių santykiai vėliau buvo nutrūkę, ir dabar jie susitinka prie Jordano upės, daug metų nesimatę, taigi sunkiai beatpažįstantys vienas kitą. Tačiau Evangelijai visai nerūpi, ar prabėgę metai smarkiai pakei-

tė Jėzaus išvaizdą. Jono Krikštytojo prisipažinimas „aš jo anksčiau nepažinojau“ turi kur kas gilesnę prasmę.

Jordano pakrantėje Jonas krikštijo ir kvietė nusidėjėlius atgailoti ir atsiversti. Per šią atgailos apeigą turi būti atskleistas ir Mesijo vardas. Jonas tik tada atpažįsta Dievo siųstąjį Gelbėtoją, kai į drumstus Jordano vandenį kartu su nusidėjėlių minia įbrenda ir **Tas, kuris buvo be nuodėmės**. Mesijo šaukliui reikėjo ženkle. Tas ženklas ir buvo Jėzaus veidas, sublavęs tarp muitininkų ir paleistuvių.

Betanijoje, anapus Jordano, įvyko stebuklas. Atskrido balandis ir Dievo Dvasia išdavė savo pasiuntinio vardą ir pašaukimą - „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“ (Jn 1, 29). Jonas Krikštytojas pristato ateinantį Jėzų ir kaip būsimąją Auką, ir kaip Nugalėtoją.

Naujojo Testamento mokslininkai negali paaiškinti, iš kur yra kilęs šis Jėzaus titulas. Galbūt Evangelija, vadindama Jėzų Dievo Avinėliu, nori susieti Jį su pranašo Izaijo apgiedotu kenčiančiu Dievo tarnu, kuris lyg avinėlis nesipriešina vedamas mirti ir savo žaizdomis išgydys pasaulį. Jono Krikštytojo gimtąją aramėjų kalba tas pats žodis reiškia ir avinėlį, ir tarną. Tačiau įmanoma ir kita šio vardo kilmė.

Išėjimo knyga kalba apie Velykų avinėlį, kuris turi būti paaukotas už žmonių nuodėmes. Galimas daiktas, kad Jonas sujungė abu šiuos paveikslus ir **mato jų atspindį Jėzaus asmenyje**. Visi Evangelijų autoriai, aprašę Jėzaus krikštą Jordano upėje, supranta, kad Tas, Kuris ateina krikštytis, yra pasirinkęs nuolankaus tarnavimo ir atsidavimo kelią.

Ar mes tikime, kad šis Dievo paveikslas, kitados atpažintas ir parodytas prie Jordano upės, ir šiandien gali būti Gerąja Naujiena žmonių giminei? Tačiau nelaukime, pasaulio blogis mūsų akyse neištirps kaip sniegas nuo Viešpaties žvilgsnio, ir kasdienybė, netgi šventumo palytėta, nepavirs nesibaigiančia

švente. Ar nueisime paskui Avinėlių? Ir tik paskui Avinėlių...

Kristus gyveno pasaulyje jau trisdešimt metų (plg. Lk 3, 23), tačiau niekas Jo nepažino kaip pasaulio Išganytojo, niekas netikėjo, kad „gali būti kas gero iš Nazareto“ (Jn 1,46). Kristaus žmogiškumas, apie kurį vėliau plačiai kalbėsime, buvo taip pridengęs Jo dieviškumą, kad pasaulio Mesijas buvo „rastas kaip žmogus“ (Fil 2, 7), nepastebint Jame nieko, kas turėtų ypatingesnę reikšmę bei prasmę. Ir Jonas Krikštytojas Jėzaus nepažino, kaip jis pats prisipažįsta: „Aš jo nepažinau, bet todėl atėjau ir krikštijau vandeniui, kad jis apsireikštų Izraeliui“ (Jn 1, 31). Jono krikštas Pajordanėje kaip tik ir buvo toji dvasinė erdvė, kurioje Jėzus turėjo pasirodyti ir būti Izraeliui pristatytas kaip Išganytojas. Viešpaties balsas, gražinąs Joną iš dykumų, buvo davęs jam ženklą: „Ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus, kuris krikštys Šventąją Dvasią“ (Jn 1, 33). Jonas matė „Dvasią, nužengiančią kaip balandį ir pasiliekančią“ ant Jėzaus (Mk 1, 10), ir iš to pažino, kad Jėzus yra „Dievo Sūnus“ (Jn 1, 34).

Antanas Maceina knygoje „Dievo Avinėlis“ kaip tik ir aprašo Jono Krikštytojo susitikimą su Kristumi, Kurį pristatė visai tautai.

Ką tad Jonas turėjo dabar daryti? Ne ką kita, *kaip šį savo pažinimą pasauliui paskelbti ir atėjusį Išganytoją žmonėms parodyti*. Jonas jau buvo jiems sakęs, kad po jo ateis Kitas, kuriam jis nėra vertas atrišti kurpių dirželio. Jis žinojo, kad tas Kitas jau yra pasaulyje: „tarp jūsų stovi tas, kurio jūs nepažįstate“ (Jn 1, 26), sakė Jonas žmonėms. Ir štai, išvydęs jam duotą ženklą, Jonas išskyrė Jėzų iš minios, pažino, kas Jis yra, ir tuoj pat Jį minioms parodė: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę! Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau: Po manęs ateis vyras, pirmiau už mane buvęs“ (Jn 1, 29-30). Tai ir buvo Jono pasiuntinybės įvykdymas: **parodyti Kristų pasauliui**, parodyti

ta, kuris jau gyveno tarp žmonių, kurio tačiau šie nepažino (plg. Jn 1, 26). Jono uždavinys buvo nutraukti šią nežinojimo skraistę ir pasakyti žmonėms, kur ir kas yra Išganytojas, kurio jie buvo laukę tūkstančius metų. Savo žodžiais „Štai Dievo Avinėlis“ Jonas tai ir padarė. Tuo jo pasiuntinybė buvo baigta.

Niekas taip giliai šios Jono pasiuntinybės nesuvokė ir jos taip vaizdžiai neišreiškė, kaip vokiečių dailininkas Matas Grunvaldas (Mathis Grunewald) garsiam Izenheimo paveiksle (1513-1515). Šis kūrinys vaizduoja Kristų, jau prikalta prie kryžiaus ir jau mirusį. Po kryžiumi stovi: vienoje pusėje šv. Jonas evangelistas, prilaikydamas išbalusią ir iš skausmo sverdinčią Jėzaus Motiną, kitoje – šv. Jonas Krikštytojas. Kaire ranka jis laiko atverstą Senąjį Testamentą, greičiausiai Izaijo knygą, o dešine rodo į nukryžiuotąjį Kristų. Visi dešinės rankos pirštai sugniaužti, tik smilius ištiestas. Šis pirštas dailininko nupieštas toks ilgas ir taip krinta į akis, kad stebėtojas tuojau suvokia, kad šiame piršte yra sutelkta visa Jono būtis, visas jo gyvenimo uždavinys: **parodyti žmonijai Kristų kaip Dievo Avinėlį** ir pasakyti jai, kad štai šis Avinėlis pasiima ant savęs pasaulio nuodėmes, virsdamas auka už mus visus. *Jonas yra pašauktas būti pirštu rodikliu išganymo istorijoje.*

Jėzui – Dievo Avinėliui ir buvo skirta - pakelti ir sunaikinti pasaulio nuodėmes. Šis vardas gali skambėti keistokai. Juk avinėlis tikrai negali būti laikomas galybės simboliu, jis nekreipia mūsų minčių prie jėgos, mes nematome, kad jis galėtų pakelti sunkią naštą. Priešingai, mes jau verčiau esame linkę galvoti apie silpną būtybę, kurią reikėtų apginti.

Žvelgiant į dabartinę pasaulio ir Bažnyčios padėtį, susidaro įspūdis, kad nelabai pasitikime šiuo Avinėliu. Bažnyčios veikėjų kalbose vis dažniau skamba žodžiai apie kovą, savotišką puolimą, aktyvią veiklą, naujas idėjas, kurios savo kilnumu priverstų žmones paklusti Dievo valiai. Kitaip sakant, leidžia-

ma suprasti, kad blogio pasaulyje neįmanoma nugalėti romumu.

Tradicinis avinėlis atrodo pernelyg baikštus. Mums atrodo neįtikėtina, kad, tokiu pavyzdžiu sekdami, galėtume atsišpirti neigiamai įtakai. Todėl krikščionys keičia savo pažiūras, ir tradicinio avinėlio vietoje atsiranda kažkoks hibridas, ne kantriai nešantis naštą, bet riaumojantis ir jėga brukantis savo pažiūras. Kryžius šiais laikais suprantamas daug kas: pergalės ženklas, tikėjimo ir vilties simbolis, į kovą kviečiantis vėliava, bet labai retai kas susimąsto, kad visų pirma tai buvo kančios įrankis, ant kurio buvo atperkamos pasaulio nuodėmės. Vien kovojant ir garsiai skelbiant šūkius apie gerumą, pasaulyje gerumo nepadaugėja...

Gal taip atsitinka todėl, kad mūsų įsivaizduojama kova labai nedaug bendro turi su Kristumi, su Dievo Avinėliu. Ko gero, kaip tik dabar, prasidėjus trečiam tūkstantmečiui, krikščionims derėtų prisiminti romumą, supratingumą, švelnumą, mokėjimą tyliai aukotis, kuklumą, ryžtis būti arčiau silpnųjų ir jiems patarnauti.

Juk agresyvus Avinėlis gali tik nusipurtyti pasaulio nuodėmes, o ne jas pakelti. Dievo Avinėlis nedvejoja, prisiimdamas ir nešdamas jas iki kryžiaus, kad ten pasiaukotų už viso pasaulio nuodėmes, už visą pasaulį. Štai ko trūksta mūsų dienų kovotojams už tiesą. Jie aukojasi dėl didelių idealų, - bent jau taip tvirtina, tačiau paprastai nemoka prisiimti atsakomybės už savo klaidas.

Pasaulio nuodėmė – tai ne kažkas abstraktaus, bet žmogaus asmeninis įnašas į blogį pasaulyje. Sunaikinti nuodėmę įmanoma, tik sekant Kristaus pavyzdžiu, pakeliant visus sunkumus ir aukojantis. Deja, krikščionys dažnai būna labai uždari. Jie ištikimybę laiko tik tradicijas, pastangas tobulinti save ir niekuomet nesusimąsto, kad jų pagrindinis uždavinys įleisti šiek

ties daugiau šviesos į savo aplinką.

Labai reikšmingas Jono Krikštytojo žodžiuose sutinkamas Dvasios įvaizdis - „ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus” (Jn 1, 33). Tikintis žmogus gyvena Šventosios Dvasios šviesoje. Tuo sugeba parodyti ištikimybę krikščioniškiems idealams, aukojasi savo paties aplinkoje. Taip geras darbas, padarytas vienam žmogui, tampa reikšmingesniu įvykiu nei kelionė aplink pasaulį.

Mums visiems dera atsikratyti prietaro, kad esame silpni. Svarbu žinoti, kad tikroji galybė slypi kitur. Dievo Avinėlis, pakeikiantis pasaulio nuodėmių našta ir iš jos vaduojantis kitus, niekuomet nebus silpnas. Nebūsime silpni ir mes, jei mokėsime sekti Jo pėdomis.

Kiekvienose Šv. Mišiose girdime šiuos žodžius: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmes” (Jn 1, 29). **Avinėlio** įvaizdis kilęs iš Senojo Testamento, tada avinėliai buvo skerdžiami ir už žmonių nuodėmes aukojami ant aukuro. Jie turėjo būti nepriekaištingai sveiki.

Jonas vadina Jėzų Dievo Avinėliu, nes žmonijos nuodėmėms atpirkti reikėjo paaukoti nepriekaištingą, tyrą, teisų ir tobulą „avinėlį”. Ir nebuvo iš ko rinktis. Tik paties Dievo Sūnus atitiko visiems reikalavimams.

Jei bet kuris iš žmonių būtų pasiryžęs mirti ant kryžiaus už žmonijos nuodėmes, tai tokia auka už žmonijos nuodėmes, nieko nebūtų pakeitusi. Dievas niekada nebūtų priėmęs nuodėmėmis ir neteisybe susitepusios aukos. Tokia auka nebūtų galėjusi atpirkti ir sunaikinti pasaulio nuodėmės.

Turime džiaugtis ir dėkoti, kad Jėzus pasiaukėjo dėl mūsų! Jis galėjo atsisakyti, šitaip pasmerkdamas mus pražūčiai. Juk Jis buvo vienintelis, atitikęs Dievo reikalavimus pasaulio išganymui. Jis tačiau mūsų pasigailėjo.

Ačiū Jam, kad Jis klusniai ėjo skausmingo sielvarto ir kan-

čią keliu. Ačiū Jam, kad Jis ištvėrė ant kryžiaus ir galėjo pasakyti: „Atlikta!“ Ačiū Jėzui, kad Jis „savuoju krauju vieną kartą visiems laikams įžengė į šventovę ir įvykdė amžinąjį atpirkimą“ (Žyd 9, 12).

Žiūrėk į Dievo Avinėlį! Žiūrėk į savo Gelbėtoją, Jo tobulą meilę! Žiūrėk ne į save, bet į Jį, tavo Gelbėtoją. Žiūrėk į Jį, kol tavo širdis prisipildys dėkingumo. Dėkingumo ne tik dabar, ne tik šiandien, bet visam gyvenimui.

Niekada nenustok žvelgęs į Dievo Avinėlį!

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 01 20

JAU LAIKAS ATSIVERSTI

III eilinis sekmadienis

Mt 4, 12-17. (18-23)

Dabar pats viduržiemis, aplinkui rūstoka. Bet saulė jau ima rodyti savo jėgą, nes ilgėja dienos. Mes džiaugiamės jos šviesa ir šiluma, be kurios nebūtų gyvybės...

Šventame Rašte šviesa laikoma Dievo simboliu, kuris yra **Tiesa, Kelias ir Gyvenimas**. Tai apie Dievą kalbama, kai kalbama apie didžiausią Šviesą, kuri apšviečia ir mūsų sielos tamsybes. Kristuje mums visiems šviečia ši šviesa. Jame yra tiesa ir gyvenimas. Žmogus turi „atsiversti“, tapti šviesus, pilnas gerumo ir noro jį skleisti. Tokį **žmogų** istorija išvydo Jėzuje.

Kasdien pasitikrinkime, ar stovime šviesoje, kuri atėjo į pasaulį!

Dievas yra žmogaus pusėje ir be galo nori silpnam žmogui padėti, tačiau žmogus turi atsiverti Dievui, kad malonė, įžengusi į žmogaus širdį, galėtų viską pakeisti. Atsivertimo stebuklas įvyksta tuomet, kai pasakoma „taip“ Pranašui ir Mokytojui iš Nazareto. Dievo karalystė, kurios vieni laukia tik po mirties, kurią kiti svajoja sukurti pasaulyje tobulos politinės sistemos pagalba, o tretieji ieško savo pačių dvasiniuose nusiteikimuose, šiandien Evangelijos pasakojime atsiskleidžia mums visai kitokiu paveikslu. Ji nėra nei žmogaus rankų ar širdies kūrinys, nei abstrakti pomirtinė laimė. **Dievo karalystė** – tai naujas gyvenimas, nauja Dievo ir žmogaus santykių tikrovė, kurios anais lai-

kais Jeruzalėje laukė ir pranašas Izaijas, o kurią šiandien mums dovanoja Jėzus Kristus, Dievo Sūnus, atėjęs į žemę ir kaip Žmogus.

Šie nauji Kūrėjo ir Jo kūrinio santykiai grindžiami ne vien aukomis, smilkalų dūmais ir šlovės himnais. Nuo to laiko, nuo pirmųjų Jėzaus žingsnių palei Galilėjos ežerą, Dievas ieškos ir šauksis žmogaus bičiulystės, patikliai ties jam savo ranką, kartu su juo ir per jį liudys pasauliui savo meilę bei ištikimybę, visų žemės galilėjų keliuose ir paežerėse nesiliaus kartojęs naujiems galilėjiečiams „eikite paskui mane“. Deja, šis balsas, šis kvietimas pernelyg tylus ir kasdieniškas, kad atpažintume jį kaip Dievo karalystės žodį. Galbūt dėl to Bažnyčia staiga supainioja metų laikus ir vidury žiemos prabyla advento tonais. Galbūt adventas – Dievo buvimas šalia ir laukimas Jo pasirodant nesi- baigia, žvelgiant į prakartėlę, ir todėl - **atsiverskite**, Šaukiančiojo balsas turi būti išgirstas.

Jis ragina: „Eikite paskui mane. Aš padarysiu jus žmonių žvejais“ (Mt 4, 19).

Jų nereikėjo įkalbinėti. Vos tik Jėzus pašaukė tuos žmones, jie ryžtingai pakilo, viską paliko ir nusekė paskui Jėzų. Nebuvo jokio svyravimo, jokių apmąstymų, jokių klausimų, nebuvė iškelta jokių sąlygų. Jie paklusniai nusekė, nes išgirdo Jo kvietimą. Tas kvietimas buvo ir **išgelbėjimui**, ir **tarnavimui**. „Eikite paskui mane. Aš padarysiu jus žmonių žvejais“ (Mt 4, 19).

Ir šiandien Jėzaus kvietimas yra tikslus ir aiškus: „Eikite paskui mane“. Trys žodžiai, skatinantys mus rinktis. Rinktis tai, kas nulems mūsų gyvenimą ir gyvenimo pabaigą. Reikia būti su Jėzumi. Kas ne su Juo, tas prieš Jį. Trečios galimybės nėra. Arba eini paskui Jėzų ir esi žmonių žvejys, arba gyveni neišgelbėtas. Nėra reikalo aiškinti, kas geriau. Tu ir pats tai labai gerai žinai.

Šiandien tvarka tokia pat, kaip ir anais laikais! Pirmiau-

sia – išgelbėjimas, o po to – tarnavimas. Jėzus nė vieno nekviečia savo karalystės darbams, kol žmogus pirma neįtiki Jo kaip savo Gelbėtojo. Todėl turi paklausti savęs: ar aš kada nors esu priėmęs Jėzų Kristų kaip savo asmeninį Gelbėtoją? Jei esi Jį priėmęs, tikrai gali tai prisiminti. Kai kuriems iš mūsų tai atsitinka akimirksniu, kitiems – pamažu, tačiau svarbiausia tai, kad esi išgelbėtas, turi naują gyvenimą ir kad tarp tavęs ir Jėzaus yra gyvas ryšys.

Jei apsisprendeit eiti paskui Jį, Jis panaudos tave. Nebūk nedrąsus, nesvarstyk, kai Jėzus norės tave panaudoti. Tau greičiausiai atrodys, kad netinki užduočiai, tačiau atmink, jog Jėzus pasakė padarysis tave žmonių žveju. Tuo, kuo pats iš savęs negali tapti, Jis tave padarys. Tada tarnauti Jėzui neturėtų būti sunku.

Tarnauti Jėzui – vienas didžiausių džiaugsmų!

Ar tikrai patiri tikrą džiaugsmą kasdienybėje? Rodos, nereikėtų nė kalbėti apie džiaugsmo reikalingumą mūsų kasdienybėje. O vis dėlto yra kitaip. Teisė džiaugtis mūsų laikais niekinama ir žudoma. Tikrosios džiaugsmo reikšmės nebemato, nors džiaugsmo trokštama labai karštai, jo siekiama pašėlusiai. Vieniems džiaugsmas – saldus gyvenimo paskaninimas, retas kąsnis, kuris godžiai nuryjamas, arba brangus vynas, kurį tik turtingieji gali gerti. Kiti su panieka kalba apie džiaugsmą. Tai esą saldiniai vaikams. Jie pridengia savo veidą pasaulio liūdesio skraiste ir tariasi esą dvasios galiūnai ar labai daug patyrę žmonės. Yra ir kuklių žmonių, kurie kiekviename džiaugsmo mato pasislėpusį tikėjimo ir pamaldumo priešą. Bet daug daugiau yra tų, kurie tikėjimo ir pamaldumo nepakenčia, nes juose mato džiaugsmo slopinimą.

O vis dėlto - džiaugsmas yra gyvenimo reiškiny, gyvenimo jėga ir gyvenimo vertė. Kiekvienas žmogus trokšta džiaugsmo ir turi teisę džiaugtis, todėl Kristus ir nori jį suteikti kiekvie-

nam, kuris seka Jį. Džiaugsmas yra būtinas kūno ir sielos sveikatai, kūno ir dvasios gyvybei bei tikėjimui.

Džiaugsmas žmogui yra kaip saulės šviesa augalui. Tai nėra poetiškas pasakymas. Juk regime, kaip džiaugsmas gyvena, o liūdesys marina. Jau vaiką rūpestis slegia, o linksmumas jį nušviečia ir atgaivina. Sergant, negaluoju linksmumas daro stebuklus. Išmintingi gydytojai tai žino ir brangina džiaugsmo vaisius.

Anglų gydytojas Veberis (Weber) mokymąsi džiaugtis vadiną svarbiausiu gyvenimo reiškiniu. O džiaugsmą laimėti ir išlaikyti esą galima, tik turint griežtą pareigos jausmą ir pažąbojus aistras. Daugiausia tam padedanti valia. Sielos būsenos įtaką kūnui jis aiškina taip: džiaugsmas ir viltis skatina kvėpavimą, gausiau plukdo kraują į smegenis ir tuo būdu geriau maitina nervų ląsteles. Dvasinė sloga susilpnina kvėpavimą ir širdies veiklą, trukdo kraujui plaukti į smegenis ir sukelia kūno veiklos sutrikimus. Taip džiaugsmas veikia kūną ir dvasią: išplečia krūtinę, palengvina širdies darbą, lygiai kaip kvėpavimas tyrame kalnų ore, ir taip gaivina visą dvasios gyvenimą. Tada žmogus nepažįsta ligų, o jei ir tenka susirgti, ligą lengvai nugali.

Šiandien Evangelija mums parodo Jėzų, kuris nuolat kažkur keliauja. Jis neturi pastovaus būsto, taip kad nuoširdžiai gali pasakyti: Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti. Kelionė – tai būdingas įsikūnijimo istorijai žodis. Dievas nelieka nepasiekiamas ir tolimas, bet pats nužengia iš aukštybių ir skuba pas savo žmones. Matydamas šią Dievo meilę, žmogus irgi negali likti abejingas, nusišalindamas nuo viso to kaip paprastas stebėtojas. Jis paties Dievo raginamas apsispręsti, pasirinkti, užimti konkrečią poziciją.

Jėzus niekada nepraeina pro žmogų kaip paprastas praivis. Susidūrus su Juo iš žmogaus reikalaujama prisirišimo ar-

ba atsisakymo. Susitikus Dievą, mūsų gyvenimas niekuomet nelieka toks, kaip iki tada buvo. Jis tarsi apnuoginamas. Tuomet žmogus pajunta savo silpnumą ir trūkumus, nori, kad Dievas jam padėtų. Esame įpareigojami aiškiai pasisakyti, kam priklausome ir kokių principų laikomės.

Šio sekmadienio Evangelijoje girdėdami apie mokinių pašaukimą, kažkuria prasme galime su jais susilyginti ir patys. Žmogus dažniau nenori sekti Dievo įsakymų keliu todėl, kad jam nuolat kyla tam tikrų abejonių. Jis nėra įsitikinęs, kad Dievas nori kaip tik to, o ne ko kito. Kristaus mokiniai buvo pašaukti nuo ežero kranto. Dievas visuomet prisiartina prie žmogaus, jam dirbant įprastinius darbus. Dievui reikia visų. Dievas šaukia visus eiti su Juo. Kasdienybė, einant su Kristumi, ir toliau lieka kasdienybė, tačiau kitokia. Ko iš tiesų reikia žmogui, kad tinkamai atsiliptų į tokį Dievo kvietimą?

Visų pirma reiktų kalbėti apie atvirumą Dievo balsui mumyse. Krikščioniškame gyvenime visuomet tenka kalbėti apie malonės veikimą mumyse, o ne apie iniciatyvą. Kitais žodžiais tariant, jei sakytume, kad mes nusprendėme ką nors padaryti, visuomet būtume priversti sutikti, jog pirmiausiai susidūrėme su Dievo kvietimu keisti gyvenimą. Netiesa, kad tik žmogus ieško Dievo. Tai Dievas pirmiausia išėjo ieškoti žmogaus. Tuo tarpu dažnai patys labiau norime tokio Dievo, kuris mums paliktų, ir nesugebame rasti Jo, besiilginčio ir trokštančio mūsų meilės.

„Jie, tučtuojau palikę valtį ir tėvą, nuėjo su juo“ (Mt 4, 22).

Štai dar vienas žodis, tinkantis atsiliepiančiam į Dievo balsą žmogui – **palikti**. Taip prieiname prie tikėjimo. Tikėjimas visa jėga pasireiškia ne tada, kai visi sustoję bažnyčioje kalbame tikėjimo išpažinimą, bet tuomet, kai ryžtamės sekti Kristumi. O tai reiškia: einame tuo pačiu keliu, laikomės Jo nubrėžtų principų, elgiamės kaip Jis, priimame Jo požiūrį ir laikyseną,

pirmiausia dėmesį atkreipiame į tai, į ką atkreipdavo Jis.

Nei Petras su savo broliu Andriejumi, nei Jokūbas su Jonu, kuriuos Jėzus pašaukė prie Galilėjos ežero, nebuvo užsitarnavę apaštalų garbės savo šventu gyvenimu. Šventais jie tapo, sekdami Kristų ir pakartodami Jo veikimą. Pakrantėje paliktos jų valtys ir tinklas bus ženklas, kad dieviškoji malonė, įžengusi į žmogaus širdį, gali viską pakeisti. Atsivertimo stebuklas įvyksta tuomet, kai keturi Galilėjos žvejai be žodžių išitaria „taip“ nepažįstamajam Pranašui. Išlipo į krantą ir nuėjo paskui Jį, nežinodami, kur eina ir kas jų laukia ateityje. Buvę žvejai pirmą kartą buvo sužvejoti patys. Patekus į Viešpaties tinklą, nei senos valtys, nei seni tinklai tampa nereikalingi.

Tad sekime Jėzų Jam tarnaudami ir patirsime nesibai-
giantį džiaugsmą čia ir amžinybėje.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 01 27

KALNAS – DIEVO ARTUMOS ŽENKLAS

IV eilinis sekmadienis

Mt 5, 1-12a

Rašytoja E.G. Vait knygoje „**Kristaus Kalno pamokslas**“ rašo, kad Kalno pamokslas yra dangaus palaima, skirta mūsų pasauliui; tai iš Dievo sosto sklindantis balsas. Jis duotas žmonėms, kaip būtinas įstatymas, kaip dangiškas žibintas, teikiantis viltį ir paguodą nusivylimo minutėmis. Čia didysis Pamokslininkas, išmintingasis Mokytojas sako žodžius, duotus Jam Jo Tėvo.

Palaimos priesakai yra Kristaus sveikinimas, su kuriuo Jis kreipiasi ne tik į tikinčiuosius, bet ir į visą žmoniją. Jis, atrodo, užmiršo minutę, kad yra ne danguje, o ant žemės, ir vartoja žodžius, paimtus tik aukščiausiam pasaulyje. Iš Jo lūpų liejasi palaima, kaip vanduo iš seniai užantspauduoto gyvenimo šaltinio.

Kristus nepalieka jokios abejonės dėl tų charakterio bruožų, kuriuos Jis bet kuriuo metu gali pripažinti esant teisingus ir vertus palaimos. Jis nusigręžia nuo šio pasaulio garbėtroškų ir atsigręžia į tuos, kurie pasaulio nepripažinti, bei laimina visus, priimančius Jo šviesą ir Jo gyvenimą. Jis su meile gręžiasi į visus dvasinius neturtėlius, į visus romiuosius ir nuolankiuosius ir kviečia: „**Ateikite pas mane visi... Aš jus atgaivinsiu!**“ (Mt 11, 28).

Žiūrėdamas į šio pasaulio nelaimes, Kristus nesigaili dėl to, kad sukūrė žmogų. Žmogaus širdyje Jis mato kai ką geresnio negu nuodėmė ir nelaimės. Savo begaline meile ir išminti-

mi Jis teikia visas galimybes, atveria jas žmogui. Jis trokšta, kad tokią aukštą padėtį žmogus galėtų pasiekti. Jis žino, kad nepaisant to, jog žmonės piktnaudžiauja Dievo malone ir praranda Dievo jiems duotą vertę, Kūrėjas vis dėlto pašlovintas per jų atpirkimą.

Žodžiai, Kristaus pasakyti ant Palaiminimų kalno, yra reikšmingi visais laikais. Kiekvienas posakis yra brangenybė, palaima iš tiesos lobyno. Šioje kalboje pasakyti principai tinka visiems visuomenės sluoksniams. Žinodamas, kokias dvasines aukštumas gali pasiekti, Kristus laimina žmonių grupes vieną po kitos, taip išreišdamas Savo tikėjimą žmogumi ir Savo viltį jo pasitaisymu. Per tikėjimą į Jį kiekvienas gali pasiekti Kristaus nubrėžtą lygį, jei gyvens taip, kaip gyveno Tas, nuo Kurio visa tai priklauso.

Pažvelkime į susirinkusias minias. Galbūt tai padės išvelgti kažką nauja šioje plačiai apkalbėtoje Evangelijos ištraukoje. Minia susirinko aplink Jėzų. Kodėl? Kuo Jį laikė žmonės? Net dvylika išrinktųjų mokinių tik gerokai vėliau pažino Jame Mesiją ir Gelbėtoją. Kol kas Jėzus visiems jiems tik mokytojas ir pranašas. Kad geriau perprastume šią minią, pažvelkime į garsiuosius Jėzaus „palaiminimus“, kaip į pasisveikinimą, tiesiog faktų konstatavimą. Ir štai ką matome. Apie Jį susirinko žmonės, kurių dvasios dar visiškai nesukaustė žemiškoji tikrovė, kurie dar ne visą širdį atidavė tam, ką jie turi čia, žemėje, kuriuos dieviška kibirkštis, teberusenanti sieloje, verčia stiebtis dangun. Visa tai juos verčia liūdėti, nes jų siekiai niekuomet neišsipildo, nepaisant pastangų ir gerų norų. Jie trokšta teisybės, nes giliai širdyje tebejaucia ją, tačiau nemaištauja, nes nėra taip jau labai prisirišę prie žemės. Jie dar sugeba užjausti vienas kitą. Jie dar nėra visiškai nužmögęję. Dar neatsisako šiame keistame pasaulyje elgtis vadovaudamiesi teisingumu, sulaukdami dėl to priešiško nuostolių, pajuokos.

Trumpai tariant, ši minia reprezentuoja visus žmones, kuriems Jėzus galėtų pasakyti: „Sveiki, mielieji, - matau jūsų širdyse išsaugotą manojo Tėvo dvasios krislą. Palaiminti jūs, kad dar žmonėmis tebebūdami sulaukėte manęs. Štai čia aš esu tarp jūsų. O dabar klausykite...”

Ir dar. **Nė vienas iš šių palaiminimų „negalioja” vienas be kito.** Negali būti palaimintas tik liūdintis ar tik taikdarys.

Palaiminimai arba Kalno pamokslas gerai visiems žinoma Šventojo Rašto vieta. Paralelinį tekstą randame dar šeštame Luko Evangelijos skyriuje, bet čia Lukas kalba ne apie kalną, o apie laukus. Lukas turi keturis palaiminimus, po kurių seka keturi „vargas jums”. Tai sudaro literatūrinį teksto ypatumą. Taip lengviau atminčiai. Tad kur Jėzus kalbėjo?

Kalno įvaizdis Matui nėra svetimas. Jis rašo: „Vienuolika mokinių nuvyko į Galilėją, ant kalno, kurį jiems buvo nurodęs Jėzus. Jį pamatę, mokiniai parpuolė ant žemės” (Mt 28, 16-17). Arba: „Jėzus atvyko prie Galilėjos ežero. Jis užkopė ant kalno ir atsisėdo. Prie jo susirinko didžiulė minia, kuri atsigabeno su savimi raišų, luošų, aklų, nebylių ir daugel kitokių. Žmonės suguldė juos prie Jėzaus kojų, o jis pagydė juos. Minia stebėjosi, matydama nebylius kalbančius, luošius pasveikstančius ir akluosius reginčius. Ir garbino žmonės Izraelio Dievą” (Mt 15, 29-31).

Galima manyti, kad ligonius ir luošius patogiau gydyti kalno apačioje. Tada ir kalnas turi tik geografinę prasmę. Atsakymų nešykšti ir Senasis Testamentas. Išėjimo knygoje skaitome: „Iškeliavę iš Refidimų, jie priėjo Sinajaus dykumą ir dykumoje apsistojo. Izraelis įsirengė stovyklą priešais kalną, ir Mozė užkopė pas Dievą. VIEŠPATS pašaukė Mozę nuo kalno” (Iš 19, 2-3).

„Tuo maistu pasistiprinęs jis (Elijas) ėjo 40 dienų ir 40 naktų iki pat Dievo kalno Horebo. Ten, įlindęs į olą, joje pra-

leido naktį. Tada VIEŠPATIES žodis atėjo jam, tardamas: „Ką čia veiki, Elijau?“ Jis atsakė: „Aš degu uolumu Viešpačiui, Galybių Dievui, nes izraeliečiai atmetė tavo Sandorą, nuvertė tavo aukurus ir išžudė tavo pranašus kalaviju. Tik aš vienas likau, ir jie nori man gyvastį atimti“.

„Išeik laukan, - jis pašaukė, - ir stovėk ant kalno prieš Viešpatį, nes Viešpats praeis“ (1 Kar 19, 8-11). Tokį tekstą randame pirmoje Karalių knygoje.

Taigi kalnas – Dievo artumos ženklas. Ryšio tarp Dievo ir žmogaus užsimezgimo vieta. Žinoma, Matas nori pasakyti, kad tikėtas Jahvės artumas kalne dabar išsipildo regimu būdu. Jėzaus sugretinimas su Eliju taipogi turi pagrindą būtinybėje radikaliai keisti religinį – moralinį gyvenimą. Be to, kai kurie žmonės Jėzų laikė Eliju.

„Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Jėzus paklausė mokinius: „Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?“ Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kuriuo iš pranašų“ (Mt 16, 13-14).

Iš Dievo laukiama stebuklingų ženklų. Ir Jėzus yra provokuojamas juos daryti. Tačiau čia Jėzaus veikimas panašus į švelnų dvelkimą. Kaip Dievas kreipiasi į Eliją, taip Jėzus kreipiasi į apaštalus. Pats palaiminimų tekstas kelia du svarbius klausimus. Kas bus tie palaimintieji?

Į pirmąjį atsako pats tekstas, kitaip tariant, jis įtraukia į palaimintųjų kategoriją tuos, kurie natūraliai tokiais neatrodo. Vargdienius, liūdinčius, nuskriaustuosius. Bet ką gi jiems reiškia būti palaimintais? Greito Jėzaus atėjimo laukimo kontekste reiškia greitą jų vargų pabaigą. Kad suprastume, kas su jais vyksta, dar ir šiandien reikia pasvarstyti pačią „palaiminimo“ sąvoką. Pirmą kartą palaiminimas žmogų pasiekia jau po žmogaus sukūrimo. „Dievas juos palaimino, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją!“ (Pr 1, 28).

Pranašas Izaijas sako: „Taip kalba Viešpats: kai sultys yra išspaustos iš vynuogių kekės, žmonės sako: neišmeskite jos, nes yra joje dar palaiminimas. Taip ir aš darysiu savo tarnų dėlei”. Kodėl minimos vynuogės ir sultys? Kodėl tai, kas yra vynuogės viduje, teikia palaimą? Mat iš vynuogių daromas vynas, kuris tuo metu atliko treją funkciją.

Anuomet nebuvo jokių specialių dezinfekcijos priemonių, todėl sužeisto žmogaus žaizdas plaudavo vynu. Ps 104 sako: „Tu želdai žolę galvijams ir augalus žmonių reikalams, kad augintum maisto iš žemės ir vyno, kuris linksmina žmogaus širdį”. Vynas – džiaugsmo šaltinis. O Pakartoto Įstatymo knyga ragina džiaugtis būnant Dievo šventykloje, kitaip tariant, Dievo artumoje. „Viešpaties, savo Dievo, akivaizdoje džiaukitės jūs, drauge su savo sūnumis ir dukterimis, vergais bei vergėmis ir levitais, gyvenančiais jūsų miestuose”.

Išminties literatūra pateikia vyną, kaip teikiantį jėgų. Liaudies medicina dar ir šiandien siūlo sergančiam žmogui išgerti stiklinę vyno. Taigi, palaiminimas reiškia gydymą, sustiprinimą ir džiaugsmą. Palaiminimas – Dievo buvimo su žmogumi būdas. Joks žmogus negali turėti stiprybės, džiaugtis, pagyti iš savęs. Visa tai suteikia Dievas. Tad pasinaudokime tuo, ką mums suteikia Dievas veltui.

Evangelisto Mato užrašytos **Gerosios Naujienos šerdis yra pamokslas nuo Kalno**. Ištisi trys Evangelijos skyriai apie tai kalba. Galima sakyti, kad tai atskira Evangelija Evangelijoje. Visa, kas Jėzaus mokyme buvo svarbiausia, Matas sudėjo į šį pamokslą. Neveltui jis vadinamas „**krikščionybės konstitucija**”.

Šiandien mes girdėjome pirmuosius Jėzaus pamokslo sakinius, įžangą, kurioje 9 kartus skamba žodis „**palaiminti**”. Labai svarbus pirmasis sakinytis, kuriuo pradedamas Kalno pamokslas: „Matydamas minias, Jėzus užkopė į kalną ir atsistojo” (Mt 5, 1).

Žvilgsnis į žmogų verčia Jėzų kopti aukštyn ir kalbėti. Ką Jis kalbės, bus paties Dievo balsas, nes kalnas Biblijoje yra vieta, kur apsieiškia Dievas. Bet Viešpats mėgsta kalnus ne dėl to, kad galėtų žiūrėti į žmogų iš aukšto lyg milžinas į nykštuką. Kalnas reikalingas, kaip ženklas. Čia gimsta nauji Dievo ir žmogaus santykiai. Užuoat grasiņęs besiartinančia Dievo rūstybe, kaip Jonas Krikštytojas, Jėzus pradės savo pamokslą palaiminimais. Vadins palaimintais, t.y., laimingais, visus, kurie ko nors stokoja ar dėl ko nors kenčia, kurie yra maži ir silpni.

Šie žmonės laimingi jau dabar, šiame gyvenime, nors to ir nesuvoktų. Tikroji jų laimės prasmė atsiskleis kaip atpildas laikų pabaigoje. Jie bus pasotinti, jie susilauks gailestingumo, jie regės Dievą ir bus vadinami Jo vaikais

Mintimis pereikime Jėzaus kelią nuo Betliejaus iki Golgotos, nuo prakartėlės iki kryžiaus. Kiekviename palaiminime atpažinsime Jį – Žmogaus Sūnų, kuris stokojo, kentė, buvo silpnas, mažas, nešė ramybę ir gailestingumą, alko teisybės, klusniai pasidavė Tėvo valiai. Devyni Evangelijos palaiminimai visų pirma skirti Jam. O dabar išgirsime Gerąją Naujieną.

Evangelistas Matas kopia drauge su Jėzumi į kalną ir regi savo mažąją kaimenę – Bažnyčią, kuri išgyvena skaudžius, kruvinus istorijos bandymus, kuri, nepaisydama pasaulio priešiško, nori liudyti prisiartinusią Dievo karalystę – meilės, gailestingumo, susitaikinimo, atleidimo tikrovę. Dar akimirka ir evangelistas Matas jau nebeįžvelgia žmonių veidų. Prieš jo akis išnyra vienas vienintelis veidas – gyvas, nesunaikinamas, palaimintas. Jėzus nepakeitė savo vardo. Jis tebėra **Emanuelis**.

Matydamas minias, Dievas gimsta žmogumi, prabyla žmogaus kalba, miršta žmogaus mirtimi. Matydamas šį Dievą, žmogus gyvena, myli, kenčia, miršta, yra laimingas ir yra šventas.

Kristus daug ką vertina kitaip nei žmogus. Kai žmogus ieško savo gyvenimo prasmės ir tikslo turte, garbėje, pripažinime,

valdžioje ir malonumuose, galvodamas, kad ten suras savo laimę, Jėzus sako, kad visa tai žmogui nėra laimė, nes tokiu būdu žmogus vietoje vaistų geria nuodus. Ir priešingai, tai, ką pasaulis vadina prakeikimu, Jėzus vadina palaiminimu ir laime. Žmogus, kuris surado tikslą ir savo gyvenimo prasmę, yra arti Dievo, ir jo gyvenimas niekada nebus neprasmingas, tuščias ir nelaimingas, nors tas gyvenimas būtų labai sunkus ir kartus.

Palaiminti vargdieniai, persekiojami, kenčiantys. Ne todėl, kad verkia, bet todėl, kad per ašaras mato Dievą. Ne todėl, kad jų kišenės tuščios, bet todėl, kad turi turtingą ir švarią sielą. Ne todėl, kad yra persekiojami, bet todėl, kad yra teisūs. Palaiminti vargdieniai, persekiojami, kenčiantys. Palaiminti, nes žino, kad už nieką pasaulyje negalima nupirkti Dievo ir laimės, kad už nieką pasaulyje negalima parduoti Dievo, sąžinės ir laimės. Palaiminti, nes savo širdyje ir savo gyvenime visada turi vietą Dievui, Jo žodžiams, teisingumui ir tiesai, nes jų siela nėra tuščia, o jų gyvenimas niekada nėra nelaimingas, nors būtų pilnas ašarų ir erškėčių.

Palaiminti vargdieniai, persekiojami ir kenčiantys. Šie Jėzaus žodžiai įtikina mus, kad mūsų nelaimės šiame pasaulyje gali ir privalo pavirsti pastovia antgamtime laime. Tačiau tai nereiškia, kad nereikia kovoti su vargu, nelaimėmis ir neteisybe žmonių visuomenėje. Dievas nori, kad kiekvienas turėtų savo laimę, savo duonos gabaliuką, šiek tiek laimės žemėje, išorinę ir vidinę ramybę bei besišypsantį veidą. Tačiau tai dar ne viskas ir negali būti vienintelė mūsų laimė.

Mokiniais, glaudžiai bendraujantiems su Kristumi, atėjo laikas rimčiau domėtis Jo reikalais, kad ta milžiniška minia neliktų be globos, lyg avys be piemens. Tačiau jie, suklaidinti rabinų mokymo, laikėsi visuotinės nuomonės apie žmogiškos karalystės atkūrimą. Jie nesuprato Jėzaus veiklos būdo. Dažnai jie stebėdavosi, kodėl Jis nieko nedaro dėl to, kad sustip-

rintų Savo darbą kunigų ir rabinų parama, ir nieko nedaro, kad išaukštintų Savo, kaip žemiško karaliaus, autoritetą...

Mokiniai dar turėjo pereiti didelius sunkumus, kol galėjo užimti tą aukštą padėtį, kuri laukė jų po Kristaus žengimo į dangų. Jau tada jie atsakė meile į Gelbėtojo meilę, ir todėl Jis, nežiūrint į lėtą jų brendimą ir tikėjimą, žiūrėjo į juos, kaip į turinčius pasiruošti Jo didžiam darbui. Ir štai, praėjus tam tikram nuolatinio bendravimo su Jėzumi laikui, kada Jis pripažino jų tikėjimą Jo dieviškąja misija pakankamai sutvirtėjusį, kada žmonės jau ne kartą buvo matę Jo dieviškosios galios įrodymus, kelias į Jo karalystės principų išaiškinimą buvo nutiestas, ir jie pagaliau suprato tikrąją esmę tos jiems naujos **karalystės**.

Ant kalno, netoli nuo Galilėjos ežero, Jėzus praleido naktį, meldamasis už **Savo** išrinktuosius. Išaušus Jis pasikvietė juos ir meldamasis uždėjo ant jų galvų rankas, taip pašvęsdamas juos Evangelijos darbui. Po to Jis nuėjo su jais ant ežero kranto, kur jau nuo ankstyvaus ryto buvo susirinkusi didžiulė minia.

Susiraskime tad ir mes kasdieną tą kalną – Dievo artumos vietą, - kad galėtume Jo malonės ir palaimos dėka išlikti Jo mokiniais iki galo.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 02 03

LIUDYTI SAVO GYVENIMU

V eilinis sekmadienis

Mt 5, 13-16

Kiekvienas Dievą pagerbiame tuo, kad rimtai priimame Jo žodžius: darome tai, ko Jis reikalauja, tikime tuo, ką Jis žada. Ir viską lemia žmogaus darbai, bet ne žodžiai. Žodžiai suskamba ir nutyla, darbai šviečia ir keičia pasaulį. Ką mes šiandien darome, nuo to priklausys rytdienos pasaulio veidas.

Nebūtini kasdienybėje dideli darbai. Dievas padaro didelius darbus per mažo žmogaus mažuosius darbus. Jei per mano elgesį kitas žmogus patirs Dievo artumą, Jo meilę, per mane Dievas bus jau labai daug nuveikęs.

Jau šv. Tėvas **Pijus XII** yra pasakęs: „Šiandieninė žmonija suklaidinta, paklydusi, netekusi pasitikėjimo, reikalinga šviesos, vadovavimo, pasitikėjimo. Ar norite savo bendradarbiavimu, vadovaujant Bažnyčiai, būti tos vilties šaukliais ir tos šviesos skelbėjais?..“

Juk „Jūs žemės druska <...>. Jūs pasaulio Šviesa“ (Mt 5, 13-14).

Jėzus savo sekėjams apibūdinti pasitelkė du labai svarbius įvaizdžius – druską ir šviesą. Jo laikais druska buvo naudojama ne tik maistui paskaninti, bet ir apsaugoti jį nuo sugedimo. Pirmojo amžiaus palestiniečių žibintai buvo maži indeliai, į kuriuos pildavo alyvą ir ją degindavo. Lyginant su dabartiniais, šie žibintai švietė gana silpnai, tačiau tais laikais jų sklei-

džiama šviesa atrodė labai ryški.

Šie įvaizdžiai atskleidžia Jėzaus kvietimą keisti pasaulį. Kaip pirmojo amžiaus žydų gyvenimui reikėjo druskos ir šviesos, taip šiuolaikiniam pasauliui reikia mūsų aktyvios veiklos bei gerumo įtakos. Jėzus nori, kad Jo žmonės skleistų šviesą pasaulyje, saugodami jį nuo sugedimo. Jis mus kiekvieną kviečia „dalintis su alkstančiu savo duona, priglausti pastogėn vargšą ir benamį, apmokyti, ką pamąčius nuoga, neatsukti nugaros saviesiems” (Iz 58, 7).

Kiekvienam krikščioniui turi rūpėti ne vien jo gyvenimas. Jėzus, nuo pat savo veiklos pradžios eidamas pas žmones, skelbdamas jiems Evangelijos pažadus ir kovodamas su veidmainyste bei neteisingumu, skelbė amžiną **tiesą**. Jėzui palikus šį pasaulį, Jo veikla nenutrūko – nuo pat Sekminių iki šiandien Jėzaus sekėjai tęsia Jo darbus.

Taigi krikščionys turi liudyti **tiesą**, kad **mūsų šviesa** būtų ryški ir žodžiai nenustotų **sūrumo**. Juk mes atspindime Kristaus šviesą ir kalbame Jo žodžius. Reikia sunkaus darbo, kad pasaulis pradėtų keistis. Esame kviečiami tai daryti **dvasios galia**. Jėzus ragina mus atleisti, būti gailestingiems, stengtis nugalėti asmenines bei socialines kliūtis, pyktį bei polinkį teisti.

Dievas nori, kad Jo žmonės būtų šventi bei šviesūs pasaulio akivaizdoje. Kodėl? Nes Jis žino, kad niekas nenugalės Kristaus šviesos.

Štai kodėl evangelistas Matas šiandien labai vaizdžiais palyginimais kalba, kas yra apaštalas ir ką reiškia juo būti. Tai **druska, miestas ant kalno ir žiburys**. Jų darbai turi būti matomi, kad per tai žmonės matytų **Tėvą**, esantį danguje. Visas šias savybes, pateiktas palyginime, pirmiausia galėtume priskirti pačiam Jėzui. Jis – druska, miestas ant kalno, žiburys visiems ir matomas Tėvo atvaizdas. Jis – Apaštalas, pasiųstas Tėvo, Šviesa visiems esantiems tamsoje. Jis suteikia Evangelijos skonį mū-

sų gyvenimui, tampa miestu ir tvirtove slėptis pavojuje, ir Jis yra žiburys mūsų keliui nušviesti. Visa tai yra skirta mums, Jo mokiniams ir apaštalams. Žinoma, apaštalais būti tokiais, kaip Jėzus, yra sunku.

Iš Šventojo Rašto mes žinome, kad apaštalai ne visada buvo ta druska ar žiburiu sau ir kitiems. Kartais buvo atvirkščiai. Ir tai buvo iki tada, kol Jėzus vaikščiojo su jais, kol Jis netapo miestu ant **Kalvarijos kalno**, kur glaudėsi Jo Motina su kitomis moterimis ir mylimiausiu mokiniu, kol šimtininkas nepamatė **šviesos Jėzaus mirties akivaizdoje** ir neištarė: „Tikrai šitas buvo Dievo Sūnus“ (Mt 27, 54), ir kol pats, **pasirodydamas** savo mokiniams tarė: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Tad eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 18-20). Taip iki mūsų dienų yra perduodamas šis Jo mokinių **skonis**, darantis mus mažais šviesuliukais, miesteliais ir druskos kruopelytėmis, kad taip mes liudytume Jį savo gyvenimu ir darbais, tam, kad vienas kitam būtume apaštalais, nešančiais Kristaus mokymo skonį ir šviesą.

Bet žmogus, deja, nenori keistis, todėl Dievo ir neišsileidžia į savo gyvenimą, o kitų gyvenimuose ieško klaidų.

Štai kodėl gražiai ir poetiškai skamba šiandien Jėzaus žodžiai, skirti Jo pirmųjų mokinių ir sekėjų būreliui. „Jūs žemės druska, jūs pasaulio šviesa“. Viskas staiga pasikeičia Dievo karalystės scenoje. Mažąją tautos likutį, pasaulio atmestus ir paniekintus Kristaus išpažinėjus, Evangelija apdovanoja ne tik pomirtinės laimės pažadu, bet ir ypatingu pašaukimu. Jie apšvies, gaivins, gydys visą žmoniją.

Iš tiesų, tai daugiau negu paprastas pašaukimas ar įpareigojimas. Jūs jau **esate žemės druska ir pasaulio šviesa**. Čia

Evangelija kalba tiesiogine nuosaka ir esamuoju laiku. Jūs tokie esate, nors pasaulis to nemato, nors jūs patys tuo abejojate ir esate susigūžę iš baimės. Nesunku šiuos Kristaus žodžius pritaikyti pirmųjų amžių krikščionims ir stebėtis, kaip nuostabiai viskas pasitvirtino. Jau Apaštalų darbų knygoje žemės druska ir pasaulio šviesa pamažu tampa tikrove. Jėzaus mokinių bendruomenė auga, plečiasi, sunkiasi vis gilyn į Romos imperijos kūną.

Dar po kelių šimtmečių krikščionybė bus viešpataujanti imperijos religija, perimta Kristaus atneštu raugu, ginama įstatymų ir darniai apdovanota valdovų privilegijomis. Jai atsivers keliai į visas keturias pasaulio puses. Įkvėpta minčių apie žemės druską bei pasaulio šviesą, ji žygiuos drąsiai ir ryžtingai, nesiskaitydama su jokiais nuostoliais. Krikščionių misionierių pastangomis bus pakrikštytos ištisos tautos ir valstybės, kils nauji miestai ant kalvų ir pakalnėse, augs mokyklos, klestės Bažnyčios globojami menai. Kiekvienas kylantis į dangų kryžius norėtų labai garsiai šaukti ir įtikinti mus: štai žemės druska, štai pasaulio šviesa!

Tai dar neseni laikai, kada žmogaus gyvenimas buvo sunkiai įsivaizduojamas be bažnyčios, be altorių. Deja, mūsų dienomis darosi vis sunkiau apibūdinti krikščionybę žmonijos šviesa ir druska. Regime, kad daug kur tikėjimas patiria krizę, daug balsų pasaulyje atvirai skelbia Bažnyčios saulėlydį. Kiti nors ir priima krikščionybę, jai pripažįsta tik kultūrinį vaidmenį, dar kiti visiškai nesidomi tikėjimo klausimais, gyvena kitų sąvokų bei vertybių aplinkoje. Negana to, mes patys, šiandien pavadinti žemės druska ir pasaulio šviesa, suprastume tai kaip ironiją ar neteisingą mąstymą. Kiek iš mūsų jaučia nešą šių laikų pasauliui gyvybę ir prasmę? Dauguma suskilę savo dvasioje, kupini abejonių ir prieštaravimų, riboto tikėjimo ir vilties, labai ribotos meilės žmonėms. Tokie mes visi, o ne kokie nors

dvasios milžinai. Tačiau nereikėtų galvoti apie atskirus Bažnyčios narius, svarbu tik viena – mistinis Kristaus Kūnas, kuris tebespindi savo šventumu ir gerais darbais lyg tas miestas pastatytas ant kalno.

Pasiūlytute pažvelgti į šiandieninę Bažnyčią be rožinių akinių, nualintą, išsisėmusią, dažnai pasimetusią. Ar tai Ji viso pasaulio šviesa, druska, duodanti gyvenimui Evangelijos skonių? Kuo nustebinti: katalikiška mokykla, teologijos fakultetu, pora tūkstančių kunigų, vienuolių, katechetų, nežinančių kaip lopyti pačių padarytas skylės? Gal džiaugtis 5-10% katalikų, kurie sekmadieniais susirenka į Šv. Mišias? Nejaugi Viešpaties veikimui ir norui išganyti visus žmones būna blogų laikų ar blogų apaštalų? Nejaugi Bažnyčia, susidūrusi su pasaulio nuodėme ir savo pačios narių silpnumu, nustoja buvusi žemės druska ir pasaulio šviesa? Kuo gi praėjusio sekmadienio Kalno pamokslo laikai buvo palankesni tuometinės Bažnyčios pašaukimui?

Tačiau negalima užmiršti, kad Evangelija vadina mus, Kristaus mokinių bendruomenę, žemės druska ir pasaulio šviesa. Vadina ne avansu, ne norėdama pagirti mus, kad būtume uolesni gerų darbų siekėjai, bet atskleidžia tai, kas mes esame Jėzaus mirties ir prisikėlimo dėka, kas esame ir ko turime nebijoti parodyti. Mūsų paskutinė viltis – apaštalas Paulius. Štai Jo žodžiai Korinto miesto krikščionims: „Buvau pasiryžęs jūsų tarpe nežinoti nieko kito, kaip tik Jėzų Kristų, ir tą nukryžiuotą. Buvau pas jus silpnas, virpantis iš baimės”. Ką čia išgirdome ir supratome? Kad apaštalas savo karjeros pradžioje buvo išsigandęs, sutrikęs kaip dauguma naujokų, kad jam būdingas kuklumas, nusižeminimas? Kažin ar šias eilutes jam padiktavo jo charakterio savybės?

Jo laiškuose dažnai aptinkama tas dvejetas – silpnumas ir galybė. Garsusis Pauliaus išsireiškimas: „Būdamas silpnas,

esu galingas” atskleidžia mums gilesnę ir svarbesnę tikrovę. Apaštalas išgyvena savąjį silpnumą, ribotumą kaip Dievo galybės apsirėiškimą. Bet vėl nesuklyskime. Žmogus išpažįsta savo silpnumą ne tam, kad pats nuleistų rankas, bet jis žiūri į nukryžiuotąjį Jėzų ir suvokia krikščionybės tiesą – Dievas buvo pašlovintas per šio Žmogaus, šio Viengimio Sūnaus silpnumą, kančią ir mirtį. Tai jau nebėra vien pamaldūs atodūsiai prie kryžiaus. Paulius atpažįsta tikrovę, glūdinčią Kristaus Kūne – Bažnyčioje. Nukryžiuotojo Dievo Sūnaus silpnumas ir pažemini-mas čia eina koja kjon su dangaus Tėvo galybe ir šlove. Štai kodėl silpnas, virpantis iš baimės apaštalas tikisi prakalbinsiąs korintiečių širdis. Remdamasis Dievo galybe, jis tampa žemės druska ir pasaulio šviesa. Šis Pauliaus atradimas gali būti nau-dingas mums ne tam, kad pateisintume savo apsnūdimą, dva-sios tingumą, abejingumą Dievo meilei. Evangelija neatleidžia mūsų nuo pašaukimo šviesti pasauliui per savo gerus darbus. Tačiau mes savo šventumu, dorybėmis šviečiame, galingi Jė-zaus Kristaus buvimu su mumis ir mumyse. Čia ir matosi tas miestas, pastatytas ant kalno.

Viešpatie Jėzau, Tu visuomet stengeisi padėti žmonėms, kad jų gyvenimas būtų šviesesnis. Suteik man drąsos būti žė-mės druska ir pasaulio šviesa. Štai aš, Viešpatie, ateinu vykdyti Tavo valios. Padėk man sunkioje kasdienybėje visada matyti Tavo šviesą, pagal ją gyventi ir ją skleisti.

Amen.

*Šventybrastis,
Apytalaukis,
Kalnaberžė,
Surviliškis,
2002 02 10*

SUSITAIKYMAS

VI eilinis sekmadienis

Mt 5, 17-37

Šio sekmadienio Evangelijos ištrauka, tai **Kalno pamokslo tęsinys**. Tačiau nors tada girdėjome palaiminimus, šiandien susiduriame su visa eile nuostatų, **žeidžiančių žmogiškąją savi-meilę**. „Jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta taip ir taip“. Tai žmonės viską gerai žino, kas buvo jiems pasakyta ir jau išmoko prisitaikyti prie šių visų reikalavimų. Tačiau pasigirsta kieti Jėzaus žodžiai: „**O aš jums sakau**“. Šie žodžiai Kristaus lūpose **reiškia perėjimą iš Senosios Sandoros į Naująją Sandorą**.

Tai perėjimas ir drauge atsisakymas viso to, kas nedera žmogaus orumui. Tai perėjimas nuo griežtų įstatymų prie **meilės**, nuo tariamai „sveikos“ galvosenos prie pasiaukojimo, nuo saugios išminties – prie sugebėjimo rizikuoti darant gera, tikintis, kad ir kitas atsakys tuo pačiu.

Nėra įprasto įstatymo panaikinimas, bet jo **ištobulinimas** iki meilės ir aukos aukštumų. Klausant šių žodžių, įmanoma suprasti, kad kartais pasitaiko **nužudyti savo liežuvį**. Kai ateiname su savo aukomis prie altoriaus, drauge širdyje nešiodami neapykantą artimui, išniekiname pačią šventovę. Kristaus žodžiai „o aš jums sakau“, pajudino amžiais stūksančius akmenis, po kuriais pasirodė daugybė šliužų, nuplėšė veidmainystės raiščius, iš po kurių išlindo pūvančios dvasinės žaizdos, nustū-

mė į šalį uždėtas kaukes, apnuogindamas sugižusius ir susiraukusius veidus.

Tačiau žmonės niekada neapsimeta. Neapsimetė ir ši kartą. Išklause Kristaus žodžius, jie pridėjo savuosius „**tačiau**“, kad taip sušvelnintų šį griežtą Dievo įsakymą. „Nežudyk“, sako Kristus, tačiau tam tikromis aplinkybėmis galima atimti gyvybę, aiškina moralės žinovai. „Sakykite: ‚Taip‘, jei taip, ‚Ne‘, jei ne“ (Mt 5, 37), moko Viešpats, tačiau būna atvejų, kai tenka nesakyti visos tiesos, tuo labiau visi gerai žino, kad ne kartą nesakoma visko iki galo, raminame vis save patys.

Šio sekmadienio Evangelijos žodžiai aiškiai sako, kad atėjo laikai rimtai atsigręžti į Kristaus žodžius. Mažiau tikėti pasaulio išvedžiojimais, o daugiau Kristumi, nebijoti Evangelijos, kuri atneša kur kas daugiau džiaugsmo ir ramybės nei suvaržymų.

Kodėl Jėzus minioms ištare šiuos žodžius: „**Nemanykite, jog aš atėjęs panaikinti Įstatymo ar Pranašų**“ (Mt 5, 17). Žmogiškas laisvas supratimas yra labai įvairus. Žinia apie prisiartinusią dangaus karalystę net nuodėmingose žmonių širdyse virto įvairiais lūkesčiais, bet ne atgaila, kuriai kvietė Jonas Krikštytojas.

Jėzaus mokymas, tarsi perkoštas per nuodėmingą žmogaus širdį, kėlė ne tik nuostabą, gimdė asmenines, galbūt gražias svajones, bet ir nerimą, pasipiktinimą. Juk tuojau po šio pamokymo žmonės girdės detalų Dievo įsakymų aiškinimą, kuris anaip tol negali prilygti svajonėms apie priešų kančias ir atsilyginimą skriaudėjams. Jėzaus **Dekalogo** interpretacija tokia jau nežemiškai reikalaujanti iš paties „aš“, o tokia dosni kitam.

Taip pat nemalonu visuomenės grietinėlei. Ji nelabai suinteresuota kerštu priešams, nes pranoko mažuosius tautiečius ir galėjo socialiai mėgautis savo visuomenine padėtimi tarp judėjų, kaip ir tarp okupantų romėnų. Tačiau toks Jėzaus populia-

rumas tampa pavojingas. Kovai prieš tokią didelę jėgą turinčią asmenybę, reikalinga buvo panaši jėga, kuri turėtų Dievo autoritetą. Tam labai pritiko pasitelkti patį Dievo Įstatymą ir Pranašus, būtent, paskleisti melą.

„Jis atėjo ne skelbti Dievo karalystę, bet sunaikinti papročius, tradicijas ir, žinoma, patį Raštą”. Štai kam skirtas išankstinis Jėzaus perspėjimas: **„Nemanykite, kad atėjau panaikinti, bet išpildyti Įstatymą ir Pranašus”.** Jis ne tik skelbia dangaus karalystę, bet Jis pats yra ši dangaus karalystė, kurioje Dievo Įstatymas veikia tobulai ir yra išpildomas. Jis, Dievo Sūnus, yra visiškas Įstatymų ir Pranašų išpildymas.

Atėjusi Dievo realybė skelbia: net mažiausia raidė Šventajame Rašte bus Dievo išpildyta. Tam Jis ir atėjo į šį pasaulį. Yra ir kita priežastis. Laisvę, kaip jau buvo paminėta, žmogus, suvokia, kaip išsilaisvinimą nuo jungo, tačiau paprastai jungu yra palaikoma pareiga ir atsakomybė, o tai kaip tik tai uždeda Įstatymas. Pranašų knygose pilna priminimų apie atsakomybę. Žmogui tai nepatogu, todėl Jėzaus skelbiama Evangeliją klaidingiausiai galima suprasti kaip palaimą, būtent, tokią laisvę nuo pareigos ir atsakomybės. „Aš atėjau ne panaikinti Įstatymo ir Pranašų, bet juos išpildyti”, nes turi sugrąžinti žmones iš euforijos į realybę. **Dievo karalystė prisiartino per Įstatymo ir Pranašų išpildymą – paklusnumą Dievui iki mirties...**

Dievo Įstatymas ir Pranašai iš tiesų yra ta pati, Jėzaus skelbiama ir išpildoma, geroji Žinia, su visa realybe čia, žemėje, o ne kažkur danguje. Tai ne pasaka apie palaimingą būseną, tai pareiga, kuri Dievo meilės jėga virsta žydinčiu sodu, būtent, čia ir dabar, erdvėje ir laike. Be šio dieviško jungo nepajudėtų į Pažadėtąją Žemę nė vienas žmogus, nė viena šeima, nė viena žmogiškoji bendruomenė, kokiais ji vardais besivadintų: **draugija, klubas, įmonė ar Bažnyčia.**

„Nemanykite, jog aš atėjau panaikinti Įstatymo ar Pra-

našų. Ne panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti” (Mt 5, 17), girdime šiuos žodžius. Vadinas, jau esame toje minioje, kuriai kalba Jėzus. Šie žodžiai skamba tau, kuris jau seniai pažįsti Kristų ir Jam tarnauji pagal savo pašaukimą. Tai paraginimas neužsnūsti svajonių sapnu, bet pažvelgti į tave supantį pasaulį, pareigos ir atsakomybės dieviškoje šviesoje, kad neveltui bėgtumei. Šie žodžiai skamba ir tau, kuris tik pradedi pažinti Kristų, Jam tarnauti. Pirmo išpūdžio euforija pasibaigs, tačiau tavo pašaukimas – ne, nes jis tęsis per amžius. Šie žodžiai skamba ir tau, kuris ieškai arba esi ieškomas Kristaus.

Dievo karalystė nėra palaiminga būseną, bet miela ir sunki, atsakinga kelionė su ištikimuoju **Draugu**. Žmogiška širdis lengvai apanka pareigai ir atsakomybei, tačiau pats Viešpats savo atėjimu pas mus prisega net pačius mažiausius žiedelius, nubyrėjusius nuo mūsų pareigos ir atsakomybės vainiko. O kaip gera likti Jam ištikimiams!

Tačiau šiandienos Evangelijoje Viešpats Jėzus kreipia mūsų dėmesį į **vieną būtiną sėkmingos maldos sąlygą**, nors, apskritai kalbant, ne visada ji pakankamai įvertinama. „**Eik pirmiau susitaikinti su broliu, ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovana**” (Mt 5, 24).

Ne kartą prieštaraujame Dievui, kad mūsų neišklauso, nepaiso mūsų atkaklių maldavimų. Taip karštai meldžiausi, taip pasitikėjau, o Viešpats Dievas manęs tarsi negirdėjo, netgi Šv. Mišiose dalyvavau ir jas ta intencija paaukojau. Būtent, nunešei auką prie aukuro, tačiau, jeigu sumenkinsi tai, kad tavo brolis turi šį tą prieš tave, negali tikėtis, kad tavo dovana bus priimta. Ir tai mūsų dažnų maldų mažo sėkmingumo priežastis.

Nešiojame širdyje nuoskaudas, galbūt nuo seno išisakniusias pretenzijas ir pykčius seniems draugams, viršininkams ir tolimesniems kaimynams, netgi savo šeimai, dėl kokio nors ne-

teisingumo, kuris gal daugiau mūsų pačių išsigalvotas arba, dėl kažkokio, kieno nors neapgalvotai ištarto žodžio. Nepalankumas ir nusivylimas suteršia gyvenimą mums ir mūsų aplinkiniams, o pagal šiandieninius Viešpaties Jėzaus žodžius padaro ir tai, kad mūsų maldos tampa bergždžios.

Skundžiamės Dievui dėl patirtų nemalonumų, bet nenorime suprasti, kad ta kliūčių krūva, kuri išauga tarp mūsų ir artimo, labai dažnai ir mus sėkmingai atskiria nuo Dievo. Verta būtų sudaryti sąrašą tokių asmenų, kurie kelia mums negatyvius jausmus, kad tuos jausmus įsisąmonintume ir tiems jausmams pasipriešintume, kad tu nepakliūtum į kalėjimą, - įspėja pats Viešpats Jėzus. Bet koks žmogus, nešiojantis nepalankumą kitiems savo širdyje, jau yra kalėjime, kalėjime tų nepalankių jausmų, kurie trukdo laisvai kvėpuoti, pridengia šviesų žvilgsnį ir kas svarbiausia, trukdo nuoširdų ryšį su Dievu.

„Jei neši dovaną prie aukuro“, atkreipk dėmesį, kad ant to aukuro Kristus aukoja save, kad tau duotų pavyzdį ir jėgų atleisti. Sudėk prie aukuro dovaną iš savo nuoskaudų, nusivylimų ir atleidimo. Šiandien kaip tik palankus metas ne tik dieviškam, bet ir mūsų atlaidumui.

Kada žurnalistai paklausė Panevėžio Katedros kleboną dekaną monsinjorą Juozapą Antanavičių: „**Koks žmogaus bruožas Jums labiausiai nepriimtinas?**“ – **Puikybė...** Užėini pas kokį poną, pabūni, o kai išeini, jautiesi kaip po operacijos iš ligoninės paleistas. Galvoji: „Daugiau čia kojos nekelsiu“, bet vizitą kaip ir operaciją kartais ir vėl reikia pakartoti...

Nuolatos pakartoti reikia ir Evangelijos eilutes, nors jos ir būtų skausmingos. Šiandienos Evangelijos eilutė „**jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta: ‚Nežudyk‘ o kas nužudo, turės atsakyti teisme**“ (Mt 5, 21), mūsų mintis nukreipia Sinajaus kalno link, kur Mozė gavo Dešimts Dievo įsakymų, tačiau ten terandame tik vieną žodį - „**nežudysi**“. Iš kur tuo-

met atsirado, „o kas nužudo, turės atsakyti teisme” (Mt 5, 21)?

Kas žaidė sugedusį telefoną? Toli ieškoti nereikia... Pirmajame amžiuje prieš Kristų pasauliečių žydų judėjimas pabandė atnaujinti žydų religiją. Jų pagrindinis tikslas buvo užlaikyti įstatymą. Tai - **fariziejai**. Tačiau tokie gražūs jų tikslai sunkiai pildėsi, nes jiems nepasisekė užčiuopti pačios įstatymo esmės ir visas įstatymas subyrėjo į daugiau nei 600 įvairiausių taisyklių, draudimų ir liepimų. Pasipylė dar gausesnis jų aiškinimų srautas, kuriame galėjai rasti visiškai skirtingą tos pačios taisyklės supratimą.

Susikūrė institucijos, kurios sprendavo išskylančius ginčus tarp skirtingai įstatymą interpretuojančių. Žodžiu, norintiems išsisukti nuo įstatymo sankcijos, atsirado galimybė tai padaryti ir išlikti teisiam. Mozei duotieji Dešimts įsakymų priklausė apodiktinei teisei, t.y., teisei, kuri nešiojo išimčių. Kitaip tariant, laikantis Dešimts įsakymų neturėtų net kilti mintis žudyti. Gi čia situacija pasikeitusi ir Jėzui vėl tenka atstatinėti Tėvo tvarką, **pripildyti įstatymą Tėvo dvasios**.

Jėzus numeta visas taisykles ir eina prie žmonių tarpusavio santykio esmės. „Jei kas pyksta ant savo brolio, turi atsakyti teisme. Kas sako savo broliui: „Pusgalvi!“, turės stoti prieš aukščiausiojo teismo tarybą. O kas sako: „Kvaily!“, tas smerktinas į pragaro ugnį” (Mt 5, 22).

Po šių eilučių galėtume pasakyti, kad Jėzaus radikalumas pasireiškia griežtinant bausmes. Tokiu keliu pasuka kai kurie šiandienos katalikai-rigoristai, kurie už menkiausias nuodėmes sau, o jei gali ir kitiems, skiria dideles, kartais ir sveikatą alinančias atgailas.

Ar toks yra Jėzaus kelias? Kiek alinančių atgailų Jėzus privertė atlikinėti nusidėjėlius? Vieninteliam turtingam ir uoliam jaunuoliui Jis patarė: „Parduok visa, ką turi, ir sek paskui mane”. Bet ir tai buvo per sunku. Gi kitiems Jis pakartodavo

„eik ir daugiau nebenusidėk”.

Šie Jėzaus žodžiai yra raktas bei požiūris į žmogų. Nebenusidėk. Jeigu tu pyksti, tai sunaikini meilės ryšį tarp savęs ir savo brolio. Be jos nei tu, nei tavo brolis negali gyventi. Ir už tai tau reikės atsakyti. Jei tu užsispiri ir neatkuri to ryšio, tu žudai savo brolių. Šis kelias tave ir atveda į pragaro ugnį.

Taigi, ne pasakytas žodis veda tave link pražūties, o nuolatinis gėrėjimasis to žodžio skambesiu. Todėl, jei prieini prie altoriaus, o viduje dar nėra tylos, reikia grįžti atgal. Šis kelias malonesnis nei į teisumą. Ir nenustebk, kad taip reikės padaryti ne kartą.

Dar šiandien Evangelija aiškiai kalba tema, kuri šiandienos erotizuotoje kultūroje nėra populiari, būtent, apie teisingą ir tvarkingą, sakytume, **apsiėjimą su savo seksualumu**. Kaip ir kiekvieną kitą galingą prigimties jėgą seksualumą reikia taip pat nukreipti, kad jis tarnautų žmogui.

Girdėta Šventojo Rašto ištrauka paliečia vieną iš daugelio seksualumą liečiančių dalykų – **svetimavimą**.

Pastarasis yra apibrėžiamas, kaip lytiniai santykiai tarp dviejų skirtingos lyties partnerių, iš kurių vienas ar abu yra vedę. Bažnyčia moko, kad svetimavimas yra ne tik sunki nuodėmė prieš skaistybę, bet ir prieš šeimyninę ištikimybę bei teisingumą. Svetimavimas yra priešingas Kūrėjo valiai ir todėl smerktinas. Kartais žmogus galvoja, kad išoriškai svetimavimas nebuvo įvykdytas, tai nėra jokios nuodėmės. Jėzaus žodžiai, ištarti Jo besiklausantiems mokiniams, sako ką kita.

Svetimavimas gali būti ne tik faktinis, t.y., išoriškai atliktas, bet ir afektyvinis, t.y., glūdintis asmens valingame troškime. **„Kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi”** (Mt 5, 28). Ir atvirkščiai, kiekviena, kuri geidulingai žvelgia į vyrą, jau svetimauja savo širdimi.

Iš tikrųjų, minėtas efektyvus svetimavimo bruožas visada

yra pirmiau išgyvenamas ir pasitaikius progai siekia būti įvykdytas išoriškai. Normalu, kada žmogus, dėl savo socialumo ir seksualumo išgyvena įvairius seksualinius vaizdinius, erotinio pobūdžio fantazijas, tačiau gimtosios nuodėmės pažeista jo prigimtis reikalauja budėti, kad šie troškimai netaptų neteisingi ir neteisėti.

Todėl kiekvienas žmogus, juo labiau krikščionis, turi išmokti kontroliuoti savo seksualines fantazijas. Ši kontrolė yra labai svarbi, nes valingas pritarimas ir tolimesnis nuodėmingo troškimo įvykdymas priklauso, būtent nuo to, kaip yra vertinamos pradedančios reikštis seksualinės fantazijos.

Iš vienos pusės, patirtis rodo, kad akimirksniu vaizduotėje šmėstelėję vaizdai gali peraugti į įkyrius vaizdinius ir svajones, o šios, savo ruožtu, gali taip seksualiai dirginti, kad vestų asmenį į nuodėmingus veiksmus. Todėl seksualinio elgesio kontrolė turi prasidėti nuo pačių pirmųjų, kad ir labai menkų, vaizduotės suvirpėjimų.

Iš kitos pusės, žmogus, būdamas atsakingas už savo seksualumą, turi išmokti priimti normalius erotinius vaizdinius, išmokti vertinti jų jausminį patrauklumą ir juose glūdinčias vertybes. Taigi, minėtoje kontrolėje reikia vengti dviejų blogybių: **nesveikos baimės ir per didelio laisvumo.**

Moralinė teologija moko, kad vertinant išgyvenamas seksualines fantazijas, reikia vadovautis šiais kriterijais. Seksualinės fantazijos yra nepriimtinos arba - dėl aiškaus jų vidinio amoralumo, pvz., svetimavimas, arba dėl jų intensyvumo.

Tikime, kad seksualumo apvaldymas, su tuo susijusių pagundų nugalėjimas nėra tik psichologinio pobūdžio pastangos, bet ir dvasinė kova. Todėl bet kokias pagundas, taigi ir siūlymą svetimauti, norint nugalėti, reikia nusižeminti prieš Viešpatį, Jam atsiduoti, prašyti priešingo pozityvaus dalyko, negu siūlo pagunda.

Be to, norint nepritarti minėtoms pagundoms, yra būtina turėti antgamtinės vertės motyvą. Pvz., nuoširdi vyro meilė ir pagarba Dievui, atsidavimas Viešpačiui padeda išlikti ištikimam ir skaisčiam savo žmonai. Jeigu norime būti Jėzaus mokiniai, kiekvienas savo pašaukime turime siekti skaistumo ir ištikimybės. To turime kasdieną melsti.

Ir dar – Evangelijoje girdėjome, kad Jėzus savo mokiniams uždraudžia **prisiekinėti**. Iš kitos pusės žinome, kad Jo mokiniai, gyvendami visuomenėje, neišvengiamai susiduria su priesaika, užimdami atsakingus postus valdžios institucijose, kariuomenėje, civiliniuose bei bažnytiniuose teismuose, prekybiniuose tarpusavio sandėriuose ir panašiai.

Juk ir blaivus protas mums sako, kad norint išvengti melo, priesaika tarnauja, kaip tiesos ir teisingumo įrodymo garantas. Taigi ar Jėzaus žodžiai tam neprieštarauja? Ar mes, atsisakydami priesaikos, kaip tokios, beatodairiškai turime pasitikėti visais ir visada, būdami naivūs?

Iš esmės tas, kuris prisiekia ir tvirtina, kad sakė ar sakys tiesą, privalo vykdyti teisingumą. Taigi, prisiekdamas jis prisiima atsakomybę už tai, kad juo galima pasitikėti. Šis pasitikėjimas yra tuo didesnis, kuo tas žmogus savo veikimu labiau gali įnešti dvasinio ar materialinio gėrio. Kadangi Jėzaus mokinių vienas iš esmingiausių bruožų yra **meilė, o meilė, kaip sako apaštalas Paulius, nesielti netinkamai**, tai akivaizdu, kad tarp jų turi būti tokie santykiai, kad savaime būtų pasitikima ir nereikėtų kokio nors laidavimo.

Žinome ne tik, kad visi visuomenės nariai nėra Kristaus sekėjai, bet net ir tokiais esantys ne visada yra tobuli ir kovojantys su savo silpnybėmis. Taigi, siekiant apsaugoti ar sukurti kokį nors gėrį, priesaika kaip tokia yra būtina, nes kokio nors iškilusio sunkumo akivaizdoje ji asmenį bent įpareigoja, pavyzdžiui, paliudyti nemalonią tiesą, kad būtų išteisintas nekal-

tas žmogus, išsaugota santuokinė ištikimybė ir panašiai.

Todėl reikėtų kalbėti ne apie priesaikos, kaip tokios, nebuvimą, bet apie blogos priesaikos vengimą. Gera priesaika visada pasižymi šiomis savybėmis:

1) asmuo turi būti nuoširdžiai įsitikinęs savo teiginių tiesa ir turėti tvirtą nusistatymą laikytis duotų pažadų;

2) priesaika savo turiniu negali prieštarauti natūraliam, prigimtiniam, pozityviam, dieviškam ir bažnytiniam įstatymui, nes priesaikos tikslas visada yra užtikrinti ir skleisti kažką gero;

3) priesaikai duoti reikalinga rimta priežastis, pavyzdžiui, artimo garbė, galima išvengti didelė materialinė žala ir panašiai.

Evangelijos ištraukoje Kristus smerkia blogą priesaiką, kada žmogus savo suktumą pridengia tam kartui naudingai priimtomis gerumo ir šventumo klišėmis. Bloga priesaika yra dar vienas aukštesnio melo pagimdytas melas, ateinantis iš piktosios dvasios. Melskime, kad tarpusavio santykiuose pasižymėtume minčių ir žodžių teisumu, ateinančiu iš paties Dievo.

Amen.

Šventybrastis, 2002 05 12

TEISINGUMO MATAS – MEILĖ

VII eilinis sekmadienis

Mt 5, 38-48

R. Tagorė yra pasakęs: „**Aš teikiu pirmenybę ne regimam grožiui, o tam, kuris reiškiasi dvasinėmis vertybėmis**”.

Turbūt neatsitiktinai mums dar tebegyvenantiems Sekminių nuotaika, Bažnyčia siūlo dar kartą prisiminti Kalno pamokslą. Juk pagal biblijinę tradiciją **Tora – Dievo Įstatymas** Mozei buvo apreikštas ant kalno, ir šis begalinės reikšmės įvykis buvo švenčiamas per Sekmines, t.y., po septynių savačių, praslinkus Velykų šventėms.

Biblijos tyrinėtojai ir žinovai sako, kad Kalno pamoksle Jėzus apreiskė naują įsakymą, kuris pakeitė senąjį. Nuo dabar Jo meilės įsakymas turės pakeisti teisingumo įstatymą, kuris visą tilpo į įsakymą „**akis už akį ir dantis už dantį**” (Mt 5, 38). Tačiau keista – kodėl pranašai neragino to laikytis, kodėl nėra jokių žinių, kad kas būtų kam akis lupinėjęs ir kodėl Jėzus, įvedamas mus į Kalno apreikšimą, sakė, kad atėjo ne panaikinti Įstatymo ir Pranašų, bet jį pilnai įvykdyti.

Ir vykdė ne tą teisingumą, kurį mes suprantame, kaip atmokėjimą savo skriaudikui. Kažkodėl užmirštama ta vieta Kunigų knygoje, kurioje kerštas draudžiamas, kur sakoma: **nenešiosi širdyje neapykantos savo artimui, nekeršysi ir nebūsi nusistatęs prieš savo tautiečius, bet mylėsi savo artimą kaip save patį**. Jėzus pilnai atskleidė Šventojo Rašto Įstatymų ir Pra-

našų knygų prasmę, tik mes dažnai nemokame jos skaityti ir suprasti taip, kaip Jis.

Kalno pamoksle Jis moko mus, kaip turėtume Jį skaityti ir suprasti Jame apreikštus įstatymus. Ir iš tiesų, Jis nepanaikino jų, bet sustiprino tiek, kad jie pasiektų mūsų pačių širdies gelmes ir perkeistų mus pagal pranašo Ezekielio žodžius: **aš nuvalysiu jus nuo visų nešvarumų ir nuo visų stabų, aš duosiu jums naują širdį ir įdėsiu į jus naują dvasią, išimsiu iš jūsų akmeninę širdį ir duosiu jums kūninę širdį, įkvėpsiu į jus savo dvasią ir padarysiu, kad gyventumėte pagal mano įstatymus, laikytumėtės mano nustatymų ir vykdytumėte juos.**

Gali atrodyti labai paradoksalu, o gal ir nesąmonė, kad „akis už akį“ savo giliausia prasme yra artimo meilės įsakymas, kurį Jėzus išplečia tiek, kad tegalėsime jo pilnai laikytis tik tada, kai iš tiesų Dievas perkeis mūsų akmenines širdis į kūniškas. Juk tai ne keršto, bet skriaudos atitaisymo įsakymas. Paradoksalūs ir pranašo Ezekielio žodžiai, kad mūsų širdis taps kūniška, kai į jas bus įkvėpta Dievo Dvasia. Jos bus kūniškos, kai taps dvasiškomis.

Dvasios veikimas įkūnija mus, sugrąžina mums mūsų kūniškumą, mūsų tikrumą, daro mus apčiuopiamus. Šis kūniškumas nereiškia, kad tampame geismingi, pavaldūs pykčiui, neapykantai, kerštui ir kitiems panašioms jausmams. Mes jau turėjome visa tai, ir visa tai rišo mus prie mūsų stabų. Ar verta bus priimti ir paklusti įstatymams, kurie reikalavo nekęsti, pavydėti, valdyti, keršyti, siekti patenkinti savo aistras, pasiduoti liūdesiui?

Dievas dovanaoja mums kūniškumą, kuris yra paprastas, kaip žemė, galbūt ir atviras, kaip žaizda. **Vienintelis Jo teisingumo matas yra meilė.** „Akis už akį“ jos šviesoje reiškia troškimą atstatyti visa tai, kas buvo pažeista, užgydyti žaizdą, kuri buvo padaryta, nešti susitaikymą ten, kur buvo pyktis ir nesan-

taika. Tai reiškia, atstatyti pilnumą, hebrajiškai – tai atstatymo, skolų gražinimo, žaizdų užgydymo, santykių ir apskritai asmens pilnatvės atkūrimo veiksmas ir jis vadinamas „**Šalom**“, **lietuviškai - „ramybe, taika“**.

Krikščioniškoje tradicijoje tai dar vadinama išganymu. Koks kelias į tai veda? Jėzus sako: „Nesipriešink piktam (žmogui), bet, jei kas tave užgautų per dešinį skruostą, atsuk jam ir kitą. Jei kas nori su tavimi bylinėtis ir paimti tavo marškinius, atiduok jam ir apsiaustą” (Mt 5, 39-40). Ty., jeigu tave įskaudino ir pasidarė tau skolingas, palik jam tai ir dovanok dar daugiau, o jeigu tu pats skolingas kam nors, atiduok daugiau nei esi skolingas. Tačiau dėl savo skurdumo mes vargiai beįstengiame ir tiek, kad tai atitiktų padarytos skriaudos dydį ir dažnai nepajėgiame atleisti tik už tai, kiek iš tiesų buvome įskaudinti.

Kartais skriauda tarsi neatitaisoma. O kas gali pakeisti, pavyzdžiui, artimo žmogaus netektį ar išgydyti prievartos žaizdas? O jų vis daugiau ir daugiau pasitaiko mūsų aplinkoje. Turėdami tai omenyje, senieji išminčiai ir sakė, kad mes galime atlyginti skriaudą bent tiek, kiek tai mūsų galioje. Todėl ir buvo pasakyta „akis už akį”, net jeigu vienaakiui ta viena akis būtų buvusi neįkainojamai vertesnė nei dviakiui. O daugiau padaryti dėl savo negalių, skurdo ir žaizdų gilumo, mes nepajėgūs, belieka tik kreiptis į Tą, kuris gali iš savo gailestingumo pilnatvės dovanoti tai, ko mes neturime, pačiu savimi užpildyti mūsų vienų kitiems daromas žaizdas ir užgydyti jas, atstatyti tai, ką mes sugriovėme.

Džiovani Papini sako, kad priešas – mūsų neatpažintas brolis.

Jėzus turi vieną tikslą, tik tą vienintelį – pakeisti iš esmės žmones. Iš gyvulių, per meilę, padaryti šventuosius. Graikų mitologijos nimfa **Kirkė** paversdavo lėbaujančius karžygius gy-

vuliais. Jėzus – anti kirkė, kuris gelbsti žmones nuo gyvuliškumo.

Nemažesnės galios reikia šiam darbui atlikti, kuris visiems, šiek tiek atverstiems iš gyvuliškumo gyvuliams ir visiems šiek tiek sužmogėjusiems žmonėms, atrodo, beviltis dalykas – atvertimo darbas sekti Dievu. Norint prisiartinti prie šventumo, reikia taikyti į dieviškumą.

O mes, kiek žemiau stovėdami už Dievą, mirti pasmerktos būtybės, turėdami galios prisiminti kas užvakar dėjosi, tačiau nežinantieji rytojaus, mes, žmonės, nelaimingos būtybės, argi neturime daugiau motyvų elgtis su savo vargo broliais taip, kaip Dievas elgiasi su mumis?

Gyvuliškumas mus apjuosia ir spaudžia kaip kokia bloga žievė, kuri trukdo laisvą mūsų augimą. Argi iš tikrųjų, žmonės, esate patenkinti tuo, kad dabartiniu metu – pusiau žmonės, pusiau gyvuliai?

Argi taip esate patenkinti savo nepastoviu žmogiškumu, savo šiek tiek pažabotu gyvuliškumu, savo tik pageidaujamu šventumu? Argi jums, atrodo, kad žmonių gyvenimas koks vakar buvo, koks šiandien yra, yra toks brangus, patogus, laimingas, jog nereikia imtis priemonių, kad taip nebūtų, kaip kad yra, kad viskas kitaip būtų priešingai šitam gyvenimui, kad jis taptų panašus į aną, tūkstančius metų išsiilgtą gyvenimą, kurį įsivaizduojame ateityje ir danguje? Argi nebūtų galima iš šito gyvenimo padaryti kitą gyvenimą, pakeisti šį pasaulį į dieviškesnį pasaulį, perkelti dangų pagaliau, dangiškąjį įstatymą į žemę?

Dievo vaizdavimo paslaptis yra meilė. Tikrasis esmės keitimo kelias yra taip pat meilė. Žmogaus meilė žmogui, draugo ir priešo meilė, ir jei šita meilė yra negalima, negalimas yra mūsų išganymas. Jei atstumsime tą meilę, atstumsime vienintelę savo laimę. Jei tai yra kvailystė, tai mūsų atpirkimo viltis būtų

ne kas kita, kaip nesąmonė. Priešų meilė, atrodo beprotystė. Tai reiškia, kad mūsų išganymas yra beprotystė. Meilė priešams yra panaši į savo pačių neapykantą. Tai reiškia, kad pasieksime laimę tik su sąlyga – neapkęsti pačių savęs.

Niekas negali mūsų išgąsdinti toje padėtyje, prie kurios jau priėjome, nes jau esame patyrę viską, visas viltis jau praradome. Nepasakysime, kad maža buvo mums laiko visiems šitiems mėginimams. Jau tūkstančius metų nieko kito žemėje neveikiame, kaip tik mėginame ir tiriamo. Išmėginom žiaurumą, tačiau kraujas trokšta kraujo. Išmėginom lėbavimą, tačiau lėbavimas paliko mūsų burnoje puvėsių dvokimą ir dar baisesnį karštį. visokiais iškraipytais smaguriavimais išvarginom kūną, kol pasijutome išsemti, nusiminę ir atsigulėme į pasibjaurėjimo ir kunktumo patalą. Tyrėme įstatymą, bet nebuvo įstatymui paklusnūs. Keitėme jį, tačiau ir vėl nebuvo jam paklusnūs, ir tai mūsų širdies nepasotino. Mėginome protą, suskaitėme žvaigždes, negyvus ir gyvus daiktus, rišome juos lengvais samprotavimų siūleliais, perdirbinėjome juos į magiškuosius metafizikos rūkus, tačiau visų tų mėginimų gale pastebėjome, kad daiktai liko daiktais, amžinai tokie pat ir mūsų patenkinti negalėjo. Jie nesidavė atnaujinami. Pavadinimai ir skaičiai negalėjo nutildyti mūsų alkio ir išmintingiausiai priėjome prie liūdnos išvados, prisipažindami nieko nežiną.

Mėginome meną, tačiau mūsų pajėgų menkumas net ir stipriausius pastūmėjo į nusiminimą, kadangi absoliutas negali būti suglaustas į formą. Įvairovė trykšta iš vienybės, perdirbtoji medžiaga negali sugauti akimirkos. Išmėginome turtus, tačiau dar didesniame varge atsidūrėm. Jėgas išmėginome, tačiau dar silpnesni atsibudome. Niekas mūsų sielai nedavė ramybės. Jokioje paunksmėje gulėdamas mūsų kūnas nepailsėjo, o širdis visuomet kažko ieškanti, visuomet apvilta, paseno, pavargo, tuščia pasidarė, kadangi jokiose derybose vilties nerado, nei vienoj

linksmybėj tikro džiaugsmo, nei viename laimėjime tikrosios savo laimės. Jėzus mus kviečia pasekti Jo pavyzdžiu, padaryti paskutinį išmėginimą – meilės išmėginimą. Tą, kurio niekas nemėgino arba kurį nedaugelis retais gyvenimo atsitikimais temėgino daryti. Kiečiausią mėginimą, mūsų instinktui priešingiausią, bet vienintelį, kuris gali tesėti tai, ką pažada.

Toks, koks iš gamtos išeina žmogus, galvoja tik apie save, tik pats save myli. Pamažėle, palaipsniui, beveik nematomais žingsniais pradeda mylėti kai kurį laiką savo moterį, mylėti savo vaikus, maloniai bendrauti su savo medžioklės draugais. Retkarčiais gali pamilti draugą. Lengviau sugeba neapkęsti to, kuris jį myli. Nenori mylėti to, kuris jo neapkenčia. Todėl Jėzus ir liepia mylėti priešus.

Norint žmogų visiškai perdirbti, sukurti naują žmogų, reikia su šaknimis išrauti likusias senojo žmogaus liekanas. Iš savimeilės gimsta visokios nelaimės, žudymai ir begalinis pasaulio skurdas, kurį ir junta patys vargingiausieji, kuriems neduodama tai, kas priklauso. Kad būtų galima apgalėti senąją Adomą, reikia nuplėšti šitą savimeilę ir į jos vietą pastatyti meilę, priešingiausią jo dabartinei prigimčiai – meilę priešams.

Ligi šiolei žmogus myli pats save, neapkenčia tų, kurie jo neapkenčia. Būsimasis žmogus – Dievo karalystės gyventojas – turi nekęsti savęs, nes ne viską padarė, ką galėjo padaryti, ir mylėti tuos, kurie jo nekenčia. Čia nulemia ir paskutinį žodį taria savęs neapykanta. Mes perdaug esame patys save pamilę, perdaug savimi stebimės ir lepinamės. Kad būtų galima tą aklą meilę nugalėti, gera yra pamatyti savo niekingumą, savo žemumą, savo niekšiškumą, savo savanaudiškumą.

Savęs neapykanta yra nusižeminimas, o sykiu atsipeikėjimo ir tobulybės pradžia. Ir tik nusižeminę įeis į dangaus karalystę, nes tik jie vieni jaučia, kokia ilga kelionė juos skiria nuo dangaus. Rūstaujame prieš kitus už tai, kad mūsų brangusis

„aš” mums atrodo neteisingai jų įžeistas, nepakankamai kitų aptarnautas ir mylimas.

Užmušėme brolių, nes mums atrodo, kad jis - mūsų gėrovės kliūtis. Dėl savo kūno meilės vagiame, vagiame dažniausiai iš tų, kurie mažai turi. Svetimoteriaujame, kad galėtume suteikti savo kūnui malonumų. Pavydas – priežastis karų, ir yra skausmas, kyląs iš to, kad kitas daugiau turi už mus, turi tai, ko mes neturime.

Puikybė yra mūsų įsitikinimas, kad esame reikšmingesni už kitus, kad žinome ir galime daugiau už kitus. Visa tai, ką religijos, etikos įstatymai vadina nuodėmėmis, nedorybėmis ir nusikaltimais, turi savo pradžią toje pačių savęs meilėje, kitų neapykantoje, kuri gimsta iš šitos vienintelės, išimtinės ir ne tvarkingos bei savanaudiškos meilės.

Kokią teisę turime neapkęsti savo priešų, jei ir patys nusikalstame ta pačia kalte, už kurią leidžiam sau jų neapkęsti? – Būtent, neapykanta...

Kokią turime teisę jų neapkęsti, jei ir būtų kokią piktybę ar klaidą padarę, nors ir būtų mūsų laikomi neištikimi, kaip ir mes patys esame labai dažnai papildę tą pačią piktybę ir nusikalstame ta pačia neištikimybė? Kokią teisę turime jų neapkęsti, jei beveik visuomet esame atsakingi už jų neapykantą?

Mes esame tie, kurie nesuskaitomomis pačių savęs lengvabūdiškos meilės klaidomis privertėme juos neapkęsti. Mūsų priešas kartu yra ir mūsų išgelbėtojas. Tik jie vieni aiškiai mato ir sako atvirai, kas yra mumyse nedora ir nekilnu, kur stokojaime dėmesio ir meilės. Primena mums mūsų tikrąją būtį, primena mums mūsų dvasinį skurdą, tą pagrindinę antrojo mūsų užgimimo sąlygą, ir šito dėkingumo vardu turime jiems rodyti meilę...

Mūsų priešas yra reikalingas meilės ir tik mūsų meilės. Kas mus myli, jau turi pats savyje savo džiaugsmą ir savo už-

mokestį. Bet tas, kuris neapkenčia, yra nelaimingas. Neapkenčia todėl, kad nelaimingas. Neapykanta yra kartus pasitenkinimas jo nelaimėje. Dalį šios nelaimės kaltės ir mes prisidedame padaryti. Ir jei manoma, kad nesame tuo kalti, akiai pasitikėdami savo dorovingumu, ir tada savo meilę turime rodyti nelaimėje to, kuris neapkenčia. Geresnį jį padaryti privalai ir atverti jį meilės palaimai.

Mylėdami jį geriau pažinsime, geriau jį pažinę dar labiau mylėsime. Tikrai mylėti galima tik tą, ką gerai pažįstame. Meilė leidžia kiaurai permatyti tą, kas mylimas. Jei tik mylėsime savo priešą, tai jo siela taps mums aiškesnė ir juo giliau pažvelgsime į ją, juo labiau galėsime įsitikinti, kad ji yra verta mūsų meilės, mūsų pasigailėjimo, nes kiekvienas priešas yra mūsų nepažintas ir nesuprastas brolis.

Dažniausiai neapkenčiame tų, į kuriuos esame labiausiai panašūs. Kažkas mūsų pačių, galimas daiktas, kažkas nežinomo mums patiems yra mūsų priešuose ir yra mūsų nedraugiškumo priežastis. Mylėdami priešą, skaidriname savo sielos pažinimą ir jo sielą keliame aukšty. Iš neapykantos, kuri skiria mus, gali suspindėti šviesa, kuri išvaduoja iš egoizmo ir savanaudiškumo, iš tuštybės ir silpnumo, kuri veda į tvirtesnę ir išsamesnę meilę.

Štai kodėl aukščiausia broliška meilė yra priešų meilė. Niekas jos taip nepatraukia, kaip atminimas Kristaus nuostabiai parodytos **kantrybės**. Visą kūriniją Jis valdo akių žvilgsniu, tačiau piktiems žmonėms leido jas užrišti. Savo kūną Jis atidengė nuplakimui. Nors Jo galva kelia baimę kunigaikštystėms ir galybėms, Jis nulenkia ją skausmingai erškėčių karūnai.

Ir pagaliau mus moko, palikdamas mums pavyzdį ramaus švelnumo, kantrybės, romumo ištveriant kryžiaus kančias, vėnis, actą ir tulžį. Tada Jis tyli, kaip tyli ėriukas vedamas pjauti, kaip tyli kerpama avis, taip ir Jis nepratarė nė vieno žodžio.

„Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro”...

Ar galima į malda sudėti dar daugiau švelnumo ir meilės? Tačiau Jis sudėjo. Melstis už juos per maža, Jis panorėjo juos išteisinti. Jis taria: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro”. Jie yra dideli nusidėjėliai ir mažai tesuprantą, todėl Jis pasakė: „Tėve, atleisk jiems”.

Nukryžiuoja nesuprasdami, ką supratę niekada nebūtų mūsų garbingojo Viešpaties nukryžiaavę ir todėl Jis taria: „Tėve, atleisk jiems”.

Jie manė, kad pažeidė Įstatymą, kad Jis melagingai apsišaukė Dievu, būdamas tik žmonių suvedžiotojas. „Aš paslėpiau nuo jų savo veidą”, - sako Viešpats, - „o jie neatpažino mano didybės. Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro”.

Kad dar tobuliau pamiltum savo brolius, turi ištiesti savo rankas, kad apkabintum priešus. Ir Jis tai padarė. O kada tai padaryti galėsiu aš?

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 05 19

PASITIKĖJIMAS APVAIZDA

VIII eilinis sekmadienis

Mt 6, 24-34

Prisipažink: iš kur ėmei savo būtį, kvėpavimą ir supratimą? Prisipažink: iš kur ėmei tai, kas visų svarbiausia – **Dievo pažinimą, dangaus karalystės viltį?** Tavo kontempliuojama šlovė šiame gyvenime aišku, apniukusi, tarsi per stiklą, tačiau vėliau ji bus tobulesnė ir skaidresnė. Prisipažink, kad **Dievas įsūnijo Tave, kad tu tapai Kristaus bendraipėdiniu.** Prisipažink, buvai sutvertas, drįstu sakyti, Dievo sūnumi. Iš kur ir iš ko visos šios gėrybės atsirado tavyje?

Arba, jei atsigręžtume į mažesnius dalykus, į tai, ką akis regi, kas davė galią tau žiūrėti į dangaus grožį, saulės gražą, mėnulio pilnatį ir žvaigždžių daugybę? Kas davė galią tau išvelgti harmoniją ir tvarką, sklindančią lyg muzika iš jų?

Iš kur imi lietų, žemdirbystę, maistą, amatus, namus, įstatymus, civilizuotą gyvenimą, draugystę ir bendravimo artumą? Kam esi skolingas už tuos prijaukintus bei mums klusnius gyvulius ir anuos, kurie mums maistui atiduoti?

Kas gi tave padarė visos žemės viešpačiu ir valdovu? Skyrium nevardijant kiekvienos rūšies, kas gi žmogui davė visas šias dovanas, kurių dėka jis iškilo virš visų kitų būtybių?

Žinoma, į visus šiuos klausimus atsakymas paprastas – **Dievas, - sako šv. Grigalius Nazianzietis.** Ir Dievas dabar viso to akivaizdoje už visa tai prašo tavęs parodyti Jam savo geru-

mą. Kai esame iš Jo gavę ar tikimės gauti šitokią gausybę gėrio, gėda būtų mums Jam atsisakyti parodyti savo gerumą ir meilę. Nors Jis ir mūsų Dievas, mūsų Viešpats, Jam negėda vadintis mūsų Tėvu. Tai argi mes užsidarysime nuo viso šito, ką mums patikėjo?

Broliai ir bičiuliai, nebūkime suktieji Dievo dovanų prievaizdai, o jei tokie esame, paklauskime, ką apaštalas sako: „**Susigėskite, nuslepiantys tai, kas kitam priklauso. Laikykites Dievo teisingumo pavyzdžio ir savo tarpe nebeturėsite vargšų. Kol kiti kenčia nepriteklių, nesidaruokite kaupdami atsargas ir kraudamiesi pinigus**”.

Jei taip darysime, tai Šv. Amosas aštriai mums pagrasins šiais žodžiais: išgirskite tai jūs, kurie klausiate, kada pasibaigs jaunatis, kad galėtume parduoti grūdus, ir šabas, kad galėtume atverti savo išdus. Sėkime pirmąjį ir svarbiausiąjį Dievo įstatymą, kuris siunčia savo lietų ant teisiųjų ir neteisiųjų, visiems vienodai įžiebia saulę.

Dievas atveria žemės gelmes, šaltinius, upelius ir miškus visiems gyvenantiems pasaulyje. Jis duoda orą paukščiams, vandenį žuvims ir visa tai, ko reikia vešėti gyvybei, nenustatydamas ribų, draustinių ar privilegijų. Šios būtiniausios gėrybės yra visiems prieinamos. Dievas jas dosniai teikia nestokodamas. Jis taip padarė savo kūriniams, kad ta pati rūšis gautų vienodas dovanas ir kad mums parodytų savo gerumo gausą.

Šio sekmadienio Evangelijos žodžiais tariant: „Niekas negali tarnauti dviems šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers” (Mt 6, 24).

Žmogus šioje žemėje nenori gyventi nesaugaus gyvenimo be Dievo. Tačiau jis taip pat nenori leisti Dievui visiškai vadovauti jo gyvenimui. Esama vadinamojo „**aukso vidurio**”. Daugelis žmonių, kai jiems reikia apsispręsti – būti išgelbėtiems

ar ne, renkasi šį „aukso vidurį“. Bandoma tarnauti dviems ponams. Žmonės siekia apsirūpinti ir naudotis visomis šio pasaulio gėrybėmis. Tačiau taip pat jie nori „užsigarantuoti“ **vieta danguje**. Jie visada nori turėti ir viena, ir kita.

Jėzus sako, kad tai neįmanoma. Reikia rinktis. Jis taip pat sako: „Kas ne su manimi, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas barsto“ (Mt 12, 30). Niekas negali stovėti tarp dviejų kovojančių grupių „niekieno žemėje“. Reikia pasirinkti tik vieną iš jų. Tad kurią šiandien norėčiau pasirinkti aš?

Yra žmonių, kurie atstumia Dievą, nenorėdami su Juo turėti nieko bendra, ir tai tragiška. Kiti besąlygiškai renkasi Dievo karalystę, ir tai labai džiugu. Tačiau yra ir viduryje stovintys žmonės, kurie nenori rinktis nei vienos, nei kitos pusės. Jų pozicija neaiški. Apie juos Jėzus sako: „Žinau tavo darbus, jog nesi nei šaltas, nei karštas. O, kad būtum arba šaltas, arba karštas! Bet kadangi esi drungnas ir nei karštas, nei šaltas, aš išspjau siu tave iš savo burnos“ (Apr 3, 15-16).

Šiandien tu stovi kryžkelėje, kurioje reikia pasirinkti vieną kelią. Kurį norėtum pasirinkti, ir ar tikrai būsi laimingas čia ir amžinybėje?

Dievo interesai ir mamonos interesai niekuo nesusiję ir neturi nieko bendra tarp savęs. Ten, kur krikščionio sąžinė sako jam, kaip reikia kentėti, išsižadėti savęs ir sustoti, kaip tik toje vietoje pasaulietiškas žmogus peržengia ribą ir tarnauja savo egoistiniams potraukiams.

Savęs išsižadantis krikščionis stovi vienoje pusėje, o savi mi pasitikintis ir patenkintas geidulingasis – kitoje, kurioje krikščioniui stovėti neįmanoma.

Niekas negali užimti neutralios padėties; nėra vidurinės klasės, kuri nemylėtų Dievo ir tuo pat metu netarnautų visos tiesos priešui. Kristus nori gyventi **savo** pasekėjuose, dirbti, panaudodamas jų kūno sąnarius ir veikti per jų sugebėjimus. Tam

reikalui jų valia turi paklusti Jo valiai; jie turi veikti Jo dvasioje; tada jau nebe jie gyvena, bet Kristus, gyvena juose. Kas ne visiškai pašvenčia save Dievui, tas yra kito valdžioje ir klauso kito balso, kurio šnabždesiai visiškai kitokio pobūdžio. Besidvejinantis tarnavimas atveda žmogų, kaip patikimą tamsos sąjungininką priešų pusėn. Kada rodantys save esančius Kristaus kariais stoja į sąjungą su šėtonu ir padeda jo darbui, jie tampa Kristaus priešai ir šventojo tikėjimo išdavikai. Jie sudaro siejančią grandį tarp šėtono ir ištikimųjų Kristaus šalininkų, leisdami priešui šitaip atitraukti Kristaus kareivių širdis nuo tiesos ir sugauti juos nuodėmės tinklais.

Pati neprieinamiausia nuodėmės tvirtovė yra ne nusikaltantis atmesto nusidėjėlio arba puolusio žmogaus, išvaryto iš žmonių visuomenės, gyvenimas, bet gyvenimas, atrodantis doras, kuklus, o iš tikrųjų slepiantis savyje slaptas nuodėmes ir puoselėjamas ydas. Tokio gyvenimo pavyzdys yra didžiausias gundymas sielai, kuri slapčia kovoja su savo mėgstama nuodėme ir dreba ant pražūties krašto. Žmogus, turintis tikrą supratimą apie gyvenimą, tiesą ir garbę, bet vis dėlto sąmoningai peržengiantis vieną iš šventųjų Dievo įsakymų, pavertė savo tauriąsias dovanas jauku nuodėmei. Gabumai, talentai, užuojauta, didžiadvasiški ir kilnūs poelgiai gali tapti šėtono tinklais dėl to, kad pastūmėtų kitą į bedugnę ir amžiną pražūtį.

„Nemylėkite pasaulio, nei to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, nėra jame Tėvo meilės, nes visa, kas pasaulyje, tai kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė, o tai nėra iš Tėvo, bet iš pasaulio” (1 Jn 2, 15-16).

Tai, ką galėjome tik nedrąsiai nujausti ar perskaityti tarp eilučių ankstesnėse Kalno pamokslo ištraukose, šiandien mums atskleidžiama visa jėga, visu aiškumu. „Įsižiūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne daug vertesni

už juos?” (Mt 6, 26).

O toliau – **apie lauko lelijas, kurios neverpia, neaudžia, o pasipuošusios gražiau nei karalius Saliamonas.** Žmogus, kuris šitaip kalbėjo, negalėjo būti paniuręs, gyvenimo džiaugsmą paniekinęs, religinis sausuolis, moralistas.

Juk žmonės ilgėjosi šilumos ir švelnumo, juk jie mylėjo šią žemę ir troško gyventi. Ne, Jėzus niekada nebuvo žemiškumo ir žmogiškumo priešas, mėginęs užkrėsti savo mokinius panika pasaulio grožiui ir džiaugsmui, siekęs supančioti juos beprotiško tobulumo reikalavimais, užmušti juose šypseną ir laisvą širdies polinkį.

Šitoks Mokytojas žino, kad esame ir pasiliksime žmonės: silpni, trapūs, sužeistos prigimties, bet vis dėlto brangiausi ir didžiausi Dievo kūriniai. Deja, jums patiems, suabejojusiems savo panašumu į Kūrėją ir Jo visur esančią malonę, kai nuolat kyla pagunda dairytis danguje šalto ir smerkiančio žvilgsnio, kuriuo Dievas sektų mūsų gyvenimus, amžinai priekaištaudamas už Jo įstatymų nesilaikymą.

Galbūt trokštame tokio Dievo, nes su Juo patogiau. Nes yra tik taisyklė, tik paragrafų rinkinys, tik mūsų nuodėmių ir dorybių sąrašas. Kartas nuo karto Jis gali mus priremti prie sienos, pagrasinti, pareikalauti sau dėmesio ir pagarbos. Atsisakaičius būna ramu.

Toks Dievas lengvai pasišalina, kai Jam paskiri maldele ar auką, ar sekmadienio Mišių valandą. Juk Jis Valdovas ir Viešpats, kuriam reikia nusilenkti, kad nepatektum į bėdą. Tikėjimas Juo yra tikėjimas bausme ir atlyginimu, jėga ir pareiga. Iš čia, iš šitokio santykio su Dievu randasi tai, ką Jėzus vadina tarnavimu dviems šeiminkams – Dievui ir Mamonai.

Neįmanoma pasikliauti Dievu, kuris yra ne mylintis ir rūpestingas Tėvas, bet moralinės tvarkos sergėtojas, rūstus ir kietas Valdovas. Tokio Dievo galima tik bijoti ir vengti, ir tik iš

reikalo atiduoti Jam religinių pareigų duoklę. Nuo tokio Dievo čia pat nosisukama ir einama ieškoti to, kuri duoda pinigų, valdžios, karjeros. Malonumų sudievinimas kyla iš nepasitikėjimo ir netikėjimo, kad Viešpats, maloningasis dangaus Tėvas, gali mylėti mus besąlygiška meile ir rūpintis mūsų gyvenimais.

Pas Tėvą, kuriuo visiškai pasitikima, žmogus ateina ne taip, kaip į sekmadienio pamaldas bažnyčioje, kada reikia atlikti savo katalikišką pareigą, atgauti pusiausvyrą, pasikrauti tariamam dvasingumui ir sugrįžti atgal ten, kur gyvenimas yra tikras ir įdomus, kuriam prasmę ir vertę suteikia kiti dalykai. Į tikrą susitikimą su Tėvu atsinešame visą save, savo alkį ir troškulį, savo nuogumą ir tikėjimą, kad Viešpats dalyvauja mano alkyje ir troškulyje, mano nuogume ir mano žaizdose...

Pas Tėvą ateinama ir pasilieinama. Tai nėra vienkartinis epizodas. Vienas kąsnis palaimintos Duonos, vienas gurkšnis Gyvojo Vandens. Jėzus atmeta šitokią žmogaus santykį su Dievu, kaip tarnavimą dviem šeimininkams.

„Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir jo teisybės, o visa tai bus jums pridėta” (Mt 6, 33). Šiuos žodžius tarė ne užkietėjęs dykaduonis, ne lengvabūdis jaunuolis, manęs, kad duonos kepalas gali savaime atsirasti ant stalo, kad mus maitina ir rengia dangaus angelai.

Įsižiūrėjęs į dangaus sparnuočius ir lauko lelijas, šiuos žodžius mums taria Žmogaus Sūnus ir mūsų Brolis Jėzus, savo pasitikėjimą dangaus Tėvu užnešęs net ant Golgotos kalno, ant gėdos ir paniekos medžio. Įsižiūrėkime į Jį ir ši prasidedanti diena, ir rytojais priklauso nuo to žvilgsnio. Nuo mūsų pasitikėjimo Dievo Karalyste ir Jo teisumu.

Kas pažįsta tiesą, kas gyvena pagal tiesą, kas skelbia tiesą, tas yra apaštalas. Kas myli, tas net stebuklus daro: prie Dievo palenkia, širdis atveria, o Dievas nusikaltimus atleidžia, suteikia džiaugsmą.

Laimingiausias tas žmogus, kuris moka sujungti tiesą ir meilę. Tiesą galima iškreipti, meilė atveria akis. Supranta žmogus neteisųjį, bet atleidžia, nes myli. Jei žmogus myli taip, kad eina mirti už tuos, kuriuos myli, šventas toks žmogus.

Tik sekdami Kristumi išmoksime tarnauti teisingam Šeiminkui ir meilė mūsų širdyse Jam niekada nemažės, bet priešingai – auga. Auginkime meilę tarnaudami kitiems, tada tikrai bus garantuota ir amžinojo gyvenimo **Karalystė**.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 05 26

ANT KO STATAU SAVO GYVENIMĄ?

IX eilinis sekmadienis

Mt 7, 21-27

Viena didžiausių dovanų, kurią žmogus gavo iš Dievo, tai **laisvė rinktis**, kur aš ruošiuos statyti savo namą – ant uolos ar ant smėlio? Bet nė vienos minutės neturime užmiršti, kad reikia mokėti šia dovana teisingai ir protingai pasinaudoti. **Galima rinktis ne tik gera, bet ir bloga.** Labai svarbu, kad visada sąmoningai pasirinktume tai, kas yra gera, nes tik šiuo atveju mes esame tikrai laisvi. Čia mums gali trukdyti jausmai, žinojimo stoka, neigiamos aplinkos veikimas bei kitų žmonių ar draugų ypatinga įtaka.

Pasirinkimas niekada nebuvo, nėra ir nebus lengvas, bet čia mes nesame vieniši: mums visada padeda Dievas. Visada pataria ir globoja Angelas Sargas bei visų mūsų Motina Marija. Juk ne vieniši, o kiek dar daug tų amžinybėje, kurie gyvenime klydo ir iš klaidų mokėsi, pasiekė šventumo viršūnę, nes buvo savo gyvenimo rūmą pastatę ant tvirtos tikėjimo ir pasitikėjimo uolos.

Šiandien čia tik nedidelė dalis susirinkome prie Viešpaties altoriaus, kad pasisemtume naujų jėgų tinkamai naudotis laisvės dovana šiandien ir tolimesniame gyvenime. Pirmiausia prisipažinkime, kad ne visada rinkomės tai, kas gera, gražu ir kas patinka ne man, o Dievui.

Kiekvienas žmogus, bent retkarčiais paklausia savęs: ar tai, ką aš darau, yra teisinga? Kaip mano vietoje būtų pasiel-

gęs pats Jėzus ar Jo Motina Marija? Juk galima ir apsirikti. Kas apie mane spręs teisingai, tas mane pagirs arba papeiks. Jei esame giliai tikintys, tuomet klausiamo: **ką apie tai sako pats Dievas? Ar dabar Jis manimi patenkintas?** Šis klausimas yra aktualus net tada, kai rimtai stengiamės išpildyti Dievo įsakymus. Mes jaučiame, kad kažkada ir kažkur esame prasilenkę su jais ir, toliau rūpinsimės, kad tai neatsitiktų.

Kaip aš elgiuosi vienas su Dievo žodžiu?

...**Sjiorenas Kjierkegoras** (1813-1855) gimė Kopenhagoje. Buvo auklėjamas griežtos liuteroniškos krikščionybės dvasia. Jis su kažkokiu nepasitenkinimu ir įniršiu pašvenčia savo gyvenimą filosofijos ir teologijos studijoms. Tarp 1843 ir 1850 m. jis paskelbia pagrindinius veikalus, kuriems tikrai nestinga užsidegimo ir jėgos. Kaip pats tvirtino, šiomis literatūrinio ir filosofinio pobūdžio knygomis jis siekė tik religinių tikslų, rašytojo talentą atiduodamas Apreiškimo studijoms ir pabrėždamas jo reikalavimus. Ugninguose ieškojimuose jis kartais nukrypavo nuo didžiųjų krikščioniškų įsitikinimų, tačiau savo ilgesio gelmėse įstengė palikti mums jaudinantį liudijimą, kurio įtaka gyva ir mūsų laikais, nes ir mes labai stokojame dvasingumo.

Jei nebūni vienas su Dievo žodžiu, tai jo visiškai nesupranti ir neskaitai. Ar būni vienas su Dievo žodžiu? Prisipažinsiu, mielas klausytojau: dar nedirštu būti visiškai vienas su žodžiu, vienvėje, be jokių iliuzijų, - rašo Sjiorenas. Ir leisk pridurti: niekad os dar nemačiau žmogaus, kurio nuoširdumu ir narsa būti vienam su Dievo žodžiu, vienvėje be jokių iliuzijų galėčiau patikėti...

Vienas su Šventuoju Raštu! Aš to nedirštu. Kai tik Jį atsiverčiu, jau pirmoji į akis kritusi pastraipa mane tučtuojau pavergia; ji manęs klausia (ir tai, tarsi pats Dievas manęs klausinėtu): ar tu tai įgyvendinai? Taip nepasiruošęs aš būnu užklyptas.

Taigi – arba tučtuojau stok prie darbo, arba tą pačią akimirką nusizeminęs, prisipažink.

Jeigu nesi vienas su Šventuoju Raštu, tai jo neskaitai.

Kad tokia vienatvė nėra be pavoju, gabūs žmonės aiškiai prisipažino – galbūt toks protas, kurio gabumai ir rimtumas viršija bendrą lygį, sako sau: „Aš nemokėčiau veikti pusiau; Biblija man nepaprastai pavojinga knyga; ji tironiška; jei duodu jai pirštą, ji pačiumpa visą ranką; jei duodu jai ranką, ji čiumpa mane visą ir ji gali staiga pertvarkyti iš esmės visą mano gyvenimą. Ne, neleisdamas sau pasakyti jos atžvilgiu nei vieno pašaipos ar paniekos žodžio, nes tai man bjauru, aš padedu ją ant lentynos; nenoriu būti vienas su ja”. Mes nepritariame tokiam sprendimui, bet vis dėlto jame yra tam tikro, pagarbos verto, sąžiningumo. Ar ne?

Nesuklysk, arba teisingiau, negudrauk. Nes Dievo ir Jo žodžio akivaizdoje mes anaip tol ne tokie, kokie dedamės. Pažiūrėk į sielos veidrodį ir pamatysi, ant ko statai savo gyvenimo rūmą, nes tau atsakymą duos Dievo žodis.

Dr. Pr. Gaidamavičius apie popiežių Pijų X sakė, kad šis popiežius buvo žmogiškosios pilnaties kelias, buvo uola ir visiems pavyzdys.

Paprastai žvelgiame į ką nors gyvenamo laiko bei jo idėjų akimis. Žvelgti savitom akim gana nelengva. Juk aplink gyvenančių žmonių galvosena ir laikysena nejučiomis skverbiasi į mūsų protus bei širdis. Mūsų laikais ši tai jau kaip informacija tiesiai **tvanu** liejasi. Kažkieno ir kažkur sugalvotos idėjos pilte pilamos per spaudą, per radiją, per televiziją, per filmus, teatruose... ir viskas ant jaunų galvų bei jautrių širdžių, kurios kaisdamos ir garuodamos gyvai atsiliepia. Bet neatsiliepia Dievo Žodžiui, neatsiliepia Evangelijai. **Tai grūdai, kurie krenta į žemę, kurie krenta ant uolų ir tarp erškėčių, ne ant geležies, o į ieškančių žmonių širdis, linkusias entuziastingai priimti kiekvieną naują už tikrą pinigą, bet tik ne Dievo žodį.**

Tuo būdu dabarties žmogus daugiau nei bet kada mato pasaulį ne savo akimis. Jo sąmonė pilna įvairiausių idėjų, sąvokų, kurios pinasi viena su kita ir apsunkina savo asmenybės praregėjimą.

Pavyzdžiui: jei kas yra marksistas, jis mato gyvenimą per Markso akinius, jei Froido sekėjas – per Froido teoriją ir t.t. Kai pasirodo, kad šie akiniai netinka, ieškoma kitų. Tuo būdu daugybė žmonių nuolatos verčiamos regėti svetimomis akimis. Ir tai juo blogiau, kad tos svetimos akys dažnai gyvenimą parodo iškreiptą, sudarkytą, įvairiais prietarais apipintą.

Tas pats ir su požiūriu į žmogų. Ir į žmogų žiūrima ne savo, o kitų akimis. Jiems žmogus nėra kokia nors mįslė, joks Dievo kūrinys, skirtas amžinam gyvenimui, o naudinga priemonė – verslui, mašinai, technikai, sportui... Raumenys bei jo nauda ir sudaro visą žmogaus vertę. Daug tautų užgrobę žemes ieškojo darbo jėgos, kad jiems dirbtų ir tarnautų. Žmonės, kurie bėgo nuo žvėries viešpatavimo, nuo žmogaus sunaikinimo, rado žmogų, kuriam kiti nėra broliai ir seserys, o tik... darbininkai. Tie, kurie Kristaus vardu skelbia brolybę, nepajėgūs padaryti savo balso galingo. Masė žiūri į žmogų ne tiesos, ne dieviškojo Kristaus akimis, o naudos ir raumenų gerbėjų akimis.

Tokioj situacijoje iškyla ir atitinkamos žvaigždės – žmonės, pasižymėję sporte, technikos laimėjimuose, valdant kitus ir t.t. Tai žmonės, kuriuos galėtum pavadinti milžinais, nes juose vyrauja jėgos pradas. Bet ar nori tokie žmonės tarnauti kitiems, nešti gėrį į kitų gyvenimus ir kitus padaryti laimingus? Ne!

Todėl šiandienos Evangelija ir klausia manęs bei tavęs, broli sese, ant kokio pamato **tu** statai savo gyvenimą?

Tad kas yra tikrieji Kristaus sekėjai?

Ižengęs į bažnyčią, aš atsiduriu lyg kitame pasaulyje. Pasaulio triukšmas, rūpesčiai ir amžinas skubėjimas pasilieka už jos sienų. Čia tylu, ramu, gera. Laikas čia lyg ir sustoja, ir galiu

pajusti amžinybės dvelksmą...

Bažnyčios architektūra, religiniai simboliai, paveikslai, žvakės – viskas prabyla apie kitą realybę, apie kitokį gyvenimą, kur tikiu esant į Dievą. Čia susitinku su **Juo** apeigų metu, bendrauju su Juo per maldą. Dalyvaudamas apeigose, peržengiu ribą tarp regimo ir neregimo pasaulio ir gyvai prisiliečiu prie dieviškų paslapčių, tačiau vos išeinu iš bažnyčios, tuoj visa galva panyru į gyvenimo šurmulį, kuriame labai mažai dvasios atsivėrimo, kur tik kova už būvį ir materiją. Jame savi tikslai ir savos taisyklės, nėra Dievo normos, nėra Kristaus dvasios, nėra veidrodžio, kuris parodytų koks iš tiesų esu dabar aš. Jie visi reikalauja dėmesio ir labai didelio...

Kad nepamirščiau dangaus į kurį keliauju, yra surašyti dvasinio gyvenimo įsakymai, kuriuos turiu pildyti ir kurių pats turiu laikytis. Yra tėvų palikta tradicija, mokanti gyventi žemei ir dangui, kuria privalau ir aš sekti. Viskas taip paprasta. Pareigas atlieku ir už tai gaunu atlygį. Tačiau Kristus nepasitenkina tokia tvarka, Jis nenori likti uždarytas bažnyčiose, pagaliau, Jo neįmanoma ten uždaryti, kaip neįmanoma atskirti pasaulį nuo Dievo.

Noriu būti nepriklausomas ir bent jau čia, žemėje, savo namuose vykdyti savo valią, nors visa tai gavau kaip dovaną iš Dievo. Per didelis Jo artumas vis dėlto varžo mane, todėl mėliau perkeliu Jį į bažnyčią ir labai labai pagarbiai ten įkurdinu puošniuose altoriuose. Netgi atskiriu nuo susirinkusių žmonių, kad tik nebūtų per arti. Nematau Jo šalia savęs, nesutinku gatvėse, bet visada Jį randu bažnyčioje ir man taip gera.

Visa tai mano gudrus proto triukas. Vis tik nežiūrint mano rafinuotų pastangų atsiriboti nuo Išganytojo kasdienybėje, o iš kitos pusės, pildyti religines pareigas, Jis šiandien apsireiškia mums, būtent, kasdieninio gyvenimo įvykiuose ir sutiktuose žmonėse. Jis yra pačiame gyvenimo šurmulio centre ir šis Jo buvimas yra realus, gyvas. Kaip aš šiandien dirbsiu, bendrauju

siu su sutiktais žmonėmis ir yra mano atsakas į Tėvo valią, mano santykio su Kristumi išraiška.

Kaip galiu tikėtis būti pažintas laikų pabaigoje, jeigu dabar ir čia, darbe, parduotuvėje, mieste, namuose apsimetu nepažinęs Išganytojo ir nežinąs Tėvo valios? Tėvo valia nėra nukreipta prieš žmogų, ji nesiekia suvaržyti jį ar sugniuždyti. Priešingai, ji skirta pakelti, įkvėpti, išsiskleisti. Nuo dabar man turi rūpėti Tėvo valia: **neteisk, neapkalbėk, daryk tik gera, mylėk visus neegoistine meile ir t.t.**

Ar tai nėra mano gyvenimo namo pamatas? Jeigu būsiu sąžiningas ir tikrai susirūpinęs savo bei kitų likimu ir ateitimi, dar ilgai teks kartoti sau šias paprastas ir visiems aiškias tiesas.

Neskubėkime priimti net ir labai patrauklių pasiūlymų, kuriuos siūlo pasaulis. Pasikliaukime Dievo pasiūla, kuri niekada nekompromituoja mūsų, bet visada padeda ir stiprina.

Dažnai mes svarstome: dar pagyvensiu, o senatvėje prisimelsiu iki valiai... Dar tik 30, 40 ar 50 metų, dar mano saulė nepakrypo vakarop... Tačiau norime ar nenorime, viskam at-eina galas. Ar liks laiko suprasti, kas yra kas?..

Ar ne lengviau padėti gerą pamatą jaunystėje, kad pas-kui visą laiką statytum savo gyvenimo rūmą, kuris liudytų visą amžinybę, kaip aš siekiau to amžino gyvenimo džiaugsmo? Kaip tu tai vertini?

Jau Levas Tolstojus yra pasakęs: „Nėra nieko blogesnio už apsimetusį gerumą. Veidmainingas gerumas atstumia labiau negu atviras pyktis”.

Tad patikrinkime savo namo pamatus, kad tik būtų jie padėti ant tvirtos uolos, kur užėjus didelėms liūtims ir ištvinus upėms, pakilus smarkiam vėjui ir bangoms, nuolat besidaužan-čioms į tą namą, jis nesugriūtų.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 02

RAIDĖS SAUGOTOJAI IR ŠIRDIES STEBĖTOJAI

X eilinis sekmadienis

Mt 9, 9-13

Daugeliui krikščionių Jėzus Kristus yra tokia dieviškoji asmenybė, kuri istorijoje yra aprašyta, kaip buvusi prieš XX šimtmečių. Ši dieviškoji asmenybė pažymėjo pasaulį savo antspaudu ir įkūrė Bažnyčią. O Bažnyčia – tai bendruomenė visų tų, kurie gyvena pagal Evangeliją. Tačiau Jėzuje Kristuje reikia įžiūrėti ne tik tai tuos 33 metus mylimojo Marijos Sūnaus gyvenusio žemėje, ar įžengusio į Dangų ir pasilikusio Eucharistijoje, bet ir įsigilinti, kaip Jėzus nuolat ir amžinai dabar kar-tojasi kiekvieno pakrikštytojo asmenyje.

Šv. Paulius duoda labai tikslų krikščionio apibrėžimą: krikščionis yra mistinio Kristaus Kūno narys. Neužmirškime to!

Kada Kristus Palestinos krašte pradėjo skelbti dieviškąjį mokslą, žydų tautą buvo užkariavę romėnai. Žydai romėnams mokėjo paskirtą duoklę, mokesčius. Tuos mokesčius turėjo surinkti patys žydai ir tai atliko muitininkai.

Kartą, kaip sako šios dienos Evangelija, Jėzus ėjo pro muitinę, iš kurios pasikvietė Matą, ir tarė jam: „**Sek paskui mane!**” (Mt 9, 9).

Muitininko Levio pašaukimas savo siužetu panašus į pirmųjų mokinių – Andriejaus ir Petro, Jono ir Jokūbo pašaukimą, aprašytą sinoptinių Evangelijų puslapiuose. Ir vienu, ir ki-

tu atveju Jėzus eina pro šalį, pro muitinę ar pro Galilėjos ežerą ir pamato žmogų. Tiek muitininkas Levis, tiek pirmieji mokiniai išgirsta tą patį Jėzaus kvietimą: „Sek paskui mane!”

Ir vienu, ir kitu atveju pašauktieji paklūsta naujam Mo-kytojui be žodžių. Viskas paliekama – ir žvejai, ir muitininkas negali atsispirti to žmogaus – Jėzaus iš Nazareto – traukai ir žavesiui, bet čia prasideda *tai, ką pavadintume Evangelijos skan-
dalu ar suklupimo akmeniu.*

Jeigu pirmieji apaštalai, pašaukti nuo valčių, mums atro-
do kilnūs, teigiami personažai, verti Jėzaus mokinio bei sekėjo
vardo, tai muitininko Levio pasirinkimas yra nesuprantamas,
nepagrįstas, piktinantis. Net šiandien muitininkai daugelyje ša-
lių neturi gero vardo, nes **muitinė yra puiki terpė godumui ir
suktybei vešėti**, ir toli gražu ne kiekvienas šios profesijos žmo-
gus atsispiria pagundai paimti kyšį ar kitu būdu nesąžiningai
pasipelnyti. Jėzaus dienomis muitininkai buvo užsitraukę dar
didesnį žmonių priešišumą ir neapykantą – jie tarnavo oku-
pantams romėnams, ir jų vardu plėšė mokesčius iš gyventojų,
dalį surinktų pinigų patys pasisavindavo. Tautos akyse muiti-
ninkas reiškė išdaviką ir sukčią. Ir štai tokiam žmogui skiria-
mas apaštališkasis Jėzaus kvietimas: „Sek paskui mane”.

Ar mes lengviau pakeltume šį Evangelijos iššūkį, o gal ir
mokėtume juo džiaugtis, jeigu evangelistas Matas būtų papa-
sakojęs mums, kaip muitininkas Levis iš paskutinio nusidėjėlio
tapo šventuoju, pavyzdžiui, metė savo nusikalstamą veiklą, at-
liko viešą atgailą prieš nuskriaustuosius, išduotus tautiečius, at-
siprašė, pasmerkė savo nuodėmingą praeitį ir ėmė gyventi nau-
ją, dorybių ir šventumo kupiną gyvenimą?

Keisčiausia, kad Evangelija net neužsimena apie kokias
nors moralines permainas Levio gyvenime, apie vertybių per-
kainavimą ir panašiai. Vietoj mums suprantamos ir priimtinos
atsivertimo atomazgos evangelistas Matas, kaip ir sūnaus pa-

laidūno palyginime, piešia džiaugsmingą puotą, kurią Levis surengia savo namuose. Jėzus ir Jo mokiniai sėdi prie vieno stalo su muitininkais ir nusidėjėliais. Jie visi džiaugiasi, o fariziejai ir Rašto aiškintojai nustebe, pasipiktinę – šis Mokytojas bendrauja su tais, kurie laikomi atmestaisiais, nevertais. Susitikimas su Jėzumi religijos vadovus veda į konfliktą ir krizę. Prisirišę prie įstatymo raidės ir nepajudinamų religijos taisyklių, jie negali ir nenori Jėzaus asmenyje atpažinti naujo, gaivaus Dievo Dvasios veikimo pasaulyje ir žmonių likimuose.

Tuo tarpu Levio namuose Jėzus ir Jo mokiniai drauge su muitininkais švenčia nuostabią Dievo karalystės tikrovę. Švenčiamas žmogui dovanotas Dievo atleidimas ir nauja gyvenimo perspektyva. Levio pašaukimas muitinėje, jam ištiesta Jėzaus ranka ir žodžiai „sek paskui mane“ yra ženklas. Toks žmogų gelbstintis Viešpaties veikimas, nepaisant jokių kliūčių, tampa apčiuopiamas, atpažįstamas. Dėl to pridera džiaugtis ir švęsti, o ne piktintis, kad Dievas maloningas ir tiems, kurie yra neverti Jo malonės. Jėzuje Dievo veikimas yra naujas ir stulbinantis, o Evangelija yra šio veikimo geroji žinia, naujiena.

Ji laukia ir naujoviškų atsiliepimų, naujo vyno, naujų vynmaišių. Muitininkas Levis, pagal krikščioniškąją tradiciją pavadintas Matu ir, tapęs vienos iš Evangelijų autoriumi, nepamirš savo pašaukimo ir Jėzaus parodyto gailestingumo, daugiau už kitus evangelistus savo knygoje jis bus kupinas palankumo silpniesiems, suklupusiems, nusidėjusiems krikščionių bendruomenės nariams ir skelbs jiems atleidimą, sutaikinimą, nepelnytą, netikėtą Viešpaties malonę.

Daug buvo muitininkų Kristaus laikais, daug jų buvo prieš Kristų ir po Kristaus, bet niekas šiandien apie juos nepateikia jokių žinių – jie visi yra užmiršti. Ir visa Mato garbė tik dėl to, kad Matas greit išgirdo Kristaus kvietimą ir nusekė Jį. Jam didžiausia laimė, kad jis nuo pašaukimo dienos paaukojo savo

gyvenimą Kristui ir buvo ištikimas iki mirties.

Krikšto sakramento dėka ir mes tapome Dievo vaikais ir mistiniais Kristaus Kūno nariais, o kai priėmėme Jėzų Eucharistijoje, mes pasiryžome niekada nepasitraukti nuo Kristaus. Bet ar ištesėjome savo pažadą?

...Rusų rašytojas **Levas Tolstojus** yra aprašęs tragišką vieno ūkininko likimą. **Ūkininkas gyvena pasiturimai**. Savame krašte jam nieko netrūko. Kartą jis išgirdo, kad *totorių* krašte už kepurę sidabrinių pinigų galima gauti tiek žemės, kiek pajėgi apibėgti nuo saulėtekio iki saulėlydžio. Minėtas ūkininkas viską išpardavė, pasiėmė pinigus ir vieną savo tarną, ir iškeliavo į totorių kraštą.

Nuvykęs apžiūrėjo parduodamą žemę ir susitarė susitikti ryte prieš aušrą. Sutartoje vietoje jis rado būrį totorių. Vyriausias totorius pasivedė ūkininką ant aukštesnės kalvos ir parodė, kiek akys užmato, derlingus laukų ir pievų plotus. Totorių vyresnysis tarė: „Nuo šios kalvos tu gali eiti kur tik nori, nes visi plotai, kuriuos tu apeisi iki saulėlydžio, bus tavo. Tačiau gerai įsidėmėk: saulei leidžiantis tu privalai būti ant šios kalvos, ir, jei nors minutę pavėluosi, žinok, kad ne tik negausi žemės, bet neteksi ir pinigų”.

Ūkininkas apsidžiaugė. Patekėjo saulė, ir jis pradėjo tos dienos kelionę. Širdis šokinėjo iš džiaugsmo jo krūtinėje. Pasukui jį jojo totorių būrys ir žymėjo kuoleliais jo nueitą kelią – naujo ūkininko valdas. Dangumi lėtai riedėjo saulė, o ūkininkas žengė vis tolyn ir tolyn. Sustojo vidudieny, nubraukė prakaitą nuo kaktos ir pagalvojo: „Reikėtų jau grįžti atgal”. Bet prieš akis tokie derlingi laukai, toks nuostabus ežeras, o aplink ežerą gražiausios pievos, todėl ūkininkas panoro ir visa tai dar apeiti, kartu ir netoli esantį miškelį. Saulė pakrypo vakarop. Ūkininkas pasileido bėgti atgal, nors kraujas kunkuliavo jo gyslose. Jis galvojo: „Jei nesuspėsiu pasiekti tos aukštumos, kol

leisis saulė, viską būsiu praradęs". Sukaupė visas jėgas ir dar stipriau pasileido bėgti, tardamas: „Kad tik suspėčiau, kad tik išlaikyčiau”.

Jau netoli ryte paliktoji aukštuma. Ūkininkas susvyruoja ir pargriūva ant žemės. Iš jo burnos prasiveržia kraujas. Jis neišlaidė – plyšo širdis. Totorių viršininkas padavė ūkininko tarnui kastuvą ir tarė: „Dabar užteks tik mažos duobelės, nes tik tiek žmogui šioje žemėje reikia”.

Vargšas ūkininkas tragiškai užbaigė gyvenimą tik dėlto, kad per daug susižavėjo tolimesnio gyvenimo žemėje laime, bekeldamas dienos kelionę, ir užmiršo, kad dažniau reikia atsigręžti į pačią saulę.

Visus mus Dievas irgi pašaukė į šią žemę. Vieni šią kelionę pradėjome anksčiau, kiti – vėliau, bet po kurio laiko vėl turėsime sugrįžti pas Viešpatį. Mums Dievas leido pasaulyje pasirinkti tai, kas po šios kelionės būtų verta dangaus. Norint patekti į amžinąjį gyvenimą, reikia eiti Jėzaus nurodytu keliu, Jį sekti. Ar mes sekame Kristų? Gal nuo ryto iki vakaro neturime laiko pažiūrėti į tai, kur veda Kristaus kelias, gal pamynėme Dievo ir Bažnyčios įsakymus? Gal užmiršome, kad laukia Dievo mums paruoštas amžinasis gyvenimas, bet tik pagal nuopelnus? Gal daugelis miršta kaip tas ūkininkas, nepasižiūrėjęs į saulę. Žiūrėkime, kad nebūtų per vėlu... Kad ir mūsų gyvenimo kelionėje neįvyktų panaši katastrofa, beeidami gyvenimo keliu dažniau pakelkime galvas į dieviškąją Saulę – Jėzų Kristų, kad būtų garantuotas amžinasis gyvenimas.

...New Hampshire valstijoje, nedideliame mieste, gyveno jaunas protestantas, dirbęs tėvo parduotuvėje. Kas rytą, eidamas į darbą, jis susitikdavo dešimties metų katalikų berniuką. Jie pasisveikindavo, kartais pasidalindavo vienu kitu žodžiu, ir kiekvienas nueidavo savo keliu.

Vieną rytą siautė baisi pūga. Sniego buvo labai daug, bet

ir tą rytą abu vaikinai susitiko toje pačioje vietoje. Protestantas paklausė: „Nepalaikyk tai smalsumu, bet kur gi jūs taip kas rytas skubate vis tuo pačiu laiku?“ – Aš skubu į bažnyčią patarnauti Šventoms Mišioms.

Protestantas susidomėjo, kas tai galėtų būti. Kai kitą dieną jie vėl susitiko, jaunasis protestantas pasisiūlė eiti kartu. Taip jie susitiko pirmiausia su kunigu ir ilgai kalbėjosi. Tas jaunuolis vėliau tapo kataliku ir pažino tikrąsias gyvenimo vertybes, nes turėjo atvirą širdį geram pavyzdžiui ir tikram mokslui – Evangelijai.

Priešiškas nuotaikas mes matome šio sekmadienio Evangelijoje: fariziejai ir Rašto aiškintojai priekaištavo Jėzui, kad Jis valgo ir bendrauja su nusidėjėliais. Jie nematė Kristaus meilės, kuria degė Jo širdis. Jie nematė ir nusidėjėlių atgailos. **Jie buvo raidės saugotojai, o ne širdies stebėtojai**, todėl jiems Kristus ir nepatiko, o Jo elgesys juos piktino ir vedė į dar didesnę aklumą ir dar didesnes nuodėmes. Tokių fariziejų netrūksta ir šiais laikais. Jie suranda priekaištų Kristaus paliktajai Bažnyčiai, Jos mokiniams – kunigams ir vyskupams, bei tikintiesiems. Jei Kristus šiandien gyventų žemėje regimu būdu ir Jis nebūtų laisvas nuo naujų fariziejų priekaištų. Tokie farizejiškos dvasios žmonės knaisiojasi kitų gyvenimuose ir sąžinėse, ar nepamatys kur dėmelės, purvo, kurį galėtų parodyti ir kitiems, tačiau jie nekreipia dėmesio į tai, kiek gerumo ir meilės jie paskleidžia į pasaulį, kiek nušluosto skausmo ašarų ar pamaitina ne tik Kristaus Kūnu ir Krauju, bet ir kasdiene duona, apraišioja jų žaizdas...

Tokių fariziejų žvilgsnis per daug nukreiptas į žemės purvą, todėl jie nemato, kurioje vietoje yra dieviškoji Saulė.

Iš kitos pusės – šios dienos Evangelija labai ryškiai pabrėžia dangaus džiaugsmą dėl atgailojančio nusidėjėlio. Ir yra kuo džiaugtis. Gal daug lengviau išsilaikyti gerume, nei suklu-

pus pasikelti naujam gyvenimui. Bet žmogus yra silpnas, todėl vyskupas Kepleris teisingai yra pabrėžęs, kad net jeigu mus kas įskaudina teisdamas, nieko geresnio negalime padaryti, kaip muštis į krūtinę ir tarti: „Esu kaltas, esu kaltas, esu labai kaltas“. Anot, vyskupo Keplerio, yra tūkstantį kartų teisingiau, kaip vaizduoti išižeidusį ir rūgoti dėl neteisybės.

Šitokios nuolankumo dvasios mus moko krikščionybė ir tuo keliu veda dvasios galiūnus. Kasdienybės kelyje nesunku sužeisti savo sielą, bet svarbu tuoj skubėti tą žaizdą gydyti. Šv. Augustinas įspėja: „Jokia nuodėmė negali likti, dėl to bauskite patys save, kad nebūtumėte nubausti“.

Tas savęs baudimas vyksta visų pirma per atgailą prie klau-syklos. Ir čia, anot to paties šv. Augustino, jeigu nori, kad Dievas tavęs pasigailėtų, tai patys savęs nesigailėkite.

Šv. Jeronimas atgailą vadindavo „gelbstinčia lempa“, kada vandenynė laivas sudūžta.

...Prancūzijoje gyveno labai turtingas pilietis. Ilgus metus dirbo apskrities viršininku. Savo pareigas atliko sąžiningai, todėl žmonės jį gerbė. Tačiau žmonės labai nustebo, kad jų gerasis viršininkas pats pasitraukė iš užimamų pareigų ir įstojo į trapistų vienuolyną, kur gyvenama kieta atgaila. Žmonės dar ilgai bandė susigražinti savo viršininką, bet veltui. Jis tik atsakydavo: „Manęs neišleidžia trys sargybiniai“. Žmonės dairėsi, tačiau niekur nematė jokių sargybinių. Tada jis parodė ant bendruomenės vartų, kur jis gyveno, užrašytus tris žodžius: „Mirtis, Teismas, Amžinybė“. Štai tie trys sargybiniai, kurie manęs neišleidžia.

Gal iš mokyklos laikų prisimenate **S. Stanevičiaus pasakėčią „Žmogus ir liūtas“**, kurioje pasakojama, kaip girių valdovas liūtas vaikštinėjo po žaliasias girias ir ten sutiko kaimų ir laukų valdovą – žmogų. Sakoma, kad tarp tokių meilės nerasi..., nes žmogus liūtą, kaip tik pažino, tuoj jį piktu kipšu pava-

dino. Kirvį, kuriuo jis medžius kapojo, metė į liūtą ir sužeidė jo koją... Po daugelio metų liūtas ir žmogus vėl susitiko. Liūtas pasakė, kad patirtą kirvio žaizdos skausmą gali pamiršti, tačiau piktų žodžių iki mirties nepamirš...

Autorius sako, kad nereikia smerkti žmogaus, kol pats nesi jo vietoje, kol nesi įjėęs į jo padėtį.

Mes kiekvienas turime nelemtą prigimtį: smerkti kitus ir aukštinti patys save. Turime dvi akis, dvi ausis ir tiktai vieną liežuvį. **Vadinasi, pirmiau matome ir girdime negu pasakome vieną žodį.** Didelė žmogaus dorybė yra nuovokumas. Tikrai nuovokus žmogus yra tas, kuris nesistengia užgauti kito žmogaus. Išmintingieji laiko, kad tylėti yra geriausia išeitis, tuo tarpu kvailiai stengiasi perrėkti kalbančius. Vienas iš labiausia žmogų žeminančių poelgių yra nepertraukiamas plepėjimas ir apkalbėjimas.

Yra žmonių, kurie turi vienintelę ir nepaprastai išplėtotą „dorybę“ – apkalbėti ir kritikuoti kitus. Tai jų didžioji liga, kuria jie patys netiki, kad serga. Parodžius tokiam žmogui, kad jis vienu žodžiu gali užtraukti artimui nelaimę – jis tik nusišypsos... Pasakius tokiam žmogui, kad krikščionis neprivalo apkartinti artimo gyvenimo džiaugsmo ir suteikti jam nemalonumo – jis pasakys: tai yra patarimai ir pamokymai... Pasakius tokiam, kad tiktai paikas seka savo paties patarimus ir trokšta jais vesti kitus – jis pagrasina visa pergalinčiu ginklu – šmeižtu.

Menkiausias yra tas žmogus, kuris nesupranta savo silpnybių. Jeigu kėlimasis ir klupimas yra tikrasis žmogaus kelias į tobulėjimą, tai nuolatinis kiūtojimas savo silpnybėse ir vengimas atsinaujinimo reiškia ne gyvenimą, bet mirtį. Žmogus gyvena tiktai atsinaujindamas.

„Didžiausia žmonių nelaimė yra ta, kad jie labai gerai žino tai, kuo jiems kiti skolingi, bet mažai jaučia tai, kuo jie patys kitiems kalti“ (šv. Pranciškus Salezas).

Kaip naujoji Dievo Tauta su džiaugsmu susirinkome prie Viešpaties altoriaus atnaujinti - ne kruvinu būdu Aukos, kurią ant kryžiaus medžio už mus sudėjo Viengimis Dievo Sūnus. Ši Auka - tai ženklas, kad Dievas be galo mus myli. Turėtume atsakyti, meile bei jautrumu vargstantiems, kenčiantiems ar klystantiems broliams.

Atvirai prisipažinkime, kad ne visada buvome ištikimi meilės reikalavimui, atnaujinkime savo pasiryžimus gyventi meilėje tiek su Dievu, tiek su savo artimu.

Amen.

Kaunas – Šančiai,

Čekiškė,

2002 06 09

PASIUNTINYBĖ

XI eilinis sekmadienis

Mt 9, 36-10, 8

„Matydamas minias, Jėzus gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apleisti lyg avys be piemens” (Mt 9, 36). Tokiais žodžiais prasideda šiam eiliniam sekmadieniui skirta Evangelijos ištrauka. Galime sakyti, kad ir **Bažnyčia prasidėjo nuo Dievo gailestingumo**. Dievas nenori palikti savo žmonių vienų. Misijinis Bažnyčios pobūdis paremtas begaline Dievo meile žmonėms: suvargusiems, pasimetusiems, nežinantiems tikrojo kelio. Tiesa, mes patys labai dažnai Dievo gailestį žmonėms sumaišome su tuščiais sentimentais taip, kaip mes patys pasigailime už save menkesnio, vadinamo elgeta, benamiu ar vargšu. Gailėdamasis Dievas žmonių nepalieka vienų, bet pirmiausia pats juos moko, o vėliau suteikia nepaprastų galių apaštalams, kad šie atstovautų Kristui ir pagelbėtų žmonėms. Tai drauge ir įpareigojimas skirtas visų laikų krikščionims.

Visi esame pašaukti liudyti Dievo gailestingumą ir meilę žmonijai. Tam nepakanka vien gražių žodžių ir teisingų posakių. Kartais Evangelijos skelbėjai apsiriboja vien tik pranešimu, kad atėjo Dievo Karalystė, tačiau daugiau niekuo tos Karalystės buvimo nepaliudija.

Evangelijoje aiškiai sakoma, kad apaštalams buvo įsakyta išvarinėti piktąsias dvasias ir gydyti visokias ligas bei negalias. Tiesą sakant, čia kalbama apie dalykus, priklausančius ste-

buklų sričiai. Nepaneigdami tokios galimybės, – juk būna žmonių, pasiaukojamai vykdančių Dievo valią, kuomet jų veikla tikrai tampa beveik stebuklu, – tikriausiai turėtume galvoti apie pašaukimą liudyti tikėjimą, nebūtinai išskirtiniais, tačiau tikrai nuosirdžiais darbais. Visa, ką darome žmogiškai solidarizuodamiesi su kitais žmonėmis, byloja apie tiesą ir Dievo Karalystę.

Svarbiausia yra ne išskirtinis reiškinys, bet tikras ir garbingas tikėjimas, skelbiantis pasauliui apie galimybę gyventi kiek kitaip. Taip ir mes visi tampame apaštalais, Kristaus pašauktais liudyti tiesą. Tačiau drauge kelia nerimą viena pastaba apaštalių sąrašė. Tarp Kristaus pašauktųjų buvo labai įvairių žmonių: mokesčių rinkėjas ir okupantų romėnų bendradarbis Matas bei kovotojas už žydų tautos laisvę Simonas, beraštis žvejys Petras ir Jonas, kuris ragavo gilesnių studijų, uolus ir sąžiningas žydų tradicijos gerbėjas Baltramiejus ir Judas Iskarijotas, kuris Jį išdavė. Apie Judą ir jo išdavystę kalba visos Evangelijos. Apaštalai niekada nemėgino išsiginti, kad buvo drauge su išdaviku.

Priešingai, jiems tai tapo priminimu, kad ir jie nebuvo apdrausti nuo tokios galimybės. Mums, šių laikų apaštalams, irgi nevalia pamiršti apie Judą. Judas – tai galbūt vienas iš mūsų. Mes nuolatos privalome prisiminti, kad mūsų liudijimas irgi ne kartą gali tapti ne karalystės skelbimu, o išdavyste. Išduodama nebūtinai vien tik viešu pasitraukimu. Įmanoma išduoti ir sekant iš paskos. Blogis nėra atribotas ir padalintas atskirose visuomenės dalyse. Jis labai dažnai randa savo vietą žmogaus širdyje, o neretai tenka padaryti ir skaudžią išvadą – mano paties širdyje.

Ieškodami išdaviko kitur, nepastebime, kad išdavystė jau auga mūsų pačių širdyje. Ji nepastebima, saugoma, mūsų pačių vaizduotės ir motyvų, kol galiausiai išeina išorėn pačiu netinkamiausiu metu. Pats pavojingiausias išdavikas yra tas, kuris tūno mūsų viduje. Jį įsileidžiame į savo širdį tuomet, kai praby-

lame apie savo gerumą bei kitų silpnumą ir užsispyrę tvirtiname, kad nesame pašaukti būti apaštalais. Ar ne tiesa?

„Ar kam nors rūpi? Ir Dievui nerūpi. Toks mano likimas”. Tokius žodžius neseniai girdėjau iš vieno kalinio, kuris po 20 metų, praleistų kalėjime, mano, kad kalėjimas yra jam skirtoji vieta visam gyvenimui. Kas iš mūsų negirdėjo panašių beviltiškų žodžių?

Gal net buvo akimirkų kai ir mes panašiai galvojome: Dievas Kūrėjas ir Visagalis gal ir yra, bet Jis taip toli nuo mūsų bėdų ir problemų. Tačiau skaitant šios dienos Evangeliją, **kaip dar galima abejoti Dievo jautrumu, kai matome nepaprastą Jėzaus gailestingumą žmonėms**. Taigi, išsižiūrėkime į Jėzų, apsuptą minios, kaip Jį aprašo evangelistas Matas 8-me ir 9-me skyriuose.

Evangelistas papasakoja visą eilę stebuklų, pradedant raupsuotojo išgydymu, po to seka visų pasmerkto ir atstumto muitininko Mato pašaukimas ir dar keli pagydymai, demonų išvayimai.

Evangelistas taip apibūdina Jėzaus gyvenimo būdą.

Jis ėjo per visus miestus ir kaimus, mokydamas sinagogoje, skelbdamas Karalystės Evangeliją, ir gydydamas visokias ligas bei negalias. *Minios yra minios, nesuskaičiuojamos žmonių masės, tarsi sukoncentruotas žmonių skurdas*. Minios ieško Jėzaus, seka paskui Jį, apsupa, prašo, vargina, nelieka nė minutės laisvo laiko ir ramybės. „Jis gailėjosi žmonių”, - sako evangelistas vartodamas vieną, gana retą, bet labai stiprų veiksmažodį, kuris išreiškia gilų susijaudinimą.

Jis mato kiekvieną, Jo žvilgsnis yra Gerojo Ganytojo žvilgsnis, akylaus rūpestingo Ganytojo žvilgsnis. Jis gailėjosi žmonių, nes jie buvo suvargę ir apleisti lyg avys be piemens. Suvargę nuo kasdienybės gyvenimo visokių vargų ir nelaimių, kaip būna suvargę darbininkai po dienos darbų saulės kaitroje. Ar

ba kaip motina slauganti sergantį vaikutį po visų ūkinių namų ruošos darbų. Arba kaip operuotas ligonis, kuris nežino, kaip gulėti, kad tik neskaudėtų.

Dvasiškai suvargę, kaip nemylimi paaugliai, kurie nežino, kur dėtis ir kur kreiptis, kai gyvenimas atrodo toks beprasmiškas. Arba, kaip visų pamiršti seneliai, kurie bijo mirties ir neturi su kuo pasikalbėti. Jėzaus žvilgsnis nenusikreipia nuo žmonių kančių. Jam jų gaila. Ir ką Jis daro? **Jis kviečia kitus. Kviečia visų pirma prie maldos, nes Jis žino, kokios ribotos žmogaus meilės ir gailestingumo jėgos.** Jis puikiai žino, kad mums dar gana lengva aukoti pinigus, suteikti kažkokią vienkartinę paslaugą, bet ir kad mumyse nėra tokios meilės, kuri galėtų apkabinti visų žmonių kančias, kuri galėtų besąlygiškai būti atvira visiems, reikalingiems mūsų pagalbos.

Reikia melsti **Tą**, kuris yra **gailestingumo šaltinis**, kad Jis atvertų ne tik kitų, bet visų pirma mūsų širdis bet kokiai pasiuntinybei. Suklystume, jeigu manytume, kad Jėzus kalbėdamas apie darbininkus, turi omenyje tik tai būsimus kunigus ir vyskopus. Pjūties darbininkai esame visi, pašaukti liudyti Dievo gailestingumą miniai. Esame visi, tačiau, jeigu visi išgirsime gailestingumo pašaukimą, kai kurie bus pašaukti ypatingai tarnystei. Tai tie, kurie turi atstovauti Ganytojui.

Evangelija čia kalba ne apie instituciją. Žodis „Dvylika“ 10-to skyriaus pradžioje ir jo pakartojimas kitoje eilutėje, „dvylika apaštalų“ su jau užfiksuotų apaštalų vardų sąrašu rodo evangelisto supratimą, kad Jėzus norėjo įkurti hierarchinę Bažnyčią, kaip dabar sakoma. Bet, jeigu žiūrėsime iš arčiau, matysime, kad hierarchijos užduotis nėra pirma organizuoti, vadovauti, įsakinėti, o skelbti, misionieriauti, eiti pas visus žmones ir nešti jiems tas pačias dovanas kaip Jėzus, džiugią Karalystės naujieną, paguodą, gydymą, išlaisvinimą iš visokių demonų ir vergijų, būti begalinio Dievo švelnumo liudytojais bei įrankiais.

Taigi, Jēzaus kviečiami melskime šiandien pjūties **Šeimininką**, melskime, kad patys mokėtume žiūrėti į žmones Jēzaus akimis. Taip pat melskime, kad Šeimininkas mums duotų gerų Ganytojo atstovų, sugebančių drąsiai eiti pas žmones ir atjausti jų vargus, kaip kad darė pats Jėzus.

Tam tikriems žmonėms Jėzus jautė ypatingą palankumą, būtent, kenčiantiems. „Jis gailėjosi jų“, - rašoma. Jēzaus širdyje buvo užuojautos jiems, nes Jam buvo skaudu matyti jų kančią, todėl Kristus šių žmonių labai gailėjosi.

Toks buvo Jėzus, kupinas meilės, švelnumo ir rūpinimosi. Jis svarbiausia rūpinosi tiek žmogaus kūnu, tiek dvasia. Biblijoje sakoma, kad Jėzus nutildė audrą ežere ir išgelbėjo mokinius. Jis pamaitino didžiulę minią, nepajėgusią pasirūpinti maistu. Jis gydė visokias ligas ir negalias.

Jėzus rūpinosi kūnu, tačiau niekada neužmiršdavo dvasios, sielos. Matydamas apleistą ir suvargusią minią, Jis tarė: „Pjūtis didelė, o darbininkų maža. Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 37-38). Jis, be jokios abejonės, kalbėjo apie dvasios skurdą.

Naujajame Testamente gausu istorijų, pasakojančių, kaip Jėzus rūpinosi skurstančiais žmonėmis. Ir šiandien Jis taip pat tuo rūpinasi. Jis čia. Jis mus mato ir regi tuos, kurie liūdi. Jis mato juos visus ir jų gaili, ypač tų, kurie prislėgti nelaimių ir trokšta pagalbos, tačiau nedrįsta jos priimti, bijodamiesi kitų žmonių.

Gera suprasti, kad Jėzus žino apie mūsų nelaimes ir mūsų gaili. Tačiau Jis daro kur kas daugiau. Jis elgiasi lygiai kaip gailėstingasis samarietis: Viešpats nuplauna mūsų žaizdas, perriša jas ir gydo. Jis suteikia mums saugumą ir mumis rūpinasi. Jis sunaikina mūsų nelaimes.

Šiandien iš Evangelijos dar galime pastebėti, kad Jėzus savo ištikimiesiems, kuriuos vėliau pavadino savo draugais, ro-

do vis didesnį nuoširdumą ir pasitikėjimą. Žmogiškomis akimis žiūrint, Jėzus turėtų stengtis šiuos artimus žmones išlaikyti prie savęs, kad galėtų džiaugtis abipuse draugyste, saugoti juos nuo visokių nelaimių ir nemalonių dalykų bei kančių...

Tačiau atsitinka priešingai – Jis siunčia mokinius darbui, kančiai ir net mirčiai. Siunčia juos, būtent, pas išrinktąją tautą, pas pražuvusias Izraelio namų avis, suteikdamas jiems galią išvarinėti nešvariąsias dvasias, gydyti visokias ligas ir negalias.

Manykim, kad apaštalai nenoriai skiriasi su Kristumi, bet kas pastebėtina svarbiausia – pasiuntinybės idėja juos išsaugojo išlikti vienus kitiems artimais. Visi daugmaž laikome save Kristaus sekėjais, norime būti Jo išrinktaisiais, taip pat manome, kad lengva būti su Juo, nes nuo visokio blogio Jis mus apsaugo. Arba manome, kad pasimelsime ir viskas bus įvykdyta. Bet Jis aiškiai sako „eikite“ ir tai daro žinodamas, kad siunčia ne malonumui, o darbui ir pasiaukojimui. Nelaikykite Dievo Karalystės kūrimo vien kunigų darbu. Kiekvienam pakrikštytajam šv. Petras sako: „Ir jūs patys, kaip gyvieji akmenys, statydinkitės į dvasinius namus, kad būtumėte šventa kunigystė ir aukotumėte dvasines aukas priimtinas Dievui per Jėzų Kristų“ (1 Pt 2, 5).

Šeimos tėvas ar motina, lauko darbininkas ar mokslo darbuotojas, vairuotojas ar kirpėja, kiekvienas gali aukoti dvasines aukas savuoju darbu, nuoširdžiai tarnaudamas kitiems žmonėms ir juos moraliai stiprindamas. Kristus mus visus siunčia ne pramogauti, o savo prakaitu siekti grožio, gėrio, Dievo Karalystės.

Iš viso šito seka, kad būti Viešpaties apaštalu, tai reiškia pasišvęsti Jo idėjai, žodžiu ir darbu skelbti Jo Evangeliją, savo gyvenimą pašvęsti toms vertybėms, dėl kurių Jis pats atidavė savo gyvenimą žemėje. **Ciceronas** sako: „To paties norėti ir to paties nenorėti, kaip ir mano bičiulis, tai yra tikra draugystė“. O **Antuanas de Sent-Egziuperi** prideda: „Tikra draugystė tai nėra žiūrėjimas vienas į kitą, bet ėjimas į tą patį tikslą“.

Tad neieškokime Kristaus įvairiausiuose knygų autorių išvedžiojimuose, pamatykime Jį kuklioje Palestinos vietoje, Nazarete, gyvenantį su Motina Marija ir globėju Juozapu. Mums keista, kad savo Mokytoją randame tokiame nežymiamame miestelyje, vargšų, sunkiai užsidirbančių kasdienę duoną žmonių aplinkoje. Baisu su savo kryžiumi sekti Jėzų į Golgotą. Ne vieną tai baido, kažin ar išvertume? Bet nelengva paskui Jį sekti ir Nazarete. Kaip mus, taip ir šią Šventą Šeimą galbūt dažnai perskiria tik tvora, durys, užuolaidos nuo blogų žmonių ir jų neapykantos, irzlumo, nusivylimo.

Nazaretas - darbo ir maldos tikrovė ir tvirtovė, atskiros žmogaus ir šeimos gyvenimas, einantis tikėjimo, vilties ir meilės taku. Šioje paprastoje Šventos Šeimos pastogėje randame Jėzų su savo mokiniiais. Nusistebėję galime klausti: „Mokytojau, kur gyvenai ligi šiol? Kur subrendai savo misijai? Ar tik ne šiuose neišvaizdžiuose namuose?“

Didysis indų mistikas Gandhis sako: „*Jei savo ranką pa-neri į vandenį, jei už savo stalo kabinete rašai begalines skaičių eilutes, jei apkvaitęs nuo saulės kaitros dirbi ryžių lauko dumble, jei svilinamas karščio stovi prie aukštakrosnės ir, jei tuo pačiu metu savo religiniu gyvenimu negyveni taip, lyg klūpėtum melsdamasis tyliam vienuolyne, pasaulis nebus išgelbėtas*“.

Kiekviena kalėjime yra baisiausia ne tai, kad širdys yra sudaužomos ar apspjaudomos, bet baisiausia tai, kad įkalintos širdys akmenėja, todėl Kristui taip ir yra svarbios pražuvėlės avys. Visa tai mus verčia sugretinti su Kristaus Dievo žodžio skelbimu, su kiekvienu Kristaus apaštalo žodžio skelbimu. Iš Kristaus palikto mums pavyzdžio būtina nustatyti pastoracinei orientacijai ir pastoracijos sumoderninimui aukščiausią normą ir ribas.

Dar daugiau, reikėtų konstatuoti, kad šiandien yra didesnis poreikis orientuoti šiuolaikiškus mokslus religinės ir mo-

ralinės mokomosios Bažnyčios pusėn, o ne mokomąją Bažnyčią orientuoti dabartinių mokslų pusėn. Tikintiesiems, kad išliktų Kristaus mokiniais ir draugais, reikia geros orientacijos randant Kristų ir einant Jo idėjų keliu. Gal ne kartą sunku atsiplėšti nuo maldos, kad galėtume patarnauti artimui, bet per maldą ar religinę praktiką kaip tik geriau pradedame suprasti, kas yra brangu ir dėl ko aukotųsi Kristus.

Pačią maldą anksčiau ar vėliau baigiame kalbėti, bet patarnaudami artimui galime tęsti savo pradėtą maldą darbais, kitaip ar galima mylėti Dievą, kurio nematome, jei nemylime artimo, kurį matome, kuris yra šalia mūsų ir kelia nerimą? Tokiu atveju mūsų širdis pasirodytų tuščia, o meilė – nebylė.

Marija, Aukščiausiojo Kunigo Motina, nekopijavo Jo kunigystės modelio, bet savo pasiaukojančiu motiniškumu tapo apaštala Karaliene.

Taigi, žmogus, kuris nori pamėgdžioti Kristų, pirmiausia turi likti pačiu savimi, bet neprarasti santykio su Dievu.

„Kiek kartų taip padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 40). **Motina Teresė iš Kalkutos** tęsia šią mintį Viešpaties žodžiais:

nes aš buvau išalkęs ir jūs mane pavalgydinote.

Buvau ištroškęs ir mane pagirdėte.

Ką padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte. Dabar eikite į mano Tėvo namus.

Buvau benamis – atvėrėte man duris.

Buvau nuogas – atidavėte savo apsiaustą.

Buvau pavargęs – pasiūlėte pailsėti.

Buvau susijaudinęs – mane nuraminote.

Buvau mažas – išmokėte mane skaityti.

Buvau vienišas – dovanojote man savo meilę.

Buvau kalinsys – aplankėte mane kalėjime.

Gulėjau ligos patale – slaugėte mane.

Svetimame krašte padėjote man jaustis kaip namuose.
Ieškojau darbo – padėjote jį surasti.
Sužeistam mūšyje aprišote mano žaizdas.
Ištroškusiam gerumo – ištiesėte ranką.
Buvau negras, kinas ar baltasis,
iš manęs tyčiojosi ir mane įžeidinėjo – nešėte mano kryžių.
Buvau senas – man nusišypsojote.
Buvau sunerimęs – išklausėte mane ir manimi pasirūpinote.
Matėte mane apspjaudytą ir kruviną.
Matėte mane purviną, prakaituotą veidą.
Buvau pajuokiamas – stovėjote šalia.
Buvau laimingas – dalijotės mano džiaugsmu.

Mes turime gyventi, toliau gyventi šį sunkų gyvenimą, kad galėtume toliau tarnauti žmonėms. Tarnavimas – tai vienintelis būdas išreikšti mūsų meilę Dievui ir atlikti pasiuntinybės pareigas. **Turime kam nors išlieti savo meilę.** Žmonės, kuriems galime patarnauti, yra priemonė išreikšti mūsų meilę Dievui.

Dievas duoda tai, ko reikia, Jis duoda gėlėms ir paukščiams, visiems savo Visatos kūriniams. Ir mažuose vaikeluose Jis gyvena. Todėl niekada jų nebus per daug.

Jei į tarnavimą žiūrėsime tik savo akimis ir pasitelksime tik savo jėgas, užduoties neįveiksime. Tačiau su Kristumi galime padaryti viską. Todėl šis darbas yra įmanomas, nes mes esame įsitikinę, kad Jis, Kristus, su mumis ir per mus darbuojasi vargšuose ir vargšams.

Tad ką gavome dovanai iš Dievo, niekada nelaikykime savo nuosavybe, bet leiskime gautus talentus į apyvartą, tai tada bus garantuotas atpildas amžinajame gyvenime.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 16

KAI EVANGELIJA TRUKDO GYVENTI

XII eilinis sekmadienis

Mt 10, 26-33

Kunigas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, atsiminimų knygoje „Monsinjoras”, pasakoja:

Įgrūdo mane su kitais politiniais kaliniais į kamerą, kur sėdėjo kriminaliniai nusikaltėliai. Visi nariai buvo jau užimti, bet ant jų buvo guldoma po du: kad ir siauri, kad ir per miegą versdamasis galėdavai nukristi žemėn, vis dėlto tai nariai, o ne cementinės grindys, ir aš dairiausi, kur čia man prisiglaudus, kai pamačiau ant vieno narių sėdintį vieną kalinį ir priėjau prie jo:

- Priviet, zemliak! – pasakiau.

Jis iš padilbų pažvelgė į mane tokiomis akimis, lyg būtų nustebejęs: kokia čia utelė atropojo! O akys buvo žiaurios, keista, bet akys visada išduoda žmogų – koks jis: geras, blogas, nuoširdus, suktas. To „zemliako” akys buvo žiaurios – kitaip jų nepavadinsi, jos žvelgė iš gilių akiduobių, iš po sutrauktų antakių ne tyrinėdamos, o iš karto tave pasmerkiančios (tie, kas kilę iš kaimo, gal prisimena pasiutusio buliaus pervertomis grandine šnervėmis pakraujavusias akis).

Taigi jis tik žvilgtelėjo į mane ir nieko, aišku, nepasakė.

- Ar priimsi ant narių? – paklausiau.

Ir tik tada suvokiau, jog kameroje tapo tylu, taip tylu, kad nė brakšt.

Jis luktelėjo ir pasistūmėjo ant narių tolėliau, padaryda-

mas man vietos, ir aš supratau, kad galiu pasidėt savo maišelį ir lipti prie jo ant neobliuotų lentų, ir tada kameroje vėl pakilo šurmuly, ir tik vėliau sužinojau, kad užkalbinau galvažudį, kurio niekas užkalbint nedrįso, kad priėjau prie žmogaus, kurio visi bijojo kaip maro, nes jis galėjo bet ką, kas jam nepatiktų, ir savo ranka jau buvo į dausas nuskraidinęs ne vieno tokio „zemliako“ kaip aš sielą, bet manęs kažkodėl nelietė, net suteikė malonę – priėmė ant savo narų, o gal taip atsitiko dėl to, kad per savo nežinojimą prakalbinau jį kaip žmogų, o ne aplenkiau kaip pabaisą.

- Kokoj ja tebe zemliak? – netrukus paklausė. – Iš kur tu?

- Čia mes visi „zemliakai“, - pasakiau. - Visi vieno likimo brioliai.

- Kas teisybė, tai teisybė, - pasakė jis ir išsitiesė ant narų kiek ilgas, o man liko pats pakraštėlis, pusiau ant narų – pusiau ore, bet vis dėlto šiaip taip įsitaisiau greta to milžino, kiek man tos vietos tereikėjo – čiuplūtis, sumenkęs buvau.

- O ką tu savo maišely turi? – netikėtai susidomėjo jis.

- Kas gali būti ubago terboj? – atsakiau.

- Parodyk.

Jis atrišo maišelį, ir mano kriaukštelė duonos su lašinių bryzeliu nukeliavo į jo gerklę, ir vėliau, kai susidurdavom su kriminaliniais, tikėtis, ką nors sutaupysi savo egzistencijai palaikyti, nebeteko: ką turėdavai – tas tapdavo kolektyvine nuosavybe.

Su tuo savo „sugulovu“ aš nesipykau ir gyvenau neblogai, ir visi sakė, kad man pasisekė, nors, atvirai kalbant, eidamas gulti, kad ir kaip iškankintas vergo dalios, vis pagalvodavau, ar paryčiais gyvas atsikelsiu: žmogus yra žmogus, baimė nuo jo neatstoja.

Bet žmogumi nori būti kiekvienas. Tas mano kaimynas – taip pat.

O aš buvau kunigas.

Ir tai buvo taip seniai!

Bet šiandien girdėti Evangelijos žodžiai: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, o negali užmušti sielos” (Mt 10, 28), nekartą stiprino ir kunigą Kazimierą Vasiliauską. Vieniems Evangelija padeda gyventi, o kitiems ji trukdo.

Per patį atostogų saldumą sunku tvirtinti, kad Evangelija yra brangiausia ir naudingiausia pasaulyje knyga. Nebent jos ištraukų būtinai prireiktų kokiam minėjimui, šventei ar katalikiškai vasaros stovyklai panaudoti. Arba netyčia prisimintum, kad ir Viešpaties lūpos yra kitados paliepusios: „Eikite sau vieni į negyvenamą vietą ir truputį pailsėkite”. O kai antrą sekmadienį iš eilės girdi bažnyčioje kalbant apie didelę pjūtį ir darbininkų stoką, apie drąsius apaštalus ir jų laukiančius išmėginimus, atmintyje iškyla Leonido Brežnevo „parašyta“ knyga „Plėšiniai”.

Ir jau nebe avių be piemens pagaili, bet pačių ganytojų, kuriems tenka savo kaimenę agituoti į tokį milžinišką darbą, užuot palinkėjusi jai smagių atostogų. Čia pat peršasi išvada: Bažnyčia, įsimylėjusi savo balsą, žiemą ir vasarą suka tą pačią plokštelę ir nesuvokia, kad eiliniam žmogui anaip tol ne visuomet rūpi apaštalavimas, Dangaus Karalystė ar kitos religinės priemonės bei praktikos.

Ko gero, perdedu. Laužiuosi į atviras duris. Kas drįstų įrodinėti, kad vasara tinka tik poilsiui ir saldžiam užsimiršimui? Argi metų laikai atleidžia ką nors nuo pašaukimo būti krikščioniu ir gyventi pagal Evangeliją? Argi kasmet birželis neprabyla mums apie vasaras, nešančias skaudžius praradimus ir kančias? Birželio mėnesį labiau nei bet kada dera šio sekmadienio Evangelijos padrąsinimas ir Jėzaus žodžiai: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, o negali užmušti sielos” (Mt 10, 28).

Viskas būtų šventa tiesa, jei Evangelija šį sekmadienį iš tikrųjų nekalbėtų apie tai, kad Geroji Naujiena, atsidūrusi pasaulyje, paskelbta vidury dienos nuo stogų, suardo įprastą, logišką įvy-

kių raidą, nusistovėjusius santykius, elgesio normas ir neišvengiamai tampa skilimo, nesantaikos, konflikto priežastimi. Jėzaus perspėjimai apaštalams, einantiems skelbti prisiartinusios Dangaus Karalystės, nėra paprasta viršininko instrukcija savo pavaldiniams, kaip reikia elgtis žmonėse ir ką kalbėti. Mokytojas žino, kad **mo-kiniai turės kartoti Jo likimą**. Kaip Jėzus ateina į pasaulį savųjų nepažintas ir nesuprastas, taip ir Jo Naujiena amžiais bus prieštara-avimo ženklas. Jai nelemta tapti kilniausiu, tobuliausiu mokslu, kurį susižavėjęs pasaulis nedvejodamas priimtų ir įgyvendintų. Evangelija nuolat bus iššūkis visiems, kurie moka **žudyti** kūną, kurie be „kūno“ (jėgos, valdžios, egoizmo sinonimas), nieko daugiau nepažįsta ir nepripažįsta.

Jėzaus žodžiai apaštalams apie būsimus persekiojimus evangelistui Matui nėra vien seni Mokytojo aforizmai ar dar viena madinga dualistų teorija, skelbianči nesiliaujančią gėrio ir blogio dvikovą. Krikščionių bendruomenė, kuriai įkvėptasis autorius rašo tikėjimo knygą, išgyvena konflikto ir lūžio laikotarpį. Didėjanti įtampa tarp Bažnyčios ir sinagogos baigsis tuo, kad Jėzaus sekėjai bus pašalinti iš bendrų pamaldų ir viešai prakeikti. Evangelijos tekstas gimsta, ne angelui stebuklingai vedžiojant plunksną – gyvenimas tikrinamas Viešpaties žodžiais. Viešpaties žodžiai tikrinami kiekvieno krikščionio gyvenimu.

Be abejo, ne vienas skaitytojas šioje Evangelijos ištraukoje ieškos ir ras patvirtinimų, kad žmogus sudėtas iš maraus kūno ir nemirtingos sielos, kad egzistuoja baisus pragaras, kurio reikia bijoti labiau nei žemiškų nemalonumų. Kitam galbūt paglostys širdį humanistinis Jėzaus kalbos patosas („Jūs nepalyginti vertesni už aibes žvirblių“). Bet jei visi atrastume Evangelijoje tik tiek, kažin ar jos skelbėjus būtų reikėję persekioti ir žudyti – niekam anos teorijos nebūtų kliudžiusios ramiai gyventi ir neįtarti, kad yra atėjęs Dangaus Karalystės metas.

Krikščioniškas darbas, krikščioniškas poilsis, krikščioniš-

kas sportas, krikščioniškai sveikas gyvenimo būdas... Regis, netrukus išmoksime priimti ir pakrikštyti visa, ką garbina nūdienos viešoji nuomonė, kad tik nekiltų įtarimas, jog krikščionys esą nenormalūs. Jėzaus mokinių bendruomenė pirmojo šimtmečio pabaigoje, prašnekinta Viešpaties žodžių ir apmėtyta akmenimis, laimino ir drąsino tikėjimą, kuris užkliūva pasaulyje ir neleidžia būti „normaliam“.

Popiežius Jonas XXIII rašė:

- Kai kas nuolat kartoja, kad mūsų laikai, palyginus su praeitimi, vis krypsta į blogį. Jie elgiasi taip, lyg nebūtų pasimokę iš istorijos, kuri yra gyvenimo mokytoja, lyg ankstesniais laikais viskas būtų buvę be priekaištų.

Bet mes esame kitokios nuomonės negu šie nelaimės pranašai, kurie pranašauja negandą, lyg pasaulis artėtų į pražūtį.

Dabartiniame pasaulio įvykių vystymesi, kai žmonija žengianti į naują santvarką, reikia labiau įžiūrėti paslėptą dieviškosios Apvaizdos planą.

...Draugė kartą papasakojo, kad jos šeimoje buvo laikomasi nuostatos, jog kalbėti tam tikromis temomis esą *nepadoru*. Viena tokių temų – religija. Taip mano draugė žmonėse vengia kalbėti apie tikėjimą – dažniausiai iš baimės, kad gali kilti konfliktas ar nesutarimai. Tačiau ne to mokė Kristus, – „Ką jums kalbu tamsoje, sakykite vidur dienos, ir ką šnibždu į ausį, garsiai skelbkite nuo stogų“ (Mt 10, 27). Kas gi tai, jeigu ne raginimas bebaimei evangelizacijai!

Kai kuriems žmonėms Evangeliją skelbti lengva. Kitiems jau vien nuo tokios minties darosi baisu – bent jau tada, kai galima nujausti pasipriešinimą. Turbūt daugiau dėmesio reikėtų atkreipti į šią Jėzaus įsakymo dalį - „ką šnibždu į ausį“. Tai daug ką paaiškina – mes nesame siunčiami skelbti savo evangelijos. Mumyse gyvenanti Dvasia, kurią priėmėme per krikštą, tapdami viena su Jėzumi, veikia mumyse ir per mus.

Kiekvieną dieną Dvasia noriai į mūsų širdį šnibžda Evangelijos tiesas. „Tu man brangus. Aš suskaičiavau kiekvieną plauką ant tavo galvos. Nebijok. Aš visa tavo. Pasitikėk manimi. Aš labai myliu tave”... O štai geriausiaji dalis: kai Dvasia mums kalba, Jos šnabždesiai iš tiesų įkūnija tai, kas jais pasakoma. Jie ne tik pripildo mus žinojimo, ką sakyti, skelbiant Evangeliją. *Jie perkeičia ir įgalina* mus skelbti tai, ką jau esame išgirdę savo širdžių gilumoje.

Šiandien per Šv. Mišias ir kiekvieną dieną meldamiesi būkime atidūs Šventajai Dvasiai. Duokime Jai galimybę mums kalbėti. Gali Ja pasitikėti: Ji sako tiesą ir duos viską, ko reikia, Ją skelbiant kitiems. Laikui bėgant, asmeniniai susitikimai su Viešpačiu – ypač tie, kuriuos patyrei sunkiausių išmėginimų metu – padarys savo darbą. Kaip ir mokiniai, tu norėsi dar daugiau, nei „skelbti nuo stogų” širdin pašnibždėtas Dievo tiesas.

Religinis žmogaus polėkis, kuris daugiau ar mažiau aidi kiekvieno žmogaus gelmėje, rodos, ir turėtų savaime nuvesti žmogų prie Dievo, įstatydamas jį į tikėjimo kelią. Jeigu tas polėkis yra lyginamas su magnetine kompasu rodykle, nuolat linkstančia į šiaurės polių, išeitų, kad jis turėtų neabejotinai nuvesti į rodomąjį gyvenimo polių. Deja, taip nėra. Religinis žmogaus polėkis nėra automatinė rodyklė, verčianti eiti viena ar kita linkme. Jis yra gilusis žmogaus prigimties balsas, kuriam tenka prasiveržti pro didelius laisvės plotus. Tai sritis, kuri iškelia žmogų iki aukščiausio gyvenimo viršūnės, atskleidžia jo atsakingumą, jo taurumą, bet kartu pastato jį kryžkelėje.

Šioje kryžkelėje turi įvykti didysis žmogaus apsisprendimas, kuriame religinis polėkis gali pakrypti natūraliu išsipildymų keliu arba paklysti laisvės plotuose ir čia tapti maištu, nesibaigiančiu nerimu, blaškymusi, dirbtine ramybe ir t.t.

Šiuose dvasios plotuose ir atsiskleidžia žmogaus gyvenimo dramų pagrindas. Jei nebūtų to laisvės prado, nebūtų nei žmogaus iškilimo, nei kritimo, jo visas gyvenimas tebūtų vien

ėjimas į tikslą, be jokių dvasinių konfliktų. Dabar kiekvienam tenka ilgiau ar trumpiau sustoti kryžkelėje bei išgyventi apsisprendimo vyksmą. Viešpats ragina „nebijoti“, bet pasitikėti Juo, nes Jis nugalėjo pasaulį. Šis apsisprendimas vieniems būna lengvesnis, kitiems – sunkesnis, o tretiems – jis tampa ilga ir sunkia kova. Visuose slypi šis dramatinis apsisprendimas – už ar prieš – svarstymai, nuomonės, įrodymai, situacijos, jėgos...

Jau tai, kad Dievo klausimas daugeliui tapo ginčų ir net kovų objektu, rodo žmogaus apsisprendimo sunkumą. Nežiūrint religinio polėkio, kyla už – prieš nusistatymai ir net organizuoti frontai. Ir tai labai būdinga žmogui, pastatytame laisvės plotuose, kur nėra lemčiai ryškių gairių. Jų, tiesa, yra kai kuriuose šonuose, neturinčiuose žymesnės reikšmės likiminiam žmogaus apsisprendimui. Žmogui lengviau patikėti matematika $2 \times 2 = 4$, negu sutikti su tiesa – yra Aukščiausia Būtis, kuriai priklauso tavo būtis – nematyti tokio matematinio tikrumo. Pirmuoju atveju žmogus jaučiasi tikras, ramus, antruoju – gali suabejoti.

Bet ir čia žmogus gali rasti pakankamai šviesos, įsitikinti Jo buvimu, tačiau už viso šio tikrumo slypi gundymo bei abejonės galimybė. Žmogaus sielos gelmėje lieka neapčiuopiamas kažkas, kuris ne visuomet nusilenkia grynai loginiam keliui. Net ir tada, kai žmogus įsitikina bei apsisprendžia už Dievą, nėra visiškos garantijos, kad šiame apsisprendime jis ir išsilaikys. Niekas negali užtikrinti, kad nuo pasiektos viršūnės kas nors nenustums.

Gyvenimo patirtis rodo, kad ir aiškiai apsisprendusieji už Dievą išejo prieš Jį. Žinoma, tam yra daugybė priežasčių, tačiau visos jos sudužtų, jei atsimuštų į matematinio pobūdžio tikrumą, kuris nepalieka vietos gundymui ir abejonei. Užtat ne vienas mintytojas bandė Dievo klausimą atremti matematika. Deja, tai žmogaus nesėkmė, kurios žmogaus pažinimo šviesa neprašoka.

Ne kitaip yra ir su Šventuoju Raštu. Pastarasis yra didelė žmonijos geradarybė, dieviškoji Šviesa, atskleidusi antgamtinės paslaptis (misterijas). Bet ir čia žmogus pasirodo toks pat: jis

praturtėjo nauja šviesa, bet abejojimo ir netikėjimo galimybės neišnyko. Tą patvirtina ir šios dienos Evangelija. Net būdamas visiškoje Kristaus artumoje, žmogus pasilieka galinčiu abejoti.

Apaštalas Tomas – ryškiausias to pavyzdys. Ir tai ne tik jis. Tomo laikysenos turi daugiau, mažiau, kiekvienas žmogus. Evangelijos šviesa palengvina žmogaus apsisprendimą, atskleidžia naujus kelius, bet nepakeičia jo prigimties ir jo apsisprendimo vyksmo, kuris remiasi už – prieš dvilypumu. Apreiškimas žmogui atėjo ne kaip triuškinantis įsiveržimas, verčiantis nusiilenkti, o kaip Betliejaus žvaigždė, rodanti kelius.

Šios dienos Evangelijos žodžiai Kristaus lūpose mums yra kaip kelrodė žvaigždė, bet ne įrodymų rinkinys. Tiesa, ne kartą naudojasi loginiais įrodymais diskutuodamas su fariziejais, tačiau visas Jo mokymas ir gyvenimas buvo virš įprastinių įrodymų. Kristus galėjo sutriuškinti visus argumentus ir verste priversti apsispręsti už Jį ir su Juo. Užtuot tai daręs, Jis leido prieštarauti ne tik ano laiko fariziejams, bet ir visų laikų žmonėms. Tai reiškia, kad žmogus kasdieną turi pats apsispręsti, kur vyrauja prieblanda, kur nėra jokios matematikos, kur tykoja pasipriešinimas.

Pastarosios nepasišalina net Dievo malone, kuriai priešintis, anot apaštalo Pauliaus, yra sunku, tačiau įmanoma, nes Dievo malonė atsiremia į žmogaus prigimtį, jos nenaikina, o tik ją apšviečia bei paakina. Ji taip įsijungia į už – prieš apsisprendimo vyksmą, kad laisvės pradas nė kiek nenukenčia ir tuo būdu pasilieka žmogaus sieloje arena, kurioje gali išaugti vidinė drama.

Nebijokime – tik Kristus gali nutildyti mumyse iškiliusias audras ir neramumus, tik Jis gali išgydyti kaip Tomą iš netikėjimo bei nepasitikėjimo.

Jėzau, trokštu klausytis kiekvieno Šventosios Dvasios šnabždesėlio. Tegul mano žodžiai – ir visas mano gyvenimas – skelbia nuo stogų tavo meilę ir galybę.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 23

NEVERTAS NEVERTAS MANĖS

XIII eilinis sekmadienis

Mt 10, 37-42

„Petro laivas plauks kaip plaukęs...” (Iš Popiežiaus himno). Šį sekmadienį Evangelijoje girdėjome Jėzaus žodžius apie meilę Dievui ir artimui. Pagrindinis Dievo įsakymas yra meilės įsakymas: „Mylėk Viešpatį Dievą visa širdimi, visa siela, visu protu, visomis jėgomis, mylėk kiekvieną žmogų taip, kaip save” (Mt 22, 37-39).

Meilė Dievui visais atžvilgiais yra nenormuojama, o artimo atžvilgiu nurodoma mylėti žmogų, kaip save patį. **Dievo meilei nėra apribojimų nei amžiaus, nei laiko, nei išsilavinimo, nei pašaukimo, nei sveikatos, nei ligos atžvilgiu.** Dievo meilei žmogus negali statyti savo sąlygų, pvz., „Neturiu laiko Dievui, turiu įvairiausių darbų”. „Kai nevilios pasaulio džiaugsmų ir malonumų, kai užsitikrinsiu padėti visuomenėje, tada pradėsiu mylėti Dievą”. Žmogui duota pasirinkimo laisvė, tačiau Jėzus šiandien sako apaštalams: „Kas myli tėvą ar motiną labiau už mane – nevertas manęs” (Mt 10, 37). Didžiausias nuostolis žmogui, kai kūrinį pamilsta labiau negu Dievą, tada žmogus pats pasitraukia iš Dievo meilės pilnatvės. **Dievo žmogus nuskriausti negali, tačiau, pamildamas kūrinį labiau už Kūrėją, nuskriaudžia save.** Gyvenimo tikrovė tai patvirtina.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius sakė: „Daiktai, turtai, net ir žmonės, kuriuos pamilstame karščiau už Dievą, atsigre-

žia prieš mus ir užuot mums tarnavę, - pradeda mums kenkti. Buičiai tarnaujame visą dieną: kaupiame turtą, siekiame garbės ir pergalių, o pasaulio Kūrėjui nerandame laiko arba paliakame laiko trupinius. Žmogaus vertė nepadidėja nuo turto, išorės ar aplinkos blizgesio, nors dažnai girdime prieštaringus ir kategoriškus vertinimus: „Šis yra vertas tų pareigų, o anas nevertas, tas yra vertas didesnio dėmesio, o anas nevertai giriamas“. Žmonių vertinimai dažnai yra apgaulingi ir laikini. Dievas yra pagrindinis vertintojas. Dievo vertinimas parodys, kas yra vertesnis ir kurio darbai Dievo akyse yra didesni. *Dievo vertinimo kriterijus yra meilė*”.

Dažnai svarstome ir ginčijamės, kuris asmuo yra vertesnis ir tinkamesnis toms ar kitoms reikšmingoms pareigoms. Kristus, įsteigdamas Bažnyčią ir skirdamas aukščiausiojo ganytojo pareigoms apaštalą Petrą, paliko žmonijai gražiausią vertinimo ir tinkamumo toms pareigoms pavyzdį. Išganytojas tris kartus klausia apaštalą: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane labiau už šituos?“ Petras atsako nesvyruodamas: „Viešpatie, tu viską žinai. Tu žinai, kad tave myliu“. Tuomet apaštalas Petras išgirdo aukščiausią Mokytojo įvertinimą: „Ganyk mano avis“ (Jn 21, 15-17).

Nuo to laiko visame pasaulyje skamba Popiežiaus himnas: „Petro laivas plauks kaip plaukęs, ten, kur Kristus iria jį...“.

Šiandieną Evangelijoje Jėzus Kristus rodo, kuo dabarties žmogus gyvena. Žmonės iš religijos, iš krikščioniškos religijos tikisi labai apčiuopiamos naudos, pvz., kad būtų ramybė namuose, kad vaikai nesirgtų, kad darbą turėčiau, kad su tėvais, su dukrom nesibarčiau...

Bet šiandieną Kristus sako „Aš atėjau nešti ne ramybės, o kalavijo. Atėjau sukiršinti sūnaus prieš tėvą, dukters prieš motiną“ (Mt 10, 34-35). Ir kas priima visa ne dėl manęs – nevertas manęs... Kristus kviečia gyventi visiškai atsižadant savęs

ir nesivadovaujant jokiais asmeniniais interesais. Šiandieną mus ir gąsdina tokia mintis, nes daugelis žmonių pirmiausia rūpinasi tiktai susitvarkyti savo asmeninį gyvenimą, bet mes, kurie save vadiname krikščionimis ir tikinčiais žmonėmis, mes turime nuolat save tikrinti ar iš tikrųjų esame verti Kristaus?

Ar tas kvietimas, kurį išgirdau, pilnai realizavosi mano gyvenime? Net mažiausia smulkmena, kaip vandens padavimas, šalto vandens tiems, kurie skelbia Kristaus žodį, gali jau būti dėl mūsų tikrai išganingas.

Vasara kažkuo paženkлина mūsų išorę ir vidų. Pasikeičia me visi, ne vien vaikai, kurie gyvena nuo vasaros iki vasaros. Nežinia, kokios jėgos čia veikia ir kas dėl to daugiausiai kaltas: atostogų palaima, galingas laisvės pojūtis, šviesos ir šilumos, spalvų ir kvapų antplūdis? O gal mūsų gamtos kūdikio prigimtis, besiveržianti iš miesto mūrų ir besiglaudžianti prie žemės, prie žolės ar gėlės žiedo? Kalbėti šiandien apie Šventąjį Raštą ar verta? Apie Evangeliją, kuri lyg tyčia šį sekmadienį prabyla tokiais žodžiais, kad gailiesi Ją paėmęs į rankas? Kaip baisu: „Kas myli tėvą ar motiną labiau už mane – nevertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau už mane – nevertas manęs. Kas neima savo kryžiaus ir neseika paskui mane – irgi nevertas manęs. Kas išsaugo savo gyvybę, praras ją, o kas praranda savo gyvybę dėl manęs – atras ją” (Mt 10, 37-39).

Lyg kokioj baisioj litanijoje – nevertas manęs, nevertas manęs, nevertas manęs. Ir regis, nė mažiausios vilties, kad galėtume būti verti Viešpaties tokie, kokie esame, kad mūsų paprastas gyvenimas, mūsų vasara su jos rūpesčiais ir malonumais, su gražiais polėkiais ir tuštybėmis galėtų būti Dievo palaiminta. Juk viską darome priešingai nei liepia Evangelija – mylime vaikus ir tėvus labiau nei religines pareigas, stengiamės apsieiti gyvenime be kryžių, branginame ir saugome sveikatą, užuot pasiklovę tik dvasiniais dalykais.

Aišku, galima negirdomis praleisti Evangelijos žodžius. Ne taip jau retai bažnyčioje išgirstame minčių, kurių nesuprantame, ar negalime priimti. Kita vertus, nereikia užmiršti, kad Jėzus buvęs toks griežtas tik apaštalams, o mes juk eiliniai katalikai, visai nepretenduojantys į tobulumą ir šventumą. Kodėl privalau vykdyti tai, kas prieštarauja mano prigimčiai, nors tai būtų ir paties Dievo balsas? Gal jūs laukiate, kad išigilinus į Evangelijos tekstą būtų įrodoma, jog Viešpats nereikalauja iš savo mokinių neįmanomų ar žalingų dalykų? Laukiate, kad Bažnyčia pintų Dievo žodį, o drauge padėtų suderinti su žmogaus troškimu atrasti šioje žemėje truputį džiaugsmo ir pilnatvės?

Bet nemėginsiu nieko nei derinti, nei užglaistyti. Jei šio sekmadienio Evangeliją priimame kaip mums skirtą Dievo žodį, ji iš tiesų mums sugadina vasaros nuotaiką. Bet sugadina ne tam, kad pasišaipytų iš mūsų paprastų džiaugsmų, rūpesčių, nubrauktų juos tarsi kokias šiukšles, žeminančias krikščionio pašaukimą. Evangelija sugadina nuotaiką, kuri remiasi baime ir prietarais. Mes juk visi esame linkę dalinti savo gyvenimą į tai, kas priklauso mums ir tai, kas priklauso Dievui.

Sakome, Tau, Dieve, mūsų maldos, dalyvavimas sekmadienio Šv. Mišiose, religinės tradicijos, pakrikštyti, prie sakramentų privesti vaikai, aukos parapijos išlaikymui, ir lyg būtų viskas. Pasiimk tai, o likusią gyvenimo dalį palik mums. Mes netgi pasiteisiname, juk pats Jėzus sakė: atiduokite, kas ciesa-riaus – ciesaoriui, o kas Dievo – Dievui.

Mums netgi regisi, kad Dievui nereikia mūsų kasdienybės, jau gana mes patys nuo jos pavargstame. Juk Dievui turėtų rūpėti tik šventi, dvasingi dalykai, tik tai, kas susiję su religijos išsakymais ir įstatymais. Kas Jam darbo, kad aš dirbu ar atos-togauju, verdu valgyt ar skaitau knygas, juokiuosi ar verkiu, išimyliu ar išsiskiriu. Jei tik mūsų kasdienybė kaip nors nepri-

limpa prie dešimties Dievo įsakymų ar kitų religinių nuostatų, dažniausiai net neįtariame, kad diena po dienos besikartojančios smulkmenos galėtų turėti kokią nors įtaką mūsų santykiams su nematomuoju Dievo pasauliu.

Taigi, per patį vasaros gražumą, kai labiausiai norisi atiduoti tai, kas Dievo – Dievui, o kas ciesoriaus – ciesoriui, išgirstame: nevertas manęs. *Kas atskiria tikėjimą nuo kryžiaus, kas atskiria meilę žmogui nuo meilės Dievui, kas laiko Kristaus sekimą tik religinėmis pareigomis, o ne gyvenimu, nevertas būti Jėzaus mokiniu, negali būti panašus į Mokytoją.*

Sakysite, Dievas elgiasi nežmoniškai, Jis panašus į garbėtrošką valdovą, kuriam svarbu pasiglemžti viską: mūsų laisvę, laimę, žmogaus teises, privatumą, suvaryti visus į bažnyčią, apkrauti pasninkais bei apsimarinimais, atskirti nuo mylimųjų, atimti gyvenimo džiaugsmą. Tikrai, nenorime tokio Dievo. Anksčiau ar vėliau tokį Dievą pametame arba elgiamės su Juo tarsi tai būtų senelių prieglaudoj gyvenęs giminaitis ar pažįstamas, kurį iš pareigos reikia kas sekmadienį aplankyti. Bet jūs turbūt pastebėjote, koks keistas šuolis įvyksta šio sekmadienio Evangelijos skaitinyje.

Jėzus pradeda nuo labai svarbių esminių dalykų – gyvenimo ir mirties, meilės ir kančios, kraujo ryšio ir ištikimybės Dievui, o pabaigoje – smulkmena, tiesiog banalybė - „kas paduos bent taurę šalto vandens atsigerti vienam iš šitų žmonelių dėl to, kad jis yra mano mokinys, - tasai nepraras savo užmokėsčio” (Mt 10, 42).

Galbūt Evangelija lyg vaikystės katekizmas mums primena, kad turime daryti gerus darbus ir laukti laimingos amžinybės danguje. **Neįtikėtina...** Paskelbus, kad Jėzus nori viso mūsų gyvenimo ir visos meilės, po to staiga pasitenkinti tokia smulkmena, kaip vandens gurkšnis.

„Tankiai su sėmėga apsilvilkusi vaikščioja mirtis”. Vys-

kupas Motiejus Valančius šį priežodį pasirinko pagrindine knygos „Palangos Juzė“ mintimi. Ir mes šį sekmadienį, išigilinę į mums skirtus Evangelijos žodžius, galėtume sakyti panašiai – **Dievas vaikščioja po pasaulį su paprasta sermėga.** Jis ir mus nori matyti ne su pamaldžiomis kaukėmis, bet paprastais žmogiškais veidais, neskirstančius savo gyvenimo į tai, kas priklauso ir kas nepriklauso Dievui, nesibaiminančius įsileisti Viešpaties į savo kasdienybę, sodinti prie stalo, bendrauti su Juo.

Evangelija šiandien mums sugadina nuotaiką, kuri buvo netikras pinigas, kurią norėjosi paslėpti nuo Dievo, atskirti nuo Jo meilės, pasisavinti. Evangelija sugriovė šią iliuziją, kad dar labiau pamiltume dosniąją vasarą, dar labiau pasinertume į jos džiaugsmą, darbus, rūpesčius, dar labiau vertintume susitikimus, žmonių veidus, gėlės žiedą, vandens vėsumą, kad dar labiau dėkotume Dievui už viską. Dievo žmogau, gyvenimas yra vienas ir nepadalintas, ir iš visų jo paveikslų, net pačių nereikšmingiausių smulkmenų, kuriame amžinybę. Ar to nesame kartais daugelis primiršę?

Žmogus tik tiek yra didis, kiek didinga tai, ko jis gyvenime trokšta, ką nuoširdžiai myli. Krikščionybė – tai galimybė išeiti už siauro laimės suvokimo ribų, kai laime laikomi vien patogumai ir nerūpestingumas. Mūsų tikėjimas, primindamas žmogui laiką ir erdvę prašokantį tikslą, į gyvenimą įneša tam tikrą nerimą, siūlo kelią, vedantį aukštyn. Žmonėms, išpainiojusiems į svajones apie jaukų ir patogų butą, apie ramius ir nerūpestingus metus, krikščionybė primena nemirtingumo ilgėsį, amžinojo gyvenimo troškimą.

Tuo visiškai nepaneigiamos minėtosios vertybės, bet atvirkščiai, jos praturtina mus, moko plačiau suvokti gyvenimo galimybes. Taip krikščionybė ugdo žmogų nuo pirmųjų jo gyvenimo metų pasaulyje. Kai motina moko savo vaikus „Tėve mūsų“ maldos, tuo jie raginami ne vien pokalbiui su Dievu,

tačiau kartu duoda pirmąsias mąstymo visuotinėmis ir kartu amžinosiomis kategorijomis pamokas. Vaikas tada dar, be abejo, pilnai nesupranta tiesos, kad visi žmonės turi vieną Tėvą, jog maldoje prašoma duonos visiems žmonėms, kad Dievo santykis su mumis pagrindžia ir žmonių tarpusavio santykius.

Laikui bėgant, kaskart sąmoningiau kartodamas sykį išmokus žodžius, augantis žmogus tampa vis jautresnis šioms problemoms, kol galų gale galima kalbėti ir apie asmenybės suformavimą. Ši krikščioniškoji pedagogika nuo pat pirmųjų gyvenimo metų savotiškai ragina žmogų būsimajam sugyvenimui su Dievu ir kitais žmonėmis. Taip raginama pakilti iš nuosavo menkumo, žvelgti plačiau, suprasti, kad pasaulyje esame ne vien tik mes su savo asmeninėmis problemomis. Krikščionybė kelia ir reikalavimus, nustato tam tikras normas, kalba ir apie būtinybę nuolat ugdyti savo pažiūras į šio ir būsimąjo pasaulio problemas, tikrai nuoširdžiai įsijungti į laikinosios tikrovės kūrimą ir ją pagrįsti amžinąja. Sugebantys mylėti vien tai, ką galima paversti pinigais, niekuomet nepajėgs išžvelgti ir pripažinti pasiaukojimo kitų labui grožio. Tas, kuris savo tikslą supranta kaip patogų įsikūrimą, neišsivaizduodamas kitokios laimės, amžinai liks aklas ir kurčias kitų žmonių poreikiams ir visų mūsų amžinajai paskirčiai, niekuomet nesuvoks savo amžiniųjų galimybių. Kristus tai nusako tokiais žodžiais: „Kas myli tėvą ar motiną labiau negu mane – nevertas manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau negu mane – nevertas manęs” (Mt 10, 37).

Dar kitaip būtų galima pasakyti: kas visas pasineria vien į savo egoistiškai suprastos naudos užkampius, viską matuodamas tik laikiniaisiais matais, nejaučia noro išsiveržti už šių ribų, gali laimėti tik laikinąsias vertybes ir pasiekti asmeninių troškimų išsipildymą. „Kas išsaugo savo gyvybę, praras ją, o kas praranda savo gyvybę dėl manęs – atras ją” (Mt 10, 39).

Kristus, kalbėdamas apie žmogų, visuomet išlaiko šią dramatišką įtampą, primindamas galimybę laimėti viską, ar prarasti - irgi viską. Galimybė rinktis tarp gyvenimo ir mirties. „Broliai, - rašė apaštalas Paulius laiške romiečiams, - argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? Jeigu esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensią su juo. Laikykite save mirusiais nuodėmei, o gyvais Dievui Kristuje Jėzuje” (Rom 6, 3. 8. 11).

Kaip krikščionybė atskleidžia žmogui nepaprastas perspektyvas, kalbėdama apie vidinį laikinojo gyvenimo ryšį su amžinybe, taip pagrindžiama ir kūrybinė žmogaus veikla pasaulyje, kai neneigiami patogumai, sveikata, džiaugsmas, pramoga, tačiau visam tam suteikiama didelė prasmė. Jei sakome, kad esame katalikai, tai kartu reiškia, jog norime šiek tiek daugiau nei vien patogumo ir turto, siekiame aukščiau negu visiškas nerūpestingumas. Tuo esame ar bent jau turėtume būti savotiški gyvenimo varikliai, tam tikru banalybei nerimą keliančiu reiškiniu, tie, kurie nuolat kviečia aukštyti save ir gyvenančius šalia savęs.

Šloviname Tave, Kristau, kad šventuoju savo kryžiumi atpirkai pasaulį. Tad nuoširdžiausias ačiū Tau už Tavo kryžiaus ir prisikėlimo galią bei pakvietimą gyventi su Tavimi amžinąjį gyvenimą.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 30

ATEIKITE PAS MANE VISI

XIV eilinis sekmadienis

Mt 11, 25-30

„Jei kam padedi, padėk kiek galėdamas daugiau, jei ką gelbsti, gelbėk iki galo”, - sako kinų patarlė. O ką šiandien sako Kristus?

Visi pavargstame ir nuolat esame reikalingi atgaivos. Kristus šios dienos Evangelijoje kviečia: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!” (Mt 11, 28). Ką Kristus kviečia, kas tie vargstantieji? Kristaus kvietimas tinka visiems, nes nėra pasaulyje žmogaus, kuris nebūtų prislėgtas kokio vargo. Vienus slegia neturtas, kitiems turtai neduoda ramybės, vienus vargina ligos, o kiti patys susiranda ligų – kaip priklausomybė alkoholiui ar narkotikams. Vienus išvargina sunkus darbas, kitus slegia nedarbas ir skurdas. Turtingųjų, sočiųjų ir sveikųjų vargai taip pat neaplenkia. Prislėgta prigimtis yra visuotinis reiškiny. Net ir gamtoje stebime, kaip vieni vargsta nuo kaitros ir sausros, o kiti nuo liūčių, audrų ir potvynių.

Dievas yra visų malonių teikėjas. Kristaus kvietimas: „Ateikite pas mane visi” yra skirtas visų laikų žmonijai ir sujungtas su pažadu: „Aš jus atgaivinsiu”. Nėra pasaulyje žmogaus, kuris nepatirtų prislėgimo ar kančios, taip pat nėra tokio atvejo, kad Kristus nevykdytų savo pažado: „Aš jus atgaivinsiu”. Tačiau žmogui reikia įvykdyti vieną sąlygą, kad tai galėtų patirti, kad

būtų atgaivintas. Pirmiausia Jėzus laukia mūsų žingsnio, mūsų atėjimo pas Jį. Pirmieji atėjimo žingsniai yra žmogaus širdyje, atsigręžime, troškime susitikti su Kristumi ir priimti pažadą.

Kuo nuoširdžiau žmogus atsiliepia į šį kvietimą ir paruošia save susitikimui su Kristumi, tuo greičiau ir giliau jis pajunta atgaivos malonę ir palaimą. Atsiliepti į šį Kristaus kvietimą nėra jokių kliūčių – nei laiko, nei vietos. Golgotos kalno viršūnėje nukryžiuotasis nusidėjėlis, rodos, pačioje netinkamiausioje vietoje, sugeba ateiti pas Kristų su pasitikėjimu, tardamas: „Jėzau, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę” (Lk 23, 42), ir išgirsta kenčiančio ant kryžiaus Išganytojo žodžius: „Iš tiesų sakau tau: šiandien su manimi būsi rojuje” (Lk 23, 43).

Kristaus kvietimą „ateikite pas mane visi” sujunkime savo širdyse su kenčiančio nusidėjėlio maldavimu: „Jėzau, prisimink mane...”

Šiuos prasmingus žodžius Kristus paliko mums kaip testamentinius žodžius – mūsų giesmei, mūsų maldai ir mūsų gyvenimui.

Žmogus negali gyventi kitų nelaimių sąskaita. Bet dauguma nori kitų nelaime pasinaudoti ir pasipelnyti.

Juk kelias į Dievo karalystę dažnai nėra toks, kokį mes kartais įsivaizduojame. Žmogus, norėdamas pasiekti savo tikslą, pasirenka įvairius kelius. Vienas – žinojimą, kitas – galią ar valdžią. Tačiau Jėzus sprendžia visai kitaip – nuolankieji pasiekia ir laimi daugiausiai. Tai šio sekmadienio Evangelijos ir ilgų Bažnyčios istorijos mokymas. Šalia didžiųjų Bažnyčios Mokytojų Šventoji Dvasia išaugino visą eilę meilės ir gerumo pavyzdžių tarp pačių paprasčiausių ir nuolankiausių žmonių, kurių vargas ir atliekamieji geri darbai kartojami iš kartos į kartą.

Kodėl Dievas duoda pirmenybę mažiesiems ir nuolankiesiems? Išmintingieji ir turtingieji patenka į pavojų nieko nebenorėti, nepriimti nieko, kas ateina iš kitų. Nebenori nieko,

nes viską jau turi. Užsidaro savyje ir galvoja, kad visas pasaulis turi suktis aplink juos ir jiems. Skirtingai paprastieji ir nuolankieji, – jie atviri ir dėkingi duodantiems, džiugūs dėl to, ką patiria ir gauna iš kitų, neužmiršta, kad reikia ne vien tik priimti, bet ir duoti.

Su Dievo Sūnumi atsitiko lygiai taip pat – nuolankieji buvo labiausiai pasirengę Jį priimti ir suprasti. Tai paprastieji Galilėjos žvejai, tautos atstumtieji, vargšai ir nuodėmingieji. Kiti – išmintingieji – kaip Nikodemas ar Saulius iš Tarso turėjo nueiti ilgą nusižeminimo kelią, kol suprato Dievo visagalybę ir savo bejėgiškumą bei silpnumą.

... Sesuo Birutė Žemaitytė knygoje „Palydėsiu į Tėvo Namus” aprašo 1982 01 03 dienos tragediją.

Buvo pavakarys. Iškviėtą daktarę Birutę reanimuoti į priėmimo skyrių. Ant neštuvų gulėjo 21 metų vyras. Drabužiai atsegti, kruvinas, krūtinėje žaizda. Ligonis kuo skubiausiai vežamas į operacinę. Kraujospūdis kritęs, oda padengta šaltu prakaitu, bet žmogus sąmoningas.

Operacinėje skubiai rengiamasi narkozei. Į abiejų rankų venas statomos lašelių infuzijos, pilamas kraujas, pakaitalai ir kiti reikalingi vaistai. Prieš užmigdydama gydytoja klausia: „Kodėl įvyko ši baisi nelaimė?”.

Aš nenoriu gyventi, nes manęs niekas nemyli... - Su šiais žodžiais ligonis užmiega.

Atveriamą krūtinės ląstą, praskiriami šonkauliai, apžiūrimi plaučiai. Krūtinės ertmė pilna kraujo su dideliais krešuliais, visa išsemiama į indą, dalis kraujo grąžinama atgal per specialų filtrą. Visur kraujas, kraujas! Perkirpus perikardą, apnuoginama širdis. Vargšė žmogaus širdis! Ji spurda, kaip narve uždarytas paukštis. Iš paskutiniųjų stengiasi atlikti savo darbą. Širdyje žaizda, užkimšta masyvaus krešulio.

Kokie nuostabūs kraujo krešumo sistemos mechanizmai!

Jei ne tas didžiulis krešulys, būtų išbėgęs visas kraujas. Chirurgas atsargiai šalina krešulį, reikia užsiūti žaizdą. Nors ir labai atsargiai dirba, bet fontanu siūbteli arterinio kraujo srovė, nu-
dažydama raudonai chirurgų chalatus. Chirurgas į žaizdą įkiša
pirštą. Kraujavimas sustoja. Atsakingas momentas! Aplink pirštą
širdies raumuo siuvamas ir staigiu judesiu siūlai sujungiami,
žaizda uždaroma, dedamos pakartotinės siūlės.

Patikimai sutvarkius širdies žaizdą, pašalinamas išbėgęs
kraujas, jo krešuliai, išplaunama perikardo ertmė, siuvamos nu-
pjautos kraujagyslės, drenuojama pleuros ertmė ir pasluoks-
niui užsiuvama. O mes tęsiame gyvybinių funkcijų palaikymo
darbą, tęsiam narkozę, - sako gydytoja.

Iš operacinės ligonis išvežamas į reanimaciją, kur tris sa-
vaites toliau kovoja su įvairiomis komplikacijomis: perikar-
ditu, trauminiu pleuritu, plaučių uždegimu, širdies ritmo sutri-
kimu ir t.t. Maždaug po pusantro mėnesio jis pasveiko.

Kaip sunku alkoholiu apsvaigusiam žmogui atlikti šitą bai-
sų darbą! Kiek daug nereikalingos kančios, nerimo, įtamos!
Kiek pastangų ir rūpesčių, kol žmogus grįžta į gyvenimą! Juk
galėjo baigtis mirtimi...

Tačiau kaip dažnai mes užmirštame Viešpaties kvietimą,
kad eitume pas Jį, kai liūdna, kai niekam tampame nereikalin-
gi ar nenaudingi.

Tas pats vyksta ir šiandien. **Išmintingieji mokslininkai, kultūros žmonės dažnai lieka tolimi tikėjimui, kartais net prie-
šingi jam.** Nedaug sekmadieniais bažnyčioje pamatome žmo-
nių ir labai garsių žmonių. **Krikščionybė nesiremia žmonių
tamsumu, bet nuolankumu.** Nesmerkia mokslo ir išminties, bet
smerkia žmogaus išankstinį nusistatymą ir puikybę. Jėzus nori
mus išmokyti šio kelio, todėl Jis pats tapo romus ir nuolankus,
kad mes galėtume iš Jo mokytis.

Jėzus skelbia, kad Dievo karalystė priklauso mažiesiems

ir nuolankiesiems, ir tiems, kurie į juos panašūs savo dvasia ar darbais. Nuolankieji geriau supranta, kad gyvenimas nėra vien tik šventė ir malonumas, bet ir jungo nešimas. Vyresnė karta gerai žino, kas yra jungas. Kai du jaučiai surišami, kad vieno-dai trauktų jungą, taip Kristus nori panešti ir mūsų pusę sunkumo, mūsų pusę jungo. Jėzus uždeda ir savo jungą, kad tik mums būtų lengviau, kad tik Jis galėtų padėti. Jis sako: mano jungas švelnus, mano našta lengva. Šis jungas nėra vergystės dvasia, bet teisingumo ir gerumo liudijimas, kuris nėra lengvas, paprastas, todėl kartais tampa ir našta. Tai gyvenimas Dievo karalystės dvasia jau čia žemėje, kur pasaulis turi savo taisykles, kurios gali atrodyti patogios, bet ne visada teisingos.

Panašų jungą nešė pats Jėzus – Teisusis, todėl **Jam** ir buvo skaudu ir skausminga, kai matė neteisybę, atstūmimą ir nuodėmės baisumą. Jėzus kviečia ir mus, kad ir mums skaudėtų dėl pasaulio klaidų, dėl kiekvieno žmogaus, pasirinkusio baisų nuodėmės kelią. Tačiau šis jungas yra ir švelnus, nes Dievo Sūnus jį nešė. Ir mūsų gyvenime Jis nori kartu su mumis jį nešti. Kai malda mūsų lūpose ir Dievas širdyje – ir mes tampame kitokie. Su Dievo pagalba sunkumų išgyvenimas yra visai kitoks.

...Kunigo Juozo Zdebskio knygoje „Gyvenimas mąstymuose“ rašoma:

Per radiją kalba kolūkio vadovė – į klausimą, kada ji būna laimingiausia, atsakė: „**Kada kas nors įvertina pastangas**“ ... Ar aš taip pat? – Norėtusi pasakyti: viena savo būties dalimi – taip. Tačiau kita dalis žino, kaip tai nereikšminga. Tik vieno įvertinimo reikia: ar visa tai, ką duoda kiekviena diena, bus sunaudota taip, kad tai reikštų meilę Jam ir rūpestį sieloms. Tu, Geroji, budėk, kad būtų tik taip mano ir mūsų visų gyvenime!” (1971 10 09).

Malda mums padeda pajusti Dievo artumą ir Jo veikimą mūsų gyvenime.

Šio sekmadienio Evangelija prasideda Jėzaus dėkojimu ir malda. Žmonės ieško būdų, kaip melstis, nori pažinti ir susitikti žmones patyrusius maldos gyvenime – maldos mokytojus. Šį sekmadienį maldos Mokytojas yra pats Jėzus. Evangelijoje randame keletą pagrindinių maldos charakteristikų. Jėzus meldėsi taip, kaip meldėsi paprasti to meto žmonės – meldėsi psalmėmis. Malda turi suartinti mus su dangumi ir įvesti į tikrą santykį su dangiškuoju Tėvu, kurio akivaizdoje esame. Jėzus meldėsi: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie” (Mt 11, 25). Malda taipogi įveda ir į tikrą santykį su žmonėmis.

Noras suprasti, padėti ir padrąsinti: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!” (Mt 11, 28). Kas meldžiasi su nuostaba ir pripažinimu, skelbia, kad viską Tėvas yra atidavęs į savo vienatinio Sūnaus Jėzaus Kristaus rankas. Į maldą sudedame visą save, savo ir kitų gyvenimą.

Raudų knygoje yra mokoma: „Šaukis širdimi Viešpaties, išliek savo širdį kaip vandenį Viešpaties akivaizdoje, pakelk į Jį rankas dėl gyvasties savo vaikų”. Tegul ir mūsų malda tampa panaši į Jėzaus maldą ir Jo malonės veikimą pasaulyje. Sakoma, kad malda yra visų dorybių **Motina**. Laimėki motiną, o ji tau atves ir savuosius vaikus, iš kurių pirmasis – **nuolankumas**. Dažnai girdime sakant: neturiu laiko sustoti, neturiu laiko melstis, nes gyvenimas toks greitas ir intensyvus.

Šventosios Mišios yra atilsio ir maldos momentas, sekmadienis mūsų sugrįžimas prie gyvybės šaltinio. Momentas, kai apmąstome savo tikrąjį gyvenimą ir Dievo akimis pažvelgiame, kas jame yra tikra ir teisinga. Šio sekmadienio maldoje kartu su Jėzumi kreipkimės į Tėvą: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams” (Mt 11,25).

Kiekvieno gyvenimas, kaip ir audeklas, turi gerąją ir išvirkščiąją pusę. Dažnai nė nežinome, kas jį palaiko nemato-

moje pusėje, kad mūsų gyvenimas nesuyra, kas toji jėga, surišanti žmogaus likimą ir jo prasmes į tvirtus, neišardomus mazgus? Laiko tinklas sugavęs mus laiko, tuo tarpu mes, visi drauge ir po vieną esame didis Dievo laimikis.

Mūsų gyvenimas panašus į pajūrio smėlį, „tokį byrantį, yrantį, tokį nesurenkamą”...

Bet Tvėrėjas... suriša mūsų klaidas slaptosios Prasmės mazgais. Taip Viešpats mūsų gyvenimo negandas ir nepriteklius paverčia vientisais, rišliais audiniais, vienu metu įgaunamais stebuklingą švytėjimą.

Gyvenimui kartu pirmoje apaštalių bendruomenėje Jėzus pasirinko visiškai skirtingus žmones: Petrą, Matą (mokesčių rinkėją), Simoną (uolųjį), Judą... Jie niekuomet nebūtų keliavę kartu, jeigu Mokytojas jų nebūtų pašaukęs. Netgi būdami drauge jie gaišo laiką ginčydamiesi, kuris iš jų yra didesnis. Ne, bendruomeninis gyvenimas nėra lengvas, bet dėl Jėzaus pašaukimo jis tampa galimas.

Nereikia ieškoti tobulų žmonių. Mylėkime tuos, kuriuos Dievas mums siunčia šiandien. Jie yra mums Dievo buvimo ženklai. Galbūt mes norėtume matyti gyvybingesnius žmones, labiau gyvenančius pagal Evangeliją, bet būtent šitie yra Dievo duoti, Jo išrinkti mums. Mes juos turime guosti, raminti, stiprinti ir vesti pas Tave, Viešpatie. Su jais mes turime kurti vienybę ir išgyventi sandorą. Visuomet pasirenkame savo draugus, bet negalime pasirinkti brolių ir seserų – jie yra mums duoti.

Mane vis labiau jaudina kai kurie Bažnyčia nepatenkinti žmonės. Būdami mažose bažnyčiose, jie trokšta didesnių, kur daugiau paramos, bendruomeninių renginių, švenčiama gražesnė ir geriau paruošta liturgija. Didelėse bendruomenėse jie svajoja apie mažąsias, ir jos jiems atrodo idealios. Veiklieji svajoja apie ilgesnį laiką maldai; turintys daug laiko sau, atrodo, nuobodžiauja ir kaip pamišę ieško bent kokio užsiėmimo, teikiančio

gyvenimui prasmę. Argi mes visi nesvajojame apie tobulą bendruomenę, kurioje kiekvienas rastų ramybę, harmoniją, pusiausvyrą tarp vidaus ir išorės, kur viskas būtų tik džiaugsmas?

Sunku įtikinti žmones, kad idealo nebūna, kad asmeninė pusiausvyra ir harmonijos pojūtis ateina po ilgamečių kovų ir kentėjimų lyg trumpalaikis malonės ir taikos prisilietimas. Nuolatosis ieškodami pusiausvyros savyje, ramybės sau – niekuomet jos nerasime, nes **ramybė yra meilės ir tarnystės kitam vaisius**. Krikščionims, ieškantiems idealo, norėčiau pasakyti: „Neieškok daugiau taikos, bet atiduok save ten, kur esi; nustok žiūrėjęs į save ir pažvelk į stokojančius brolius ir seseris. Būk arti jų, kuriuos tau šiandien duoda Dievas, ir darbuokis su tuo, ką turi. Geriau paklausk, kaip šiandien gali stipriau mylėti savo brolius ir seseris. Šitaip tu atrasi ramybę: rasi poilsį ir ilgai ieškotą pusiausvyrą tarp vidaus ir išorės, tarp maldos ir veikimo, tarp skirto sau laiko ir atiduoto kitiems. Viskas atsinaujins meilėje. Ir jau nereikės gaišti laiko besivaikant tobulos **Bažnyčios**. Gyvenk pilnavertį gyvenimą savo šeimoje. Nustok matęs tik jos trūkumus, geriau pažvelk į savo klaidas ir žinok, kad tau atleista, kad dabar gali atleisti kitiems ir jau šiandien įsijungsi į šią meilės dialogą – melstis be paliovos”.

Atgaivink, Jėzau, mūsų protus ir širdis, kad Tavo meilę galėčiau nešti ten, kur šalta, sunku, nesupratimas, kančia, liūdesys ir, kur labiausiai esu reikalingas, kad atėjus vakarui galėčiau pasakyti – padariau viską, ką galėjau padaryti.

Žmonės nekenčia genijų už tai, kad jie protingesni, o kvailių už tai, kad jie panašūs į juos pačius. Tad pasitikrink, kuriems **Tu** priklausai?..

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 07 07

SĖJĖJO FIGŪRA

XV eilinis sekmadienis

Mt 13, 1-9. (10-23)

Aiškindami šio sekmadienio palyginimą, dauguma stengiasi palyginti savo klausytojus su įvairia žeme, duodančia skirtingą derlių. Tačiau šios pastangos užstoja esminį dalyką, reikalingą norint tinkamai suvokti žinią, kurią mums neša palyginimo žodžiai. Iš tikrųjų, Kristui yra **svarbiausia Sėjėjo figūra**. Juk pati Evangelija vadinama džiugiaja Naujiena, todėl pirmieji palyginimo žodžiai atitinka Jos skelbimą - „Štai sėjėjas išsirengė sėti” (Mt 13, 3). Štai kas svarbu – **atpažinti Sėjėją, o ne vien save pačius kaip skirtingos žemės lopinėlius**.

Apaštalai klausinėjo: koks iš tiesų yra Išganytojo pasiuntinybės tikslas? Šiaip jau buvo panašu, kad Jis iš tiesų ir lauktasis Mesijas, tačiau Jėzaus elgesys stebino mokinius. Be to, Jo veiklos sfera buvo aiškiai sumenkinta, *Jis visiškai nesiveržė į politiką ir, nors kalbėjo apie karalystę, be jokios abejonės vengė kištis į romėnų okupacijos klausimo sprendimą*. Daugelis norėjo, kad Išganytojas pakeistų į gerąją pusę jų gyvenimą, aiškiai pasakytų ir padalintų visus į geruosius ir bloguosius. Deja, to niekada nebuvo sulaukta.

Jėzus palyginimu apie Sėjėją aiškiai parodo savo pasiuntinybę. Jis tarsi sako: „**Taip, aš esu Mesijas, bet ne toks, kokį jūs įsivaizduojate. Nesu atėjęs teisti jūsų, bet gelbėti. Nesu pašauktas tvarkyti jūsų buities ir gyvenimo problemų, bet duoti**

pradžią naujam gyvenimui. Man nerūpi skaičiuoti, kas kiek kam skolingas, bet duoti pradžią. Mano reikalas sėti, o ne rinkti derlių”.

Todėl šio sekmadienio palyginimas nukreiptas ne į ateitį – kokį derlių pavyko surinkti iš skirtingų žemės plotų, bet į dabartį – sėkla, kuri sėjama mumyse. Ir reikia tik vieno – *nebijoti išeiti sėti Dievo Žodžio*.

Nemaža Naujojo Testamento tyrinėtojų įsitikinę, kad šis aiškinimas – tai paties evangelisto suredaguotas priedas prie Jėzaus palyginimo, kuris buvęs trumpas ir be jokių komentarų...

Vienas Sėjėjas išsirengė sėti ir dirbo savo darbą be galo uoliai. Jo beriami grūdai lėkė į visas puses. Dalis sėklos atsidūrė pakelėje ir buvo paukščių sulesta. Kita – nukrito ant uolų ir, negavusi pakankamai žemės sudygti, išdžiūvo. Dar kiti grūdai pataikė tarp erškėčių ir buvo jų nusmelkti. Ir tik likusi sėklos dalis susirado gerą žemę ir davė derlių – šimteriopą, šešiasdešimteriopą, trisdešimteriopą grūdą.

Pritaikykime šiam palyginimui schemą: **orientaciją, dezorientaciją ir reorientaciją**.

Tai yra, pirmiausia ieškokime čia to, kas yra gerai pažįstama ir aišku, kas labai tikroviška. Paskui leiskime, kad palyginimas mus išmestų iš vėžių, o galiausiai atraskime jo mums siūlomą kryptį, naują žvilgsnį į Dievą ir į pasaulį. Taigi, pradedame nuo orientacijos.

Susigaudyti šiame pasakojime nesunku. Mums pateiktas labai tikroviškas gyvenimo paveikslas. Gal ne dažnam iš mūsų yra tekę pačiam rankomis sėti, įsivaizduoti, ką tai reiškia, galime kiekvienas. Sėjėjo, grūdo, dirvos įvaizdžiai puikiai pažįstami iš literatūros ir mūsų kasdienės kalbos. Suvokiame, kad sėklai sudygti ir užaugti būtina gera žemė. Kol grūdas nueina savo kelią nuo sėjėjo delno iki duonos ant mūsų stalo, jis turi nuga-

lėti daug kliūčių. Dėl to ariama, purenama, tręšiama dirva, palengvinamas grūdo dygimas ir augimas. Nestebina mūsų nei nuostolis, kurį patyrė sėjėjas dėl nevietoj nukritusios sėklos. Žemdirbio triūsas visada rizikingas, priklausomas nuo daugelio aplinkybių.

Taigi, rodos, kad puikiai susigaudome, kas vyksta Evangelijos scenoje. Jėzus atpasakoja įprastą žemdirbio patirtį ir ją pritaiko Dievo žodžio skelbimui. Reikia rūpintis, kad mūsų širdies dirvos būtų tinkamai paruoštos priimti ir subrandinti Dievo žodį, kad nepasirodytume esą tarp tų, kuriuose Kristaus mokymas visiškai neprigyja. Net smagu, ar ne, kad mums viskas taip aišku ir keista, kad galėjo rasti žmonių, kurie nesuprato Jėzaus palyginimų. Tačiau dabar, kai tariamės perkandę, įsivaivinę palyginimo pamoką, ateina dezorientacijos metas.

Žvilgsnis nejučia atitrūksta nuo dirvos ir persikelia prie sėjėjo. Kas jis? Koks jis? Norėtume jį pavadinti uoliu ir rūpestingu valstiečiu, besirūpinančiu už derlių, už duoną ant mūsų stalo. Bet įsižiūrėkime geriau. Ar jums teko matyti žemdirbį, kuris bertų į visiškai neparuoštą dirvą? Nesuartą, neišpurentą, nepatręštą? Kuris protingas žmogus sėtų tarsi užsirišęs akis, visai nesirūpindamas, kur ir į kokią žemę nukris jo sėkla? Ar taip sunku nepataikyti į erškėčiuotą, į šalikelę, ant akmenų ir uolų? Palyginimo sėjėjas sėja būtent šitaip – nepataikydamas ir nesistengdamas pataikyti. Jam nėra motais, kad didžioji dalis jo pasėtų grūdų nueis perniek. Jeigu anuomet Palestinoje visi žemdirbiai būtų sėję panašiai kaip jis, žmonės ten būtų mirę badu.

Palyginimo sėjėjas anaip tol nebuvo nei darbštus, nei rūpestingas žemdirbys. Jis arba beprotis, arba visiškai žioplys. Žemė – vienokia ar kitokia – čia niekuo dėta. Visur esti krūmų ir akmenų, visur gali vingiuoti kelias, bet išmintingas ir patyręs žmogus stengsis aplenkti tokias vietas. Evangelijos sėjėjas ne-

sistengia. Prityręs ūkininkas tik nusijuoks iš tokios istorijos. Įtariame, kad Naujojo Testamento autorius nėra pats nei sėjęs, nei sodinęs, jeigu leidžia žemdirbiui taip sėti ir net sulaukti derliaus.

Pasijutome šiek tiek pasimetę, nustumti nuo pažįstamo kelio. Taip ir turi būti. Vadinas, palyginimas atlieka savo darbą. Tai galime tikėtis svarbiausios palyginimo pamokos. Ji kur kas didesnė už paprastą moralizavimą. Girdi, būk geroji ir derlingoji Dievo žodžio dirva, neleisk sėklai vavyje pražūti. Dėl tokio pamokymo Jėzui nebūtų reikėję kalbėti palyginimais.

Evangelijos palyginimai atsirado tam, kad paprasta ir žemiška kalba būtų mums apie Dievą ir Jo nepaprastą karalystę. Ir todėl palyginimo sėjėjas nėra žmogus, eilinis žemdirbys, nes tokiu atveju jis būtų laikęsis paprastų žemdirbystės taisyklių bei normų. Sėjėjas – tai pats Dievas, kuris dirba žemėje savo darbą, nepaisydamas taisyklių ir nebodamas rizikos. Jis drąsiai į visas puses beria savo žodį, savo karalystės sėklą, žinodamas, kad šis darbas nebus bergždžias. Iš Dievo burnos išėjęs žodis nenuveina veltui, negrižta vienas, - sako mums Biblija. Dievas yra pjūtis ir derliaus **Šeimininkas**. Jam tikrai nesvarbu, kur nukris sėkla, kiek bus išeikvota grūdų. Dievas netaupo ir neskaičiuoja.

Dievo žodžio skelbimas – tai pasitikėjimo žygis, o ne suplanuota, sustyguota propaganda, kuri remiasi sėjėjo sumanumu ir siunta ant viso pasaulio, kai derlius pasirodo esąs menkas. Kiekvienas, einąs sėti Dievo karalystės, turi pasikliauti sėjos Šeimininku, o ne grūdų kokybe ar žemės derlingumu. Tik tada jis gali tikėtis pilnų aruodų. Žinoma, derlius nebūtinai tam pačiam atitenka, ir nebūtinai jis pjaunamas toks, kokį numato agronomijos vadovėliai.

Aiškindamas palyginimą, evangelistas Matas atsako į klausimą, kokios priežastys kliudo gyventi Dievo karalystės gyvenimui.

mą. Ne kiekvienas krikščionis ištveria tikėjimo įtampą. Negan-
dos ir persekiojimai, valdžios ir turto pagunda grasina Dievo
žodžio gyvybei ir vaisingumui. Tokia Bažnyčios žmonių tikro-
vė. Vis dėlto, svarbiausia yra geroji palyginimo žinia. Dievo ka-
ralystės derliaus niekas negali sulaikyti. Jis – slėpinys ir stebuk-
las, visuomet pranokstantis žmogaus pastangas bei lūkesčius.

Kad šio palyginimo prasmė giliau įsismelktų į mūsų širdis
ir sąmones, noriu pateikti vieną gyvenimišką pavyzdį.

Vienas iš garsiausių senovės **Graikijos oratorių buvo De-
mostenas**. Kartą jis kalbėjo **Atėnuose, turgaus aikštėje** susirin-
kusiai miniai apie svarbų dalyką – **apie Tėvynės meilę, apie pa-
reigą mylėti ir ginti savo Tėvynę, gimtąjį kraštą**. Ir nors jis kal-
bėjo didžiai užsidegęs, ir labai įdomiai, bet štai kalbėtojas pa-
stebėjo, kad didelė dalis atėniečių pradėjo nuobodžiauti, dalis
žiovavo, o dar kiti – pradėjo tarp savęs kalbėtis, dalintis įvairio-
mis žiniomis, apkalbėti artimą ir net juoktis. Tai matydamas,
Demostenas pakeitė savo kalbos turinį ir pradėjo pasakoti, ką
mes šiandien pavadintume anekdotu.

Vienas turtingas mūsų miesto pilietis nutarė keliauti į ki-
tą tolimą miestą, bet neturėjo gyvulio, todėl pasisamdė asilą.
Pats turtingas atėnietis sėdosi ant asilo, o asilo šeimininkas ėjo
šalia, rodydamas asilui kelią. Keliavo pusdienį apie pietus, kai
saulė pradėjo labai kaitinti, abu nutarė pailsėti kur nors pavė-
syje. Bet niekur nesimatė jokio medžio nei akmens, nei uolos,
tai tas keleivis nutarė pailsėti gyvulio šešėlyje. Lygiai taip pat į
šešėlį pretendavo ir asilo šeimininkas, sakydamas: tu šešėlio
nesamdei. Tada jie susiginčijo, ir Demostenas nutraukė savo
tolimesnį pasakojimą, o visi jo klausytojai, kurie nerimavo, ple-
pėjo, norėjo labai išgirsti atsakymą, kaip baigėsi ginčas tarp
asilo šeimininko ir to turtingo atėniečio. Tada Demostenas juos
sugėdino: „Apie asilo šešėlį jūs mielai klausotės, o apie Tėvy-
nės gelbėjimą net girdėti nenorite, kaip jums ne gėda?“

☞ Panašiai atsitinka ir mūsų tarpe. Štai parapijoje ir uolūs tikintieji, kai kunigas sako pamokslą, tarpusavyje šnekučiuojasi ar plepa ten prie vargonų, kada jau tik į pamokslo pabaigą kunigas ima kalbėti apie konkrečius dalykus, kuriuos mes turime mąstyti pagal Evangeliją, tuoj nutyla visos kalbos: „Ar čia kalba ne apie Onutę ir Katrutę?“ Visokios apkalbos, tušti plepalai pasidaro svarbesniais dalykais ir net už Evangelijos tiesas. Tai irgi vertybių pasirinkimas. Mes, krikščionys, bent kartą per savaitę, esame kviečiami ateiti į bažnyčią ir atverti savo širdis, savo protus Dievo žodžiui. Dievo žodžiui, kuris mums kalba apie svarbiausius dalykus, kurių reikia, kad mūsų gyvenimo kelias eitų teisinga kryptimi, pasibaigtų gyvenimo pilnatvė Viešpatyje. Bet žiūrim, kad net šiais momentais mes taip būname paskendę savuose interesuose, kad nepajėgiame atsimerkti Dievo žodžiui, iš jo tekančiai šviesai ir tiesai.

☞ Šiandien gyvename laikus, kai po visų permainų prasidėjo kažkoks chaosas žmonių sąmonėse, sąžinėse ir širdyse. Ko gi svarbiausia gyvenime reikia siekti? Nuo ko mūsų visų gyvenimas gali pasidaryti šviesesnis, gražesnis? Dauguma šiandien užklausti turbūt ir pasakytų: nuo pinigų, pramogų ar panašiai. Šiandien kalbėti apie vertybes, už kurias žmonės andai atidavė savo gyvybes, nebemadinga, nebedrašu. Atiduoti savo gyvybę, gyvenimą skirti Dievo tarnybai, Dievo žodžio skelbimui, Dievo mylimų žmonių tarnybai - nedaug kas išdrįsta apie tai atvirai ir sąžiningai pasvarstyti. Ir gaila mūsų krašto žmonių, jei jie šiame chaose taip ilgai pasiliktų.

☞ Popiežius Jonas Paulius II, užbaigdamas 2000-uosius metus, ragino visų kraštų, ypač, kurie buvo komunistinėje priespaudoje, prisiminti to meto tikėjimo kankinius, kurie už tikėjimą, už savo krikščionio tarnystės vykdymą, atidavė savo gyvybę už Kristų, Jo Bažnyčią, Jo tiesą, už tą Dievo žodį, kad jis pasiektų žmonių širdis, kad jis žmonių širdyse suleistų šaknis ir

neštų gausių vaisių, – už visa tai atidavė savo gyvenimą, savo laisvę ir savo gyvybę. Trims mūsų kandidatams į šventuosius Šventasis Tėvas leido pradėti palaimintaisiais paskelbimo bylas. Tai trys mūsų krašto vyskupai: **vysk. V. Borisevičius, arkiv. T. Matulionis ir arkiv. M. Reinys.**

Mes irgi turime šiek tiek juos pažinti, iš jų mokytis, kaip surasti tikrąsias vertybes ir nebijoti viską paaukoti dėl amžinybės.

Dievo tarnas vysk. V. Borisevičius gimė 1887 m., Šunskų parapijoje, Marijampolės apskrityje, Vilkaviškio vyskupijoje. Studijavo Seinų kunigų seminarijoje, Friburgo universitete, o 1910 m. iššventintas kunigu. Dėstė Seinų vyskupijos kunigų seminarijoje Gižuose, 1927-1940 m. m. buvo Telšių kunigų seminarijos rektorius. 1940 m. popiežius Pijus XII paskyrė jį Telšių vyskupo pagalbininku. Nuo 1944 m. Telšių vyskupas ordinaras. Kai antrą kartą grįžo sovietinė okupacija, sovietinė valdžia jį nusižiūrėjo, kaip pirmąjį vyskupą, kurį represavus būtų įgąsdinti kiti vyskupai ir padaryti, kaip jie manė, juos palankesnius ateistinei sovietinei valdžiai. Vysk. V. Borisevičius buvo maldos žmogus, artimo meilės žmogus.

Visais laikais ir prieš karą šelpdavo varginguosius, karo metais užtarinėjo jaunos sovietinius aktyvistus, kai užėjus naciams, jie buvo suimti, gelbėjo nuo bado ir sušaudymo. Padėjo sovietų kariams, karo belaisviams, gelbėjo žydus nuo sušaudymo tais baisiais laikais. O kai grįžo sovietų valdžia, 1945 12 18 d. jis buvo suimtas, laikomas Vilniaus saugumo kalėjime ir intensyviai tardomas. Ne tiek tardomas, kiek šantažuojamas. „Jeigu sutiksi pasirašyti, kad būsi mūsų bendradarbis, KGB agentas, praneši apie kitus vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius, ir darysi tai, ką mes liepsime, būsi gyvas, bet jei nesutiksi pasirašyti tokio pasižadėjimo, mes tave sušaudysime“. Taip tardė visą savaitę, o po savaitės paleido mėnesiui apsigalvoti. Vyskupas Kūčių dieną išleistas iš kalėjimo jau sausio 3 d. pasiuntė

saugumo komisarui pareiškimą, kad jis nesutinka su jų pasiūlymais, kad pranešinėti apie kitus vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius neleidžia jo, kaip vyskupo, pareigos ir krikščionio sąžinė, ir kad jis pasiryžęs už tikėjimą atiduoti savo gyvybę.

1946 02 05 d. jis vėl buvo suimtas, o 08 28 d. nuteistas mirti sušaudant, ir 1946 11 18 d. Vilniaus saugumo kalėjime sušaudytas. Jo palaikai užkasti bendrame sušaudytų kalinių ka-pė Tuškulėnų dvaro parke, Vilniuje. Šitaip susidoroję su vienu vyskupu, sovietiniai pareigūnai tikėjosi, kad dabar bus lengviau pagąsdinti ir palaužti kitus vyskopus.

Kitas kandidatas į šventuosius – Dievo tarnas arkiv. T. Matulionis. Jis gimė 1873 06 22 d., Alantos parapijoje, Utenos apskrityje, Panevežio vyskupijoje, studijavo Peterburgo kunigų seminarijoje. 1900 m. išventintas kunigu, dirbo Latvijoje, o nuo 1910 m. Peterburgo, vėliau pavadinto Leningradu, katalikų parapijoje. Įkalintas komunistinės valdžios 1923 m., bet grįžęs iš kalėjimo ir toliau dirbo Leningrado Jėzaus Širdies parapijoje. 1929 m. slapta buvo išventintas vyskupu Rusijai ir, netrukus 1929 m. gruodžio mėnesį suimtas antrą kartą, kalintas garsiam kunigų lageryje - Solovkų saloje, Baltojoje jūroje.

1933 m. Lietuvos vyriausybės pastangomis iškeistas į Lietuvą kalintus komunistus. Popiežius Pijus XII 1943 m. jį paskyrė Kaišiadorių vyskupu. Grįžus sovietinei – antrajai okupacijai 1946 12 18 d. suimtas ir nuteistas kalėti 7 metus. Kaltinimai buvo tokie: esą vysk. T. Matulionis organizavo Vatikano šnipus Rusijai, o vokiečių okupacijos metu į vokiečių valdžią patekusias teritorijas stengėsi pasiųsti kunigus, kurie patarnautų ten gyvantiems katalikams. Tai buvo „Vatikanui šnipų tinklo kūrimas”.

Kitas jo „nusikaltimas“, kad sovietinei valdžiai 1944 m. uždraudus tikybos dėstymą mokyklose, parašė protesto raštą švietimo komisarui ir įsakė savo vyskupijos kunigams organizuoti moksleiviams tikybos pamokas po pamokų bažnyčiose, o

organizuotą tikybos mokymą draudžia sovietiniai įsakymai. Tai gi, jis pažeidė sovietinius įstatymus.

Dar vienas jo „nusikaltimas“, kad protestavo, rašė protesto raštą švietimo komisarui dėl to, kad tikinčiųjų tėvų vaikai mokyklose prievarta įrašomi į ateistines pionierių ir komjaunuolių organizacijas. Tai už šiuos „nusikaltimus“ vysk. T. Matulionis buvo nuteistas 7 metus griežto režimo kalėjimo, ir kalėjo Vladimiro kalėjime. Baigiantis jo bausmės laikui, LKP CK kreipėsi į Maskvą, prašydamas imtis kokių nors priemonių, kad vysk. T. Matulionis negrįžtų į Lietuvą. Tada tame pačiame Vladimiro kalėjime jis buvo patalpintas į pagarsėjusią II aukšto kambarą, iš kurios kaliniai jau išeidavo palaužtos sveikatos arba mirdavo, kartais likdavo visiškai invalidai. Iki tol vysk. T. Matulionis, buvęs stiprios sveikatos, po mėnesio kalinimo toje vietoje, išėjo jau invalidas ir užuot gražintas Lietuvai, buvo išvežtas į kalinių invalidų lagerį Otmoje.

Tik 1956 m., kada jau beveik nebepaėjo ir jau buvo laukiama, kad tuoj mirs, vyskupui buvo leista grįžti į Lietuvą. Grįžęs jis perėmė vyskupijos valdymą, nors valdžia tam priešinosi, o 1957 m. Kalėdų naktį, Birštone, slapta pašventino vyskupu būsimąjį kardinolą V. Sladkevičių. Bet 1958 m. senelis vysk. T. Matulionis buvo ištremtas iš savo vyskupijos ir prievarta apgyvendintas Šeduvoje, kur buvo nuolat sekamas. 1962 m. popiežius Jonas XXIII pakėlė vysk. T. Matulionį arkivyskupu ir atsiuntė kvietimą dalyvauti II Vatikano Visuotiniame Bažnyčios Susirinkime. Sovietų valdžia baisiai dėl to sunerimo, 1962 05 18 d. jo bute buvo atlikta krata, kurios metu suleista vaistų injekcija, ir po tos kratos, nebeatgavęs sveikatos, arkiv. T. Matulionis mirė. Manoma, kad buvo nunuodytas. Palaidotas Kaišiadorių katedroje. Tai antrasis Dievo tarnas, kuris atidavė savo gyvybę už tai, kad mes visi turėtume galimybę tikėti Kristų, pažinti Jo mokslą ir, tuo tikėjimu remdamiesi, kurti savo krikš-

čioniškąjį laikiną ir amžiną gyvenimą.

Trečiasis Dievo tarnas – tai arkivyskupas M.Reinys. Jis gimė 1884 m., Daugailių parapijoje, Utenos apskrityje, Panevėžio vyskupijoje. Studijavo Vilniaus kunigų seminarijoje, Peterburgo dvasinėje akademijoje, Liuveno ir Strasbūro universitetuose. 1907 m. išventintas kunigu, dirbo Vilniaus šv. Jonų bažnyčios vikaru ir dėstė Vilniaus kunigų seminarijoje. Pirmą kartą bolševikų buvo suimtas 1919 m. Vilniuje, kur su būreliu kitų kalinių buvo varomas į Daugpilio ir vėliau Smolensko kalėjimus. Varrant pro gimtąją Daugailių parapiją, kai sergėjo tik vienas raudoarmietis, kiti kalbino kunigą M.Reinį pabėgti ir pasislėpti, tačiau jau tada jis buvo apsisprendęs kankinystės aukai. Sakė: nenoriu savo gyvybės gelbėti kito žmogaus gyvybės kaina.

1926 m. išventintas vyskupu ir paskirtas Vilkaviškio vyskupu pagalbininku, 1940 metais pakeltas arkivyskupu ir paskirtas Vilniaus arkivyskupo pagalbininku. Nuo 1945 m. lietuviškosios Vilniaus arkivyskupijos dalies Apaštalinis Administratorius. 1947 06 12 d. suimtas, nuteistas kalėti 8 metus, kalintas Vladimiro ypatingojo režimo kalėjime, kur ir mirė 1953 11 08 d. Palaidotas Vladimiro kalėjimo bendrame kalinių kape.

Mokėkime įvertinti Dievo žodžio dovaną, kad ji mus mokytų ir vestų teisingu keliu į amžinąjį gyvenimą. Būkime Dievo žodžio vykdytojai, o ne tik klausytojai, kaip moko apaštalas Jokūbas. Visi drauge melskime Dievą, kad Jo pasėta sėkla nekristų ant uolų, ant kelio ar tarp erškėčių, bet tik į gerą žemę ir išdygusi neštų šimteriopą derlių. Tegul šių trijų vyskupų pavyzdys ir mus uždega nauju uolumu savo aplinkoje sėti Dievo žodžio, Dievo meilės sėklą, kad atėjus laiko pilnatvei, galėtume pasidžiaugti nauju derliumi.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 07 14

KVIEČIAI IR RAUGĖS

XVI eilinis sekmadienis

Mt 13, 24-31. (31-43)

Ką tik girdėtoje Evangelijoje Jėzus mums kalba palyginimais: visi jie prasideda tais pačiais žodžiais - „Su dangaus karalyste yra kaip su žmogumi, garstyčios grūdeliu, raugu“ (Mt 13, 24. 31. 33).

Toliau girdime gyvenimiškus ir buitinius pasakojimus, kurių pilna yra mūsų kasdienybė bei buitis. Galima sakyti, kad Jėzaus skelbiama karalystė prasideda ne kokioje nors ypatingoje vietoje ir jos nelydi jokie didingi ženklai, ir ji nėra skiriama tik išrinktiesiems. Jos pradžia ir didybė slypi žmogaus kasdieniniuose įvykiuose ir įprastose situacijose.

„Su dangaus karalyste yra kaip su žmogumi, kuris pasėjo savo dirvoje gerą sėklą“ (Mt 13, 24), - pradeda Jėzus dar vieną palyginimą. Evangelijos paveiksle susiorentuojame greitai. Vėl sėjėjas, vėl grūdas, vėl dirva, vėl derliaus laukimas. Viskas kaip tikrame gyvenime. Puikiai suprantamas toks pasirinkimas. Jėzus juk kalbėjo paprastai, nemokytai Palestinos liaudžiai – žvejams, amatininkams, žemdirbiams. Kad jie įstengtų suvokti ir pasisavinti naujas religines tiesas, Nazareto Mokytojiui reikėjo prisitaikyti prie jų patirties bei mąstysenos. Kitaip sakant, imti pavyzdžius iš kasdieninio gyvenimo. Jėzus tai kaip tik ir daro.

Štai Jėzus pateikia atsitikimą iš žemdirbio gyvenimo. Laukuose pasėta gera sėkla. Ir žemė gera, ne akmenuota, ne erš-

kėtynas ir ne šalikelė, kaip minėjo praėjusio sekmadienio Evangelija. Belieka tik ramiai laukti derliaus. Ir štai nakčia, visiems bemiegant, ateina priešas ir pasėja lauke raugių, kurios užtersia išplaukusius kviečius. Ūkininko tarnai nustebe ir pasišovė tuo pat išravėti piktžoles. Pats ūkininkas tuo tarpu visiškai ramus. Jis primena: „Tai padarė mano priešas“ (Mt 13, 28) ir draudžia tarnams ką nors keisti. Ravint rauges gali būti išrauta nemažai ir kviečių. Tad šeimininkas siūlo: „Palikite abejus augti iki pjūties. Pjūties metu aš pasakysiu pjovėjams: „Pirmiau išrinkite rauges ir suriškite į pėdelius sudeginti, o kviečius sukraukite į mano kluoną“ (Mt 13, 30).

Taip turi būti atskirti kviečiai nuo raugių. Koks gražus pavyzdys, gražus pamokymas, kaip reikia būti kantriam ir išmintin-gam. Žemdirbystėje netinka skubėti, karščiuotis, veikti neapgalvotai. Karštakošius apaštalus Jėzus kviečia būti panašius į žemdirbį, kuris per daugelį sunkaus triūso metų išmoksta viską pasverti ir apskaičiuoti. Gal ir mums praverstų toks išmintingas žvilgsnis į pasaulį ir žmones. Dažnai skundžiamės kantrybės ir susivaldymo stoka. Šioje vietoje norėtusi padėti tašką ir pareikšti, kad supratome, ką Jėzus nori pasakyti savo palyginimu ir, kad jam visiškai pritariame. Taip iš Evangelijos gauname dar vieną gerą, protingą patarimą, kuris mums patvirtina, kad Šventajame Rašte iš tikro esama visai naudingų patarimų. Jėzaus pateiktas pavyzdys iš gyvenimo, žinoma, kiek primityvus, tačiau kas besiginčys, kad Evangelija kalba netiesą?

Dabar, kai palyginimo scenoje pasijuntame tarsi namuose, ateina laikas viską apversti aukšty-n kojomis. Vėl žvilgsnis į žemės savininką, į tą, kuris apsėjo savo lauką ir neleido tarnams rauti piktžolių. Ar jo elgesys neįtartinas? Ar neky-la noras suabejoti jo išmintimi, logika ir žemdirbystės reikalų išmanymu? Parodykit man tokį žemdirbį, kuris leistų piktžolėms laisvai augti bei vešėti, lyg niekur nieko laukti derliaus nuėmimo?

Baisu, kad su raugėmis nebūtų išrauti ir kviečiai. Grynas absurdas. Kiekvienas, kuriam tekę ravėti, žinome, kad piktžolę atskirti nuo geros sėklos nereikia didelio išmanymo ir sugebėjimo. Derliaus nuostoliai būna kur kas didesni, kai lauke leidžiama augti bet kam. Joks sėjantis ar sodinantis žmogus su piktžolėmis nežaidžia, skuba jų kuo greičiau atsikratyti, kad neužgožtų gerų augalų ir nealintų žemės.

Čia kantrybė tolygi nusikalstamam abejingumui. Gal palyginimo herojus yra visiškai neišmanėlis arba tinginys, kuriam jo kviečių derlius visiškai nerūpi? Jeigu reikėtų tęsti palyginimo veiksmą, pridurčiau, kad po šeimininko atsakymo tarnai nuėjo gūžčiodami pečiais ir besijuokdami apie aruodus, į kuriuos pjūtis dieną kažin ar reikės krauti derlių. Taigi, palyginimo tikroviškumas sudūžta. Tokia istorija, geriausiu atveju, gali patarti kaip nedera elgtis. Buvome pasiryžę priimti pamoką apie išmintį ir drovumą, o gavome anekdotą apie keistą žmogų, kuris nutarė nebepaisyti žemdirbystės taisyklių.

Jėzus turbūt pajuokavo ar tiesiog ne tą pavyzdį pasirinko, suklaidino daugelį, užuot pamokęs. Ir štai dabar, kai esame suneirimę ir netekę buvusio aiškumo, pamažu ima atsiverti tikroji palyginimo žinia. Prisimename, ką jau esame apibūdinę veiksmazodžiu „nepaisyti“. Sėjėjas, kuris barstė savo sėklą, kur papuola, ir nesirūpino sėjos rezultatais, taip pat nepaisė žemdirbystės taisyklių, nei sveiko proto normų. Jį pavadinome paties Dievo atspindžiu. Dievas, kuris visuomet yra kitoniškas ir nepavaldus mūsų žemiškai logikai. Jis nebijotuščiai sėti, nes jis pats yra Sėjėjas ir pjūtis bei derliaus Šeimininkas. Jam svarbu ne kiek bus prikulta, bet kad Dievo Meilės ir Malonės sėkla būtų pasėta.

Antroje palyginimo dalyje jis vėl pribloškia savo tariamu lengvabūdiškumu ir nė kiek nesisieloja dėl priešo pasėtų piktžolių, nes žino, kad Jo derliui niekas negali pakenkti. Ir sėja, ir pjūtis, ir derlius Dievo karalystėje turi kitą logiką, kitus dėsnius

nei žemėje. Palyginime minimos raugės evangelistui Matui ir mums įgyja alegorinę reikšmę. Suvokiame jas kaip blogį, kurį Viešpaties laukuose pasėjo jo priešininkas. Nesvarbu, koku vardu jį pavadintume. Evangelija nesisistengia atsakyti į klausimą, kodėl priešininkui pavyksta užteršti kviečius ir kodėl pats Dievas nieko nedaro, kad apsaugotų savo pasėlius nuo piktžolių. Pavyzdžiui, ką darytų ūkininkas? Jis užtvirtų tvorą, pastatytų sargybą ar griebtųsi pačių geriausių herbicidų. Užuot analizavusi blogio problemą Evangelija tiesiog konstatuoja, kad kviečiai ir raugės, gėris ir blogis auga išvien tame pačiame Dievo lauke ir niekas, išskyrus patį Dievą, neturi nei teisės, nei galimybės juos atskirti. Šeimininko pasakymas „Palikite abejus augti iki pjūčiai“, iš bet kurio žmogaus atima ravėtojo vaidmenį. Jėzus kreipiasi ne tiek į mūsų kantrybę ir pakantumą blogiui, kiek į mūsų tikėjimą ir pasitikėjimą Dievo karalyste. Kam pasaulis tėra nuolatinis gėrio ir blogio kovos laukas, kam šėtonas savo galybe lenkia Dievą, tas ir toliau mėgins šeimininko vietoje švaistytis kirviu ir vaizduoti save neklystančiu teisėju. Jėzus tik šypsosi iš tokių fariziejų. Evangelijos palyginimams kurti Viešpaties laukų ravėtojai gyvena visai kitoje tikrovėje nei Dievo karalystė. Bet ar šiandien tuo ravėtoju kartais aš nesu?

Žmogus visur nori būti saugus. Pirmiausiai norime jaus-tis saugūs namuose, kur trokštame, kad mus visiškai priimtų ir galėtume būti patys savimi. Taip pat ne vienas patyrėme, kaip gera bendrauti su tais draugais ar bendraminčiais, tarp kurių jaučiamės saugūs, nes jie ne tik mums nelinki bloga, bet priešingai – nori, kad mes augtume. Kur dar esame saugūs savo kasdienybėje? Tik prisiminkime, kaip saugiai norime pereiti gatvę, nusipirkti saugų automobilį, valgyti sveiką, tai yra, mūsų sveikatai saugų maistą. Ir kuo toliau, tuo labiau mūsų visuomenė nori būti saugi. Dėl to net ima manipuliuoti savo saugumu ir reklamoje kreipiamasi būtent į šį žmogaus jausmą.

Reklama tampa labai veiksminga, ypač jei jos adresatas yra vaikas arba paauglys, kurio požiūris į gyvenimą dar tik formuojasi ir kuris dar nepajėgia kritiškai įvertinti reklamos galios bei komercinių ketinimų. Paradoksalu, bet ta kultūra ir elgesio normos kaip tik ir sukuria **terpę**, kurioje nuodėmės virusas ima dar greičiau plisti, nes nuodėmė yra dviveidė.

Tai liudija šių metų balandžio mėnesio statistika, kur teigiama, kad Lietuvoje buvo diagnozuoti 359 užsikrėtusieji ŽIV. Tačiau jau gegužės mėnesį sužinota, kad Alytaus griežtojo režimo kolonijoje yra net 202 kaliniai, ŽIV nešiotojai. Ten, kur yra gera terpė plisti nuodėmei, ten ji labai greitai išsišaknija.

Man atrodo, kad palyginimas apie rauges dirvoje yra puikus blogio problemos sprendimas, kodėl pasaulyje taip greitai plečiasi blogis. Sykį aš buvau labai susirūpinęs blogio problema ir tada supratau, kad Dievo Apvaizda pasaulyje lengvai suderina geruosius ir bloguosius. Dievo Apvaizda lietuų pajusti leidžia ir geriesiems, ir blogiesiems. Čia yra tas klausimas, kuris žmones savotiškai irgi šokiruoja: kodėl Dievas, žinodamas, kad blogis tarpsta žmonių tarpe, nesustabdo to blogio, kodėl jo nesunaikina?

Be tikros laisvės negalėtų būti tikros meilės, o pranašas Ozėjas dar prideda: „Aš noriu ištikimos meilės“, todėl Dievas ir pakenčia, neskuba išrauti tų raugių, bet leidžia keroti ir sudaro naują galimybę paklydusiam žmogui sugrįžti. Bet šitas margumynas ir parodo žmonių įvairovę.

Kodėl, sakysim, ir Bažnyčioje įvyksta skilimai? Kodėl susikūrė protestantizmas, kuris vėliau išaugo į šimtus smulkių religijų? O kad popiežius Leonas X ar kiti popiežiai būtų laiku ir draugiškai sureagavę į Liuterio pasėtą sėklą! Nereikia stebėtis, kad blogio yra net ir Bažnyčioje, tai tos raugės, kurios visur auga. Dievas supranta ir blogio reikšmę, ir blogio evoliuciją, bet turėtų pasimokyti iš Bažnyčios istorijos, kaip su šiuo blogiu kovoti. Bažnyčia turi būti politiškai apdairi ir su blogiu elg-

tis išmintingai, tikrai paremti tuos, kurie Bažnyčioje nori konstruktyvios reformos.

Šiandien prisiminkime vieną iš įžymiųjų Bažnyčios dignitorių – mūsų tautos sūnų, palaimintąjį Jurgį Matulaitį. Būsimasis kunigas, vienuolis, vyskupas ir Švento Sosto pasiuntinys išaugo aštuonių vaikų šeimoje. Anuomet ūkininkui išauginti aštuoneta vaikų buvo ne mažiau sunku negu šiandien, bet anuomet žmonės daugiau pasitikėjo Dievu, todėl nebijo davo kiekvieną vaiką priimti kaip Dievo dovaną. Nors didelėse šeimose būdavo daugiau vargo, bet čia daugiau meilės ir pasiukojimo. Čia Viešpats, būsimajam didžios dvasios vyrui paskyrė našlaičio dalį – būdamas ketverių Jurgutis neteko tėvo, o dešimties – ir motinos.

Tikėjimo ir Bažnyčios reikalai Palaimintojo gyvenime buvo patys svarbiausi. Kaip šiandien dauguma žmonių, atkakliai rizikuodami savo sveikata bei gyvybe, trokšta pinigų ir malonumų, taip Palaimintasis visą gyvenimą atkakliai siekė dvasinių vertybių ir jas dalijo kitiems. Tai du keliai, kuriais ir mes galime eiti: vienas jų kviečia į aukštumas, į žmogaus asmenybės išsiskleidimą, o antrasis kelias žmogų smukdo iki nemąstančio, vien instinktais besivadovaujančio savanaudžio.

Visą gyvenimą palaimintasis nešė sunkų kryžių – sunkiai įveikiamą kaulų džiovą, kuri suteikė labai daug skausmo ir kančių. Tačiau kančia jam buvo ne kryžius, bet Dievo dovana, skatinusi plaukti ne gyvenimo paviršiumi, bet siekti gelmių – įprasminti gyvenimą, tarnaujant Dievui ir artimui. Kentėdamas nepykė ir nepriekaištavo Dievui, bet su meile priėmė kiekvieną dangaus atsiųstą kryželį. Jei šiandien žmonės tai suprastų, šių dienų sunkumai daugeliui padėtų pasirinkti ne susinaikinimo, bet dvasinės gyvybės ir tobulėjimo kelią.

Palaimintasis Jurgis puikiai suprato, koks neįkainojamas turtas – tarnauti Dievui ir žmonėms. Todėl nesvyruodamas

ėmėsi atnaujinti marijonų vienuoliją, o vėliau įkūrė ir vargdienių seserų kongregaciją. Šiandien Bažnyčioje labai didelė stoka iki galo pasiaukojusių žmonių, nes stokojama Dievo dvasios ugnies. Kai žmogus vertybėmis laiko tik pinigus ir malonumus, jam žodžiai nepadės, jam reikalingas gyvas pavyzdys.

Vyskupo tarnystėje netikėtai jo pečius prislėgė sunki našta: Vilniuje keitėsi valdžios ir buvo neįmanoma suderinti lietuvių ir lenkų interesų. „Baudžia mane Dievas Vilniumi už mano nuodėmes“, - kalbėjo Palaimintasis, sužinojęs, kad negalės išvengti Vilniaus vyskupo sosto. Bet kaip tik tada parašė ir šiuos žodžius: „Apėmė mane neišsakomas noras ginti mieliausiąją Bažnyčią, kentėti dėl jos, jai visiškai pasišvęsti“. Labai sunkus Vilniuje buvo vyskupo darbas. Kiek jis čia patyrė šmeižtų ir niekinimų, apibūdina vienas sakinyš iš Palaimintojo laiško kunigui, būsimam vyskupui Būčiui: „Jei čia ne pragaras, tai tikrai skaistykla“.

Palaimintojo Jurgio pavyzdį galėtume dažniau prisiminti jeigu trokštame Tėvynei Lietuvai ir Bažnyčiai geresnės ateities. Išmokime pasitikėti Dievu, rimtai dirbti, o žmonių nedėkingumą ir priešišumą prijungti prie Jėzaus Kristaus kryžiaus.

Tokia jau gyvenimo realybė, kad gėris ir blogis joje taip glaudžiai susipynę, kad net neįmanoma kartais suprasti, kas yra teisybė. Norime pasidalinti su kitais plepalais ir įvertinti, kad tas yra geras, o anas – blogas. Rizikingas ir net pražūtingas šis noras, nes stumia mane pasisavinti tik vienam Dievui priklausantį teisėjų krėslą. Pagaliau, kad vertinti ne mano teisė, rodo šiandienos Evangelija. Piktasis tarp kviečių pasėja raudų, bet šeimininkas neskuba jų rauti, jis laukia derliaus nuėmimo metu, tada įvertins ir atrinks. Kristus mano žvilgsnį nuo kitų žmonių stengiasi nukreipti į mane patį ir skatina įvertinti save. Tai ne tik **galiu padaryti, bet ir privalau**.

Įdėmus, sąžiningas žvilgsnis į sielos gelmes padeda pastebėti jose ir gėrį, ir blogį. Nebandykime savęs įvertinti viena-

reikšmiškai. Tuščias darbas. Tenka pripažinti, ir senovės išmintis tai patvirtina, kad esame maždaug viduryje tarp gėrio ir blogio. Būti žmogumi reiškia būti ribotu, netobulu, būti lengvai pasiduodančiu griaušančiam blogio poveikiui. Iš kitos pusės, būti žmogumi reiškia būti pajėgiam, siekti daugiau, peržengti žmogišką ribotumą ir artėti prie laiko bei materijos ribas viršijančios išminties bei meilės. Vis tik reikia pripažinti, kad tai, kas mums yra svarbiausia, yra virš mūsų.

Senovės egiptiečiai ir graikai vaizduodavo žmones panašius į dievus, bet ne dievais, vaizduodavo panašius į gyvulius, bet ne gyvuliais. Žmogaus vidų taikliai atskleidžia mitas apie baisiuosius titanus, kurie, rydami dievų vaikus, turinčius dievišką sielą, davė pradžią žmonijai – pusiau dievams, pusiau gyvuliams. Žmogus savyje nešioja ribotumo ir begalybės, tamsos ir šviesos, menkumo ir didybės, gilaus pažinimo ir visiškos kvailystės pradus. Keista priešingų savybių pusiausvyra, bet tokia jau realybė. Mes nuolat balansuojame tarp dangaus ir pragaro. Esame lyg laikrodžio švytuoklė, besisukanti tarp dviejų polių: gėrio ir blogio. Savo jėgomis nesame pajėgūs nuolat įsitvirtinti gėryje. Šio dvilypumo akivaizdoje naujai nušvinta Kūrėjo kvietimas būti tobulais, kaip ir Jis yra tobulas. Jokia kita galia pasaulyje to nepajėgi suteikti, kaip tik Jis pats. **Viską lemia žmogaus apsisprendimas.**

Dievas leidžia pasaulyje vaikščioti ir geram, ir blogam, nes žmogų sukūrė laisvą, o gyvenimo areną, su visomis jos dekoracijomis – įsirengiame patys, pati žmonija pasirinko kelią ir būdą, kuriuo eina į savo ateitį Dievuje. Ji netgi primetė Dievui žmonijos išganymo būdą bei kainą. Todėl nereikia kaltinti Dievo dėl gausių blogio apraiškų. *Patys savo kelionę paženkliname krauju, kančia, apgaule arba pasiaukojimu, gerais darbais, meile. Šie ženklai stovi vienas šalia kito, ir mums patiems reikia rinktis, kuriais vadovautis.* Vienas Dievas žino, kas aš esu – raugė ar kvietys. Aš žinau, kad turiu siekti to, kas yra aukščiau manęs.

...Prieš II Pasaulinį karą Rusijoje kartą pas kunigą atėjo protestantas gydytojas ir pareiškė norą pereiti į katalikų tikėjimą. Tuomet klebonas pasiteiravo priežasties, kas jį paskatino prie tokio apsisprendimo, tada gydytojas jam pareiškė: „Turiu katalikę tarnaitę. Jos elgesyje, darbuose, pasišventime, pamaldume mačiau kažką, ko už pinigų žmogus neparodo. Visame jos asmenyje švietė kažkas antgamtiško, kažkas dvasiško, kažkas traukiančio kilnesniam gyvenimui. To viso savo tikėjimo žmonėse niekada nesu pastebėjęs. Todėl katalikų tikėjime yra kažkas daugiau, negu kitose religijose. Joje yra gyvas ir šiltas ryšys su dangaus karalyste. Pas mus to nėra...”

Kodėl dauguma mano, kad garbindami Dievą, lankydamiesi bažnyčia, meldamiesi, jau yra šventi, o nuošaly palieka artimo meilę, sąžiningumą pareigose, santūrumą, žodžio laikymąsi, artimui patarnavimą... „Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte” (Mt 25, 40).

Ir su apaštalu Pauliumi galime tarti: „Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda jums pabusti iš miego. Dabar išganymas arčiau negu tuomet, kai įtikėjome. Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, apsiginkluokime šviesos ginklais! Kaip dieną, elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantaikos ir pavyduliavimo. Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių” (Rom 13, 11-14).

Mokiniai turi apsispręsti, atsiversti ir būti Jo karalystės vaikais. Prisikėlęs Kristus sėja savo Tėvo sėklą žemėje, kuri tampa bendruomene – gyvu Jo kūnu. Tad rūpinkimės ir sergėkimės, kad neįpultume į piktojo viliones ir pinkles.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 07 21

JĖZUS – ŽŪKLĖS VIEŠPATS

XVII eilinis sekmadienis

Mt 13, 44-46. (47-52)

„Su dangaus karalyste yra kaip su ežeran metamu tinklu, užgriebiančiu įvairiausių žuvų” (Mt 13, 47). Naujasis Jėzaus palyginimas pagrindine mintimi labai panašus į tą palyginimą, kurio klausėmės prieš savaitę. Lauke, kurį šeimininkas apšėjo kviečiais, priešo ranka slapta pasėjo ir raugį. Piktžolės ir kviečiai auga vieni šalia kitų, o nustebusiems tarnams, kurie pasiryžę tuoj pat išravėti lauką, šeimininkas liepia laukti pjūties, kai ateisias metas atskirti rauges nuo kviečių.

O štai dabar ir tinklas, įmestas ežeran, užgriebia įvairiausių žuvų: gerų ir blogų. Kuri iš jų yra tinkama ir kuri netikusi galima nuspręsti tik tada, kai žūklė baigta ir tinklas pilnas. Abu palyginimai kalba **apie paslaptinę ir sunkiai paaiškinamą gėrio ir blogio sugyvenimą**, kurio galutinė prasmė ir tikslas bus atskleisti tik laikų pabaigoje.

Evangelistas Matas vienintelis užrašė Jėzaus palyginimą apie tinklą su įvairiausiomis žuvimis. Toks pasirinkimas nėra atsitiktinis. Iš Mato Evangelijos teksto aiškėja, kad autoriui ir jo krikščionių bendruomenei ypač svarbu buvo mažųjų, silpnųjų, suklydusių Bažnyčios narių likimas. Ar Kristaus kaimenei priklauso tik tie, kurie yra dvasios milžinai, nepalaužiamo tikėjimo ir valios, nepriekaištingos doros, nepažįstantys nusivylimų, abejonių, nuodėmės skonio?

Gerosios Naujienos apšviestas ir padrąsintas evangelistas Matas ryžtasi pasisakyti už Bažnyčią, kurioje esama vietos ne tik stipriesiems, galingiesiems, bet ir tikėjimo mažutėliams, tiems, kurie susvyravo ir palūžo, kurių buvimas bendruomenėje trikdo, erzina stipriuosius ir gundo griebtis ekskomunikų, pasmerkimo ir atskyrimo nuo Bažnyčios. Šiems bendruomenės grynintojams evangelistas siūlo Jėzaus palyginimą apie tinklą, užgriebiantį visokiausių žuvų. Tarp gerų pasitaiko ir blogų, tačiau ne žmonių reikalas ir teisė spręsti, kas gali ir kas turi ar neturi teisės priklausyti Kristui. Kai tinklas bus pilnas, t.y., kada ateis dangaus karalystės pilnatvė, tik tada paaiškės gėrio ir blogio paslaptis, tik tada raugės bus atskirtos nuo kviečių, o blogosios žuvys nuo gerųjų. Ir tik angelai, tik paties Dievo rankos bus vertos imtis to darbo.

Šiuo požiūriu palyginkime du evangelistus – Matą ir Morką. Morkaus Evangelijoje priešprieša tarp tikėjimo ir netikėjimo, tarp sekimo Jėzumi bei Jo atmetimo yra absoliuti, nepaliekanti jokio vidurio. O Matas štai pažįsta mažatikius ir rūpinasi bendruomenės silpnaisiais. Dramatiškai Mato Evangelijos palyginimai nuosekliai gina bendruomenės mažuosius ir lengvai pažeidžiamuosius. Štai prispaustasis **skolininkas** apgina mus. Vienuoliktos valandos darbininkai gauna vienodą užmokestį; nekviesti svečiai puotauja vestuvių pokylyje; paklydusi avis, simbolizuojanti silpną krikščionį, susilaukia ypatingo rūpesčio. Galų gale pats Jėzus slepiasi savo mažuosiuose broliuose ir sesėse.

Mato Evangelijos palyginimuose glūdi perspėjimas, kad nevalia piktnaudžiauti valdžia ir dovanomis. Neištikimi nuomininkai sunaikinami. Tie, kuriems atiteko vynuogynas, privalo duoti vaisių, o nepasiruošę svečiai ir pernelyg savimi pasitikčios mergaitės randa vestuvių puotos duris užrakintas. Neatsakingi prievaizdai ir bailūs jiems patikėto turto saugotojai,

įmetami į tamsybes. Kas nesirūpina mažiausiais, užsitraukia amžiną atstūmimą. Taip eidami nuo įvaizdžio prie etikos matome Jėzų, kuris paveda savo apaštalams rinkti sau mokinius, mokant „laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs“. Laikytis to, ką Jėzus įsakė, tai įžengti į Mato Evangelijos palyginimų pasaulį.

Palyginimai paradoksišku būdu surengia savo skaitytojams etikos šventę, kur šie gali susitapatinti su tokiais personažais ir požiūriais, kurie realiaame gyvenime būtų pražūtingi. Tie krikščionių bendruomenės vadovai, kurie nesirūpina silpnaisiais ir mažaisiais, palyginimuose pasijunta atsidūrę akivaizdoj Dievo, kuris pats eina pas tokius žmones ir globoja juos. Tuos, kurie skelbiasi turį ypatingą valdžią Jėzaus vardu ir puikuojasi didžiais darbais, gali ištikti smūgis, patyrus, kad tikrasis mokinyš yra alkanasis, benamis ir kalinys.

Ir dar - žvejybos tema.

Pasiklausius Jėzaus palyginimo apie tinklą ir prisiminus apaštalams duotą vardą – **žmonių žvejai** – gali kilti minčių, kad Bažnyčia, pašaukta žvejoti sielas, turi stengtis, kad būtų kuo daugiau atsivertusių ir susitvarkiusių, sakramentais besinaudojančių žmonių. Tokia Bažnyčios pašaukimo samprata anaipatol nėra atgyvenusi. Vis dėlto, Evangelija ne šiam darbui, ne sielų žvejybai laimina Kristaus apaštalus. **Vandenys Biblijoje simbolizuoja chaosą ir blogį, kuris grasina Dievo kūrybai.**

Savo palyginimu apie tinklą Jėzus skelbia, kad Dievo tinklas jau užmestas, žmogų gelbstinti Dievo galybė yra tapusi tikrove. Evangelijos tinklas pilnas žuvų – tai nuoroda į laikų pilnatvę, į istorijos užsklandą, kurioje bus švenčiama galutinė Dievo pergalė, o šiandien nebėra prasmės kalbėti apie pasisėkimą ar girtis savo laimikiu, ar dejuoti dėl prastų žuvų. Žūklės vaisiai visuomet viršys lūkesčius, nes juos lemia ne valtyš, ne žvejų sumanumas, ne tinklo kokybė, bet paties Dievo pergalė prieš grės-

mingus vandenį ir Jo troškimas, kad nė vienas nepražūtų.

Dangaus karalystės žvejai nebijo grįžti tuščiomis, nesididžiuoja pilnais tinklais ir nepuola į paniką dėl mažų ar netikusių žuvelių. Jie žino, kad Jėzus yra jų žūklės ir jų laimikio Viešpats.

...Vieną rugpjūčio sekmadienį į Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio bažnyčią Šv. Mišioms rinkosi žmonės. Bet štai ką jie išvydo prie altoriaus – **valtį ir tinklą**. Atrodė, kad, nė nebandęs ieškoti geresnės transporto priemonės, į Šv. Mišias atplaukė kažkoks užkietėjęs žvejys... Jis, matyt, tikėjosi šioje parapijoje sugauti gerą laimikį... Ir neapsiriko. Ši didžiulė bažnyčia buvo pilnut pilnutėlė. Tą dieną čia vyko konferencija „**Irkis į gilumą**“. Kunigai pasidalijo mintimis ir pastebėjimais, kaip reikia irkluoti iriantis į gilumą. „Visur ir visada esame atsakingi už gerį: kiek mums pavyksta, tiek ir keičiasi kažkas aplinkui...“, – sakė kunigas Vidas. Buvo pasidalinta mintimis, kaip mane „sužvejojo“ Dievas; taika, karas ir neapykanta prasideda šeimoje; kaip aš iriuosi į gilumą; ar sunku melstis?..

Šioje bendruomenėje yra ir kita galimybė: kartu su parapijos bendruomene išmokus irtis į gilumą, tapti žvejais profesionalais.

Daugelis iš mūsų matėme filmą „**Kung Fu**“, kuriame parodoma tiek gerumo ir kas laukia tų žmonių, kurie nepaklūsta tiesai, meilei ir gailestingumui.

Žmonės tam statė ir kūrė vienuolynus, kad apsaugotų gerį nuo iškrypimo, kad patys galėtų kartu pabėgti nuo to blogio, kuris veši pasaulyje, ir, kad patys bei kitus išgelbėtų nuo raugių ar blogų žuvų likimo. Reikia atimti blogiui galimybę klestėti ir jis ima nykti. Žinokime, kad blogio nenugalėsime pasaulyje, bet galime jam nesunkiai atsispirti savyje. To mes šiandien čia ir susirinkome, kad Viešpats mus pamaitintų ir sustiprintų prieš savaitės kelionę, prieš naują žūklę.

Išmintingas žmogus nekovoja, nestoja į dvikovą, todėl jam

neįmanoma pakenkti ar jo nugalėti. Juk kalnas galingesnis už debesį. Tai ir aš turiu būti ne debesimi, o kalnu. Kruviną kirvį laikanti ranka nėra lengva ranka. Todėl įsidėmėkime ir šiuos žodžius – **nesiekiu nieko valdyti, tik save.**

...Vieną labai turtingą žmogų ištiko daug nelaimių. Kad galėtų nusiraminti, jis išvyko iš miesto į kaimą. Nuėjęs pas vieną ūkininką jis mato, kaip ūkininkas vėto kviečius. Jis ir klausia: „Kam tu tai darai?“

Ūkininkas paaiškino, kad tokiu būdu atskiria piktžoles nuo kviečių.

Toliau jis pamato žmogų su arkliu ariantį lauką ir vėl klausia: „Kam tu tai darai, kam tu arдай dirvą?“

- Išarta dirva daugiau sugeria saulės spindulių, lietaus, ji bus derlingesnė ir duos daugiau vaisių.

Dar toliau pamato genėjant vynuogių šakas ir klausia: „Kam nupjaunate tokias gražias šakeles?“

Sodininkas jam atsako: „Apipjaustyti vynuogynai atneša daugiau vaisių“.

Visa tai matydamas, turtuolis pradėjo mąstyti. Jis žvilgtelėjo į save ir tarė: „Dievas siuntė man tas nelaimes, kad pasielgtų su manimi, kaip tas sodininkas su savo vynuogynu, kad aš daugiau duočiau vaisių, kad daugiau gerų darbų padaryčiau“.

Todėl ir norisi vėl sušukti Evangelijos priegiesmio žodžiais: „Šlovė tau, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad karalystės paslaptis apreiškei mažutėliams“ (plg. Mt 11, 25).

Ir ši parabolė apie dangaus karalystę, palyginama su tinklu, užgriebiančiu įvairių žuvų, gerai visiems suprantama. Kristaus laikais Genezereto ežeras buvo labai turtingas žuvies. Žuvys čia buvo geros kokybės, vertinamos net imperijos didmiesčiuose.

Žydai ne visas žuvis laikė geromis. Mozės įstatymas leido valgyti tik tas žuvis, kurios turi žvynus ir pelekus. Gaudant tinklais,

be abejo, pasitaikydavo įvairių žuvų, todėl po valksmo žuvys būdavo rūšiuojamos į gerąsias ir blogąsias: tinkamas valgyti ir netinkamas. Tinkamos žuvys būdavo surenkamos į indus irgabenamos į namus, tuo tarpu netinkamos čia pat, ant pakrantės smėlio – išmetamos, kad pasisotintų kitos gyvos būtybės.

„Su dangaus karalyste yra kaip su ežeran metamu tinklu” (Mt 13, 47). Ką reiškia šie parabolės žodžiai? „Dangaus karalystė” – suprantama, kaip Dievo tauta – Bažnyčia. Kaip tinkle greta gerų žuvų yra ir blogų, taip ir kovojančioje Bažnyčioje ne visi vienodai geri, nors ir priklauso Kristaus įsteigtajai Bažnyčiai.

Dievo tauta – Bažnyčia atsirado Dievui pašaukus – Dievo žodis Ją surinko, todėl Dievo žodis turėtų būti skelbiamas, pradedant kiekvieną krikščionių susirinkimą. Dievo žodis sukūrė ir išsaugojo Dievo tautą.

Juk yra tas pats Dievo žodis, kuris mus sutvėrė. „Dievas tarė ir pasidarė šviesa” (plg. Pr 1, 3). Dievo žodis kiekvieną iš mūsų pašaukė į buvimą. Mūsų pašaukimai, paskirtis, atsivertimai, dalyvavimas dvasinėse konferencijose yra Dievo žodžio pakvietimas. Mes atsiradome todėl, kad Dievas ištarė mūsų vardą. Kiekvieną kartą, kai Dievas pakartoja mūsų vardą, mes gimstame iš naujo, ir mūsų gyvenimas pašviesėja, mūsų širdys išsiplėčia, mūsų džiaugsmas padidėja.

Dievo žodis vieną dieną bus mūsų teisėjas. Bet ar mes žinome, kad teisėjo neturime? „Tėvas nieko neteis”. Tėvas nėra teisėjas. „Teismo darbą Tėvas pavedė Sūnui”. Bet ir Sūnus nieko neteis. „Aš neatėjau pasaulio teisti, bet jį gelbėti”. Nė Tėvas, nė Sūnus mūsų neteis, nes Jie yra **meilė**, pasigailėjimas, dovanojimas. Jie nėra teisėjai.

Tai kas gi mus teis? Žodis! Mus teis Dievo žodis, kaip pasakyta: „Kas klausys mano žodžių, bet jų nesilaikys, to aš neteisiu, nes atėjau ne teisti pasaulio, bet gelbėti. Kas mane niekina

ir mano žodžių nepriima, tas jau turi savo teisėją: pats žodis, kurį aš kalbėjau, nuteis jį paskutiniąją dieną” (Jn 12, 47-48).

Teismas bus paremtas šiais klausimais: ar Dievo žodis tau kalbėjo? Ar Dievo žodis tave gydė? Ar Dievo žodis nešė vaisių? Ar esi ta avis, kuri išgirdo žodį ir sekė Jį? Gal tu pats atstumi Dievo žodį, galvodamas: Jis man nieko nesako? Gera. Tada priimk jo sprendimą apie tave, kad paskutinę dieną nebūtumei pasmerktas pagal šiuos žodžius: „Jūs todėl neklausote, kad nesate iš Dievo”.

Dievo žodis prikels iš numirusiųjų tą paskutinę dieną: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: ateis valanda, - ir dabar jau yra, - kada mirusieji išgirs Dievo Sūnaus balsą, ir kurie išgirs, tie atgis” (Jn 5, 25). Taip, Dievo žodis gali net mirusįjį prikelti. Mes visi reikalingi prisikėlimo, atsibudimo. Bet sakysit, kad bandėte daryti visa – esate nusipirkę Evangeliją, bandėte ją skaityti, bet nepatyrėte jokios naudos. Ji tau nieko nepasakė. Visi įvykiai taip jau seniai žinomi, asmenys tokie negyvi, kraštas toks tolimas, prasmė sunkiai suvokiama. Perskaičiau iki galo ne todėl, kad būčiau norėjęs skaityti, bet kad niekas neprikaišiotų, jog neskaiciau.

Kodėl tokia nesėkmė? Ar ne todėl, kad nemokėjai skaityti? **Kaip skaityti įkvėptą žodį?** Prieš pradėdamas skaityti Dievo žodį, atsiklaupk ir pasimesk. „Be manęs jūs nieko negalite”, - sako Kristus. Niekas pats vienas negali suprasti Dievo žodžio. Bažnyčios Tėvai sako, kad pranašystei suprasti reikalinga tokia pat malonė, kokios reikia pranašui ją pasakyti. Hagiografą rašytoją įkvėpusi Dvasia turi įkvėpti ir skaitytoją. Kad neliktų negyva raidė, kiekvienas Evangelijos žodis turi būti gaivinamas tos Dievo Dvasios, kuri atgaivino sudžiūvusius kaulus.

Dar daugiau. Dievo žodį reikia ne vien skaityti, bet ir į jį įsiklausyti. Tai yra du skirtingi dalykai. Skaitydami Evangeliją, bendraujame su gyvąja knyga, kurioje ne tik atskleidžiama se-

novės istorija, brt ir klausomės gyvo balso; klausomės žodžių, kurie mums skiriami, kurie mus liečia, gal net mums priekaištauja. Apaštalas Paulius sako, kad „Dievo žodis yra gyvas“ (Žyd 4, 12). Ar kada nors tai pajutote? Jis gyvas, veiklus, aštresnis už dviašmenį kalaviją, kiaurai prasiskverbiantis, suvokias širdies atodūsius ir norus. Jis mus tiesiog jaudina, mus ragina ir liepia veikti. Klausykimės, nes jis aiškiai kalba mums.

Kai priimame Šv. Komuniją, priimame Kristų, kuris gyveno ne vien prieš 2 000 metų, bet kuris ir šiandien yra gyvas. Kai atskleidžiame Evangeliją knygą, skaitome ne vien apie tai, kas seniai buvo, bet ir apie tai, kas dabar aktualu, kas tinka šiai dienai. Tas žodis yra skirtas šiandien gyvenančiam žmogui. Dievo žodžio reikia ne tik klausytis, bet ir Jį mąstyti. „Palaiminti, kurie girdi Dievo žodį ir jo laikosi“. Mąstyti, reiškia pergaltvoti tą patį dalyką tol, kol jis pradeda mums ką nors sakyti. Tam pasiekti reikia laiko. Vieni tariasi, kad jiems laiko nereikia: „Pui-ku: aš viską suprantu! Juk viskas taip aišku!“ Kiti gi sako: „Aš visai nieko nesuprantu! Užverskime knygą, nes iš jos nieko negalime išmokti“. Žiūrėkime, ką darė Švč. Mergelė Marija. „Ji dėmėjosi visus šiuos dalykus ir svarstė juos savo širdyje“ (Lk 2, 19). Mūsų santykiai su Dievu atrodo tokie svetimi, mūsų dvasi- niai jutimai tokie netobuli, mūsų religinė sąmonė vos gyva. Dažniausiai su tuo bandome apsiprasti, užuot širdies gilumoje prašę, maldavę šviesos ir tuos pačius dalykus Evangelijoje kar- toję ir kartoję, kol Dievo žodis pasidarys aiškus.

„Žmogus gyvas ne vien duona“ (Mt 4, 4), - sako Kristus. Apgailestaujame, kad dauguma protestantų negarbina Kris- taus, pasilikusio Eucharistijoje. Bet šiais ekumeniniais laikais mes, katalikai, turime iš jų pasimokyti, kaip elgtis su Dievo žo- džiu. Išmokime žiūrėti į Evangeliją, kaip į šventą knygą, kaip į Dievo pranešimą, ir laikyti ją savose rankose taip, tarsi ji būtų šventoji Eucharistija. Gyvasis Dievas yra Šv. Komunijoje, tas

pats Dievas kalba ir Evangelijos knygose.

Graikai ortodoksai Šv. Eucharistijos nepalieka ant altoriaus. Vietoje jos jie ten padeda degančiomis žvakėmis apstatytą Evangelijos knygą, ir tai atrodo teisinga. Žmogus gyvas ne viena duona, ne vien tik Eucharistine duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų (plg. Mt 4, 4).

Todėl su Evangelijų knyga elkimės taip, kaip su Šv. Eucharistija. Sakykime, netikėtai radote konsekruotą ostiją, bet nežinojote, kad ji konsekruota. Jūs ją palaikėte paprasta duona ir suvalgėte. Jūs malonių iš Kristaus ir negavote. Panašiai yra ir su Evangelijų skaitymu. Jei tu skaitai Evangelijas kaip paprastą romaną – be pagarbos ir tikėjimo, tai ji tau ir yra paprasta knyga. Ji nepadarys įtakos tavo dvasiniam gyvenimui ir nepatirsi jokios malonės. Net ir Kristus buvo paprastas žmogus visiems tiems, kurie atėjo pas Jį be tikėjimo. Ir tiems žmonėms Jis nesuteikė jokios malonės, negalėjo jiems stebuklo padaryti.

Šios dienos girdėtas palyginimas yra **paskutinis** Mato Evangelijos skyriuje. Juo baigiamas palyginimų ciklas apie dangaus karalystę. Čia dar kartą yra kalbama **apie teisingumą**. Ši kalbėjimą galėtume palyginti su palyginimu ir apie rauges. Abu jie prakalba į mus Dievo teisingumu. **Teisingumu, kuris leidžia augti ir geroms, ir blogoms sėkloms, leidžia veistis įvairioms žuvims.** Šiuo kontekstu galime žvelgti į **mus supantį pasaulį ar kalbėti apie bendruomenę**, kuriai priklausome. Visi žmonės, esantys šalia mūsų, yra skirtingi ir dažnai mums nesuprantami. Dar daugiau. **Kaip dažnai mes juos matuojame, sveriamo, rūšiuojame ir išrenkame, lygindami su savimi.** Tokia atranka ar lyginimasis tampa žmogaus vykdomu teisingumu. Teisingumas, kurio pagrindinis matas tampa aš pats. Toks teisingumas yra pavojingas tiek mano artimui, tiek man pačiam. Jis nepalieka galimybės kitam, kuris yra įvertintas, nuteistas ar

pasmerktas, pasikeisti ar taisyti. Tuo pačiu toks sprendimas, išreikštas kito atžvilgiu, man pačiam neleidžia tikėti teisingumu, žmogumi ir Dievu. Toks teisingumas tampa griaušančiu ryšiu tarp dviejų asmenų, iš abiejų atimdamas viltį ir tikėjimą. Todėl net du kartus Jėzus kalba apie Dievo teisingumą, kaip būdą, leidžiantį įeiti į Jo karalystę, leidžiantį pasikeisti ir atsi-
versti, leidžiantį tikėti ir pasitikėti kitu žmogumi.

Šis žmogaus veiksmas – tikėjimas – leidžia kurti žmogišką santykį su kitu, leidžia žmogui tapti žmogumi, o Dievui – Išganytoju. Todėl Jo teisingumas yra ne bausmė ar naujas žmogaus naikinimo įrankis, bet malonė, teikiama kiekvienam ir kas-kart, kai žmogaus pasitikėjimas kitu susvyruoja. Jėzus ateina dėl žmogaus išganymo, tampančio nauju teisingumu. Teisingumu, kuriame remiamasi ne savimi, bet kitu ir Jo draugyste. Ši draugystė kuria asmenišką ryšį tarp žmonių, vedantį į savęs atidavimą. Atidavimą, kuriame kitas man tampa išganymo ženklu ir jame tampama viena. Jo malonė nėra piktžolių išrovimas ar žuvų išrūšiavimas bei išmetimas. Ji skirta auginti ir kurti naują žmogų, naują santykį su juo. Pasaulio pabaiga – tai raginimas ir įspėjimas, jau dabar matyti ir girdėti Kristaus žodžius, ir apsispręsti už Jo karalystę.

Blosupis dvasinio gyvenimo vadove sako, kad kai kada tie, kurie atrodo netobuli, turi savyje slypinčias kai kurias dorybes, dėl kurių ypatingai patinka Dievui.

... Naktį važiuodamas traukiniu per Šiaurės Ameriką, mašinistas staiga pamatė, kad kažkoks šešėlis milžiniškais sparnais mosuoja – rodo ženklus sustoti. Mašinistas griebiasi už stabdžių, bet vaizdas staiga dingsta. Jis mano, kad akys jį apga-
vo. Važiuoja toliau. Kas galėtų būti toje lygumoje nakties metu? Tas vaizdas greitai vėl pasikartoja. Vėl mojuoja, vėl ragina sustoti. Ir kai tik ima už stabdžių, viskas vėl dingsta. Pasikartoja tas vaizdas ir trečią kartą. Šį kartą mašinistas paspaudžia stab-

džius. Visi keleiviai nustemba, kas čia atsitiko, kad traukinys sustojo. Išlipa mašinistas iš traukinio ir už keletos metrų nuo traukinio pamato, kad patvinusi upė išgriovė tiltą, per kurį jie turėjo važiuoti. Bet nuostabu – šešėlis ir toliau mojuoja. Pasirodo, į prožektorių papuolė drugelis ir ten lakiodamas, jis mojuoja sparnais.

Keleiviai suprato, kad Dievo Apvaizda tą drugelį panaudojo, kad išgelbėtų kelių šimtų žmonių gyvybes. Taip gyvenimo kasdienybėje tūkstančius kartų Dievas mus išgelbsti iš amžinojo pasmerkimo, suteikdamas galimybę suprasti ir pasitaisyti.

Šis palyginimas įspėja, kad būti Bažnyčios nariu – dar ne viskas. Krikščionio vardas dar nėra garantija būti išganytam. Norint pasiekti išganymą, reikia būti geram, t.y., gyventi ir mirti vienybėje su Dievu ir šviesti kitiems. Būti tuo naktiniu drugeliu ir gelbėti kitų gyvybes, kad patys būtume paties Jėzaus išgelbėti.

Amen.

Šiauliai – Švč.M.Marijos Nekalto Prasidėjimo (buvusi nuklono gamykla),

2002 07 28

DUONOS PADAUGINIMAS

XVIII eilinis sekmadienis

Mt 14, 13-21

Išgirdę šios dienos Evangelijos palyginimą apie **duonos padauginimą**, pirmiausiai klausiamo: buvo taip, kaip rašo Evangelija, ar ne? Ir kaip kankinamės, stengdamiesi į jį atsakyti, kokie atkaklūs būna mūsų įrodinėjimai, o kokie išradingi argumentai, nuo grupinės hipotezės iki ateivių iš kosmoso pagalbos. O jei ir prieitume kokį nors atsakymą, kuris mums visiems patiktų, tai Dievo paslaptis nuo to nė kiek nesumažėtų. O gal geriau pabandykime pasiaiškinti, **kas šiame tekste gali sustiprinti mūsų tikėjimą**.

Dievo sukurtame pasaulyje yra pakankamai gėrybių, kad būtume pasotinti visais atžvilgiais ir mums nieko nestokotų. Ar būtina mums dairytis į kitas šalis, į kitų kišenes ir skaičiuoti kitų išteklius? Galbūt mūsų krašto sandėliuose, panašiai kaip Evangelijoje, yra tik „**penki kepalėliai duonos ir dvi žuvis**“, bet jei mokėsime juos su Dievo palaiminimu pasidalinti, tuomet nelauksime iš kitų kraštų malonės. Šios dienos Evangelijoje Kristus nurodė savo mokiniams: „Nėra reikalo jiems skirstytis. Jūs duokite jiems valgyti“ (Mt 14, 16). Padalijimo misija nepaprastai reikšminga kiekvieno žmogaus ir žmonijos atžvilgiu. Ji pramatyta Kūrėjo planuose. Stebime, kaip tobulai ji vykdoma gamtoje. **Kiekvienam augalėliui duota dalijimo galia**, ji neša maistą ir dalija kiekvienam pumpurėliui, lapui, šakelei. Dalijimo misija pra-

matyta net grūdelyje. Grūdas išaugina ne vieną, bet daug grūdų, kad padalytų, kitiems suteikdamas džiaugsmo, pamaitintų. Per dalijimą Dievas siunčia palaimos ir šilumos lietų dalijantiems ir gaunantiems. Apaštalai, anuomet dalydami Kristaus palaimintą duoną, dalijo visiems, - neišskirdami nei pirmose eilėse sėdinčių, nei paskutinėse, nei vyrų, nei moterų, nei vaikų. „Visi valgė ir pasisotino” (Mt 14, 20). Kur nepamiršta dalijimo pareiga, ten nėra bado. Mūsų tautos gyvenime dalijimo pareiga buvo gyva net sunkiausiomis sąlygomis ir aplinkybėmis.

Pasak vieno poeto ir norisi tarti:

„Tik būkim šiandien geresni,
negu, kad buvom vakar.

Tos meilės duonos

Laužkimės kančioj,

Kad nesukluptum...

Lipdykime, kaip kregždės lizdą,

Geruosius darbus,

Tegul mus Kristus savo Kūnu pamaitina

Ir Krauju pagirdo,

Kad vėl taip greitai nesukluptum.

Po riekę duokim kiekvienam

Gerumo duonos

Ir meilės vyno atsigert,

Kad Jo vaikais išliktum

Ir vienas kito neužmirštum.

Tik duodamas niekuomet

Nestokosi pats!”.

Šiandien Mato Evangelijos pasakojime Jėzus stebuklingai padaugina duoną bei žuvį ir pasotina išalkusią minią. Pateikiami įspūdingi skaičiai – daugiau nei 5.000 vyrų, ne-skaitant moterų ir vaikų, kurie pavalgė iki soties, o mokiniai prikrovė dar dvylika pintinių likučių. Žinoma, ne tie tūkstančiai svarbu Evangelijos autoriui, nors mūsų amžiaus žmogus, pripratęs viską skaičiuoti, tikrai galėtų stebėtis milžiniška Mokytojo iš Nazareto auditorija ir Jo parūpinto maisto gausybė.

Niekas pasaulyje mums neįrodys, kad Jėzus iš tikrųjų vaikščiojo vandens paviršiumi ir keliais duonos kepalėliais pamaitino tūkstančius.

Ieškant tikrų faktų, įrodančių stebuklą, teks arba laužti juos iš piršto arba, neradus, nusivilti Evangelija kaip pasakų rinkiniu. Kitas pavojus – viską paversti tik simboliais. Girdi, ir duona, ir žuvis, ir pintinės likučių, ir visi skaičiai mūsų girdėtame pasakojime turi paslėptą simbolinę prasmę, kurią išsiaiškinti galėtume sakyti, kad supratome ką nori mums perduoti Evangelijos autorius.

Tiesa, biblinio tikėjimo žmogus bet kurį Švento Rašto tekstą lydi klausimu: **ką tai galėtų reikšti?** Tačiau šios reikšmės ieškoma ne po tariamų simbolių skraiste, bet mėginant suvokti, aprėpti visą Biblijos panoramą. Jėzus, dauginantis duoną ir žuvį, nėra išskirtinis, vienintelis Šventojo Rašto veikėjas, kuriam sekėsi panašūs stebuklai.

Senojo Testamento pirmoji Karalių knyga, pavyzdžiu mini pranašą **Eliją**, kuris Sereptos mieste, **padaugina neturtin-gos našlės maisto atsargas: saują miltų puodyneje ir lašelį aliejaus**. Per Eliją pats Dievas apsireiškė kaip rūpestingas ir ištikimas žmogaus gyvenimo sargas, jo maitintojas. Tam pačiam pranašui, vėliau keliaujant per dykumą ir užmigus po krūmu, kad ramiai numirus badu, angelas atneša kepalą duo-

nos ir ašotį vandens. Pasistiprinęs Elijas gali užbaigti savo ke-
lionę į Dievo kalną Horebą. Evangelistai, rašydami apie duo-
nos ir žuvies stebuklą, prieš akis turėjo labai aiškų ir konkre-
tų istorinį pagrindą. Tai buvo gyvoji susitikimo su Jėzumi pa-
tirtis, liudijanti, kad per šį pranašą ir mokytoją tęsiasi Dievo
rūpestis žmogumi, tęsiasi gyvenimą ginanti ir sauganti, gyve-
nimą kurianti ir dauginanti Viešpaties meilė.

Jėzus yra jos pilnutinis žodis ir darbas. Jam, kaip ir Tė-
vui, gaila žmonių, kurie dykumoje stokoja maisto ir patiria grės-
mę gyvenimui. Iš susitikimo su Jėzumi žmogus negali sugrįžti
alkanas, nusilpęs, tarsi Viešpačiui pirmiausiai rūpėtų ne pats
žmogus, ne jo gerovė, o abstrakčios religinės tiesos ar morali-
niai pamokymai. Štai kodėl Jėzus ir sako mokiniams: „Duoki-
te jiems valgyti” (Mt 14, 16), kai Jo surinkta minia atsiduria
pavojuje, kai Jo žodžiams, Jo mokymui ima grėsti atitrūkimas
nuo gyvenimo.

Geroji Kristaus žinia negali paleisti žmogaus alkano ir
neapsaugoto. Jėzus savo mokinių bendruomenę taip pat kvie-
čia dalyvauti Dievo rūpestyje, ginti ir daugini gyvenimą. Jie
pasišaukiami, kad pastebėtų žmonių alkį, jie turi pereiti abe-
jonių ir netikrumo ugnį – vietovė tuščia ir jau vėlus metas. Jie
mato aplinkui tik dykvietę, kuri negali duoti nei duonos, nei
vandens, negali kurti gyvenimo. Vėl biblinis dykumos iššūkis.
Pasitikėti **Tuo**, kuris nesiliauja žengęs į mirties vietas, kad bū-
tų gimdoma viltis. Mokiniai tampa šio žygio dalyviai ir Dievo
malonės tarnai. Jie dalija miniai Mokytojo padauginą duo-
ną ir žuvį, jie surenka į pintines likusius gabalėlius, kad Jė-
zaus dovanotas maistas keliautų toliau ir būtų nešamas į vi-
sas dykumas, į visas alkio ir mirties zonas.

Savo rankomis tiesdami miniai Mokytojo padauginą duo-
ną ir žuvį, mokiniai supras, kad pats Jėzus yra mūsų maistas,
kuriuo pasisotinęs žmogus, kaip anuomet pranašas Elijas, įgy-

ja jėgų tęsti savo kelionę į Dievo kalną.

Per pasaulio žmonių istorijos dykvietes keliaujanti Bažnyčia, nuolat susidurianti su savo ribotumu, - mes šiandien turime 5 kepalukus duonos ir 2 žuvis, - yra šaukiama pasikliauti Jėzaus troškimu maitinti ir gelbėti žmoniją. Čia stebuklo pradžia. Mūsų tuščioms rankoms, mūsų duonos trupiniams dovanojama galia pamaitinti tūkstančius. Iš gailestingого Tėvo meilės aruodų, kurie niekada neišsenka ir negali išsekti.

Dalintis privalome ne tik medžiaginėmis gėrybėmis. Laiminga tauta ir jos žmonės, kurie moka dalintis visomis Dievo dovandomis: **kasdienine duona, Dievo malone per gerumą ir meilę, dieviška išmintimi per tikėjimą ir mokslą.** Vykdykime kasdieną Kristaus nurodymą: „Jūs duokite jiems valgyti“ (Mt 14, 16).

Jėzuitas O. Fessart 1901 m. aprašė štai kokį įvykį iš savo gyvenimo.

Vienoje Paryžiaus parapijoje vedžiau gavėnios rekolekcijas. Sekmadienį, kai sėdėjau klausykloje, atėjo išpažinties jauna, neturtinga, bet nuoširdumu dvelkianti mergaitė. Norėdamas, kuo geriau jai pasitarnauti, pirmiausiai paklausiau, koku būdu ji užsidirba kasdieninę duoną. „Mano tėve“, - atsakė mergaitė, „anksti rytą šluoju gatves, vakare lopau ir taisau pavargėliams rūbus ir tokiu būdu užsidirbu sau duoną“. Iš jos išpažinties matėsi jos sielos kilnumas. „Mano vaikelį“, - tarė kuniigas, - „koku būdu ištveri ištikimybėje Dievui, nors gyveni tarp žmonių be tikėjimo, be garbės, degančių Viešpačiui Dievui neapykanta ir nuolat piktžodžiaujančių?“ - „O ištveriu todėl, kad kas sekmadienį priimu Dievo Kūną“, - atsakė mergaitė. „Nejaugi tavęs neveikia tai, ką matai ir girdi gatvėse?“ – Mergaitė atsakė paprastai: „Aš nieko negirdžiu ir nieko nematau. Gyvenu savo širdy viena ir niekam ten vietos nėra, vien tik Jėzui. Jis atėjo į mano širdį šiandien, ateis ir kitą kartą. Vien apie tai

temąstau ir tuo tegyvenu”.

Vienuolis mergaitės paklausė: „Ar negalėtum kasdieną priimti Jėzaus šv. Komunijoje?” - „Kasdieną artintis prie Dievo stalo?!” - ašarodama sušuko mergaitė: „Juk tai būtų per didelė laimė ir mirčiau iš džiaugsmo... Bet kas atsitiktų su mano Motina?” Gausios ašaros jai liejosi iš akių. Kunigas buvo taip sujaudintas, kad kurį laiką turėjo patylėti, o mergaitė kukčiodama kartojo: „O Jėzau, Jėzau, kaip būtų gera kasdieną Tave priimti į savo širdį!”

Vėliau kunigas paprašė vienos geros moters, kad nueitų pas tą mergaitę į namus ir pažiūrėtų, kokios pagalbos jai reikia. Moteris nuėjusi rado neišvaizdų namą, kuriame gyveno nemažai netvarkingų šeimų. Tačiau nors mergaitės kambarėlis buvo pats vargingiausias ir skurdžiausias, bet be galo mielas. Geležinėje lovoje gulėjo 50 metų jos motina. Ji buvo ligos taip iškankinta, kad atrodė šimtametė močiutė. „Ar čia tu, Onute?” – mirštančio žmogaus balsu prakalbo ligonė. Mat Onutės motina buvo visiškai akla. Ši gailestingoji ponia privertė motiną papasakoti visą savo gyvenimą.

Visai jauna tėvų buvo ištekinga už visiškai nemokančio gyventi vyro. Nuo pirmų vedybinio gyvenimo dienų ji patyrė vargą ir skurdą. Vyras mirė, kai Onelė ėjo Pirmosios Komunijos, o kiti du vaikeliai jau anksčiau paliko šį pasaulį. Liko tik viena Onutė. Ji pradėjo dirbuotis visai maža, nes nuo pastovių ašarų praradau regėjimą. Dvylikmetė mergaitė pradėjo drąsiai žiūrėti į tamsią savo šeimos ateitį. Ji tapo neregės motinos maitintoja. Nerasdama kitokio darbo, ėjo šluoti gatvių. Keldavosi apie ketvirtą valandą ryto ir dirbdavo iki pietų. Vakare sėsdavo siūti ir taip praleisdavo ištisas naktis. Miegodavo ant skurdaus čiužinio, o valgydavo duoną su vandeniu. Taip ji vargsta jau aštuonerius metus, bet laiminga, nes ji patar nauja ne tik motinai, bet kiekvienam, kuriam reikalinga jos

pagalba.

Pagaliau mirė Onutės mama. Ji įstojo į vienuolyną, bet čia gyveno neilgai. Eucharistijos spinduliuose ir kančių ugnyje ištirpo jos gyvenimas. Draugės girdėdavo, kaip viena sau kalbėdavo Onutė: „Kentėti ir kasdieną priimti Jėzų, tai didžiausia laimė, nuo kurios tuojau mirsiu...” Nuo tos dienos, kai kunigas leido jai eiti kasdieną Šv. Komunijos, Onutė sušuko: „Mano tėve! Dabar vargšei Onutei kasdieną bus sekmadienis. Šią malonę laikau Amžinosios Komunijos aušra, nes tokios meilės pilnatvėj nebėr vietos žemėje gyventi...”

Dar valandėlę pakentėjusi, nuolat kartodama ir šaukdama Išganytoją bei Mariją, paliko šį pasaulį.

O kad taip mes, priėmę Amžinojo gyvenimo Duoną galėtume palikti šį pasaulį!

Dauguma liaudies pasakų baigiasi vestuvėmis, laiminga pabaiga ir žodžiais: „Ir aš ten buvau, vyną midų gėriau, per barzdą varvėjo, burnoj neturėjau”. O iš tikrųjų tai amžina pasaka apie Dievą ir žmogų, Bažnyčią ir gyvenimą, pamaldumą ir kasdieninius vargus.

Kai mes kviečiame: „Ateikite prie Dievo altoriaus, dažniau prie Dievo stalo”, jūs teisinatės (arba bent pagalvojate): „Ko tas kunigas iš manęs nori? Juk velykinę atlikau, poteries sukalbėjau, kitaip gyventi nesugebu ir kitoks būti negaliu. Negaliu išsilaikyti net po išpažinties, kai Dievui pažadu pasitaisyti...”

Po šiais kukliais žodžiais „nesu vertas” mes slepiame visą savo apsileidimą, neryžtingumą, silpną tikėjimą, o kartais lyg šydu jais pridengiame savo piktus norus, blogą laisvę ir nenorą klausyti Dievo valios.

Kas mums liepia būti nevertiems, kas draudžia būti vertiems? **Negi Dievui kaip vyriausiam valdovui reikia tik duoklės, pataikaujančių gražių žodžių?** Negi tikėjimas – tai tik žmo-

gaus menkumo, nevertumo priminimas? Negi tik šitaip mes tikimės išvengti paskutiniojo teismo ir Dievo teisingumo? **Negi Bažnyčia tėra tik Dievo malonių turgus, išsiperkančiųjų mokėsių kasa**, savanoriško susikūpinimo vieta? Negi mes Dievui tesame tik menkos dulkės, amžini skolininkai, skatiko neverti vergai? Negi tik kunigai, vienuoliai ir mamų už rankų vedami vaikučiai bei rytoj mirsiantys seneliai yra verti prisitarti prie Dievo stalo? Negi tik fariziejai gali drąsiai žengti arčiau altoriaus? – Juk žmogus yra pats vertingiausias Dievo kūrinys. Viso gyvenimo tikslas ir yra, kad **taptume verti**, vis vertesni, nes Dievas yra ir nori būti visų mūsų Tėvas ir nustumti, nuvertinti nenori nė vieno. O Bažnyčia – tai Dievo palaimos šaltinis, kopėčios į laimę, amžinosios Ugnies šiluma, duona Amžinam gyvenimui ir vynas Amžinam džiaugsmui. Bažnyčioje niekas nieko neparduoda – nei Dievo malonių, nei Dievo dangaus. Bažnyčia tik **šventina** natūralias žmogaus vertybes, kad mes taptume vis artimesni Dievui vaikai. Bažnyčia tik laimina ir moko pasisemti, pasinaudoti, priimti Dievo palaimą ir Dvasią. Bažnyčioms išlaikyti reikia lėšų, bet tie pinigai ne malonėms nusipirkti. Per bažnyčią galime patekti į gyvąją Bažnyčią!

„Neduokite šventenybių šunims ir nebarstykite savo perlų kiaulėms” (Mt 7, 6), - anuo metu mokė Kristus. Ir mes, išeidami iš namų, juos užrakiname ir rūpestingai saugome piniginę. Saugome šventinį drabužį. Net daržinės durys pas gerą šeiminką visada uždarytos. O **žmogaus siela, sąžinės ramybė, garbė, geras vardas brangesni už pinigus, už turta, už drabužį**. Akių, lūpų ir rankų švarumas taip pat. Ir šitas brangenybes reikia saugoti, užuot naiviai ir veidmainiškai teisinantis „nesu vertas”, reikėtų dažniau sau pasakyti: „**Nenoriu prarasti nei Dievo malonės, nei žmogiškos garbės, nenoriu būti menkas, paskutinis. Nenoriu!**” Ir rūpestingiau saugoti tai, ką iš Dievo

esame gavę ir gauname.

O dabar žodžiai kaip baisus įspėjimas. Jei nebūsime verti, jei liksime neverti ir teisinsimės: „Viešpatie, nesu vertas“, Dievas savo darbams padaryti susiras kitų – vertų! O kad ir nevertų, bet tų, kurie eina, glaudžiasi, artinasi ir **trokšta mylėti** ir būti mylimi Dievo vaikai. Veidmainiškai sakydami „nesu vertas“ pamąstykime, kas gi yra vertas – tokių nėra! Visi esame nusidėjėliai, visų širdyse tupi ne vienas velnias...

Ir dažnai nieko nedarome, kad juos išvytume iš savo namų, iš savo širdies ir iš savo bažnyčios, - ko Dievas iš mūsų labai laukia! Dievui pasitarnauja netgi baisios rankos, ir toliau pasitarnaus, jeigu vis būsime neverti ir amžinai teisinsimės: „Viešpatie, aš nesu vertas...”

Viskas žemėje ir danguje, viskas Evangelijoje ir įstatymuose, viskas Bažnyčioje ir altoriuje yra tam, kad būtume verti! Bažnyčioje klaupiamės, kad **pasikeltume**, ir į bažnyčią einame, kad **priimtume Dievo palaimą ir Dievo Dvasią**.

Skaitytojas netrunka įsitikinti kartu su minia. Minia stebėjosi – matydama nebylius kalbančius, luošius pasveikusius, raišus tiesiai vaikščiojančius ir akluosius reginčius, ir garbino žmonės Izraelio Dievą. Matas labai aiškiai kalba apie su mumis Eucharistijoje visiems laikams pasilikusį Dievą. „Sukalbėjo padėkos malda” (Mt 14, 19). Iš graikiško žodžio „Eucharisteo” – dėkoti, kilo žodis Eucharistija arba padėkojimas, kuriuo vadiname Šv. Mišias ir Švenčiausiąjį Sakramentą. „Laužė ir davė mokiniams, o tie dalijo žmonėms” (Mt 14, 19). Lygiai taip pat Jėzus elgiasi Paskutinės Vakarienės metu.

Čia galime pastebėti, kad pirmojo amžiaus bendruomenė vertino Šv. Mišias ir taip jautė gaunamą Dievo malonę. „Ir visi pavalgė iki soties” (14, 20). Šiandien, vienok dar daug tikinčiųjų susiraukia, kai jiems pasiūlai sudėtinėse Šv. Mišiose melstis už keletą žmonių. Kodėl? Ar jie mano, kad Dievas jau

neįstengs pasotinti visų, ar atsiliepia tas kasdieninis gobšumas?

Tebūna šios dienos Evangelija pamąstymu – ar aš vertas priimti Viešpatį, ar negailiu Dievo malonių kitiems, ar rūpiuosi savo ir kitų amžinuoju gyvenimu?

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 08 04

KODĖL DIEVAS TYLI?

XIX eilinis sekmadienis

Mt 14, 22-33

Kelis sekmadienius girdėjome Evangelijas apie dangaus karalystę. Štai nevykėlis sėjėjas, išbarstęs tris ketvirtadalius sėklos, sulaukia neregėto derliaus. **Kviečiai** ir **raugės** Bažnyčios hektaruose sau ramiai veši drauge lyg kokioje bankrutuojančioje bendrovėje, kur niekam nerūpi kviečių derlius. Štai **gars-tyčios grūdeliui** leidžiama pavirsti medžiu: **Tai panašu į pasaką apie pupą**, išaugusią ligi debesų. „Ar supratote visa tai?“ – provokuoja palyginimų pasakotojas. Tik ką čia besiginčysi, jei iš krikščionybės ir šiandien laukiama gerų patarimų, o ne Gerosios naujienos.

Išgirstame du pasakojimus apie Jėzaus stebuklus. Aktuali ir intriguojanti duonos tema. Tik pamanykite: vargais negalais sukrapščius 5 kepaliukus duonos ir 2 žuvelės, tūkstantinė minia pamaitinama tarytum naujame **McDonald**o restorane. O ši sekmadienį – dar išpūdingesnis vaizdas. Jėzus ateina vandeniui lyg Laisvės alėja ir išgelbsti skęstančius apaštalus. Net Petras, pasijutęs lyderiu, puola mokytis, vaikščioti bangomis.

Daug kas sako, kad Jėzus gal ėjo ežero pakrante. Arba – žinojo seklumą. Galėjo plaukti ant burlentės. Ir apskritai, kas šiandien beįrodys, kad iš tiesų buvo toks įvykis. Iš priešingos pusės metama svarbiausia korta: „**Dievui nėra negalimų daly-**

ku". Be to, Šventasis Raštas niekada nemeluoja. Kodėl netikėti, kad stebuklą dažnai pasitaiko? Juk **Sai Baba net televizijos ekrane smėlį paverčia auksu** ar pasigauna iš oro knygelę. Jėzus tikrai nebuvo už jį prastesnis. Bet taip manyti jau iš pradžių būtų klaidinga. Evangelistui Matui visai nerūpi kam nors įrodyti, kad antgamtiniai reiškiniai įmanomi ir, kad apaštalai iš tikrųjų matė savo Mokytoją, einantį vandens paviršiumi. Užuoat svarstę, ar Jėzaus stebuklų istorijos yra pagrįstos faktais, Evangelijų autoriai pateikia mums kitą klausimą: **ką tai galėtų reikšti?**

Pirmiausia šioje istorijoje į akis krinta **simbolių gausumas** – **ežeras, vanduo, siautėjanti gamtos stichija**. Jau Senajame Testamente vandenys simbolizuoja ne tik gyvybę, bet ir blogio jėgas, chaosą, mirtį. Pirmąją pasaulio kūrimo dieną virš grėsmingų tuščių vandenų supleveno kuriančioji Dievo Dvasia. Tvano istorijoje Dievas užlieja žemę vandeniu, kad sunaikintų blogį, o paskui vėl ištiesia danguje vaivorykštę – Sandoros ženklą. Psalmėse bei kitose išminties knygosė pasigirsta tas pats motyvas: **Viešpats yra įsiutusių vandenų nugalėtojas, jis „vaikščioja ant jūros bangų“**. Matui ir kitiems evangelistams Jėzaus ke lionė Genezereto ežero bangomis – tai epifanija, **Dievo apsi-reiškimas**, nuolat besikartojantis ten, kur tikėjimo žmogus išgyvena nakties ir audrų apsiaustį, kur grasina nuodėmės ir mirties jėgos. Ir visi tie įvykiai yra Viešpaties pagarbinimui.

Šios dienos Evangelija veda mus į **tikėjimo išpažinimą**. Girdėjome jį skambantį pagarbinimu: „**Tikrai tu Dievo Sūnus!**“

Evangelija ir yra perduota mums, kad mes, gyvendami šių dienų situacijoje, irgi galėtume išpažinti tą patį tikėjimą. Tikras krikščionis iš visų išsiskiria kaip tik tikėjimu į Jėzų Kristų, kuris priėmė mūsų vargingąjį kūną ir pasauliui davė visiškai skirtingą postūmį negu duoda neapykanta ir mirtis.

Vienas anglų filosofas ir mokslininkas, vaikščiodamas

Dublino miesto gatvėmis, sutiko parkritusią gatvėje ir mirštančią moterį.

- Ar jūs gydytojas? – paklausė ji moteris.

- Ne, bet jis tuoj ateis, - ištarė paguodos žodžius anglų mokslininkas.

- Melskitės, kad Dievas neleistų man numirti nuodėmėje, - nuoširdžiai paprašė moteris.

Aš suklupau prie jos ir netrukus pamačiau atskubantį kunigą.

- Taip, **mirtis su Dievu**, - galvojau sau jau tada, - sako anglų mokslininkas, - yra viskas, ką mes galime geriausio pasiimti iš šio laikino gyvenimo.

Kad geriau suprastume šią Evangelijos ištrauką, turėtume prisiminti, kad ji buvo parašyta po Kristaus ižengimo į dangų. Apaštalai jau buvo persekiojami, patyrė daug sunkumų, nuoskaudų, o **Steponas ir Jokūbas** jau buvo **nužudyti Jeruzalėje**, turbūt, ir **Petras su Pauliumi** už tikėjimą jau buvo pralieję savo kraują. Štai kodėl evangelistas Matas vėl iš naujo permąsto Jėzaus gyvenimą ir ieško atsakymo į iškilusias problemas. Todėl prisiminęs ir rašo, kad buvo vakaras, o bangų blaškoma valtis jau toli toli nuplaukusi nuo kranto, nes pūtė priešingas vėjas. Visus apėmė baimė.

Evangelisto Mato aprašomas bangų blaškomas laivelis iš tiesų vaizduoja pirmutinę krikščionių bendruomenę, tokią išsekusią nuo vidinio konflikto, kylančio iš judėjų, krikščionybėje mačiusių didžiulį pavojų savo tikėjimui pasaulio atakų. Dar daugiau, grėsmė kilo ir iš graikiškos aplinkos, ypač iš romėnų, kurie jau nujautė senojo pasaulio kultūros ir religinės sistemos griūtį. Klausimas, kuris kilo pirmiesiems krikščionims, tai kodėl Dievas taip ilgai ir taip nelauktai tyli, kodėl neįsikiša? Juk Jis pažadėjo jų neapleisti, pats sakė: **aš būsiu su jumis iki pasaulio pabaigos**.

Šis pažadas daugeliui pasirodė tuščias, pirminei krikščionių bendruomenei susidūrus su triuškinančiais sunkumais. Ir atrodytų pagrindinė šios Mato Evangelijos ištraukos tema būtų „**Kodėl Dievas tyli?**”

Kas lankėsi siaubinguose lageriuose, pajautė ar tik girdėjo apie nežmoniškus žiaurumus, spontaniškai klausė: „Kodėl Dievas tylėjo?” Toks klausimas kyla ir mums: kodėl mūsų tautos geriausius žiedus – elitą, inteligentiją vežė į Sibirą? Kodėl buvo vykdomi tokie absurdiški žiaurumai? Apie Dievą, kuris, atrodytų, apvyklė žmogų, pasitraukė į šalį, teologai ilgai galvojo, svarstė, tačiau, atrodo, kaip tik ši Evangelija pakankamai pateikia ir atsakymų. Evangelijos pabaigoje girdime apie gelbstinčią ir ištįstą Viešpaties ranką. Pirmiausia nereikia pasilikti **paviršutiniškume**, kad pamatytume Dievo buvimą istorijoje, reikia pasitenkinti tuo, kas atrodo – **Dievas nepanaikina žmogaus atsakomybės, bet kaip tik ragina žmogų pašalinti neteisybę.**

...Viena žydaitė, nukankinta nacių koncentracijos stovykloje dienoraštyje rašė: *mes klausėme – kodėl Dievas leidžia šituos žiaurumus, bet kai baigsis karas, Jis pirmas paklaus žmogų, priskirdamas atsakomybę už šiuos žiaurumus.* Iš tikrųjų – žmogus išsikasa sau duobę, ir sukilti prieš žmogų, visada reiškia sukilti prieš Dievą. Ir **kas sukiyla prieš Dievą, krenta.** Dievas nėra nesantis, bet esantis kitokiu būdu. Kad suvoktume tai geriau, reikia Jo malonės ir tylos.

Kaip girdėjome Evangelijoje, Jėzus pirmiausia lipa į kalną melstis. Malda – tai Jėzaus, bet ji gali tapti visų. Ji tampa išipareigojimu istorijai, kad rastume teisingą sprendimą. Antrają Dievo tylos mintį pateikia evangelistas, sakydamas, kad baigiantis nakčiai, Kristus ateina pas mokinius. Naktis – tai tamsumas, simbolizuojantis teisingumo ir vertybių nebuvimą. Kaip tik naktį ir ateina Kristus. Tai skelbimas naujosios aušros,

naujosios dienos. Ir dar eina vandeniui, reiškia, ne tokiu būdu, koku laukiama, koku įprasta, kai širdyje naktis, bet neįprastiniu, žmogiškai nepaaiškinamu būdu ateina. Mes, žmonės, norėtume Dievui nurodyti, kaip ir kada būtina įsikišti, bet Jis yra skirtingas negu mes, Jo mintys yra ne mūsų mintys, ir Jo keliai – ne mūsų keliai. Negalime Dievo pritaikyti mūsų planams, mūsų idėjoms, – Jį nudievinome.

Žmogus gali tik atsiverti ir priartėti prie Dievo aukštumo. Tik ne bandyti Dievą palenkti savo idėjoms, bet įžengti į Dievo planus. Ir trečia mintis apie Dievo tylą – **kodėl turime laukti, kad Jis prakalbėtų?**

Petras supranta, kad žmogui reikia imtis iniciatyvos, norint sekti Jėzų, mokytis veikti skirtingu būdu. Ir tai pagirtinas troškimas, kurį Jėzus vertina ir sako: **ateik**. Tikintieji turėtų gyventi Dievo logika, palikti žmogiškąją žemę. Iš tiesų, **Petras pradeda skęsti**, bet šiuo keliu reikia žengti, visuomet atsimenant, kad Jėzus yra ištiesęs ranką, pasiruošęs išgelbėti. Pasiruošęs mus sučiupti mūsų neviltyje ir baimėje, mus priglausti prie savo mylinčios dieviškos širdies. **Vaikščioti vandeniui – reiškia, nebijoti sunkumo, abejonių rizikos, nebijoti pavojų ir viską nugalėti Dievo mentalitetu.** Iš Kristaus kyla drąsa, naikinanti mūsų baimes. Kiek daug baimių, kiek daug abejonių! Ir mus užpuola, užpuola nenumatytos audros, užpuola įvairūs gundymai. Ir turbūt todėl, kad esame tikintieji, paslapčiomis visi laukiame privilegijų. Bet taip nėra. Nė vieno Dievas nedispensuoja nuo gyvenimo sunkumų, nuo trapumo, rizikos. Juk tik taip einame į išganymą.

Evangelistas lyg ir skundžiasi, kad audros metu valtyje nėra Jėzaus. Tuo metu, kai gresia pavojus gyvybei, Jo nėra. Ar taip dažnai atsitinka? Popiežius viename laiške rašo: **mums atrodo, kad Viešpats nuolat vėluoja.** Pagal mūsų tvarkaraštį Jis vėluoja net daug minučių, bet iš tiesų Jis niekada nevėluoja.

Apaštalai pastebi, kad vandens paviršiumi **kažkas eina**. Koks išgąstis, siaubas juos apima!

Apaštalai pagalvoja apie viską, tik ne apie Viešpatį. Patiria tą patį, kas vėliau atsitiko ir Emauso mokiniams – nepažinę Jėzaus, išsigandę pradėjo šaukti, manydami, kad tai šmėkla. **Kai širdyje vyrauja tamsuma, aplinkiniai nesupranta**, atmeta ar net persekioja, tada net ir Viešpats gali atrodyti šmėkla, kažkas pranykstančio, tolimo, tuščio. Baimės prislėgtas žmogus nuo visko norėtų pabėgti, ir tik šauktis savo bejėgiškoje desperatiškoje neviltyje „tai šmėkla!“, kaip šaukė apaštalai. Ir šaukė iš baimės tie, kurie neseniai dalyvavo stebuklingame duonos padauginime, patys ką tik buvę liudytojai ir nuostabios dovanos dalintojai, tačiau, susitikę su šiuo sunkumu, apaštalai pasidarė žmonėmis, lygiai taip pat pažeidžiami, tokie su savo silpnybėmis ir savo baimėmis. Jie, Kristaus išrinktieji apaštalai, nepažįsta savo Mokytojo ir netgi išgirdę drąsinantį Kristaus žodį, tesugeba pralemti „**jei**“ – savo sąlygą uždeda, kuri yra prielaida naujoms abejonėms ir baimėms. Ar ši scena dažnai nesikartoja ir mūsų gyvenime?

Dievas yra šalia, o mes šaukiame, kadangi nepatiriame Jo rankos galybės, nesuprantame gėrio, kurį Jis nori mums padovanoti. Kiek kartų Dievą iš savo gyvenimo išbraukiame, Jį padarome šmėkla, stabu, o šmėklas, stabus paverčiame Dievu, tada keliaklupsčiaujame. Kiek kartų sakome, kad tai, kas mums patinka, kas pataikauja mūsų egoizmui, yra Dievo valia, o tai būna tiesiog prieš Dievo valią. **Mes Jo valios nenorime pripažinti, kad jos nereikėtų vykdyti**. Bet, kaip pastebi evangelistas Matas, Jėzus apaštalus padrąsina: „Drąsos! Tai aš. Nebijokite!“ (Mt 14, 27). Jėzus nuolat nugali mūsų baimę. Kiekvienas krikščionis yra pašauktas tikėjimo vardu nugalėti baimę. Žinoma, patys vieni nieko negalėsime, bet viską galime Tame, kuris mus stiprina. Sunku atsiversti į tikėjimą, todėl kenčiame savas

baimės. Ir toliau esame **prisirišę** prie mūsų baimės priežasties – **prie tikėjimo trūkumo. Baimės šaknys – tikėjimo trūkumas.**

Iš tikrųjų, Petras tartum bandydamas Viešpatį, prašė: „Jei čia tu, liepk man ateiti pas tavo vandeniu“ (Mt 14, 28). Tai absurdiškas Petro prašymas. Tai prašymas, kilęs iš baimės ir abejonių, ieškantis sprendimo įnoriuose. Ne taip reikia kalbėti su Dievu. O kiek mūsų maldų yra vien tik **pretenzijos** ir niekada nebūna laisvu, nuoširdžiu atsidavimu, prašymu vieno, ko labiausiai reikia – **teesie Tavo valia.**

Jėzus priima Petro iššūkį, ir Petras eina vandeniu. Eidamas vandeniu, nebebijo vandens šėlsmo, pasijautė esąs vandens nugalėtojas. O žinot, kokia baisi yra vandens stichija, kiek šiomet jau nuskendo Lietuvoje, nes nuskęsta tie, kurie moka plaukti ir kurie nori nugalėti šias stichijas, bet matome, kad viskas baigiasi mirtimi. Apaštalas Petras eina vandeniu – ši scena išreiškia tuos malonės momentus, kuriuos visi išgyvename, dažnai be savo nuopelnų, įveikus įvairius sunkumus. Tai momentai, kuriais, atrodo, pirštu prisiliečiame prie dangaus. Visos audros atrodytų lyg tolumoje, kurios mūsų nepasieks, lyg slogus košmaras, kurį reikia užmiršti. Pasijaučiame esą galutiniai nugalėtojai, galiūnai, kuriems nebereikia Viešpaties ir nuo Jo žvilgsnio, nuo Jo akių nukreipiame žvilgsnį į save, ir tuomet vėl išsigąstame.

Kai tik nukreipiame žvilgsnį nuo Mokytojo, vėl iš naujo pradedame skęsti. Nebėra maldos gyvenime, nebėra aukos dvasios gyvenime – tada žmogus pradeda skęsti. Vaikščioja puikybės iškelta galva, o iš tikrųjų – skęsta. Ir tuomet dažnai mūsų puikybė neleidžia mums ištarti nuostabių nuolankumo žodžių, kuriuos ištarė Petras: „**Viešpatie, gelbėk mane!**“ (Mt 14, 30).

Šiandien nuolankiai turiu tarti tuos pačius žodžius. Jis suprato, kad Viešpats yra ištiesęs gelbstinčią ranką. Petras susvyruoja. Tai vargšo žmogaus būseną. Kai tik ateina sunkumai, kai

tik žmogų galutinai viskas prislegia, tada apipuola nelaimės, daug priešų, ir viskas tada žmogų gramzdina į dugną. Tokioje situacijoje, gerai atmintime, **žmogus niekuomet neturi teisės daryti svarbaus sprendimo**. Reikia tiesti ranką į Viešpatį, kaip darė Petras ir nuolankiai sakyti: „Viešpatie, gelbėk mane!”.

Savo tikėjime būk ištikimas iki mirties!

...Vienoje **anglų pasakoje** paslaptinga moteriškė padovanojusi **Edinghallo riteriui krištolinę taurę**, ant kurios buvo užrašas: „**Jei kada ši taurė suduš, suduš ir Edinghallo laimė**”.

Riteris rūpestingai suvyniojo taurę į šilkinį audeklą ir padėjo saugioje vietoje. Ir taip ta krištolinė taurė ilgus metus ten stovėjo. Vaikų vaikai ją gerbė ir rūpestingai saugojo. Kartą vienas jaunas riteris, kilęs iš Edinghallo, surengė didžiulę puotą. Į ją atvyko drąsus lėbautojas, ieškodamas, kur slypi Edinghallo laimės paslaptis. Edinghalle visur matė laimę – laimę namuose, laimę laukuose, laimę kare, laimę taikios kasdienybės gyvenime.

Jaunasis Edinghallo riteris suabejojo: **ar gali šita laimė sudužti, kaip krištolas?** Tuo jis visai nenorėjo tikėti. Jis įsako atnešti paslaptinę taurę. Taurės nešėjas išbalavo, nes toks darbas jam atrodė per daug akiplėšiškas, tai nusižengimas savo protėviams. Nenoromis jis paima tą seniai saugomą taurę, pripila vyno ir drebančiom rankom paduoda ją riteriui. Šis iškelia ją ir drąsiai šaukia lėbautojui: „Sudaužkime taures, pažiūrėsim, ar yra laimė Edinghallo gyventojams”.

Ir kai tik taurės susilietė, ji skambėdama skilo į dvi dalis. Skilo pusiau ir riterių rūmai, salė ir visa Edinghallo pilis. Pasirodė ugnis, užpuolė priešai ir sunaikino visą Edinghallo grožį bei laimę.

Kitą dieną taurininkas, vaikščiodamas po pilies griuvėsius, surado žuvusį savo jaunąjį riterį, kuris rankoje tebelaiškė sudužusios taurės šukę.

Ir mes kiekvienas turime tą laimingąją taurę – tai savo

tikėjimą. Tą tikėjimą turėjo mūsų tėvai ir tėvų tėvai. Jie jį gerbė, brangino ir gynė. Tikėjimas neša tautai garbę ir stiprybę. Auginkime tad ir mes tikėjimą savo širdyse, žinodami, kad jo netekę, neteksime ir brangiausio turto pasaulyje.

...Kada šv. Petras iš Veronos 1526 metais buvo nukankintas, paskutinis žodis jo lūpose buvo „**tikiu**“. Ir kada jau nebegalėjo kalbėti, pirštą pavilgęs savo kraujyje, ant sienos savo krauju užrašė: „Tikiu!“

Kaip tikrasis misionierius, Šventasis Tėvas aiškino **Kazachstano jaunimui**: „Mieli bičiuliai, jūs jaučiate, kad jokia žemiška tikrovė negali jūsų visiškai patenkinti. Jūs suprantate, kad atsivėrimo pasauliui nepakanka numalšinti gyvenimo troškimui ir kad laisvė bei taika gali ateiti tik iš kito, kuris yra be galo didesnis už jus, nors Jis - arti jūsų... Mokykitės tyloje įsiklausyti į balsą Dievo, kuris kalba kiekvieno žmogaus širdies gelmėje. Kurkite gyvenimą, remdamiesi tikrais ir tvirtais pamatais, nebijokite išpareigojimo ir aukos, kurie šiandien reikalauja didelių pastangų, bet laiduoja rytdienos laimėjimus... Duokite savo širdžiai reikalingų gyvybinių resursų, leiskite Dievui įeiti į jūsų gyvenimą: tada jūsų gyvenimas nušvis Jo dieviškąja šviesa“.

Homilijoje Jonas Paulius II dar kartą priminė Kazachstano katalikų sovietmečiu patirtas kančias. „Savo širdyje ir sie-loje aš išgyvenu neapsakomus išbandymus tų, kurie kentėjo ne tik fizinę tremtį ir kalinimą, bet ir viešą pajuoką bei prievartą dėl to, kad neatsisakė tikėjimo, - kalbėjo Popiežius. – Šioje Eucharistijos aukoje aš prisimenu juos visus su padėka ir meile. Iš jų kentėjimų vienybėje su Kristaus kryžiumi sužydėjo mūsų krikščioniškos bendruomenės naujas gyvenimas“.

Popiežius Jonas Paulius II priminė, kad, prieš tampant Evangelijos skelbėjais, „mums reikia tapti patikimais liudytojais“. Jis pabrėžė poreikį „kiekvienam Kristaus mokiniui **būti pasaulio šviesa ir žemės druska**. Iš tikrųjų, šis poreikis yra dar

svarbesnis dėl tų dvasinių griuvėsių, kuriuos paliko buvęs prievartinis ateizmas, ir šiandien pavojų keliančio hedonizmo bei komunizmo... Bažnyčia nenori kitiems primesti savo tikėjimo. Tačiau aišku, kad tai neatleidžia Viešpaties mokinių nuo didžiosios dovanos, kurią jie priėmė – **gyvenimo Kristuje skelbi-mo kitiems**".

Šiandienos Evangelijos pasakojime simboliška ir tai, kad jis prasideda Jėzaus atsiskyrimu nuo apaštalų; pastarieji tiesiog prispiriami sėstis į valtį ir plaukti kitapus ežero, nepaisant besiartinančios nakties. Jėzus pasilieka vienas ir meldžiasi. Evangelija pabrėžia didelį atstumą tarp Jo ir mokinių valtys. Be abejonės, **tai užuomina į apleidimą, kurį patiria Bažnyčia**. Audra, naktis (ketvirtoji sargyba trukdavo nuo 3 iki 6 val. ryto), maža, bangų mėtoma valtis taip pat atspindi ankstyvosios krikščionių bendruomenės patirtį. Net tikėdama ir išpažindama Dievo veikimą pasaulyje, **Bažnyčia nėra apsaugota nei nuo audrų, nei nuo išpūdžio, kad Viešpats yra „toli, toli"**.

Ko gero, pati reikšmingiausia šio Evangelijos pasakojimo mintis atsiskleidžia, palyginus abu gretimus stebuklus – **duonos padauginimą ir nakties įvykius**. Apaštalų būrelis sąmoningai įstumiamas į kritišką situaciją (**alkis, naktis, audra**), **kad pavojaus valandą gimtų pasitikėjimas Viešpaties pažadu: „Aš esu su jumis, nebijokite!"** Iš stebuklų pasaulio krikščionių bendruomenė raginama pereiti į tikėjimo sritį. Nuo šiol Mato Evangelijos puslapiuose Jėzus jau nebebus keliaujantis mokytojas, pagarsėjęs stebukladarys, minios stabas – toks vaidmuo daugiau nebeatitinka Tėvo valios. Jėzus atsigręš į savo mokinius. Jų tikėjimas, susidūręs su gyvenimo tikrove, turi augti ir keistis. Dėl to stokojant maisto buvo pasakyta: „Jūs duokite jiems valgyti" (Mt 14, 16). Dėl to Petrui liepiama: „**Eik!**"

Petras – silpno žmogaus pavyzdys. Ar iš jo tikima išauginti „uolą?" Čia evangelistas Matas stengiasi parodyti, kad **įtam-**

pa tarp tikėjimo ir abejonės niekada neišnyks. Tačiau savo silpnume, savo mažatikystėje krikščionis turės atrasti drąsos ir išpažinti: „Tu esi Dievo Sūnus”.

Nors iškilmingai giedame „Petro laivas plauks kaip plaukės”, kažin ar mūsų buvimas Bažnyčioje ir su Bažnyčia nėra panašesnis į rizikos kupiną kelionę mažoje Galilėjos žvejų valtyje. Per ketvirtosios sargybos tamsą, per neramius žemės vandenį Viešpaties pagalba atsirita bangomis net pačiu keisčiausiu būdu.

Garsus rusų rašytojas grafas **Levas Tolstojus** veikale „**Išpažintis**” pasisako, kaip jį vargindavo svarbiausieji gyvenimo klausimai. Skaitydamas Tolstojaus raštus, žmogus pats pradeda drauge su autoriumi kankintis. Rašytojo gyvenime būdavo tokių laikotarpių, kada jis kas valandą keldavo tuos klausimus. Net didžiausio gerbūvio metu Tolstojui staiga kildavo klausimas: „O kas iš viso to? Ar nepaskėsiu gyvenimo malonumų bangoje?” Nesugebėdamas į tai atsakyti, jis pasidarydavo niūrus ir net imdavo galvoti apie savižudybę. Tik priėjus prie tiesos, kad „viską tvarko Dievas”, Tolstojuje viskas atbusdavo naujam gyvenimui ir džiaugsmui - kaip pavasary gamta, pasirodžius saulei.

Teisingai sako šv. Teresė: „Kas Dievą turi, tam negali nieko stigti – vieno Dievo užtenka”.

Mes turime labiau pamėgti tylą ir vieatvę. Per daug aktyvūs ir per daug šaunūs žmonės neišgelbės pasaulio. Taip pat ir organizacijos, kad ir kaip jos būtų reikalingos, to nepadarys. Tačiau pasaulį keičia tos tylios, pamaldžios, besiaukojančios sielos, kurios slapčia, vienateviškai meldžiasi ir aukojasi. Iš jų teka galingos malonių srovės ir plaukia į pasaulį (plg. Jn 7, 38). Daugelis garsiai kalbančių žmonių dažnai yra tik kanalai, kurie Tau, Viešpatie, reikalingi tam, kad malonės galėtų plaukti žmonėms. Tikėjimas atsiranda klausant. O ko klausyti, jei nieks nesako pamokslo? Bet juk negali sakyti pamokslo tas, kuris nėra

siųstas (plg. Rom 10, 14). Būti kanalu – nedaug. Būti šaltiniu – tai viskas.

Viešpatie, apsaugok mus nuo rėksnių, nuo per didelių veikėjų. Duok mums daugiau tylių, maldingų, pasiaukojusių sielų. Viešpatie, juk tai jos - geriausi „darbininkai” Tavo vyruogyne. Jų reikia melsti.

Ketvirtadienį minėjome žydaitės **Editos Štein, Europos globėjos šventę**. Jos gyvenimo aprašymuose skaitome: „Atsi- gręždama atgal į savo gyvenimą, Edita Štein išsako mintį: „**Ko nebuvo mano planuose, buvo Dievo planuose**”. Tik pasiekus vidinio gyvenimo viršūnę, galima padaryti tokią išvadą. Žinodami šio gyvenimo kelią pasiaukojančios mirties link, lenkiamo galvas prieš šiuose žodžiuose spindinčią šviesą.

Kaip naujos dienos saulė, ankstyvą rytmetį skelbianti save, skleisdama vis daugiau šviesos, ir pamažu priverčianti dangų suspindėti ryto žara, kad galiausiai pati taptų matoma ir siųstų į žemę savo spindulius, taip Europos gyvenime pirmuoju ryto šviesuliu sužiba Editos Štein asmenybė, kada nors lyg saulė skleisianti į žemę savo šviesą.

Toje nuoširdžiai ieškančioje Editos Štein dvasioje ir atsidavusioje jos širdies meilėje regimai suspindi tiesos aušra. Ji daugeliui kančiose tampa tuo gelbstinčiu Gelbėtoju, kuri kaip Kristus ne vienam ištisia ranką, kad nepaskęstų gyvenimo vandenyse, pripildytuose nuodėmių.

Petras įtikėjo, kai Viešpats jam ištiesė savo gelbstinčią ranką. Į šį tikėjimą mus visus kviečia šios dienos Evangelija. Reikia su Kristumi nugalėti baimę ir drauge su apaštalais išpažinti: „**Tikrai Tu Dievo Sūnus!**” (Mt 14, 32).

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 08 11

KANČIA IR PASITIKĖJIMAS

XX eilinis sekmadienis.

Mt 15, 21-28

Vienas žymus rašytojas skaito popiežių gyvenimo istorijas. Čia vienas popiežius vadinamas „liepsnojančia ugnimi“, kitas - „nepajudinamu tikėjimu“, trečias - „gėlių gėlė“. O kaip mane istorija pavadins? – staiga savęs klausia rašytojas. Gal ištisa nuodėmių virtinė? Ir jis susimąsto.

Šiandien susimąstykime ir kiekvienas savęs paklauskime. Ateis diena kai ir mes būsime praeities žmonės. Kuo tada kiti mane pavadins? Ar nepajudinamo tikėjimo liudytoju, ar šviesos nešėju, ar nuodėmių kurstytoju? O gal pabėgusiu iš kovos lauko dezertyru? Jėzus ir mums nori priminti: „**Pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį**“ (Jn 16, 35).

Šio sekmadienio Evangelija pasakoja, kaip iš Genezerto srities Jėzus leidžiasi į vakarus ir pasiekia **Finikiją**, Tyro ir Sidono sritį, kad ten, nežinomas, ramiai galėtų praleisti laiką, ilsėdamasis ir mokydamas apaštalus (plg. Mk 7, 24-30).

Tačiau gandas apie Jėzų buvo pasiekęs ir Feinikiją: viena **kananietė** moteris, atėjusi karštai maldavo, kad pagydytų jos dukrą. Kananiečiai buvo senieji Palestinos gyventojai. Žydų išstumti, kai kurie jų iš Galilėjos persikėlė gyventi į Finikiją. Moteris, nors buvo pagonė, išpažįsta Jėzų Mesiją, tiki į Jo dievišką galią ir prašo pagydyti jos dukrelę. Jėzus visiškai nekreipia dėmesio į moterį ir jos maldavimus. Bet įkyrus moters mal-

davimas jaudino ir erzino apaštalus. Todėl jie ir prašė Mokytoją, kad ją išklaustų ir leistų jai laimingai sugrįžti į namus (plg Mt 18, 27; Lk 14, 14).

Jėzus visų pirma atėjo, kad gelbėtų Izraelio namų vaikus; kad pirmoje eilėje jiems skelbtų išganymo Evangeliją. Ir savo mokiniams Jis buvo įsakęs (plg. Mt 10, 5) eiti ir apaštalauti tik pas žydus. Tik kai žydai pasirodė **neištikimi, priešiški ir neverti**, tada Jėzus leido ir siuntė mokinius eiti į visus pasaulio kraštus ir skelbti visiems išganymo Naujieną (plg. Mt 28, 19).

Kananietė moteris tiki, kad Jėzus yra Dievo Siųstasis. Priartinusį prie Jėzaus, ji suklumpa prieš Jį ir rytietišku papročiu išreiškia Jam pagarbą. Po to prašymo, pagydyti jos sergančią dukrą. Jėzus į moteriškę prabyla šiurkštokai, bet realiai. Žydai buvo įpratę pagonis vadinti „**netikinčiais šunimis**“. Šiurkštūs, nors žydų ir pagonių santykiuose įprasti žodžiai, moteriškai buvo tikras **tikėjimo išbandymas**; ir ji parodė, kad jos tikėjimo būta labai didelio. Atsiliepdama moteris nuolankiai pripažįsta, kad Jėzus sakąs tiesą, bet drauge ir švelniai primena, jog, nors niekas nemeta nuo stalo duonos šunims, o vis dėl to šuneliai sukasi aplink stalą, laukdami galėsį rasti vieną kitą trupinėlį, nukritusį nuo stalo, ir juo pasimaitinti.

Moteris pripažįsta, kad Jėzus atėjo gelbėti pražuvusių Izraelio namų vaikų, bet drauge ji tiki, kad ir pagonims gali tekti vienas kitas trupinėlis išganymo malonių, nukritęs nuo Evangelijos stalo. Ji tiki, kad Jėzus vieną kitą malonę galės suteikti ir pagonims. Moters tikėjimas nustebina Jėzų, ir Jis patenkina jos prašymą: pagydo jos dukrelę.

Tikėjime yra daugybė klausimų, kuriuos privačiai sau reikia kuklieji ir padūkėliai: „**Ar tikėjimas, kuris mus padaro tvirtus, nėra tam tikro turto rūšis?**“ – Ne, **tikėjimas yra tikėjimas KITU**. Tikėdami suprantame, kad tai Dievas veikia per mūsų menkumą. Juo labiau tikėsime Dievu, tuo labiau jausime savo

menkumą. Niekas Dievo nepažįsta, neprisipažindamas, kad yra vargšas ir nusidėjėlis, nevertas kaip ši kananietė.

Be abejo, labai mielai pasinaudotume Dievu, kad patys praturtėtume, bet Dievas dosnus būna tik vargšams. Pats apaštalas Paulius meldėsi, kad tikėjimas jame virstų turtu: „Taigi, kad aš neišpuikčiau, man duotas dyglys kūne, šėtono pasiuntinys, kad mane smūgiuotų ir neišpuikčiau. Todėl aš jau tris kartus maldavau Viešpatį, kad atitolintų jį nuo manęs. Bet man atsakė: „Gana tau mano malonės, nes mano galybė geriausiai pasireiškia silpnume” (2 Kor 12, 7-9).

Taip pat ir **viltis nėra turtas**. Jūs viliatės Dievu, o ne savo pačių viltimi. Jūs pasitikite tuo, į kurį kreipiatės, o ne tuo, ko iš jo prašote.

„Bet jeigu aš pats savo viltimi abejoju, kaip galiu ją perduoti kitiems?” – Aišku, jūs turite pasitikėti Dievu ir viltis tik Juo, o ne formomis, priemonėmis, terminais, kuriais, jūsų nuomone, jūsų viltys bus įgyvendintos. „Spes contra spes” – **tikėtis, nesant pagrindo tikėtis**.

Kristus pats prašė Dievo to, ko neturėjo būti. Dievas apvilia mūsų vylimąsi, kad atvertų mus Jo vilčiai. Reikia visada melstis ir pasitikėti Dievu. Bet jūs būsite išklaudyti kitaip, negu tikėtės. Kristus meldėsi: „**Jeigu įmanoma, teaplenkia mane ši taurė...**” (Mt 26, 39). **Ir buvo išklaudytas: gavo jėgų ją išgerti!**

Laiške žydams parašyta: „Jis savo kūno dienomis siuntė prašymus bei maldavimus su balsiu šauksmu ir ašaromis į tą, kuris jį galėjo išgelbėti nuo mirties, ir buvo išklaudytas dėl savo pagarbumo. Būdamas Sūnus, jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo” (Žyd 5, 7-8).

Tikėjime galioja tas pats: „Stipriai tikiu Dievu”, tai reiškia: „Esu tikras, kad Jį sutikau. Gera žinau, kad Jis rūpinasi manimi ir veikia manyje. Esu tuo tikras, bet tikėjimo formomis visada abejoju”.

Tai reiškia, ką gerai suprantu, turiu vis geriau suprasti. Savo tikėjimo dalykų niekada tikrai neišmoksime. Kyla neišsemiamas klausimas: kaip gali žinoti, kad Dievas yra gyvas? Kaip gali žinoti, kad Jis yra Meilė? Kaip žinoti, kad Jis yra Asmuo, ne idėja?

Pirma. Reikia pajusti **Dievo reikalingumą** ir žinoti, kad Jo tiesa yra Kažkas (Asmuo), o ne kas nors. Turite prašyti, kad jums ištiestų ranką, kad jums apsireikštų, nes Dievas nėra užkariaujamas. Jis atsiduoda ir apsireiškia taip, kaip Jis pats nori. „Štai aš Viešpaties tarnaitė“ – tai būtinas nusiteikimas.

Antra. Yra gerų Dievo buvimo įrodymų, bet jie labai pavojingi, nes netikinčiuosius nuveda racionalumo kryptimi, ir logiškai įrodote, kad Dievas turi būti.

Trečia. Dievas yra ir Jis man kalbėjo. Šventyklos komisijos komisaras nutarė suimti Kristų ir nusiuntė du policininkus. Kristus kaip tik tuo metu kalbėjo miniai. Policininkai sustoję klausėsi, galbūt bijodami sukelti maištą, jeigu jį pertrauktų, o gal tik iš žmogiško smalsumo. Dar paklausė, paskui susižvalgė ir grįžo į komisariatą. Vyresnieji klausė: „**Kur Jis? Ar Jo nematėte?**“ - „Matėme!“ - „Kodėl nesusėmėte?“ Tyla. „Ar kilo neramumai?“ - „Ar minia...“ - „Nieko.“ – Tai kodėl nesusėmėte?“ - „**Dar niekas taip nekalbėjo kaip tas žmogus!**“

Tie vyrai labai rizikavo savo laisve, karjera, gal net gyvybe bei sena religija, nes Dievas padarė jiems išpūdį. **Kitokio Dievo įrodymo man nėra!** Tai ĮSPŪDIS, kad niekas taip nėra kalbėjęs kaip tas Žmogus. Norėčiau pasakyti, kad mes visi labai gerai žinome, kas yra Dievas. Gerai, labai gerai žinome. Daug kas nori, kad tik Jis nekalbėtų... Modernus pasaulis, anot **Bernanoso**, nuolat priešinasi kiekvienai vidinio gyvenimo apraiškai dėl to, kad jis įtemptai stebi Dievą ir daro visa, kad tik Jo negirdėtų. Manau, kad ateistai Jį geriau girdi negu krikščionys, nes krikščionys, nors ir atrodo, kad nori Jo klausyti, bet nesiklauso.

Manau, kad kiekvienas mūsų yra **susitikęs su Kristumi**,

kaip Petras, kaip Paulius, kaip Magdalena, kaip kananietė ir kiti. Manau, kad Jis kalba kiekvienam žmogui. „Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į šį pasaulį” (Jn 1, 9). „Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso” (Jn 18, 37). „Kas iš Dievo yra, tas Dievo žodžių klauso” (Jn 8, 47).

Kristaus laikais visi, kurie prie Jo artinosi, gerai žinojo, kas Jis yra. Nuo Jo nueidavo geresni ar blogesni, negu buvo atėję. Blogesni, jeigu Jį atmetė, geresni, jeigu priėmė. Nepaprastas susijaudinimas apimdavo kūrinį, prisiartinusį prie Kūrėjo. Kurie iš Dievo, tie išgirdavo Dievo Žodžio aidą: „**Manosios avys klauso mano balso ir jos seka paskui mane**” (Jn 10, 3). „Argi mūsų širdys nebuvo užsidegusios, kai jis kelyje mums kalbėjo ir atvėrė Raštų prasmę” (Lk 24, 32)?

Jų širdis užplūdo toks begalinis džiaugsmas, ramybės jausmas, kokio jie niekada nebuvo patyrę. Jie **žinojo, kad tik Dievas gali taip kalbėti, tik Dievas gali taip mylėti, tik Dievas gali taip atleisti.** Turėtume visą Evangeliją dar kartą perskaityti, nes už ar prieš Kristų apsisprendžiama pagal tam tikrą išpūdį, kurį pajunta širdis, taip buvo ir visada taip bus lemiama, nes pagal Jį reikia gyventi.

Jūs su tuo nesutinkate ir sakote: „Tad jūs sprendžiate pagal išpūdžius. Jūsų tikėjimas remiasi jausmais”. Atsakau: „Iš ko jūs Dievą pažinsite ir, žiūrėkite, kad Jis pajuntamas net Jo nepažįstant, jeigu kananietė dar prieš Dievo apreiškimą jau žinojo, su kuo turi reikalą! Tad iš ko Dievą pažinsime, jei ne iš to, kad Jis yra visai kitas. Kad **judina mummyse tas gelmes, kurių niekas kitas negalėtų sujudinti**”.

Kiekvienam iš mūsų Dievas vienokia ar kitokia proga kalba, ir visas skirtumas tarp mūsų ir Šventųjų yra tas, kad Šventieji kreipė į tai dėmesį ir išpūdžius, kuriuos Dievas padarė jų širdžiai, priėmė ir saugojo. Jie laikėsi jų tvirtai, o mes juos pamiršome – tai ir viskas. Mes leidžiame jiems praeiti. Visai ne-

kreipiamė į juos dėmesio. Čia ir atsiskleidžia žmogaus laisvė Dievo atžvilgiu.

Jėzus čia kaip tik ir kalba apie žmones, kurie neturi jokio noro išsilaisvinti iš nuodėmės vergijos. Susitaikę su ydomis ir nuodėme, jie taip nusmuko, kad tvirtai laikosi įsikibę į blogį ir nė už ką nenori su juo išsiskirti. Kristaus tarnai neturi kreipti jokio dėmesio į tuos, kurie niekina Evangeliją arba juokiasi iš Jos. Tačiau Gelbėtojas niekada nepraeina pro sielą, pasiruošusią priimti brangiąsias dangaus tiesas, nors ta siela ir būtų labai puolusi. **Muitininkams ir nusidėjėliams Jo žodžiai buvo naujo gyvenimo pradžia. Marija Magdalena,** iš kurios Jis išvarė septynis demonus, paskutinė paliko Jėzaus kapą ir pirmoji pasveikino Jį po prisikėlimo. **Saulius Tarsietis,** vienas iš pikčiausių Evangelijos priešų, tapo Pauliumi, vienu iš ištikimiausių Kristaus tarnų. Po neapykanta ir panieka, po nuodėme ir nusikaltimu gali slypėti siela, kurią Jėzaus malonė nori išgelbėti ir padaryti brangakmeniu Gelbėtojo karūnoje. Ir kanaanietė prašo Viešpatį to, ką Jis padarė Marijai Magdalenai. Ir ji pajuto tai, ką jautė tie kariai, kurie buvo siųsti suimti Jėzaus.

Štai ką apie tai pats apaštalas Paulius sako laiške romiečiams: „**Juk Dievo malonės dovanos ir pašaukimas – neatšaukiami**” (Rom 11, 29).

Dievas kviečia šiandien. Jis kvies žmones tol, kol bus malonės laikas. Dievas tai daro todėl, kad mus myli visa širdimi. Tačiau, nors žmonės girdi, kad yra kviečiami, slepiasi nuo Dievo. Daugelis jaunystėje yra girdėję Dievo kvietimą, tačiau rimtai į tai nežiūrėjo. Vėliau gyvenime jie galbūt gailisi ir klausia: **ar aš neišnaudojau savo galimybės? Ar dabar jau per vėlu?**

Dievas neatšaukia savo malonės dovanų ir pašaukimo. Jie tebegalioja. Jėzus ateina pas tave taip pat realiai, kaip ateidavo pas žmones tada, kai gyveno šioje žemėje. Jis tebekviečia vargšus ir turtuolius, nusidėjėlius ir „teisiuosius“, jaunos ir se-

nus imti kryžių ir sekti paskui Jį. Tu Jo nematai, tačiau Jis stovi priešais tave. Jis žvelgia į tavo sielos gelmes. Jis pažįsta tave. Jis žino, koks nuodėmingas, netyras ir silpnas tu esi. **Jis žino, kurie pančiai ir kilpos tave laiko surišę. Nepaisydamas to, Jis myli tave taip stipriai, kad nori laimėti tave visą, kad tavo širdis priklausytų Jam per amžius.**

Todėl Jis vėl kviečia tave ir tiesia savo rankas. Mokytojas iš Nazareto pasitinka tave kelyje ir švelniai sako: „Sek paskui mane!“ Šįkart turi nepraleisti progos. Pasakyti Jam „ne“, vadinasi, nepaklusti Jam, tave šaukiančiam. Jėzus kviečia tave nutraukti ryšius su senuoju, pasaulietišku gyvenimo būdu, savamoksliu religingumu, savanaudiškumu ir **atiduoti savo gyvenimo vairą į Jo rankas. Sek paskui Jėzų!**

Leisk Jam nuimti visus tave saistančius pančius. Leisk Jam išlaisvinti tave. Melsk, kad Jis padarytų tai dabar. Ateis diena, kai Dievo žinia apie išgelbėjimą nebebus skelbiama. Tada niekada daugiau nebegirdėsi kvietimo. Šiandien dar gali melstis: „Aš įsileidžiu Tave į savo gyvenimą, mano Viešpatie, su visomis Tavo malonės dovanomis”.

...Daktarė Birutė Žemaitytė knygoje „Palydėsiu į Tėvo Namus” aprašo vienos šeimos istoriją: „Skubi, bėgi, šluostai ašaras ir ne kartą pareini apkartusia širdimi. Kas ją slegia? **Žmonių kančia ir vargas.** O jų Golgotoje taip maža gali padėti, padaryti! Atiduotum jiems širdį, laiką – viską, ką turi, bet tai būtų tik menkutis trupinėlis palyginti su milžinišku kančios kalnu.

Štai vargo gelmė.

Butas dviejų kambarėlių. Juose gyvena penki žmonės. Vaizdas įėjus: viename kambaryje guli **dukra**, kuriai pernai lūžo stuburas kaklo dalyje. Būklė buvo kritiška. Ilgai vargo, nes prie traumos prisidėjo įvairios kitos ligos. Praėjo pusė metų. Sveikata pamažu gėrėjo, pradėjo vaikščioti. Į metų galą net ėmė dirbti valytoja: reikia pragyventi. Bet... vėl nelaimė. Žie-

mą paslydo gatvėje, ir vėl lūžo stuburas juosmens srityje. Guli vargšė jau mėnuo ant lentos ir kenčia.

Antrame kambaryje guli tikra **kankinė**, atperkanti pasaulio nuodėmes. **Ji ant patalo jau 30 metų**. Paralyžiuota, ją vargina labai išsiplėtusi Parkinsono liga. Išsekusi, odos aptempti kaulai, plaštakos susuktos, nagai susmigę tiesiog į delnus, kojos išsikraipiusios, visas kūnas dreba. Ji negali nei pasiversti, nei rankų pakelti. Tik pagalvok – 30 metų!

Negana to: ji visus gamtinius reikalus gali atlikti tik lovoje. Kartais ji tokioje būsenoje išguli parą, pusantros – tol, kol gailestingos rankos suteikia pagalbą. Atsiranda pragulų, kurias negailestingai puola mažosios skruzdėlytės...

Nepaisydama šios nuolatinės savo kančios, ši vargšė nuolat meldžiasi ir savo kančias aukoja už kunigus, geradarius, nusi-dėjėlius ir visą pasaulį. Iš jos lūpų neišgirsi skundo žodžių, priekaištų Dievui... **Ji dėkingai priima teikiamas paslaugas, nepavydi sveikiesiems, visų gailisi, už visus kenčia ir meldžiasi.**

Nueina gydytoja jai padėti. Juk tai kenčiantis Kristus, laukiantis pagalbos. (Anksčiau jai padėdavo sesutė – dabar ji ką tik grįžo iš gimdymo skyriaus. Vedė gydytojos sesė vieną kitą moterį, norėjo pažadinti gailestingumą, tačiau veltui...) Kol aptvarkai, pavalgydini ligonę, praeina pusantros valandos.

Ir tai dar ne viskas: **mažoji jų dukrelė – serga širdies reumatu**, jai skauda sąnarius, bet lanko mokyklą ir dar atlieka mamos darbo pusę etato. Kas gi mažąją rūpinsis, jei abi mamos bejėgės?

Tik vėjai ir audros užgrūdina palaukės ažuolą. Bet kaip ir jam reikalinga Saulė – gerų žmonių pagalba.

Čia ir yra tikėjimo išbandymas. O kaip aš elgiuosi sunkume ir skausme? Koks tada mano tikėjimas ir dėkingumas Viešpačiui? Juk kiekvienas, nors ir mažas patarnavimas yra tas, **kanaanietės žodžiais tariant, trupinys, nukritęs nuo Šeimininko**

stalo. Ar negailime jų, kad kiti pasijustų laimingi?

Žmogui reikia tikėjimo ir pasitikėjimo. Kol kalnų šaltinis pasiekia vandenyną, išgriauna ne vieną medį, nušlifuoja ne vieną akmenėlį, o sutikęs kliūtį, padaro ne vieną didesnę ar mažesnę vingį. Bet niekuomet nesustoja veržęsis pirmyn, niekuomet nenurimsta, nes rimtis jį paverstų dvokiančia bala. **Sraunumas – kaip į jį panašus kiekvienas žmogus.** Kilęs iš Dievo ir vėl grįžta pas Dievą. Ir kuo šis grįžimas sraunesnis, tuo sugrįžta skaistesnis, laimingesnis. Nepagailėkime tam vargo ir triūso.

Kaip būtų gera, kad ateinančios kartos apie mus sakytų – tai **neužgesinama ugnis, nesvyruojamas tikėjimas, gėlių gėlė**, nes jie buvo pilni tikėjimo, pasitikėjimo ir meilės. Kaip toji kanaanietė atėjo pilna pasitikėjimo ir tikėjimo, taip išėjo neapvilta dėl savo dukters. Todėl vienas pirklys prieš mirtį atlikęs išpažintį, yra pasakęs: „**Padariau šiandien patį didžiausią biznį**“. Mat visą gyvenimą sėdėjau prie sąskaitų ir prekių, todėl neturėjau laiko skirti Dievui. Sužeistas autoavarijoje pajutau, kad Dievas man surado laiko pagalvoti ir apie kitus dalykus.

Jei Dievas duoda užduotį, duoda ir malonių, bet kiekviena nauja diena ir nauja malonė yra taip pat ir nauja pareiga. Todėl taip bėkime, kad mūsų tikėjimo fakelas degtų ir šviestų kelią pas Tėvą ne tik mums patiems, bet ir kitiems. Čia glūdi gyvenimo prasmės grožis ir amžinybės užmokestis.

Šią kanaanietę vedė nuojauta ir moteris neapsigavo. Mums Dievas davė sąžinę, kaip geriausią nuojautą, klausykime jos.

„Visi skundžiasi atmintimi, bet niekas nesiskundžia protu“ (F.de Lorašfuko). Todėl tikrai šiandien ir tau ramybę atneš amžinosios vertybės. Todėl patikrinkime savo vertybių skalę ir pamatysime, ar teisingai gyvenam.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 08 18

KAS MAN YRA KRISTUS?

XXI eilinis sekmadienis

Mt 16, 13-20

Tiek Senojo Testamento žmogus, tiek šių dienų krikščionis jaučia tą pačią pagundą: **laikyti save pašauktu į išganymą ir niekinti kitą, kurio pažiūros ar papročiai kiti.** Mes esame linkę greitai „nurašyti“ kitus. Šio sekmadienio Dievo žodis sako, kad **Viešpats myli visus žmones.** Atsiprašykime Dievo ir artimo...

Mūsų sekmadieniai ir šventės, **mūsų susibūrimai prie Viešpaties altoriaus, turėtų sukurti iš mūsų vieną šeimą.** Bet taip iš tikrųjų nėra. Dauguma liekame vieni kitiems svetimi, net nepažįstami. Taip yra net ir nedideliame bažnytkaimyje. **Bendras altorius turėtų mus sujungti šiltais, draugiškais ryšiais.** Šilumos turėtume parodyti net ir tiems, kurie neina į bažnyčią: juk visus reikia laimėti Kristui, privalome visiems linkėti Viešpaties malonės. Viena širdis, vienas tikslas, viena mintis – taip turėtų būti krikščionių tarpe.

Šiandien vėl jūs čia: po savaitės darbų, rūpesčių, atostogų džiaugsmų, džiaugdamiesi naujo derliaus vaisiais, švenčiame sekmadienį – Viešpaties dieną. Šiandieną Dievo žodis provokuoja kiekvieną iš mūsų ir dar kartą pateikia taip dažnai keliamus klausimus: **kas iš tikrųjų yra tas Jėzus, apie kurį kalba Šventasis Raštas** – dienos Evangelija ir apie kurį kalbėjome visados?

Šią valandą esame kviečiami dar kartą pažvelgti į Dievo slėpinį, į Jo vietą savo gyvenimo kelionėje, į santykį su Juo, atgaivinti ryšį ir maldos jungtį, o gal net ir nupūsti užmaršties dulkes ir Dievą atrasti iš naujo. Gal iš tiesų ir gerai, kad proga apmąstyti šį klausimą iškyla kaip tik šiuo laikotarpiu, kada jau esame atšventę visus svarbiausius Kristaus gyvenimo įvykius bei slėpinius: Jėzaus gimimą, Jo krikštą, kančią ir prisikėlimą, Šeštinių džiaugsmą, girdėjome Jo stebuklus ir pažinome Jį iš darbų. Gera tai prisiminti, kai kasdieną daugėja vis netikrų pranašų, kurie prisidengę įvairiausiais psichologiniais įrodinėjimais, ar net prisistatydami naujais Dievo siųstaisiais mesijais, klaidina žmones, patikliuosius laimi, jais manipuliuoja.

Šiandien, kuomet pasauly netyla balsai apie jo pabaigą, kai kasdien „pranašai“ skelbia besikeičiančias pasaulio pabaišos prisiminkime datas, **Jėzaus klausimą šiandienos Evangelijoje**. Įdomu tai, kad Jėzus neiškėlė šio klausimo viešojo gyvenimo pradžioje. Jis to mokinių paklausė tuomet, kai jie jau galėjo duoti atsakymą, kai jie matė Jo liudijimą, matė Jo darbus, turėjo glaudų ryšį su Juo. Ir šią valandą Jėzus manęs ir tavęs, turinčių religinės patirties, klausia to paties: **o kas aš esu? Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų?**

Čia turimi omenyje kiti, svetimi žmonės, girdėję arba matę Jėzų kalbantį, tačiau nesekę paskui Jį. Klausimas skirtas tikintiesiems, kad jie, turėdami asmeninę patirtį su Dievu ir suvokdami kitų žmonių požiūrius ir principus, galėtų suprasti pačią tiesos esmę ir galimybę savo gyvenimu liudyti tiems žmonėms Žmogaus Sūnų.

Ką šiandienos pasaulis kalba apie Jėzų iš Nazareto? Atsakymų yra daugybė ir dažnai juos yra sunku suprasti. Meniniame filme „**Jėzus Kristus superžvaigždė**“, **Magdalena teigia: Jėzus - žmogus ir tik žmogus**. Tai visiškas Jėzaus sužmoginimas. Jis parodomas kaip žmogus, negalintis susilaikyti nuo

žvilgsnio atgal ir vienatvės pojūčio. Tai žmogus, negalintis apsisaugoti nuo nuovargio, žmogus, kuris nemėgsta kompromisų, bet tyrų jausmų, vienintelis be jokio veidmainystės šešėlio, ne-
niekinantis labai žmogiškų jausmų. Tačiau jam pakanka men-
ko dalyko, kad kitas asmuo Jo akivaizdoje sušuktų: **esu per-
keistas! Esu jau kitas žmogus!** Kiti žmonės nori matyti Jėzų
stebukladarį, su kuriuo būtų galima prasukti biznį. Šitoje pozi-
cijoje kartais pasitaiko net ir tikinčiųjų, kurie „užmezga“ dery-
bų dialogą: „**Aš Tau, Dieve, tam tikrą maldų ir pasninkų skai-
čių, o Tu man už tai, ko aš labiausiai noriu**”.

Ir tokia vidinė nuostata, kurią dažnas turime, atima bet
kokią galimybę Dievui reikštis ir veikti žmoguje, jį vesti, for-
muoti ir galiausiai parodyti jo gyvenimo kryptį. Ir dažnai iške-
liama sąlyga – *arba gaunu to, ko noriu, arba Tavęs iš viso nėra ir
esi tik iliuzija ar opiumas liaudies masėms*. Ir labai dažnai, ypa-
tingai kriziniais laikotarpiais, kuomet iškeliamo tą sąlygą, arba
– arba, ir negauname to, dažnai tai būna ir nusigręžimo nuo
Dievo keliai.

Atimame galimybę Dievui veikti, reikštis ir vesti žmogų.
Esama ir tokių žmonių, kurie į šį klausimą atsako kaip kadaise:
**Jis - pranašas. Juo naudojasi tie, kurie jaučiasi įsipareigoję
kurti geresnį pasaulį, kadangi pranašas išmano istoriją, daž-
nai nebijo sulaužyti tabu ir nepaiso baimės, leidžia prabilti
blogiesiems ir išnaudojamiesiems.** O dažniausiai Jėzus suvo-
kiamas kaip **politinis kalinys** ir tokiame Jėzaus paveiksle gali-
ma atpažinti revoliucijos ir socialinių pokyčių ideologų kartą.
Kai kas mato Jame laisvą žmogų, kuris užkrečia žmones savo
laisve. Iš atsakymų aiškėja, kad tai integralus žmogus, iš esmės
įgyvendinęs visas žmogaus galimybes ir galįs būti laikomas žmo-
giškosios egzistencijos prasme ir modeliu. Ir toks Jėzus nėra
Dievas, bet Jame yra Dievas.

Šiandienos žmogus daugmaž šitaip kalba apie Jėzų. Kaip

matome, tas požiūris yra labai platus – nuo ir iki. Tačiau Jėzus tarsį aiškindamas savo klausimo esmę, pateikia kitą klausimą: **o jūs kuo mane laikote?** Jūs – tai mokiniai, iš arti pažinę Jėzų, girdėję Jo žodį. Iš jų Viešpats laukia aiškiai kitokio atsakymo nei iš pašalinių žmonių. Viena galiu pasakyti, matydamas žmogų iš tolo, ir kita – apie tą patį žmogų, pabendravęs su juo, nes dažnai momentinis įspūdis, kur patiriame, pasitaiko, kad būna ir apgaulingas. Pažinus žmogų iš arčiau, jo vertybes, dažnai atsiskleidžia visai kitas asmuo. Galbūt matėme šaltą, neprieinamą, o pabendravę matome, kokia tai unikali, subtili asmenybė. Arba matome gerutį, pataikūnišką žmogelį; pabendravę su juo matome, kad visa tai falšas, suformuluotas troškimas gerai atrodyti tik prieš kitus.

Jėzus klausia ir mūsų, kurie turime religinę patirtį, kurie laikome save tikinčiais ir krikščionimis: o jūs kuo mane laikote? Kadangi Jėzui nepakanka to, kad mes žinome, kas apie Jį kalbama mūsų kultūroje, Jėzus nori, kad mes, kurie tikime Jį ir, kurie į Jį sudėjome savo viltis, atsakytume. **Atsakymą ištaria Petras: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!”** (Mt 16, 16).

Jėzus nori žinoti mano ir tavo nuomonę dėl šio atsakymo. Ar tikrai aš, tikintis žmogus, galiu patvirtinti šį Petro atsakymą, o savo gyvenimu liudyti Dievo veikimą? Petro atsakyme glūdi visa tai, kas yra pasakyta apie Kristų, visa christologija, ir šį atsakymą gyvino ir gynė visos krikščioniškų kartos. Jį skelbė Bažnyčios Susirinkimai, o ir mes kasdieną skelbiame, kalbėdami „Tikiu” malda. „Tikiu į Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūną, prieš visus amžius gimusį iš Tėvo, Dievą iš Dievo, Šviesą iš Šviesos”.

Bažnyčia ir savo maldose, ir savo mokyme nuolat kartoja šį tikėjimą. **Jėzus nėra tik žmogus, tik pranašas. Jis daugiau negu pranašas. Jis – tai Dievas su mumis.** Toks yra tikėjimo atsakymas į klausimą „kas yra Jėzus?” – Jis Dievas su mumis.

O ką gi reiškia anksčiau girdėti žmonių atsakymai? Tie žmonės ne tikėjimo, bet ieškojimo kaip kadaise keliavę į Betliejų ir iš jo grįžę **Išminčiai**. Išminčiai ėjo sužinoti apie Vaikelį, o grįžo suradę ir atpažinę Dievą, kurį pagarbino.

Neprivalome pasilikti tik ieškojime. Turime įsileisti tikėjimą ir privalome kas kartą iš naujo atsakyti į šį klausimą. Šis atsakymas nereikšmingas, jei šio slėpinio neišgyvenu asmeniškai, jei jį kartoju tik mechanškai, kaip išmoktą eilėrašį. Atsakymas miršta, jei nėra asmeninio atradimo, asmeninio išgyvenimo. Ką turime daryti?

Turime leisti ieškoti. Negalime slėptis už kitų žmonių tikėjimo ir tikėjimą kurti pagal juos. Su šia problema susiduria ieškantieji, ypač jaunoji karta. Jie tvirtina: eina į bažnyčią mano seneliai, tėvai, o namuose amžini barniai, nesantaikos, girtavimai, pavydas. Ir jaunas žmogus meta iššūkį: **aš geriau neisiu ir neveidmainiausiu**. Kad tas jaunas žmogus neatranda kelio į tikėjimą ir į asmeninę patirtį su Dievu, kalčiausi liekame mes patys. Mes, kurie savo rankose nešame tikėjimo grūdą, stebimės: **su vaikais susitvarkyti neįmanoma, nebeklauso, pasiduoda įvairiems dalykams – narkotikams, seksui, pornografijai**. O kokią gyvenimo kryptį jiems rodome, mes, kurie savo širdyje išpažįstame **Dievą, galbūt Velykų rytą pastovime šventoriuje?**

Didžiausia tikėjimo katastrofa žmogui ištinka tada, kai tikima lūpomis, bet negyvenama tikėjimu, nes tokia pozicija gimdo veidmainystę ir iškreipia patį tikėjimą, kurio kertinis akmuo yra asmens ryšys su asmeniu – Dievo ir žmogaus.

Evangelijos ištrauka, kurią šiandien girdėjome, baigiama žodžiais: „**Tuomet jis griežtai įsakė savo mokiniams niekam neskelbti, kad jis yra Mesijas**” (Mt 16, 20). Tai dėl to, kad žmonės pažintų, susivoktų ir nuosekliai atrastų Dievą. Dievas visada veda žmogų. Ant mūsų gyvenimo kreivių Dievas mo-

ka tiesų sakinį parašyti. Dievas veda, o ne akiai primeta tiesą iš aukščiau, siekia, kad žmogus pats pamatytų.

Šiandien Jėzus įsako, kaip ir po prisikėlimo savo mokiniams: „Tad eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos” (Mt 27, 19-20).

Keista. Kai aš noriu pasiekti garbės, turiu ilgus metus ruošti savo protą, ugdyti įgūdžius, kaupti žinias, atiduoti savo laiką, paaugoti asmeninį gyvenimą, pralaužti kitų pavydą...

Kai noriu **susikaupti turtų**, turiu ilgus metus ruošti savo protą, ugdyti įgūdžius, kaupti žinias, atiduoti savo laiką, paaugoti asmeninį gyvenimą, pralaužti kitų pavydą...

Ir per vieną akimirką mes ar mūsų vaikai galime viso to netekti. O Simonui Petruui pakako pasakyti: „**Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!**” (Mt 16, 16).

Nuo to laiko praėjo beveik 2000 metų, o kaip atlygį už tuos žodžius mes skaičiuojame milijonus bažnyčių bokštų visame žemės paviršiuje. Ir eina į jas žmonės, ir eina... Ko? Nei ten pinigų, nei garbės..., o eina. Keista, ar ne?..

Dabar jau žinome, ką reiškia Kristaus klausimas ir Simono atsakymas. Jis visų apaštalų vardu pripažino, kad Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus ir už tai pats buvo pavadintas **Petru – Uola**. Vardo pakeitimas Biblijoje visuomet reikšdavo, kad Dievas tokiam žmogui skiria ypatingą užduotį. **Petras, išpažinęs Kristaus dieviškumą, tapo Jo vietininku žemėje**. Atrodytų, reikėjo labai nedaug, tačiau kita vertus, Palestinos keliais klaidžiojančio Mokytojo asmenyje išvelgti Dievą, reikėjo tikro, gyvo tikėjimo. Šiais laikais tikintieji tiki Kristaus dieviškumą, tačiau mums visiems reikėtų pasistengti atsakyti į kitą paprastesnę klausimą: **pasakyk, kuo žmonės laiko krikščionis?** Paprasčiausiai

atsakymas būtų toks: **krikščionis – tai praktikuojantis katalikas**. Neretai tenka susitikti, taip save apibūdinančius žmones. „Žinote, **aš esu praktikuojantis**“, arba „mūsų giminėje visi yra praktikuojantys katalikai“. Pamėginkime išsiaiškinti posakį, paklausdami: o ką mes praktikuojame?

Normaliai šiuo atveju kalbama apie dalyvavimą Šventose Mišiose, sakramentų praktiką, laikas nuo laiko duotą išmaldą. Tačiau tik taip suvokti krikščionybę būtų pernelyg banalu. Iš tikrųjų, daug svarbiau atsakyti į kitą klausimą: **ar šalia Šv. Mišių, sakramentų, vienos kitos maldos ir pasninko, mes taip pat praktikuojame teisingumą, broliškumą, mokėjimą pasidalinti, svetingumą, nuoširdumą, pagalbą kitiems, garbingumą darbe, ištikimybę, atlaidumą, priešų meilę, taikingumą, nenaudojimą prievartos, pakantumą, nesuinteresuotumą...**

Pirmiausia mus turėtų dominti – ar laikomės Kalno pamokslo nurodymų ir evangelinių patarimų? Tik šiuo atveju mes galime vadintis praktikuojančiais krikščionimis. Čia tikėtų prisiminti Apaštalų darbų knygos žodžius: „**Antiochijoje pirmą kartą imta vadinti mokinius ,krikščionimis**“ (Apd 11, 26). Labai įspūdingai skamba „pirmą kartą“. Vadinasi, mokinių elgesyje įvyko kažkas, kuo buvo galima susieti juos ir patį Kristų. Mes pernelyg dažnai save guodžiame iliuzijomis, kad vieną kartą mūsų krikšto metu pavadintiems krikščionimis, šis vardas mums priklauso visą laiką ir dėlto neverta net diskutuoti. Krikščionis, tarsi ant sienos pakabintas aukštosios mokyklos diplomas, liudijantis, kad sėkmingai išlaikėme egzaminus, nors gautos žinios seniai išgaravo ir mes jų net nebetaikome praktikoje.

Atrodo, svarbiausia, kad lieka vardas ir titulas. Su krikščionyste taip nėra ir negali būti. **Krikščionio vardą privalome patvirtinti kasdien, rūpintis užsitarnauti jį savo gyvenimo pavyzdžiu**. Krikščionis visuomet turi laukti akimirkos, kad būtų vertas susilaukti krikščionio vardo. **Krikščionio, vadinasi to,**

kuris gyvena su Kristumi, ir gyvena kaip Kristus. Šio vardo mes nepasirenkame, jį mums uždeda kiti. Priklausomybė Kristui negali būti patvirtinta vien krikšto pažymėjimu. Šį vardą paliudija gyvenimas pagal Evangeliją. **Tikras krikščionis visuomet kels susižavėjimą, nuostabą, įneš kažką labiau gero ir naujo į gyvenimą, ir ko gero šiuos jausmus ne visuomet sukels žmogus, savo krikščioniškumą apribojantis vien minimaliomis ir formaliomis pastangomis.**

Tad iš ko Dievą pažinsite, jei ne iš to, kad Jis yra visai kitas. **Kad judina mumyse tas gelmes, kurių niekas negalėtų sujudinti.** Bet yra vienas faktorius žmogaus viduje, būtent gyvenimas pagal Evangeliją ir vienas išorėje, būtent Bažnyčia. Tie du faktoriai susitinka ir vienas kitą stiprina. Turiu galvoje vidinį faktorių: **Evangelijos skaitymą, maldą, Šv. Mišias, susitikimą su asmeniniu įvykiu ir išpūdį, kurį visa tai palieka.**

Ir priešingai – tikiu Bažnyčia ir visu tuo, ko Ji mane moko, nes mano viduje kažkas yra, kas man leidžia suprasti, ką Ji man sako, kas Jos dogmoms teikia turinį ir dėl ko tos **formos, kurias Ji man nurodo, turi pulsuojančią gyvenimą.** Netikėčiau savo išpūdžiais, jeigu netikėčiau Bažnyčia, jeigu Joje nepajusčiau Dievo.

Rašytojas Evely knygoje „Naują vyną į naujus vynmaišius“ rašo: „**Per Bažnyčią sužinau, kad tai, ką savo širdimi tikiu, nėra joks subjektyvizmas ir individualus apšvietimas, bet istorinis faktas, kuris per šimtmečius nuostabiai sutvarkytas, kupinas gyvybės ir ištikimybės tęsiasi per milijonus žmonių, kurie turi tą patį gyvenimą kaip ir aš.**”

Bet būčiau visam tam, ką kalba Bažnyčia, svetimas, jei pats tuo gyvenimu negyvenčiau ir jeigu jis nebūtų manyje gyvai jaučiamas.

Kiekvienam iš mūsų Dievas vienokia ar kitokia proga kalba, ir visas skirtumas tarp mūsų ir Šventųjų yra tai, kad Šven-

tieji kreipė į tai dėmesį ir išpūdžius, kuriuos Dievas padarė jų širdžiai, priėmė ir saugojo. Jie tvirtai jų laikėsi, o mes juos pamiršome – tai ir viskas. Mes leidžiame jiems praeiti. Nekreipiame į juos dėmesio. Čia atsiskleidžia žmogaus laisvė Dievo atžvilgiu. Nepaprastas gebėjimas pamiršti. Jūs galite išgyventi nuostabiausius stebuklus, bet po trejeto metų jums tais stebuklais bus taip sunku patikėti, kaip ir Dievo buvimu. Taip pat labai lengva tais stebuklais suabejoti – kaip ir koku nors Dievo išpūdžiu meldžiantis, priimant sakramentus ar skaitant Evangeliją. Tarp mūsų ir Dievo yra kažkas panašaus į tai, kas yra tarp mūsų ir geriausių mūsų jaunystės dienų draugų. Ar jų neprisimeinam? Visada kartu praleisdavome atostogas. Niekada daugiau nesusitikome tokios gražios, laimingos, simpatiškos šeimos – ir vis dėlto, nežinia, kodėl, ėmėte rečiau ir rečiau bendrauti. Rečiau susirašinėti, nebežiūrėte senų nuotraukų, vieni kitų nematote. Užsimezgė kitos pažintys. Iš tiesų, jos jau ne tokios glaudžios kaip jaunystėje. Nieko taip nemylėsite, kaip mylėjote anuos draugus, ir – tai skamba žiauriai – sugalvoję vėl juos sutikti – jaučiate nesmagumą ir nenorą; viskas turi užsimegzti iš naujo. Reikėtų viską pakeisti. Tai geriau liksiu toks, koks esu. Pasikeisti būtų per sunku.

Tarp Dievo ir mūsų dažnai vyksta tas pats. Mūsų gyvenime buvo Dievo išpūdžių ir apsireiškimų. **Nes mūsų Dievas yra Dievas, kuris apsireiškia. Ne jūs patys Jį radote, Jis yra Apreiškimo Dievas. Dievas, kuris kalba, kuris veikia, kuris „apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį”.**

Dievas, kuris leidžiasi pažįstamas. Dėl to prašykite pažinimo malonės JO paties, aš negaliu Jo duoti. Jis negali būti perduotas kaip paketas ar palikimas. Baisiausia, kad jį pažinę galime ir vėl visiškai pamiršti... Galime prisiminti laikus, kai Jį labai gerai pažinojome, ir vis dėl to dabar neturime drąsos vėl su Juo užmegzti kontaktą.

Iš tiesų, **kas yra Jėzus?** Ką sako žmonės, ką mano daugelis? Viešoji nuomonė labai įvairi.

Tačiau ką jūs manote? Dabar siauresnis ratas žmonių turėjo pasakyti savo nuomonę. Bet ir tai nebuvo lengva. Galiausiai atsistoja vienas žmogus ir pareiškia: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!” (Mt 16, 16).

Simonas Petras atsakė tvirtai ir aiškiai. Tačiau tai buvo ne jo paties mintis. Jėzus sako: „... ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje” (Mt 16, 17).

Tai rodo, kad mes patys nepajėgiame pažinti Jėzaus – tik Dievas gali Jį mums apreikšti. Jis šito trokšta. Jis paveda Šventajai Dvasiai mokyti mus, išaukštinti Jėzų ir apreikšti, kas yra Gelbėtojas. Dangiškasis Tėvas patraukia mus pas Jėzų, kad galėtume priimti Jį kaip savo Gelbėtoją.

Liudyti apie Jėzų kitiems mes taip pat nepajėgiame. Tik Dievo pavedimu ir tai galime atlikti. Biblijoje parašyta: „**Nė vienas negali ištarti: „Jėzus yra Viešpats”, jei Šventoji Dvasia nepaskatina**” (1 Kor 12,3). Jėzus laukia iš mūsų, kad aiškiai liudytume kitiems, kas Jis esąs. Tačiau Jis nenori, kad tai darytume per prievartą. Liudyti apie Kristų turėtume laisva valia, džiaugsmingai ir Šventosios Dvasios padedami.

Tad melskime Šventąją Dvasią, kad Ji visada globotų, stiprintų ir padėtų visu savo gyvenimu liudyti Kristų. **Kristus kviečia, kad skelbtume Evangeliją visiems**, kurie ir šiandien nesiliauja klausinėti: o kas Jis yra? Kiekvienas savo aplinkoje duokime konkretų atsakymą į šį klausimą: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!” ir svarbiausia, - tai savo gyvenimu liudykime.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 08 25

EINU Į JERUZALĘ NUMIRTI

XXII eilinis sekmadienis

Mt 16, 21-27

Šio sekmadienio Evangelijos komentarą reikėtų pradėti nuo vieno nedidelio patikslinimo. Paprastai kalbėdami apie Jėzaus prasitarimus dėl Jo būsimos kančios, pamokslininkai išskaičiuoja: pirma pranašystė apie kančią, antra ir trečia. Iš tiesų yra kiek kitaip. **Visais trimis atvejais Jis kalba apie savo mirtį ir prisikėlimą kartu.** Jėzaus Mesijo asmenyje mirtis ir prisikėlimas yra glaudžiai susiję taip, kaip Jo kančios ir prisikėlimo dėka toks pat likimas skirtas ir mums. Apaštalas Petras nesugebėjo atkreipti reikiamo dėmesio į visą Jėzaus kalbą. Jam įstrigo viena frazė: „daug iškentėti nuo seniūnų, aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, būti nužudytas ir trečią dieną prisikelti“ (Mt 16, 21).

Petras, nors visai neseniai išpažinęs Kristaus dieviškumą, **pasimetė, išgirdęs apie kančią.** Ko gero, svarbiausia buvo netgi ne fiziniai kentėjimai. Jėzaus žodžiai aiškiai liudija apie **atmetimą, atstūmimą, išvymą iš žmonių ir garsių tautiečių tarpo.** Gi toks Jėzaus paniekinimas neišvengiamai turėjo paliesti ir apaštalus. Žmogus nenori ir nemėgsta kentėti, todėl ir Petras sustos ties žodžiais „kentėti ir būti nužudytam“. Jam nepakaks drąsos įsiklausyti ir į tai, kas įvyks trečiąją dieną – Velykų rytą.

Petro dėmesį patraukė skausmas, pažeminimas, pralai-

mėjimas, deginantis žaizdų skausmas, suglumimas ir griūnantys planai. Visa tai uždengė nuo jo akių Velykų ryto šviesą. Jis nesuprato, kad **kryžius niekada nėra ir negali būti tikslas savyje**. Tai tik kelionės punktas, per kurį pereina kiekvienas, tačiau kiekvienas raginamas žvelgti į tai, kas seka po kryžiaus ir kančios.

Todėl Petras, pasivadinęs Jėzų į šalį, ėmė Jį drausti. Mes, Petro broliai, žmogiškume ir nuodėmėje, turėtume jį labai gerai suprasti. Jis, būdamas Jėzaus pasiuntinybės ženklų liudininkas, gerai suprato, kas yra jo Mokytojas, tačiau drauge labai natūralu, kad Petro vaizduotėje Mesijo paveikslas taip ir liko susijęs su pasaulio elementais. **Petras ir Kristui įžengus į dangų dar ne iš karto supras, kad Jėzus atėjo į pasaulį ne vien tik žydų tautos, bet ir visos žmonijos išganymui**. Jis savo laikmečio mąstysenos vergas. Jam svarbus visa nugalintis, išaukštintas, garbingas Išganytojas. **Jis net negali įsivaizduoti, kad tokia garbė gali būti pasiekama per kryžiaus panieką, o išaukštinimas gauna pradžią nusižeminime**. Ypatingai sunku Petrui buvo suvokti, kad **toji panieka ir kančia ateis Jėzui iš jo paties tautiečių, kurie laukė, bet nesugebėjo atpažinti atėjusio Išganytojo**.

Visa tai lydi ir kiekvieno žmogaus gyvenimą. Kai tenka žengti skaudžiu kančios ir paniekos keliu, reikia žinoti, kad Dievas tikrai yra su mumis, nes mes pasirinkome tą patį kelią, kuriuo pirma mūsų ėjo Jis pats. Ir atvirkščiai, jei kartais nuo pečių nuslenka kryžiaus našta ir viskas, rodos, savaime sekasi, nereikėtų guosti savęs iliuzijomis.

Petro žodžiai - tai ne Dievo pasiųstas išaukštinimas, bet mūsų pikčiausio priešo – velnio piktdžiugiška grimasa. „Eik šalin, šėtone! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis“ (Mt 16, 23). Kai kas sako, kad šis subarimas pernelyg rūstus. Kita vertus: **ką mes galėtume pasakyti apie savo**

mintis? Ar ne per daug dažnai mes jas maitiname laikraščiais, paskalomis, nuodingais šūkiais, parengtais posakiais ir pernelyg retai susikaupiname maldoje, galvodami apie tai, kas esame ir, kaip galime išsivaduoti iš slegiančio širdį nerimo. Pasidavę žmonių mintims, mes irgi elgiamės kaip Petras. Mes draudžiame Jėzui sakydami „tau neturi taip atsitikti“ (Mt 16, 22), o pirmiausia galvodami apie save, **nepastebime, kad už kryžiaus šešėlio mus kviečia Prisikėlimo šviesa.**

...1571 m. Romos kalėjime toje pačioje kameroje buvo uždaryti du žmonės, turėję tą patį vardą ir tą pačią pavardę. Vienas iš jų buvo nusikaltėlis ir pasmerktas mirti, o antrasis buvo visai nekaltas. Budelis, vykdydamas nusikaltėliui bausmę, pašaukė jo pavardę. Nusikaltėlis tylėjo ir neatsisaukė. Nekaltasis, nieko bloga nemanydamas, išėjo. Budelis jį nužudė, o kaltasis buvo paleistas.

Kas atsitiko su nekaltuoju per klaidą, tas Jeruzalėje atsitiko iš Dievo meilės. Kalėjime taip pat buvo uždaryti du kaliniai. Vienas nusikaltėlis, o antrasis - nekaltas. Nusikaltėlis buvo vadinamas **Barabu**, t.y. „tėvo sūnus“, o nekaltasis vadinas **„Žmogaus Sūnumi“**. Pirmasis buvo senasis Adomas, atstovas nuodėmingos žmonijos, antrasis buvo dangiškasis Adomas, kuris savo noru prisiėmė žmogišką prigimtį.

Mirties sprendimas buvo paskirtas senajam Adomui, bet naujasis Adomas vietoj jo pats atsidavė mirčiai **ant kryžiaus.**

Bet koks baisus apsirikimas, kad Gyvybės Davėjas išbraukiamas iš gyvųjų tarpo! Kokia baisi puikybė, neleidusi Jo atpažinti, kaip Dievo Sūnaus! Jie pavydėjo Jam populiarumo masėse, Jo doktrinos pranašumo, jie negalėjo pakęsti, kad Jis taip aiškiai demaskavo jų klaidas, jų veidmainiavimą ir pavydą. Lengviau pasmerkti kitą mirčiai, negu pripažinti save kaltu.

O baisioji demono žymė – **puikybė** – neleidžianti nieko

gerbti, nieko šalia savęs pranašesniu pripažinti!

O Dievo išminties ir meilės didybė, net šitoki žmogaus laisvės įvykdytą blogį sugebanti panaudoti savo planams vykdyti ir dar daugiau meilės mums suteikti!

Prasidėjo tada Tavo kryžiaus kelias, Tavo kančios baisybė. Tu jos troškai. **Tik kančioje išryškėja meilės didybė.** Tu ne kančios troškai, bet išreikšti meilę Tėvui, būti žmogumi žemės rutuly ir čia apsigyventi, pasilikti mylinčiu Tėvą sava meile, didesne už visą nedėkingumą. Šito Tu troškai. Žinotai, kad tame glūdi visų laimė. Šito troško ir Tavo – ir mūsų – mieloji Motina.

Bet štai – dėl žemiškų, būsimų svajonių Petras Tau pastojo kelią. Jei Tu mirsi, kas gi mūsų laukia? Ką žmonės sakys? Visa Galilėja juoksis iš mūsų. Jie išjuoks mus, kur reikės tada akis padėti ir kuo pasiteisinti? Ką pasakysi?..

Kas gi būtų iš mūsų, jei nebūtum ėjęs į Jeruzalę mirti? Tau pačiam šis kelias buvo reikalingas. „**Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?!**” (Lk 24, 26). Tačiau Tu, Viešpatie, nesileidai žmonių suklaidinamas. Nesvyruodamas, šventu ryžtingumu Tu ėjai Tėvo nurodytu keliu. Tu žinotai, kad juo turėjai eiti už mus. Tik tuo būdu mes galime įeiti į amžiną garbę.

Kas prie Tavęs prisideda, privalo eiti į Jeruzalę. Eiti su Tavimi – **reiškia eiti prie kryžiaus.** Tikrasis Tavo sekėjų ženklas – sekti Tave kryžiaus kelyje. Čia nėra ir negali būti jokios išimties. Danguis karalystė kenčia prievartą. Ne gudrumas, bet tik kryžius atidaro dangų. Duok, Viešpatie, kad mes teisingai vertintume kryžių.

Visi privalome eiti į Jeruzalę. Mūsų protas tai pripažįsta, bet valia šiaušiasi. Ji vis norėtų pastoti kelią. Ir jei kartais rimtai pasiryžtu sekti kryžių, tada vienas paskui kitą ateina Petras su laikyti mane: „Jau per daug. Juk reikia šį tą ir iš gyvenimo laimėti”. Lyg nieko neturėtume iš gyvenimo, patį gyvenimą – Ta-

ve turėdami.

Viešpatie, Tu žinai visus tuos atsikalbinėjimus bei samprotavimus, kuriais mus geri bičiuliai klaidina. Tu irgi **žinai, kad mes patys sau esame didžiausi priešai**. Mes per daug save mylime. Mano savimeilė visada puola man į glėbį, kad sulaikytų mane nuo kelionės į Jeruzalę. Jau net pavargau bekovodamas. Išganytojai, stiprink mano sielą tokią valandą, suteik man nors truputį Tavo energijos, Tavo drąsos kentėti. Jau dabar už save prašau, nes silpnumo ir nusiminimo valandą paprastai esu ne su Tavimi, bet pats tik su savimi.

Turiu eiti į Jeruzalę. Tu nuolat mums primeni: *kas nori gyventi, tas privalo mirti*. „**Jei kviečių grūdas nekris į žemę ir neapmirs, jis pasiliks vienas, o jei apmirs, jis duos gausių vaisių. Kas myli savo gyvybę, ją praradys, o kas nekenčia savo gyvybės šiame pasaulyje, išsaugos ją amžinajam gyvenimui**” (Jn 12, 24-25). O žydų laiško autorius rašo: „Be kraujo praliejimo nėra atleidimo” (Žyd 9, 22). Jeigu savęs neišsižadu, negaliu būti Tavo mokiniu, nebegalėsiu kada nors dalyvauti ir Tavo garbėje.

Viešpatie, suteik man jėgų su Tavimi eiti kančios kelią. **Būk man Simonu Kireniečiu**. Padėk man nešti kryžių. Kai bus sunku, uždėk savo dešinę ranką ant mano kairiojo peties, ir aš nebejusi jokios naštos. Padėk, kai tikrai nesiseka ar nenoriu priimti kryžiaus. Padėk man, kai suklumpu, kai po kryžiumi parpuolu ir neturiu noro keltis. Ir kodėl visa tai taip dažnai atsitinka?

1987 m. Lietuvos Bažnyčia šventė 600 metų jubiliejų. Iš Europos tautų Lietuva krikščionybę priėmė vėliausiai (kaimyninė Lenkija jau daugiau kaip prieš 1000 metų). Krikščionybė Lietuvoje kelią skynėsi sunkiai – nebuvo nei lietuvių kunigų, nei vienuolių. Todėl kunigaikščiams **Vytautui ir Jogailai** patiems teko mokyti žmones tikėjimo tiesų lietuviškai. Kristaus

moralė nebuvo tolima senovės lietuvių tikėjimo ir doros nuostatoms, dėl to ji negriovė tautos dvasios amžių palikimo, bet suteikė naują formą ir kryptį.

Lietuva dėkinga krikščionybei už tautinius kultūrinius židinius, Vilniaus universitetą, daugybę mokyklų. Dėkinga už lygiateisę bendrystę su kitomis krikščioniškomis valstybėmis.

Bažnyčia ugdė aukštą Lietuvos žmonių dorą ir moralę.

Ilgainiui Bažnyčia išugdė **daug švietėjų**. Rusų priespaudos metais iš girtuoklystės liūno tautą ištraukė vyskupas **Motiejus Valančius**. 1863 m. laisvės sukilimui vadovavo kunigas **Antanas Mackevičius**. Lietuviai brangino katalikybę, daug jų kraujo nuplovė **Kražantės** upelė po Kražių skerdynių. Katalikiška lietuvių tauta 1918 m. apsisprendė už laisvę. Kunigai **A. Baranauskas, A. Jakštas, J. Tumas – Vaižgantas, J. Mačiulis – Maironis** kūrė Lietuvos kultūrą. 1940-1948 m. m. tautos žiedas: inteligentai, kunigai ir vienuoliai buvo tremiami, žudomi, žuvo laisvės kovose. Iki 1990 m. laisvės pavasario Bažnyčia Lietuvoje drąsiai kovojo prieš pavergėją. Pogrindyje radosi „**Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika**“, tikintieji drąsiai ėjo į kalėjimus už sąžinės ir Tėvynės laisvę. Buvo uždrausta eiti pareigas darbštiems, šviesios atminties vyskupams **J. Steponavičiui ir V. Sladkevičiui**.

Juk Lietuva – kryžių kraštas. Prieškariu kryžiai stovėjo pakelėse, tarsi saugojo kaimo sodybas. Tačiau po karo jie pradėjo nykti, nes daugeliui to meto valdininkų jie buvo svetimi. Ir tik po 1991 metų, kai Lietuvoje buvo atkurta **Nepriklausomybė**, kryžiai vėl atgavo pirmąją vertę. O kaip šiandien mes vertiname kryžių?

Čia ir pasireiškia žmogaus laisvė, čia ir slypi žmogaus vertė. Religijone plotmėje viskas susiję su laisve.

Rašytojas **Evely** knygoje „**Naujas vynuogynas ir naujus vynmai-**

šius” nori aiškiau pasakyti, kur galų gale Dievas gali būti randamas. Tačiau tegu kalba pats Dievas.

Jis apsiareiškia, bet aš jums Jo apreikšti negaliu. Jis pats tai daro, kai jūs pagarbiai dalyvaujate Šv. Mišiose, kai tikrai meldžiatės, kai apmąstote savo gyvenimą, kai jūsų širdis atvira artimui.

Pirmųjų amžių Bažnyčioje, kai reikėdavo atlikti kokį nors uždavinį, rinkdavo vyrą, pilną Šventosios Dvasios. Tikrai sakau jums, kad tą buvo galima matyti. Ar jūs niekada nesutikote žmogaus, kuris būtų kupinas Šventosios Dvasios? Būtent tai ir galima pamatyti. „Kaip?” Tai buvo tas žmogus, tas draugas, tas profesorius, ta mergaitė. Prieš 2000 metų tai buvo staliaus sūnus. Vienoje kalboje po Sekminių šv. Petras tvirtino: **„Jis gavo iš Tėvo Šventosios Dvasios pažadą ir ją dabar išliejo. Jūs tai matote ir girdite”** (Apd 2, 33). Ar jums neatrodo, kad Šventąją Dvasią matėte ir girdėjote? Juk Dievas yra girdimas. Tad kur jūs matėte Šventąją Dvasią? – Na, tai yra visai paprasta: sakykite man, kaip jūs čia atsiradote, ir aš jums tuoj parodysiu Šventąją Dvasią jūsų gyvenime. Tegul kiekvienas atsisotja ir pasako, kaip jis čia atėjo. Kaip tai atsitiko, kad jis yra čia? Tai įvyko veikiant Šventajai Dvasiai. Juk iš tiesų ir jūs tuo neabejojate. Ir kadangi jūs esate vargšai, tai reiškia, kad čia atėjote prieš savo valią. Prisiminkime dviejų sūnų palyginimą, kur vienas sūnus pažada eiti į vynuogyną dirbti, bet nenuėina, o kitas nenori, bet nuėina, nes to prašo tėvas. Tokia stipri yra Šventoji Dvasia. **Ji gelia, ir gelia stipriai.** Ypač tai jauti, kai Jai prieštarauji, ir tuo smarkiau jauti, kuo esi senesnis. Štai kodėl ir Kristus apie šv. Petrą sako: **„Petrai, kai buvai jaunas, pats susijuosdavai ir vaikščiojai, kur norėjai. O pasenęs tu ištiesi rankas, - kitas tave perjuos ir ves, kur nenori”** (Jn 21, 18).

Paklauskite senųjų „Ad Lucem” narių, jie atsakys: jeigu žinotum, kas tavęs laukia, nedrįstum čia ateiti, bet dabar sielos

gilumoje esi patenkintas, kad buvai čia atvestas.

Jei būtum viską iš anksto numatęs, tau niekada neužtektų drąsos čia ateiti. Ir santuokoje yra tas pats. **Kitas paėmė tave už rankos. Kita, keli kiti maži.** Ir jei tu iš anksto žinotum, ko visa tai iš tavęs pareikalaus, niekada tam nesiryžtum. Bet dabar, nepaisant visko, tau gera, kad buvai ten nuvestas. Ir tai kaip tik padaroma beturčiams: jie nuvedami ne ten, kur tikėjosi, bet ten, kur yra jų viltis. Tai ir yra Dievo apreiškimas jūsų gyvenime. **Šventoji Dvasia veikia ir šnibžda...** Aš jums papasakosiu tai, ką pats imu palengva suprasti, būtent, kad, laimei, **Šventoji Dvasia nėra balandis.** Toks ženklas visai atimtų drąsą. Iš tikrųjų supratau, kad **balandžio simbolis parinktas ne dėl paukščio pavidalo, bet dėl jo burkavimo. Balandis visą laiką burkuoja.** Kadangi Šventoji Dvasia nuolat kužda, šnabžda – Ji vaizduojama, kaip balandis. **Tai susiję ne su regėjimu, bet su klausa.**

Prisiminkime laiško romiečiams aštuntą skyrių: „Mes juk nežinome, ko turėtume deramai melsti, todėl pati Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūsiiais” (Rom 8, 26). Ji visą laiką kužda. Arba „Sauliau, Sauliau, sunku tau spirtis prieš akstiną. Kam mane persekioji?” Toks yra Dievas.

...Prieš kelis šimtmečius iš Indijos Vinigere atvežė į Veneciją didelį, gražų „Mėlynąjį deimantą”, kurį nupirko žymus Italijos kunigaikštis Marosini. Kartu su šiuo deimantu iš Indijos atvežė į Veneciją ir „juodąjį marą”, nuo kurio Venecijos gyventojai ėmė kristi kaip musės. Tai pajutęs Marosini bėgo į savo tėviškę – į Florenciją. Ten jis nuvyko jau užsikrėtęs baisiąja liga ir greitai mirė, užkrėsdamas „juodoju maru” ir kitus Florencijos miesto gyventojus. Mirus Marosiniui, „Mėlynasis deimantas” atiteko vienam Florencijos kariuomenės vadui. Šis po keletos dienų buvo nužudytas sąmokslininkų, pasiėmusių ir „Mėlynąjį deimantą”. Po to šis brangakmenis ėjo iš rankų į rankas, ir kiekvie-

nas jo savininkas žūdavo paslaptinga mirtimi. **18-ojo amžiaus pabaigoje „Mėlynasis deimantas“ pateko į San Cosimo vienuolyną.** Vienuolyną netrukus apiplėšė prancūzų revoliucionieriai ir pasiėmė iš jo „Mėlynąjį akmenį“, kurį čia pat **pardavė generolui Lasalle.** Po kelių dienų generolas Lasalle buvo nužudytas didelėje kovoje prie Lodi miesto. Po kiek laiko tas „**Mėlynasis deimantas**“ **pasirodė Ispanijoje pas jauną diplomata Don Jose Ruir y Mengel.** Vienoje kelionėje girti jūrininkai jį nužudė, pasiimdami ir nelaimingojo diplomato žiedą su „Mėlynuoju deimantu“. Vėliau šis piktadarybė buvo išaiškintas, visi kaltininkai suimti ir nuteisti mirties bausme sušaudant. Žiedas su „Mėlynuoju deimantu“ **atsidūrė pas vieną jūrininką,** iš kurio, jam plaukiant į Ameriką, tą „Mėlynąjį žiedą“ **paėmė laivo kapitonas.** Žiaurussis kapitonas dar kelionėje buvo nušautas. Vėliau „Mėlynąjį deimantą“ įsigijo **anglas, staiga miręs labai keista mirtimi.** Paskutinis šio „**kerštingojo deimanto**“ savininkas buvo **ispanas Senaras Habibas.** 1909 metais jis plaukė į Singapūrą. Kelionėje audra nuskandino laivą, ir kartu į jūrų dugną nugrimzdo nelaimingasis „Mėlynasis deimantas“.

„Kas turtus kaip vergas saugo, tas yra turtų vergas; kas laisvai turtų nusikrato, tas yra jų šeimininkas“, - sako šv. Bernardas.

O kaip aš siekiu turtų? Kokių kelių visa tai stengiuosi įsigyti? Gal mano turtai mane irgi pražudys amžinajam gyvenimui? „**Kokia gi žmogui nauda, jeigu jis laimėtų visą pasaulį, o pakenktų savo gyvybei?!**“ (Mt 16, 26).

Tu labai brangus Dievui. Jėzus tai ir trokšta paaiškinti žodžiais, skirtais šiai dienai. **Viena vienintelė siela,** net žemiausiai kritusi, **Jo akyse daugiau verta, negu viso pasaulio turtai.** Kodėl? Todėl, kad **ji išliks, kai visa kita praeis. Siela nemirtinga!**

Ką reikštų viso pasaulio turtai, jei sužinočiau, kad šiandien man tektų mirti? Nieko, nes viską turėčiau prarasti. Nė

menkiausios šio pasaulio turtų kruopelytės negalėčiau pasiimti kartu į amžinybę, kad ji garantuotų man amžinąjį gyvenimą. Šiuo atveju tik vienas dalykas būtų svarbus: **ar mano siela išgelbėta? Tad kodėl mes taip mažai rūpinamės savo siela ir nedarome visko, kad ją išsaugotume?**

Dievui siela tokia brangi, kad už ją atidavė net savo gyvybę. „Juk jūs žinote, kad esate atpirkti nuo niekingos iš protėvių paveldėtos elgsenos ne nykstančiais turtais, sidabru ar aukso, bet brangiuoju Krauju Kristaus“ (1 Pt 1, 18-19). **Už mano sielą ant Golgotos kryžiaus sumokėta didžiausia pasaulio kaina.** Jėzus atidavė savo gyvybę už mane ir tave, ir savo krauju išpirko mus Dievui.

Šėtonas taip pat žino sielos kainą. Todėl jis jos ir tyko. Jis stengiasi kuo daugiau suklaidinti ir nuvesti į pražūtį. Visais įmanomais būdais jis siekia nukreipti mus nuo Dievo kelio. Lygiai kaip gundė Jėzų, dabar jis gundo mus. Jis rodo mums viso pasaulio turtus, jų spindesį ir sako: „**Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane**“ (Mt 4, 9). Daugelis dievina šio pasaulio kunigaikštį ir parduoda savo sielą už trumpalaikį nuodėmės malonumą. O po to turi užmokėti, amžinybę praleisdami kančiose ir tamsybėse. Pagalvok, kokia didelė sielos vertė! Suprask, kad tai ne žaidimas ir ne laikinas apsisprendimas, o apsisprendimas amžinybei! Patikėk savo sielą ir atiduok Dievui!

Ateik, Šventoji Dvasia, ir suteik man Kristaus nuovoką. Tegul mano mintys derinasi ne prie pasaulio, bet prie Tavojo požiūrio. Noriu patirti kaip tik tą džiaugsmą, kuris išgyvenamas kiekvieną dieną išliekant Tavo meilėje. Tegul nesužavi manęs nei duona, nei galybė, nei valdžia, o vien Tavo meilė ir Tavo auka už mano nuodėmes.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 01

MEILĖS TARNYSTĖ

XXIII eilinis sekmadienis

Mt 18, 15-20

„Gerumas – kalba, kuria gali kalbėti nebyliai ir kurios gali klausyti kurti”, - sako K.Bouvis.

Šio sekmadienio Evangelijoje girdimas pamokymas be-tarpiškai seka po palyginimo **apie pražuvusią avį**. Jame vaiz-duojamas ganytojas nelaiko savęs turtingu, jeigu jam liko 99 avys. Ne, jis jaučia **nuostolį**, nes dingo viena avis. Palyginimas baigiamas iškilingu liudijimu: „jūsų dangiškasis Tėvas nenori, kad pražūtų bent vienas iš šitų mažutėlių” (Mt 18, 14).

Šie žodžiai drauge tampa **raktu**, leidžiančiu teisingai su-prasti pamokymus **apie nusikaltusį brolių**. Krikščioniškoje ben-druomenėje, priešingai nei nusistovėjusiose civilinėse sistemo-se, egzistuoja visiškai kitokia vertybių skalė. Čia **labiausiai ver-tinamas atskiras žmogus**. Kiekvienas iš mūsų turi nepaprastą vertę, nes juo rūpinasi pats Dievas. Todėl **reikia padaryti visa, kad nė vieno žmogaus neprarastume**. Evangelijos tekste susi-duriame su Jėzumi, kuris išdėsto, kaip reikia elgtis, suklydusio bendruomenės nario atžvilgiu.

Ypač šiais laikais daug kas mano, kad Kristaus nurodytas elgesys yra pernelyg griežtas ir todėl stengiasi tylėti, nematyti, pa-taikauti, net nesuvokdami, kad tokiu būdu – tylomis pritaria blo-giui ir nuodėmei. Juk ne veltui žmonės sako: **kas tyli – sutinka**.

Iš tikrųjų, Jėzaus nurodytas kelias byloja apie gailestin-

gumą. Sakytume tai, kad žmogiškai išreikšta Dievo kantrybė. Be abejo, kiekvienas tikintysis yra atsakingas už savo brolių tikėjimą, tačiau drauge reikalingas diskretiškumas, švelnumas, taktas ir pagarba. Nėra reikalo, matant blogį, pradėti nuo paskelbimo visai bendruomenei. **Nusidėjėlis pirmiausiai turėtų būti įspėtas akis į akį.** Nepaklusus reikėtų ieškoti patikimo ir autoritetingo žmogaus, galinčio prabilti į nusikaltusiojo žmogaus jausmus ir tik kraštutiniu atveju pranešti visai bendruomenei.

Ši Kristaus išdėstyta procedūra visų sutartinai vadinama **brolišku įspėjimu.** Įspėjama todėl, kad esame broliai. Įspėjama todėl, kad mes mylime savo brolius. Todėl šis **įspėjimas niekuomet negali tapti aklu kerštu** ar pridengti norą pirmauti instinktui. Svarbiausia juk mūsų brolio gerovė.

Kitais žodžiais ši elgesį galima būtų nusakyti, kad **privalu laikytis teisingumo, tačiau jį visuomet turi lydėti meilė.** Ne kartą mūsų skelbiamos tiesos yra tiesiog sviedžiamos žmogui į veidą taip šiurkščiai, netgi be galo įžeidžiai, akiai tikint, kad esame teisūs. Toks elgesys neturės nieko bendro su Evangelijos dvasia, o tai reiškia, kad jis neturės nieko bendra su pačia gerąja Naujiena, kuri visuomet kalba apie meilę ir gerbia žmogaus asmenybę.

Žinoma, nuodėmę reikia pasmerkti ir atmesti, tačiau kaip dažnai drauge su nuodėme atmetame ir pasmerkiame patį žmogų?!

Apaštalas **Paulius kviečia į tarpusavio meilę, nes meilė neleidžia daryti pikta artimui,** o prieš tai Švento Rašto tekstas liepė pabarti, įspėti. Štai tais tekstais ir remiasi sąrašai mūsų senuosiuose katekizmuose, maldaknygėse – **artimo meilės darbai sielai.**

Palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio „Užrašuose“ skaitome ir apie klaidų nurodymą. Jis rašo: „Būtinai reikėtų įvesti pas mus tokį paprotį, kad kiekvienas mūsų brolis kartas nuo karto (kas savaitė arba kas dvi savaitės) melstų savo viršininką

arba kitą brolių, kad šis jam visas jo klaidas, netaktą gyvenime, darbe, kalboje, apsiėjęmą su žmonėmis atvirai pasakytų. Tikrai tai būtų pats didžiausias draugiškas patarnavimas. Pats žmogus ne visada pamatai ir pastebi savo klaidas, o kad ir matai, tai dažnai lyg pro pirštus, lyg nenoromis praleidi. Kiti gi, iš šalies į mus žiūrėdami, geriau mus pamato ir pažįsta. Kada jie mums parodo kokią klaidą, tada mes geriau ir stipriau į ją akį atkreipiame. Tai skatina mus pasitaisyti. Man rodos, būtų gerai, kad įvesta būtų tokia taisyklė, kad vienas brolis, kuris viską žino ir mato ar bloga ar gera apie kitą brolių, viską papasakotų vyresniajam. Tada vyresnysis, apmąstęs visa tai, galėtų tikrai gerai valdyti ir pataisyti kiekvieną pavaldinį. Man rodos, jei mes iš tiesų norime tobulėti, tarnauti Dievui, būti šventais, tai turime su noru priimti tokį patarnavimą, ar tai būtų nuo sau lygaus, ar tai – nuo vyresniųjų. **Už ką gali būti kitam žmogui dėkingesnis, jei ne už tai, kad jis tau atveria akis, parodo klaidas, saugoja nuo bloga ir veda į gėrio kelią, prie Dievo.**

Stenkimės pažinti savo silpnumą, stenkimės suprasti savo laikų žmones su jų norais, troškimais, siekiais ir tikslais. Kiekviena gera mintis tesuranda iš mūsų pusės pritarimą, kiekvienas geras sumanymas pritarimą, kiekvienas geras darbas ar veiksmas palaikymą ir pagyrimą, kiekviena bėda ir vargas užuojautą, kiekviena klaida tegul atsimuša į mus, kaip jūros bangos į uolą, sudūžta ir pranyksta, o kiekvienas blogas darbas išnyksta”.

Artimo meilės darbas sielai ir bus pasakymas: „Broli, klysti, apsigalvok”. Jeigu šitoks ramus pasakymas vienas kitam nepadeda ir kunigo žodis jam nieko nereiškia, tada keletas tepamėgina pasikalbėti su tuo žmogumi prie liudininkų, kad jis nepražūtų, kartodamas tas pačias klaidas, jeigu ne, visa bendruomenė tegu įsijungia į pastangas žmogui paliudyti Dievo kelią ir į jį pakviesti. Tai vis meilės tarnystė.

Ir šiandien mes čia susirinkome, ne kad pareikštume sa-

vo išmintį, bet atsiverti Dievo žodžiui, kurį privalome nešti į pasaulį. „**Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų**” (Mt 18, 20).

Kaip nuostabu: **pats Jėzus yra su mumis, kai susirenkame Jo vardu ir dalijamės savo tikėjimu Jėzumi!** Čia ne tik gražus ir guodžiantis įvaizdis. Čia gili tiesa, ji meta mums iššūkį. Jeigu Jėzus yra tarp mūsų, kaip turėtume vieni su kitais elgtis?!

Susirinkti „**Kristaus vardu**” – tai tarsi susirinkti į šeimos ratą ar savaitgalio šeimyninius pietus. Dievas nori, kad vieni kitus laikytume šeimos nariais, seserimis ir broliais, Jėzaus išganytais. Štai kas yra visuotinė Bažnyčia, štai kas yra parapija. **Gyvendami kartu su Jėzumi, esame kviečiami mylėti ir tarnauti vienas kitam**, rūpintis vieniems kitų gerove.

Šeimyniniai santykiai yra Jėzaus mokymo šerdyje, ypač kalbant apie pagalbą nuo Viešpaties nusigręžusiam broliui ir sesei. Jėzus nepaliko procedūrinių taisyklių, mokinančių elgtis su nepraktikuojančiais katalikais. Jis veikiau atskleidė laikysenos ir elgesio vienų su kitais filosofiją. Jos esmė – **kiekvieną Bažnyčios narį branginti kaip savo šeimos narį.**

Kartais patenkame į tokias aplinkybes, kai galime padėti grįžti tam, kuris buvo nutolęs nuo Dievo. Tokiomis aplinkybėmis **Dievas nori, kad kitą matytume kaip asmenį, sukurtą būti Dievo artumoje** – taigi ir Jo šeimos artumoje. Jis nori mums duoti savąją mylinčią širdį, kad tą žmogų priimtume su tokia atvira, tokia gailestinga ir mylinčia širdimi, kokia esame priimti ir mes patys. Tik Dievo meilė gali parodyti būdą, kaip turime vieni su kitais elgtis. Tik Jo meilė gali pakeisti mūsų gyvenimą, mūsų parapiją ir visą Bažnyčią tokiu būdu, kad krikščioniškos meilės galia net kvapą užimtų pasauliui.

Taigi Bažnyčia yra Kristaus suburtoji bendruomenė, per kurią Jis veikia įvairiais amžiais, per visą istoriją, įvairiose tautose. Prisiminkime testamentinius Kristaus žodžius, ištartus dar prieš

žengiant į dangų: „*Tad eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, 'ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos'*” (Mt 28, 20).

Kristus palieka žemę, bet žemėje palieka suburtąją bendruomenę – Bažnyčią, kurios uždavinys skelbti Kristaus Evangeliją, mokyti tautas, visų tautų žmones. Ir Jėzus pažada būti su šita darba dirbančia bendruomene. Štai šiandien mes girdime tą patį: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš tarp jų” (Mt 18, 20). Kur susirenka tuo tikslu, kurio nori Kristus, ten Jis yra realiai šitoje bendruomenėje ir per tą bendruomenę veikia.

Mes, žmonės, sudarantys tą bendruomenę – Bažnyčią, galime būti riboti, pažymėti įvairiomis klaidomis ir nuodėmėmis, bet Kristus ir tokiais netobulais mumis gali skelbti ir nuo pat pradžių skelbia savąją Evangeliją. Štai apaštalai trejus metus buvo Kristaus mokomi, bet jie ginčijasi, **kuris iš jų didesnis, kuriam priklauso pirma, kuriam antra vieta, kai Jėzus tiek daug kalbėjo apie tarnavimo didybę.** Kas tarnauja nuoširdžiai, tas yra didžiausias dangaus karalystėje, o jie pučiasi ir svajoja, kuris čia postas garbingesnis ir kuriam jis priklauso.

Štai vienas apaštalas išduoda Kristų, kiti Jo mokiniai per trejus metus pasirodė menki, ir Kristus galėjo juos visai į šoną pavartyti, bet vis tik Paskutinės Vakariinės metu Jis juos, kaip mes šiandien pasakytume, pašventina į kunigus, suteikia galią aukoti Šventąsias Mišias, nešti į bendruomenę dvasią stipriančią Dovaną – Kristaus Kūną ir Kraują duonos ir vyno pavidalais. Suteikia kunigystės šventimus tiems ribotiems ir ne viską pajėgusiems išmokti bei suprasti savo mokiniams. Vėliau dar tą patį vakarą **Petras**, kuriam Jis buvo sakęs, kad jį padarys savo bendruomenės – Bažnyčios pamatiniu akmeniu – UOLA, kad jis turės stiprinti visų brolių tikėjimą, tas **Petras tris kartus paprastos tarnaitės akivaizdoje išsigina Kristaus, bet pri-**

sikėlęs Kristus jam tą vyriausiojo galią ir valdžią savo suburtoje bendruomenėje - Bažnyčioje – suteikia.

Kristus bendruomenę sukūrė ne tam, kad mūsų ribotų žmonių protas pasireikštų, bet kad Jis pats per tą bendruomenę paskleistų dieviškąją tiesą ir dieviškąjį žodį, kurie surašyti Šventame Rašte ir per šimtmečius išsaugoti Bažnyčios Tradicijoje. Štai kur yra toji tikroji tiesa. Šioje bendruomenėje – Bažnyčioje susitinka žmogiškasis ir dieviškasis pradai, **žmogiškasis ribotumas ir dieviškoji šviesa bei malonė.**

Todėl branginkime tą bendruomenę, supraskime, kad joje ne mūsų užgaidos, bet tai, kas ateina iš aukščiau, yra svarbiausia, kad mes, atsivėrę toje bendruomenėje, patys taptume tos tiesos ir šviesos nešėjai, kad neprieštarautume tai daliai, tai jėgai, kuri Bažnyčioje kyla ne iš žmonių, bet iš Viešpaties. **Pagrindinis bažnyčios uždavinys – kiekviename amžiuje tą pačią Evangeliją skelbti tos kartos kalba, stiliumi, suprantamu būdu.** Todėl Bažnyčia kiekviename amžiuje vis po truputėlį atsinauja, kaip ir tie žmonės, kurie ateina į Bažnyčią, ir kuriems Bažnyčia neša Kristaus Evangeliją, yra kitokie.

Vienaip reikėjo kalbėti žmonėms, kai jie skaityti nemokėjo, kitaip – kai atsirado spauda, knygos, dar kitaip – kai yra kompiuteriai, internetas. Šitos Kristaus vardu susibūrusios bendruomenės uždavinys yra pasinaudoti visomis priemonėmis, kurias istorijos Viešpats duoda sėkmingai skelbti Evangeliją savo laiko visuomenėje ir bendrijoje.

Iš pradžių Kristus Evangeliją skelbė **aramėjų kalba**, vėliau Evangelija plito graikų kalba kalbančiame pasaulyje – Mazojoje Azijoje. Vėliau pasiekė Romą, kur buvo kalbama lotynų kalba, visur formavosi sava liturgija, savomis kalbomis.

Kai IX-X a. a. krikščionybė pasiekė slavų tautas, Popiežius leidžia šv. Kirilui ir Metodijui liturgiją, pamaldas laikyti senąja slavų kalba ir t.t. Kartais mes susitinkame su žmonėmis, kurie neturi

šitos vizijos ar supratimo ir pradeda tvirtinti: **ne, jei Šv. Mišios ne lotynų kalba, kuria Europoje buvo laikoma, tai jos netikros, nes tikra kalba tik lotynų.** O Kristaus paaukotos Šv. Mišios Paskutinės Vakarienės kambaryje buvo **aramėjiškos**, ar jos netikros?

Labai blogai **kada žmonės tą Kristaus bendruomenės – Bažnyčios vienybę** tokiais svarstymais ir užsispyrimais **mėgina griauti.** Būkime atviri Dievo tiesai ir tiems uždaviniams, kuriuos Kristus suteikia mums, susibūrusiems į tą bažnytinę bendruomenę. **Supraskime, kad turime nešti pasauliui tiesą, liudyti Kristų, Jo žodį, Jo Evangeliją, ne savo nuomones ar išmintį.** Kristų, kuris tik vienas gali ir visą žmoniją, ir kiekvieną iš mūsų padaryti tikrai ir amžinai laimingus.

Geri žmonės kalbasi vienas su kitu, blogi – vienas apie kitą.

Todėl ir ateinu sekmadienį į Šv. Mišias, kad Jėzus apsaugotų mane nuo didesnio blogio, kad išsivaduočiau iš šėtono valdžios, kuri turi labai didelę įtaką mano gyvenime.

„Kam Dievas proto nedavė – kalvis nenukals“, - sako lenkų patarlė.

Labai gerą patarimą radau, skaitydamas apie apie šv. **Ignaco Lojolos gyvenimą.** Tą patarimą jis yra suteikęs dviems savo broliams, siųsdamas juos į žmones: patariu jums su visais žmonėmis, o ypač su sau lygiais ir žemesniaisiais, kalbėti nedaug ir tai pirma gerai apmąščius, ką kalbėti, klausyti įdėmiai, iki galo, kol kalbantysis visko neišpasakos, ką buvo norėjęs pasakyti. Tada duokite jiems trumpą, aiškų atsakymą, tokį, kad kiek galėdami, užkirstumėte iš anksto kelią priekaištams, prieštaravimams. Atsisveikinimas su žmonėmis tebūna trumpas, bet mandagus.

O palaimintasis arkiv. Jurgis Matulaitis priduria: „Kalbėdami su žmonėmis, būkite visiems viskuo: kiek galima prie žmonių taikykimės, prie jų būdo įpročių: su gyvo būdo būkime gyvesni, su lėtais, lėtesni ir rimtesni. Bekalbėdami rūpinkimės sumaniai pakalbėti, kokio darbo žmogus turi imtis, kaip žmo-

gus turi savo širdį nukreipti prie kilnesnių dalykų, prie Bažnyčios, prie Dievo. Kalbėdami neužmirškime, kad kiekvienas mūsų žodis, kiekvienas pasakymas gali būti paskelbtas viešai, ypač kai taikome susipykusius žmones.

Mes negalime išsižadėti santykių su žmonėmis; mes turime ieškoti žmonių, prie jų artintis, kad juos vėliau prie Dievo patrauktume ir į Bažnyčios darbą įtrauktume. Bet reikia išmanyti, kaip ir kada su kuo susipažinti ir suartėti. Ir prie to negalima eiti aklai, bet reikia viską gerai apmąstyti, sutarti su kitais broliais ir tam protingai pasiruošti. Vengti žmonių negalime, bet turime žiūrėti, kad patys nepaskęstume tarp žmonių. Ir čia turime žiūrėti Bažnyčios naudos ir Dievo garbės; ypač rūpintis žmonių sielos reikalais; būdami namuose, tarp savųjų, ypač rūpintis savo sielos reikalais ir žengti į tobulumą. **Jei nustosime rūpintis dvasine pažanga, nustosime rūpintis ir kitų žmonių sielos išganymu, nei Bažnyčios gerove, nei Dievo garbe, o tik ieškosime savęs, savo naudos ir garbės.** Mums krintant žemyn, kris mūsų darbai ir sumanymai, viskas nueis niekais”.

Juk gerumas mus visada vienija. Todėl ypač šiandien aktualu atsigręžti į vargstančiuosius. **Visos didžiosios pasaulio religijos liudija, kad, dalydamiesi su stokojančiais, mes patys atsinaujiname ir praturtėjame žmoniškumu.** Viso to prasmė – mūsų širdies pasikeitimas ir socialinio teisingumo atstatymas. Dievo atleidimas ir ramybė aplanko mūsų gyvenimą, kai „nešiojame vieni kitų naštas”. **O kaip būtų gera, kad vienytų mus veiklus gerumas!**

Ačiū Tau, Tėve, kad pašaukei mus būti Tavo šeimos nariais. Mokyk mane su savo šeima, draugais, giminaičiais, kaimynais ir parapijiečiais **elgtis taip, kad visus suvienytų meilė, pagarba ir ramybė.**

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 08

DOVANOTA SKOLA

XXIV eilinis sekmadienis

Mt 18, 21-35

Dosnūs Petras vėl prabyla. Atleisti septynis kartus?! – to jau per daug. Vieną kartą, du kartus dar gali atleisti, o septynis – jau labai sunku. Ką? Turiu atleisti daugiau nei septynis kartus? Absurdas... Bet Jėzus mato visai kitaip, ir siekdamas pašnekovų pusiausvyros – Jis naudoja savo mėgstamą palyginimą. **Palyginime, kaip visada, reikia kreipti dėmesį į tai, kas tarsi neįmanoma, nelogiška, ekstravagantiška.**

Šios dienos palyginime viskas aišku. Iš vienos pusės – **Dievo atleidimas**, iš kitos pusės – **žmogus – mūsų pagieža**. Dievo būdas atleisti puikiai vaizduojamas. Jo gailestingumas kyla iš širdies gelmių. Valdovas pasigaili. Veiksmažodis čia išreiškia ne kažkokį gailestį iš aukšto ir iš tolo, bet labai gilią atjautą, jaučiamą iščiose. Taip Dievas žiūri į mus. Jo gailestingumas ekstravagantiškas, netoli beprotybės. Palygink **10000 talentų** – tai tiesiog nesuskaičiuojama suma, o **valdovas ne tik sutinka laukti, bet net dovanoja**. Atrodo, pasaka, tačiau Jėzus kalba rimtai, nes Jis pažįsta Tėvą. Šį Jo tikinimą, kad Dievas atleidžia net sunkiausią, baisiausią nuodėmę, kokią vos galima įsivaizduoti ar suvokti, aiškina Jėzaus malda ant kryžiaus: „**Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką darą**” (Lk 23, 34).

Dievo gailestingumas taip pat yra neatšaukiamas, o skola – dovanota. Jis ne tik užmiršta, bet ir atkuria, leidžia pradėti

iš naujo, kaip atgimusiam. Iš kitos pusės, mūsų pagieža vaizduojama tokia šlykšti, kokia tik gali dėti, būti. Klaida arba nusizengimas, netaktiškumas iš mūsų pusės, atrodo, menkas dalykas, o ateinantys iš kito žmogaus – tiesiog baisūs. **Mes laiko-me save pasaulio bamba.** Kiek iš mūsų širdyje laiko kerštingus jausmus prieš ką nors kitą... „**Galiu atleisti, bet niekada neužmiršiu**” arba tiesiog – „**Aš to niekada neatleisiu**”.

Nors žinome, kad tik atleidimas išlaisvina širdį ir gražina ramybę, bet dažniausiai užsidarome ir svarstome – kiek buvome įžeisti ir koks bjaurus buvo kitas žmogus mūsų atžvilgiu, lyg patys būtume nekalti vaikeliai. Tiesa, kartais žmogiškai žiūrint – neįmanoma atleisti. Ta prasme, kad nuoskauda tokia didelė, žaizda – tokia gili, kad jausmingumo plotmėje lieka nepagydomas skausmas, ir savo jėgomis negalime atleisti. Bet Jėzus nereikalauja, kad nebejaustume, kad pamirštume. Jis sako: „Žiūrėkite į mano Tėvą. Priimkite Jo beribį gailestingumą teikiamą jums ir melskitės: atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams”.

Malda išreiškia norą atleisti. Visada yra įmanoma atleisti. Atleidimas nevyksta jausmingumo plotmėje. Jis visų pirmausia – **sprendimas ir malda.** Šis sprendimas, šis nuoširdus noras atleisti ir duoda vaisius: **ramybę, sugebėjimą mylėti iš naujo ir kartais net dovaną užmiršti.** Galų gale, jeigu norime gauti malonę atleisti kitiems, nepamirškime susitaikinimo sakramento galios. Kai priimame Jį, tarsi pasineriame į Dievo gailestingumo vandenį ir atrandame širdies ramybę. Dievas tada suteikia mums naują širdį, sugebančią atleisti, kaip ir Jis.

„**Dėl turto žmonės tampa negeri, o dėl gerumo tampa neturtingi**”, - sako kinų išmintis.

Bruno Ferrero knygoje „**Ar ten aukštai kas nors yra?**” rašo:

Sykį eidamas iš vienuolyno šv. **Pranciškus** susitiko brolių

Džineprą. Šventasis labai mylėjo šį paprastą ir geraširdį brolių. Priėjęs prie jo, pasiūlė: „Broli Džineprai, eime kartu pamoks-
lauti!”

- Mano tėve, juk žinai, kad esu neišprusęs. Koks gi iš manęs pamokslininkas?

Tačiau Pranciškus primygtinai jį kvietė, ir brolis sutiko. Jie išvaikščiojo visą miestą, tylomis meldamiesi už tuos, kurie triūsė dirbtuvėse ir daržuose. Šypsojosi vaikams, ypač neturtingiesiems. Pasišnekučiavo su senukais. Paglostė ligonių galvas. Padėjo moteriai nešti sunkius vandens kibirus.

Kai kelis kartus išvaikščiojo miestą skersai išilgai, šv. Pranciškus tarė:

- Broli Džineprai, dabar jau laikas grįžti namo.

- O mūsų pamokslai?

- Mes jau pamokslavome... Mes jau pamokslavome, - atsakė šypsodamasis šventasis.

Jei tavo kišenėje – brangių kvėpalų buteliukas, visai nebūtinai girtis. Priėję prie tavęs žmonės patys pajus sklindantį aromatą.

Geriausias pamokslas esi tu pats. Tad kaip mes jį sakome? Šiandien Evangelija ypač tai padeda pastebėti, kokie esame Evangelijos skelbėjai.

Šis palyginimas ypatingas tuo, kad jame **perdedama tiek kalbant apie skolintą sumą, tiek apie netikėtą kilnumą bei žiaurumą.** Iš tikrųjų suma, kurią tarnas įsiskolino valdovui yra neįtikėtina, **10000 talentų neįmanoma nusakyti konkretesne šių laikų pinigų suma.** Palyginimui galima pasakyti, kad žydų karaliaus Erodo Didžiojo, valdžiusio Išganytojo gimimo metais, metinės pajamos siekė viso labo tik 900 talentų. Todėl sunku net įsivaizduoti, kaip tarnas galėjo padaryti tokią begalinę skolą. Be abejo, naivus yra ir tarno prašymas: „**Turėk man kantrybės! Aš viską atiduosiu**” (Mt 18,26). Per visą savo gyvenimą jis neįstengtų to padaryti.

Tačiau susijaudinęs valdovas žengia dar toliau. Jis neapsiriboja pratęsdamas skolos terminą, bet visiškai dovanoja skolą (Mt 18, 27). Mums duodama pamoka yra visiškai aiški. **Kiekvienas iš mūsų Dievo atžvilgiu yra skolininkas, niekuomet neįstengsiantis pats atiduoti užsitrauktos skolos, jei pats Dievas nesiimtų iniciatyvos, jei neatleistų, vieni patys, vien savo jėgomis, negalėtume pasiekti išganymo. Išganymas – tai malonė ir patys negalime savęs išganyti. Mes tik galime būti išganyti.**

Tačiau išėjęs iš valdovo rūmų tarnas, kurio visiškai nelauktai buvo pasigailėta, nesugalvoja nieko geresnio, kaip stverti už gerklės savo kolegą – kitą tarną, skolingą 100 darbo dienų minimalų užmokestį. „**Atiduok skolą!**” (Mt 18, 28).

Ir štai dar viena šio palyginimo pamoka. *Skolos, kurias kiti užsitraukia mūsų atžvilgiu, palyginus su mūsų skola Dievui, dėl mūsų nuodėmių ir nemokėjimo pasakyti „taip”, yra vieni niekai. Įžeidimai, nemandagumas, nemokėjimas švelniai elgtis, apkalbos – visa tai menkniekiai, lyginant su mūsų nuodėmėmis. Kaip dažnai mūsų elgesys tampa niekingu, nelyginant tarno, kurio buvo pasigailėta ir, kuris pats nepajėgė savyje rasti jėgų atleisti. Tačiau pagrindinė palyginimo pamoka yra visiškai kita.*

„**Nedorasis tarne**” (Mt 18, 32), - sako jam karalius, iš kitų, pasipiktinusių tarnų, sužinojęs apie nemalonią sceną rūmų prieangyje, „**Argi nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš pasigailėjau tavęs?!**” (Mt 18, 33). Štai kur didžiausia nelaimė...

Tarnas nutarė, kad atleidimas skirtas tik jam. Jis nesuvokė, kad **atleidimu reikia dalintis** ir su savo draugu. Neįmanoma vien tik naudotis gautąja malone, tuo pačiu, nesuteikiant jos kitam. Mums duotas atleidimas privalo per mus pasiekti ir mūsų brolių. Būtų buvę nepaprastai gražu, jei palyginimo tarnas, sekdamas savo valdovo pavyzdžiu, būtų į skutus suplėšęs

kitą skolos raštą. Deja, žmogus nesiryžta elgtis kaip Dievas. Todėl gautas nuodėmių atleidimas neatneša į mūsų pasaulį tikros ramybės, susitaikymo džiaugsmo, kurį galėtume skleisti mes, pakilę nuo klausyklos.

Sakoma, kad atleidus nuodėmes, žmogus gali atsitiesti, tačiau toks atsitiesimas paprastai apribojamas išdidžiai iškelta galva, nepastebint kitų, savo brolių ir galvojant apie tai, kaip gera pačiam. Tuo tarpu reikia suprasti, kad galime tapti panašūs į Dievą. Be abejo, žmogus negali peržengti Dievo tobulybės ribos, tačiau, kai Dievas sako: „**Aš tau atleidžiu**“, tai reiškia: **eik ir tu taip pat atleisk.**

Kur yra gailestingumo riba? Kas labiausiai mus sukrečia evangeliniuose pasakojimuose? **Tai Jėzaus ryžtas nelaikyti skolingais ir kaltais tų, kurie Jį išdavė, kurie Jį kankino, kurie buvo kalti dėl Jo mirties.** Dar daugiau, mokiniams, kurie Jį paliko vieną pačiomis sunkiausiomis gyvenimo valandomis, prisikėlęs Jis nepasakė nė pusės žodžio, dar daugiau, Jis juos laimino.

Budeliai lieka budeliais, paprasti kareiviai – visiškai svietimi okupantai. Okupantams atleisti lengviau nei saviesiems, nei bičiuliams, kurių elgesys sunkiu metu žeidžia skaudžiau už bet kokiais priešų patyčias. Priešus sunku laikyti skolingais, juk jie priešai, ko iš jų norėti? **Skolingi gali būti tik tie, į kuriuos buvome sudėję kažkokias viltis, kažkokius troškimus, iš kurių tikėjomės meilės ir atsidavimo, ar bent jau pagalbos sunkią valandą.** Vaikas nuo pat kūdikystės gali laikyti savo tėvus skolingus jam dėmesio ir meilės. Psichologai tai vadina vaikystės žaizdomis, kurios persekioja žmogų visą gyvenimą, dažnai jam pačiam gerai nesuprantant kai kurių savo paties veiksmų ir poelgių.

Įsimylėjęlis gali jaustis apiplėštas, kada sužadėtinė pasirenka kitą. Turime be galo daug priežasčių jaustis apiplėšti ir

apvogti, ir beveik visais atvejais, atrodo, neįmanoma kalbėti apie jokią atleidimą. Juk **mes neturime iš ko atleisti**. Kaip galime atleisti skolą, kai jaučiamės neturį dabar iš ko toliau gyventi.

Juk tai, kas iš mūsų būna atimta, paprastai yra dalykai, kurie gyvenimiškai būtini. Mes **negalime gyventi be meilės, be draugų, be pasitikėjimo, be savo idėjų, be savo sielos, kurią kažkas brutaliai išplėšė**. Dievui – juk bepigiu atleisti. Juk niekas nepajėgus atimti iš Jo tai, kas Jo yra. Kaip tada gali Jis reikalauti iš mūsų, kad atleistume savo broliui taip, kaip Jis atleidžia mums? Juk tai nepalyginami dalykai, tačiau reikalavimas lieka. Lieka perspėjimas, kad **iki galo neišeisime nesumokėję skolos, jeigu patys neatleisime**.

Štai kur tikroji atlaidų sąlyga. Ne poterį sukalbėti ir ne maldele, bet atleisti savo broliui, kitaip viskas būtų pernelyg paprasta. Tiktai kaip ši sąlyga išpildyti? Galbūt tiesiog žiūrėti į Nukryžiuotąjį ir prisikėlusį Jėzų, juk kryžius, **kardinolo Ratzingerio žodžiais tariant, yra absoliučiai save dalijančios ir atiduodančios meilės slėpinys**. Tokios meilės, kuri ne tik nelaiko ko nors skolingų, bet, dar daugiau, pati išdalina visą save. Jo meilė atiduoda mums tai, kas buvo iš mūsų atplėšta, atimta, užgydo tai, ką buvo pažeidusi prievarta. Juk **Jis ir buvo iškeltas ant kryžiaus tam, kad mes Jį matytume, Jis buvo atidengtas mums, kad žinotume, kad Jis nieko sau nepasiliko**. Juk kryžius buvo ta vieta, per kurią Dievas atvėrė mums tokį savo gailestingumą, kuris išgydo mūsų žaizdas ir duoda galimybę nieko nebelaikyti savo skolininku. Nors esame įpratę į kryžių žiūrėti vien kaip į bausmės įrankį už mūsų nuodėmes ir skolą, kurią kažkas sumoka Dievui už mus, bet galime pabandyti išplėsti žvilgsnius ir pamatyti meilę, kuri slypi už šios kančios. Tai meilė, kuri siekia galbūt ne tik ir ne tiek nuplauti mūsų nuodėmes, kiek gražinti mums tai, kas iš mūsų buvo atimta, at-

plėšta, ir pirmiausia, - mūsų žmogiškąjį orumą, mūsų vertę, o tada ir visa tai, dėl ko nepajėgiame atleisti vieni kitiems.

Šio sekmadienio Evangelija dar pasakoja, kad žmogus visur ir visada yra tartum dviejuose santykiuose. Vienas – tai mano sąžinė ir Dievas. Antras – aš ir mano artimas. Pagal vieną aš esu skolininkas, o pagal antrą – galėčiau būti teisėjas. **Bet kaip man juos abu suderinti?**

Kristus savo dieviškuoju autoritetu mums pagelbsti: **Jis mus atleidžia nuo teisėjo pareigų.** Atleidžia ilgam, labai labai ilgam laikotarpiui – iki Dievo teismo dienos. O kad turėtume pavyzdį, net ir Jis pats nuo teisėjo pareigų atsisakė: *Žmogaus Sūnus atėjo pasaulį gelbėti, o ne teisti.*

Deja! Šiandien teisėjų visur begalės. O teisiųjų?.. O į krūtinę besimušančiųjų, ar daug? Ir kokia daugybė mušančiųjų kitus...

Tėvas Stanislovas „Pamokslų“ knygoje rašo:

Neprašytųjų teisėjų vadeiva ir organizatorius, kaip skelbia **Apokalipsė**, yra patį piktoji dvasia. Apie šėtoną yra pasakyta: „Štai... brolių skundėjas, kuris juos skundė dieną ir naktį”.

Ir kaipgi nemažinti tų rėksnių, tų teisėjų etatų. Juk net ir palyginimas kalba apie tą, kuris taip žiauriai teisė, kuris prisiminė mažytę savo draugo skolą.

Kai visą dėmesį sutelkiame į savo skolininkus, užmirštame, kokios didelės mūsų pačių sąskaitos su savo sąžine ir su Dievu...

O Kristus? Ar nenori Jis mums atleisti kai mus kviečia dalyvauti Jo aukoje? Jis nori ne tik skolą mums dovanoti, bet ir suteikti daug neužsitarnautų malonių ir dovanų, kad savo kasdieninį gyvenimą praturtintume ir pašventintume.

Šiandien Viešpats kviečia ateiti, kad visos mūsų skolos būtų nurašytos. „Nors jūsų nuodėmės ir raudonos it kraujas, jos gali tapti baltos kaip vilna” (Iz 1, 18). Taigi beprasmiška

neateiti, kai žinome esą giliai įklimpę į skolas Dievui. Tik tie, kurie ateina, atgailauja ir pripažįsta savo kaltes, gauna atleidimą. O po to nereikalauk nieko iš savo artimo. Atleisk jam iš visos širdies, kad ir kaip neteisingai jis būtų su tavimi pasielgęs.

Anot rusų patarlės, šiandien: „**Ir pasakyti gėda, ir slėpti nuodėmė**“, kaip žmonės elgiasi vienas su kitu. Turbūt užmiršę viską – kad reikės mirti ir Dievui duoti apyskaitą.

Viešpatie, **Marija Magdalena, puolusi iš labiausiai puolusių, plaukais šluostė Tavo šventas kojas**. Ir jos nebuvo suterštos nuodėme! Atvirkščiai – **Mariją aprengė šventumo drabužiu!** Gėrei vandenį iš puolusios moters **samarietės** rankų, ir tas vanduo nesuteršė Tavo šventų lūpų, atvirkščiai – samariečiai dovanojai tyrumą, kuris yra vartai į Dangaus Karalystę čia, žemėje. Nepasmerkei nei tos, kuri buvo sugauta svetimaujanti, tik apdovanojai ją amžino gyvenimo viltimi, numazgodamas gailėstingumu ne tik jos, bet ir ją supančių širdis. O tąsyk, kai mirei ant kryžiaus, ir man pasakei: „**Eik, ir daugiau nebenusidėk**“...

Viešpatie, Tu neprašai iš mūsų nieko, ko prieš tai nebūtumei padaręs **PATS: dar prieš pasibelsdamas į mūsų širdį Tu įbėrei į ją savojo atlaidumo sėklą**. Ji perims tavuoju raugu ir neturi kitos išeities, kaip tik atleisti savo artimui, kaip Tu atleidi man.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 15

VYNUOGYNO DARBININKAI

XXV eilinis sekmadienis

Mt 20, 1-16

Kas man yra **Naujasis Testamentas?** – Tai didelis **medis, išaugęs iš mažo daigelio**. Naujasis Testamentas ir kartu su juo Dievo Karalystė šiandien jau yra tarp žmonių. Kai kuriame gėrį, kai mylime, kai rūpinamės grožiu, kai gyvename dorą, moralų gyvenimą – tai ir yra Dievo Karalystė ir Naujasis Testamentas. Jie ne tolimoje ateityje, bet čia ir dabar. Karalystė ne kada nors ateis, ji jau yra. Teismas ne tik bus ateityje – jis jau yra. Tai, ką Jis sakė ar pavyzdžiu pateikė Galilėjoje, Jeruzalėje, Golgotoje, vyko Romos imperijoje, viduramžiais, Europoje ir Rusijoje, Lietuvoje šiandien kaip ir vakar, kaip ir per visą žmonijos istoriją. Visa tai tęsiasi ir tęsis, nes tai istorija, kuri eina ir su žmogumi, ir su Dievo Sūnumi.

Evangelijose esama vietų, kurios tampa nepageidautinos ar net pavojingos, kurias mielu noru aplenktum, išmestum, bent jau perrašytum iš naujo, pritaikytum sau ir savo laikmečiui, šiandienai. Ne, tai nėra panašu į karų, žudynių, svetimavimų srautą Senojo Testamento puslapiuose, nei į „Giesmių giesmę“, kuri leidžia prabilti Dievui žemiškai aistringa įsimylėjėlių kalba. Kai kurie Evangelijų tekstai žeidžia mūsų klausą, nors yra visiškai padorūs. Jie nesikėsina paneigti Šventojo Rašto šventumo, nepaskandina gerojo, gailestingого Viešpaties kraujo upeliuose. Pavojus glūdi kitur.

Evangelijose yra vietų, kurias perskaitęs jautiesi kaip sumuštas ir apvogtas. Santaupos daug metų kaubtos teisingu ir doru gyvenimu, staiga dingsta. Nei stogo, nei durų saugančių ramybę. Nuo smegenų sutrenkimo susimaišiusios spalvos. Net paties Dievo paveikslas begėdiškai išneštas. Juk ir Jėzaus mirties pasakojimas Evangelijoje pagal Morkų priklauso tokiems tekstams. Nepaguostas ir nenuramintas viengimis Dievo Sūnus atsidūsta paskutinį kartą: „**Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!**” (Mk 15,34). **Atsako jokie.** Žodžiai į tam-
są ir į tylą...

Pamėgink čia perskaityti prisikėlimo viltį ir toliau pasikliauti Dievu, kuris neištiesia pagalbos rankos net savo mylimajam Sūnui. O pavojingiausios, žinoma, anos trumpos istorijos, pavadintos nekaltu palyginimų vardu.

Šio sekmadienio Evangelijos palyginimas apie vynuogyno darbininkus dar labiau grasina mūsų apskaičiuotam ir saugiam religingumui. Tinginiai ir valkatos, pusdienį dykai prasi-
stumdę ir paskutinę akimirką pasamdyti darbui vynuogyne, gau-
na vienodą užmokestį su darbščiausiais, kantriai nešusiais die-
nos ir kaitros našta. Pamėgink, kad geras, nepasipiktinti tokiu
šeimininko teisingumu, pamėgink gyventi Bažnyčioje be pir-
mųjų ir paskutiniųjų, o tu sulyginai juos su mumis, - šaukia
įžeista dorybė ir teismusas.

Dievas nuolat tempiamas ant žmogiškų korpalių, kad būtų
galima Jį paversti partijų, ideologijų, egoizmo ir tuštybės įran-
kiu. Jis garsiai neprotestuoja, nesiunčia žaibų ar tvano. **Jis nuo-
lankus Avinėlis, atiduotas į žmonių rankas.** Jis keršija mums
vieninteliu būdu – **likdamas ištikimas sau, be svarstyklių, be
laikrodžio, be buhalterijos knygu.** Ta proga prisimenu vieną
amerikietišką filmą „**Deathman Walking**”. Tai veiksma, ku-
riuo JAV kalėjimuose oficialiai paskelbiama mirtininkų kelio-
nė į egzekucijos vietą. Eina pasmerktasis, šalia jo trapi moteris

– sesuo vienuolė, uždėjusi ranką žmogžudžiui ant peties ir sakanti Jono Evangelijos žodžius apie gyvenimą. Ji žiūrės mari-
namam nusikaltėliui į akis ir iki galo kartos: „**Aš tave myliu**”.

Tik vienam Dievui įmanomais keliais į tą mirties paveikslą įžengs malonė, atsivertimas, gyvenimas. Operatoriaus kamera kyla aukštyn, tarsi įsivaizduodama Dievo žvilgsnį. Nužudytas nusikaltėlis guli kryžium, kaip ir jo aukos miško proskynoje. Viešpaties žvilgsnis juos sulygino. Žinoma, galima pasipiktinti tokia mintimi, galima nurašyti viską Vakarų moralei, kad, jog mūsų Dievas atlygina už gerus darbus ir baudžia už bloguosius. Bet vis dėlto – neramu...

Kas tuomet, jeigu Evangelija nemeluoja, jeigu Viešpaties mintys ir keliai iš tiesų ne tokie, kaip mūsų?

Didieji žmonijos mąstytojai: **Konfucijus, Buda, Sokratas, Platonas ir kiti tvirtino, kad tiesa – tai kalno viršūnė**, į kurią jie sunkiai bando kopti. Ir tai yra teisybė, nes tiesa ne tai, ką lengvai galima paimti rankomis, ji tikrai yra tarsi aukštas kalnas, į kurį kopti reikia sutelkus jėgas, o pažvelgus į nueitą kelią suvokti, kiek dar daug liko iki viršūnės. **Su žymiu anglų alpinistu Hilariu į Everestą kopęs paprastas himalajietis Ten Singas sakė, kad prie kalnų reikia artintis pagarbiai, kaip ir prie Dievo – tiesų Tiesos.** Tik graži siela suvokia kalnų didybę, ir Tiesos neranda nepagarbūs, nenorintys eiti pirmyn, nenorintys kovoti žmonės.

Šį sekmadienį savo klausytojams Jėzus pasakoja apie ti-pišką Palestinos ūkio savininką, anksti rytą išėjusį samdytis darbininkų vynuogynui. Susitaręs dėl atlyginimo, pasiunčia juos nešti **kaitros naštą**. Panašiai jis pasielia dar tris kartus. Galiausiai iki darbo dienos pabaigos lieka tik valanda, tačiau net ir tą akimirką vynuogyno savininkas randa bestovintį būrelį žmonių. Šiems, paskutiniams, žinoma, tereikės darbuotis vieną valandą. Kaip tik dėl to atsiskaitymo metu ir kyla triukšmas.

Žvelgiant žmogišku žvilgsniu, tie, kuriuos vynuogyno savininkas pasamdė pirmiausiai, turėtų gauti dvylika kartų daugiau nei paskutinieji, tačiau vis jiems tenka vienoda suma. Žinoma, jų nepatenkina darbdavio atsakymas: „Nejaugi man nevalia tvarkyti savo reikalų, kaip noriu?!“ (Mt 20, 15). Vis tiktai, norint teisingai suvokti, į Jėzaus pasakojimą reikia labiau įsigilinti.

Pirmiausia dera suprasti, kad būti pašauktiems į Kristaus vynuogyną – Bažnyčią yra malonė ir mums teikiama dovana. Dievui svarbu ne tai, kad mes esame pasiruošę kentėti ir uoliai dirbuotis, bet tai, kad iš tiesų priimame Jo kvietimą. Bažnyčioje nėra pirmenybės seniau pašauktiesiems, kaip kartais mėginama įrodinėti. Daugelis tikinčiųjų, jau nuo seno lankančių bažnyčią, neretai piktinasi naujai atsivertusiais, jaunimu, ir mano, kad pirmiausiai turi būti atsižvelgiama į juos, nešusius dienos ir kaitros našą. „Didelis stažas“ mums anaipol neužtikrina pirmenybės.

Viešpaties akyse vertingiausi: suinteresuotumas, pasirengimas tarnauti Dievui, mokėjimas atsiliepti į Dievo balsą, nesi-gailint savęs. Dievas yra nepaprastas Valdovas. Jis nuolat kviečia žmones ir nuolat kartoja savo kvietimą rinktis gyvenimą, skirtą tarnauti žmonėms. Vienintelė sąlyga - tarti „taip“. O davus sutikimą, jau neįmanoma derėtis.

Kiekvienas, mėginantis derėtis su Dievu, parodo, kad jam labiausiai rūpi savo paties darbai. Teisinguose tikinčio žmogaus santykiuose su Dievu pirmiausiai tektų kalbėti apie Dievo veikimą žmogaus labui. Yra krikščionių, tikinčių, kad jų tikėjimas yra tai, ką jie padarė dėl Dievo. Yra tokių, kurie vakarais, atlikinėdami sąžinės sąskaitą, galvoja ne tiek apie savo pačių prasižengimus, kiek apie tai, ką Dievas turėtų jiems duoti už jų nuostabius darbus. Mes niekaip negalime išsivaduoti iš savo pirkliškų principų, nemokėdami pasijusti nenaudingais tar-

nais. Nesuprantame, kad labai pavojinga reikalauti iš Dievo to, kas mūsų nuomone yra teisinga, o jei Dievas paprašytų mūsų atsiskaityti, ką padarėme su Jo dovanomis?.. Tikras Dievo tarnas domisi ne atlyginimu, bet tuo, ką gali nuveikti kitų labui ir Dievo karalystei pasaulyje. Vis dėlto pagrindinė palyginimo mintis išreiškiama šiais žodžiais: „**Ar todėl šnairuoji, kad aš geras?!**” (Mt 20, 15).

Palyginimu Išganytojas tvirtina, kad galime būti puikūs ir uolūs Jo tarnai, tačiau nesugebėti veikti pagal Jo valią. Būkime sąžiningi. Dažnai būna kur kas lengviau priimti Dievo rūstį, nei Jo gailestį, ypač jei tas gailestingumas parodomas ir kitiems. Ne kartą mums, nuoširdiems tikintiems yra skiriamas išbandymas, išreiškęs klausimu: **ar sugebi priimti Viešpaties gerumą ir nemurmėti, kai Jis dovanoja, užjaučia, pamiršta įžeidimus, pakenčia, parodo gailestingumą ir suklydusiems? Ar mokame tada nuoširdžiai dirbti ir atleisti?**

Kad ir kokia nepastovi būtų pasaulio ekonomika, galime būti tikri dėl vieno dalyko: **Kristaus kūne niekada nebus nedarbo**. Tai įžvelgiame šiandien šiame palyginime apie darbininkus. Šio pasakojimo klausydamiesi, vieni galbūt ims susirūpinę svarstyti, kad pirmiesiems darbininkams per mažai teko, kiti gal bus sužavėti darbdavio kilnumu paskutiniams darbininkams (plg. Mt 20, 8-12). Palyginimas sujaudina ir kiekvieną kaip nors įskaudintą darbe arba paaukštintą tarnyboje. Į šį pasakojimą galėtume pažvelgti ir dar kitaip – atsižvelgdami į tai, kad vynuogyno savininkas turėjo daug darbo: visą dieną, kas valandą, jis ieškojo naujų darbininkų.

Dievo vynuogynas yra būtent toks. Jėzus ne kartą sakė, kad „**Pjūtis didelė, o darbininkų maža**” (Mt 9, 37). Dievas visada ieško žmonių, kuriuos galėtų pripildyti savosios galios ir siųsti gydyti ligonių, aprengti nuogųjų, skelbti Evangelijos. Ar ateiname anksti, ar vėlai, visada laukia daug darbo – ir kilnia-

širdiškas atlygis pabaigoje.

Jei esi krikštytas, gali būti tikras, kad esi kviečiamas šventumui ir apaštalavimui. Ar atsiliepei į šį kvietimą? **Jei manai, kad esi per senas, prisimink Abraomą ir Sarą.** Jei manai, kad esi perdaug **nuodėmingas**, prisimink šalia Jėzaus nukryžiuotąjį **nusikaltėlį**, kurio atsivertimas daugelį patraukė prie Kristaus. Jeigu manai, kad esi perdaug **jaunas, pažvelk į Mariją, Dovydą, Danielių ir Timotiejų.** Be to, juk svarbu ne tai, ką tu gali padaryti dėl Dievo, bet tai, ką Dievas gali padaryti per tave! Kartą išmintingas žmogus pasakė: „Dievas nekviečia kvalifikuotus, bet kvalifikuoja pakviestuosius”.

Jėzus pažvelgė į žvejį Petrą ir pamatė jame žmonių žvejį. Pažvelgė į mokesčių rinkėją Matą ir pamatė evangelistą. **Ką Jėzus mato, žvelgdamas į tave?** Neskubėk apkarpyti galimybių - „tą manyje ir per mane Dievas gali padaryti, o ano negali”. Nepulk riboti Dievo. Tu gali tapti nuostabiu pjūties darbininku!

Kunigas Aleksandras Menis sakė: „Dievas yra visa ko pradžia. Žmogus gyvena pasaulyje, nes tiki tuo pasauliu ir jo prasmingumu. Dar Albertas Einšteinas yra pasakęs, jog žmogus, kuris netiki, - nevertas gyvenimo. Ir bet kuris ateistas, jei netiki Dievu, tai tiki Dievo idėja.

Žmogus veržiasi prie vandens, nes negali išlikti be jo; jam reikia maisto, nes kitaip neišgyventų. Nieko išgalvoto ar kažko ypatingo nėra. Ir jeigu žmogus nori matyti ne tik maistą, daiktus, bet dar kažką, kas aukščiau ir giliau, vadinasi, tas noras nėra kažkokios ligos padarinys, o normalus reiškiny, kuris turėtų būti kiekviename, jeigu tik tai yra žmogus”.

Popiežius Jonas Paulius II enciklikoje „**CHRISTIFIDELES LAICI**” rašo, kad tai tiesa, jog Evangelijos palyginimo „šeimininkas” darbininkus į savo vynuogyną kviečia *įvairiu die-nos metu*: vienus labai anksti, kitus apie devintą rytą, dar kitus

apie vidudienį ir trečią, paskutinius apie penktą valandą (plg. Mt 20, 1 ir t.). Šv. Grigalius Didysis, komentuodamas šį Evangelijos tekstą, dienos metą lygina su *žmogaus amžiumi*. „Gali ma tarti, kad vis kitoks dienos metas nurodo vis kitokį žmogaus amžių. Šitaip ankstus metas – rašo Grigalius, - būtų vaikystė. Trečia valanda – augimo metai: saulė kyla dangumi aukšty n, kaip įkarštis gyventi. Šešta valanda reiškia jaunystę: saulė pakyla į dangaus vidurį, o žmogus pasiekia didžiausią jėgą. Devinta valanda – senatvės pradžia, nes kaip saulė linksta į vakarą, taip žmogus netenka jaunatviško įkarščio. O vienuolikta valanda – labai senų žmonių metas. (...) Vadinasi, tai, kad darbininkai kviečiami į vynuogyną skirtingu dienos metu, turi reikšti, kad vieni pasiekia šventą gyvenimą jau vaikystėje, kiti – jaunystėje, tretį – kaip subrendę žmonės arba senoliai”.

Šv. Grigaliaus Didžiojo komentarą galima sėkmingai pritaikyti pasaulimų įvairovei Bažnyčioje, kurioje dirbti, kad priartintų Dievo karalystės atėjimą, pašaukti visi ir kiekvienas pagal savo pašaukimą, luomą, charizmą ir tarnybą. Toji įvairovė priklauso ne tik nuo Bažnyčios narių amžiaus, bet ir nuo lyties, asmens savybių, taip pat pašaukimo rūšies ir gyvenimo situacijos. Būtent ši įvairovė Bažnyčios turtą daro gyvesnį ir konkretesnį.

Viešpatie Jėzau, pripildyk mane savo meilės, naudok mane, kaip Tu nori ir kviesk darbuotis bet kurią darbo valandą, kad tik būčiau naudingas didesnei Tavo garbei ir žmonių išganymui.

Vynuogyno ir pjūties Viešpatie, kuris daliji darbus ir teisingą atlyginimą, leisk mums kantriai nešti dienos ir kaitros naštą, ir be murmėjimo vykdyti Tavo valią.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 22

MEILĖ YRA DAUGIAU UŽ ŠALTĄ TEISINGUMĄ

XXVI eilinis sekmadienis

Mt 21, 28-32

Kristus paskelbė žmonėms Evangeliją ne tam, kad Ji būtų tik išgirsta, bet tam, kad Ji būtų priimta ir pagal Ją būtų gyvenama. Reikia ne tik žavėtis Evangelija, bet Jos žodžius vykdyti. Visada aktualu patikrinti, ar darome tai, ką tikime ir ką kalbame. Tik tada mūsų tikėjimas bus džiugus ir bus **žiburys** kitiems.

Šio sekmadienio Evangelijoje mūsų girdėtas Jėzaus palyginimas panašus į sprogimą mūsų ramiame maldų ir apmąstymų bei svajonių užutekyje. Jau buvo kalbėta, kad staiga keičiasi Jėzaus elgesys ir žodžiai. Jis prabyla savo mokiniams **apie kryžių**, apie neišvengiamą kančią ir mirtį Jeruzalėje. Jėzus ruošia savo mokinių širdis kryžiaus papiktinimui ir prisikėlimo paslapčiai. Dievas išgelbsti pasaulį, mirdamas silpnojo, beteisio, apleistojo bei pažemintojo mirtimi.

Kaip anuomet Jėzus, taip šiandien Jo Bažnyčia nori parengti mūsų širdis atsivertimui. Tai vyksta, prieš prasidedant adventui. Keistas tas paruošimas. Tai ne pagraudenimai apie nuodėmes, nei pigus moralizavimas, nei raginimas įsigyti antgamtinę pasą kelionei dangų, arba užsitarnauti dangaus pensiją, kaip teko girdėti senuose pamoksluose.

Bažnyčia prabyla mums Jėzaus palyginimais, sprogina

ir griaua visa, kas atrodo, kaip dukart du, apverčia aukštyn kojom visas nepajudinamas tiesas, taisykles, įstatymus, kurie niekais paverčia mūsų žmogiškąją logiką, mūsų nuodėmės ir dorybės supratimą, mūsų norą pristesti Dievui savąsias žaidimo taisykles.

Jėzaus palyginimai triuškina Senojo Testamento įstatymus. Tik prieš dvi savaites girdėjome palyginimą **apie du skolininkus**. Tai buvo ne tik graži pamoka, kad mes turime būti atlaidūs vieni kitiems. Jėzus norėjo pasakyti dar daugiau – **jūsų kalčių ir nuodėmių atleidimas tiesiogiai priklauso nuo jūsų elgesio su kitu žmogumi**, ne nuo jūsų maldų, pasninkų, apsimarinimų, bet nuo to, ar sugebate, esate pasiryžę atleisti vieni kitiems.

Praejusį sekmadienį dar gražiau – Jėzus meta tokį aki-brokštą – **paskutinieji bus pirmi, o pirmieji paskutiniai**. Nieko sau ar ne?

Vadinasi, mes, kurie esame praktikuojantys katalikai, kurie laikome save teisiaisiais, būsime paskutiniai, o kažkoks valkata, girtuoklis, paleistuvis sėdės sau laimingas visų šventųjų draugijoje... Kažkoks nesusipratimas!

Šiandien Evangelijoje Jėzus tęsia savas mintis. Jis kalba aukštiesiems kunigams, tautos seniūnams, visuomenės vadams ir autoritetams, žmonėms, kurie puikiai išmano šventuosius Raštus, Mozės Įstatymą, religines tradicijas, žmonėms, kurie neišdrįsta pasakyti Dievui „ne“, bet savo pavaldinius supančioja daugybe draudimų. Jie patys tariasi esą teisūs, tobuli, vykdan-tys Dievo valią. Juk jie laikosi Įstatymo!

Šiuos žmones Jėzus palyginiame sutapatina su **antruoju sūnumi**, kuris, tėvo kviečiamas padirbėti vynuogyne, pasakė „taip“, bet nenuėjo dirbti. Čia ne žodžiai „taip“ ar „ne“ svarbu, netgi ne darbas. Apie tai girdėjome aną sekmadienį kitame palyginiame. **Svarbu – žmogaus širdis**.

Aukštieji kunigai ir tautos seniūnai buvo ne širdies, ne

meilės, o bedvasio įstatymo žmonės. Yra ir kitų žmonių grupė, kuriai Jėzaus palyginime atstovauja pirmasis sūnus. Jis sako tėvui „ne“, bet paskui jo širdis apsiverčia ir jis eina į vynuogyną. Šie žmonės – tai muitininkai ir ištvirkėlės, visuomenės atmes-tieji. Jie neturėjo teisumo, kuriuo didžiavosi fariziejai, neturė-jo išminties, kaip Rašto aiškintojai, tačiau jie buvo nuolankūs ir maži, jų širdis sudaužyta nuodėmių, nesėkmių, nusivylimų. **Jų sulaužyti likimai, jų kaltės nuostabiu būdu buvo tapusios jiems tuo keliu, kuriuo ateina atleidimas ir Dievo malonė.** Tai gal Jėzus aukštino nuodėmę, nuodėmingą gyvenimą?

Ne, bet Jam nėra nurašytų ar pasmerktų žmonių. Dievas nežiūri į laikiną žmogaus padėtį, bet visada siūlo rasti kelią į atnaujintą ateitį. Gal Dievas keršija man, kad leidau sutręšti savo vasaros vaisiams ir mano pintinė niekada nebus pilna? Bet nieko nėra nepataisomo. Gailesčiu tu gali pakilti aukščiau nei kad būtum iškilęs be nuodėmės. Dievo planas mūsų atžvil-giu yra labai lankstus, lankstesnis už mūsų nepastovumą.

Vieškelio vidury Jis laukia mūsų nors daugybę kartų Jam būtume tarę „ne“, ar ginčijęsi su Juo. Tik **per buvusį ir užkie-tėjusį fanatiką Saulių atėjo Paulius – pagonių tautų šviesa ir laisvė.** Kristus atėjo pas ligonius ir pas mažuosius, tuos, kurie pavargo, suklupo po gyvenimo ir nuodėmių našta. Jis ne iš-rinktųjų, ne didžiųjų, bet sužeistųjų ir paliktųjų Viešpats. **Atsi-versti iš savo dorybės yra sunkiau negu atsiversti iš nuodė-mės,** todėl Dievą visada labiau liūdina ne sūnus palaidūnas, bet teisusis, kuris užmiršta, kad ir jis yra silpnas ir reikalingas Dievo gailestingumo bei atleidimo.

Kristų liūdina mūsų egoistiškas troškimas savintis Bažny-čią ir Dievo karalystę, laikyti save išrinktaisiais, privilegijuotais Dievo akyse, vertais ypatingo atlyginimo. Vienintelis sakiny-s, kurį mes, laikantys save ištikimaisiais, turime nuolat kartoti, yra Evangelijos žodžiai: *esame nenaudingi tarnai, Viešpatie, pada-*

rėme, ką turėjome padaryti.

Ir dar viena svarbi šio palyginimo pamoka – Dievas nėra senas, pedantiškas buhalteris, diena po dienos registruojantis mūsų nuopelnus ir nusižengimus. Jis nesiduoda išspaudžiamas į mūsų žmogiškos logikos, mūsų teisingumo rėmus. Pranašo Izaijo lūpomis Viešpats sako: „Mano mintys ne jūsų mintys, mano keliai ne jūsų keliai”.

Jis nepaperkamas nei maldomis, nei aukomis, nei darbu. Jis dosnus ir geras visiems savo vaikams, bet drauge Jis yra laisvas ir neatsižvelgia į žmogaus nuopelnus, dalindamas savo dovanas. Tai galbūt Jis neteisingas? Ne, Jis teisingas, bet meilė Jam daugiau už šaltą teisingumą. Galbūt Jam nėra taisyklių, įstatymų normų. Beveik nėra. Beveik, nes yra vienintelė taisyklė, vienintelis įstatymas. Jūs žinote, **tai ir vėl yra meilė.**

H.Nouwen knygoje „Kelionės duona” primena: „Kai kurie žmonės linkę atsikratyti daikto, kuris yra bent kiek sugadintas. Užuoť jį taisę ir remontavę, jie sako: aš neturiu laiko terliotis, verčiau nusipirkti naują daiktą, o aną išmesti į šiukšlių dėžę. Ar nepastebėjote, kad kartais panašiai elgiamės ir su žmonėmis?”

Juk kalbama: štai tas žmogus piktnaudžiauja alkoholiu, šitas yra perdaug prislėgtas, anie baigia nusigyventi, tad geriau nerizikuoti ir neturėti su jais nieko bendro. Kada žmonės atstumiami dėl juos ištikusių nelaimių, jie netenka galimybės augti, keistis.

Mes visi esame palinkusios nendrės, nesvarbu ar tai matoma, ar ne. Gailestinga širdim visuomet tikim, kad stiprybė glūdi silpnume, kad bendruomenė – tai silpnųjų bendrystė.

Dalis žmonių nugyvena ilgus gyvenimus, kiti miršta labai jauni. Ar ilgas gyvenimas geriau nei trumpas? Iš tikrųjų, **gyvenimas matuojamas ne metais, bet jo kokybe.** Jėzus buvo tik pradėjęs ketvirtą dešimtį, kai Jį nukryžiuvo. Teresėlė mirė vos perkopusi per 20 metų. Ana Frank buvo paauglė, kai jos gyve-

nimas nutrūko. Trumpi šių žmonių gyvenimai ir po mirties nesiliauja nešę vaisių. Ilgas gyvenimas tikrai yra palaima, jeigu jį nugyveni teisingai, jeigu jis tampa kupinas dėkingumo, išminties, šventumo. Tačiau yra žmonių, kurie nugyvena pilnutinį, nors ir labai trumpą gyvenimą. Matydami, kiek daug jaunų žmonių šiandien miršta nuo vėžio ar AIDS, darykime visa, kad parodytume kitiems, jog gyvenimas, net pats trumpiausias, turi begalinę vertę.

Todėl „Eik ir padirbėk šiandien mano vynuogyne“ (Mt 21, 28). Neatidėk rytdienai to, ką padarysi šiandien. Tu netgi nežinai, ar dar gyvensi rytoj, ar gyvens tas, kuriam turėjai padėti, kuriam turėjai būti palaiminimas. Todėl tai padaryk šiandien, jau dabar!

„Jei žinai švelnų žodį, pasakyk jį dabar!

Greit išnyks tavo pėdsakai.

Rytoj galbūt tavo draugo

Daugiau nebebus prie gyvenimo stalo.

Tad sakyk tai dabar”.

Daug brangių galimybių esame praradę, nes neišnaudojome tinkamo momento padaryti ką nors gera. Gyvenimas mus išmokė, kad tai, kas prarasta, sunku atgauti.

Būk atviras viskam, kas vyksta aplink tave. Kiekvieną rytą klausk dangiškojo Tėvo, kur Jis tave šiandien norės panaudoti. „Aš čia, siųsk mane” – tai gera malda. Šiandien tavęs kas nors laukia, kam nors reikia tavo pagalbos. Ar tu jiems padėsi? Ar jie lauks veltui? Greitai gali būti per vėlu.

„Gyvenimas toks trumpas;

o, kodėl mes nemokam

skleist daugybės šypsenų ir saulės

viens kito kelyje?”

Todėl parašyk ir išsiųsk laišką dar šiandien. Aplankyk tuos, kuriuos jau seniai rengeisi aplankyti. Paduok šalto vandens in-

dą ištroškusiai sielai. Pasakyk švelnų žodį, maloniai paspausk ranką, nusišypsok ir meiliai pažvelk. Padaryk tai šiandien, dabar, padaryk tai su džiaugsmu. Ko lauki?

Ar pasitaiko, kad peržvelgęs dieną pamatai: „Visai neblogai. Lyg ir nėra už ką atgailoti?“ Natūralu atgailoti, kad neliko priežasties atgailoti todėl, kad Dievas padėjo atsilaikyti prieš nuodėmę. Bet ar pačios atgailos nelaikai kažkuo, ko būtų mieliau išvengti? Kokius jausmus sukelia pati mintis apie atgailą? Jei niūrius – kažko stinga. Prisiminkime pirmąjį sūnų Jėzaus palyginime – tėvui paprašius padirbėti vynuogyne, jis atsisakė, bet vėliau „**apsigalvojo ir nuėjo dirbti**“ (Mt 21, 29). Kaip manai, ar jis džiūgavo, susitaikęs su tėvu po pirmojo neteisingo sprendimo?

Jėzus atėjo mūsų kviesti atgailai, kad galėtume susitaisyti su dangiškuoju Tėčiu. Atgaila – tai lobis! Tai vartai į džiaugsmu trykstantį Dievo karalystės gyvenimą – tai ne vienas žingsnis, bet gyvenimo būdas, kiekvieną dieną saugantis mus Dievo artume. Jeigu tavo atgailos patirtis primena kaltės jausmą, o ne džiaugsmą ir išlaisvinimą, tikriausiai tau dar neteko įsitikinti Dievo meile ir gailestingumu.

Sunku patikėti, bet mums tikrai nereikia kovoti, kad patrauktume Dievą į savo pusę, nereikia sudaryti išpūdžio, kad esame geri, nereikia būkštauti, kad gal Jis ims nepatenkintas purtyti galvą, kai Jį nuvilsime. Dievas visada mus myli. Jis niekada nuo mūsų nenusigręš. Mūsų silpnybes ir klaidas Jis žino geriau už mus pačius. Jis su džiaugsmu mums padeda visa įveikti. Gręžkimės į Jį su atgailaujančia širdimi, pasitikėkime Jo meile ir suprassime, kodėl vienas iš pranašų sušuko: „Kur yra toks Dievas, kaip Tu, kuris atleidžia kaltę ir dovanoja nusižengimą?“ (Mch 7, 18).

Atleisk mums, Tėve, kad taip dažnai vengiame atgailos, savim pasitikime labiau nei Tavimi. Atleisk mums, kad nepasisekus pasiduodame nevilčiai ir neieškome Tavęs, nepasitikime Tavimi, visų gėrybių Kūrėjau. Koks esi geras – atvėrę Tau savo

širdis ir neslėpdami savo trūkumų pajuntame Tavo malonės antplūdį! Tu visada mus išlaisvini!

Bet šis palyginimas kalba apie du sūnus. **Du sūnūs simboli-zuoja dvi skirtingas Dievo vaikų grupes ir dvi priešingas galias žmoguje.** Vienas sūnus – tai žydų tautos lyderiai, saugantys Dievo įsakymus ir laikantys save vertais Dievo akyse. Kitas sūnus – tai žmonės, laikantys save nevertais Dievo ir kitų žmonių akyse. Tai tarsi dviejų galių – vertas ir nevertas – sąveika žmoguje.

Pagrindinė šio palyginimo tema yra Dievo gailestingumas nusidėjėliams. Šis gailestingumas yra matomas ir suprantamas ne žodžiais, bet veiksmais. Žmogaus veikimas kitame dėl išgelbėjimo. Taip, kaip Jėzus Kristus – tikrasis žmogus - vykdo Tėvo valią, Jo gailestingumas savo gyvenimu net iki savęs atidavimo nusidėjėliams ir už nusidėjėlius, taip ir žmogus yra skatinamas atsiliiepti į Tėvo prašymą ne vien žodžiu, bet ir veiksmu, savo gyvenimu.

Sūnaus ir tėvo santykis kreipia mūsų dėmesį į vidinę šio ryšio prasmę. Juk **vienintelis žmogiškas atsiliepimas tėvui yra meilė.** Meilė, kuri skatina veikti dėl Tėvo. Tėvas yra tas, kuris atiduoda viską, ką turi geriausia, savo sūnui ir taip tarsi gyvena sūnuje. Ryšyje, kuriame sūnus paklūsta tėvui iš meilės, o tėvas kuria savo sūnų, perduodamas savo gyvybę, gimsta naujas ryšys – gailestingumas.

Šio ryšio nebus, jei sūnus neišmoks visa, kas geriausia, imdamas iš tėvo, atiduoti tai kitiems. Taip, kaip ir tėvas atiduoda viską sūnui. Taip žmogus gali tapti Tėvo sūnumi.

Muitininkai ir ištvirkėlės savo elgesiu apiplėšinėjo patys save, griovė ir naikino šį tėvo ir sūnaus ryšį. Taip jie menkino savo Tėvo atvaizdą savyje. Tuo pačiu, jie gerai jautė ir suprato, kad vienintelis šventas yra Dievas, jų Tėvas. Gal todėl šiems paniekintiems ir visuomenės atstumtiesiems žmonėms užteko vieno mažo gesto – žodžio, kvietimo ir jie pakeičia savo gyven-

mą. Jų slėptas ir puoselėtas meilės ryšys Tėvui tampa jų gyvenimo šaltiniu ir regimu ženklų jiems.

Kvietimas eiti ir dirbti Tėvo vynuogynė, o taip pat dvejojęs šiuo kvietimu, parodo sūnaus jautrumą tai atsakomybei, kuriai jis yra kviečiamas. Atsakydamas „**taip**“ sūnus tampa ir **tėvo vynuogyno paveldėtoju, jo valios tesėju.**

Keistai skamba Jėzaus žodžiai: „Muitininkai ir ištvirkėlės taps Jo dukterimis ir sūnumis, paveldės Tėvo vynuogyną“. Šis paveldėjimas reikš, kad jie savo gyvenimu skelbs Tėvo gailestingumą visiems ir tai bus jų darbas. Gailestingumą, kurį jie patys yra patyrę.

Antrojo sūnaus atsiliepiamas Tėvo valiai ir jos nevykdymas simbolizuoja žmogų, perdaug pasitikintį savimi. Jo santykis su tėvu yra dalykinis. Toks sūnus mano, kad vien tai, jog jis yra sūnus, laiduoja jam jo tėvo karalystę.

Šio sūnaus atvaizdą mes dažnai galime pamatyti Jėzaus žodžiuose, kurie yra skiriami fariziejams, Rašto aiškintojams, seniūnams ir kitiems galingiesiems, laikantiems save nusipelnusiais Dievo karalystės. Toks mąstymas trukdo pamatyti kitą ir tuo pačiu pažvelgti į save. Trukdo ne vien kaupti Dievo malonę sau, bet ir dalintis jomis su kitais. Juk šie žmonės tikrai nori vykdyti Tėvo valią. Jie laikosi daugybės įstatymų, kurie suvaržo Dievo laisvą veikimą juose. Šis Dievo veikimas reikalauja tik vienintelio įsakymo – mylėk.

Šiuo palyginimu dar kartą yra atkreipiamas mūsų dėmesys į mus pačius. Du šio palyginimo klausimai skiriami mums. **„Kaip jūs manote?“** ir **„Katrais iš jų įvykdė Dievo valią?“**

Jėzus šiais klausimais prašo mus apgalvoti, apsigalvoti, tikėti ir matyti Tėvo kvietimą, Jo veikimą per žmones ir mumyse.

Žanas Vanje knygoje „Tapti žmogumi“ rašo, kad mūsų gyvenimai yra augimo nuo silpnumo iki silpnumo slėpinys. Nuo mažo kūdikio silpnumo, iki senuko silpnumo. Visą gyvenimą

mums graso nuovargis, ligos ir nelaimingi atsitikimai. Kiekviename iš mūsų glūdi silpnumas ir nenoras eiti pasidaruoti Tėvo vynuogyne.

Kai kuriems žmonėms silpnumas sukelia įtūžį, juos su nervina kūdikio verksmas. Silpnumas pažadina juose šiurkštumą ir pyktį. Panašų, tik ne tokį akivaizdų, pavojų kelia silpnumas, stumiantis žmones į egoistišką meilę. Tačiau silpnumas taip pat gali atverti mūsų širdį užuojautai, paversti ją vieta, kur mums rūpi silpnųjų augimas ir gerovė.

Neigti silpnumą, kaip gyvenimo dalį, reiškia neigti mirtį, nes silpnumas byloja mums apie galutinį pačios mirties bejėgiškumą. Būti mažam, būti silpnam, būti mirštančiam, būti mirusiam – visa tai yra bejėgiškumo stadijos, kurios mums, atrodo priešiškos gyvenimui, todėl jas neigiame.

Jeigu neigiame savo silpnumą ir mirties tikrovę, jeigu trokštame visada būti galingi ir stiprūs, neigiame dalį savo būties, gyvename iliuzija. Būti žmonėmis, reiškia priimti tai, kas esame, o esame stiprybės ir silpnumo mišinys. Tai labai aiškiai ir liudija šio sekmadienio Evangelija.

Būti žmonėmis, reiškia būti susisaisčiusiais kiekvienam su savo silpnumais ir stiprybe, nes mums reikia vienas kito. Pripažintas, priimtas ir paaukotas silpnumas yra bendrystės su kitu žmogumi esmė. Silpnume glūdi slapta jėga. Šaukimas ir pasitikėjimas, sklindantis iš silpnumo, gali atverti širdis. Silpnesnysis gali sužadinti stipresniajame meilės galias. Ar stipresnieji su meile atsiliepia dėl to, kad nesąmoningai susitapatina su silpnuoju, ar jie kažkokiu būdu žino, jog vieną dieną irgi bus silpni ir šauksis pagalbos, pripažinimo ir meilės?

Bendrumas ir priklausomybė vienas nuo kito yra graži, tačiau baisi tikrovė. Kiekviename tarpusavio ryšyje būna šviesos ir palaimos metas, kada du žmonės pažadina vienas kitame pačius gražiausius dalykus. Ir tai vyksta ne tik tėvo ir sū-

naus santykiuose. Jie atranda džiaugsmą, kurį teikia perėjimas iš vienišumo į dvasinį bendrumą, davimą ir priėmimą. Kiekvienas pajunta tam tikrą gyvenimo pilnatvę, tačiau būna ne tik šviesos ir palaimos, bet ir tamsybės bei nusiminimo laikas.

Kiekviename iš mūsų yra šešėlinė pusė, kuri kartas nuo karto pasireiškia mūsų sąmonėje pykčio, frustracijos ir depresijos pavidalais, atsisakymu užmegzti priklausomybės ryšį, nes jis suvokiamas kaip dalykas, žlugdantis laisvę. Tokiu atveju, bendrumas gali būti skausmingas. Vaiko pradėjimas ir gimimas iš naujo prabudina širdį, išplečia jos ribas. Tėvai yra pašaukti auginti meilę, atvirumą ir savęs dovanojimą. Čia ir atsiskleidžia gražioji priklausomybės pusė, kai ji sužadina brangiausius dalykus žmogaus širdyje. Tokia pat graži priklausomybė yra ir vaikui. Vaikas žino, kad jis yra mylimas ir kad neša džiaugsmą savo tėvams. Jo kūno augimas, jo maitinimas, kalbėjimas ir saugumo jausmas - visa tai kyla iš priklausomumo.

Tai patirdamas vaikas pradeda suvokti, kaip jis yra ir kuo yra pašauktas tapti. Tapti savo tėvo turtu ir galios paveldėtoju. Taigi, priklausomybė yra meilės mokykla, kur išmokstame atsiverti kitiems ir mus supančiam pasauliui, kur kiekvienas asmuo, būtybė ir daiktas mūsų pasaulyje yra svarbus ir gerbiamas. Gyvendami vienas kitą, nesuvokiame, kas esame ir nepasieksime tikrojo žmogiškumo. Jį atrandame per abipusę priklausomybę. Atrandame jį silpnume ir bendrumo pamokose.

Šventoji Dvasia, vesk visus žmones pas gailestingąjį Tėvą, laukiantį, kad galėtų mūsų širdims išlieti gyvenimo apstybę, kuri juntama tik glaudžioje vienybėje su Tėvu. Juk nėra nieko, ko nebūtų galima įveikti nuoširdžiu ir pasiaukojamu darbu.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 29

VYNININKAI ŽMOGŽUDŽIAI

XXVII eilinis sekmadienis

Mt 21, 33-43

Šio sekmadienio palyginimas atrodo labai aiškus. Evangelistas vėl prisiliečia prie opios temos – **prie Jėzaus ir tų laikų žydų lyderių konflikto**. Tačiau dėl ko vyksta tas konfliktas?

Atrodo, kad šeimininko sūnus, kurį nedori vynininkai išmetę užmušė yra, be abejo, Jėzus. Ir iš retorinio Jėzaus klausimo, išsakyto 118 psalmės žodžiais lyg rodo, kad **iš tiesų, užmuštasis sūnus ir atmestas akmuo yra nuoroda į tai, kas įvyks, laikui atėjus, su pačiu Jėzumi**. Be abejo, evangelistas Matas šį tekstą rašė jau įvykus kryžiaus aukai ir jau prisikėlus Jėzui, tačiau lieka klausimas: juk jeigu paties pasakojimo logika dar tik veda prie tų lemtingų įvykių, apie kuriuos Jėzus, atrodo, taip aiškiai kalba, bet pasakojime jų dar nėra, tai ką gi visgi galėjo tas palyginimas reikšti tiems, kuriems jis buvo skirtas, t.y., žydų lyderiams?

Gal tai paprasčiausia Jėzaus provokacija, erzinimas? Sunku pasakyti, kaip buvo iš tiesų. Lieka tik klausimas: **kas yra tas vynuogynas, kurį šeimininkas, iškeliavęs į tolimą šalį, kažkam paliko prižiūrėti?** Kas yra tas pranašo Izaijo apgiedamas vynuogynas, kuris nedavė tokių vaisių, kurių tikėjosi šeimininkas?

Galėtume tik stebėtis šeimininko elgesiu, nepajėgumu užtikrinti, kad būtų gerbiama jo nuosavybė. Dar labiau stebiesi,

kai imi įtarti, kad **tas šeimininkas yra, ko gero, pats Dievas. Koks Jis silpnas, kad nesugeba susitvarkyti su savo vynuogyno nuomininkais**, kad neturi jokio autoriteto, jokio balso. Panašiai ir pasaulis, kuriame gyvename, tikrai, atrodo, Dievo apleistas, paliktas. Kai kurie šaukiasi Dievo keršto ir laukia naujo pasaulio perkūrimo, naujos eros. Kiti kaltina Dievą dėl viso to, kas vyksta, bet argi ne mes patys esame tie vynininkai, kuriems Dievas patikėjo šitą savo vynuogyną, savo karalystę?

Ar Dievas kaltas, kad patys tėvai taip dažnai sumuša savo pačių švelnūs, silpni ir bejėgiai pasipriešinti kūdikius? Ar ne mūsų rankos neša kitiems skausmą, kitus kankina ir žudo? O vis kaltinamas Dievas...

Kunigas Bronius Bulika knygoje „Tu esi pati gelmė” rašo: „Svarbu, kad žmogus būtų geras”. Svarbu, kad žmogus būtų geras, draugiškas arba, krikščioniškai sakant, kad būtų teisingas, geras ir doras. Tad kam reikalinga Bažnyčia, kam maldos, aukos ir sakramentai? Juk gerų žmonių yra ir be Bažnyčios, ir yra labai daug blogų žmonių, kurie dažnai, net labai dažnai eina į bažnyčią, meldžiasi.

Čia ir susikerta visi humanizmai, visi patarimai, visų vadų ir mokytojų siūlymai savo idėjas giriant, o kitų peikiant.

Taip, žmogaus gyvenimo prasmė ir esmė būti geram ir laimingam. Laimė – sau, gerumas – kitam. Be laimės sau nerealūs visi planai ir patarimai. Be gerumo kitiems – neįmanomas gyvenimas su žmonėmis, be to, neįmanoma ir asmeninė laimė. O paskui iš asmeniškos laimingos ar nelaimingos dalios, iš geros ar piktos širdies kyla padėka ar skundas, giesmė ar rauda, dovana ar duoklė, pagarbi tylą ar prakeiksmas. Paskui jau kaltė ir atgaila, ištikimybė savo įsitikinimams ar išdavystė, susivienijimas ar nutolimas. Krikščioniškai būtų – **svarbu Dievą garbinti gyvenimo laime ir gerumu, o tik paskui – aukomis ir giesmėmis**. Jeigu tai daroma ne iš širdies, nepadės nė didžiau-

sios dovanos. Jei neįdėsi visos širdies, kūno ir kraujo, negelbės jokie pinigai. Taip, žmogaus gyvenimo tikslas yra būti laimingam, o visa kita yra tik priedai.

Kam reikalingi Evangelijų palyginimai? Gal ir jūs pavargote nuo Dievo, kuris lyg sunkus paauglys, elgiasi priešingai nei reikalauja tradicijos, visuomenės tvarka bei gerovė, pagaliau paprasčiausia logika? O pavargti tikrai galima, net visai rimtai supykti. Pamanyk, kad ir už tokį sakinį iš praėjusio sekmadienio Evangelijos: „**Muitininkai ir ištvirkėlės greičiau už jus pateks į Dievo karalystę**” (Mt 21, 31).

Tai gal reikia būti panašiam į muitininką ar paleistuvę, kad atsivertų karalystės plotai? Norėtusi Dievą pavadinti didžiuoju provokatoriumi, bet – Jis šypsodamasis sako palyginimus. Šiandien Jis vėl rimtas ir moko didelių tiesų, sodina į solidžių klausytojų būrį aukštuosius kunigus ir tautos seniūnus. Palyginimas apie vynuogyno šeimininką ir nedorėlius vynininkus puikiausiai tiktų Lietuvos laikraščių kriminalinei kronikai – **daug prievartos ir kraujo, pasiutęs noras praturtėti bet kokia kaina**. Net paties šeimininko sūnus taip žiauriai sudorojamas. Ką gi, mūsų per daug nenustebinsi tokiomis istorijomis, juk ne to dar prisiziūrime ir prisiklausome. Vienintelis dalykas, kuris įdomus ir naujas – teisybė vis dėlto triumfuoja.

Vynuogyno šeimininkas žada sugrįžti ir išžudyti piktadarius, o vynuogyną atiduoti į geras ir teisingas rankas. Pasirodo, be reikalo nuogaštauta, kad Evangelijoje aprašomas tik gailėstingumas ir meilė. Kai blogis peržengia visas ribas ir graso įsiviešpatauti, Dievas pats duoda ginklą į žmogaus rankas.

Vienas pažįstamas kunigas citavo kažkieno pamąstymus.

Velnias jau, girdi, - nebebijęs nei rožančiaus, nei švento vandens, bijęs tik parako. Pasiklausęs tokio Viešpaties Jėzaus palyginimo neturi kitokio būdo kaip atsikratyti nusikaltėliais, kaip tik parakas. Šiandien kažkam nepatikai ir gali labai greitai

išlėkti į orą – bumbt ir tavęs nėra.

Šeimininkas iš tiesų griebiasi parako, kad sugražintų teisingumą. Šventojo Rašto žodynai ir komentarai guli atversti ant stalo ir siūlo viską suprasti alegoriškai.

Vynuogynas, pasirodo, simbolizuoja Dievo tautą, pašauktą nokinti vaisius ir duoti gero vyno. Nedorieji nuomininkai, nužudę šeimininko pasiuntinius ir patį sūnų, tai Jėzaus tautiečiai, kurie atmetė Gerąją Naujieną ir nukryžiavo Dievo Sūnų. Visi Dievo pažadai iš jų **bus atimti ir perduoti pagonims.**

Jėzaus žodžių klausęsi kunigai ir tautos seniūnai gavo dar vieną akmenį į savo daržą. Mes žinome, kad taip ir įvyko, kad evangelisto Mato krikščionių bendruomenė, išvaryta iš sinagogos ir prakeikta drauge su įtikėjusiais pagonimis, pasivadino naujuoju Izraeliu ir Dievo pažadų paveldėtoju. Čia Jėzus dar sykį iškyla kaip aiškiaregis pranašas – viską numatęs į priekį. Šiandien pasidžiaukime Jo įžvalgumu bei Dieviška išmintimi.

Prisipažinsiu, nemokėčiau iš tokios istorijos išspausti nė lašelio gyvybės ir prasmės savo susijaukusiai tikrovei. Kas man darbo, kad prieš 2000 metų Bažnyčia nutraukė ryšius su Judaizmu. Didžiulis savo priklausymu tautai, kuri duoda vaisių? Perskaityti čia moralinį pamokymą – ir jūs būkite vaisingi, kad neprarastumėte karalystės. Gal ir būtų galima šitaip samprotauti, jei ausyse neskambėtų kiti Evangelijos palyginimai, kur ne vaisiai skaičiuojami, bet pasitikima Viešpaties malone ir gailestingumu.

Dievas, kuris moka mus apstulbinti ir išvesti iš pusiausvyros, ko gero, ir šį kartą savo palyginimu nori sukelti audrą, bet ne aukštiesiems kunigams ir tautos seniūnams, o mums. Kartu su Biblijos žodynais ieškojė Viešpaties vynuogyno istorijos ūkanose ir radę tik prisiminimus, atsitrenkiame į neišvengiamą išvadą – vynuogynas yra mumyse. Čia Dievas nokina savo vynuoges pats išvykęs į svetimas šalis. Jis visuomet rodosi toli, atsiskyręs

nuo mūsų, nedalyvaujantis žemiškuose darbuose, kartkartėmis siunčia tarnus, kad pasiteirautų vaisių. Ach, kokie jie nepanašūs į Aukščiausiojo pasiuntinius – išvaryti, primušti, nužudyti. Pasirodo sūnus. Jis ne toks, kokio laukiame. Erzina Jo silpnumas, nekalta šypsena. Mūsų daugiau – mes jėga. Parakas viską išspręs. Vienas – du ir nėra jo vynuogyne. Gyvensime laisvi ir turtingi, nuo nieko nepriklausysime. Ne, Dievas, šįkart nejuokauja. Žmogiškas absurdas atgina kruvinas bangas. Mušame tą, kuris atrodo svetimas ir pavojingas.

Žuvo viengimis Dievo Sūnus. Kiek sykių žūsta tylus, neprataręs nė žodžio... Kodėl? Iš kur žmonėse tiek žiaurumo?

Kelias į laimę eina per žmogaus širdies ir rankų gerumą. Tik suvaidintas gerumas nėra tikras. Kasdien mūsų laukia dažniausiai nuobodus, varginantis ir sekinantis darbas: kol be Dievo palaiminimo pradėsime naują dieną – bus nedaug džiaugsmo. Kol nesuprasime, kad mūsų kasdieninė dalia ne darbas, bet džiaugsmas, kol neišmoksime ir sunkiausią darbą dirbti su kūrybine ugnele, tol nebus džiaugsmo. O jo taip maža mūsų gyvenime. Kodėl?

Tik Evangelija duoda tikrą raktą, o Bažnyčia skelbia ir garantuoja žmogui laimę per asmeninį gerumą. Taip, darbas, duona, džiaugsmas dėmesys yra būtini žmogaus gyvenimo komponentai. Jeigu darbo nedirbsiu, jei duonos neturėsiu – nebus džiaugsmo nei gyvenimo. Jei darbas suluošina, jeigu dirbu, bet duonos reikia iš kitų malonės laukti, jei tikras džiaugsmas užgniaužiamas – netikras toks gyvenimas, netikra tokia tvarka. Bet jeigu dirbu, pratęsdamas Dievo darbą, jei, gera padarius, džiaugsmas užplūsta sielą ir kūną – tikras toks gyvenimas. „Tiesa padarys jus laisvus“. Meilė padarys jus laimingus (Jn 8, 32; Mt 25, 34-40). Šito ir siekiame, dėl to ateiname į bažnyčią, - kad išgirstume Tiesos žodžius. Tuo tikslu Kristus atėjo žemėn, mokė ir mirė. Iš to radosi gyvoji Bažnyčia.

Jeigu kur nors kitur jūs girdite teisingesnius žodžius ir tikresnę garantiją, jeigu kas nors kitas tikrai išpildo jūsų giliausius troškimus ir atsako į svarbiausius klausimus – eikite ir klausykite. Aš žinau tik Kristų, Jo žodžius ir Gyvąją Bažnyčią! Čia svarbiausia, kad būtum geras ir laimingas.

Evangelijoje sakoma, kad tas vynuogynas – tai Dievo Karalystė, kuri bus atimta iš tų, kurie norėjo ją pasisavinti, o atiduota tiems, kurie gražins šeiminkui jam priklausančią dalį. Dabar, kai šeiminkas yra iškeliavęs, kai nėra čia jo apčiuopiamo, regimo, girdimo, kai mums patikėtas šis pasaulis ir Dievo karalystė jame kaip tiems nuomininkams... Ką mums daryti? Ar mums iš tiesų laukti naujo pasaulio sukūrimo, kurį skelbia, laukia naujai atsirandančių naujų religinių judėjimų mokytojai, prisidengdami net ir Jėzaus vardu? Kaip dabar gyventi, kaip atpažinti, ko laukti, ko tikėtis?

Evangelija duoda tik vieną atsakymą – laikyti save tik vynuogyno šeiminko nuomininkais, kuriems laikinai patikėtas vynuogynas ir atiduoti šeiminkui jam priklausančią dalį, nesisavinti sau vynuogyno vaisių. Bet kaip tai suprasti? Nepasisavinti sau paveldėjimo teisės. Tai labai keistas atsakymas, jeigu prisiminsime, kad mes per Jėzų esame tapę Dievo vaikais, tais, kuriems Dievo karalystė yra duota kaip vaikams, o ne kaip nuomininkams.

Dievas nepalieka mūsų tokioje nuobodybėje, jis veda mus į asmeniškų ir banalių žmogiškų santykių sūkurį, neduodamas jokių aiškių elgesio taisyklių. Taip, kaip iš pusės žodžio, kartais iš vieno žvilgsnio atspėji, kas yra Jo širdyje, taip ir Dievo norus, Jo širdies paslaptis net ir be žodžių pagauna tas, kuris atsisako geismo pasisavinti, kuris yra tapęs mylimuoju, kaip pasisakė pranašas Izaijas savo mylimajam Jo meilės giesmė apie Jo vynuogyną. Mylimasis gieda mylimajam jo meilės giesmę. Paradoksalu, bet toks yra draugystės ir meilės slėpinys. Draugystė-

je, meilėje tu esi kaip nuomininkas, o ne kaip savininkas. Draugystė priešinasi ir giliausiai sužeidžiama tada, kai prie jos prisiliečia nors ir mažiausia pastanga pasisavinti tą, kuri myli.

Viešpatie Jėzau, trokštu vesti vaisius, dėl kurių mane sukūrei. Tik duok jėgų, kad visada būčiau Tavo nuomininkas, kad niekada nesisavinčiau to, kas tik Tau priklauso.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 06

PAKVIESTIEJI Į VESTUVES

XXVIII eilinis sekmadienis

Mt 22, 1-10. (11-14)

Levas Tolstoju primena: „Visiems žinoma, kad žmogus sugeba visa savastimi panirti į vieną dalyką, nors ir koks niekingas jis atrodytų”.

O kaip būtų gera, kad žmogus galėtų taip panirti į Dievo meilės įsakymą; koks tada jis ir Dievas bei jo artimas būtų laimingi! Kai kuriais žmonėmis mes stebimės, nes jie, atrodo, atlieka viršžmogiškus darbus. Kam nuostabos nesukelia alpinistas, kuris vienas įlipa į aukščiausią pasaulio viršukalnę? Ko jie dėl to nepadaro! Vargas, kurį jie patys prisiima, atrodo, vos pakeliamas.

Arba: aš stebiuosi jauna, bet seniai jau dirbančia medicinos sesute iš socialinio aprūpinimo, kuri diena iš dienos eina pas ligonius, slaugo juos, apskalbia, išveža su vežimėliu į gryną orą ir visada linksma bei geros nuotaikos. Kaip ji taip gali?

Ką tik girdėjome apaštalo Pauliaus žodžius laiške filipiečiams, kur jis dėkoja jaunai krikščionių bendruomenei už tai, kad, jam esant suimtam, ši bendruomenė meldėsi už jį ir rodė savo palankumą. **„Jūs gerai padarėte, bendraudami su manim varge”** (Fil 4, 14), pasakė Paulius, jau būdamas laisvas. Jis gerai žinojo, kad visus vargus tik Dievuje galėjo pernešti, taip pat bet dėkojo ir žmonėms už jų maldą ir artumą, už meilę ir ištikimybę.

Aš tikiu, kad Dievas ir šiandien mums visiems padeda. Kito paaiškinimo tos jaunos sesutės ištvermei tikrai nerandu. Man atrodo, kad ji maldoje rado stiprybės savo kasdieniniam triūsui. Dievas gerai žino žmonių vargus, nes Dievas labai myli žmones. Jėzus mums tai pareiškė labai gražiu palyginimu: „**Įsi-žiūrėkite į padangių sparnuočius: nei jie sėja, nei pjauna, nei į kluonus krauna, o jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina...** Argi jis dar labiau nepasirūpins jumis, mažatikiai?” (Mt 6, 26-30). Dievo meilė yra mums pažadėta. Jeigu pasitikime Juo, tai tik pusę savo naštos mes nešame. Žinoma, tai nereikia, kad gyventume tarsi pasakų pilyje, kur galima tik tinginiauti ir nieko neveikti, kai tuo tarpu kepti balandžiai patys lėktų į burną. Dievas davė žmogui jėgos, proto ir nori, kad visa tai panaudotume geram. **Jis laimina mūsų pastangas, tačiau neatleidžia nuo asmeniško mūsų indėlio.**

Koks mūsų kelias su Dievu?

Kai mes ką nors dirbame, susitinkame su kitais žmonėmis, mokykloje ir darbovietėje, gamtoje ir bažnyčioje, dažnai svarstome, kokie tai žmonės. Keliamė jų gerąsias savybes ar ydas, būname patenkinti arba nusiviliame. Taip bendraudami vieni kitus vertiname ir vieni kitiems padedame.

Mūsų indėlis į kito gyvenimą yra kartu ir Dievo indėlis, nes per mus Dievas nori patarnauti ir mūsų artimui, nori, kad mes susitvardytume, kad šypsotumėmės, kad būtume geros nuotaikos, linksmi ir santūrūs, nuoširdūs ir geri.

Štai ką turime suprasti: **Dievas nesukūrė mūsų kaip egoistų, kaip „aš” – žmonių, o kaip bendruomenę, kuri tarpusavyje stiprėja.** Tada ir mes patiriame tą patį, ką patyrė ir Paulius: „**Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina**” (Fil 4, 13).

Šio sekmadienio Evangelijos pasakojimas apie vestuvių pokylį ir kviestinius svečius gali pasirodyti mažiau įdomus nei kiti Evangelijų palyginimai. Evangelistas Matas neslepia savo

apologetinių tikslų, savo **noro apginti ir pateisinti krikščionių bendruomenę, kuri nutraukia ryšius su judaizmu ir atsigrežia į pagonių pasaulį.**

Evangelisto Mato užrašytas palyginimas apie vestuvių pokylį – tai aiški išganymo istorijos alegorija. Kaip įprasta, karalius jo pasakojime atstovauja Dievui; vestuvių pokylis, be abejonės, simbolizuoja Mesijo karalystės puotą; sūnaus asmuo vėl kreipia mūsų mintis į Jėzų; karaliaus pasiuntiniai, kviečiantys svečius į pokylį, Matui tampa pranašais ir krikščionių misionieriais, kurių nepriėmė išrinktoji tauta. **Užuomina apie užsirūstinusio karaliaus padegtą miestą yra aiški nuoroda į romėnų įvykdytą Jeruzalės sugriovimą 70-siais mūsų eros metais.**

Krikščionys šį įvykį suprato kaip Dievo bausmę Izraeliui, atmetusiam patį Jėzų. Evangelistas Matas skelbia rūstų nuosprendį savo tautiečiams, kurie neatpažino Jėzaus asmenyje žadėtojo Gelbėtojo ir Mesijo.

Evangelisto Mato patirta išganymo alegorija galėtų įkvėpti mums drąsos ir savo pačių istoriją peržvelgti tikėjimo akimis ir atpažinti joje veikiantį Dievą, kuris moka dovanoti ne tik pergales, bet ir skaudžius išmėginimus. Taptume jautresni savo pačių nuodėmėms ir galbūt nereikėtų už visas nelaimes kaltinti tik priešų bei svetimųjų.

Vis dėlto, tai tik šalutiniai dalykai, šalutinės Evangelijos pamokos. Svarbiausia evangelisto Mato pamoka prasideda vėliau, kai jis alegoriškai išdėstęs apie išganymo planą atsigrežia į savo bendruomenės narius, į krikščionių Bažnyčią, perėmusią iš Izraelio Dievo pažadus.

Vestuvių menė jau pilna svečių, gerų ir blogų, t.y., žydų ir pagonių, kurie buvo surinkti kryžkelėse. Karalius išeina pasižiūrėti svečių ir atranda žmogų be vestuvinio drabužio. Nuosprendis žiaurus ir netikėtas - „**Suriškite jam rankas ir kojas ir išmeskite jį laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų grie-**

žimas" (Mt 22, 13).

Tokia palyginimo atomazga mus apstulbina labiau nei karaliaus kerštas miestui ar visai atsitiktinių svečių dalyvavimas vestuvėse. Iš kur vienam vargšui išmestajam turėti šventinį drabužį, jei jis buvo pašauktas tiesiai iš gatvės? Ir kodėl pasielgti šitaip žiauriai vardan paprasčiausio rūbo? Kas būtų ištikę vestuvių menėje šv. Pranciškų, apsisiautusį purvinu, sulopytu maišu?

Žinoma, mes nutuokiame, kad vestuvių drabužis šiame palyginime taip pat turi simbolinę reikšmę, kad evangelistas kalba apie naują gyvenimą, teisumą bei dorybes, Dievo pažadų tąsą. Galėtume prisiminti ir apaštalą Paulių, raginusį apsilikti Kristumi ir tapti nauju žmogumi. Visa tai gražu ir teisinga, tačiau mes jau įpratome ieškoti Jėzaus palyginimuose ko nors paslėpto po antru ar trečiu dugnu.

Ir šikart evangelisto Mato papasakota istorija yra daugiau nei raginimas pasipuošti dorybėmis bei šventumu. Evangelija pranašiskai kalba apie didžius Bažnyčios žmonių išmėginimus, apie tai, kad krikščionys per amžius bus gundomi pasijusti privileijuotais vestuvių pokylio svečiais. Pakvietimas į vestuves iš tiesų yra karaliaus dovana, malonė, visiškai nepelnyta ir neužsitarnauta. Bet evangelistas pastebi ir antrąją medalio pusę. **Mes negalime priimti Viešpaties palaiminimo, kaip savime suprantamo dalyko.** Negalime diktuoti Dievui savo sąlygų ir tikėtis išimčių dėl to, kad krikščionių bendruomenė kitados paveldėjo Dievo pažadus.

Paulius šią tiesą išreiškia vienu sakiniu - „Neimkite Dievo malonės veltui”. Viešpats mus atranda ir pakviečia, sodina prie savo stalo, bet nepadarо mūsų privileijuotais svečiais, kurie būtų atleisti nuo atsivertimo. Evangelistas ir šiame palyginime ištikimas Jėzaus žodžiams: „**Ne kiekvienas, kuris man šaukia ‘Viešpatie, Viešpatie!’ pateks į dangaus karalystę**”. Šau-

kiančiųjų visais laikais buvo gausu. Vestuvių menėje karaliaus akys ieškos tų, kurie apsiliko jo drabužiu. Kartais net niekada per savo amžių nelinksniavę Viešpaties vardo.

Mesijinė šventė vyks Kristaus Antrojo atėjimo metu. Tada Dievo karalystė bus galutinai sukurta. Viso pasaulio žmonės apimanti Dievo šeima bus suvienyta su Tėvu per Jo Sūnų Jėzų Kristų. Kiekvienas neteisingumas bus ištaisytas, blogis – sunaikintas. Turtingieji su džiaugsmu priims nuolankumą, o vargšai bus išaukštinti. Alkanieji – pamaitinti, nuogi – aprengti, ligoniai – išgydyti. Žemėje pagaliau įsigalės taika, nes pats taikos Karalaitis ją valdys.

Šiandien Šventosiose Mišiose atverkime širdies akis, kad išvystume mums skirtą pažadą. Eucharistija mums tebūna šio pažado laidas ir dangiškosios puotos pirmavaizdis. Eucharistijoje Jėzus nuolankiai pasislepia duonos gabalėlyje, tačiau laikų pabaigoje Jis bus apreikštas kaip šlovingasis jaunikis, ir mums bus sunku išstovėti žadą gniaužiančioje Jo akivaizdoje. Avinėlio vestuvių puota yra vienintelė, kurios tikrai nenorėsime praleisti. Verta jai rengtis jau dabar!

„Nes daug pašauktųjų, bet maža išrinktųjų“ (Mt 22, 14).

Ar Dievas iš anksto nusprendė, ką Jis išgelbės ir kas prazūs? Ar gali mylintis Dievas leisti kam nors pražūti? Ir jei viskas nuspręsta iš anksto, tai kam tada reikia tikėjimo? Ar turi reikšmę tai, kaip mes gyvename?

Mintis apie išrinktuosius daugeliui žmonių yra problema ir klausimas be atsako. Dievas nori tai nušviesti. Negalima imti kelių atskirų Biblijos žodžių ir galvoti vien apie juos. Turime žiūrėti į juos visos Biblijos kontekste ir šviesoje. Biblijoje aiškiai parašyta: **Dievas nori išgelbėti visus žmones!** Todėl Jis leidžia savo Sūnui mirti už visus žmones! Jono pirmame laiške 2, 2 sakoma: **„Jis yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio“.**

Ar Biblija prieštarauja sau pačiai? Kas yra pašauktieji ir kas bus išrinktieji? Įsivaizduokime vieną gyvenimišką situaciją: į šventę pakviečiami svečiai, ir, atėjus šventės dienai, jie, priėmę kvietimus, joje dalyvauja, o nepriėmę kvietimų žmonės, suprantama, šventės nepatiria.

Dievas visus kviečia į didžiąją šventę. Visi, priėmę kvietimus, tampa išrinktaisiais. Kitaip tariant, visi, neatmetę Dievo maloningo kvietimo ir kaip asmenį Gelbėtoją priėmę Jo Sūnų, dalyvauja dangiškoje šventėje.

Taigi, kiekvieno žmogaus pasirinkimas lemia, ar jis bus išrinktasis.

O dabar nuostabūs pasveikinimas: **Dievas tave taip pat išrinko, kad būtum išgelbėtas!** Jis nenori, kad tu pražūtum. Todėl Jis daro viską, kad tu dalyvautum didžioje šventėje. Kaip šiandien tu atsakysi į Dievo kvietimą?

Dar kartą prisiminkime šį brangų ir nemalonų Jėzaus palyginimą, kuris leidžia taip aiškiai nujausti artėjančią Jėzaus kančią, mirtį ir prisikėlimą. Karalius čia labiau panašus į **despotą**, spaudžiantį savo pavaldinius atvykti į sūnaus vestuves, negu į svetingai kviečiantį sūnaus palaidūno tėvą. Galiausiai – **kodėl jis be jokio gailesčio išmeta vargšą vestuvių drabužio neturintį žmogelį į nakties tamsybes, kur verksmas ir dantų griežimas?**

Ir išvada, kaip ir visada, ne visai logiška – juk jeigu pašaukti visi – ir geri, ir blogi, ir iš visų kryžkelių, o išmestas tik vienas, tai kodėl pasakyta „daug pašauktų, o maža išrinktų“, o jeigu buvo sukviesti visi – ir geri, ir blogi, tai kodėl reiktų stebėtis, kad kažkas neturi vestuvinio drabužio? O gal iš tiesų neturi?

Šis palyginimas yra vienas iš mįslingiausių.

Sunku rasti atsakymą, kodėl karalių užrūstino tas vargšas žmogelis ir kodėl su juo reikėjo taip žiauriai susidoroti, surišti

jam rankas ir kojas ir išmesti laukan. Juk tik galėtų pasidžiaugti, kad atsiliepė į kvietimą ir atėjo skirtingai nuo ankstesnių pakviestųjų, kurie atsisakė.

Kaip gi tada suprasti pakvietimą į sūnaus vestuves ir vestuvių drabužį? Kuris yra toks svarbus dalyvavimo puotoje atributas? Kartais bandoma aiškinti, kad tas vienas iš paprasčiausios nepagarbos atėjo apiplyšęs. Bet juk Jėzus valgė ir gėrė su nusidėjėliais, kodėl Jį turėtų trikdyti kažkieno drabužiai? Negi Dievui iš tiesų rūpi etiketo taisyklės? Negi Jam rūbas svarbiau už žmogų, kuris atėjo toks, koks yra? O ir pašvenčiamoji malonė, kurią galbūt simbolizuoja vestuvinis rūbas, juk Dievo duodama, dalijama visiems – geriesiems ir blogiesiems.

Kaip tada kalbėti apie Dievo gailestingumą kiekvienam, apie tai, kad paskutiniai bus pirmieji? Kodėl taip svarbu, kaip tu atro dai Dievo puotoje?

Galbūt atsakymą galima būtų surasti kitose Šventojo Rašto vietose. Evangelistas Jonas laiške rašė: „Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: mes vadinamės Dievo vaikai – ir esame! Pasaulis nepažįsta mūsų, nes ir jo nepažino. Mylimieji, mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsimė. Mes žinome, kad, kai pasirodys, būsimė panašūs į jį, nes matysime jį tokį, koks jis yra. Kiekvienas, kas turi jame tokią viltį, skaistina pats save, nes ir jis yra skaistus” (1 Jn3, 1-3).

Argi karaliaus sūnaus vestuvės nėra slėpininga Jėzaus ir Bažnyčios jungtis, kurioje mes visi – ta pati Bažnyčia – esame pakviesti dalyvauti?

Dar daugiau, mes esame įsūnyti, turime paties karaliaus vaikų garbę ir galbūt šią įsūnybę, kad ir kaip beprotiškai tai skambėtų, galima prilyginti vestuvių drabužiui. Kai pasirodys, kas mes esame, iš tikrųjų, - sako Jonas – būsimė panašūs į Jį, mes matysime Jį, koks Jis yra.

Drąsiau turbūt negalima pasakyti. Bet lygiai tiek ir mes

būsime Jo matomi, kokie esame. Juk karalius išėjo pasižiūrėti tu, kurie susirinko puotoje. **Puota – tai susitikimas, kuriame pakviestieji tampa panašūs į karaliaus sūnų, bet ne koku nors maginiu triuku ar perkeitimu, kokius sutinkame pasakose apie atkerėtus karalystės gyventojus. Ne, yra vienas žmogus, kuris kažkodėl netapo panašus į karaliaus sūnų, neapsivilko karališkomis vestuvėms tinkančio drabužio galbūt todėl, kad pats to nenorėjo.**

Mes turime pasirinkimą, kurio Dievas paiso, kaip mūsų valios. Jis tikrai gerbia mūsų valią, mūsų pasirinkimą, kad ir koks jis būtų.

Labai teisingai yra pasakęs šv. Augustinas: „**Atpirkai mus, Viešpatie, be mūsų, bet negali be mūsų išganyti**”. Mūsų pačių galioje yra palikta tapti išrinktaisiais Dievo vaikais, nusiskaistinusiais viltimi išvysti **Tą, kuris yra tapęs mūsų sielos SUŽADĖTINIU**. Mes visi atidengtu veidu, Viešpaties šlovę atspindėdami, daromės panašūs į Jo atvaizdą ir Viešpaties Dvasios veikimu, vis didėja mūsų garbingumas, kaip rašė Korinto bažnyčiai apaštalas Paulius.

Viešpatie, atverk netikinčiųjų akis! Kiekvienas žmogus teisvysta Tavo šlovę, kurią jau suteiki dalinai regėti žemėje. Siųsk mane skelbti Tavo žinią ir kviesti į Tavąją vestuvių puotą. Viso pasaulio žmonės tepriima Tavo kvietimą išganymui ir te nebūna nė vieno be vestuvinio drabužio.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 13

DIEVAS IR CIESORIUS

XXIX eilinis sekmadienis

Mt 22, 15-21

„Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui” (Mt 22, 21).

Ko gero, nė viena kita Evangelijos vieta nėra sukėlusi tiek **kontraversijų**, kiek mūsų girdėtas Evangelijos pagal Matą pasakojimas ir garsusis paties Jėzaus žodžiai: „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui”.

Remdamiesi šiuo aforizmu, Bažnyčios galingieji pataikavo žemės valdovams ir kūrė nelemtas kryžiaus ir karūnos sąjungas. Kita vertus, tie patys Evangelijos žodžiai ne vieną Jėzaus mokinį nuvedė **ant ešafoto**. Kurie iš jų buvo teisūs ir įvykdė Evangelijos tiesą? **Ką vadinsime tikru Jėzaus sekėju – Kopenhoferį, pabaigusį savo krikščionišką epopėją nacių kartuvėse ar klusnų nuolankų vienuolį, kuris geto pašonėje mel-dėsi už žūstančiųjų sielas?**

Gal jie abu buvo ištikimi Evangelijai? Jėzus čia atsakymo nepateikia. Jei mėgintume šiose Evangelijos eilutėse ieškoti palaiminimo sandėriui su pasaulio viešpačiais, mumyse kalbėtų kiti motyvai, bet ne klusnumas Dievo žodžiui. Lygiai nusikals-tume Evangelijos dvasiai, jei raginimas „atiduok tad, kas cie-soriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui”, būtų paverstas argu-mentu už Bažnyčios šventumą ir švarumą, neleidžiantį susitepti pasaulio reikalais.

Gal Jėzus siūlo savo sekėjams trečiąjį kelią, vadinamąjį aukso viduriu? Galbūt Jis nori mus apsaugoti nuo bereikalingos konfrontacijos su valdžia, moko mus gyventi taip, kad ir vilkas būtų sotus ir avis sveika? Ne paslaptis, kad buvo ir yra krikščionių, labiau už viską vertinančių ramų, saugų gyvenimą, kurių dovaną įstatymas ir sąžiningas religinių pareigų atlikimas: **jie apskritai nekelia klausimo, ką ir kiek reikia mokėti ciesoriui ir Dievui.** Galbūt čia ir glūdi idealiausias problemos sprendimas. Jis, regis, suderinamas ir su Evangelija, ir su mūsų pilietinėmis pareigomis.

Dvi atskiros sritys – ciesorius ir Dievas, kurių nevalia painioti, jei nori apsaugoti nuo gyvenimo klaidų. Jeigu jau ginčas su fariziejais ir Erodo šalininkais dėl mokesčių mokėjimo reikštų raginimą prisitaikyti, Evangelijos nevertėtų skaičiuoti ir vadinti Gerąja Naujiena.

Kitose knygose rastume daug išmintingesnių ir konkretesnių patarimų, kaip reikia sugyventi su civiline valdžia, nenu-sikalstant savo religiniams įsitikinimams. Ne išminties, ne pragmatizmo nori mus išmokyti Dievo žodis, bet **dar sykį žadina mūsų radikalų apsisprendimą už Viešpaties darbus ir pasitikėjimą Jo galutine pergale istorijoje.**

„Valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?“ (Mt 22, 17). Nors šis Jėzaus oponentų klausimas sukelia mums politines asociacijas, iš tiesų jis turi ryškų religinį atspalvį. Galėtume jį visai lengvai perfrazuoti: **ar mokesčių mokėjimas pagonių valdovui yra suderinamas su Mozės įstatymu?**

Fariziejai puikiai žino, kad Dievas, o ne Romos valdžia yra Izraelio žemės savininkas, todėl mokėdamas mokesčius pagonims tu tarsi pancigi Dievo nuosavybės teisę, nors patys fariziejai nekenė romėnų okupacijos, jie buvo priėmę abipusiai naudingas žaidimo taisykles – mes esame jums lojalūs, jeigu

jūs nesikišite į mūsų religijos reikalus.

Jėzui išprovokuoti užmetamas kabliukas su religiniu jauku. **Pritardamas mokesčiams, Jis pasirodytų ne tik kaip tauotos priešas, bet kaip ir Įstatymo laužytojas.** Ragindamas nepaklusti okupantams, Jis būtų apkaltintas kasąs duobę žydų savivaldai ir romėnų jiems suteiktai tikėjimo laisvei. Gali pasirodyti, kad Jėzus labai gudriai išsisuko nuo tiesioginio atsakymo ir nesileidžia provokuojamas. Jo žodžiai „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui” kvepia sofistika. Šio posakio neįmanoma paversti taisykle ir pritaikyti pažodžiui. Jie lengvai nuveda į fariziejišką žaidimą, kur susitaikoma su viskuo, kad būtų išsaugota šventykla.

Pagaliau – kas galėtų nustatyti, kur baigiasi ciesoriaus valdos ir prasideda Dievo reikalai? Jėzus sugriauna savo oponentų lūkesčius apkaltinti. Sugriauna ir mūsų lūkesčius pasinaudoti Evangelija kaip politiniu lozungu. „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui”.

Antroji įsakymo dalis čia yra svarbiausia. Ciesoriai ateina ir išeina, keičiasi jų pinigai, tikėjime žmogus išpažįsta, kad jokia žemės galybė nėra didesnė už Dievą ir negali turėti įtakos Jo planams. Ir tik vienas Viešpats, o ne kariuomenės ar mokesčių rinkėjai kreipia istorijos tėkmę norima linkme.

Neišgirdome iš Jėzaus lūpų aiškaus ir konkretaus atsakymo, kaip gyventi valstybėje ir priklausyti Dievui, kaip suvokti religijos ir politikos santykį. Bet Jėzus mums dovanoja daug didesnę dalyką – **drąsą ir atsakomybę, dovanoja tikėjimo žvilgsnį, kuris kaip Evangelijos palyginimuose sugeba matyti vis giliau ir plačiau.**

Tačiau Jėzus pabrėžia: „**Kam sprendžiate man pinkles, veidmainiai?**” (Mt 22, 18). Sakoma, kad Viešpats Jėzus buvo su visais labai švelnus ir mandagus. *Jis nenulauš palinkusios nendrės ir neužgesins degančio dagčio (plg. Mt 12, 20).*

Ne visiems Jėzus buvo švelnus ir malonus. Būdavo kai kam ir labai griežtas. Fariziejus jis vadindavo: veidmainiais, pabaltintais karštais, kurie gražūs iš paviršiaus, o viduje pilni puvėsių, angių išperos ir t.t..

Vieniems Jis greitai suteikdavo malonių, o kitiems – ne. „Moteris, jau **12 metų serganti kraujoplūdžiu**, prisiartino iš paskos ir palietė jo apsiausto apvadą. Mat ji pati sau kalbėjo: „Jei tik palytėčiau jo drabužį – išgyčiau“. Jėzus, atsigręžęs ir ją pamatęs, tarė: „Pasitikėk, dukra, tavo tikėjimas išgydė tave“ (Mt 9, 20-22). Tuo tarpu moteris **kananietė** turėjo kreiptis net tris kartus ir tai buvo išgirsta, tik užtariant apaštalams (plg. Mt 15, 22-28).

Mariją Magdalietę minia jau rengėsi užmušti akmenimis, tačiau Kristus jos nepasmerkia, bet liepia eiti ir daugiau nebe nusidėti. O **Petrą**, savo įpėdinį, net subara: „Eik šalin, šėtone! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis“ (Mt 16, 23). Kėlusiems šventykloje turgų Viešpats susuka rimbą ir išvaro prekiautojus, sakydamas: „**Parašyta: mano namai turi būti maldos namai, o jūs pavertėte juos plėšikų lindyne**“ (Lk 19, 46).

Tokiu savo elgesiu dieviškasis Mokytojas parodo, kad žmonių auklėjimas yra labai sudėtingas, įvairus. Jo neįmanoma užtempti ant vieno kurpalio. Auklėjant reikalinga ne vien meilė, bet ir griežtumas, net ir rykštė. Motina savo kūdikį turi pradėti auklėti jau iščiose, su juo nuolatos kalbėtis, jį mokyti, jį mylėti ir nuolat nuolat glamonėti. Prisiminkime kitą Viešpaties pasakymą, kad **medis pažįstamas iš vaisių** (plg. Mt 7, 18-20).

Todėl Šventasis Raštas sako: Tobijas savo sūnų išmokė nuo kūdikystės bijotis Viešpaties ir saugotis nuodėmės (plg. Tob 1, 10).

Nenuostabu, kad Tobijas senatvėje turėjo šventą sūnų. Ne veltui ir Kristus sakė: **geras medis duoda gerą vaisių**.

Šiandien prisiminkime Popiežių Joną Paulių II.

1978 metų spalio 14 dieną užsidarė **Konklavos durys: 111 kardinolų** turėjo išrinkti vos 33 dienas Visuotinę Bažnyčią valdžiusio popiežiaus Jono Pauliaus I (Albino Liučiano) įpėdinį. Ir štai spalio 16 dieną, pirmadienį, 18 val. 21 min., virš Vatikano stogų pasirodė balti dūmai. Po keliolikos minučių šv. Petro bazilikos balkone pasirodęs kardinolas protodiakonas Periklis Feličis susirinkusiems tikintiesiems ir visam pasauliui paskelbė apie **58 metų kardinolo iš Lenkijos Karolio Vojtylos išrinkimą naujuoju popiežiumi, kuris pasirinko Jono Pauliaus II vardą.**

Netrukus balkone pasirodęs naujasis Šventasis Tėvas italų kalba kreipėsi į Vatikano aikštėje susirinkusius Romos gyventojus:

„Brangieji broliai ir seserys! Visi dar tebejauciame skausmą ir liūdime dėl mylimo popiežiaus Jono Pauliaus I mirties. Ir štai garbingieji kardinolai pašaukė naują Romos vyskupą, jį pašaukė iš tolimos šalies...”

Šių dienų pasaulis suvokia savo įvairovę ir skirtingumą. Šių dienų pasaulis – tai ne tik trys didžiuliai regijonai: Vakarai, Rytai ir Pietūs, bet ir daugybė vienos nuo kitų besiskiriančių kultūrų, kurių šaknys slepiasi giliai istorijoje. Tad dažnai kyla klausimas: ar įmanoma kada nors tokios įvairovės vienybė?

Toks klausimas kyla ir pačios Bažnyčios viduje. Kai 1978 metais popiežiumi buvo išrinktas Karolis Vojtyla, daugelis klausė: **„Kokia gi bus jo, kaip Visuotinės Bažnyčios ganytojo, veikla? Nė vienas žmogus negimsta universalus. Kiekvienas turi me savo istoriją, savo kilmę. Tad nuo mūsų pačių priklauso, ar būsime atviri pasaulio vieškeliams, ar užsidarysime aklame provincializme. Ne taip svarbu, ar daug žmogus keliavo ir ar daug pasaulio pažįsta. Svarbu, kaip jis žiūri į tai, kas už jo namų slenksčio”.**

Pirmoje viešojoje kalboje popiežius Jonas Paulius II taip kalbėjo apie savo, kaip apie Visuotinės Bažnyčios ganytojo, misiją: „**Ši ypatinga misija visada turės kilti iš meilės ir augti meilėje**”. Iš tiesų – tik meilė gali peržengti bet kokias sienas, ir nėra sienų, kurių meilė negalėtų peržengti. Popiežius pats daug kartų yra pabrėžęs, kad jis yra lenkas, kad jis atėjo iš rytinio katalikybės pakraščio, iš tuomet dar komunistinės Rytų Europos. Jis atėjo iš daugiatautės Krokuvos. Jam nebuvo svetimi nacionaliniai ir religiniai skirtumai. Iš arti jis buvo pažįstamas su žydų bendruomene, su stačiatikiais, su skirtingai kalbančiais ir kitaip galvojančiais.

Nuo pat savo pontifikato pradžios Popiežius karštai trokšta bendrauti su kiek įmanoma daugiau kultūrų. Jis trokšta, kad nei viena tauta nelaikytų jo svetimu. Jis keliauja. Į vaiko klausimą, užduotą besilankant vienoje Romos parapijoje: „Kodėl tu vis kur nors važiuoji?“, Popiežius atsakė: „**Todėl, kad ne visas pasaulis yra čia**”. Popiežiaus kelionės nėra tik simbolinis gestas. Kelionė yra susitikimas su tauta, pokalbis su vyskupais, bendravimas su valdžios žmonėmis, dialogas su ne krikščionimis. Tai ne tik noras pažinti ir būti pažintam, bet tai yra jo dvasinio gyvenimo forma ir stilius. Tai dvasinis gyvenimas, kuris remiasi žmonių gyvenama žeme.

„Mano dvasingumas yra šiek tiek geografinis”, - yra pasakęs Jonas Paulius II, kalbėdamas apie savo maldos gyvenimą ir aiškindamas, **kad kasdien jis maldoje keliauja per pasaulį**. Popiežius labai gerai supranta tautinius skirtumus, vietinių Bažnyčių skirtingumus. „Aš gerai jaučiu Bažnyčių įvairovę vienoje Bažnyčioje, - kalbėjo Šventasis Tėvas vienam prancūzų rašytojui, - ir argi šv. Petro įpėdinio uždavinys nėra jungti tą įvairovę į regimą vienybę su Kristumi”. Popiežius visada pabrėžia, kad Bažnyčia turi savo misiją tautinėje visuomenėje, jos ribose. Popiežiui daug teko kentėti nuo kraštutinio religi-

nio nacionalizmo, itin paplitusio Rytų Europoje ir jo tėvynėje.

„Tikėjimas ir Bažnyčia, - rašė Popiežius, - pasitarnavo išvaduoti žmogų iš totalitarizmo vergijos. Šiandien būtina siekti kito išsilaisvinimo – iš suakmenėjusio ir viskam priešingo identiteto. Būtina išsivaduoti iš požiūrio į karą, kaip į būdą palaikyti ar išgelbėti tapatybę ar savas ambicijas. Pasaulis yra įvairus ir universalus, jis nesiduoda apribojamas”.

24 metus jau popiežius Jonas Paulius II keliauja per pasaulį. Tai maldinga kelionė, kurioje pagarba tam, kas ypatinga, nepakartojama, atsiveria visuotinumui meilei. Tai nuolankumo ir tvirtybės kelionė, kuri veda tolyn nuo egoizmo, veda artyn prie kitų. Ši kelionė skatina katalikų vienybę. Bet ji yra taip pat ir kreipimasis į visus krikščionis, į visus tikinčiuosius ir į visą pasaulį.

Atsiliapkime į šį kvietimą ir atlikime kiekvienas savo misiją, kurią Jėzus Kristus mums patikėjo, primindamas ne tik kūno reikalus, bet ir sielos.

„Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui” (Mt 22, 21).

Tikriausiai sutiksime, kad **tai, „kas Dievo”, yra mūsų širdys**. Mes turime laisvai atiduoti Dievui jas, visą savo gyvenimą, savo maldos bei šlovinimo vaisius. Pirmiausia tai turime sudėti prie Jo kojų. O ką reiškia atiduoti „kas ciesoriaus, ciesoriui?” Ar tik paprasčiausiai negriežti dantimis kiekvieną kartą atsegant piniginę mokant mokesčius, ypač kai ir taip sunki šiandien materialinė padėtis, ypač seniems ir ligotiesiems, invalidams ir tiems, kurie neturi darbo? O gal klusniai ir pasiaukojamai vykdyti pilietines pareigas? Čia Jėzus žvelgia dar giliau - „atidavimas Dievui” turi kažkaip perkeisti mūsų davimo „Ciesoriui” būdą.

Į visuomenę turėtume žvelgti remdamiesi Jėzaus mokymu apie teisingumą ir gailestingumą. Mūsų tarnystė vargšams, kova už teisingas socialines programas, gailestingumo rodymas

stokojantiems pamažu keis pasaulį. „Atiduoti Ciesoriui” **ne-reiškia tik nenorom mokėti mokesčius. Turime aktyviai plėsti Dievo karalystę, kad visuomenė būtų perkeista.**

Mes, Dievo vaikai, esame gavę didžiulį lobį – mumyse gyvenančią Šventąją Dvasią, Dievo Išmintį, kurios galime šauktis visomis aplinkybėmis. **Mums reikia ieškoti būdų į savo aplinką įmaišyti Dievo „raugo”, kad Jo teisingumas ir gailėstingumas keistų mūsų kultūrą.** To ir nori mūsų popiežius Jonas Paulius II. Jis nori taikos ir santarvės, nuoširdumo ir broliškos meilės visame pasaulyje. Pats Jėzus mus kviečia „atiduoti Ciesoriui” taip, kad šis davimas keistų mūsų vyriausybę, jos sampratą ir rūpestį visuomene. Tikintys ir įsipareigoję piliečiai gali tikrai daug!

Labai teisingai yra pasakęs vienas išminčius: „**Daugiau žmonių sunyksta tinginiaudami, negu išsenka dirbdami**”.

Kunigas kanauninkas daktaras Juozas Stankevičius knygoje „Mano gyvenimo kryžkelės” rašo:

Kiek tų kryžkelių savo gyvenime jau esu pergyvenęs?!

Per gyvenimą ėjau pats vienas. Savo gyvenimo kryžkelėse nesu turėjęs vadovų, nei patarėjų. Kai reikėdavo apsispręsti, apsispręsdavau pats vienas. Taip yra ir šiuo momentu.

Šias eilutes pradedu rašyti 1964 07 24.

Nuo 1947 02 03 vadovauju Kauno arkivyskupijai. Kiek vėliau, prieš 19 metų (Kan.J.Stankevičius Vilkaviškio vyskupiją pradėjo valdyti 1949 m. gegužės 11 d.), pradėjau vadovauti Vilkaviškio vyskupijai ir tais pačiais metais pradėjau vadovauti Kaišiadorių vyskupijai. Kai Kaišiadorys patys pirmieji pasirinko savo kelią.

Šiuo metu susidarė tokia situacija, kad aš beveik tik formaliai esu Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojas. Savo mintyse ir jausmuose esu visai susitaikęs su ta mintimi, kad aš jau nesu valdytojas... Aš esu tik paprastas kaimo altaristas – išlaikytinis.

Žodžiu, - vėl pergyvenau savo gyvenimo kryžkelę. Kas manęs už tos kryžkelės laukia? Tuo per daug nesirūpinau, - nesisielojau. Ir kiek man jau beliko gyventi?! Kaip visi gyvena išgyvena, taip ir aš gyvensiu ir išgyvensiu.

Esu gyvenęs visokiomis sąlygomis. Jeigu gyvenimą reikės baigti kalėjime, - bus ir taip gerai... Tai tik daugiau įvairumo.

Kartais kritiškomis valandomis atskleidinėju Evangeliją ir perskaitydavau pirmus į akį krintančius žodžius. Taip darau ir šiandien. Atsiskleidė Apd 7, 9-10: „Šie patriarchai iš pavydo pardavė Juozapą į Egiptą, bet Dievas buvo su juo. Jis išgelbėjo Juozapą iš visų vargų”.

Tai perskaitęs, pažvelgiau į „Apaštalų Darbų” knygos pradžią. Čia užrašyta: „Teofiliau, aš papasakojau apie viską”.

Ir aš šiuo metu ryžtuosi kalbėti apie visa. „Apaštalų Darbų” knygos autorius kreipiasi į Teofilijų. Aš neturiu į ką kreiptis ir nežinau, ar kas nors ir kada nors tai skaitys, ką aš čia parašiau.

Tam nežinomam asmeniui noriu išsipasakoti. Yra sakoma, kad po tokių išsipasakojimų žmogui pasidaro lengviau. Jei gu suspėsiu išsipasakoti, pats turėsiu progos patirti, ar po tokių išsipasakojimų žmogui pasidaro lengviau...

1964 07 24 stovėjau gyvenimo kryžkelėje. Nuotaika buvo nekokia – kiekvieną dieną laukiau kratos; laukiau arešto; laukiau, kad tuojau būsiu likviduotas. Greitomis surinkau savo užrašėlių likučius ir juos čia surašiau. Bet per tą laiką niekas manęs nepalietė.

Užrašėlių tvarkyme liko daug spragų. Dabar rašau II „Mano gyvenimo kryžkelės” leidimą. Ir čia dar nebus pasiekta „tobulybės viršūnė”, - vis dėlto šis tas daugiau.

Jeigu būsiu gyvas ir turėsiu galimumo, III-IV leidiniuose gal ir susidarys kiek pilnesnis šių užrašėlių vaizdas.

Ir šias eilutes rašydamas atskleidžiau Šventąjį Raštą. At-

siskleidė šv. Pauliaus 1 Kor 15, 35-44: „Gal kas paklaus: „Kaip bus prikelti mirusieji? Su koku kūnu jie pasirodys?“ Neišmanėli! Ką tu pasėji, neatgimsta, jei prieš tai nemiršta. Kad ir ką sėji, tu sėji ne būsimąjį kūną, bet pliką grūdą, sakykim, kviečių ar kitokių javų. Tuo tarpu Dievas duoda jam kūną, kokio panorėjęs, ir kiekvienai sėklai savišką kūną. Kūnai nevienodi. Žmogaus kūnas vienoks, gyvulių kitoks... Taip pat yra dangaus kūnai ir žemės kūnai, bet vienoks dangaus kūnų spindesys, kitoks žemės kūnų. Vienoks saulės švytėjimas, kitoks mėnulio blizgesys ir dar kitoks žvaigždžių žėrėjimas... Toks mirusiųjų prisikėlimas. Sėjamas gendantis kūnas, keliasi negendantis. Sėjamas prastas, keliasi garbingas... Sėjamas juslinis kūnas, keliasi dvasinis kūnas”.

Kaunas, 1965 m. kovo 19 d.

Tai buvo sunkūs pokario metai, kai viską norėjo ir stengėsi tvarkyti KGB. Buvo rūpinamasi, kad tik tarnautume „ciesoriui“, o Dievui tik kas lieka. O ar šiandien taip nėra, kad ir laisvoje Lietuvoje?

„Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui”. Šitas Išganytojo posakis tikrai yra žinomas visame pasaulyje, ir jį mielai vartoja visi, tiek besistengiantys apginti Bažnyčios teises, tiek remiantys valstybės prioritetus. Atrodytų, kad, pasakyta labai aiškiai, tačiau visi besivadovaujantys šia mintimi neatkreipia dėmesio, kad nežiūrint aiškumo, ji anaip tol nėra magiška, visus klausimus išsprendžianti formulė.

Dievo žodis turi plėstis už siauros perspektyvos ribų, laikantis principo, kad **meilė ir teisingumas yra vertingiausi dalykai Dievo akyse**. Tada ir bažnyčios lankymas netaps tikslu sąvyje, o būtina priemone, siekiant vis glaudesnio susivienijimo su Dievu.

Evangelijos pasakojime Kristus neskuba tapti pasauliniu valdovu, Jam visiškai nerūpi įgyti pasaulietinę valdžią, kad duo-

damas komandas galėtų išspręsti kitų žmonių likimus. Priešingai, atsiradus bent menkiausiai galimybei įgyti viešą pripažinimą, Jis tuoj pat tokią galimybę atmeta. Jam pakanka, kad Jis yra Dievas. Taip ir Bažnyčiai turėtų pakakti būti Bažnyčia. **Jos kelias skirtas tarnavimui, o ne valdymui.**

Juk iš tiesų – tarnauti žmonėms reiškia daug daugiau nei juos valdyti. Lygiai ir tikintieji turi gerai susimąstyti, kas jų gyvenime yra svarbiau. Kiekvienam iš mūsų gresia pavojus pasirodyti tokiais pat veidmainiais, kaip fariziejai ir Erodo šalininkai, kurie piktinosi, matydami imperatoriaus atvaizdą ant monetų, tačiau labai mielai jas priglausdavo savo kišenėse, bijodami išsiskirti su jomis, net ir tada, kai reikėdavo padėti vargstančiam.

Už tai juos Kristus vėliau pavadins **pabaltintais karstais**. Mūsų laikų krikščionys irgi ne kartą mielai kalba apie tai, kad Bažnyčia nepateisina jų lūkesčių ir jie patys geriau nusistatytų savo santykį su Dievu.

Erodingai ir fariziejai klausė: **valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?** Jie labai kategoriškai, nemoka duoti kitokio pasirinkimo kaip „arba – arba“, **tuo tarpu Kristus atsako kitaip – „ir – ir“**. „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui“. Dievui svarbu viskas – **religinis nusistatymas ir garbingas pilietinis gyvenimas, veiksmas ir dvasinis sprendimas. Tik toks pasirinkimas suteikia širdies ramybę.**

Šventoji Dvasia, Tavo gūsis tepraskrieja per vyriausybės posėdžių sales. Siųsk ir mane keisti visuomenės, kurioje ir pats dabar gyvenu. Tik Šventosios Dvasios dovanų dėka galiu nešti džiaugsmą ir palaimą į kitų gyvenimus ir pats gyventi ramybėje.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 20

MEILĒS DOVANA

Misijos

XXX eilinis sekmdienis

Mt 22, 34-40

Šv. Augustinas sakė: „Nėra nė vieno tokio kieto, geležinio žmogaus, kurio nebūtų galima nugalėti meilės ugnimi”.

Šio sekmdienio Evangelija kalba, kaip bandydami Jėzų fariziejai paprašė Jo nusakyti Šventojo Rašto esmę: „**Mokytojau, koks įsakymas yra didžiausias Įstatyme?**” (Mt 22, 36). Nors jie šį klausimą pateikė dėl abejotinų priežasčių, gali būti, kad šie žmonės ir iš tiesų norėjo žinoti, kas Jėzui Šventajame Rašte yra svarbiausia. Atsakydamas Jėzus kalba apie **meilę**.

Kaip jūs atsakytumėte į šį fariziejų klausimą? Kas, jūsų manymu, yra Šventojo Rašto esmė? Kad ir kaip suformulotumėte, jūsų atsakymas turėtų krypti ne į „kažką”, bet į asmenį, kuris yra tobulas Dievo meilės įsikūnijimas. „Visas Šventasis Raštas yra tik viena knyga, o toji knyga yra Kristus, nes visas dieviškasis Raštas kalba apie Kristų ir visas dieviškasis Raštas išsipildo Kristuje” (Katalikų Bažnyčios Katekizmas, 134). **Tas Dievo Žodis yra Jėzus**. Per Jį Dievas visiškai ir tobulai atskleidė save. Tai reiškia, kad Evangelijos yra pati Šventojo Rašto esmė. Jos yra pagrindinis mūsų gyvenimo šaltinis bei mokymas apie įsikūnijusį Žodį. Ne veltui šventasis Jeronimas sakė: „**Nepažinti Šventojo Rašto – tai nepažinti Kristaus**”.

Mylėdami kokį nors žmogų, norite kuo daugiau apie jį

žinoti. Būdami su juo, vis artimiau jį pažįstate. Štai kodėl reikia nuolat skaityti Šventąjį Raštą. Dievas nori, kad vis geriau pažintume Kristų, stiprintume savo bendrystę su Juo ir vis labiau į Jį panašėtume. Patirtis sako, kad neužtenka bendrų, miglotų žinių apie Jėzų. Kaip ir kiekvienoje artimoje bendrystėje, turime gerai pažinti Jo žodžius bei veiklą, kad sunkiais atvejais galėtume remtis. Kadangi **Šventasis Raštas yra gyvasis Dievo žodis**, visuomet galime tikėtis, kad Jėzus tiesiogiai mums per jį kalbės – guos, apšvies, bet ir pastūmės darbuotis dėl Jo karalystės.

Šiandien švęsdami **misijų** sekmadienį bei meldamiesi, leiskime Šventajai Dvasiai atverti mūsų širdis žodžiui, kurį Jėzus trokšta išsakyti mums, kad galėtume jį kasdienybėje įgyvendinti darbais. Tikrai tada sulauksime nuostabių dalykų.

Ar gėris, esantis mūsų širdyse, pasieks širdis tų, su kuriais bendraujame ir kuriems privalome perduoti savo kilnumą? Šią misiją realizuoti galime įvairiais būdais. **Dievas mums suteikė malonę nešti gėrį per tikėjimą**, galimybę bendrauti su kitais, ir tai privalome vykdyti, ir tai tikrai nėra sunku padaryti šiandien.

Mes skriaudžiame savo tautą, kai nevykdome misionieriškos tikėjimo pareigos, uždėtos kiekvienam iš mūsų. Gavę tikėjimo malonę – didžiąją tikėjimo dovaną, privalome misionieriškai ja naudotis: dalytis su kitais, skleisti tą malonę kitoms širdims.

Misija yra ryžtas, noras nešti palaimą, malonę ir džiaugsmą visiems, esantiems mūsų aplinkoje. Už tai Dievas nepalieka neapdovanojęs.

Žmogus – gėrio skleidėjas. Tai pagrindinė jo misija.

Kažin ar atsirastų bent vienas žmogus Lietuvoje, kuris nebūtų girdėjęs apie Vytautą Didįjį, Kęstutį, Algirdą ar Mindaugą. Tačiau istorija žino daug daugiau žymių žmonių plačiajame pasaulyje, pagarsėjusių ne karo žygiais, o savo šventu gy-

venimu, kurie patarnavo savo artimui ir įvykdė pagrindinį Dievo meilės įsakymą.

Kas šiandien nežino **Motinos Teresės iš Kalkutos**? Ji knygoje „**Meditacijos iš paprastojo kelio**“ rašo:

Tylos vaisius yra MALDA.

Maldos vaisius yra **TIKĖJIMAS.**

Tikėjimo vaisius yra **MEILĖ.**

Meilės vaisius yra **TARNYSTĖ.**

Tarnystės vaisius yra RAMYBĖ.

Motinos Teresės meilė tokia didelė, kad ji savo artimą regi daug gražesni negu jis iš tikrųjų atrodo. Ji tiki meile ir skleidžia ją ten, kur jos nėra.

Varguoliai yra Dievo dovana, jie – mūsų meilė. Kristus neklaus mūsų, ką mes nuveikėme, bet kiek meilės įdėjome į savo darbą. Daug žmonių yra dvasios skurdžiai. Dvasinis skurdas Europoje, Amerikoje, Afrikoje – sunki našta. Tose šalyse labai sunku kalbėti apie Dievo meilę.

Mūsų dvasinis gyvenimas – tai priklausomybė Dievui, jo vaisius yra mūsų darbas vargšams. Darbą stengiamės paversti malda, dirbdamos Jėzuje ir Jėzui.

Varguoliai yra viltis. Savo drąsa jie tikrai išreiškia pasaulio viltį. Jie moko mus Dievą mylėti kitaip, priversdami mus padaryti viską, kad jiems padėtume.

Motinos vaidmuo žmogaus gyvenime yra labai svarbus. Viena moteris pasiskundė Motinai Teresei, kad vaikai jos neklauso ir paklausė, ką jai daryti. Motina Teresė atsakė:

Motina yra namų širdis; ji kuria šeimą, norėdama vaikų, juos mylėdama ir jais rūpindamasi. Kartą Londone sutikau narotikus vartojantį jaunuolį. Pasakiau jam: „Tu labai jaunas ir taip vėlai naktį neturėtum būti gatvėje“. Jis atsakė: „Mano motina mane veja šalin už mano ilgus plaukus. Todėl ir esu čia“.

Po valandos grįžtu į tą pačią vietą ir sužinojau, kad jau-

nuolis susileido keturis skirtingus narkotikus. Jį skubiai nuvežė į ligoninę ir ten jis tikriausiai mirė.

Neseniai L., jauna 21 metų moteris, bandė nusižudyti išgėrusi žibalo, nes tos dienos rytą buvo motinos išbarta. Ligoninėje ji kunigui pasakė: „Mano motina išvarė mane iš namų ir aš nežinojau, kur eiti. Tad pamaniau, kad geriausia būtų nusižudyti“. Daugelio jaunimo kančių priežastys glūdi šeimose, ypač motinose. Motinos paverčia namus meilės židiniais. Kartais joms sunku, tačiau yra Švenčiausiosios Mergelės Marijos pavyzdys. Jis moko mus, kad turime būti geros savo vaikams. Mes, Meilės misionierės, taip pat turime būti motinos ir paversti mūsų bendruomenes laimingais namais.

„Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 40).

Motina Teresė trokšta:

Padėti žmonėms varguolyje atpažinti Dievą.

Amžinoji Dievo prigimtis ir laikinoji žmogaus prigimtis iš esmės skiriasi.

Tegul kiekviena vienuolė ir vienuolis būna panašūs į Kristų, kad nūdienos pasaulyje Jis tęstų gailestingumo ir žmogiškojo gerumo gyvenimą. Jūsų meilė Kristui tokia nuostabi! Tegul Kristaus šviesa visada būna jūsų širdyse. Jis yra Meilė, kurią reikia saugoti.

Meilė – tai visada prisirpęs vaisius, ji beribė. Visi gali jos siekti.

Ar mes įsitikinusios Kristaus meile mums ir mūsų meile Jam? Šis įsitikinimas – lyg saulės spinduliai, priverčiantys gyvybės syvus tekėti ir šventumo gėles žydėti. Šis įsitikinimas – tai uola, ant kurios, tarnaujant Kristaus varguoliams ir dosniai duodant tai, ką norėtume duoti Jam, statomas šventumas.

Jei toliau eisime šiuo keliu, mūsų tikėjimas stiprės, mūsų įsitikinimas didės ir šventumo siekimas taps kasdieniu darbu.

Dievas myli tuos, kuriems gali daugiausia duoti, kurie daugiausia iš Jo tikisi, kurie Jam yra atviriausi, kuriems Jo labiausiai reikia ir kurie visur ir visada Juo remiasi.

Mūsų meilės darbai yra Dievo meilės mumyse vaisius. Štai kodėl tie, kurie su Juo labiausiai susivieniję, labiausiai myli ir savo artimą.

Kristaus meilė turi mus visus vienyti. Tada pasaulis žinos, jog tikrai esame meilės misionierės.

Gal tereikia šypsenos, trumpučio apsilankymo ar paprasčiausiai kam nors pakurti krosnį, atnešti anglių, aklam žmogui parašyti laišką, paskaityti, surasti batus – tai smulkmenos, taip, mažmožiai, tačiau tai – mūsų meilės Dievui darbai.

Šiais metais galbūt mažiau nuveiksime darbų, turėsime mažiau aukų, tačiau jei mes labiau skleisime ir spinduliuosime Kristaus meilę, jei Kristui duosime ne tik duonos, bet ir savo meilę, savo draugystę, savo bendravimą, tai 2002-ieji tikrai bus Dievo siunčiamos meilės pasauliui išsiveržimas.

Be Dievo esame žmonės, kurie nieko negali duoti, išskyrus liūdesį ir kančią. Du broliai kunigai iš Prancūzijos: **Pjeras ir Raimondas Žakarai** vaikystėje buvo judrūs, padykę berniukai. Pjeras, nepaisydamas tėvų draudimo, vis bėgdavo prie sūkuringos upės, pasiglemžusios ne vieną gyvybę. Kartą jam pavyko išgelbėti skęstantį berniuką, kitą kartą – mergaitę. Motina nebaudė, tik papasakojo istoriją, kaip Kristaus paraginti apaštalai sugavo daug žuvų. „**Tu gali būti žmonių žvejys**“, - pasakė motina savo dešimtmečiui sūneliui, ir vaiko sieloje įsižiebė viltis tapti kunigu. Raimondas kartą uždegė kaimynės malakas. Rytą motina vaiką paprašė eiti išpažinties. Aštuonerių metų berniuką apėmė džiaugsmas ir palengvėjimas. „**Viešpatie, suteik man teisę taip pat atleisti nuodėmes**“, - meldėsi jis. Abu broliai, tapę kunigais, daug metų dirbo Afrikoje, Pietų Amerikoje, Azijoje tarp raupsuotųjų ir poliomieliito suluošintų vaikų,

gydydami ne tik jų sielas, bet ir kūnus.

Brolis **Silvestras OFM** (tėvas Astijus) jaunystėje ėjo ne Bažnyčios, o pasaulio vilionių keliu. Grįžęs iš Tarybinės Armijos keitino stoti į Medicinos institutą. Kartą užsuko aplankyti ligonio. Tas paklausė apie ateities planus. Nežinia, kodėl jaunuolis spontaniškai atsakė: „Stosiu į kunigų seminariją“. Kaip tarė, taip padarė. „**Dievas mane vedė, mokė nuostabių dalykų**“, - kalbėjo brolis Silvestras. Tačiau įspėjo: „**Neieškokite Viešpaties pabučiavimo. Ieškokime progų aukotis už brolius, už Bažnyčią**“.

Diakonas Žakas le Bretonas Antrojo pasaulinio karo metu prarado regėjimą ir rankas. 20-metis jaunuolis jau galvojo apie savižudybę. Ligoninėje jį aplankė kunigas, suteikė gyvenimo viltį. „Dievas padėjo mano kančioje. Vietoj akių ir rankų gavau nuostabų atpildą – Dievo meilę. Vėliau 200 ligonių alivaizdoje vyskupas mane išventino diakonu. Jau 19 metų liudiju broliams apie Kristaus prisikėlimą“, – dalijasi prisiminimais Žakas le Bretonas.

Palerino šeima iš Prancūzijos dalijosi mintimis, kaip nuostabu gyventi aukojantis kitiems. Būdami bevaikiai jie įvaikino 9 vaikus iš įvairių pasaulio šalių. Keli iš jų yra invalidai.

Kunigas Danielis Anžas kalbėjo: „**Atvykome padėkoti Dievo Motinai už Rytų Europos išlaisvinimą. Jaunoji karta mato savo senelių ir tėvų maldos vaisius.** Sibiro žemėse jūsų tautiečiai buvo pasėti tarsi grūdai prisikėlimui. Jūsų tautą stebi visas pasaulis. Jaunime, būk drąsus ir vertas savo senelių ir tėvų. Tikėjimo išbandymai jau čia pat. Sektos, pagoniškosios religijos plūsta į Lietuvą. Aš mačiau prisikėlusį Kristų. Viešpats nenori būti kosmose. Jis nori būti mumyse. Todėl naudokimės Jo paliktu stebuklu, per mažą duonos gabalėlį priimkime Jį į savo širdis”.

Vienas žmogus keliavo iš Jeruzalės į Jerichą ir pateko į plėšikų rankas... Iš šito palyginimo aš padariau tokią išvadą: „Kiekvienas žmogus yra mano artimas, bet artimiausias yra

tas, kuris labiausiai yra mano pagalbos reikalingas ir daugiausiai kenčia”.

1927 m. vienas vyskupas, keliaudamas po Kiniją, matė labai daug raupsuotųjų. Jų vargai ir skausmai sugraudino vyskupą, todėl netoli Venchovių miesto pastatė keletą paprastų, bet jaukių namukų. Šią raupsuotųjų prieglaudą prižiūrėti pavedė šešioms pasiaukojusiems žmonėms, sakydamas: „Aprūpinkite šiuos vargšus ir nelaimingus; visas išlaidas aš apmokėsiu”.

Tokia buvo trumpa raupsuotųjų namų įkūrimo istorija. Šiandien tie kuklūs namukai virto moderniškais namais, kur gyvena raupsuotieji, ir ši visa teritorija aptverta aukšta mūro siena.

Kas šiandien iš jūsų norėtų aplankyti raupsuotuosius? Gal bijotės užsikrėsti, o gal pamatę baisias jų žaizdas, jų pūvančius kūnus, nenorėtumėte visai prie jų artintis?

Pirmiausia aplankykime bažnyčią, kur tabernakulyje gyvena Jėzus, nes Jis gyvena kartu su raupsuotaisiais po vienu stogu, tik plona lentų siena skiria jų kambarius. Ši bažnytėlė stiklo siena padalinta į dvi dalis – pirmoji dalis prie altoriaus yra sveikiesiems, antroji – ligoniams. Daugelis šios prieglaudos gyventojų kasdieną per Šv. Mišias susijungia su gailestinguoju Samariečiu, geruoju Mokytoju ir Išganytoju – Jėzumi.

Dabar aplankykime šios bažnyčios kapelioną tėvą vienuolį su trimis vienuolėmis, kurių tėviškės yra toli Vokietijoje, ant poetiškojo Reino krantų. Dar čia dirba kinietis katechetas. Visi visą dieną praleidžia tarp raupsuotųjų, bet arčiausiai jų – kinietis. Dažnai, trūkstant kuriam raupsuotajam vietos, jis nakvoja kiniečio kambary. Kiniečiai mano, kad seni žmonės raupsais negali užsikrėsti, bet čia, šioje įstaigoje, šis įsitikinimas pildosi. Gerasis senelis, padėdamas raupsuotiesiems, nori kuo geriausiai paruošti juos amžinybei. Tarp moterų ir mergaičių gyvena viena nauja šventa kinietė, kuri ruošia amžinybei moteris ir mergaites, kvėpuoja tą patį kambario orą, vartoja tuos pačius ligonių daik-

tus, nes jos meilė raupsuotiesiems yra begalinė. Laisva valia ji čia atėjo, kad savo gyvenimą paaukotų nelaimingiesiems.

Dabar eikime pas pačius raupsuotuosius, pas vyrus. Jie greitai apsupa atėjusiuosius kartu su vaikais. Vienų veidai nušvitę džiaugsmu, kitų rimti ir susirūpinę, beveik iš visų akių spindi kažkoks pasitenkinimas ir džiaugsmas. Nusiminusių nėra.

Jie mandagiai paklaus tavo vardo, apžiūrės tavo rūbus ir paklaus, iš kur tu. Moterys drovesnės, nes jos labiau jaučiasi pažeistos. Ant kai kurių išpuvusių, negražiai sukraipytų veidų tu pastebi raupsus. Kitiems jau nupuvę rankų ar kojų pirštai, jau suėsta nosis, o jų vietoje tik dvokiančios žaizdos. Kitų jau ir kūnai pavirtę dvokiančia, pūvančia mase, jie jau be rankų, be kojų, gyvi lavonai. Juos kankina baisūs skausmai. Prie to dar pridėk ir dvasines kančias – tai išskyrimas iš pasaulio, begalinės kančios, badas, vargas, žmonių panieka, beviltiška ir žiauri ateitis, mirtis, o po mirties nyki tuštuma, ar didelis klaustukas...

Bet čia tu esi gerojo Samariečio prieglaudoje. Tie, kurie anksčiau badavo, dabar nebadauja; vietoje skarmalų, dabar aprengti; gyveno olose, o dabar namuose. Tiesa, slaugytojai jų jau išgydyti negali, bet mažina skausmus amžinojo gyvenimo ilgesiu ir viltimi, kad ras užmokestį ten už savo kančios įprasminimą.

Ta pačia proga eikime aplankyti ką tik mirusį raupsuotąjį. Jo kūnas pašarvotas katecheto kambary. Mirusiojo veidas spindi nežemiška laime ir ramybe. Prieš mirtį jo buvo paklausta, ar dar norėtų atlikti išpažintį. „Ne“, - atsakė jis. „Aš jau esu pasiruošęs amžinybei“ ir laikydamas rožančių rankoje, jis ramiai mirė.

Pasimeldę už raupsuotojo sielą, aplankykime raupsuotuosius, kurie pasiruošę krikštui. Su kokių ilgesiu ir nekantrumu jie laukia šios akimirkos. Šitoje begalinio skausmo naktį jiems artėja didžiausio džiaugsmo šventė.

Šventųjų gyvenimų aprašymuose skaitome, kaip persiėmę Dievo ir artimo meile, jie bučiuodavo pūliuojančias raup-

suotųjų žaizdas. Mūsų tėvynėje nėra raupsuotųjų, bet ar daug kas norėtų pabučiuoti sunkų ligonį, išsekusį, paralyžiuotą ar dvokiantį? Koks tad pilnas atsizadėjimo ir aukos yra jų gyvenimas tarp raupsuotųjų, kur jie negauna jokio užmokesčio ir nesusilaukia džiaugsmo! Bet jei pabučiavimu būtų galima išgydyti jų žaizdas – šiandien tūkstančiai pasinaudotų šia gydymo priemone. Tačiau negalime sakyti, kad pasaulyje maža gerų ir mylinčių žmonių.

Šiandien dar daug yra raupsuotųjų, kurie „guli kelyje į Jerichą“, kurie nuo didelio sielvarto ir skausmo miršta apleisti. Jei gali, padėk jiems, kaip padėjo gailestingasis Samarietis, mūsų vyskupas, kaip padeda raupsuotųjų kapelionas, seserys, kaip senasis kinietis, kaip jaunoji kinietė, padėk kaip padeda Išganytojas!..

Šventasis Tėvas yra skrajojantis Popiežius. 1978 10 16 Krokuvos kardinolas Karolis Wojtyła buvo išrinktas jau 263-uju šv. Petro įpėdiniu ir pasirinko vadintis dviem vardais Jonu Paulium II ir jau 25-ieji metai kaip neduoda ramybės šių laikų supagonėjusiam pasauliui. Skraido per pasaulį kalbėdamas visiems žmonėms: geros ar blogos valios, kad pati mūsų žemė nesusinaikintų, kad kiekvienas žmogus taptų broliu, kad meilė taptų dar stipresnė ir patvaresnė. Dėl šitos taikos žemėje ir dėl kiekvieno žmogaus orumo šv. Tėvas neduoda ramybės pasauliui ir stengiasi įgyvendinti Kristaus žodžius: „Nemanykite, jog aš atėjęs nešti žemėn ramybės. Aš atėjau nešti ne ramybės, o kalavijo“ (Mt 10, 34). Jono Pauliaus II kalavijas yra nukreiptas prieš pasaulio stabus, prieš atsitolinusią nuo Dievo, nuo Kristaus žmoniją. Tai naujasis Mozė – pasiryžęs žmonėms atrasti Pažadėtąją Žemę, kad taptų Dievo Tauta! Jo rūpestis yra misionieriškas: visos jo apaštalinės kelionės, maldos, kalbos jį padarė vienu iš populiariausių pasaulyje. Šventasis Tėvas energingai per pamokslą kreipėsi į pasaulį, į valstybes ir tautas: „Nebijokite! Atidarykite širdies duris Kristui! Jo iš-

ganymo galiai! Atidarykite valstybių sienas, ekonomikos sistemas, taipogi politines, plačiąsias kultūros, civilizacijos ir išsivystymo sritis. Nebijokite! Kristus žino, kas slepiasi žmogaus viduje. Tik Jis tai žino!”

Neužtenka šauksmo, instinktas jį kviečia judėti, eiti į žmones ir šv. Petro aikštėje nebeužlaiko ceremonialo ir bazilikos laiptais leidžiasi su pastoraline lazda, kurią jam paliko **Paulius VI**. Niekas nežino, kur skuba popiežius. Nusileidžia laiptais ir eina apkabinti vežimėliuose sėdinčių ligonių. Palikęs popiežiškąjį sostą tiesiog dar giedant iškilmingąjį „Te Deum – Tave Dieve garbinam”, nežiūrėdamas į kardinolus nei į galinguosius valstybių atstovus: karalius, karalienes, prezidentus ir ambasadorius – Šv. Tėvas pasiryžęs apkabinti kenčiančiąją žmoniją.

Šventasis Tėvas po iškilmių tuoj planuoja apaštalavimo keliones ir sako: „Noriu aplankyti visus: tuos, kurie meldžiasi, kurie yra kančios prirakinti lovoje, kurie yra nuskriausti ir pažeminti... visur... norėčiau peržengti kiekvienų namų slenksį”. Palikęs Romą ir didingas jos bazilikas, šventasis Tėvas skrajoja po visus didžiuosius pasaulio stadioneus, aikštes, o tik katedrose ir bažnyčiose susitinka su ligoniais ir seneliais. Tai vietas, kur šventasis Tėvas neša Evangelijos šviesą šių laikų moderniam žmogui ir dvasiškai be tikrųjų vertybių pavargusiam. Jis jaudina mamytės – paėmęs mažylius ant rankų: juos laimina ir bučiuoja! Šis laikinas pasaulis, visų tvirtinimu, prarado tikruosius vadus, o Popiežius iškyla kaip vienintelis vadas. Joks žmogus šiandien ir greičiausiai joks žmogus istorijoje, nėra taip iškilmingai ir su entuziazmu pasaulyje sutinkamas. Jo šventumas, tačiau, skirtiasi nuo anksčiau buvusiųjų Popiežių. Atvykęs į bet kurį kraštą pirmiausiai pabučiuoja žemę, o tik paskui sveikinasis su jį pasitikusiais...

O štai **Popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas misijų sekmadieniui:**

„Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite Jos galybės ir tapsite mano liudytojai Jeruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje ir lig pat žemės pakraščiu“ (Apd 1, 8).

Misijų sekmadienio neįmanoma nesieti su Šventąja Dvasia. Dvasia iš tiesų yra pagrindinis Bažnyčios visos misijos veikėjas. Jos darbas puikiai matomas iš misijų ir yra akivaizdus jau ankstyvojoje Bažnyčioje. Tiesa, Šventosios Dvasios veikimo Bažnyčioje ir pasaulyje neįmanoma suvokti, naudojantis statistinėmis analizėmis ar kitomis žmogaus pažinimo priemonėmis, nes Šventoji Dvasia veikia kitoje, tikėjimu gaunamos malonės plotmėje. Jos darbai dažnai yra slapti, slėpiningi, tačiau visada veiksmingi.

Šventoji Dvasia neprarado savo dinamiškumo, turėto ankstyvosios Bažnyčios laikotarpiu. Ji ir šiandien veikia taip, kaip veikė Jėzaus ir apaštalų laikais. Jos daromi stebuklai, aprašomi Apaštalų darbuose, pasikartoja ir mūsų dienomis, tačiau dažnai lieka nežinomi, nes daug kur pasaulyje dabarties žmonės gyvena sekuliarizuotoje kultūroje, aiškinančioje tikrovę taip, tarsi Dievo nebūtų.

Todėl misijų sekmadienis mums turėtų būti proga kreipti dėmesį į nuostabius Šventosios Dvasios darbus, kad mūsų tikėjimas sustiprėtų ir, būtent, dėl Šventosios Dvasios veikimo Bažnyčia vėl plačiai prabustų misijoms.

Dvasia yra Bažnyčioje ir vadovauja jos misijai tarp tautų.

Dvasia yra pagrindinis misijų veikėjas. Tai teikia mums dvasinės ramybės, džiaugsmo, vilties ir drąsos. Misionierius neturi rūpintis rezultatais, nes jie yra Dievo rankose. Jis turi tam atiduoti visas savo jėgas ir leisti Viešpačiui veikti gilumoje. Dvasia, be to, išplečia Bažnyčios misijos perspektyvą iki viso pasaulio pakraščiu. Tai mums primena metiniai Misijų sekmadieniai, pabrėžiantys būtinybę ne siaurinti evangelizacijos horizontus, bet visuomet laikyti juos atvirus visai žmonijai. Net **tai, kad Baž-**

nyčioje, gimusioje iš nukryžiuotojo Kristaus, dar ir šiandien yra persekiojimo bei kankinystės – laikytinas svarbiu vilties ženklu misijų naudai. Nepamirškime, kad misionieriai ir paprasti tikintieji ir toliau atiduoda savo gyvybes dėl Kristaus.

Pastarųjų metų istorija irgi rodo, kad persekiojimai gimdo naujus krikščionis, ir kad kančia, patirta dėl Kristaus, dėl Evangelijos, yra būtina Dievo karalystei skleisti. Taip pat norėčiau priminti ir padėkoti daugybei žmonių, kurie savo kasdienėje tarnyboje aukoja Dievui savo maldas ir kančias už misijas ir misionierius.

Jaunose Bažnyčiose Dvasios buvimą rodo kitas didelis ženklas – jaunos krikščionių bendruomenės dega tikėjimu, o jų nariai, ypač jaunieji, tampa įsitikinę tikėjimo skleidėjai. Šia prasme, atsiveriantis prieš mūsų akis vaizdas yra paguodžiantis. Tikintieji, neseniai atsivertę arba tebesantys katechumenais, jaučia Dvasios dvelksmą ir, degdami tikėjimu, tampa misionieriais savo aplinkoje. Misija dar nėra iki galo įvykdyta. Dėl šios priežasties turime išgirsti Kristaus balsą, šaukiantį: **nebijokite!**

Atverkite Kristui savo širdžių bei gyvenimų vartus. Leiskitės užvaldomi troškimo skelbti Dievo karalystę. Dėl to buvo siųstas Viešpats ir dėlto Jis perdavė šią užduotį visų laikų savo mokiniams. Dievas, kurio dosnumu niekas negali pralenksti, atlygins jums šimteriopai ir dovanos jums amžinąjį gyvenimą. **Marijai, misionieriškumo pavyzdžiui ir misionieriškosios Bažnyčios Motinai, patikiu visus tuos, kurie bendradarbiauja skelbiant Evangeliją.**

Ateik, Šventoji Dvasia, padėk suvokti šios dienos Evangelijos žodžius. Noriu labiau pats pažinti Jėzų ir Jį pamilti, kad paskui galėčiau Jo meilę ir gailestingumą nešti ir į kitų gyvenimus.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 27

TARNYSTĖ AR VEIDMAINYSTĖ?

XXXI eilinis sekmadienis

Mt 23, 1-12

Visi turime savo „tiesą“: politikas, diplomatas, prekybininkas, menininkas, dvasininkas, tikintysis. Ši tiesa tiek yra „tikėtina“, kiek verta dėmesio, kiek žodžius patvirtina darbai. Patikrinkime šiandien save, **ar yra vienybė tarp mūsų minčių, žodžių ir darbų...**

Jeigu šio sekmadienio Evangeliją palygintume su tuo, ką girdėjome prieš savaitę, tikrai **daugeliui susvyruotų tikėjimas, kad Dievo žodis yra tarsi kelrodė žvaigždė pasaulio sutemose.** Prisimenate, praėjusį sekmadienį Viešpats mums dovanojo didįjį meilės įsakymą, kur dar sykį buvo pakartota Jėzaus tiesa – **tik meilė, tik mylintis žmogus įvykdo įstatymą, išpildo Dievo valią.**

Šiandien Evangelija dvelkia visai priešinga dvasia. **Jėzus neslepia savo priešiškumo Rašto aiškintojams ir fariziejams, tyčiojasi iš jų autoriteto, tradicijų, elgesio normų.** Vėliau Jis pasiųs fariziejų adresu septynis baisius prakeiksmus ir pranašaus jiems pragaro gelmes. Ar šiose eilutėse atpažįstame tą Mokytoją iš Galilėjos, kuris liepė mylėti net savo priešus ir pats atleisdavo didžiausius nusidėjimus dideliems nusidėjėliams?

Liuteronų Bažnyčia sekmadienio liturgijoje visai atsisako šios Mato Evangelijos ištraukos, kad Jėzaus neapykanta fariziejams neglumintų tikinčiųjų ir nepakirstų jų pasiryžimo siekti

atlaidaus, supratingo žvilgsnio į pasaulį, į žmogų ir į malda.

Atrodytų, kam klausytis grūmojimų, kai pyktis aplinkui ir taip liejasi per kraštus, o meilė ir gailestingumas tokie reti, tokie trapūs mūsų kasdienybėje. Taigi mums sunkiau nei liuteronams, mes Evangelijos puslapiuose sutinkame Jėzų, kuris kerta, kaip kirviu: „Vargas jums veidmainiai Rašto aiškintojai ir fariziejai!” (Mt 23, 13). Jėzų turime priimti tokį, koks Jis šiandien yra Evangelijoje ir su Juo tęsti savo tikėjimo kelionę. Žinoma, pirmiausia kyla mintis šį Jėzaus konfliktą su Izraelio vadais nurašyti praeičiai. Girdi, tokia buvusi tikrovė, kurioje Jėzus gyveno ir skelbė savo mokslą, o **Rašto aiškintojai ir fariziejai – aršiausi Jėzaus priešai, kiekviename žingsnyje sprendė Jam pinkles ir tykojo Jo pražūties.**

Jėzus negalėjo ir nenorėjo pašalinti jų nuo savo kelio, bet ryžtingai demaskavo priešų veidmainystę, klastą, moralinę supuvimą, aiškiai parodė, kokia pragaištinga yra fariziejų religijos praktika.

Tačiau matydami juose tiktai melo ir klastos įsikūnijimą, nusikalstume ir istorinei tiesai, ir Evangelijos minčiai, kuri Jėzaus konfliktą su savo amžininkais pateikia, kaip amžiną tikėjimo ir netikėjimo įtampą, o ne pavydo, neapykantos ar keršto kampaniją.

Štai keletas klausimų. **Ar džiaugiuosi, kitiems padėdamas, net jei nebūnu už tai pagirtas?** Ar lieku patenkintas, jei mano geri darbai taip ir lieka nepastebėti? Ar gyvenu tikėjimu, ar tik išpažįstu jį lūpomis? Nelengva tokių dalykų klausti, sunku ir atsakyti. Toks nepatogumas vis dėlto gali būti naudingas – gali atidengti mūsų nuostatas ir elgesį, kurį Jėzus nori išgydyti, kad mūsų širdys pasidarytų laisvos, ir galėtume dar vaisingiau darbuotis meilėje ir patarnauti savo artimui.

Jėzus perspėjo, kad nebūtume kaip Rašto aiškintojai ir fariziejai, kurie patys nesilaikydami to, ką skelbė, norėjo, kad

to laikytusi visi kiti (plg. Mt 23, 3-4). Jis kreipėsi į tuos, kurie „viską darė, kad būtų žmonių matomi” ir mėgaujasi žmonių pagarba (plg. Mt 23, 5-7). Šie žmonės elgėsi taip, tarsi Dievo duotos dovanos ir atsakomybė trykštų ne iš Dievo, bet iš jų pačių. Blogiausia, kad dangiškąsias dovanas jie vertino kaip priemonę priversti savo brolius žydus jais žavėtis.

Šis Jėzaus perspėjimas anaipol nereiškia, kad turėtume imti save niekinti. Iš tiesų, Dievas džiaugiasi mūsų pasiekimais ir net nori, kad didžiuotumės Jame, bet ne tarsi pasivogdami Jo garbę. Yra gera džiaugtis savais gebėjimais ir būti patenkin-tiems savo darbu. Bet kai pradėdame elgtis taip, tarsi būtume visa padarę vien savomis jėgomis, be Dievo malonės, arba ima-me manyti, kad mūsų dovanos ar gebėjimai yra geresni už kitų žmonių, laikas prisiminti Pauliaus perspėjimą: „**Ką gi turi, ko nebūtum gavęs? O jei esi gavęs, tai ko giriesi, tarsi nebūtum gavęs?**” (1 Kor 4, 7).

...Seniai seniai **Graikijoje gyveno išmintingas žmogus, vardu Sokratas**. Kartą jis susitiko jaunuolį ir maloniai paklau-sė: kur galima nusipirkti duonos, toliau – avalynės, drabužių, kur galima pasilinksinti...

Iš pradžių klausinėjo apie kasdieninio gyvenimo dalykus ir jų buitį. Jaunuoliui mandagiai atsakinėjant, Sokratas toliau klau-sinėjo: „**Ar žinai, kur galima nusipirkti tikrosios išminties, ge-rumo, dorybių?** Ar nežinai tokios įstaigos, kur blogus žmones padaro dorus ir gerus, arba kiekvieną apsaugo nuo blogio”. Jau-nikaitis prisipažino, kad tokių dalykų negirdėjęs. Tada Sokratas jam pasakė: „**Apie nereikalingus dalykus tu gerai nusimanai, bet kodėl nesirūpini sužinoti apie svarbius dalykus?**”

Tikros išminties, kaip išlikti gerais ir sąžiningais, moko Šventasis Raštas; tai mokslas apie Dievą ir Jo gerumą bei gai-lestingumą.

Padarykime šiandien tokį pasiryžimą, kaip sako B.Fran-

klinas: „Apie joki žmogų nekalbėsiu blogai, bet apie visus pasakysiu viską, ką žinau gera”.

Žemiškasis Dievo tarnaitės **Marijos Eutimijos** gyvenimas buvo vilties giesmė. „**Tokia didelė yra laimė, kuri manęs laukia, tokia didelė mano meilė Dievui ir visiems Jo kūriniams, kad iš meilės mano jėga tapo neišmatuojama ir bet kokios pastangos čia žemėje man džiaugsmas**”. Nors niekas negirdėjo jos taip sakant, kaip tai pasakojama apie šv. Pranciškų Asyrietį, tačiau gyveno sesuo Eutimija pagal šiuos žodžius.

Ji jautėsi pašaukta visiškai pasitikint pasišvęsti visų mūsų bendram Tėvui. Šitas pašaukimas buvo herojiškas savęs išsižadėjimas, pamirštant save, leidžiantis vedamai ant nukryžiuvių kalno.

Galėdamas įdėčiau į sesers Eutimijos lūpas šią maldą, kuri, mano nuomone, nusako jos gyvenimą: „Viešpatie, padėk man visuomet būti atpirkėja, visomis jėgomis, niekada neklaušiant nei priežasties, nei vardo to, kuriam aš dirbu ir kuriam aukojuosi; man pakanka žinoti, kad vykdaau Tavo valią ir kad viską, ką darau, darau Tau”.

Sesuo Eutimija buvo vokietė, tačiau ji gyveno tarp mūsų kaip visų sesuo. Ji neturėjo jokių išankstinių nuostatų, visų pirma dėl rasės ar tautybės. Koks gražus yra vidinis apsivalymas per artimo meilę, kuri įgyvendindami vykdome didįjį Dievo įsakymą: „Jei mylite tik tuos, kurie jus myli, tai koks čia jūsų nuopelnas? Tačiau aš sakau jums: melskitės už savo persekiotojus”. Sesuo Eutimija gyveno pagal šį dieviškąjį įsakymą. Ji pamiršo savo draugų nepagarbą, piktumus ir kritiką ir tarnavo tiems, kurie pakilo prieš jos tėvynę. Bet argi tokia siela galėjo bent mintyse ketinti ištarti žodį „priešas” arba „priešininkas” po to, kai Viešpats prilygino save vargšams? „Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte”. Meilė Dievui reikalauja sugriauti mummyse slypinčius bar-

jerus; tačiau ir draugystė reikalauja sugriauti šiuos barjerus, nes ir ji yra savęs išsižadėjimas, savęs paaukojimas.

Turėdama didelę viltį, sesuo Eutimija laisva valia visiškai savęs išsižadėjo. Kas gi tokią sielą, visuomet pasirengusią savęs išsižadėti, palaikė? Kas buvo jos vilties ramstis tame Hitlerio pasaulyje, pilname klaidingų mokymų? Tai buvo Dievas, jos sielos dvasinis vadovas, vienuolyno vyresnioji ir jos kongregacijos taisyklės. Sesuo Eutimija gerai suprato, kad protas ir širdis šiame gyvenime negauna to, ko nori, ir kad toli gražu ne visada viltys išsipildo, o teisingumas ne visuomet įgyvendinamas. Tai, ko mes ilgomės, yra beribis tolis, ir mums reikia tos begalybės, kad būtume patenkinti. Todėl „visų pirma ieškokite Dievo karalystės, o visa kita gausite savaime”.

Kokią jėgą seseriai Eutimijai buvo davęs Dievas? Tikriausiai – absoliutų tikėjimą savo pergale. Jau tikėjimas savo nacių laimėjimu buvo prancūzams didžiulė jėga. Vienas vokiečių kunigas, vikaras Diuseldorfe, pasakė: „Neseniai ieškojau prancūzų, kuriuos sukišo į kalėjimą. Norėjau juos padrašinti. Tačiau jiems šio padrašinimo nereikia. „Liaukitės, - sakė jie, - mes tikime savo pergale”.

Mums, krikščionims, Dievo sūnums ir dukterims, tikėjimas, kad mūsų žemiško gyvenimo pabaigoje laimėsime, ateina iš Dievo jėgos, Jo malonės, kurią mes įgyjame per viltį, dėka; šią dievišką dorybę mums tiesiogiai suteikė pats Dievas. Šis dieviškojo gyvenimo „iliejimas” į mus yra tai, kas leidžia mums mylėti savo artimą, nes išsigelbėti po vieną yra neįmanoma. Dievo meilė rodo mums mūsų atsakomybę už savo brolius ir seseris. Reikia, kad patys būtume laisvi, reikia, kad mes, taip sakant, būtume patys save apleidę. Tuomet žmogų apima dieviškasis optimizmas, dovanojantis jam amžiną džiaugsmą.

Tačiau tobulą laimę – džiaugsmą, - kurią, turėjo sesuo Eutimija, galima patirti tik esant visiškai mūsų valios ir Dievo

vienybei; tik šventieji jau šiame pasaulyje gali patirti tobulą laimę. Ar tai neturėtų teikti drąsos sekti šventųjų pėdomis ir siekti jų tvirto, nepajudinamo optimizmo? „**Viešpatie, tu mus sukūrei taip, kad mes eisime tavęs link, ir mūsų širdis yra nerami, kol ji nenusiramins tavyje**”, - sako šventasis Augustinas. Bet dar kartą pakartokime išdidų apaštalo Jono žodį: „**Pergalė, kuri nugali šį pasaulį, yra mūsų tikėjimas**”. O laiške žydams sakoma: „Tas, kuris išpranašavo, yra ištikimas. Aš žinau, kuo aš tikiu”.

Pacituosiu trumpą kunigo **Andre Bacho, 1938 m. mirusio nuo gerklės vėžio**, eilėraštį:

Visą savo gyvenimą

Aš noriu stovėti prieš tave:

Akis į akį.

Neišmatuojamame universume,

Po tavo dideliu dangumi,

Sunėręs rankas,

Nusižeminusia širdimi.

Šiame sunkumų pilname pasaulyje, kuris yra tavo

Ir kuriame siautėja karai,

Ir nerimstant miniai

Aš vis tiek visą laiką noriu stovėti prieš tave

Akis į akį...

Tol, kol mano darbas bus atliktas,

Mano liudijimas įvykdytas

Ir kol ateis mano laimė.

Bet, Viešpatie, ar aš galiu patikėti,

Kad aš tada turėsiu tave:

Aš

Tave

Akis į akį

Visiems laikams?

Šie žodžiai taip pat atspindi sesers Eutimijos mintis. Šios mintys gautos iš šv. Pranciškaus Salezo bažnyčios vikaro.

Prancūzų karo belaisvis kunigas Emile Eche atsiminimų knygoje „**Sesuo klementietė Marija Eutimija**” rašo:

Ir kas gi laukė sesers Eutimijos, jai taip didžiai viliantis? Iš pradžių tai, ko visi tikimės: **jėga ir paspartis, vidinė ramybė, džiaugsmas ir vidinis tikėjimas**. O jos tikėjimas ir viltis kartu garantavo jai teisingumą, meilę, vienybę, pilnatvę, laisvę, taurumą, turėjimą, pakilumą. Dvi meilės rūšys sudaro dviejų karalysčių pagrindą: savimeilė, kuri veda iki Dievo negerbimo, pripildo žemiškąją karalystę; meilė Dievui, skatinanti savęs išsižadėti, yra Dievo karalystės įsteigėja.

Šitaip sesuo Eutimija buvo pakviesta į dieviškąją audienciją, kaip rašė **Augustas Cochinas**: „**Aš myliu gyvenimą, kad ieškočiau Dievo; aš myliu mirtį, kad galėčiau su Juo susitikti**”.

Išaukštinimu kitame pasaulyje bus mums atmokėta, jeigu atsidavę įvykdysime savo, išrinktųjų misiją. Todėl Viešpats buvo klusnus iki mirties, taip iki mirties, kad Jam buvo suteiktas vardas, aukštesnis už visus kitus vardus. Ne todėl, kad Jis yra Dievo Sūnus, turi šį už visus aukštesnį vardą. Kiekvienas krikščionis tai žino: ateityje šlovė mums bus pripažinta ne dėl kokio nors vardo, o dėl mūsų ištikimybės ir paklusnumo. Argi Šventajame Rašte neparašyta: „**Jeigu Dievas norėtų, jis galėtų Abraomo vaikus pažadinti iš akmenų**?”

Esame įsitikinę, kad sesuo Eutimija yra danguje. Ar Dievas nori pateikti ją mums kaip pavyzdį, kad jos dangiškoji šlovė taptų regima? Mes to norime ir meldžiame už pergalingą baigtį. Tačiau prieš tai norime kartu su ja nueiti iki jos žmogiškojo kryžiaus kelio pabaigos. „Kas mane myli, teišsižada pats savęs; teima savo kryžių ir teseka manimi”.

Šiandien šventųjų Mišių metu Dievo dovanas vėl paaukokite Jam. Leiskitės Jo mokomi šias dovanas vartoti taip, kad

jos teiktų Jam šlovę ir vestų vaisius Jo karalystei. Pakelkite galvas! Leiskite Jam jus išmokyti **orumo**.

Pagyrimai – kaip auksas ir deimantai – vertingi tik reti.

Apie ką tuomet kalba šio sekmadienio Evangelija, jeigu paties Jėzaus ir Jo oponentų charakteristika čia nėra svarbiausias ir patikimiausias dalykas? Prisiminkime patį pirmąjį ištraukos sakinį: „**Anuomet Jėzus kreipėsi į minią ir į savo mokinius**” (Mt 23, 1).

Evangelistas Matas išsyk leidžia skaitytojui suprasti, kad tai, apie ką kalba Mokytojas, pirmiausia bus susiję su Jėzaus mokinių tikrove, jų dabartiniu gyvenimu, jų rūpesčiais, jų išmėginimais ir pavojais. Žingsnis po žingsnio, žodis po žodžio ima aiškėti, kad Evangelijoje minimi Rašto aiškintojai ir fariziejai – tai ne vien Jėzaus laikų visuomenės atstovai, praeities figūros, bet ir evangelisto Mato amžininkai, žmonės, kurie priklauso krikščionių bendruomenei ir net jai vadovauja.

Jėzaus kalboje nuolat besikartojantis kaltinimas veidmainyste, t.y., praraja tarp darbų ir žodžių, tarp išorės ir vidaus, noras pelnyti žmonių palankumą ir pagarbą, užsidedant padorumo, teismo ir šventumo kaukę, tinka ir krikščionims.

Religija, virstanti įrankiu savo tuštybei, garbės ir valdžios troškimui patenkinti, nėra nusižėmusio Jėzaus Kristaus religija. Ir ten, kur šventumo ar tobulumo vardan pavergiamas, išnaudojamas žmogus, negali būti kalbos apie Gerąją Naująją, kurią pasauliui dovanojo Dievo Sūnaus mirtis ir prisikėlimas.

Evangelistas Matas neabejoja - Jėzaus mokinio žymė yra ne garbės titulai, ne privilegijuota padėtis visuomenėje, ne viešpatavimas, bet tarnystė ir broliški tarpusavio santykiai. Ši Evangelijos pamoka taip pat galėtų būti tik įdomus, reikšmingas Bažnyčios istorijos puslapis, jeigu Rašto aiškintojų ir fariziejų dvasia būtų amžiams pasitraukusi iš krikščionių gretų.

Bet apsilankai mūsų pamaldose, atsiverti katalikišką savaitraštį, pasižiūri į save, pranašesnį negu visi bedieviai ir pradedi suprasti, kodėl Viešpaties žodyne atsirado Jam nebūdingi žodžiai.

Viešpatie, visa turiu iš Tavo rankos. Mano talentai, gebėjimai, net troškimas tarnauti Tau – visa yra Tavo dovana. Visą save sudedu į Tavo rankas. Vesk mane savuoju keliu ir įgyvendink manyje savuosius užmojus.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 03

KIEK TAVO ŽIBINTE ALYVOS?

XXXII eilinis sekmadienis

Mt 25, 1-13

Visiems malonu dalyvauti vestuvėse ir sėdėti garbingiausioje vietoje. Gera kartu su jaunaisiais pasilinksinti ir pasidžiaugti jų laime. Bet šiandien **Tu lauki savo Jaunikio**. Kaip Jo lauki, su kokia nuotaika? Jeigu vestuvių puota prasideda 11 val., ar nuvyksti ten bent 10.45 ar vėluoji? O gal tikiesi, kad visi kiti pavėluos, ypač Jaunikis? Kaip šiandien apie tavo atėjimą ir pasiruošimą kalba Evangelija? Gal kiekvieną sekmadienį ir aš vėluoju į Šv. Mišias? Kodėl pasirengimas yra toks svarbus mums, kurie laukiame antrojo Jaunikio atėjimo? Kiek ir koks alyvos aš turiu rezerve? Ar nebūsiu apviltas?

Žmogus auga 18 metų, kol subręsta fiziškai, 30 metų subręsta socialiai. Tačiau pažinti save dažnai neužtenka ir viso gyvenimo.

Žymus vokiečių psichologas V. Frankl taip aprašė savo išgyvenimus koncentracijos stovykloje:

„Labai stipriai išgyvenome savo nuogumą – tai, kad mūsų nuosavybė tebuvo šie nuogi, dargi beplaukiai kūnai, kad neturėjome nieko, be šios tiesiogine prasme nuogos egzistencijos”. Beliko tikėti ir pasitikėti tik Dievu.

Suvokia žmogus, kad ne viską lemia pinigai. Pinigai yra tik priemonė siekti tikslų, bet ar tie tikslai visada būna teisingi? Vertingas yra tik mūsų vidinis „aš”, kur stipriai ir aiškiai suvo-

kiama savastis ir kur siekiama, kaip daugiau įsigyti tos alyvos, kad žibintas niekada neužgestų.

Nesėkmė – mūsų didžiausia mokytoja. Bet tegul ta nesėkmė ištinka mus ne tada, kai jau laukiame Jaunikio, bet gyvenimo kasdienybės nereikšmingame momente. Nors žinome, kad daugumai žmonių niekada nebūna gana. „**Gana**” – **vidinė būseną**. Ją turintys žmonės – žvelgia plačiau, ne tik rūpinasi savo poreikių, norų, troškimų tenkinimu. Visų troškimų patenkinti neįmanoma. Vienas išsipildo, atsiranda dar 10. Verta atskirti akimirkos užgaidas nuo to, kas prasminga, ir dėmesį nukreipti į svarbius tikslus, kad ir kokie būtų – **auginti vaikus, prižiūrėti ligotus tėvus ar kaimynus, dirbti darže ar dvasiškai tobulėti**. Nors tai ir atrodytų nereikšminga, bet labai aktualu, nes tos kasdienybės akimirkos ir sudaro tos žibinte alyvos lašelius.

Todėl šiandien Evangelija mus ir perspėja: „**Budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos**” (Mt 25, 13).

Gydytoja **Birutė Žemaitytė** knygoje „**Palydėsiu į Tėvo Namus**” aprašo vieno ligonio mirtį.

Ligonį perkėlė pas mus į reanimaciją iš kardiologijos skyriaus. Diagnozė: platus transmuralinis **širdies infarktas**. Sutrikęs ritmas.

Gydytoja prijungė kardioskopą, pasirengė defibriliacijai. Elektrinė kreivė rodo, kad ritmas pavojingai sutrikęs – susidariusė paroksizminė tachikardija.

Ligonis užmigdomas. Defibriliuojama 7000 voltų įtampos srove. Ritmas normalėja, bet... praėjus 10 minučių vėl sutrinka. Defibriliuojama pakartotinai. Jokių rezultatų. Belieka toliau gydyti vaistais – defibriliacija neefektyvi.

Slenka neramios minutės ir valandos. Ateina vakaras. Su budėti atėjusia kita gydytoja stebi ekrane širdies veiklą. Ligonis prataria: „Gydytoja, man labai bloga...” ir pamėlsta, susto-

ja kvėpavimas, širdies veikla. Įvyksta klinikinė mirtis...

Prasideda skubi reanimacija: **širdies masažas, dirbtinis kvėpavimas, defibriliacija...** Ligonis atmerkia akis. Tuoju atpažįsta gydytojas.

O koks skaidrus tas **džiaugsmas, kai žmogus grįžta iš mirties karalystės!** Jauti dėkingumą ligoniui!.. Nori jį, kaip kūdikį, paimti ant rankų, priglausti ir iškelti aukštai virš grėsmingų verpetų... Paglostai jam galvą, virpančia ranka užčiuopi jo pulsą, žiūri į ramias akis – ir be galo džiaugiesi.

Kai sustiprėjo, gydytoja klausia, ką jis jautė klinikinės mirties valandą? Jis papasakojo: „**Staiga išnyko ligoninės aplinka, aš patekau į nuostabaus grožio žalsvą foną. Buvo labai labai gera... Ir kaip nuliūdau, išgirdęs vėl jūsų balsus ir suvokęs, kad reikia grįžti į tą patį kančių gyvenimą...**”

Daugel dienų gydytoja jį stebėjo: miegantį ir nemiegantį. Buvo ramus. Veidas kaip kūdikio. Jis yra tiesos ir meilės vaikas, - nusprendė ji. Jo gyvybė kabojo ant plauko: kas valandėlę vėl galėjo įvykti klinikinė mirtis. Ar jis pasirengęs šiam lemtingam žingsniui? Gydytoja pradėjo atvirą pokalbį. Jis mielai sutiko, kad ateitų kunigas, tik pridūrė: „Gydytoja, tik mane pažadin- kit, kai jis ateis, aš galiu užmigti”. Kokia ramybė ir pasitikėjimas!

Aprūpintas gausia Dievo palaima, ligonis tarė: „**Ačiū! Da- bar aš viskam pasirengęs**”.

Slinko dienos ir naktys. Gyvybės siūlas virpėjo, bet netrūko. Ramybė dvelkė iš jo akių. Tik artinantis vakarui ligonis su- nerimo. Vieną vakarą pastebėjo, kad jis verkia.

- Ar verkiat todėl, kad aš išeinu?

- Gydytoja, kol jūs būnat, man visiškai ramu. Bet vos tik perduodat pamainą kitam, man pasidaro baugu... Juk vienas lauke ne karys. O čia daugiau negu kovos laukas. Žinau, kad jums reikia pailsėti, bet aš esu kaip mažas vaikas, kuriam reika-

linga globa. Jūs atnešat ramybę...

Kokiais glaudžiais ryšiais žmonės sujungti vieni su kitais! Kokia reikšminga sielos būseną, kai lenkiesi prie žmogaus – prie kenčiančio žmogaus. Žmonės laukia dieviškos ramybės ir jėgos, kurią jaučia. Tai Dievo Malonės spinduliavimas per žmogų.

...Šitas ligonis ilgokai buvo gydomas reanimacijos skyriuje, paskui kardiologijos. Išvyko namo. Gyveno dar septynerius metus.

Sakykite, ar ne ta dieviškos Malonės Alyva jį stiprina? Ką šiandien būtų galima pasakyti apie **Eutanaziją – mirtį pagal grafiką?**

...Prieš kelerius metus Vilniuje motina suleido mirtiną injekciją 90% kūno apdegusiam savo sūnui, o paskui pati mėgino pasitraukti iš gyvenimo. Visuomenė ją pasmerkė, ji buvo teisiama už žmogžudystę. Tačiau šiandien žmonės eutanazijai, rodos, yra pakantesni – galbūt todėl, kad klauso tik paviršutiniškos, patraukliomis formomis pateikiamos informacijos?

Žmogui reikia ne mirtinos vaistų dozės, o meilės!

Gydytojai J. Michelsas ir P. Sporkenas atliko eksperimentą. Slaugos namuose buvo atrinkti 24 sunkiai sergantys ligoniai, kurie norėjo mirti. Pasitarus su personalu, pacientams buvo pasiūlyta jų norus įvykdyti. Visi 24 ligoniai buvo šokiruoti to, *kaip* gydytojai sureagavo į jų prašymus – su sergančiais buvo kalbama taip, lyg jie reikalautų aktyvios eutanazijos. 20-čiai ligonių prireikė labai daug laiko, kol jie vėl atgavo pasitikėjimą gydytojais, o dar 4 to visai neįstengė padaryti. Tyrimas buvo nutrauktas dėl etinių sumetimų.

Šiuo eksperimentu buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad bendraujant su sunkiai sergančiais pacientais neišvengiamai tenka išgirsti dejonų, maldavimų: „Viskas... Daugiau nebėgaliau... Nebepakelsiu... Duokit greičiau ko nors, kad tik viskas pasi-

baigtų...” Būtų naivu manyti, kad žmogus iš tiesų reikalauja mirtinos vaistų dozės. **Beveik visada ligoniai laukia atidumo, atjautos, žmogiškumo ir meilės – tos gaivinančios ir ramybės bei šviesą teikiančios alyvos.** Tyrimai rodo, kad pagrindinis motyvas prašyti mirties dažniausiai būna **ne nepakeliami skausmai, o baimė.** Baimė tapti priklausomam, bejėgiam, prarasti kontrolę, tapti nereikalinga našta kitiems, netekti orumo.

...1993 m. Asseno miesto teismas ėmėsi nagrinėti bylą, kurioje psichiatras B. Chabotas kaltintas padėjęs nusižudyti savo pacientei. Tai buvo 50-metė *fiziškai sveika* moteris, socialinė darbuotoja. Taip, gyvenimas jos nelepino: šeimoje ją nuolat mušdavo girtuokliaujantis vyras, kurį vėliau ji paliko. Po išsiškyrimo su savo mergina nusižudė jos vyresnysis sūnus. Vėliau moteris palaidojo ir vėžiu sirgusį jaunėlį bei savo senus tėvus. Į psichiatrą ji kreipėsi prašydama pagalbos numirti. Pasitaręs su kolegomis, gydytojas įvykdė jos prašymą. Nuo tos dienos, kai moteris pasiryžo nutraukti gyvenimą, nebuvo praėję nė du mėnesiai.

Gydytojas atėjo pas ją drauge su savo kolega. Medikus pasitiko Netty draugas. Mirti moteris norėjo savo jaunesniojo sūnaus lovoje. Grojama Bacho fuga fleitai – ta pati, kuri skambėjo ir Netty sūnų laidotuvėse. Gydytojas padavė jai kapsules ir liepė suberti jas į jogurtą. Moteris pabučiavo savo vaikų nuotrauką ir ramiai atsigulė. Bičiulis glostė jai plaukus, ir ji pyktelėjo, kad jis velia jos šukuoseną.

2002 04 01 d. Olandija tapo pirmąja pasaulio valstybe, įteisinusi eutanaziją, nors šis mirimo būdas šalyje buvo toleruojamas 20 metų. Savanoriškai pasitraukti iš gyvenimo leidžiama tiems ligoniams, kurių laukia neišvengiamos ir nesibaigiančios kančios. Prašymas mirti turi būti savanoriškas ir gerai apsvarstytas.

2002 05 17 d. Belgija tapo antrąja pasaulio valstybe, kur

leidžiama eutanazija. Nesuteikiama eutanazija tik nepilnamečiams.

Panaši praktika prieš keletą metų buvo įteisinta vienoje Australijos valstijoje. Kai kuriose JAV valstijose savižudybė, gydytojui padedant, taip pat praktikuojama. Šis klausimas dabar svarstomas Prancūzijoje ir Didžiojoje Britanijoje.

„Kodėl žudosi jauni žmonės?“ – Netty paklausė savo psichiatro. Šis tylėjo. Po 7 min. ji neteko sąmonės, o po pusės valandos liovėsi plakusi ir širdis.

Netty buvo tokia kaip daugelis iš mūsų: turėjo problemų, patyrė daug netekčių, sielvartavo. Tačiau, psichiatro padedama, ji galėjo išmokti susivokti savo jausmuose, gyventi net ir tokiomis sunkiomis sąlygomis. Kaip socialinė darbuotoja ji būtų įstengusi padėti ne vienam jaunam žmogui, ketinančiam pasielgti taip, kaip padarė jos sūnus – nusižudyti.

Netty psichiatras buvo apkaltintas, bet nebuvo nubaustas. Po to eutanazijos šalininkai triumfavo ir troško padėti kitiems, kurie norėjo mirti.

Kuo skirsimės nuo nacių? Olandijoje patys gydytojai imasi spręsti, kaip ilgai reikia leisti pacientams kentėti skausmus. Vienas gydytojas paskubino ir vienuolės mirtį, nes dėl jos religinių įsitikinimų ji to nebūtų prašiusi. Gydytojas, paklaustas kodėl taip pasielgė, jei ji to nenorėjo, nieko neatsakė.

Ar tai **nepanašu į 1933 m. Trečiąjanę Reiche Hitlerio įvestą „maloningąją mirtį“**? Buvo išleisti įstatymai per 10 metų, „dėl paveldimomis ligomis sergančių palikuonių išvengimo, dėl nepajėgumo numirti“. Pagrindinėje Berlyno gatvėje buvo naikinami ir rūšiuojami žydai, užsieniečiai, luošiai, sužeistieji. Taip sunaikinta per 5000 vaikų ir 100000 suaugusiųjų. Hitleris to nevadino naikinimu, bet malone ir geraširdiškumu.

Kai žmogus nebekreipia dėmesio į Dievą ir pats manosi esąs visa ko matas, jis gali reikalauti, kad visuomenė jam leistų

pačiam spręsti, kaip elgtis su savo gyvenimu.

Olandijoje pakanka skustis dvasinėmis kančiomis, ir eutanazija tampa vaistu net nuo depresijos, nuo nesugebėjimo prisitaikyti prie aplinkos.

Bet kokia gyvybė yra vertinga. Katalikų Bažnyčia apie eutanaziją kalba labai aiškiai ir konkrečiai. **Popiežius Jonas Paulius II enciklikoje „Evangelium Vitae”** šneka apie žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamybę. Popiežius priminė, kad, jei žmogus nekreipia dėmesio į Dievą ir pats mano, kad esąs visa ko matas, jis gali reikalauti, kad visuomenė jam leistų pačiam nuspręsti, kaip elgtis su savo gyvenimu. Žmogus yra apimtas pagundos kontroliuoti tai, ko bijo, kas neišvengiamai ateis, - mirtį. Gausėja senelių ir neįgaliųjų namų.

Siekis legalizuoti eutanaziją visų pirma yra gyvybės nuvertinimas. Gyvenimo kokybės aukštinimas verčia gėdytis savo negalios ar senatvės. Ant gydytojų profesijos krinta tamsūs šešėlis, nes būtent jie pašaukti gelbėti gyvybę, gydyti žmones, mažinti jų skausmus ir kančias. Eutanazijai pritariantys gydytojai tarsi teigia, kad jų pacientų gyvenimas nėra vertingas, o skausmai ir kančios neturi prasmės. Medicinai nėra tikslo vystytis, ieškoti naujų būdų padėti žmogui – pakanka nuodų.

Visuomenė nelinkusi rūpintis kitais. Kur kas patogiau greitai numarinti sergantį ar seną žmogų nei eikvoti laiką ir pinigų jo slaugai bei priežiūrai. **Būti šalia mirštančiojo – jau nebe misterija ir ne slėpinys**, tai virsta nereikalingu savęs ir mirštančiojo kankinimu. Nelaimė artimui yra pirmasis pavojaus ženklas, kad pasaulyje kažkas negerai. Kol žvelgsime vienas į kitą vartotojų akimis, „tikėjimas, viltis ir meilė” tebus juokingas žodžių derinys.

Tad ką pasirinksime – mirtį pagal grafiką ar gyvenimą viltimi? Ar tada neužtenka būti tik paika mergaite?

Yra tokia sena istorija.

...Vienas žmogus norėjo rasti **stebuklingą išminties akmenį**. Turint tokį akmenį viską galima paversti auksu ir tapti labai turtingu. Nuėjo jis pas išminčių ir pasiteiravo, kaip gi tą akmenį rasti. Šis patarė eiti prie jūros ir ieškoti – **stebuklingasis akmuo esąs šiltas**. Žmogelis nuėjo ir pradėjo imti po vieną akmenį: paima, pažiūri – šaltas, paima kitą pažiūri – šaltas... Kitą dieną mato, kad nebeatpažįsta, kurį akmenį ėmė, o kurio ne. Galvoja, ką čia padarius? Sumanė taip: ima akmenį, jei šaltas, meta į jūrą. Ima, šaltas, meta į jūrą... Renka jis tuos akmenis metus, dvejus, trejus... dešimt, dvidešimt. Ir vis taip pat: paima akmenį, šaltas – į jūrą, paima akmenį, šiltas... Ir ką, manot, jis su tuo akmeniu padarė? Taip, - į jūrą. **Vadinasi, reikia nepamiršti savo tikslo – dėl ko tu ką nors veiki.**

O kaip yra mano kasdienybėje – ar žinau, kodėl man reikia alyvos? Ar žinau, kad nesiruošęs, be laukimo ir susitikimo neįeisiu ir į amžinojo gyvenimo vestuvių puotą?

Kaip tapti turtingam? Reikia veikti pagal Dievo valią. O mūsų žmonės mieliau sėdės šiltai, patogiai, bet nieko nepradės veikti.

Viena pažįstama mergina dar sovietmečiu išvažiavo gyventi į užsienį. Ten pradėjo verslą – **atidarė interjero saloną**. Jos klientai – turtingi žmonės. Moteris ėmė svajoti užsidirbti tiek pinigų ir įsirengti tokius namus. Ir jai pasisekė. Tačiau ir jos klientai per tą laiką praturtėjo ir dabar jau turėjo dar prabangesnius namus. Kai sugrįžo į tėviškę pasisvečiuoti, ji pasakė: „Kokie jūs laimingi, lietuviai, nes turite tikėjimą ir tikslą dėl ko gyvenat...” Bet ar tai supranta visi lietuviai?

Turtingas nebūtinai tas, kuris turi daug pinigų, bet tas, kuris moka tarnauti kitiems ir mylėti. Žmogus pasijunta turtingas pirmiausia dvasiškai, o tai svarbiausia, kai myli. Norint tapti turtingam, reikia išmokti teisingai mylėti – mylėti Dievą ir mylėti artimą.

Amerikietis šachmatų didmeistris kunigas **Viljamas Lombardis** sako: „Laimėjimas nėra atsitiktinumas; tai testinis reiškinys. Negali laimėti tik kartais ar tinkamai elgtis tik kartais. Laimėjimas yra įprotis. Deja, pralaimėjimas taip pat”.

Ir vėl prieš akis dilema – kurių mergaičių grupei aš priklausu? Kokie mano kasdienybės darbų laimėjimai ir pralaimėjimai? Kaip mums visiems reikalingas džiaugsmo aliejus, kuris džiugintų širdis darant gera kitiems, nes tada džiaugsmas būna tikras.

Popiežius Jonas Paulius II, šv. Petro aikštėje susitikęs su tikinčiaisiais „Viešpaties Angelas” maldos proga, kalbėdamas apie **Kopenhagos konferencijoje nagrinėjamų problemų aktualumą, pabrėžė, kad pasaulį labiausiai skaldo socialinė nelygybė**. „Skurdas ir neteisybė yra nuodėmės vaisius, - sakė Šventasis Tėvas. – Žmogus, pamiršęs ar atstūmęs Dievą, nesiskaito ir su kitais žmonėmis”.

Sena istorija pasakoja: dviejų akmeniskaldžių paklausė, ką jie daro. Pirmasis tarė: „Aš skaldau akmenis į luitus”. Ant-rasis atsakė: „Aš priklausu brigadai, kuri stato katedrą”.

Taip yra ir su alyva – vienos mergaitės galvoja, kad gali alyvos ir trūkti, jeigu jaunikis labai vėluos, o kitos – visai neima į galvą. Jei visada stengsimės vykdyti Dievo valią, alyvos mūsų žibintui niekada nepristigs.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 10

TALENTAI

XXXIII eilinis sekmadienis

Mt 25, 14-15. (16-18). 19-20. (21-30)

Daugelis žmonių turi slaptų **žaizdų**. Jie **pavydi kitiems**, kad kitiems geriau sekasi. Biblija skatina mus pažinti savo paties didybę. Kiekvienas žmogus yra Dievo paveikslas ir panašumas, kiekvienas yra gavęs iš Dievo dovanų, kiekvienas turi kūrybinių sugebėjimų. Kiekvienas su Dievo pagalba gali iš savo gyvenimo kažką padaryti – **jį praleisti gražiai, šventai, kūrybingai ir, kad taptų vertas amžinybės**.

Pažvelkime į save: gal per mažai mumyse ryžto ir valios, gal per lengvai ar lengvapėdiškai žiūrime į savo gyvenimą ir atsakomybę?

Susitikinėjate vieni su kitais, siuntinėjate sms žinutes, keliaujate, kalbatės. Bet ar galima visus, su kuriais bendraujate, galite vadinti tikrais draugais? **Kas yra tikras draugas? Sako, ne tas, su kuriuo gera, o tas, be kurio bloga ir sunku!** O ar tu turi tokį draugą ar draugę?

Neužkaskime savo talentų, kuriuos mums davė Dievas!

Knygų pardavėjas stengėsi įpiršti ūkininkui puikią knygą apie žemdirbystę. Ūkininkui vis tylint, pardavėjas įtikinėjo toliau: „Dar niekuomet tokios rūšies knygos apie ūkininkavimą nesu turėjęs. Jos kaina tik 4, 98 euro. Ar nepaimtumėte jos?“ „Nenoriu“, – atsakė ūkininkas. „Bet kodėl nenorite?“ – teiravosi pardavėjas. – „**Man nereikia jokios knygos, nes aš neiš-**

naudoju nė pusės mano jau turimų žinių apie gerą žemės dirbimą!” – atsakė ūkininkas.

Jei norime būti teisingi, turime pripažinti, kad ir mes kaip reikiant neišnaudojame Dievo mums duotų talentų.

Dievas buvo su mumis dosnus, duodamas polinkius ir sugebėjimus išstobulėti tam tikrai gyvenimo misijai; Jis nori ir reikalauja, kad mes gyventume mums skirtoje aukštumoje.

„Pabijojęs nuėjau, ir paslėpiau tavo talentą žemėje” (Mt 25, 25).

Jei kam teko skaityti šv. **Kūdikėlio Jėzaus Teresėlės testamentą, ten rašoma, kaip kenčia, myli ir miršta šventoji.** Tai nuoširdi, savo šeimą ir seseris vienuoles mylinti šventoji, net ir sunkiausiomis bei skaudžiausiomis valandomis mokanti juokauti ir neprarasti geros nuotaikos. Kartais suvalgusi, kartais tyliai kaip „mažoji siela” kenčianti šventoji. O svarbiausia – **tai nuostabiai Dievą mylinti didvyriška šventoji.** Tai tikrai visus talentus leidusi į apyvertą šventoji. Taip sakykime, kad didvyriška, nes tai jos didingumas, o mums – tikras pavyzdys – būti didvyriškai tokiam gyvenime, kuris ne visada tai leido: iš tiesų nedaug būtybių, dar mažiau karmeličių, miršta apsuptos tokios globos ir nuoširdžios meilės, kokios buvo apsupta 1897 m. Lizjė miesto karmeličių ligoninėje mirusi Kūdikėlio Jėzaus Teresė.

Kasdienybėje tenka išgyventi ir paties gyvenimo, ir tikėjimo išbandymų. Šventųjų dalia – irgi išgyventi tokius pat išbandymus, be abejonės, herojiškai, bet svarbiausia – priimti juos su gilia ir švelnia meile. Galbūt tuo jie ir skiriasi nuo mūsų gyvenimo talentų leidimo į apyvertą. Bet dėl to jie ir yra mūsų gyvenimo šviesa.

Dar nepraėjus 100 metų nuo jos mirties, šių paskutiniųjų pokalbių dėka Kūdikėlio Jėzaus ir, kaip paskelbė popiežius Pijus XI, Švenčiausiojo Veido Teresė mums bus tikras „Dievo žo-

dis”.

Kada 2002 09 02-05 dienomis Miunchene, Vokietijoje, vyko seminaras kalėjimų kapelionams, viena vienuolė karmelitė iš Prancūzijos papasakojo apie savo bendravimą su jaunuoliu, kuris, būdamas **satanistas**, trisdešimt trimis peilio dūriais nužudė kunigą. Ir tik įkalinimo įstaigoje jaunuolis atsivertė. Kunigas iš Vengrijos papasakojo, kad apsilankymai kolonijose paragino jį pasirinkti kunigystės kelią. O kur daugelis leidžia savo talentus į apyvartą – nešdami gėrį ir džiaugsmą, ar skausmą ir kančią?

Kunigas profesorius Tadeušas Daičeris (Tadeusz Dajczer), g. 1931 m., studijavo teologiją Varšuvoje, Popiežiškajame Grigaliaus universitete, kur įgijo daktaro laipsnį. Nazaretinų šeimų sąjūdžio, išplitusio visuose pasaulio žemynuose, įkūrėjas. Jis apie talentus kalba taip gražiai ir jaudinamai, kad tikrai yra apie ką susimąstyti.

Dievas tikisi, kad mes visus išgyvenimus, ypač sunkumus, vertinsime tikėjimo akimis. Palyginimu apie talentus Jėzus perspėja, kad neužsisklęstume Dievo pažinimui per tikėjimą ir nebūtume aptingę naudodamiesi viskuo, kuo Dievas nuolat mus apdovanoja. Šeiminkas, vienam iš savo tarnų duodamas dešimt talentų, antram – penkis, trečiam – vieną ir įpareigodamas juos dirbuotis, visiems suteikė galimybę veikti.

Žodžiu **talentas**, Kristaus laikais reiškusiu piniginių vienetą, dabar apibūdiname intelektualinę vertę. Sakome: talentingas muzikas ar matematikas. Tačiau palyginimo apie talentus prasmė kur kas gilesnė. Galvoti pagal Evangeliją – tai tarsi 180 laipsnių pasukti mūsų žmogiškąją galvosena. Taip ir su palyginimu apie talentus. **Talentas – ne tik dovana ir tam tikra medžiaga, bet ir galimybė.** O kaip aš išnaudoju šitą Dievo man duotą galimybę?

Kristus, dovanodamas tau talentą, pasitiki ir tikisi, kad tą

talentą atitinkamai ir gerai panaudosi.

Jeigu tau davė tam tikrų gabumų, tai Kristui ne tas pats, ką tu su jais darysi. Tačiau, jeigu tau ir nebuvo duota gabumų, tai taip pat reiškia talentą. **Talentas – tai ne tik ko nors turėjimas, bet taip pat ir ko nors stygius.** Tikėjimo požiūriu talentas, pavyzdžiui, yra sveikata, kuria džiaugiesi ir už tai dėkoji Dievui. tačiau ir liga taip pat yra talentas, nes Dievas nori pažiūrėti, kaip aš moku kentėti. Kiekvienu atveju Jėzus tavęs klausia: *ką darai su tuo talentu?*

Nepasinaudoti juk galima tiek sveikata, tiek – juo labiau – sveikatos stygiumi. *O juk viskas yra dovana – ir talentas yra dovana.*

Dievas nuolat tave apdovanoja. Talentas, pavyzdžiui, yra tavo negebėjimas melstis, o tau atrodo, kad tai nelaimė. Svarbu, kaip su tuo negebėjimu melstis pasielgsi. Gal užkasei tą talentą ir tarei sau: **na ir nesimelsiu, nes tikrai nesiseka susikaupti!** O juk iš jo galima tiek daug išskelti; negebėjimas melstis privalo didinti tavyje Dievo alkį ir kartu tapti tavo šventėjimo priemone. Panašiai ir šeimyninės įtampos, tarpusavio nesutarimai – tai irgi tavo talentas ir Dievo tau duota galimybė. Kaip su tuo talentu elgiesi?

Jeigu palūžti ir nusivili, vadinasi, užkasei jį žemėn. Tikintis žmogus negali nepastebėti gilesnės savo išgyvenimų prasmės, o ir pats prasmės ieškojimas jau yra talento panaudojimas. Jeigu išgyveni baimę, pavyzdžiui, bijai kančios, mirties, tai irgi tavo galimybė.

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė labai bjaurėjosi vorais. Kartą ji pasakojo, kiek daug pastangų nugalėti save jai prireikdavo šluojant voratinklius iš nišos po laiptais (žr. Geltonasis sąsiuvinis, p. 80). Šitai jai labai padėjo žengiant Dievop. Tai buvo jai duotas talentas, kuriuo ji mokėjo pasinaudoti ir savyje ugdyti tai, kas reikalinga jos dvasiniam gyvenimui.

Jeigu kai kurios situacijos tau kelia tam tikrą įtampą, vadinasi, jose tarsi pelenuose slypi paslėptas deimantas – tavo talentas. Ką su juo darai, kaip jį panaudoji? Juk viskas privalo padėti tau šventėti. Šia prasme viskas yra malonė. Tave sleigianti kančia ar kamuojantys nemalonumai – tai ištisas talentų telkinys. Bet mes dažnai būname tarsi neregiai arba elgiamės, kaip maži, daugelio dalykų neišmanantys vaikai. Tik Dievo aki-vaizdoje viską pamatysime ir viską suprasime. Pamatysime begalę talentų, kuriais buvome apipilti.

Talentai dalijasi į vertingesnius ir ne tokius vertingus. Jeigu ką nors gebi, tau sekasi, tai, be abejo, tikras talentas, bet jeigu tave visur lydi nesėkmės – tai pati vertingoji dovana. **Nesėkmės – būtent, nesėkmės – tai tau dovanoti neįkainuojami gyvenimo lobiai.** Kaip tas Evangelijos šeimininkas, kuris, grįžęs iš kelionės, iš savo tarnų pareikalavo ataskaitos, taip tave Dievas kada nors paklaus, kaip panaudojai savo gyvenimo nesėkmės, kurias Jis tau duodavo kaip galimybę, kaip talentą. Kartais jų tiek daug gyvenime – ar bent dalį jų panaudojai?

Palyginimu apie talentus Evangelija kviečia atsiversti. Reikia pradėti kitaip žiūrėti į savo gyvenimą, privalai į jį žvelgti tikėjimo akimis. Tik tada išvysi tas nuolat tau teikiamas Dievo dovanas, pamatysi, kad visas tavo gyvenimas – tai tarsi tavyje slypinčių nepalaujamos vidinės kaitos galimybių sandauga. Pažinsi, kad viskas yra malonė. Dievas, siųsdamas tau sunkių malonių, kartais jas tarsi prievarta bruka į rankas, o tu giniesi, nenori jų priimti. Tuo tarpu **sunkios malonės – tai vertingiausi tavo gyvenimo talentai.** Kartais jų esti itin daug, nes Dievas nori, kad kasdieną turėtum kuo naudotis ir niekada nestigtum.

Tikėti – tai žvelgti Dievo akimis, o Dievas visai kitaip žiūri į tavo gyvenimą. Jeigu tiki, tai tarsi Jėzaus akimis žvelgi į savo gyvenimą, į kiekvieną savo dieną. Tik taip gali suvokti tą nuolatinę galimybę atsiversti ir šventėti. Tada pradėsi suprasti kan-

čią, kuri tikėjimo šviesoje yra kryžius, nes kančia, jeigu tik ją priimi, viduje keičia tave.

Kai sunkiai išmėginamas atpažįsti kryžių, o kartu pamatai galimybę keistis, tada išmėginimai tikrai tampa dovana. Jei-
gu pastebėtum tuos nesuskaičiuojamus Dievo nuolat dovano-
jamus talentus, niekada nebūtum nusiminęs. Tada džiaugtu-
mės ir tokiais talentais, kaip sveikatos stoka, nesėkmės. Širdis
džiaugtųsi, kad Dievas apdovanoja tokiais neįkainuojamais tur-
tais ir taip labai tavimi pasitiki. Jis tiki, kad neužkasi ir neatmesi
Jo dovanų. *Jis viliasi, kad įtikėsi*, nes tik tikėdamas atpažinsi tau
dovanojamus talentus. Talentas – visa tai, ką ligi šiol supratai ir
įsiminei, bet talentas yra ir silpna atmintis, ir tai, kad tiek daug
dalykų užmiršti, nes visame kame yra malonių, ir – šia prasme
– **viskas yra malonė**.

Tik tikintis žmogus geba už viską dėkoti. Tas dėkingu-
mas bus regimas džiaugsmu spindinčiame tavo veide, - džiaugs-
mu, kad viskas yra talentas gėriui gauti. **Šv. Pauliaus** mokymas
bei garsioji **šv. Augustino** tezė sako: **mylintiems Dievą visa išei-
na į gera, net ir nuodėmė**.

Taigi, net nusidėdamas, žeidamas Jėzų, turi galimybių;
ir čia slypi savitas, tau skirtas talentas. Tau reikia tik tikėti, tik
norėti atsiversti į tokį tikėjimą, kad galėtum žiūrėti Jėzaus aki-
mis. Jis, žvelgdamas į tavo gyvenimą – galbūt kupiną nesėk-
mių, rūpesčių, konfliktų, neišsipildžiusių užmojų, išorinio ir vi-
dinio gyvenimo sunkumų, - niekada nebūna nusiminęs. Jis žiūri
džiaugdamasis, nes tikisi, kad visa tai duos vaisių, kad tai pa-
naudosi, kad džiaugsiesi ir dėkosi už visas dovanas.

...Šiandien daug kentėjai, - pasakė motina Agnietė sun-
kiai sergančiai Kūdikėlio Jėzaus Teresei. Taip, - ši atsakė, - **ta-
čiau, jeigu myliu kančią <...>, myliu viską, ką Dievas man
duoda** (Geltonasis sąsiuvinis, p.140).

Knygoje „**Žengiu į gyvenimą**“, kurioje surašyti paskuti-

niai pokalbiai su Kūdikelio Jėzaus Terese, rašoma:

Manau, kad reikia kreipti dėmesį į tai, kad nepradėtum savęs ieškoti, nes tada turėtum sužeistą širdį ir iš tikrųjų galėtum pasakyti: „**Sargybiniai nuplėšė nuo manęs mano skraistę, sužeidė mane... Vos aplenkusi juos, sutikau tą, kurį myli mano širdis**”.

Manau, kad jeigu siela kukliai būtų paklaususi sargybinių, kur yra jos Mylimasis, jie būtų jai pasakę, kur jis, bet panorėjusi, kad jie ja gėrėtųsi, ji suglumo, prarado širdies paprastumą.

... Juk jūs, jūs esat mano šviesa.

Pasiklausykite trumpos, gana juokingos istorijos. Vieną dieną, jau po mano įvilktuvių, šv. Vincento Pauliečio sesuo mane pamatė pas mūsų Motiną ir sušuko: „O, kaip puikiai ji atrodo! Kokia ji tvirta, šita mergina! Kokia stambi!” Nuėjau sau, sugėdinta šio pagyrimo, bet štai sesuo Magdalena mane sustabdė šalia virtuvės ir pasakė: „Kas gi darosi su tavim, mano mažoji Kūdikelio Jėzaus Terese? Tiesiog akyse tu eini vis liesyn! Jeigu taip tęsis toliau, tai su tokia išvaizda, keliančia šiurpą, ilgai negalėsi laikytis regulos!” Niekaip negalėjau suderinti tų dviejų tokių prieštaringų nuomonių, nuo to laiko visai neteikiu reikšmės žmonių pastaboms, ir tai manyje taip išsisknijo, kad dabar tiek barimai, tiek ir pagyros nuslysta nuo manęs, nepalieka nė mažiausios žymės.

Šitaip šventoji ugdė savyje talentus, kad visada būtų geros nuotaikos ir kitoms sesėms padėtų siekti šventumo.

Panašiai į savo gyvenimą žiūrėjo šv. Bernadeta, kurios Testamentas itin įskalingai išreiškia dėkingumą už pastebimas dovanas:

Už skurdą, kurį kentė mano mama ir tėtis, už tai, kad mums viskas nesisekė, kad praradome malūną, už tai, kad turėjau saugoti vaikus, prižiūrėti avis, už nuolatinį nuovargį

<...> dėkoju Tau, Jėzau.

Dėkoju Tau, mano Dieve, už prokurorą ir komisarą, už žandarus ir griežtus kunigo Peyramalio žodžius...

Už tas dienas, kai Tu ateidavai, Marija, ir už tas, kai nepasirodydavai, nemokėsiu Tau atsidėkoti, nebent danguje. Bet ir už antausį, pasityčiojimus, šmeižtus, už tuos, kurie mane laikė pamišėle, tuos, kurie mane įtarinėjo apgaudinėjant, siekiant pasipelnyti <...>, dėkoju Tau, o Motina.

Už tai, kad niekada neišmokau rašybos taisyklių, kad niekad neturėjau atminties, už savo nemotiniškumą ir kvailumą dėkoju Tau.

Dėkoju Tau, nes jeigu žemėje būtų buvęs dar žioplesnis ir kvailesnis vaikas, Tu būtum jį pasirinkusi...

O ar mes už viską, kas mūsų gyvenimo kelyje atsitiko, kas padėjo suprasti ir pažinti gyvenimą - ar dėkojame Tau, Viešpatie?

Nors praėjo dar tik 40 metų nuo sesers **klementietės Marijos Eutimijos mirties**, tačiau ji visiškai gyva daugelio katalikų širdyse. Garsas apie ją pasklido toli už Miunsterio vyskupijos ribų. „Sesers visiems“ („Schwester für alle“) gyvenimo aprašymų pasirodė vokiečių, prancūzų, italų, anglų, būrų ir malabarų kalbomis.

Jos kapą centrinėse Miunsterio kapinėse gausiai lanko maldininkai. Aiškus plačiai paplitusio garbinimo ženklas visų pirma yra 37 tūkstančiai raštiškų pranešimų apie išklaustas maldas; tiek jų iki 1988 m. perduota klementiečių moterų vienuolynui Miunsteryje.

Paklausti, **kur glūdi Marijos Eutimijos gyvenimo šviesos ir talentų paslaptis**, turėtume atsakyti: **ji atsivėrė Dievo Dvasiai**. Kas sutinka būti Dievo Dvasios vedamas, yra Dievo vaikas ir gali Šventojoje Dvasioje Dievą vadinti Tėvu.

Šitaip nusiteikusi gyveno sesuo Marija Eutimija. Ji jautė

esanti Dievo pašaukta, patvirtinta, pamilta ir priimta.

Ši paprasta ordino sesuo, gyva būdama, nesistengė būti populiari. Ji neieškojo įvertinimų ir garbės, nesididžiavo savo talentais ir sugebėjimais. Ji neatliko jokių didelių žygdarbių, o gyveno paprastai, kasdien ištikimai tarnaudama Dievui ir žmonėms. **Marija Eutimija – puikus ištikimybės Dievui kasdieniniame gyvenime pavyzdys.** Tai teisingas visų talentų panaudojimas. Iš jos galime pasimokyti kasdieninio krikščioniško gyvenimo. Sesuo Marija Eutimija sutikdavo žmones nepaprastai nuoširdžiai ir palankiai. Kaip tik tai ir sukdavo aplink ją žmogiškumo aplinką, kurioje žmonės negali sirgti, o susirgę greičiau pasveiksta.

Karo metu, rūpindamasi belaisviais, ji kūrė taikos ir ramybės atmosferą. Jos meilė įveikė nacionalines ir kalbines užtvaras. Jai visi, nesvarbu, kas jie būtų – prancūzai, anglai, rusai, lenkai ar vokiečiai, - pirmiausia buvo žmonės. Šiandien esame susirūpinę dėl taikos, klausiamo savęs, ką galėtume padaryti jos labui. Sesuo Marija Eutimija, atsakydama į šį klausimą, nekurtų sudėtingų politinių koncepcijų. Ji mums pasakytų: „**Myliškite kiekviename žmoguje brolių ir seserį, kartu su jumis stovinčius Dievo akivaizdoje ir drauge kalbančius: „Tėve mūsų”, - sako Miunsterio vyskupas Reinhardas Lettmannas.**

Mylėti savo artimą – tai pats didžiausias talentas, bet jį lengviausia paslėpti ir neleisti į apyvartą. O kaip aš gyvenu ir elgiuosi?

Viešpatie Jėzau, dėkoju Tau už visas man duotas dovanas ir visus talentus; leisk juos atpažinti ir visus panaudoti Tavo karalystės statybai.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 17

PASKUTINIS TEISMAS

Kristaus Karaliaus šventei

XXXIV eilinis sekmadienis

Mt 25, 31-46

Ką bendra turi piemuo su karaliumi? Labai mažai. Vienas jų yra vargšas, nuošalaus kaimo piemenėlis, o kitas – galingas šalies valdovas. Tačiau abi rolės puikiai dera dviejuose didžiausiuose Šventojo Rašto asmenyse. Vienas jų – **Dovydas**, nuolankusis piemuo, paimtas nuo avių ir pateptas Izraelio karaliumi. Kitas – **Jėzus, karalių Karalius ir viešpačių Viešpats**, pavadinęs save „geruoju ganytoju“ (Jn 10, 11).

Šiandien švenčiame **Jėzaus, aukščiausiojo Karaliaus, sėdinčio Tėvo dešinėje, šventę**. Mes laukiame Jo būsimojo pašlovinimo Paskutiniojo teismo metu. Tada visų tautų žmonės išpažins Jo viešpatavimą ir džiaugsis Jo galia. Jėzaus karalystė neturi pabaigos! Visas pasaulis nutilęs klausysis Jo sprendimų. Jis yra didis, neabejotinas garbės Karalius ir visos kūrinijos Viešpats!

Tačiau, net ir būdamas Karalius, Jėzus tarsi piemuo rūpinasi savo avimis (plg. Mt 25, 40). Tai Dievas buvo pažadėjęs jau prieš daugelį amžių: „Aš pats ganysiu savo kaimenę“ (Ez 34, 15). Jėzus, mūsų gailestingasis Ganytojas – Karalius, nenori, kad Jo avys būtų paliktos be priežiūros. Jis pats nori aprišti mūsų žaizdas ir švelniai palydėti į savo namus.

Jėzaus – Karaliaus su didžia valdžia ir švelnaus Gany-

tojo, apstaus gailestingumo – vaidmenys vienas kitam nepriėstarauja. Jėzus yra Karalius, Jis valdo gailestingai. Būtent, Jo gailestingumas ir užuojauta padaro Jį Karaliumi ir visos kūrinijos Valdovu. Jam nėra lygių, nėra tokių, kuriuos būtų verta šlovinti. Suvokę tokius Kristaus Karaliaus bruožus, tegalime Jam nusilenkti. Ką daugiau belieka daryti, jei ne leisti Jam mus valdyti ne kieno kito, tik Jo rykšte? Kupini dėkingumo drauge su Dovydu tarkime: „**Viešpats yra mano Ganytojas, - man nieko netrūksta**”.

Ar teko jums kada nors tiek išstudijuoti kokį nors mokslo dalyką, kad buvote pasiruošę atsakyti į kiekvieną mokytojo klausimą? Ar jums teko kada nors eiti, pavyzdžiui į istorijos ar matematikos egzaminą, visiškai nepasiruošus ir manyti, kad kokių nors laimingų sutapimų galbūt atspėsite atsakymus? Jeigu panašūs dalykai yra atsitikę, suprantate, kokios rizikos kartais žmonės griebiasi, ruošdamiesi ar nesiruošdami laikyti egzaminus.

Šiandien Viešpats mums pateikia labai aiškų testą ir tai vienintelis testas, kur tikrai galime atspėti: išlaikysime, ar žlugsim. Jėzus tiesiog jau pateikia šio egzamino atsakymus. Nes tiksliai žinome, ko Jis Paskutiniąją dieną mus paklaus. Tada tikrai nebus jokių neaiškumų.

Skaitant šią Evangelijos dalį, galime pagalvoti ir apie pragarą. Taip dažnai patys mąstome arba kitus **girdime svarstant, kaip čia suderinti pragarą ir Dievo gerumą bei gailestingumą?**

Galbūt atsakymą galime rasti kaip tik šiandien Jėzaus pasiūlytoje pamokoje. Ne Dievas baudžia pragaru ar įmeta savo kūrinį į tą baisią būseną, bet žmogus, būdamas laisvas, pats pasirenka dangų ar pragarą.

Tik pagalvokime, jeigu čia, žemėje, neišmokstame mylėti vienas kito, neatjaučiame, nepastebime, kaip tuomet bendrausime danguje? Nesupratę meilės ja ir negalėsime džiaugtis, tie-

sioį nepajėgsime pažinti dangiškos būsenos.

Stovės tą paskutiniąją teismo valandą mūsų Kūrėjas ir kvies kiekvieną mūsų į savo džiaugsmo pilnatvę ir, jeigu aš neįsigirsiu to kvietimo, nepažinsiu tikro džiaugsmo, man teks pragaras. Todėl negalime laukti nė minutės kitokio apsisprendimo, kaip tik pamaitinti alkaną ne rytoj, bet jau šiandien, šiandien pagirdyti trokštantį, šiandien aplankyti ligonį.

Ar šiandien negalėtų mūsų šūkis būti: „**Mokausi gyventi dangaus būsenoje!**“ Ar tai nėra didžiausia dovana Karaliui Kristui, savo artimiesiems ir visai kūrinijai, – vykdyti šį šūkį?

Šiandien Bažnyčia siūlo mums išsižiūrėti į šių laikų pabaišos vaizdą, kada Žmogaus Sūnus ateis savo šlovėje kartu su visais angelais ir kada visų tautų žmonės susirinks Jo akivaizdoje. Tada Jis atskirs juos, kaip piemu atskiria avis nuo ožių.

Graikiškame tekste pasakyta, kad Jo akivaizdoje susirinks tautos, kurias Žmogaus Sūnus atskirs vienas nuo kitų. Aramėjiškai, t.y., ta kalba, kuria Jėzus pats kalbėjo, pasakyta dar stipriau – **išrinks vienas po kitų ir pastatys vienas dešinėje, kitas kairėje.**

Evangelistas Matas leidžia kalbėti ne tik apie atskirus žmones, bet ir apie tautas, kurios atsistos Dievo akivaizdoje. Jo vartojami įvaizdžiai nuveda mus prie rabinų Šventojo Rašto aiškinimo. **Pasaulis, jų įsitikinimu, buvo sukurtas dėl TOROS, t.y., dėl Įstatymo,** o Įstatymas buvo duotas tam tikrai išrinktai žmonių grupei, - tautai tam, kad ši tauta galėtų sukurti tokią visuomenę, tokią karalystę, kurioje nebūtų išnaudojimo, nebūtų skriaudos, vargšų, prievartos ir karo. Tokia galiausiai turėjo būti ir Mesijo karalystė, – taip pasakyta Pakartoto Įstatymo knygoje: tarp mūsų neturi būti elgetų, nes Viešpats tikrai tave laims krašte, kurį Viešpats, tavo Dievas, duoda tau paveldėti kaip nuosavybę, jei tik paklausysi Viešpaties, savo Dievo balso, uoliai vykdydamas visą Įstatymą, kurį tau skelbiu šiandien. Tai-

gi, galime sakyti, kad visas pasaulis buvo sukurtas dėl tokios karalystės, dėl galutinės Dievo karalystės pergalės.

Bet tai, kas buvo numatyta kaip vienos išrinktos tautos uždavins, dabar jis jau atiduotas visų tautų atsakomybei, nes dabar išrinktos visos tautos. Tačiau dabar dar nieks negali pasakyti, koks jis ar ji bus laikų pabaigoje ir ar jis, ar ji bus tarp išrinktųjų, paveldėti Mesijo karalystės ar ne, nes išrinkimo požymis labai keistas.

Ar buvo susitikęs Jėzų ir ar susitikęs pasirodė kaip Dievo karalystės pilietis, ar ne? Ar ten, kur gyvena, darė viską, ką galėjo, kad įsikurtų Dievo karalystė? Jėzui svarbu bus ne tai, ar turėjo regėjimų, ar gavo svarbių pranešimų, ar darė stebuklus. Ne, jeigu tautos, kurios bus pavadintos Dievo palaimintomis, galinčiomis paveldėti Jo karalystę, nustebs: kada gi mes Tave matėme, kada gi mes Tave buvome sutikę?

Jėzui rūpi visai kas kita – ar mes gyvendami ten, kur gyvename, tarp tų žmonių, kuriuos sutinkame, toje visuomenėje, kurioje dirbame, ar ten mes Jį pamatėme Jo nematydami, ar mes pažinome Jį, Jo nepažindami?

Juk Dievas pažįstamas ne vien betarpiškuose mistiniuose regėjimuose, ne tik entuziazmo išgyvenimuose, netgi ne vien stebuklinguose įvykiuose. Šventajame Rašte, kada Viešpats sako, kad trokšta būti atpažintas, Jis nukreipia mūsų žvilgsnį į tuos tarp mūsų, kuriems reikia mūsų tarnystės, kuriems reikia mūsų pagalbos.

Jo meilės įsakymas neįsivaizduojamas be tokio mūsų pažinimo ir įsipareigojimo, kuris ir reikštų, kad esame karalystės piliečiai. Nors apaštalas Paulius tvirtina, kad be malonės negali būti niekas išganytas, kad jokiais darbais negalime užsitarinti karalystės, tačiau kartu su evangelistu Matu galime atsakyti, kad ta malonė duodama visiems ir kiekvienam, visoms tautoms, kurios bus surinktos Žmogaus Sūnaus akivaizdoje ir kiek-

vienam žmogui iš tos tautos. Ir tik tada bus aišku, kas leido tai malonei veikti pasaulyje, o kas – trukdė.

Visi esame kviečiami tapti pilnateisiais tos karalystės nariais, o ne tranzitiniais keliautojais, ieškančiais kur geriau įsitaisyti. Visi jau šiandien esame kviečiami pamatyti, ką galime padaryti, kaip gyventi, kad tinkamai priimtume Jėzų, kuris kasdien ateina pas mus, kasdien beldžiasi į mūsų duris.

Ir šiandien, gal dar daugiau negu bet kada, nes šiandien pasaulyje skriauda, skurdas, žmonių pažeminimas, neapykanta, pyktis, karas ir prievarta pasirodė nebeišsemiami, ir niekas negalės pasiteisinti, kad nebuvo savo gyvenime Jėzaus sutikęs, nes Jis visada čia pat, prie pat mūsų durų, prie pat mūsų širdies, bet laukia kada atidarysime.

Jau **Vydūnas** yra sakęs: „**Gyvenimas yra pagrįstas globa, o ne kova. Už savo būtį kovoja tik plėšrumo varomi žmonės**”.

O kaip baisu bus išgirsti tokius Kristaus žodžius: „Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams!” (Mt 25, 41).

Klausykit, mes jautriau turime žiūrėti į Kristaus misiją. Vėl turiu grįžti ir priminti jums, kad Kristus patraukė mases, ypatingai pirmosiomis savo viešojo gyvenimo dienomis, tuo, kad Jis parodė jautrumą ligoniams, nelaimingiesiems ir net pamaitino išalkusius, rūpindavosi jais. Tai čia turima galvoje, kad **nuodėmės šaknis yra egoizmas**.

Bažnyčia Popiežiaus lūpomis ir dabar įpareigoja, turtin gas tautas dalintis savo pasiekimais, lobiais su atsilikusiomis šalimis. Vadinasi, šis socialinis klausimas iš tikro turėjo būti aiškiai pabrėžtas ir anų laikų žmonėms suprantama forma - „ką padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte” (Mt 25, 40).

Avis yra žydų labai mylimas gyvūnėlis. Esu kalbėjęs su vienu žydų rabinu, kuris buvo gyvenęs Izraelyje, kad ypatingai gali-

lėjiečiai žydai labai mylėjo, pasižymėjo gailestingumu, meile, ypatingai avims. Net ir ten, kur Dovyds įvykdo nuodėmę, pranašas Natanas bara jį ir pasakoja apie neturtingą žmogų, kuris nieko daugiau neturėjo, kaip tik vieną avelę. Tai jis ją globojo, jis ją mylėjo, buvo laimingas ir turtuolis pagrobė šią avelę.

Avis yra gražios, kantrios sielos įvaizdis. „Už avis aš guldau savo gyvybę“, – kalba Kristus. Taigi, **kantrumo įvaizdis – avinėlis. Ir Jėzus vadinamas Dievo Avinėliu dėlto, kad kantrus, kuris kito neižeis, paties gerumo personifikacija.**

O ožiai? Atpirkimo ožys, iš čia ir kilęs tas senas frazeologizmas. Ožį išvarydavo į dykumą – mitologinis dykumos įvaizdis pas žydus susietas yra su ožiais. Taip, kaip lietuvių dainose žirgas užima labai svarbią vietą, tai pas žydus avytės ir ožio įvaizdžiai. Būtent, piktos, kaprizingos, raguotos būtybės, tarsi šėtono įvaizdis yra ožys.

Turbūt visiems norėtusi išgirsti šiuos žodžius: „Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!“ (Mt 25, 34).

Kaip krikščionys, Kristaus ganomos avelės, esame susiję ne vien bendruomeniniais ryšiais. Mus jungia krikštas, per kurį tampame Kristaus Kūno nariais. Grįžkime į savo patirtį. Jei skauda kurią nors kūno dalį, paprastai sakome ne „mano rankai skauda, mano kojai skauda“, bet „man skauda“. Tas pats atsitinka, jei serga bent vienas mūsų bendruomenės – Kristaus Kūno – narys. Tada galime sakyti, kad tam tikra prasme pradame sirgti ir mes, ir visiems mums tampa negera.

Jėzau, garbinu šiandien Tave, savo Karalių! Dėkoju, kad saugai mane, rūpiniesi ir girdi, kai Tavęs šaukiuosi. Leisk man savo gerumą bei gailestingumą patirti visas mano gyvenimo dienas. Tada būsiu su Tavimi ir Tavojoje Karalystėje per amžius.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 24

IVAIRIOS ŠVENTĖS

JIS VISTIEK ATEIS

Nekaltas Prasidėjimas

Lk 1, 26-38

Gyvename sunkius laikus. Spauldoje skaitome, kad pasaulyje labai neramu: protesto demonstracijos, perversmai, sukilimai, karai. „Panorama“ rodo siaubingus dalykus: teroristiniai aktai, žmogžudystės, kerštas, žemės drebėjimai ir t.t. Kuo tai paaiškinti? Ar ieškome aukštesnių idealų negu daiktai, prekė ir pinigai? Atrodo, kad nudvasėjimas apgaubė visą žemės rutulį. Ir štai Bažnyčioje girdime tokius Marijos žodžius: „Štai aš Viešpaties tarnaitė“ (Lk 1, 38). „Tarnaitės“ vardas šiandien labai nemadingas. Žmonės ieško „pelningų“ darbų, todėl visi nori būti baltarankiai. **Dauguma vyksta į užsienį, kad ten galėtų geriau užsidirbti.** Bet ten darbai tik laikini. Marija sutinka visą gyvenimą būti tik **Tarnaite**. Ji nepakeis savo nusistatymo, neatšauks savo apsisprendimo. Ar lengva, ar sunku bus, Ji eis tuo keliu, kurį pasirinko. Ji visam laikui susiriša su Dievu. Jos draugystė su Dievu bus **amžina**.

Yra panašių draugysčių, kai vyras ir moteris sutaria gyventi abipusėje pagarboje. Jie lengvai užmezga šį ryšį, pasitikėdami vienas kitu, nuspręsdami vienas kitam padėti. Būna draugysčių, kai žmonės sujungia bendras darbas, bendras idealas, bendri pomėgiai, bendri interesai. Kai kurios draugystės būna labai gražios ir šviesios, kai žvaigžde būna tauta, tėvynė, Bažnyčia. Gyvenimas rodo, kad žmonės nėra pilnai linkę rizi-

kuoti, nenori besąlygiškai atsiduoti vienas kitam. Kiekvienas nori pasilikti tam tikrą laisvės plotą, ir jei tik mato, kad antroji pusė ima siaurinti šį plotą, ieško išėjimo pro kitas duris. Visi esame liudininkai irstančių draugysčių, griūvančių šeimų, skaudžių išdavysčių...

Marija sutiko, negalvodama, ką kalbės Nazareto žmonės. Ji rizikuoja likti nesuprasta, vieniša: net ir Jos sužadėtinis gali Ją palikti. Ji gali būti visų apšmeižta: žiūrėkit, svajotoja. Įsivaizduoja, kad Mesijo Motina esanti. Sinagogos rabinai, įsiskaitę į pranašystes, galėjo pasakyti: kas gero gali būti iš Nazareto, Dievo užmiršto kampelio? Ji galėjo pramatyti, kad Ją apspjaudys, palaikys kvailute, gal net piktžodžiautoja Dievui. Bet Ji ryžtasi, nežiūrėdama galimų sunkumų, nebijo rizikos. Taip Ji pasitiki Dievo žodžiu. Toks stiprus Jos tikėjimas. Todėl Ji pakelia tokią naštą, kurios nepakeltų jokie žmogiški pečiai. Čia žmogiškas pasitikėjimas būtų per silpnas. Savo gyvenimą Ji suvokė kaip tarnavimą Dievui: kur šito nėra, ten griūva visi žemiški ir žmogiški pamatai...

Visi, kurie stovi prie užgesusio savo šeimos židinio ir kalba, kad “nesutapo charakteriai”, sako netiesą. Jie nežino, kad tarnaujantieji niekada neprieina liepto galo, niekada nenusivilia. Taip atsitinka tik tiems, kurie neišmoko būti tarnaujančiais, kurie ieškojo savęs ir sau vergavo. Mariją matome tarnaujančią. Jos tarnavimas – tai gyvenimas tikėjimu. Evangelistas nesištemgia detaliam nušviesti fakto eigos. Jam rūpi kas kita – **Marijos santykis su Dievu**. Apreiškimo žinia yra intriguojanti – žmogus gali apsispręsti vienaip ar kitaip. Marija išgirsta žinią iš dangaus ir priima, ja patiki. Ji laiminga, kad įtikėjo. Jai tai pasako Jos giminaitė Elzbieta. Ši žino, kad panašioje situacijoje jos vyras Zacharijas angelo žodžiais nepatikėjo. Jis nenorėjo tikėti. Jis nenorėjo rizikuoti žmonių pajuoka: kaip dabar, senatvėje Elzbieta švytės motinystės džiaugsmu, kuri niekada ne-

turėjo vaikų.

Marija yra visiškai laisva. Ji galėjo kaip Zacharijas pasakyti: ne, negali būti. Dievas palieka Jai pačiai apsispręsti. Su Marija galėjo atsitikti kaip su Ieva, kuri atsisakė bendradarbiauti su Dievu, kuri galėjo laimėti visam laikui rojų pasauliui. Marija turi neįtikėtinų šansų atsisakyti to, ką iki tol buvo bloga padaręs žmogus. Marijoje galėjo išsipildyti neatpirkto pasaulio lūkesčiai. Dievas viską palieka laisvai žmogaus valiai. Marija pritaria Dievo planams. Marija nekelia jokių reikalavimų, Ji neprašo jokių garantijų. Ji nesako: **Kas man bus už tai?** Marija tiki. Ji besąlygiškai atsiduoda Dievo planams: Viešpatie, daryk su manimi, ką nori, aš esu viskam pasirengusi, aš sutiksiu su viskuo, kaip Tu nuspręsi.

Tačiau Marija nėra aklas pasyvus įrankis Dievo rankose. Ji yra tarnaitė. Dievo stebuklinga veikla nesupančioja Jos rankų, neužvaduoja Jos pačios veikimo. Ne kiekvieną dieną Ji galėjo giedoti **Magnificat**: „Mano siela šlovina Viešpatį“ (Lk 1, 47). Evangelija pasakoja, kaip Ji nėsčia vargingai keliavo per kalnus į Betliejų, kur nebuvo **Jiems** vietos prisiglausti. Nepalankios Jai buvo politinės aplinkybės: reikėjo savo kūdikį slėpti nuo persekiotojų, o paskui sunki tremties dalia. Jos kelias visur sunkus. Vėliau Ji buvo apšaukta kaip „liaudies priešo“ motina, nusikaltėlio motina. Bet Ji visada sakė: Viešpatie, aš Tavo tarnaitė. Aš viską nešiu, ką krausi ant mano pečių.

Marija visam laikui suprato, kad reikia laikytis duoto žodžio, ir mums tai – gražiausias pavyzdys. Mūsų žodis dažnai būna netvirtas: vieną dieną sakome „taip“, o kitą dieną – „ne“. Dažnai svyruojame: davę žodį žmogui ar Dievui, esame linkę jį atšaukti. Todėl šiandien yra išblėsusi tarnavimo dvasia ir sąžiningumo reikia ieškoti su žiburiu.

...Vienoje parapijoje surengiau pavasarinę talką. Susirinko ne per daug žmonių, tačiau daugumą teko gražinti nes jie

ėmė priekaištauti: „50 metų visiems kunigams buvo gerai, o jums ne?“ Gal kitiems ir buvo gerai, bet man ne, nes Dievo namuose ir aplink juos turi būti tvarka. O baigus darbus visi pasidžiaugėme, nes aplinka tikrai atrodė nuostabiai.

Taip yra ir šeimų gyvenime. Apsiprantama su netvarka, apsiprantama su nuodėme, apsiprantama ir su sąžinės priekaištais.

Šiandien, minėdama Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo šventę, Bažnyčia skaito Evangeliją, kuri nuostabiai siejasi su mūsų dabar gyvenamu advento laiku. Kai Marija ištare angelui „tebūna man, kaip tu pasakei“ (Lk 1, 38), prasidėjo pirmasis adventas. Tada Žodis tapo Kūnu, kad apsigyventų tarp mūsų. Ir kiekvienas adventas kiekvienam iš mūsų prasideda nuo „taip“, nuo „taip“ pasakymo Dievo valiai, nuo tada, kai patikime, kad Dievui nėra negalimų dalykų, nuo tada, kai patikime, kad Jis gali ateiti į kiekvieną mūsų gyvenimo situaciją, į menkiausią ir nešvariausią mūsų širdies kertelę, tarsi į tvartelį ir atsigulti ėdžiose, nes kitur, deja, dažnai nepaliekame Jam vietos. Tuo ir yra **nuostabi Dievo meilė**, kad Jis nori ateiti pas mus. Tereikia tik su nuolankumu Jam ištarti: „Tebūna man, kaip Tu pasakei“. Tačiau gyvenime patiriame, kad ne taip jau paprasta šitą Marijos „tebūnie“ ištarti. Dažnai netgi norisi teisintis: „Bepigu buvo Marijai. Ji tada buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės“. Tą juk minime šiandien šios dienos švente. Jai pasirodė angelas ir su Ja kalbėjo, tačiau nebuvo lengva ir Marijai...

Ji viena turėjo gyventi savo adventą. Aišku, Ji džiaugėsi tuo, kuris augo Jos išciuose, kuri Ji pradėjo Jai pačiai nesuprantamu būdu, tiesiog iš Dievo galybės. Ji džiaugėsi galų gale ir žmogiškai, kaip kiekviena kūdikio besilaukianti motina. Tačiau buvo ir kita Marijos advento pusė – vis dažnesni darėsi nepatiklūs ir pašaipūs aplinkinių žvilgsniai ir įtarinėjimai. O ką Ji

galėjo paaiškinti Juozapui apie savo nēštumą? Ir kas gi būtų
Ja patikējēs, jeigu Ji būtų sakiusi, kad pradėjo Dievo Sūnų,
pasaulio Gelbėtoją? Tačiau Ji buvo ištarusi Dievui „taip“ ir iš-
tvėrė jame iki galo.

Mūsų adventas taip pat nebūna lengvas. Laukti Viešpa-
ties dabar tikrai nėra labai populiaru. Daug paprasčiau ir pri-
imtinau būtų laukti tiesiog Kalėdų šventimo, paskęsti kalėdi-
nių vitrinų žerėjime, rūpintis dovanomis, planuoti, kur čia suti-
kus artėjančias šventes. Įsisukus į tokį šurmulį, dažnai ir nebe-
reikia tarti „taip“ Dievui, nes Jo tame šurmulyje lyg ir nebelie-
ka. Tačiau jei pabandysime Jam tą „taip“ ištarti, jei pasakysi-
me su Marija „tebūna, kaip Tu pasakei“, tai Jis ateis į mūsų
gyvenimą, į šurmulį, rūpesčius, į mūsų tylą. Net jeigu liksime
kitų nesuprasti – ištarkime, net jei ir patys nelabai suprasime,
Jis vis tiek ateis. Ateis, kad pradėtų mumyse naują gyvenimą,
kaip Marijoje pradėjo savo Sūnų. O tas naujas gyvenimas bus
šventas ir vadinamas Dievo gyvenimu mumyse.

Ar tai ne nuostabu? Kokį gyvenimo kelią aš pasirinkau?
Ir su poete **Lacrima** norėtusi sušukti:

Greit suspindės žvaigždė Vakarė...

Prie stalo sėsime –

Vieni kitiems atleidę,

Švarūs ir tyri,

Šypsodamies,

Kaip mokame tik šitą Naktį...

Ir laušim baltą kalėdaitį,

Kad Meilė ir Taika

Ilgai ilgai prie slenksčio

Pastovėtų - - -

Stebuklą Naktį

Dievas Žemėj gimė.

Pažiro milijonais kibirkštelių
Tąnakt sužibusi
Taikos, Ramybės
Ir Vilties žvaigždė...

Kad negandos aplenktų širdis
Ir pastoges...
Kad meilės vynu
Visi pasaulio šuliniai almetų...
Kad šiąnakt prakalbėtų
Visiems suprantama kalba
Ne tik avelės, medis ir gėlė:
Šiānakt Betliejaus Kūdikėlis
Prie durų stovi, apsirengęs,
Varguolio brolio rūpesčiu...
Ir vienišos sesers gėla...
Ir alkano našlaičio akimis
Į mūsų sielą žvelgia. –

Namuos – jauku...
O sielvartas pasaulio viso
Prie mūsų durų klūpo...
Dar niekad žemė taip nebuvo
Širdies gerumo alkana.
Tę negesina tavo žiburių
Karų, maištų ir pykčio vėjai,
Būk meilės aukso kupina.

(„Stebuklą naktis“).

Mūsų tautoje šiandien ypač prigeso tarnavimo dvasia. Yra žmonių iškirsti miškui, bet nėra kas jį sodintų. Yra žmonių išdaužyti langus, pagąsdinti keleivį, o labai reikia, kad būtų žmo-

nių, kurie gyvenimą puošytų, kurtų, statytų. Daug yra žmonių, kurie gali paprašyti valgyti, paimti pinigų, bet negreitai imtis darbo. Gal todėl šiandien tiek daug liūdesio jaunuose veiduose, nes nežinoma, kas yra tarnavimo džiaugsmas.

1979 m. Nobelio taikos premija buvo suteikta Motinai Teresei iš Kalkutos, kurios ranka gal labiausiai nubučiuota pasaulyje. Ji visą savo gyvenimą pašventė Indijos žmonėms: pamestinukams vaikams, apleistiems seneliams ir raupsuotiesiems. Panašiu entuziazmu ji užkrėtė šimtus ir tūkstančius žmonių, vadinamų „meilės misionierėmis“.

Gyvenimo patirtis rodo, kad didelis džiaugsmas yra tose sielose, kurios moka tarnauti, kurios moka praaugti save, kurios nestokoja meilės. Mūsų tautą pernešę per istorijos bedugnes tie, kurie tarnavo, kurie budėjo prie mūsų tautos lopšio su lietuvišku žodžiu ir malda, kurie pakelėse statė kryžius... Mes gyvi jų dėka, nes jie gyveno ne sau, bet kitiems. Tad šiandien kiekvienas patikrinkime save, kad ateinantis Viešpats rastų mus visada tarnaujančius ir Jam, ir žmonėms.

Amen.

Šventybrastis, 2001 12 08

Surviliškis, 2001 12 08

PRIEŠTARAVIMAS – MŪSŲ GYVENIMO ŽENKLAS

Grabnyčios

Lk 2, 22-32. (33-40)

Šiandien Evangelija prasideda Jėzaus tėvų nuostaba – Simeonas nusako visą Jėzaus gyvenimą, jo palaiminimas tiek Kūdikiui, tiek Marijai kviečia mus jau dabar, pačioje Evangelijos pradžioje galvoti apie Jėzų, kaip Dievo Siųstąjį Išgelbėtoją.

Lukui svarbu, kad visi girdėsiantys Evangeliją žinotų Jėzų buvus tikrą Žmogų ir tikrą Dievą. Tai Žmogus, gyvenęs tarp mūsų, laikęsis mūsų papročių ir dabar vedantis mus pas savo Tėvą. Tik tai žinodami, galėsime neiškreipti Jo paties minčių ir žodžių.

Evangelijos grynumo ar teisingumo mums padės laikytis nuolat kylantis prieštaravimas tarp realios ir anapusinės tikrovės. Jėzus pats provokuos šį prieštaravimą, Jis pats taps prieštaravimo ženklu. Ženklu, kuris prieštaraus mūsų pačių klaidingoms ar netikroms nuostatoms bei pasirinkimams. Marija dar kartą per senelio Simeono lūpas išgirsta Viešpaties liudijimą apie Jėzų Mesiją.

Per Jėzų bus atskleistos daugelio žmonių širdžių mintys. Po šių senelio Simeono žodžių suprantame, kad susitikimas su Viešpačiu, Jo prisilietimas nebus vien džiaugsmo ir žmogiškų pergalių laikotarpis. Jėzaus, tikro Dievo ir Žmogaus artumas nuo pat pirmos Jo gyvenimo akimirkos žmonėms taps prieštaravimo ženklu.

Savo gyvenimuose turėsime ieškoti naujų atsakymų ir sprendimų. Tai pareikalaus iš mūsų naujų patirčių ir tikėjimo. Visas Jėzaus veiklos laikas gali atrodyti kaip keista pasaka arba kaip nesuprantami ir dėl to nereikšmingi dalykai, erzinantys loginį mąstymą, nieko bendro neturintys su mumis, arba kaip reali tikrovė, įgyjanti prasmę žmogaus gyvenime, iškelianti daug naujų ir didelių ženklų, leidžiančių tikėti Viešpaties buvimą.

Prieštaravimas, susijęs su Jėzumi, tampa mūsų gyvenimo ženklu, skelbiančiu atėjusį laiką keistis. Visa tai priklauso nuo žmogaus. Viešpats neduos didesnio ženklo kaip tik save patį, todėl žmogus, žvelgdamas į Jėzų, gali matyti save, savo atvaizdą ir tokiu būdu keisti save. Juk Evangelija visada parodo tai, koks žmogus iš tikrųjų yra, todėl tie, kurie tariasi esą teisieji, pradės abejoti, tie, kurie yra klaidingame kelyje, pamatys galimybę pasikeisti.

Kylantis prieštaravimas tarp to, kaip gyveni, ir to, ką tiki, išryškins visa, kas mums trukdo būti Viešpaties bičiuliais. Kylančius prieštaravimus turime tarytum išnešioti, išmąstyti ir pagimdyti atsakymą į mus deginančius klausimus. Esame verčiami apsispręsti už gyvenimą, už pasitikėjimą, už draugystę ir už meilę. Ši mūsų vidinė kova ir apsisprendimas geriausiai matomi Marijoje, nes visus mus tarytum pervėrė kalavijas, verčiantis apsispręsti jau dabar.

„Ko reikia, kad žmogus nemirtų iš bado?“ Atsakytume: „Duonos!“ Bet tikroji išmintis sako: „Ne! Ne duonos, bet saulės reikia, nes be jos nebus nei javų, nei duonos“ (E. Hello, prancūzų rašytojas).

Taip, ir tau, jaunas žmogau, labiausia reikia šviesos, dvasinės šviesos, tikėjimo šviesos, kad tavo dvasia nemirtų. Juk šiandien tiek matome nužmogėjusių, apmirusios dvasios žmonių, nes jie tampa priešgyniavimo ženklu amžinai Dievo tiesai...

A. Pereira, knygoje „Kelionėje“, sako: „Imk ir skaityk!

Pripildyk savo dvasią šviesos, keliauk savo gyvenimo kelionę, irkis į gilumą ir šviesk kitiems, kad niekas nebemirtų". Visa tai galėsime padaryti, jei visur kartu keliausime su Kristumi.

Vieni, išgirdę apie Jėzų, išsigelbsti. Kiti – išsižeidžia ir pasipiktinę nusigrežia...

Žmonės numoja ranka į Jėzų, nenorėdami tikėti Jo žodžiais. Evangelija tartum piktina mūsų įgimtą religingumą. Todėl kai kuriems Jėzus yra prieštaravimo ženklas. Ir tada žmonės visą savo gyvenimą paskiria kovai su Kristumi ir Jo Bažnyčia. Koks liūdnas jų gyvenimas!

Ir krikščionių Bažnyčia yra kovos lauke. Ji grumiasi, kad padėtų žmonėms išvysti Dievo meilės „ženklą", Jėzų Kristų, kad jie būtų išgelbėti tikėjimu į Jį.

Susitikimas su Kristumi – labai svarbus. Jeigu Jį atmeta, mums gresia pražūtis. Bet jei atveriamo savo širdies duris, Jis palaimina mus savo gyvenimu. Trečio kelio čia nėra. Kas ne su Juo, tas prieš Jį.

Evangelija kreipiasi į pasmerktuosius. Dievo akyse visi vienodai paklydę. Ir geriausią žmogų, ir didžiausią nenaudėlį Dievo malonė vienodai apgaubia. Tai iš kur tas išsižeidimas, užgaulantis mūsų orumą ir piktinantis mūsų religingumą?

Evangelijoje slypi išgelbėjimo bei prisikėlimo jėgos šaltinis tiems, kurie nusilenkia Jėzui ir Jį priima.

„... nupuolimui ir atsikėlimui..." ... Vieni tapo išgelbėti, girdėdami apie Jėzų, kiti numojo į Jį ranka... Taip buvo, kai Jėzus atėjo į šį pasaulį. Taip pat viskas vyksta ir dabar. Evangelijų turinys nepasikeitė: Jėzus mirė už mus ir prisiėmė bausmę už mūsų kaltes. Kiekvienam Jį tikinčiam Jėzus yra Dievo meilės ir malonės ženklas.

Grabnyčiose atsineštoji žvakė mums primena, kad turime būti šviesos nešėjai. Žvakės šviesa taip pat moko pagarbos šventiems dalykams. Deganti ir tirpstanti žvakė primena pasi-

aukojusį Kristų ir kviečia būti į Jį panašiams.

Ar neprivalome ir mes būti kaip tos pašventintos žvakės? Kartu su palaimintuoju arkivyskupu Jurgiu Matulaičiu tarkime: „Kaip norėčiau sudegti, kaip žvakė prie Viešpaties altoriaus“. Gera būti Viešpaties artumoje, tada kitaip suprantai ir tai, kas tampa prieštaravimo ženklu.

Popiežius Jonas Paulius II *dažnai primena tikintiesiems pareigą skaityti laiko ženklus*. Šie ženklai – tai įvykiai, kuriuose dalyvaujame, kurie vyksta šalia mūsų. Žodžiu, tai visa mūsų kasdienybė. Tik iš pirmo žvilgsnio ji atrodo pilka, nereikšminga. Tačiau krikščioniui kiekviena nauja diena yra žmonijos ir jo asmeninio išganymo diena.

Šiuo atžvilgiu ji negali būti pilka. Sąmoningas žmogus stengiasi save suvokti, geriau pažinti gyvenimą, kad rytojaus dieną jis kurtų dar tobuliau, todėl jis apmąsto kasdienos įvykius, bando daryti išvadas. Laiko ženklų skaitymas nemažiau svarbus ir krikščioniui. Šiuo atžvilgiu krikščionis yra išskirtinėje padėtyje, nes juos skaityti ir pažinti gali Dievo tiesos šviesoje.

Dievas atėjo į pasaulį ir prisiėmė žmogaus prigimtį, kad pagelbėtų mums pažinti tiesą, padėtų susiorientuoti gyvenime ir padaryti kuo teisingesnius sprendimus. Dalyvavimas pranašiškoje Kristaus misijoje nėra tik skambi frazė, bet realus pranašavimas arba ateities numatymas. Skaitydamas laiko ženklus Dievo tiesos šviesoje, krikščionis giliau supranta gyvenimo paslaptis ir gali pažinti, kas jo laukia rytoj.

Vertindamas savo ar kitų darbus, lygindamas su Dievo mintimis, aiškiau regi, kokią įtaką jam asmeniškai ar visuomenei daro šių darbų vaisiai. Dažniausi ir ryškiausi laiko ženklai liudija apie nenumaldomą žmonių norą likti nepriklausomais nuo Kūrėjo ir savo galva tvarkyti pasaulio reikalus. Ne išimtis ir Lietuva: nors ne visada noriai pripažįstanti esanti krikščioniška, bet gilumoje slepianti tą pačią prometėjizmo dvasią tap-

ti laiminga ir klestinčia, pasikliaujant tik žmogaus jėgomis.

Skaitydami laiko ženklus, pavyzdžiui, tokius, kaip įtempti žmonių tarpusavio santykiai, nesėkmingos reformos, augantis nusikalstamumas ir kitus, matome, kad principai, kuriais visuomenė grindžia savo gyvenimą ir pastangas padaryti jį geresnį, dažnai prieštarauja Dievo siūlomoms vertybėms. Taip dar ir dar kartą pasitvirtina senelio Simeono pranašystė Marijai: „Jis bus prieštaravimo ženklas“. Aiškėja ir vėliau Kristaus ištarti keisti žodžiai, kad atėjo nešti ne taikos, bet nesantarvės ir prieštaravimo. Nuo pat gimimo Jis buvo ir yra prieštaravimo ženklas.

Paradoksalu, kad Dievas ateina į savo sukurtą pasaulį ir randa susiskaldžiusią kūrinių. Kaip Evangelijos vynuogyno šeimininkas Jis siunčia savo Sūnų, o samdiniai Jį nužudo. Dievas pats tampa suteiktos žmogui laisvės AUKA, o Jo sukurtas pasaulis pasisavinamas.

Matau netvarką savyje, matau pasaulyje, kenčiu nuo blogio ir beviltiškai aimanuoju. Mano rankomis šimtmečiais kurtame chaose ši nuodėmės šaknis taip giliai įsmigusi į sielą, kad, net matydamas Dievo ištiestą gailestingumo ranką, atstumi ją. Noriu, kad būtų kitaip, noriu gyventi laimingai, bet niekaip nenoriu atsisakyti žalčio parodytos galimybės būti antruoju Dievu.

Trokštu, kad Kūrėjas kai ką pakeistų, bet ne taip, kaip Jis nori, o kaip aš pageidauju. Taip Gelbėtoją padarau prieštaravimo ženklu. Ar ilgai taip ištversiu?

Kunigas L. Virbalas SJ pasakoja, kad vienas iš labiausiai stebinusių dalykų, jam gyvenant Romoje, buvo šviesa, saulė, ypač žiemos metu. Jos buvo tiek daug, kad atrodė, kad šviečia kiekvieną dieną, nors iš tikrųjų užteko ir lietaus, ir darganos.

Šviesa veikia žmogų. Neveltui kartais net naudojama šviesos terapija, t.y., depresija gydoma ryškios šviesos seansais. Be

saulės nėra gyvybės. Šis dėsnių galioja ne vien biologinei gyvybei. Apie laimingą gyvenimą sakome, kad jis šviesus, saulėtas. Arba kai praeina koks sunkumas, tariame: man net akyse nušvito.

Kristaus paaukojimo šventė taip pat siejasi su šviesa. Mes, krikščionys, tikime, kad Dievas per žmogumi tapusį savo Sūnų mums atsiuntė savo šviesą. Neveltui girdėjome senelio Simeono žodžius: „Mano akys išvydo tavo išgelbėjimą, kurį tu parengi visų tautų akivaizdoje: šviesą pagonims apšviesti ir tavosios Izraelio tautos garbę“ (Lk 2, 30-32).

Vėliau pats Jėzus apie save pasakys: „Aš – pasaulio šviesa“ (Jn 8, 12). Iš tiesų, visi žmonės – ligoniai, elgetos, atstumtieji, sutikę Jėzų, tikrai patyrė šviesą, sklindančią iš Jo paties. Jiems tas susitikimas buvo tikra dovana, malonė. Egzistuoja šviesa, kuri nėra mūsų žmogiškų pastangų vaisius, o užlieja netikėtai, kaip dovana ateina iš aukštai. Daug kalbame apie savo žmogiškas krikščioniškas pareigas, bet jų kažkodėl bijome. Tai gerai, kad kalbame, bet neverta užmiršti, jog tikrai ne viską galime užsitarauti, įsigyti, užsidirbti.

Visų pirma, be galo daug gauname iš Dievo ir iš žmonių. Yra pasakyta: koks juokingas esu, jei iš gyvenimo gavau auksu, o tau duodamas sidabrą dar laikau save didžiadvasišku...

Šiandieninė Kristaus šviesos šventė primena, kad esame apdovanoti Dievo meile, Jo rūpesčiu, globa, kad gyvename Jo šviesoje. Tai savotiška šviesos terapija šiomis ūkanotomis dienomis. Šią šviesą priimame meldamiesi. Kai kas maldą tiesiog taip ir apibūdina – sielos buvimas saulėje, jos atokaitoje. Juk iš tiesų meldžiantis svarbiausia ne kažką išsakyti Dievui ar ką nors atlikti, o leisti pačiam Dievui veikti mumyse. Savo žodžiu Jis nori atsakyti į svarbiausius, giliausius mūsų klausimus: iš kur, kur link, kodėl?

Psalminkas sako, kad Jo šviesoje matysime šviesybę. Ši

šventė bus prasminga, jeigu joje patirsime Kristaus, prisikėlusio Viešpaties, šviesą, jei patikėsime ir priimsime Dievo gerumą ir palankumą. Neužtarnautą, bet nemažiau nuostabų, ir Viešpaties veido apšviesti tapsime Jo atspindžiais pasaulyje.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

2002 02 02

TAVO VARDAS - LIETUVA

Vasario 16-oji

LIETUVA – kai Tavo vardą aš turiu,
Širdis smarkiau man ima plakti.
Žinau, Tėvynę vieną aš turiu,
Jėgų kovoj gyvent turi užtekti.

LIETUVA – kai Tavo vardą aš girdžiu,
Atrodo, - naktį saulė šviečia.
Tik gėrio Tau linkėjimus nešu,
Nes meile Tau širdis manoji plaka.

LIETUVA – kai Tavo vardą išgirstu,
Juntu naminės duonos kvapą.
Žaliuojančius tuos klonius ir miškus,
Bei mūsų sodų pirmą aromatą.

LIETUVA – kai Tavo vardą aš šaukiu,
Girdžiu ir vyturėlio giesmę.
Nors kartais ir širdy labai ilgu,
Tik Tu viena meni man baltą vyšnią.

LIETUVA – kai Tavo vardą aš turiu,
Matau Tave laimingai laisvą.
Kiekvieną dieną maldą aš kalbu,
Kad niekam Tavyje nebūtų šalta...,
- rašo poetas.

Ant laisvei ištiestų rankų gyvenimas krauna ir krauna kas-
kart vis sunkesnę našą. Tauta, ar paneši? Tik nedejuokime,
neprašykime, negriebkime. Atiduokime save, kaip tai būdinga
Motinai. Atpildas jai - greičiau viltis ir vizija.

Tauta panaši į **Motiną**, kurią lydi laukimas. Motina niekada
nelaukia sudėjusi rankas. Jai bežiūrint, užauga vaikai, ne savaime
jie atsistoja ant kojų ir ne tik pakviesti jie sugrįžta namo...

Tauta – moteriškos giminės daiktavardis. Kaip ir **Tėvynė**,
kaip **Laisvė**.

Ramybė ir lengvumas. To visi trokštame, tačiau amžiny-
bės vertė paženklintos sunkios, dažnai dramatiškos ar net tra-
giškos žmonių lemtys. Orumo ir valios egzaminai išlaikomi (ar-
ba ne) pačią sunkiausią valandą. O **ramios** dienos praeina tar-
si nepastebėtos, lyg ne jos buvo labiausiai lauktos ir išsvajotos.

Kuo daugiau kovos ir kančių, tuo aukščiau kyla šlovės kry-
žiai ir vėliavos. Istorijos etapus ženkliną ne vien pergalės džiaugs-
mas, bet ir netektys.

Vasario 16-oji, ne vienai lietuvių kartai tapusi tokia negin-
čijama vertybe, deja, ir į rytojų žiūrint, nežada plataus ir lygaus
kelio. Atverstą baltą istorijos lapą pradėjome rašyti sunkiai, lyg
ką tik plunksną paėmę... Vertinga tai bus byla, o kas vertinga –
nepaprasta ir sunku.

...Tai įvyko 1918 metais Vilniuje, spiginant vasario šalčiams.
Būrelis drąsių lietuvių šviesuolių visos tautos vardu pareiškė
apsisprendimą kurti laisvą ir demokratinę Lietuvos valstybę.
Nuo anos dienos mus skiria jau 84-eri metai. Ką šiandien mums
reiškia Vasario 16-oji? Dar vienas pabodusių patriotinių kalbų
srautą? Pareigą iškabinti trispalvę ir pagiedoti tautos himną?
Užuot kartojusį patriotinius lozungus, krikščioniška tauta savo
valstybės gimimą paverčia **prasminga Padėkos diena**.

Visas Šventasis Raštas remiasi drąsiu tikėjimu, kad Dievas
apsireiškia ir veikia žmonių istorijoje. Nesyk klausomės pasakoji-

mo apie Izraelio tautą, kuri ilgai kentusi Egipto priespaudą, Dievo vedama pasiekė išsvajotus laisvės krantus. Šis įvykis visiems laikams tampa nuostabiu Dievo palankumo ir globos ženklu.

Į savo Nepriklausomybės dieną mes taip pat galime žiūrėti tikėjimo akimis ir vadinti ją Viešpaties malonės diena. Tai, kad maža, okupacijų ir karų nuniokota tauta sugebėjo prisikelti laisvam gyvenimui, yra didis Apvaizdos stebuklas ir slėpinys. Dėkokime Dievui už aną drąsų laisvės balsą šaltame ir alkaname 1918-ųjų metų Vilniuje, už mums brangią žemę, kuri yra vienintelė ir nepamainoma, už žmones, kurie čia gyveno ir perdavė mums dalelę savęs ir savo širdies. Dievui, istorijos Viešpačiui, turime dėkoti ir už visą savo praeitį, kokia laiminga ar skaudi, garbinga ar niekinga ji bebūtų. Dievui taip pat su viltimi pavedame savo ateitį, nes Jis yra ir ateities Viešpats.

Vasario 16-oji buvo ir bus mums **Laisvės** diena. Laisvės, kuri yra brangi Dievo dovana ir kurią, deja, taip lengva prarasti, perduoti, išduoti. Tad **Laisvė** ne tik **Dovana**, džiaugsmas, ne tik šventė. Tai drauge įpareigojimas ir atsakomybė. Tai kryžius, ilgas ir sunkus kelias, mums visiems ir visiems bendras.

1919 m. minint pirmąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines, arkivyskupas Jurgis Matulaitis bolševikų okupuotame Vilniuje kalbėjo savo vyskupijos žmonėms: „Drąsiai ženkite į priekį, kovodami dėl geresnės ateities ir laimingesnio rytojaus, apsišarvavę vienybės ir solidarumo jėga, tikėjimo ir meilės ginklu, ir jus Dievas laimins, padės viską iškentėti ir nugalėti. Kur galėdami stropiai kovokite su blogiu, priešais statydami kas gera ir dora. Nesiliaukite visiems gera darę. Tegul kiekvienas savo širdyje kuria rimtį ir ramybę, kiekvienas teramina ir kitus, lenkdamas prie taikos ir ramybės. Visi piliečiai, atidėję į šalį skirtumus, te stoja į bendrą darbą visų labui ir gerovei”. Nors nuo tų žodžių prabėgo daugiau 8 dešimtmečiai, nors Lietuva prarado ir vėl atkūrė savo Nepriklausomybę, šiandien sunku ką nors daugiau

bepridurti. Ženkime ir mes drąsiai tikėjimo ir meilės įkvėpti, laiminami istorijos Viešpaties, ipūtusio aną galingą LAISVĖS LAUŽĄ 1918-ųjų metų Vilniuje per patį viduržiemį.

O dabar prisiminkime kardinolo Vincento SLADKEVIČIAUS pamokslo fragmentus, pasakytus prie Vilniaus Katedros durų 1988 m. spalio 23 dieną.

„Mes džiaugiamės, kad suplevėsavo trispalvė vėliava, kaip mūsų tautos gyvybės ženklas! Visam pasauliui mes skelbiame: lietuvių tauta yra gyva tauta! Lietuvių tauta ne tik yra gyva tauta. Ji nori būti ir savarankiška, nepriklausoma tauta, niekieno batų nemindžiojama! Ji nori savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą ir reikalus. Ir mes tikime, kad prasidėję pasikeitimai atves mus į tą palaimingą Lietuvos ateitį – į savarankišką tautos gyvenimą. Bet, brangieji, mokėkime laukti, **mokėkime būti kantrūs, mokėkime vienas kitam kulnų nemindžioti.** Mokėkime vienas kito nestumdyti, vienas kito neįžeidinėti. Ateis rudėnį pasėtam pasikeitimo želmeniui ir pavasaris, ir vasara, ir atneš pasikeitimo derlių mūsų tautai, palaimingąją jos ateitimi pasireiškiantį. Reikia, brangieji, mokėti ne tik kantriai laukti, bet kaip želmeniui ir augti. Laukimas tai ne stagnacija, tai ne stovėjimas vietoje, tai augimas. Želmuo augs pavasarį, išplauks varpos, ir varpose pasirodys pirmieji grūdai. Brangieji, laukti tai reiškia – augti. Ir mūsų tauta turi savo laukimą sujungti su augimu. Kokia kryptimi turime augti, mums labai gražiai nurodo Kristaus Evangelija, pasakodama apie Vaikelį Jėzų, kuris „augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse“ (Lk 2, 52).

Mūsų tauta didžia dalimi panaši arba nori būti dvasiškai panaši į Vaikelį Jėzų ir augti kaip tik šitomis svarbiausiomis kryptimis. Augti išmintimi, augti malone Dievo ir žmonių akyse – šito, brangieji, mes visi trokštame. Vieni kitiems linkėkime ir vieni kitiems padėkime augti. Norime būti didesnė tauta – tad

aukime!

„Nėra kito būdo mums didėti, kaip augant. Kaip grūdai tik augant pavyksta nuo želmens nueiti iki varpos, taip ir mes tik augdami galime kilti ir didėti. Buvo laikai, kai viską mėginta didinti, bet ne auginant, o raunant. Išrovė ažuoliuką, pakėlė aukštyn ir mano, kad jau jį didelį padarė. Pakelti aukštyn ažuoliuką neužtenka, kad jis didelis būtų. Reikia jį auginti. Reikia, kad jo šaknys giliai į žemę įsiskverbtų, įsmigtų ir maitintųsi žemės gelmėse. Tik tada jis auga. Taip ir mums reikia, kad tautos šaknys giliai įsiskverbtų į dieviškąją ir žmogiškąją išmintį; tada mes augsime išmintimi. Reikia, kad mūsų tautos šaknys giliai įsiskverbtų į dieviškąsias ir pilietiškąsias dorybes; tada mes augsime malone Dievo ir žmonių akyse. Tada mes tapsime didi tauta, verta būti ne tik gyva, bet ir nepriklausoma, ir savarankiška, ko mes visi trokštame”.

Jau buvęs II Valstybės Tarybos pirmininkas ir Teisingumo ministras, pasakė:

„Kiekvienam žmogui didžiausia brangenybė – jojo tautos laisvė.

Amžių ir kraujo reikia, norint ją laimėti, meilės – norint ją auginti, nuolat budėti – norint ją apginti.

Bet pakanka vienos kartos klaidų – ir Tauta gali prarasti visą savo laisvę ir nepriklausomybę.

Šitą turime giliai pajusti, džiaugdamiesi pirmuoju savo laisvės dešimtmečiu”.

Karaliaučiaus krašte, vienose kapinėse paminklinėje lentoje teko perskaityti tokius žodžius: „**Tautos namai pirmiausia turi būti žmogaus širdyje**”.

Apie tai kalbėjo ir Vilniaus arkivyskupas, dabar jau kardinolas, **Juozapas Audrys Bačkis**: „Buvo laikai, kai buvo taikoma į pačią tautos širdį – į religiją ir dorą”. Tačiau lietuviai sugebėjo išsaugoti tai, kas slypėjo kartu su **Motinos pienu**. Iš-

saugoti dorą ir viltį nebuvo lengva. Nors viduje tikintis žmogus galėjo pasilikti laisvas. Tuomet laisvės **varpas** sudaužytas, **bet jis jau skamba**. Skamba, bet visiškai naujai. O tu ar girdi jo kvietimą pakilti gyvenimui?

„Ne tas yra vergas, kuris nešioja grandines, bet tas, kuris **jas bučiuoja**“, - sako senovės priežodis.

Nuoširdžiausiai sveikinu Jus su Valstybės atkūrimo diena.

Vasario 16-oji – viena iš brangiausių švenčių lietuvių tautos istorijoje, nes Laisvės siekis žmoguje ir tautoje yra amžinas kaip mūsų žemė, meilė ir šviesa.

Šventės proga pirmiausia visiems linkiu išlaikyti savyje nors dalelę to tikėjimo ir vilties, su kuria sutikome Laisvės sugrižimą į Lietuvą.

Kasdieną suraskime savyje jėgų ir nenurimkime, ieškokime tikros **Tiesos** bei išminties iš dieviško Vaikelio Jėzaus, neleiskime keroti blogiui ir neteisybei, neapykantai ir pavydui. Įsiūbuokime **Laisvės varpą**, kad jis dar skambiau suskambėtų ir visus pakviestų į žūt būtinę kovą už **tautos laisvę ir nepriklausomybę**. Įvyniokime Laisvę į rūpesčio, meilės ir atsakomybės rūbą, tegul ją puošia dorų, išmintingų ir darbščių žmonių rankos.

Šventoji Dvasia, vesk mūsų **Tautą** išgelbėjimo, bet ne pražūties keliu.

Amen.

Šventybrastis,

Apytalaukis,

Kalnaberžė,

Surviliškis,

Josvainiai,

2002 02 16

ŠVENTUMAS VISIEMS

Šventasis Kazimieras

Kiekvieno krikščionio širdies gelmėje glūdi troškimas būti šventam. Per Krikštą pasižadame apsivilkti „Viešpačiu Jėzumi Kristumi“ (plg Rom 13, 14). Katalikų požiūriu, šventieji visais amžiais stengėsi paversti šventumą tikrove. Jie tai įkūnijo konkrečiai rodydami, ką reiškia gyventi pagal Evangeliją.

Mūsų tradicija išskyrė iš šventųjų gyvenimų tam tikrus modelius. Modeliai yra konkretūs įvaizdžiai. Jie nėra metaforos, kaip, pavyzdžiui, posakiai „lipti laiptais“ ar „kilti į dvasinį kalną“. Priešingai, jie padeda aiškiai, glaustai įžvelgti konkrečią šventumo realybę bei įsisąmoninti su ja susijusius įsipareigojimus. Jie yra savotiškos Evangelijos „ikonos“, krikščioniškojo savęs atidavimo simboliai. Modeliai neaprepia visos realybės, bet tėra daliniai jos atvaizdai. Jie vienas kitą ne šalina, bet papildo. Kaip simboliai jie sykiu žadina teigiamą mūsų atsaką, skatindami mus siekti šventumo.

Šiandien minime mūsų tautos sūnų šventąjį Kazimierą, kurį Dievas pasirinko tam, kad jis taptų šventuoju.

Kodėl jam tokia privilegija? Šiandien, šio, šventojo dieną, galime surasti atsakymą Jėzaus poelgyje. Viešpats iškeliauja į dykumą, kad savo pasekėjus įtikintų, kad juos laiko draugais ir bičiuliais. Visagalis Dievas nė vieno neišskiria iš savo draugų tarpo, tik kiekvienam unikalčiai, tam tikru savitu būdu leidžia pasirinkti. Panašiai, kaip mes išsirenkame laukų žiedus,

kiekvienam skirtingam atvejui – gimtadieniui, jaunavedžiams, laidotuvėms ir kitokioms progoms, vis kitokias gėlių kombinacijas sugalvodami, bet dėl to skirtingumo nė viena gėlė nepraranda savo unikalumo, kvapo ar grožio. Taip nuostabiai Viešpats išsirenka žmonių giminę.

Minėdami šventojo dieną, nesame kviečiami kopijuoti to šventojo, bet atrasti Dievo pasirinkimą mumyse. Šventuosiuose esame raginami atpažinti mūsų bičiulį Jėzų Kristų ir dėkojame, kad išrinktieji pasirinko tai, ką pats Dievas norėjo juose paslėpti ir apreikšti pasauliui. Jėzus, mokydamas apaštalus, tuo pačiu ir mus, pateikia receptą, kad išmoktume atpažinimo meno, kam kiekvienas esame išrinkti ir paskirti, tardamas, - aš jums tai įsakau vienas kitą mylėti. Kiek kartų per metus esame išgirdę žodį „mylėti“, „išsimylėjimas“, tiesiog įvairiomis progomis, ir minint Tėvynės įvairias sukaktis ir didžiąsias Krikščionybės šventes, ir šv. Valentino dieną, ir dar daug kartų. Ar jau išmokome Meilės? Ar jau kitaip žvelgiame į mus supantį pasaulį? Ar žodžius jau pakeitė darbai?

Šventojo Kazimiero dieną kaip tik ir yra galimybė dalyvauti Viešpaties meilės pamokoje, iš naujo įsiklausyti į Mylimojo žodžius: ką man reiškia, kai Jėzus mane jau vadina ne savo tarnu, bet bičiuliu? Ką reiškia, kad Jis pirmas pasirenka mane mylėti? Ką Jis nori pasakyti užsimindamas, kad trokšta mums džiaugsmo ir nori, kad to džiaugsmo mūsų gyvenime būtų apstu. Jeigu šiandien mane pasirinktų Kristus parodyti pasauliui, kokį slėpinį Jis norėtų manyje apreikšti, ką aš tada daryčiau? Prisiminkime, kad Dievui nėra nereikalingų žmonių, jis trokšta visus turėti kaip šventuosius. Ar pasiruošęs būti šventu, unikaliais, tik Dievui ir tik Tau žinomu būdu? Išeikime drauge su Kristumi į dykumą, tikrai daug ką tuomet suprasime kitaip.

Atšventėme jau trečiąją gavėnios sekmadienį. Kaip išgy-

venti likusią jos dalį? Jėzus 40 dienų ir naktų gyveno dykumoje. Čia mes suprasime, ką Jam reiškia valgyti. Apie tai dažnai kalbama Šventajame Rašte. Tai prasideda nuo Adomo ir Ievos : (jūs galite valgyti nuo visų medžių...).

Ar gavėnia mums kažkas liūdno, susidedančio iš aukos ir atgailos? Prieš kažko atsisakydami turime kažką pasirinkti, apie tai sako Šventasis Raštas. Valgymas apima visas mūsų galimybes. Šventajame Rašte žmonės valgė **ausimis ir akimis, matė – ausimis**. Tik žodis mus įgalina teisingai matyti. Jėzus dykumoje atitinka antrąjį Adamą. Po 40 dienų ir naktų Jėzus yra išalkęs ir ištroškęs. Jis – be nuodėmės. Jis – dykumoje ir tuo pačiu **Pats yra šaltinis**. Mes turime pažvelgti į Jėzaus alkį ir trokulį gavėnios laikotarpiu. Ko Jis trokšta ir alksta? Koks troškimas turi būti Jo ir mūsų?

Žmogus turi troškimus: mažesnius ir didesnius. Jei žmogus atsisigręžia į Dievą, jo troškimai pasitarnauja aukštesniems tikslams. Adomas, sukurtas iš žemės, taip pat gavo kažką dieviško, dvelkiančio. Mes negalime būti nekvėpavę. Mūsų kūnui pirmiausia reikalingas oras, taip pat ir dvasia. Adomo ne tik širdis buvo uždegta, bet ir dvasia. Ir štai perspektyva: nuo visų medžių... Jis teisingai žvelgia ten, kur Dievas leidžia valgyti vaisius. Mes nesame žvėreliai keturiomis kojomis ir gyvulėliai arba dar geriau šliužai. Dievo kvietimas – tai valgyti akimis kas gražu, kas kilnu, kas atveria tavo širdį. Ir tai, kas žmogaus viduje, gelmėje, tai ir yra vidinio medžio vaisius. Kai šviečia saulė, yra vandens, medis veda gerus vaisius.

Žaltys Šventajame Rašte Adamui pažadino abejonę, ir tai per balsą, kurį išgirsta ausis. Jis koncentruoja dėmesį į vieną žemą dalyką: ar Dievas neleido valgyti nuo šio vaismedžio? Labai svarbu pasninkauti savo ausimis - išorėje ir viduje. Medį pažinsime pagal vaisius. Taigi bloga mintis sąlygoja blogą mąstymą. Ir atvirkščiai... Taigi, turime saugoti liežuvį ir ausis. Jė-

zus – dykumoje, kur kartojasi gundymo scena. Čia parodomas ir žmogaus gundymas. Kalbama apie žemesnius siekius. Jėzus moka atsakyti Švento Rašto žodžiais. Žmogus minta ausimis. Klausio aukštesnio – iš Dievo ateinančio balso. Dykumoje aštriausi troškimai dar labiau išryškėja. Tas pats ir gyvenant tyloje. Čia žemesnieji troškimai dar stipriau išplaukia į paviršių. Dykumų tėvai tai dar labiau pabrėždavo. Kai daug geriu ir valgau, darausi pavargęs, aptingęs, apsnūdęs. Tai galima kiekvienam pamėginti, išbandyti. Tampa sunku melstis. Aukštieji idealai reikalauja pastangų. Kas būna, tenkinant žemesnius poreikius? Atsiranda apatija, nusivylimas, depresija, agresija, abejonės, drąsos pradimas, atsiranda noras kitus valdyti ir viešpatauti. Kai nutolstame nuo Dievo, pradeda mirti tai, kas mumyse yra aukštesnio. Žmogus tampa žemesniųjų aistrų vergu. Čia ryškus pavyzdys su sūnumi palaidūnu, kai jis artėja prie to, kas žema. Žmogus be Dievo pagalbos pats nesugeba grįžti pas Tėvą. Mozė 40 dienų buvo Sinajaus kalne prie Viešpaties, o tuo metu jo tauta ieško kitų, savo sukurtų dievų ir nuo tikrojo Dievo atitolsta. Mozę apima šventas pyktis, kad kiti būtų išgelbėti. Dievo pažadas buvo toks: "... vis tiek iš tavęs aš padarysiu tautą ...". Ir per 40 metų jis vėl išgelbsti tą tautą...

Jei tik nutolstame nuo Dievo, - imame nykti. Biblijoje vidinis gyvenimas sulyginamas su sodu, pieva, žeme. Esant arti Dievo, aplink darosi panašu į pievą, sodą. Kai žmogus nutolsta nuo Dievo, jo geroji žemė tampa dykvieta su usnimis ir erškėčiais. Kai žmogus pasitiki žmogumi, o ne Dievu, jis yra panašus į sausą krūmokšnį dykumoje; o jei atvirkščiai – matome medį su gausiais vaisiais. Tikrai galima išgyventi sunkumus, kančią, sausrą, ir tuo pačiu būti medžiu, pilnu gausių vaisių. Kai Dievas pasirodė Mozei, Jis pasirodė degančiame krūme. Ir aš, atsisukęs į Dievą, galiu juo būti. Dievas gali padaryti daug didesnių netikėtumų. Žmogus, nutolęs nuo Dievo – dulkė, tuštybių

tuštybė. Šventasis Rašto pavyzdys su figmedžiu čia taip pat mums labai tinka.

Kritikuoti, apkalbėti – tas noras yra mumyse, ir mus taip tolina, kaip Dievo išrinktosios tautos priekaištai Mozei. Piktosios jėgos bando kritikuoti, kreipti dėmesį į žemesnius dalykus. Kas ieško ir klauso Dievo, - padės mums atskirti mūsų nekritikavimas, neįtarinėjimas, neapkalbėjimas, pykčio nebuvimas, ir t.t., t.y. kur mes bebūtume, mums turi būti gerai. Kai išrinktoji tauta imdavo murmėti, kritikuoti tuojau nusigrėždavo nuo Dievo. Šventajame Rašte klausyti – reiškia tikėti, paklusti ir vykdyti, todėl Dievas sako: „Klausyk, mano išrinktoji tauta...” Taigi, galime būti bet kur, bet jei esame su Dievu, - nieko netrūks (iš Pakartoto Įstatymo knygos). „Jei klausysite mano balso, įeisite, kur upeliai tekės...” ir t.t. „Ir jei būsite palaimingoje žemėje, bet neklausysite manęs, nebūsime laimingi, ir tapsite vėl ištremti...”

Reikia trokšti Dievo. Avys neklauso pašalinio balso, o „...tik mano balso...” Jį dėl to ir seka. Ir fariziejai buvo religingi žmonės. Čia galime pritaikyti pavyzdį su sūnumi paklydėliu. Šią istoriją žinome, bet ką galėtume pasakyti apie kitą sūnų?

Kalbant apie tą gerą, pavyzdingą sūnų, kartu parodoma, kad jis visą laiką buvo su tėvu. Tačiau jis atstovauja fariziejams. Jo brolis – šiandieninės mūsų visuomenės vieši nusidėjėliai. Bet ar iš tiesų ir vyresnysis yra Dievo balsas? Ne! Nes kas priklauso Dievui, ar negirdi Jo kalbos? Jaunėlis iš karto atpažįsta Dievo balsą... „Jūs esate velnio vaikai...”, - sako Jėzus. „Jūs pasiduoodate melui, o ką aš kalbu, kalbu ne iš savęs, o iš Tėvo”. Tai priešingybė pirmajam Adomui...

Taigi vyresnysis sūnus neina į vidų, nenori linksmintis, o tik klausia. Tėvas išeina pasitikti vyresnio, nes taip pat jį myli. Jis sako, kad jo brolis atgijo. Vyresnėlis ištaria: „Tai tavo sūnus...”, bet nesako, kad „mano brolis”..., kieti žodžiai... „Kaip

gali sakyti mylįs Dievą, kurio nematai, jei nemyli brolio, kurį matai?” Tokie buvo ir fariziejai. Čia ir tinka pavyzdys iš Šventojo Rašto apie tai, kaip fariziejai melsdavosi. O visa ko viršūnė turi būti meilė, bet ne raidiškumas. Taigi, mes esame kviečiami palikti savo balsus, kurie mus apgaudinėja, ir tai įmanoma tik per susitikimą su Jėzumi. Jei aš susitiksiu su vargšu, sušalusiu, išalkusiu Jėzumi, suprasiu, kad esu nuodėmingas. O šėtonas nemoka pasislėpti nuo Jėzaus, visas jo žaidimas išsina į aikštę.

Svarbiausia mums turi būti susitikti su Jėzumi. Tas susitikimas gali būti: tyloje ir maldoje, pasninkaujant akimis ir ausimis, maitinant savo vidų, akis ir ausis Dievo žodžiu ir Jėzaus grožiu (jau vien tik Jėzaus veidas mus gydo), adoruojant Švč. Sakramentą - reikia valgyti savo akimis, sukoncentruojant žvilgsnį ties gyvybės Žodžiu, o ne ties gėrio ir blogio pažinimo medžiu. Tada Šventoji Dvasia perkeičia mane ir pažadina troškimą tapti duona, meilės duona visiems. Emauso mokiniams būtent duonos laužymo metu atsivėrė akys, ir jie pažino Viešpatį...

Mūsų didysis pašaukimas yra valgyti duoną ir tapti panašiais į Viešpatį Jėzų Kristų, tapti mistine žemės šeima visam pasauliui.

Klausimas: koks fariziejų išgydymas? Kokia yra jų nuodėmė?

Atsakymas būtų toks: pyktis ir baimė.

Krikščioniškas tobulumas – tai meilės tobulumas. Dievo Karalystė nėra tobula, o tik auganti. Ir nereikia smerkti tų fariziejų. Dvasios vaisiai, šv. Teresėlės žodžiais tariant, - kaip mažam vaikui atsiduoti į Dievo rankas. O fariziejai neturi ramybės, tik bando ją nusipirkti, kaip ir meilę. Fariziejams reikia išmokti džiaugtis. Didžiausias pasninkas jiems – švęsti. Jėzus sako: „Nebijokite...” Ir tai todėl, kad Jis pakludavo vidiniam

autoritetui, nebuvo įstatymo vergas. O kaip Jėzų fariziejai kaltino dėl Šabo dienos? Tikroji Šabo reikšmė – ilsėjimasis Viešpatyje, buvimas su žmogumi.

Išmokime tad ir mes būti linksmi, klausytis ausimis ir akimis, jomis kalbėti ir pasieksime tokių dorybių, kokių norės Kristus, kokias buvo pasiekęs mūsų tautos sūnus šv. Kazimieras.

Tėve, myliu Tave. Pasitikiu Tavimi – Tu esi mano Dievas. Padėk man būti ištikimam mažuose dalykuose, kuriais išpynei savo kasdienybę.

Amen.

Josvainiai,

Pernarava,

Šaravai,

2002 03 04

ŠV. JUOZAPAS – ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS SUŽADĖTINIS

Mt 1, 16. 18-21. 24a

Nuolanki ir tarnaujanti meilė – baisi jėga, pati galingiausia, kitos tokios nėra ir būti negali (F. Dostojevskis).

Į šventojo Juozapo gyvenimą buvo įžengęs Dievas. Dievas visada pradeda tuo, kad žmonės apkrauna nemalonumais. Kai Marija susižiedavo su Juozapu, paaiškėjo, kad Ji buvo nėščia. Juozapas tai suprato, nors pradžioje vargu ar tuo patikėjo. Jis gi nežinojo, kad Ji buvo pradėjusi Kūdikį iš Šventosios Dvasios. Turėjo išgyventi sunkias savaites, kai viskas, ką iki šiol laikė teisinga, tikra bei šventa, atrodo, buvo sugriuvę. Bet jis tylėjo, nes be galo mylėjo Mariją. Meilė ir pagarba uždarė jam lūpas tiek prieš Mariją, tiek prieš svetimus žmones. Kaip doras vyras jis negalėjo nei vesti Marijos, nei viešai Ją paleisti.

Ir Marijai moteriškas drovumas bei angelo patikėta paslaptis uždarė burną. Nieko sunkesnio negalėjo padaryti Dievas Jai ir Jos Kūdikiui, kaip tai, kad Ji, Tyriausioji, taip, atrodo, žemai puolė žmogui, kurį labiausiai brangino ir mylėjo.

Dievas leido Marijai ir Juozapui gana ilgai kentėti ir laukti. Jis neskuba, kai savuosius nori iširti. Bet toje gėloje per ilgai taip pat neleidžia jiems būti. Kai Juozapas galvojo slapta apšaukti Mariją, sapne jam pasirodė Viešpaties angelas su išgelbstinčia žinia: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dva-

sios” (Mt 1, 18).

Dabar jis pasirodė veikias ir klausąs vyras. Kai tik Juozapas pabudo iš miego, išpildė viską, kol Marija pagimdė Sūnų (plg. Mt 1, 24-25).

Apie šitą įvykį labai gražiai yra rašęs teologas **Karl Rahner**: „Jis buvo pamaldus vyras ir vyriškai pamaldus. Dievo tarnyba jam buvo ne besikeičiančių, pamaldžių jausmų dalykas, o nuolankaus ištikimumo reikalas – iš tikrųjų tarnauti Dievui, o ne savo paties maldingam „Aš”.

Juozapas laukė. Jo laukimas ėjo iš tvirto tikėjimo Dievo Apvaizda ir atlaidumu, kuris kartais ilgai delsia, kol įsikiša ir pasiūnčia savo pagalbą. Juozapas laukė, kol įsikišo Dievas. Tuo jis garbino atlaidųjį ir ištikimą Dievą. Dievas atlygino Juozapui už jo laukimą neapsakomai dideliu džiaugsmu.

Laukti visada yra sunku. Laukti Dievo, kurio nematome ir kurio planai dažnai yra nesuprantami, kuris peržengia laiko ribas ir todėl visada turi laiko, kuris savo visagalybe tvarko, kuris bet kaip apskaičiuotasis faktorius, savo kūrinių į pasaulį įplanuojamas nesileidžia, - tai žmogui ir yra dar sunkiau. Tada ateina žmonėms pagunda įsikišti, pranokti, griebtis 1000-osios pagalbos pagal dėsni: „Padėk patsai sau, tai ir Dievas padės”.

Kas šitai pagundai pasiduoda, nenusileidžia ir nori savo planus įgyvendinti, tas sugadina Dievo darbą. Nusideda kantriąjam ir ištikimajam Dievui.

Turime būti atsidavę ir laukti, iki Dievas mūsų pasigailės. Vienas, kuris mokėjo laukti, buvo šv. Juozapo protėvis Dovydas, Izaijo sūnus. Tolimas buvo jo kelias nuo Betliejaus iki karaliaus. Samuelis patepė jį, kurį Dievas išrinko iš vyresniųjų brolių tapti karaliumi. Dovydas kaip arfininkas pateko į karaliaus Sauliaus dvarą. Jis nugalėjo Galijotą, užmezgė draugystę su karaliaus sūnumi Jonatanu. Jis buvo tautos mylimas ir karaliaus persekiojamas. Turėjo bėgti į tyrus. Kartą miegantį Sau-

lių jis lengvai būtų galėjęs nužudyti, bet to nepadarė. Po Sauliaus mirties jis būtų galėjęs užgrobti valdžią, bet nieko nedarė savo padėčiai išnaudoti, o Dievui liepiant jis nuvyko į Ebroną. Ten jis laukė, kol Dievo lemtimi karūna jam atiteko savaime. Tai buvo valanda, kurią Dievas buvo paskyręs.

Visi dvylikos giminių vyresnieji susirinko pas Dovydą į Ebroną, padarė kartu sąjungą su Viešpačiu ir patepė jį karaliumi visam Izraeliui (plg. 2 Sam 5). Kas bežodžiu Samuelio patepimu padėjo pagrindą dieviškam pašaukimo ženklui, tai buvo tikrovė, pasirodžiusi po ilgų laukimo bei brendimo metų, po daugiopos patirties santykių su Dievu ir žmonėmis, po besikaitaliojančio džiaugsmo ir skausmo pergyvenimų.

Kadangi Dovydas mokėjo laukti, Dievas galėjo savo planą jo atžvilgiu įvykdyti.

Vienas, kuris mokėjo laukti, tai buvo pats Jėzus. Trisdešimt metų Jis gyveno nuošaliame Nazarete ir laukė, kol atėjo jo viešojo gyvenimo valanda. Vieną dieną kalbėjo Viešpaties giminaičiai: „Keliauk iš čia į Judėją, kad tavo mokiniai pamatytų, kokius darbus tu darai. Juk norėdamas iškilti viešumon, niekas neveikia slapčiomis. Jei darai tokius darbus, pasirodyk pasauliui”. (Mat netgi jo broliai juo netikėjo.) Jėzus jiems atsakė: „Mano metas dar neatėjo, o jums metas visada tinkamas” (Jn 7, 2-6).

Jėzus laukė, kol atėjo valanda, kurią Tėvas buvo paskyręs, nes jis ieškojo tik Tėvo valios bei garbės.

Jeigu nesame patenkinti, jeigu dėl kantrybės stokos ar per didelio uolumo negalime laukti, tai reiškia, kad kėsinašės į Dievo valią. Žinoma, visada turime pripažinti, kad uoliau ir greičiau reikia skubėti pasitikti Dievo. Bet ir čia turime visiškai pasivesti Dievui. Ir dėl savo pažangos turime saugoti ramybę. Jeigu Dievas nenori greitesnio tempo, kad per vieną dieną taptume šventi, nenorėkime ir mes. Jis nori augančios ir besi-

vystančios dorybės. Viskas turi savo laiką. Svarbu, kad eitume kartu su Dievu, nebandytume Jo pralenkti ar atsilikti. Laukti – reiškia atsiverti Dievo valiai. Bet mes klausiamo: „Kas yra Dievo valia?“ Ir čia reikia laukti, kol pagaliau Dievas apreikš savo valią. Dievo valia kai kada ateina iš išorės.

...Dešimt metų **Edita Štein** nešiojo savo širdyje ilgesį stoti į vienuolyną. Dvasios vadas ją vis sulaikydavo, nes ji kaip mokytoja palaimingai darbavosi pasaulyje dėl Kristaus. Tada Dievas davė postūmį iš išorės, tiesa, per žmones, kurie mažiausiai ką žadėjo. Trečiojo Reicho įstatymas uždraudė ne arijams dirbti mokytojais. Kaip žydaite Editą Štein tai palietė. Kadangi jau nebegalėjo mokytojauti, dvasios vadas nusprendė, kad atėjo laikas jai stoti į vienuolyną, ko ji taip seniai troško. Per Bažnyčios priešus Dievas atvėrė jai duris į Kiolno Karmeličių vienuolyną. Dievas gali savo valią apreikšti įvairiais būdais ir nuostabiai nutiesti kelius, kur neįmanoma praeiti. Žmonės privalo tik mokėti laukti.

Juozapui Dievas savo valią apreikškė per angelą. Mums Dievas nesiunčia angelo, bet siunčia pasiuntinius per nežymiausius įvykius ir aplinkybes. Per jas Jis leidžia pažinti savo valią. Jeremijas Gotthelf kartą pasakė: „Negalima nei pasakyti, kokia yra paguoda, kai besimeldžiant kreipiesi į patį Dievą. Sie-loje kyla nuojauta tų nesuskaitomų tylių Dievo kelių, kuriuose Jis padaro galima tai, kas atrodo negalima“.

Dievo laukti – nereiškia nieko neveikti. Dievo laukti – tai išgirsti tyloje Jo balsą ir visada pagal malonės veikimą veikti. Laukimas veda prie veikimo. Taip buvo su Dovydu, Juozapu ir su pačiu Išganytoju. Jie suprato ne tik laukimą, bet ir tolimesnį darbą. Čia mes paliečiame paslaptį. Tai nuostabi sąveika dieviškojo veikimo ir žmogiškojo prisidėjimo.

Gal visi pasiryžimai yra sunkūs, bet kiekvienas savitu būdu galime tapti šventais.

Viešpatie, Jėzau Kristau, kaip nuostabiai Juozapas buvo per Tave išaukštintas! Nuo amžių jis buvo išrinktas tavo žemiškame gyvenime užimti **Tėvo** vietą. Jis galėjo Tave mylėti kaip Tėvas. Jis privalėjo Tavimi rūpintis kaip Tėvas, jis galėjo Tau įsakinėti kaip Tėvas.

Tu nori savo meile mus visus pašaukti į savo palaimingą artumą. Per krikštą mes buvome paimti į didžiąją šventą Dievo vaikų šeimą. Dabar mes jau nesame svetimieji, o šventųjų ir Dievo namiškių bendrapiliečiai. Dieviškasis Išganytojai, Tu nusileidai, prisiimdamas pas mus sau buveinę, dovanok mums, tarpininkaujant šv. Juozapui, kurį taip gausiai apdovanojai, gyvą tikėjimą į Tave, mūsų Viešpatį, ir didžią meilę Tau, mūsų Broliui bei Draugui.

Labai gražiai išsako savo širdies maldas šv. Teresė iš Avilos: „Aš neatsimenu, kad šv. Juozapą ko nors prašius, būčiau buvus neišklausyta. Taip nuostabu, kokias dideles malones man Dievas yra suteikęs, tarpininkaujant šiam palaimintajam šventajam, ir iš kiek daug kūno ir sielos pavojų per jį mane yra išlaisvinęs”.

Amen.

Kėdainiai šv. Juozapas, 2002 03 17

Šventybrastis, 2002 03 19

Surviliškis, 2002 03 19

MOTINOS MEILĖ IR KANČIA

Motinos diena

Vos tik pavasaris leidžia pajusti šilumą, pirmąją gegužės sekmadienį skiriame **Motinoms**. Gamta mums primena pirmąją ir didžiausią šilumos bei meilės šaltinį – MAMĄ. Sveikinu visas Mamas ir iš visos širdies linkiu, kad švęstume šią dieną, kad mūsų širdys būtų kupinos tyros šventinės nuotaikos, pilnos at-
laidumo ir susiklausymo.

Visi esame Motinų vaikai. Glaudžiamės prie jų net tada, kai jų meilė šildo mus iš Amžinybės.

Motinos dieną nuoširdžiausiai sveikiname visas, kurioms jėgų ir džiaugsmo teikia jų vaikų geri darbai ir pagarba.

Esame kartu su Tomis, kurių širdys buvo vaikų įskaudintos. Tikėkite, ateis diena, kai jie pradžiugins ir jūsų širdis.

Užmirštų kūdikių Motinos, pakilkite, atsitieskite dėl savo vaikų. Jie laukia jūsų.

Šią dieną tesuspurda mūsų širdys;

Turime Motinas, turėjome Motinas,

Esame Motinos, būsimės Motinos,

Bevaikių nėra, nes visi vaikai –

Lietuvos vaikai.

Motinai tai – meilė, geraširdiškumas, gailestingumas. Juk atsimename, kai kartais nusikaltę sakydavome Mamai: „Mama, atleisk mums, mes daugiau taip nedarysime“. Ar prisimename Jos veido išraišką, Jos ašaras, kurios sakytė sakydavo: taip, sū-

nau, dukra, aš tikiu, kad tu daugiau taip nedarysi, bet aš kitą kartą **už tave melsiuos dar karščiau**. Bet gal mes perdaug nukrypome į tą žemiškosios Motinos paveikslą, jos vargus, jos rūpesčius, jos meilę. Atsisukame į vienintelę mūsų visų Motiną Švč. Mergele Mariją. Mūsų visų Motinos semiasi iš Jos meilės, aukos, pasiryžimo, vilties ir tikėjimo bei pasitikėjimo Dievu.

Vienas politikas buvo paklaustas, kaip jis įsivaizduoja Motiną. Jis atsakė labai trumpai ir lakoniškai: „Ranka, kuri supa lopšį, Ji ir valdo pasaulį”.

Taip, mielos Motinos, kokios esate **Jūs**, tokie ir jūsų vaikai, kokie jūsų vaikai, tokia ir Tėvynė, nežiūrint, ar ji būtų didelė ar maža, tas pasaulio lopinėlis.

Mielos Mamos, tegul neišsigąsta jūsų širdys, kai sužinosite, kad vėluoja pensijos, o piniginėje švilpauja vėjas, teneišsigąsta kai jūsų mylimas sūnus ar dukra sekmadienio rytą atsikėlęs į jūsų kvietimą dalyvauti Šv. Mišiose atsainiai atsako: šiandien turiu daug darbo ir neturiu laiko ten eiti. Teneišsigąsta širdis, kai, išleidę vaikus į gyvenimą, retokai esate pamaloninamos trumpu telefono skambučiu ar laišku, o dar rečiau juos pačius pamatote. Nesigraukite vien kaltindamos tik save. Pasaulis atmetė Kristų, Jo mokslą, Jo gyvenimą. Taip Jėzus tapo mums kertiniu akmeniu, ant kurio stovi iš nuodėmės mus gelbstinti Bažnyčia.

Mielos Mamos, jūsų meilė yra pirmoji rišančioji medžiaga, kuri sujungia vaiką su Dievu ir pasauliu. Negailėkite jos ir nebijokite, jei vaikas ir išsiteplios iki ausų. Jis liks jums dėkingas, nors to ir niekada nepasakytų. Jame bus pastatyti dvainiai namai. Statykite juos, kad kartais kai jus aplankys šventė, turėtumėte kur švęsti.

Meilė savo vaikui. Nuo pirmosios kūdikio gyvenimo minutės Motina pasitinką jį su meile ir prisiekia jam meilę. Ir tai tokia nuostabi meilė, kad joje beveik nėra žmogui įprastos savybės ir ištiesai egocentrinio intereso. Ši meilė yra didesnė už gy-

venimą, nebijanti mirties, nes jos gylis ir aukštis viršija savimylą ir egocentrizmą. Tik Motinoje randame meilę, kuri turbūt niekada nevirsta neapykanta, kuri myli apvilta, įžeista, paniekinta. Tai tikrai dieviška meilė. Tik Motinoje mus pasitinka meilė, kuri niekada neišblėsta, neatvėsta, kurios ugnis neblėsta, nes ji iš savęs ir savimi dega. Tik Motinoje sutinkame meilę, kuri vaikui nuolat trokšta gėrio, ir tas nuolatinis bei besąlyginis gėrio troškimas duoda jos meilei neišsemiamą energiją ir nežemišką kilnumą. Tokiu būdu, kiekviena Motina gali mylėti ir iš tikrųjų myli meilės nevertą vaiką. Ir tik Motina gali mylėti meilės nevertą vaiką, nes šioje meilėje nėra savanaudiškų išskaičiavimų ir savimybės aistros. Todėl ši meilė net apvilta, net mirtinai įžeista ir paniekinta nevirsta neapykanta, neužsidega kerštu.

Tai tikrai dieviška meilė. **Kūdikis yra savanaudiškiausias despotas** ne vien dėl savo nuolatinių reikalavimų, bet kad jis iš visų gyvūnų daugiausiai ir ilgiausiai reikalingas motinos pagalbos ir globos. Motinos darbas tampa kančia, kad jis niekad nesibaigia, nepripažįsta skirtumo tarp dienos ir nakties ir paprastai negalimas atidėti, nenukeliamas į kitą dieną.

Kai kūdikis žengia pro vaikystės vartus į proto pabudimą, jame pradeda rodytis ne tik individualūs asmens bruožai bei ypatybės, bet ir paveldėjimo elementai, einantys iš tėvų ir protėvių. Motina mato teigiamus ir neigiamus vaiko temperamento bruožus ir jų įtaką charakterio formavimui. Kas ims viršų? Kuris bruožas vyraus? Koks teigiamų elementų pastovumas ir patvarumas? Ar vaikas pasiduos auklėjamas? Ar jo gerus norus lydės tvirta valia? Ar jis bus savarankiškas? O gal draugai ir draugės už jį nuspręs, ir jis seks juos, kaip avis piemenį?

Kai vaikas pradeda bręsti, kančios horizonte sužiba naujos rūpesčių žvaigždės. Pirmą kartą Motinos ir vaiko santykius pradeda skirti nesupratimo siena. Ji jaučia, kad vaiko atvirumas, kuris anksčiau buvo, sakytume, absoliūs, dabar palaipsniui da-

rosi sąlyginis ir mažta. Motina mato, kad į sūnaus ar dukros gyvenimą skverbiasi svetimos įtakos, kurios stumia Motiną iš interesų centro. Žinoma, tai natūralus ir logiškas reiškiny, bet jis reiškia kančią tai, kuri vaikui davė gyvenimą. Motinai atrodė, kad vaikas yra jos nuosavybė, bet dabar mato į jos vaiką kitų tiesiamas rankas, kurios jį savinasi, dalijasi, o jai atrodo, kad tos svetimos rankos nėra vertos liesti jos šventos nuosavybės. Bet gyvenimas veržiasi savo laisvu keliu, kaip iš krantų išsiliejusi upė. Seniau Motinos žodis buvo galutinis atsakymas į visas, nors dar vaikiškas, problemas. Dabar ateina laikas, kai jos nuomonė ir giliausi įsitikinimai priimami su atlaidžiu šypsniu, o kartais net su ironija. Juk ji savo vaikui tik gero linki, ir ji žino – instinktu, intuicija ir patyrimu – kuriuo keliu tiesa keliauja ir kurie šunkeliai veda į nevaisingas abejones ir neprasmingus nusivylimus.

Bet jos nebeklausoma. Svetimos ir negeros įtakos traukia jos vaiką į pavojingą nežinią, o ji stovi bejėgė ir kruvina širdimi liudija nelaimės pradžią.

Tai yra kančia, kurios gylio, svorio ir aštrumo niekas neišmatuos ir nenuves į statistikos departamentą. Žinoma, Motinos gyvenime buvo daug momentų, kai jos širdis iš laimės alpo, nes ji matė nuostabaus gėrio ir grožio vizijas, kurios diena iš dienos virto apčiuopiama tikrove. Ji buvo dažna kilnių vaiko nuotaikų ir pasiryžimų liudininkė, ir daug kartų jos akivaizdoje iš meilės krito į žemę šviesios džiaugsmo žvaigždės. Bet iš šių giedrų momentų ją pažadindavo įkyrus klausimas: kas bus iš tavo sūnaus ar dukros? Kas bus iš jų, kai tavęs jau nebebus?

Motina eina gyvenimo keliu, nešdama širdyje didelę meilę ir didelę kančią. Ir tai yra pasaulio vaikų negęstanti viltis, nes meilė ir kančia reiškia išganyą. Ne vien meilė ir ne vien kančia, bet meilė ir kančia. Tai pilna ir tobula auka, kuri nugali mirtį ir gyvenimo prasmei suteikia amžinumą. Tai yra auka, kuri Apvaizdos teisingumo svarstyklėse sveria daugiau negu vaikų

silpnybė ir laikinas geros valios trūkumas. Tai šventoji Motinos auka, kuri Dievo akyse meldžia išganymo malonės savo iščių vaisiui, kol šis vaisius pasieks laimingą amžinybę.

Ji viską atleidžia gyvenime, nes ji – mūsų **Motina**. Su pirmu oro gurkšniu įkvepiame viltį, kad viskas gyvenime tikrai bus gerai, o visus sunkumus sudedame prie dangiškosios Motinos kojų, kad Ji padėtų išspręsti painius gyvenimo klausimus, kad tik mažiau būtų klaidų ir Motinoms skausmo. Tėvų meilė neša mus tartum saulė per gyvenimo sunkumus.

Bet ir į mūsų gyvenimą ateina naktis, vienatvės ir skausmo valandos. Ant stalo baltas popieriaus lapas ir vienatvė, ilgesys, kančia ir meilė... viskas taip susipynę, kad kartais nebežinai ir ką pasirinkti, kieno balso klausyti. Ir tada norisi, kad mane paliestų raukšlėta Motinos ranka ir ištartų lemiamą žodį. Gal jau ne iš čia, bet iš amžinybės...

Žiogeliai smuikelius jau ištepė rasos perlais, kad gražiau groty, bet tik Tau, mano **mama!** Ir kai dabar žvelgiu pro langą ir matau, kaip žvaigždutės sužiba danguje, tada ir vėl pagalvoju apie Tavo **meilę!**

Meilė, tai tada, kai bėga trise – tėtis, mama ir vaikutis. Nuskina tėtis pienės pūką ir papučia. Vaikutis tuomet nusišypsos ir džiaugiasi kartu su Motina.

Šiandien aš noriu parašyti laišką motinai!

Kai saulė leidos už kalnų

Pašvaiste ugnine,

Tu poterį kalbėdama,

Meldeisi už mane...

Mama, nespėjau Tau šių žodžių pasakyti tada, kai sėdėdavai prie mano šono, žiūrėdavai man į akis ir nieko nesakydavai, tik mane švelniai paglostydavai... Bet aš labai skubėda-

vau, tylėdavau arba ir visai vengdavau Tavo tiesaus žvilgsnio. Todėl nepasakiau žodžių, kurie per mėnesius, metus kaupėsi mano širdyje, o šiandien jau nebeturiu kam pasakyti...

Tavo žodis, Mama, gali išgyventi galingus valdovus ir ilgiau ištverti negu patvariausios santvarkos, nes jos dažnai būna sukurtos ant krauju ir prievarta aplaistytų pamatų. Tavo žodžiai, Mama, mums, Tavo vaikams, o ypač man pasakyti, visada buvo padiktuoti nuoširdžios ir tikros meilės. Todėl jie niekada negali išblukti... Jei ką iškalsime iš marmuro, piktos rankos, bombų skeveldros gali sutrupinti per kelias akimirkas. Jei išliesime ką nors iš žalvario, vis vien išdildys laikas. Jei statysime tiltus, namus, kada nors dėl tautų grobuonių barbariško viskas gali būti begėdiškai sunaikinta. Bet jei, Mama, Tu kadaise mums, savo vaikams, kalbėjai, Tavo žodžiai rėmėsi Tiesa, Meile, Viltimi ir Gyvenimu, kurių net pragaro vartai neįveiks. Jie turi pasilikti mano, mūsų vaikų, anūkų ir proanūkių sielose. Jie turi pražysti nevystančiais žiedais. Jie turi auginti kitus žiedus, nes antraip pasaulis, jei pamiršime Tavo lūpomis skelbtąsias tiesas, Mama, Tavo teisingus žodžius, mano tauta, mano šeima be jų pavirs ne puošniu darželiu, o siaubingu dilgėlynu. Jame bus neįmanoma gyventi. Ten ne vien truks teisingumo, gerumo, kurio Tu, Mama, mokei mane ir visus savo vaikus, ten truks oro, bus trošku...

Mama, Tu sakei daug tokių žodžių, kurie veikia sielą kaip balzamas žaizdą. Jie praturtino protą, nuramino širdį! Tik koks buvau šiurkštus, užmaršus. Koks nedėkingas! Tu kalbėjai iš meilės. O meilės kalba – angelų ir šventųjų kalba. Tu esi pasakiusi tai, ko nei laikas negali išdildyti, nei piktos rankos negali sunaikinti. Ant Kristaus kapo galima drąsiai užrašyti: „Jis mylėjo iki galo“. Tačiau ant kiekvienos tikros Motinos kapo irgi galima užrašyti: „Ji mylėjo iki galo“. Ji nesivaikė paskui kitus, neiškeitė manęs, savo vaiko, į kitas meiles, kitus tikėjimus ir pažiū-

ras... Ji mane ir visus mus mylėjo ištikimai, be galo, nuoširdžiai. Tik ar ant mano kapo bus galima užrašyti; „Mylėjo iki galo, buvo ištikimas, sąžiningas, pareigingas?“ Mama, ar Tau padėkojau už tai, kad užauginai, išmokslinai mane?

Tad atleisk man, Mama, aš nepaisiau Tavęs! Nemokėjau Tavo meilės ir išminties kupinų žodžių per skubotumą suprasti ir juos įvertinti. Tu žinai – aš visada skubėjau. O kas neturi laiko, tas neturi meilės. Tokia mūsų gyvenimo taisyklė. Ji žiauri, Mama! Negailestinga, nes neparemta meile. O Tu mokei mane ir visus mus gyvenime mylėti ir nepaprastai pati mus mylėjai. Baisi tuštuma atsivėrė, Mama! Tik dabar aš visa tai supratau... Neatiduodami tai, ko Tu, Mama, mokei, savo vaikams ir anūkams, mes liekame skolingi savo šeimoms, mes kasdien skurdiname visuomenę, kurioje gyvename. Mes liekam vis didesni skolininkai pasauliui, kuris nuo mūsų nesąžiningumo, tos nuolat didėjančios skolos dūsta, apimtas savimeilės, išdidumo ir egoizmo. Ar galiu pažvelgti kitiems žmonėms, Mama, į akis, kaip Tu žvelgdavai į mane, į visus mus savo geromis, atlaidžiomis akimis?

Nors dabar turiu Tau už viską padėkoti ir prašau – atleisk man. Kartu atsiprašau žmonių, jei kuriuos įžeidžiau ir jų akivaizdoje prašau dovanoti už mano kaltes. Visų akistatoje labiausiai atsiprašau Tavęs, Visagali, kuris sukūrei dangų ir žemę, taip pat ir mano nemarią sielą, bet iki šiolei gyvenau, tarsi ji būtų mari. Tarsi ji mirtų su mano trapiu kūnu. Tavo akivaizdoje, Mama, pasižadu pasitaisyti, gyventi taip, kaip Tu kadaise mokei...

Todėl ši Motinoms skirtą pamokslą ir norėčiau užbaigti poeto V. Kidyko žodžiais:

Kas užkalbins ryto vėją?

Kas, kai skauda, tave guos?

Kas širdy tau meilę sėja?

Kas rankytę tau paduos?

Kas parodys meilės kelią,
Kai sunku – stovės šalia?
Kai širdelę sopa, gelia –
Mamos – jų tokia dalia (...).

Jei slidžiam kely suklupsi,
Ar ištrokši nuo kaitros,
Kas ištars paguodos žodį,
Jei ne mamos, jei ne jos...

Todėl šioje Šv. Mišių aukoje viską ir aukokime už savo
motinas, kad joms, gyvoms, būtų gera čia, žemėje, ir laimė
lauktų amžinybėje pas Kristų, kuris JOMS buvo Kelias, Tie-
sa ir Gyvenimas.

Amen.

*Šventybrastis,
Kalnaberžė,
Surviliškis,
2002 05 05*

TAVO RANKŲ ŠILUMA

Tėvo diena

Mūsų tautoje jau nuo seno gyvuoja graži tradicija – greta Motinos dienos pirmąjį birželio mėnesio sekmadienį švęsti ir Tėvo dieną. Tačiau taip susiklostė, kad Tėvo diena lieka tarsi Motinos dienos šešėlyje. Taip yra gal dėl to, kad **motina artimiau bendrauja su savo vaikais**, gal ji ir daugiau meilės parodo vaikams.

Tačiau brangus yra ir Tėvo vardas. Kūrėjo valia abu šeimos nariai – Tėvas ir Motina – privalo būti žemėje Dievo Kūrėjo angelais sargais savo mylimiems vaikams. Ir gal dėl to Tėvo diena ne taip populiari mūsų tarpe, kad ne visi šeimų tėvai, ir tai ne visada pagal Dievo valią atlieka savo, tėvų, pareigas.

Taigi, sveikindamas **tėvus** Tėvo dienos proga, norėčiau visiems priminti apaštalo Pauliaus žodžius: „Būkite tvirti, laikykitės tikėjimo, elkitės vyriškai“. O taip pat norėčiau priminti visiems jau girdėtus mūsų tautos dainiaus kunigo prelato Maiorionio žodžius, kuris taip yra išsireiškęs:

„Iškalkim, vyrai, šių dienų,
geležinę valią milžinų,
be jos pražūsime kaip šešėliai“.

Taip, reikia, kad vyrai būtų tvirtos valios, kad jie mokėtų tvirtai stovėti šeimos sargyboje. Reikia šiandien vyrų, kurie užstotų kelią įvairioms negerovėms plintančioms mūsųose, reikia vyrų-tėvų, kurių drąsa ir valingumas keltų pasigėrėjimą. Rei-

kie vyrų, kurie būtų verti vadintis didvyrių žemės vaikais. Reikia vyrų drąsių, kaip Jonas Krikštytojas, skaisčių, kaip Aloyzas ar Kazimieras, pasišventusių, kaip Vincentas Paulietis ar Bosko.

Tad Tėvo dienoje melskime dangiškąjį Tėvą, kad Jis mūsų tautai duotų daugiau rūpestingų tėvų, tvirtų savo valia, gilaus tikėjimo ir pasitikėjimo Dievo pagalba, kad jie greta savo žmonos, t.y. šeimos Motinos, savo pavyzdžiu vieningai vestų augančią kartą į dvasinį ir moralinį tautos prisikėlimą, nes viskas yra tvirtų, mylinčių ir suprantančių šeimų rankose.

Kam teko skaityti Timo Guenard'o knygą „Stipriau už neapykantą“, puikiai suprato, kad ir neapykantą gali nugalėti meilė. Keturiasdešimtmetis Timas Guenard'as, vedęs, turintis 4 vaikus, yra bitininkas ir akmenkalys. Gyvena Prancūzijos pietvakariuose, greta Liurdo, kur drauge su žmona priima tuos, kurie patyrė sunkių gyvenimo išbandymų. Timui dažnai tenka liudyti tai, ką jis yra išgyvenęs, kad visuomenė sužinotų, **koki meilės stygių ir smurtą patiria jaunimas.**

Timas – tas mažas berniukas, sužeista širdimi ir sužalotu veidu: dar trejų metukų motina paliko jį pakelėje, pririšusi jį prie stulpo. Vėliau tėvas jį taip sumušė, kad dvejus metus teko gulėti ligoninėje prikaustytam prie lovos. Paskui – gyvenimas globėjų šeimoje ir virtinė nusivylimų, dar labiau atvėrusių meilės stygiaus skausmą vaikui, kuris po truputį užkietino savo širdį, tam, kad nebereikėtų kentėti.

Vienintelis gaujos vadeivos, kuriuo jis tapo, turėdamas 12 metų, troškimas – būti pašalintam iš pataisos kolonijos, kad galėtų laisvai gyventi 60-ųjų Paryžiuje. O čia jo laukia kasdienis alkis, šaltis ir pavojingos pažintys... Būdamas pardavėju, prostitučių reketuotoju, meilužiu, Timas pamato ne tik kai kurių sluoksnių iškrypimą, bet sykiu tarp pačių vargingiausių supranta tai, ką reiškia padėti vienas kitam, patiria tikrą draugystę. Vis

dėlto giliai savyje šis jaunuolis pasiutusiai trokšta gyventi ir nekęsti. Jis išmoka boksotis, laimi kovas ir pelno tam tikrą pagarbą. Tačiau kovodamas su priešininku, jis mato savo tėvą ir nori vieno – jo nokauto.

Būdamas dvidešimties, jis sutinka tuos, kurie yra sužeisti, palaužti, neįgalūs – atstumti visuomenės. Štai kas jį labai sukrečia ir leidžia atgimti iš naujo...

Autorius šia autobiografija atskleidžia paprasto ir atrasto vaiko kelią. Nors žodžiai čia stiprūs, kaip kumščio smūgiai, tačiau glaustu stiliumi perteiktas pasakojimas yra kupinas vilties, kad kiekvienas, net labiausiai sužeistas, sugeba mylėti ir atleisti. Timas rašo: „Aš vos neužmušiau savo **Tėvo**. Netyčia”.

Tai nutiko mano susitikimo su Dievu pradžioje. Tėvas **Tomas Filipas** jau buvo pradėjęs skirti man **atleidimo lašelįnes**, ir dėl to labai keistai jaučiausi. Dar nebuvau apleidęs visų karingų savo įpročių.

Vieną šeštadienio vakarą, kai su gauja šėlau po kaimų šokių sales, nusprendėme užbaigti vakarą netoliese esančioje diskotekoje. Vos peržengęs slenkstį ir akims apsipratus su prietema, baro kampe atpažįstu du savo įbrolius. Nesužadino linksmų prisiminimų ir norėjau pasišalinti. Besprunkant vienas iš mano draugelių, pats to nenorėdamas, išprovokuoja šurmulį, kuris greitai virsta muštynėmis. Jos įtraukia visus, supriešindamas namiškius su kitais, esančiais salėje. Visuose kampuose tik ir kuliiasi.

Gera nežinau, ką daužau tamsoje. Smūgiai pavykę, mano priešininkas traukiasi ir jo gauja sėda į automobilius bei nusiplauna. Žiūrint, kaip jie dingsta, užplūsta nenusakomai negeras jausmas. Tą naktį miegu nekaip. Suprantu rytojaus dieną. Aš atkalčiau savo tėvą. Jis nesigynė. Ką tik sudaužiau snukį tėvui, kurį svajojau užmušti ir kurio nebuvau matęs daugelį metų. Jaučiuosi blogai. Dar prieš keletą mėnesių būčiau netvėręs

džiaugsmu. O dabar atstumiui taip trokštamą keršto valandą.

Troškimas atleisti jam ateina kiek vėliau – per **Frederiko** dovaną. Šios penkios mašinėlė spausdintos eilutės atvėrė mano širdį. Štai ką jis taip įnirtingai spausdino. Penkios eilutės po dviejų dienų sekinančio darbo, dviejų dienų judėjimo savo vėžimėlyje pirmyn ir atgal, dviejų dienų intensyvaus susikaupimo.

Penkios eilutės, kad pasveikintų mane su gimimo diena. Penkios eilutės meilės. Pirmoji gimtadienio dovana mano gyvenime.

Pačiumpu man skirtą meilės laišką ir tarsi vagis smunku į savo kambarį... Ir vėl skaitau jo eilėraštį. Jis man sako tokius dalykus, kurių niekas nėra drįsęs man pasakyti...

Dėl šių 5 eilučių noriu savo gyvenimą pradėti iš naujo. Gyvenimą, paremtą ne neapykanta, bet meile. Dėl Frederiko dovanos ir kelių mažos mergaitės žodžių. **Silvi** yra šešerių metų mergaičiukė. Sutinku ją kaip tik tuo metu, kai ji turi pereiti į Socialinių reikalų tarnybos globą. Jos tėvas, per alkoholį tapęs sunkiu ligoniu, ją muša. Tačiau ji nenori jo palikti, ji nepraranda vilties, ji viliasi už jį. Kartą ji sako man:

- Aš noriu likti su savo tėčiu. Kai negeria, jis yra geras.

Šie žodžiai mane sujaudina. Po poros metų šis vyras tampa abstinentu. Jį išgelbėjo dukros viltis.

Padedamas Silvi ir Frederiko, ieškau teigiamų savo tėvo savybių. Atrandu jas. Suvokiu, kad jo dėka tapau bokso čempionu. Esu skolingas jam už tos laimės, kuria mėgaujuosi šiandien, dalelę. Vieną dieną mieste prasilenkiu su žavinga jauna mergina, lydima vaikinų. Atsigręždamas atpažįstu savo netikrą seserį ir jos brolių. Nusprendžiu užkalbinti šią merginą, kuri vaikystėje niekada nesielgė su manimi blogai. Išdygstu priešais ją ir išpyškinu: „Ar žinai, kas esu?“.

Akimirksnį pagalvojusi, ji staiga pasisuka į savo brolių ir

sako: „Pažįstu jį, tai tėčio sūnus”.

Mane sujaudina tai, kaip meiliai ji ištaria žodį **tėtis**. Jei apie šį žmogų ji kalba su tokia meile, jis negali būti blogas. Jis turi būti nuostabus tėvas savo netikriesiems vaikams. Atsitiktinai sužinau, kad jam tekdavę rankomis skalbti mano vystyklius. Mano tėvas mušdavo mane, tačiau skalbdavo mano vystyklius!

Taigi sugrižau pas savo tėvą. Kaip Evangelijos palyginime. Jis gyveno nedideliame naujame namelyje, šiauriniame Paryžiaus priemiestyje. Paskambinau į duris. Atidarė jis. Atpažįnu, nors buvo praėję nemažai laiko. Jo aukšta figūra dar nesiruošė kūprintis, žvelgė į mane tylėdamas, nenustebęs. Neištarė tokių sakinių: „Štai ir tu, po tiek metų” ar „Dink iš čia, niekada negalėjau tavęs pakęsti!”, arba dar: „Mano brangus vaike, atleisk man”. Ne, jis neištarė nieko. *Už jį kalbėjo akys*. Be abejo, bandydamas nugalėti jaudulį ir baimę, aš taikiau tiesiai į tikslą: „**Aš tapau krikščioniu, aš tau atleidžiu. Pradedame gyvenimą iš naujo!**”

Padariau didžiausią kiauylstę gyvenime. Iškart pajutau, kaip jis įsitempė. Jo akys apsiniaukė, žvilgsnis aptemo. Jis susirietė, tarsi būtų gavęs smūgį į pilvą. Ką tik siunčiau šį žmogų į jo praeities pragarą, iš kurio jis beviltiškai stengėsi ištrūkti. Aš nebuvau vien niekšas, egoistas, svajojantis apie vienintelį dalyką – palengvinti savo naštą. Išgyventi atleidimą sau ir tik sau vienam. Padovanoti sau naujutėlaitę sąžinę.

Mano tėvui neteko laimė rasti tokią žmoną kaip maniškė ir tokių draugų, kokius gavau aš. Dažnai klausdavau savęs: kodėl? Kodėl taip pasisekė man, o ne jam? Jis, be abejonės, stengėsi ištrūkti iš graužaties nagų ir baisių savo niekšiškumo prisiminimų. Būdamas geras ir teisingas tėvas kitiems savo vaikams, jis dar bandė ištaisyti tai, kas įmanoma. Bet dar negalėjo atleisti pats sau. Jis smerkė save skrupulingai griežtai. O po daugelio nesimatymo metų atėjau ir sviedžiau į snukį savo at-

leidimą – tarsi teisčiau ir pasmerkčiau. **Širdis gali suteikti atleidimą, kuri lūpos kartais turi nutylėti.**

Evangelijoje svetimaujančiai moteriai, kurią fariziejai norėjo užmušti akmenimis, Kristus nesako: „Atleidžiu tau tavo nuodėmės naktis“. Jis nutyla. Jis piešia smėlyje.

Išėjau greitai, be galo gailėdamasis. Bandžiau užpildyti tarp mūsų esančią duobę siųsdamas jam atvirutes. Atvirutės, atrodo, kvaila, ar ne? Keli žodžiai, išsakantys laimę, kad gyvenu, sąmoksliskas mirktelėjimas iš vienur ar kitur, laiminga akimirka, kuria prabėgom dalijausi su juo. Po kelių metų dabartis mūsų santykiuose tapo svarbesnė už praeitį. Tada supratau, kad jis gali priimti mano atleidimą.

Vieną dieną sužinojau, kad jis metė gerti. Šiam rimtam ligoniui tai buvo didvyriškas poelgis. Ėmiau juo žavėtis.

Apie savo tėvo mirtį sužinojau atsitiktinai. Tai įvyko 1990 metais. Gatvėje susitinku dėdę ir jo sūnų. Vyriškis mane atpažįsta. Užkalbina: „Ei, Timai, turi jaustis laimingas? – Laimingas... taip. Kodėl man taip sakote? – Žinai, kad tavo niekšas tėvas mirė? – smūgis į paširdžius. Užima kvapą. Tyla. Skausmas. Ne... ar seniai? – Beveik trys mėnesiai.

Pusbrolis yra geras. Jis žino, ką patyriau iš savo tėvo. Ir dar priduria: „Ach, tas niekšas...“ – ant savo pusbrolio nepykstu. *Jis nežino, jog į mano gyvenimą atėjo Dievas ir viską apvertė aukštytin kojom.* Tačiau pykstu ant Dievo, kad taip šiurkščiai pavogė iš manęs tėvą. Pavogti tėvą, senelį, uošvį ir mano tėvą (dvasios tėvą) Tomą. Jie visi taip staiga išmirė. Daugoka. Dievas su manimi pasiėlgė kaip tikras didmenininkas.

Prieš porą metų, mano gimimo dienos rytą, namuose suskambo telefonas. Skambina kitas dėdė, motinos brolis: „Reikia susitikti, turiu su tavimi pasikalbėti... Kai kas svarbaus... Būtų geriau, jei susitiktume vienu du, privačiai...“. Paskiriame pasimatymą kiek vėliau Liurde. Sutartą valandą nusileidžiu į

miestą. Susitinku jį su savo žmona. – Tavo seneliui teko amputuoti vienintelę likusią koją... negaliu nuslėpti gauto smūgio. O jis mane pribagia: „Išsivystė gangrena, gydytojai nebegalėjo nieko padaryti... Jis mirė”. Stengiuosi išlikti ramus, tačiau draskanti mintis, kad šioje žemėje jau nebeišvysiu savo mylimojo senelio, pažadina dvejonę. Dėdė savo brangiajai šnibžteli: „Matai, žinojau, kad jam nebus vis tiek...”. Atgręžęs nugarą, pasuku kalnų keliu ir ilgai verkiu, glostydamas medžių kamienus. Į ūkį grįžtu sukrėstas. **Martina** (žmona) klausia manęs: „Gal nori savo gimtadienio vakarienę nukelti į rytą?” – **Ne, tai gyvenimas. Aš jus myliu.** Mes švęsime... Popiet grįžtu į miestą ir visiems nuperku dovanų. Nustelbiu neapykantos įkandimą, kuris sužadina naują neapykantą ir dar naują neapykantą... Bet kokia kaina reikia nutraukti šį užburimą ratą. Mano gimtadienio šventė trunka ligi vėlaus vakaro. Šią neapykantos dovaną paverčiu laime kitiems.

Mano dvasios tėvas Tomas mirė 1993 02 03 dieną. Jam buvo 87-ri. Jis mirė taip, kaip ir gyveno. Taip, kaip skelbė. Tasai, kuris taip dažnai mokė apie ypatingą Dievo artumą tarp kenčiančiųjų ir nusivylusiųjų, pats tapo vargšu, visai mažutėliu. Porą metų prieš mirtį jis turėjo palikti savo numylėtąją „Arką”: nebegalėjo priimti į La Ferm plūstančių žmonių, kurie ieško patarimų, nori atlikti išpažintį ir per jo atjautimą prisiliesti prie Viešpaties meilės. Aš ir vėl verkiau sužinojęs, kad mano tėvas Tomas iškeliavo pas Viešpatį. – Ašarų palaima mus padaro mažus, ji sušvelnina mūsų širdį, pašalindama visa, kas joje gali būti kieta ir uždara, - sakydavo jis. – Gerasis Dievas myli tylą kitų žmonių atžvilgiu, tačiau patinka, kaip mes lyg mažutėliai leidžiame šalia Jo tekėti mūsų ašaroms...

Atleidimas nėra stebuklinga lazdelė. Viena yra norėti atleisti, o kita – galėti: norime atleisti, tačiau negalime. Kai jau galime tai padaryti, kai galiausiai galva ir širdis tarpusavyje susitaria, lieka prisiminimas ir tie į paviršių išnyrantys skaudūs

dalykai, kurie trikdo ir atgaivina neapykantą. Tai atminties atleidimas. Jis nėra pats lengviausias, ir reikia daug laiko. Dešimt metų kasryt klausdavau Martinos: „Ar myli mane?“ Negalėjau patikėti jos meile. Išgijau su laiku. Taip. Reikia laiko. Man teko laimėti susitikti žmonių, gyvenančių tiesa. Jie mylėjo mane, nepaisydami mano praeities žymių, išdrįso priimti mano skirtingumą, mano sužeisto žmogaus krūpčiojimus. Jie įsiklausė į mano kančią ir nesiliovė mylėję netgi po audrų. Dabar mano atmintyje išlikę tai, kad jie mane priėmė.

Pakanka vieno garso, žodžio, kvapo, triukšmo, gesto, panašios vietos, kad pabustų praeitis... Pakanka menkniekio, kad iškiltų prisiminimai. Jie mane stumdo, drasko. Jie primena man, jog dar esu jautrus. Man nuolat skauda. Galbūt niekada visiškai nenurimsiu. Be jokios abejonės, man teks atleisti iš naujo, vėl ir vėl. Ar tai ir yra tie „septyniasdešimt septyni kartai“, apie kuriuos kalba Jėzus?

Atleisti – tai nėra pamiršti. Greičiau – sutikti taikiai gyventi su žaizda. Pasidaro sunku tada, kai žaizda persmelkia visą būtį, lyg kokia mirties tatuiruote paženklindama kūną. Neseniai teko operuotis kojas: tėvo smūgiai paliko neištaisomų fizinių pasekmių. Skausmas pabunda dažnai, o su juo ir atmintis. Turime prisiminti, jei norime atleisti. Ne paslėpti žaizdą, palaidoti ją, priešingai – iškelti ją į dienos šviesą. Paslėpta žaizda apsikrečia ir išskiria savo nuodus. Ji turi būti apžiūrėta, išklausyta, kad taptų gyvybės versme. Aš liudiju, kad nėra tokių žaizdų, kurios pamažu negalėtų užgyti meilės veikiamos.

Iki šešiolikos metų siaubingai svajojau, kad motina ateis manęs pasiimti. Po to susitaikiau su nepakeliama mintimi, kad esu pamestas tos, kuri mane išnešiojo. Tada nusprendžiau: bus geriau, jeigu jos daugiau niekada nebepamatysiu. Ir vėl dėlto tai nutiko. Jau buvau vedęs. Viena teta pakvietė į šeimos susitikimą, bet nesakė, kad ten sutiksiu savo motiną. Nelauktai at-

sidūriau priešais jauną ir gražią tamsiaplaukę moterį. Pastebėjusi mane, ji net nepadarė jokio judesio. Jokios veido išraiškos. Priėjęs prie jos, paklausiau: „Vienintelė mano svajonė buvo sulaukti tavo bučinio...” Ji nepastebimai žengtelėjo atgal. - ...arba tavo ranka ant peties, jei tau tai labiau patinka. Vienintelio gesto. To pakaks.. Pasilikdama atokiau, ji atsakė: „Esi kaip tėvas... garbė, vien tik garbė!”. Keletą sekundžių laukiau judesio, kurio ir negalėjo būti. Tuomet nepastebimai pasišalinau. Jau rengiausi išeiti, kai ant laiptų mane pasivijo motina. Ji paklausė: „Ar tu atleidai tėvui?” - Taip, aš jam atleidau.

Ji užsivėrė. Veidas įsitempė, sukietėjo. Be abejonės, ji negalėjo sutikti, kad atleidau vyrui, kuris sužalojo mano kūną. *Negalėjo susitaikyti su mintimi, kad abu juos pasodinau į tą pačią atleidimo eilę.* – **Taip, tu esi kaip tėvas. Tu būsi blogas vyras ir blogas tėvas...**

Taip, yra žodžių, žiauresnių už kumščio smūgius. Nevilties nuodų – fatališkų žodžių. Mano motina neįvertino žodžių svorio.

Reikėjo kitos moters – Martinos, mano žmonos, kad apvalytų nuo šių mirties nuodų. Diena po dienos angeliška kantrybe ji mane slaugė. Martinos dėka šiandien galiu pasakyti tą sunkiai suvokiamą dalyką: už džiaugsmą, kurį gaunu iš keturių savo vaikų, aš taip pat esu skolingas ir savo motinai. Ji man davė gyvybę, tą neįkainojamą turtą. Šiandien kovoju, kad būčiau geras tėvas, geras vyras ir geras sūnus... Dievui Tėvui.

Mano vaikai tapo mano šaknimis. Aš, sužeistas žmogus, išgijau jų dėka. Kai jie į mane kreipiasi **tėti**, jaučiu, kaip nugara nubėga nenusakomas drebulys. Neįvardijamas jausmas. Nenoriu priprasti, kada mane vadina **tėčiu**. Tai gražiausias dalykas pasaulyje. Prisimenu visus tuos „tėtis”, kurių man taip sti-go. Esu kupinas padėkos. Ir pavedu Dievui Tėvui visus vaikus, kurie neturi kam ištarti „tėtis”.

„Būti tėvu” atsispindi ilgas kūdikio atėjimo į pasaulį ke-

lias – nuo prasidėjimo momento iki neužmirštamų gimimo akimirkos...”

Labai gražiai Liuda Zubieliškytė rašo apie savo tėvą: „Mano tėvui jau būtų per šimtą. Jau keli dešimtmečiai, kai jo nebepatiriu. Geriausiai prisimenu tėvo rankas. Stambios plaštakos, trumpi stori pirštai ir visados ko nors pilni delnai. Štai tėvas, grįždamas iš laukų, parneša saują žirnių, štai tiesia riešučias riešutų, o štai nosine vynioja mano kulną, kai jį einant į bažnyčią nutrynė nauji kiaulės odos batukai. Matau tėvo rankas, nu-traukiančias batus nuo mano kojų. „Na, matai, ir vėl prisėmė. Šlapios kojos – pirma liga”. Matau rūpestingas jo rankas, kišančias mano batus į užkrosnį – kad tik išdžiūtų, matau odos gabalėliu lopantį mažus veltinukus, kad kulnai daugiau neprasitrintų, senais kailiniais vyniojantį mano kojas vežime, kad nesusalčiau, kol pasieksime Kėdainių daktarus. Tėve, seniai tavęs nebėra, o tavo rankų šilumą jaučiu ir šiandien”.

Tėti, mano mielas **Tėti!** Tėti, grįžk, grįžk nors trumpam, kad galėčiau duoti tai, ko neužspaudžia paminklo akmuo – jis šaltas ir visiškai nesupranta manęs. Grįžk... Mano gėlės baigia nudžiūti, nes nėra tų mylinčių akių, kurios jomis gėrėtusi. Grįžk, nes takai, kuriais Tu mane vedžiojaisi, jau baigia užželti žole.

Grįžk. Aš noriu su Tavimi palydėti saulę ir sutikti saulėtekį, o nakčia kartu – su Tavimi – skaičiuoti laimės žvaigždes. Tėti, Tėveli, Tėtuk, užsuk nors į svečius, juk aš taip ilgai laikiu Tavęs... Aš taip noriu su Tavimi susitikti ir nuoširdžiai, kaip dar niekada, pasikalbėti.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 02

GYVENIMAS – KAIP PARDUOTUVĖ

Vaikų laiminimas

Kartą jaunuolis susapnavo esąs didelėje parduotuvėje. Už prekystalio stovėjo ne pardavėjas, o angelas. Jaunuolis angelo paklausė: „Ką parduodate?“

- Visa, ko tik trokšta jūsų širdis, - mandagiai atsakė jam angelas.

Nieko nelaukdamas jaunuolis ir pradėjo vardinti, ko jam labiausiai reikia:

- Norėčiau, kad pasaulyje baigtųsi visi karai, kad išnaudojamieji susilauktų teisingumo ir nepatirtų priešiško bei žiaurumo iš savo šeimininkų, o svetimšaliai – dosnumo ir tolerancijos. Taip pat norėčiau, kad šeimose būtų daugiau meilės, supratimo ir pagarbos vieno kitam. Kad bedarbiai gautų gerą darbą, kad Kristaus įsteigtosios Bažnyčios nariai būtų daug geresni, vieningesni, supratingesni...

Angelas jį pertraukė:

- Man labai gaila, pone. Jūs neteisingai mane supratote. Mes neparduodame vaisių, tik jų sėklas.

Vieną palyginimą Jėzus pradeda taip: „Su Dievo karalyste yra kaip su žmogumi, kuris beria dirvon sėklą...“

Dievo karalystė visuomet prasideda nuo kažko labai mažo, vos pastebimo. Pats Dievas atėjo į pasaulį tarsi mažytė sėklėlė, tarsi truputis raugo, tarsi liaunas daigelis.

Sėkloje glūdi stebuklingos jėgos. Iš mažytės sėklelės iš-

auga didelis medis. Tavo siela – tai sodas, kuriame pasėtos neįkainojamos vertybės ir svarbiausi gyvenimo uždaviniai.

Ar leisi jiems sudygti ir augti?

Motina Teresė knygoje „Meditacijos iš paprastojo kelio“, rašo: „Dangaus Tėve, Tu davei šventąją Šeimą kaip gyvenimo pavyzdį. O mylintis Tėve, tebūna mūsų šeima tarsi kitas Nazaretas, kur viešpatautų meilė, ramybė, džiaugsmas.

Šeimos malda tepadedą gyventi kartu džiaugiantis ir atjaučiant vienas kitą.

Mokyk mus pamatyti savo šeimos nariuose Jėzų, ypač kenčiantį Jėzų.

Tegu eucharistinė Jėzaus Širdis padaro mūsų širdis romias ir nuolankias kaip Jo ir tepadedą šventai atlikti šeimos pareigas.

Mylėkime vienas kitą, kaip Dievas myli kiekvieną iš mūsų, kasdien vis stipriau. Atleiskime vienas kito klaidas, kaip Tu, Tėve, atleidi mūsų nuodėmes.

O mylintis Tėve, padėk mums su šypsena priimti viską, ką Tu duodi, ir atiduoti viską, ką Tu pasiimi.

Nekaltoji Marijos Širdie, mūsų džiaugsmo priežastie, melski už mus.

Šv. Angelai Sargai, nuolatos budėkite su mumis, veskite ir nuolat globokite“.

Ir turi globoti ne tik angelai sargai vaikučius, bet ir šeima. Šeimoje, asmenų bendruomenėje, vaikais turi būti rūpinamasi; reikia gerbti vaiko orumą, pagarbiai ir tauriai saugoti jo teises, mylėti, o kai reikia ir pabarti. Tai būtina kiekvienam vaikui, bet ypač svarbu tokiam mažajam, kuriam reikalinga nuolatinė globa, taip pat sergančiam vaikui, kenčiančiam ar psichiškai nesveikam.

Rūpindamasi kiekvienu į pasaulį atėjusiu vaiku, sąžiningai ir jautriai jį globodama, Bažnyčia atlieka pagrindinę pasiuntinybę; juk ji yra pašaukta iš naujo skelbti ir liudyti istorinį Kristaus

pavyzdį ir įsakymą, kuriuo vaikas pastatomas pačiame Dievo Karalystės centre: „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir ne-trukdykite, nes tokių yra Dievo Karalystė“ (Lk 18, 16).

Popiežius Jonas Paulius Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinėje Asamblėjoje 1979 metų spalio 2 d. kalbėjo:

„Trokštu skelbti tą džiaugsmą, kurį kiekvienam iš mūsų tei-kia vaikai, gyvenimo pavasaris, kiekvienos šių dienų tautos ateit-ties laidas. Jokia pasaulio šalis, jokia politinė sistema negali mąs-tyti apie savo ateitį kitaip, kaip tik per viziją naujų kartų, kurios iš savo tėvų perims ir savo tautos, ir visos žmonijos įvairių vertybių palikimą. Rūpinimasis vaiku dar prieš jo gimimą, nuo pat pir-mosios pradėjimo akimirkos, o vėliau vaikystės ir jaunystės me-tais – tai pirmasis ir pagrindinis žmogaus santykių su žmogumi išbandymas. Tad ko daugiau galima palinkėti kiekvienai tautai ir visai žmonijai, visiems pasaulio vaikams, jei ne tos geresnės ateities, kurioje pagarba žmogaus teisėms taps realybe”.

Džiaugsmas dėl vaiko gimimo, meilė, pagarba, įvairiopa ir vieninga parama – materialinė, jausminė, auklėjamoji, dvasinė – kiekvienam vaikui, kuris ateina į šį pasaulį, visuomet turi būti tvirtas ir būdingas krikščionių bruožas, ypač krikščioniškų šei-mų, kad vaikai turėtų galimybę augti. Augimas „Išmintimi, me-tais ir malone Dievo ir žmonių akyse“ (Lk 2, 52) įneštų vertingą indėlį į šeimos bendruomenės kūrimą ir pačių tėvų šventėjimą.

Yra kultūrų, kur ypač gerbiami ir mylimi vyresni asmenys. Senas žmogus ten niekada neišskiriamas iš šeimos, niekada ne-laikomas nenaudinga našta; jis pasilieka šeimoje ir, nors yra įpa-reigotas gerbti naujos šeimos autonomiją, toliau aktyviai daly-vauja jos gyvenime, ypač vertinama jo pasiuntinybė – priminti praeitį ir įkvėpti išminties jauniesiems, būsimoms kartoms.

Tačiau kitos kultūros, ypač dėl nereguliuoto pramonės ir miestų vystymųsi, stūmė ir toliau stumia vyresniuosius iš ak-tyvaus gyvenimo, o tai šiems teikia didelių dvasinių kančių, yra

daugelio šeimų dvasinio nuskurdimo priežastis.

Sielovadinė Bažnyčios veikla turi paskatinti visus atskleisti ir tinkamai įvertinti vyresniųjų žmonių uždavinius pasaulietinėje ir bažnytinėje bendruomenėje, ypač šeimoje. Iš tikrųjų, Vyresniųjų žmonių gyvenimas padeda mums geriau suprasti žmogiškųjų vertybių hierarchiją; liudija kartų nenutrūkstamumą ir puikiai parodo, kad Dievo Tautoje esame priklausomi vienas nuo kito. Be to, vyresnieji turi neleisti iškilti barjerams tarp kartų. Kiek vaikų surado meilę ir supratimą senesniųjų akyse, žodžiuose ir glamonėse. Kiek pagyvenusių žmonių noriai pasirašytų po įkvėptais Biblijos žodžiais, kad „Senių vainikas – vaikų vaikai“ (Pat 17, 6).

Kiekvienas krikščionis turi sugebėti atskirti tiesos grūdus nuo pelų, kad būtų galima išsiugdyti teisingas gyvenimo jusles ir išmintį.

Nėra dviejų vaikų kaip du vandens lašai panašių vienas į kitą. Tiek vaikų, tiek ir tėvų skirtingi temperamentai. Skiriasi ir išsiugdo skirtingi charakterio bruožai. Negalima išleisti iš akių amžiaus ir lyties, aplinkos sąlygų, gatvės ir draugų įtakos. Vis dėlto reikia stengtis, kad pagrindinius vaiko asmenybės bruožus suformuotų šeima. Ir tikėjimo, ir pasaulėžiūros pagrindai taip pat turi būti įdiegti šeimoje. Visi puikiai žinome, koks didelis turtas yra tikėjimas, tėvai negali ir neturi teisės palikti savo vaikus be antgamtinių dovanų, ypač, kad tos dovanos kreipia juos į amžinybę. Tikėjimas – tai Dievo malonės gaivinamas naujas gyvenimas. Jei gu jo daigai bus tvirti, jis nesileis apiplėšiamas ir neatiduos to, kas iš tikrųjų jam yra brangiausia. Tėvų čia niekas nepavaduos.

Koks turi būti auklėtojas? Pirmiausia – jis turi išlikti saviimi. Šeimoje apsimesti gali vieną, du kartus, bet ne visada. Šeimoje niekas negali būti su kauke. Veido išraiška, pasakytas žodis atskleidžia visą žmogaus vidų. Vaikai yra labai pastabūs, todėl reikia puoselėti tuos polėkius, kurie suartina šeimos na-

rius. Tai pirmiausia natūralus domėjimasis vaikų gyvenimu, bendravimas, laiko jiems skyrimas. Stebėkite savo vaikus, matykitė, ką jie myli, gerbia, vertina ir, priešingai, ko nemėgsta, ką niekina, ko nekenčia.

Būkite lankstūs ir neužmirškite, kad jūsų vaikai pasaulį mato truputį kitaip negu jūs. Anot Džibrano – jūsų vaikai nėra jūsų vaikai. Jie yra gyvenimo troškimo sūnūs ir dukterys. Jie ateina per jus, bet ne iš jūsų... tad turite būti lankstūs. Nepamirškite, kad jūsų vaikas ir paauglys pasaulį mato truputį kitaip negu jūs. Būkite atviri visiems vaiko pasikeitimams; kad jaustumėte kiekvieną naują vaiko sielos virpesį, jūs turite būti lankstūs. Kad bendravimas būtų gyvas, jūs privalote visą laiką būti jautrūs aplinkybių bei nuotaikų kaitai tiek jumyse, tiek ir vaikuose, sugebėti natūraliai ir spontaniškai į tai atsiliepti. Reikia vaiką ir apkabinti, ir pabučiuoti, ir pasakyti jam: „Aš tave myliu“. Nemanykite, kad vaikas savaime jaučia ir žino, kad yra mylimas. Taip, jis jaučia ir žino, bet turi jausti, kad ne tik jam, bet ir jums gera būti drauge.

Neatskirkite drausmės nuo meilės. Kiek galima būti griežtam ir kiek atlaidžiam? Kas padės ir kaip jūs pasielgsite, paklauskite savo širdies.

Būkite kritiškas visokių patarimų atžvilgiu. Būna atvejų, kai tėvai pasimeta ir nebežino, kaip elgtis. Tokiais atvejais jie privalo ieškoti patarimo. Patarimai kartais esti visai priešingai tam, ką jie jaučia.

Jeigu norite, kad vaikas augtų sveikas, laimingas ir mokantis mylėti, tai nepamirškite, kad tokį jį išauklėti yra tėvų prievolė. To mes nepadarysime be maldos už savo vaikus.

Motina Teresė kasdien meldėsi, sakydama: „Jėzau, gyvenantis mano širdyje, aš tikiu Tavo ištikimąja meile man. Aš myliu Tave“.

Pamesti, mušami, išnaudojami, apgauti vaikai – tai vaikai, nepatyrę meilės, žiaurūs ir atstumti... Ar jie jau prarasti?

Ar jiems nėra lemta patirti laimę ir padaryti kitus laimingus? Jiems niekada nepavyks rasti savo vietą visuomenėje, nepavyks surasti draugų, darbą? Ar jie sugebės atleisti patys sau ir tiems, kurie juos sužeidė? O gal visam laikui jų širdyje ir kūne pasiliks žiaurumas, toji neapykanta, kilusi ne iš jų pačių? Dažnai į šiuos klausimus girdime tą patį atsakymą: „**Nieko iš tokių vaikų nebus, negaiškime su jais laiko**“.

Jei kam teko skaityti Timo Guenardo knygą „Stipriau už neapykantą“, pastebėsime, kad čia autorius liudija ką kita. Ne, tai nėra mokslinis įrodinėjimas. Tai įrodymas meile, atleidimu, viltimi, suteiktu pasitikėjimu. Tai pats tikriausias ir kartu sunkiausiai pasiekiamas įrodymas, skatinantis kiekvieną apmąstyti savo požiūrį. Timas ne pats išsigelbėjo. Jis liudija, kad kelią pakeisti jam padėjo visi sutikti žmonės, supratingi žvilgsniai, padrašinantis žodžiai, mokėjimas priimti.

Timui, kaip ir kitiems, jo žiaurumas visų pirma buvo patirto smurto pasekmė. Tai turėjo išsiveržti. Tačiau reikėjo ir kuo jį pakeisti.

Prieš keletą metų tą knygą man padovanojęs žmogus rašė: „Ši knyga pakeitė mano gyvenimą“. Timo pasakojimas neleidžia likti abejingiems. Žodžiai persmelkia kūną ir širdį, nes kyla iš gyvenimo. Žiaurumo žodžiai skaudina, neapykantos – gąsdina, liūdni žodžiai – pravirkdo, meilės – taip pat. Gal jie padės vaikams, patyrusiems prievartą, mušimą ir meilės stygių, susitaikyti su savimi, su gyvenimu, džiaugsmu ir meile. O mes, su šiais vaikais bendraujantys suaugusieji, leiskime, kad mus paliestų kiekviename iš jų gyvenančios paslapties grožis.

Žmogaus širdies gelmė yra stipresnė už neapykantą.

Tad šiandien šitose vaikučių laiminimo pamaldose ir pamąstykite, kaip geriau susitaikyti su Dievu ir su žmonėmis.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 06

APAŠTALŲ EGZAMINAS

Šv. Petro ir Pauliaus šventė

Mt 16, 13-19

Pirmasis Bažnyčios popiežius laiko meilės egzaminą. „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane labiau negu šitie?“ (Jn 21, 15). Taip tris kartus Jėzus klaus Petro prie Tiberiados ežero. Tris kartus pasigirs atsakymas: „Viešpatie, Tu žinai, kad Tave myliu“ (Jn 21, 15). To būtinai reikia, kad Petras taptų Viešpaties kaimenės ganytoju. **Čia tikrinamas ne šventumas, ne išmintis, ne drąsa, o meilė.** Tik ji sugeba patikimai ir neklaidingai vadovauti Bažnyčiai. Tik meilė verta tikėti, kaip sakė garsusis mūsų laikų teologas kardinolas Baltazaras.

Ir nesvarbu, kad apaštalo Petro ir kiekvieno Bažnyčios nario meilė visuomet bus netobula, ribota, kada nuolat jai grės nepastovumas ir egoizmas. Įžengiant į prisikėlusio Kristaus bendruomenę, galioja vienintelis klausimas: ar myli mane? Dar ir dar kartą Viešpats klausia: ar myli mane, ar tikrai tu myli mane?

Retai kur rasime tiek įvairumo, kiek Bažnyčios gyvenime. Kiekvienas laikotarpis čia turi savo prasmę ir savo laiko dvasią. Liturginis Bažnyčios gyvenimas yra tarsi mozaika, vaizduojanti tragišką žmonijos likimą ir stebuklingą jos išganymą. Dar ryškesnę tą mozaiką padaro šventųjų šventės. Šventieji apaštalai, šventieji kankiniai, šventieji išpažinėjai, šventosios mergelės ir moterys, šventieji karaliai ir elgetos, šventieji seneliai ir vaiku-

čiai, - vis tai yra išganymo mozaikos brangakmeniai. Tačiau tai nėra teatras, bet mokykla, kuri moko išminties, siekiant išganymo.

Šiandien prieš mūsų akis du žmonės, du šventieji, du apaštalai – Petras ir Paulius. Žinome, kad vienas ilgą laiką gaudė žuveles, paskui su kitais Kristaus mokiniais trejus metus bastėsi po Palestiną, bet po trejų metų Evangelijos mokslo studijų jis išsigina savo Mokytojo, tačiau, greit apverkęs savo kaltę, visą savo gyvenimą paaukojo apaštalo darbui ir kankinio mirčiai.

Antrasis jų – uostė supelėjusius rankraščius, sėmėsi mokslo, kuris jį padarė krikščionių persekiotoju. Bet ši istorija baigėsi tuo, kad jis atliko didžiausią apaštališkąją misiją ir ant Kristaus Evangelijos padėjo savo kraujo antspaudą.

Tad ko moko mane ir tave šie du vyrai? Daug ko...

1. **Apaštališkos dvasios**, kuri taip skaisčiai žiba jų asmenyse ir kurios taip labai reikia mūsų laikų žmogui.

2. **Atnaujinti tikėjimą**, nes kitaip nepamatysime savyje slypinčių nuodėmių. Juk taip masiškai auga nusikalstamumas, savižudybės, žiaurumas ir netikėjimas.

3. **Atnaujinti meilę**. Šiandien mums reikia apaštalo Petro meilės ir tikėjimo, o apaštalo Pauliaus tikėjimo tiesų pažinimo ir jų skleidimo.

Kardinolas Faulhaberis taip išsireiškia: „Iš pašaukimo apaštalais yra popiežiai ir vyskupai. Jie yra apaštalų įpėdiniai, tačiau jau Popiežius Pijus XI kvietė prisidėti prie apaštalavimo vyrus ir moteris... Vyskupų ir kunigų balso neužtenka atnaujinti Bažnyčios veidą. Už Bažnyčios ribų uoliai apaštalauja Bažnyčios priešai. Jei priešas budi, mes negalime miegoti. Jei mūsų priešai rengiasi karui, mes negalime palikti dvasios kardų rūdyti. Tad visi tikintieji turi tapti Kristaus išpažinėjai ir apaštalai”.

4. **Ruoštis misijoms.** Kiekvienas turime suprasti sielos vertę. Ir ne tik ją... Bet ką mes matome, kai pažvelgiame į žmonių gyvenimus? Nuodėmės – ir Dievas ateina gelbėti, siųsdamas savo Sūnų. Sukurti pasauliui užteko vieno Dievo žodžio, o atpirkimui jau reikia Jo paties Sūnaus. Sugretinkime žodį „fiat – tebūnie, teatsiranda” su Dievo Sūnaus mirtimi ir tas begalinis skirtumas parodys sielos vertę. Štai dėl ko pasaulyje ir vyksta ta nuožmi kova tarp pragaro ir dangaus.

5. **Patys turime siekti išganymo.** Šv. Laurynas Justinianas yra kalbėjęs, kad nieko nėra taip Dievui malonaus, kaip mūsų triūsas ir pastangos padaryti žmones geresnius. Šv. Grigalius Didysis rašė: „Tiek garbės vainikų įsigysi, kiek sielų būsi laimėjęs Dievui. O Tomas Akvinietis sako: „Dieviškiausias darbas, tai gelbėti sielas”. Nebe reikalo sakoma, kad „laimėti Dievui sielą yra daugiau, nei padaryti stebuklą.

Todėl šiandien Bažnyčia mums pavyzdžiu stato du apaštalus, o Evangelija primena du svarbius įvykius: **Petro išpažinimą ir ypatingos galios jam suteikimą.**

Palikęs Galilėją, Jėzus apsistoja Pilypo Cezarėjos apylinkėse. Jis vengia didesnių žmonių susibūrimų, minių ir nori daugiau laiko skirti siauresniam mokinių ratui – apaštalams, kad parengtų juos artėjančios Jo kančios ir mirties įvykiui. Apie ką anksčiau vengdavo kalbėti su mokiniais, dabar Jėzus paklausia tiesiai – kuo gi Jį laiko žmonės, ir kuo Jį laiko apaštalai? Tiesmukiško būdo Petras atsako irgi tiesiai: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!” (Mt 16, 16).

Petras su apaštalais, kaip ir visa tauta, laukė Mesijo, ypač Jo idėja buvo gyva tarp fariziejų, tačiau ji buvo labai žmogiška, persmelkta politinių ir tautinių lūkesčių. Tai buvo žemiškojo gelbėtojo, politinio vado idėja, todėl Kristus ir vengė prisiimti šį titulą minių akivaizdoje bei ilgai tylėjo apie savo mesijiškumą, būdamas su apaštalais. Minios greitai galėjo paskelbti Jė-

žų vadu ir pakilti į kruviną kovą su okupantais romėnais.

Išganytojas iš lėto, palaipsniui leido jiems pažinti tikrąsias Mesijo savybes, leido pažinti jas per savo žodžius ir darbus, pažinti Mesiją ne pagal žmogaus, bet pagal Dievo mintį. Štai kuo svarbus Petro išpažinimas. Petras sugėbėjo atsisakyti senosios idėjos ir vizijos, o iš savo patirties žinome, kad tai nėra lengva. Kristus įvertina Petro dvasioje įvykusį pokytį, sakydamas: „Palaimintas esi, Simonai, Jono sūnau, nes ne kūnas ir kraujas tau tai apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje” (Mt 16, 17).

Sakydami „kūnas ir kraujas”, semitai išreiškėdavo žmogaus trapumą ir silpnumą Dievo akivaizdoje. **Ne ribotu žmogaus protu Petras pažino Kristų esantį Mesiją, bet pažino tai per tikėjimą.** Per tikėjimą Jį jam apreiškė Dievas.

Toliau Kristus suteikia Petrai ypatingą uždavinį – **misiją vadovauti Jo Bažnyčiai ir atstovauti Kristui**, ypač atleidžiant arba sulaikant nuodėmes. Šią misiją pabrėžia, vėlgi pagal semitų tradiciją, iškilmingai ir pakiliai, pabrėžia ją, suteikdamas ir naują vardą. Apaštalas Simonas pavadinamas Petru, vardu, kuris aramėjiškai reiškia „uola”.

Priėmęs tikėjimą iš aukščiau, Petras tampa simboliu galios, kuri suteikiama visiems Bažnyčios nariams, simboliu tvirtumo, kurio nepajėgios įveikti tamsiosios blogio jėgos. Kaip žmogus, Petras yra trapus ir pažeidžiamas, tačiau jis tampa neįveikiamo tikėjimo galia. Šios stiprybės šaltinis yra prisikėlęs Kristus, nuolat esantis Bažnyčioje – savo išpažinėjų susirinkime, Jo bendrystėje. Petrai, o per jį ir jo įpėdiniai, *taip pat suteikiamas raktų simbolis, įgalinantis valdyti, saugoti ir liudyti Išganytojo mokymą.* Čia prisimintina ir valdymo prasmė.

Ją atskleidė Jėzus, parodydamas, kad svarbiausia valdymo savybė yra **tarnavimas**, savęs paaukojimas, Jo globali patikėtų žmonių gerovė. Petras išpažino Mesiją. Mes taip pat atsa-

kome Jėzui – „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!” (Mt 16, 16). Bet nuolat būtina klausti savęs: ar tai taria tik mano protas, ar šie žodžiai išsiveržia iš mano sielos gelmių, kaip gyvas tikėjimas?

Pasakojimas apie apaštalo Pauliaus atsivertimą taip dažnai kartojamas katekezėje, liturgijoje ir mene, kad tapo kone nuvalkiotas. Prisiminkime aibę gerai pažįstamų iliustracijų, vaizduojant žirgą, ant žemės parpuolusį Paulių ir ryškia šviesą. Labai lengva klaidingai suprasti visą epizodą, subanalinti jį ir nuvertinti, o tai turės rimtų pasekmių, suprantant Dievo santykį su žmogumi.

Viena klaidinga ar bent jau nepilna idėja, tai **laikyti Damaską tik moraliniu atsivertimu**. Paulius esą buvo labai didelis nusidėjėlis, tam tikru metu suvokė, kokią žalą daro ir pakeitė savo gyvenimą. Laikantis šio požiūrio svarbiausia atrodo tai, koks buvo Paulius, kas privertė jį pasikeisti ir kuo jis tapo.

Kitas pernelyg siauras aiškinimas manyti, kad Paulius tik pakeitė savo tarnystės objektą – jis buvo uolus Įstatymo tarnas ir staiga vieną gražią dieną nutarė pašvęsti savo uolumą, oratoriaus sugebėjimus ir nenuilstamą veiklą naujam **Šeiminkui – Kristui**. Tai ne kas kita, kaip tikslo pakeitimas.

Pradžioje jis tarnavo sinagogai, vėliau – Kristaus Bažnyčiai, kurią laikė pergalingu keliu. Krikščioniškajame gyvenime mes taip pat dažnai atsivertimu vadiname tai, kas iš tiesų yra tikslo pakeitimas.

Žodis „atsivertimas” užėmė žodžių „atgaila” ir „atgailos atlikimas” vietą. Žodis „atsivertimas” tipiškas Biblijoje, kurioje vartojamas hebrajų žodis „šu” reiškiantis „grįžti”. Griežtai „atsivertimas” – tai judėjimas, kai žmogus eina kryptimi, tačiau tam tikrą akimirką sustoja ir grįžta atgal. Naujame Testamente grįžimo idėja išreiškiama dviem pagrindiniais veiksmažodžiais, kuriuos randame laiškuose ir Apaštalų darbuose – persigalvo-

ti ir grįžti.

Pagal Apaštalų darbus pats Paulius vartoja žodžius, apibendrindamas savo mokymą: „Judėjoje ir pagonijoje ėjau skelbti, kad žmonės atsiverstų, sugrįžtų pas Dievą ir imtųsi tikro atsivertimo darbų“. Dar nuostabiau, kad apaštalas savo išgyvenimo niekada nevadina žodžiu „atsivertimas“. Jis neužsimena, padaręs ką nors tokio, ką būtų galima pavadinti atsivertimu. Paulius labai gerai žinojo kas yra atsivertimas ir suprato, kad jį ištikęs įvykis visais požiūriais gali būti vadinamas atsivertimu, tačiau jo išgyvenimas pasireiškė platesniu ir gilesniu pavidalu. Pamatinė atsivertimo samprata, kuri yra grynai biblinė, kiekvienoje Evangelijoje išreiškiama kaip Jėzaus sekimas ir asmeniškasis santykis su Juo. Šis vartojimas artimesnis tam, kai Paulius aiškina savo atsivertimą.

Vienintelis iš ilgesniųjų laiškų, kuriuose aprašytas Damasko regėjimas, yra Laiškas galatams. „Kai tas, kuris mane pasirinko dar esantį iščiose ir pašaukė savo malone, panorėjo apreikšti manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims“ (Gal 1, 15). Paulius vartoja keturis veiksmazodžius: jis mane pasirinko, pašaukė, panorėjo apreikšti, kad paskelbčiau. Tik vienas veiksmazodis tiesiogiai kalba apie atsivertimą, kiti nukelia atsivertimą į dieviškosios Apvaizdos veikimo sritį. Jis mane pasirinko, Jis panorėjo – tai reiškia, Jis nusprendė, Jis panorėjo apsireikšti per mane. Taigi jo išgyvenimas iš esmės aprašomas jam siekiant atlikti misiją.

Ištraukoje iš laiško romiečiams Paulius perkelia savo paties išgyvenimą į bendresnį kontekstą: „O kuriuos jis iš anksto numatė, tuos iš anksto ir paskyrė tapti panašius į jo Sūnaus pavidalą, kad šis būtų pirmagimis iš daugelio brolių. Kuriuos jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė; kuriuos pašaukė, tuos ir nuteisino; kuriuos nuteisino, tuos ir išaukštino“ (Rom 8, 29-30). Pirmame laiške korintiečiams esama labai trumpos užuo-

minos polemiskame kontekste: „Argi aš ne laisvas? Ar aš ne apaštalas? Argi nesu regėjęs mūsų Viešpaties Jėzaus?” (1 Kor 9, 1). Čia Damasko įvykis vadinamas Viešpaties regėjimu.

Toliau tame pačiame laiške rašoma: „O visų paskiausiai, lyg ne laiku gimusiam, jis pasirodė ir man. Juk aš esu mažiau-sias iš apaštalų, nevertas vadintis apaštalu, nes esu persekiojęs Dievo Bažnyčią” (1 Kor 15, 8-9). Žmogus persekiojęs Bažny-čią aprašo nutikimą Damaske kaip regėjimą, suteiktą „man, nevertam”. Iš tiesų, čia galima įžvelgti moralinio atsivertimo ženklų, bet paprasčiausias faktas yra toks: pasirodė Jėzus.

Yra dar viena svarbi ištrauka iš Laiško filipiečiams. Nors joje tiesiai nekalbama apie Damasko įvykį, bet aprašoma, kaip Paulius jį išgyveno. „Jei kas nors tariasi galįs pasitenkinti kūnu, tai aš pirmutinis, aštuntą dieną apipjaustytas, kilęs iš Izraelio tautos, Benjamino genties, žydas iš žydų, įstatymo tiksliai besi-laikantis fariziejus, uolus Bažnyčios persekiotojas, be priekaiš-tų vykdęs įstatymo reikalaujamą teisumą. Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaikiau nuostoliu. O taip! Aš iš tikrųjų visa lai-kau nuostoliu, palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl Jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau Jame, nebeturė-damas nuosavo teisumo, kurį teikia įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėji-mu” (Fil 3, 4-9).

Jeigu jis vykdė Įstatymą be priekaištų, tai kas pasikeitė? „Iš tikrųjų visa laikau nuostoliu palyginti su Kristaus Jėzaus pažinimo didybe” (Fil 3, 8). Visas jo pasaulis iš pagrindų pasi-keitė. Tai, ką anksčiau laikė svarbiu, dabar atrodo juokinga ir nereikšminga. Dalykus, kurių anksčiau nieku gyvu nebūtų at-sisakęs, dabar laiko sąslavomis, nes Kristaus pažinimas tapo svarbiausiu dalyku, užpildančiu visus jo gyvenimo kampelius. Susitikimas su Kristumi, Jo pažinimas ir pilnatvė iš pagrindų

pakeitė jo buvusias pažiūras bei vertybes. Dar vienas svarbus tekstas tai Antrojo laiško korintiečiams eilutės.

Paulius rašo: „Pats Dievas, kuris yra taręs: *Iš tamsos tennyšvinta šviesa!*, sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę, spindinčią Kristaus veide” (2 Kor 4, 6). Čia kalbama apie visus apaštalus, tačiau šis apibūdinimas ypač tinka kalbant apie Pauliaus atsivertimą. Kūrinijos Dievas sušvinta jo širdyje ir apšviečia ją, leisdamas suprasti Kristaus gyvenimo turtus.

Todėl kardinolas K. Martinis knygoje „Apaštalo Pauliaus liudijimas”, rašo, kad paskutinė ištrauka leidžia geriausiai suprasti Pauliaus moralinį atsivertimą. Pirmame laiške Timotiejui Paulius prisipažįsta: „Aš esu kupinas dėkingumo mūsų Viešpačiui Kristui Jėzui, kuris mane sustiprino ir palaikė tinkamą užimti tarnystę, nors anksčiau esu buvęs piktžodžiautojas, persekiotojas ir smurtininkas. Manęs buvo pasigailėta, nes taip elgiausi dėl neišmanymo ir netikėjimo. Bet mūsų Viešpaties malonė išsiliejo be saiko kartu su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje. Tikras žodis ir vertas visiško pritarimo, kad Kristus Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių, kurių pirmasis esu aš. Todėl ir buvo manęs pasigailėta, kad manyje pirmame Jėzus Kristus parodytų visą savo kantrybę, duodamas pavyzdį tiems, kurie jį įtikės amžinajam gyvenimui” (1 Tim 1, 12-16). Prieš mus atsiveria visa nesuprantama ir gili apaštalo atsivertimo paslaptis. Taigi įvykis pakeliui į Damaską yra daug sudėtingesnis negu paprastas moralinis atsivertimas ar pažiūrų pakeitimas. Tai toks gilus išgyvenimas, kad prie jo artintis turėtų labai nuolankiai ir pagarbiai, suvokdami, jog labai mažai apie Jį žinome ir suprantame, tačiau Dievo malonės dėka galime sužinoti daugiau. Tai padarę giliau suprasime save, savo gyvenimo kelionę ir savo pačių atsivertimą.

Pabaigai paklauskime savęs, svarbiausio klausimo, atitin-kančio šios meditacijos temą. Kada aš atsiverčiau? Ar mano

gyvenime yra konkretus atsivertimo momentas, kurį galėčiau vadinti istoriniu įvykiu? Jei tokio konkretaus įvykio nėra, turėjo būti konkrečių permainų, atsigręžimų, krizių, kurios leido iš naujo suvokti Dievo paslaptį. Jei niekad nesame išgyvenę šio pamatinio pažiūrų pasikeitimo, būtino krikščioniškajam gyvenimui, tai dar nesame supratę esminio naujumo, būdingo Kristaus mokinio keliui, kuris liepia atsigręžti ir eiti priešinga kryptimi, negu iki šiol.

Todėl šiandien, Viešpatie, Tavo išrinktaisiais šventaisiais apaštalais gėrimės ir didžiuojamės, nes Petras mums – tikėjimo vadas, o Paulius – jo tiesų aiškintojas ir gynėjas. Petras išrinktosios tautos vaikams Bažnyčią steigė, o Paulius pagonių tautas į ją šaukė ir mokė. Todėl ir mes savu gyvenimu junkimės į vieną Kristaus šeimyną, kad meilę išreikšdami žemėje, susilauktume jos atpildo amžinybėje.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 06 29

KĒLĒS KRISTUS, MARIJA – KELSIMĒS IR MES

Žolinė

Lk 1, 39-56

Rugpjūtis. Šiandien kalbu sau ir kitiems apie rugpjūčio grožį ir Švč. M.Mariją, kuri su kūnu ir siela buvo paimta į dangų.

Iš to kaitros išblukinto dangaus, iš gūdžiai begalinio, rupiomis žvaigždėmis nusėto skliauto, iš rugiapjūtės darbų stiebiasi žmogaus ilgesys. Ir ne todėl, kad voratinkliais apglėbė vienišumas, o todėl, kad sugaunu žmones, įsigilinusius į išorinį pasaulį taip, kad užmiršta vidinį žmogų, tą paslaptینگai patrauklią žmogaus gelmę.

Turbūt kaltas rugpjūčio dangus. Tąkart jau rasos apšlakstytoje tamsojeėjau pro seno sodo kampa, kur nuvytusiais lapais šiugždėjo avietynai ir vilnijo lapus metančių serbentų kvapas. Čia tarytum praregėjau: virš sodų, virš ganyklų, virš girių, virš manęs gyveno puošniai žvaigždėtas rugpjūčio dangus.

Ir šią netikėtai padovanotą akimirką **pervėrė maudžiantis žmogaus ilgesys. Žmogaus, kuris tobulai įvykdė Dievo valią!** Ir jei Tu atsilieptum į tą ilgęsi, priartėtum ir paklaustum, kuo man gali padėti, tikriausiai pasiteiraučiau: **ar supratai, ką mums atveria begalinis rugpjūčio nakties dangus?** Ar, išnykus čiurliams ir vis žemiau svyrant varpoms, neįsiskverbiamin-

tis, kad taip retai išsiilgstame Žmogaus, kuris pasauliui dovanuoja Išganytoją? Gal šio Žmogaus vietą užėmė koks keturkojis, todėl tavo namuose nebeliko vietos senai Motinai, laiškui, kurį turi parašyti, liūdnam pasiligojusiam žmogui, knygai, kuri primintų ir amžinybę?

O kokia graži Nemirštančios visų mūsų Motinos diena!

Negraudinu, bet kaip dažnai prasilenkiame su laimės nuojauta, su tolstančiomis dienomis, kurios įaustos į mūsų kraują ir sielas. Tiek daug gyvenimas ragino mus pasiimti šią vasarą visko, kas turi vertę amžinybėje, bet daugelis iš mūsų to nesuprato ir neišgirdo. Tačiau šiandien mums ištiesiama paskutinė galimybė neapsileisti ir **pasimaitinti amžinojo gyvenimo Duona**. Juk visas pasaulio grožis – viskas gali tapti ir dvasiniu peniu, dvasine šviesa. Kristus ragina prieiti prie išganymo stalo ir pasitikrinti žibintus, kad nepristigtume alyvos...

Šiandien valandų liturgijoje į Švč. Mergelę Mariją kreipiamės tokiais žodžiais: „**Šlovinkime karalių Karalių, kurio Mergelė Motina šiandien paimta į dangų**”.

Aukščiausio Dievo planuose

Tu išskirta, Mergele.

Žėri paguoda mums šviesa,

Kai skausmas širdį gelia.

Geluonį nuodėmės juodos

Išrovei Tu, Marija.

Patsai šėtonas visados

Tavęs, Mergele, bijo.

Jį parbloškei Tu, nekalta,

Pagimdžius Dievo Sūnų.

Todėl į dangų paimta

Buvai kartu su kūnu.
Atmink mus savo maldoje,
Apsaugok nuo žabangų,
Kad mes, Adomo ainija,
Nueitume į dangų.

Šiandien kalbame apie neįtikėtiną dalyką: **Dievo Motina Marija, su kūnu ir siela paimta į dangų.**

Ir šios dienos šventė apeliuoja į mūsų laisvę, kiek mes dėmesio skiriame savo dvasiai – sielai ir kiek dėmesio skiriame kūnui. Todėl šiandien galime sakyti, kad nėra mirties, kuri mums keltų baimę, bet yra gyvenimas ir mūsų kūnas yra taip pat sukurtas nemirtingumui. Šiandien kūnas ir siela dalyvauja žmogaus garbėje, kur meldžiamės, mąstome, tarsi stengdamiesi patys atitrūkti nuo žemiškų reikalų.

Ką mums reiškia melstis? Tai reiškia – išsivaduoti iš to, iš tokio gyvenimo, kuriame mes esame. Tai reiškia paskaičiuoti, kiek padarome žingsnelių, kad būtų daugiau meilės tarp žmonių, tarp šeimos narių, kitų gyvenimuose, kad būtų daugiau taikos ir supratimo, nuoširdumo ir atsidavimo. Kad galėtume pasakyti: **viską, Viešpatie, padarėme, priimk ir mus į dangų su kūnu ir siela!**

Štai kodėl reikia šiandien melstis, štai kodėl reikia šiandien atitrūkti nuo to, kas mus slegia, kas mus varžo, kas neleidžia tokiais būti. Tereikia tapti laisvu, kuriančiu žmogumi. Atitrūkti, tai atsisakyti šiurkštumo ir suvokti meilumą. Ir jei šiandien mes nesurandame linksmų žmonių, reiškia – mūsų malda menka. Užtenka prisiminti šių laikų, šventąją **Motiną Teresę iš Kalkutos**. Ji bendravo su paprastais, visų paliktais žmonėmis, bet džiaugsmo turėjo pakankamai.

Šiandien **Apokalipsėje** kalbama apie Švč. M. Mariją, kuri yra pristatoma dviem dieviškais simboliais: **Sandoros skrynja**

ir **Moteris, apsisiautusi saule**. Ir mes to dieviškumo nešiojamės daugiau ar mažiau, ir tai išreiškiame kūnu ir siela, kiek esame linksmesni, geresni, pamaldesni, švelnesni, pakantesni, šventesni, arba šventovėmis, kurios išpuoštos arba apleistos. Tas mūsų sielos paslaptینگumas ir pasirodo mūsų žodžiuose bei darbuose. Kūnas tampa dieviškumo tabernakuliu, jeigu jame yra Dievas. Šiandien Dievas nori užėti į kiekvieno mūsų namus. Užėti ir apsigyventi. Ir gal tada suspindėsime ta saule, būsime tarp žvaigždžių ir šviesime savu gyvenimu kitiems.

Vienas **negrų poetas** eilėraštyje klausia: **kodėl Marija yra baltos spalvos?** Marija, paimta į dangų, nebeturi spalvos, arba, teisingiau pasakius, turi visas spalvas: baltiesiems Ji yra balta, geltonodžiams – geltona, juodaodžiams – juoda. Mes visi Marijos vaikai: balti, juodi ir geltoni. Marija yra visų Motina. Šiandien pasimokykime iš Jos gyvo tikėjimo ir ištikimybės Kristui.

Marija pirmiausia yra **tikėjimo pavyzdys** jums, mergaitės ir motinos. Tikinti moteris yra kelias į Kristų, į gyvenimą, į išganyką, į šviesą. Netikinti moteris – kelias į tamsą, į vargą, į pražūtį ir į mirtį. Marija – tikėjimo Moteris. Todėl prašykime Jos pagalbos, kad kiekvienas turėtume tokį tikėjimą ir pasitikėjimą Dievu, kaip Ji. Tai galioja ne tik moterims, bet ir vyrams. Šiandien atėjote čia pagarbinti Dievo ir paprašyti Švč. M. Mariją pagalbos šeimai, Bažnyčiai, pasauliui. Šiandien galime ir mes prabilti **Švento Kryžiaus Jono žodžiais**: „Dangus ir žemė yra mano - visos tautos, teisieji ir nusidėjėliai. Mano yra angelai ir Dievo Motina, visa tvarinija. Pats Dievas yra mano ir dėl manęs, nes Jėzus Kristus yra mano ir visiškai už mane... Ko tu dar trokšti ir ieškai, širdie? Argi ne viskas yra tavo ir dėl tavęs? Tad nepasitenkink tik trupiniais nuo šeimininko stalo... Didžiukas savo išaukštinimu!”

Marijos pavyzdys ragina mus ne tik išlaikyti tikėjimą, bet

jį **skleisti**, jį nešti kitiems žmonėms, jį nešti į pasaulį. Marija padovanojo pasauliui Kristų. Ji šiandien vien savo pavyzdžiu yra Kristaus nešėja į pasaulį, nes Jos asmenyje šviesa yra nugailėjusi tamsą, gėris – blogį, malonė – nuodėmę, meilė – neapykantą. Susižavėjusi Jos sielos grožiu poetė sušunka:

„Graži Tu, Marija! Ir amžių Kūrėjas
Sukurt negalėjo Tavęs gražesnės...
Mes grožį pamilę ir žemėj paskendę,
Nematom už Tave žvaigždės šviesesnės”

(J. Augustaitytė-Vaičiūnienė).

Ir mes būkime Jos sekėjais. Kol mes nesiliaujančiomis pastangomis nesieksime dvasios tobulumo, kol mes savo nuodėmės, tarsi kokią naštą vis tempsime paskui save, nuo vienos iki kitos išpažinties, kol mes netapsime druska ir šviesa, miestu ant kalno, tol būsime menki apaštalai ir liudytojai.

„Darykite, ką tik jis jums lieps” (Jn 2, 5), - pasakė Marija vestuvėse Galilėjos Kanoje. Tie žodžiai yra skirti ir mums. Gyvenkime Evangelija. **Popiežius Paulius VI** primena: „Tegul šiandieninis pasaulis, su baime ir viltimi beieškąs tiesos, priima Evangeliją ne iš paniurusių ir nusivylusių, nekantrių ir besimainančių skelbėjų, bet iš Evangelijos tarnų, kurių gyvenimas spinduliuoja karštą uolumą, kurių širdys yra kupinos Kristaus džiaugsmo ir, kurie pasiryžę aukoti savo gyvenimą Dievo karalystės plitimui pasaulyje”. Juk pasaulyje egzistuoja karai, badas, skurdas, priespauda, išnaudojimas, neteisybė. Toks pasaulis negali mūsų patenkinti. Mes turime jį pakeisti. Mes privalome formuoti kitokį pasaulio veidą. Mes negalime laikytis sraigės laikysenos ir užsidaryti savame kiaute, negalėsime keisti savo spalvų, kaip chameleonas, negalime būti vienoki šeimoje, kitoki darbe, dar kitoki draugijoje. Netinka tikinčiajam ir ežio lai-

kysena – negalime kitiems rodyti savo spyglių. Kiekvienam Kristus kažką yra įdavęs į mūsų rankas: vienam – vyskupo lazda, kitam – smuiką, dar kitam – medinį šaukštą. Visi turime trokšti, kad pasaulis taptų gražesnis, geresnis, krikščioniškesnis. Taip suprato savo užduotį Motina Teresė, taip ją turi suprasti ir kiekvienas krikščionis.

Motina Teresė taip meldėsi: „Marija, mano mylimiausiaji Motina, duok man savąją – tokią gražią, tokią skaisčią, tokią nesuteptą, tokią pilną meilės ir nuolankumo širdį, kad aš, kaip Tu, priimčiau Jėzų ir skubėčiau Jį nešti kitiems”.

O Karlas de Fukoldas sako: „Dėl Evangelijos aš esu pasiruošęs keliauti ligi pasaulio krašto ir gyventi ligi paskutinės teismo dienos”.

Žmonės visuomet ieško pranašišku ženklų, galinčių jiems šį tą pasakyti apie ateitį. Dievas irgi duoda mums savo ženklų. Marijos į dangų ėmimo šventės liturgijoje kaip tik susiduriame su tokiu ženklu - „Ir pasirodė danguje didingas ženklas: moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas” (Apr 12, 1).

Pirmame skaitinyje kalbama ir apie siaubingą slibiną, tykojantį praryti ką tik gimusį **Kūdikį**. Šis visiems tikintiesiems girdėtas ir žinomas tekstas paprastai aiškinamas, kaip romėnų imperijos persekiojamos Bažnyčios įvaizdis. Yra ir kitas aiškinimas, kuris toje spindinčioje figūroje išvelgia Dievo Motiną. Toks suvokimas neprieštarauja priimtam klasikiniam aiškinimui, o kai kuria prasme netgi jį pranoksta, nes įjungia Mariją į visos Dievo tautos kelionę per pasaulį. Tačiau galėtume sakyti, kad tokiu ženklu gali ir privalo būti bet kuris tikintysis, jeigu tik pajėgs teisingai perskaityti Šventojo Rašto tekstą, būtent, jei turės ryžto visuomet išlaikyti gyvybę tiek savo sieloje, tiek savo aplinkoje. Visuomet yra jėgų, kurios priešinasi gyvybei bei kelionei aukštin.

Apreiškimo knygoje skaitome: „Slibino uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nužėrė jas žemėn” (Apr 12, 4). Kiek baimės ir nerimo šiuose žodžiuose, tačiau klystume, jei šiame vaizde įžiūrėtume tik žmogiškomis akimis stebimą vaizdą. Tarsi elgesio receptas mums nuskamba kitas Apreiškimo knygos įvaizdis - „moteris pabėgo į dykumą, kur buvo jai Dievo paruošta būstinė” (Apr 12, 6).

Nors ir keistai skamba, tačiau gyvenimas iš tiesų sumenksta, jei žmonės nemėgina bent šiek tiek nuo jo pasitraukti. Dabar pasaulyje pilna lengvabūdiškumo, tuščių riksmų, nepasitenkinimo apraiškų, kai varžomasi, kas garsiau išsakys savo nuomonę. Visa tai slegia žmogų, neberandantį tikrų tiesų, nu-stelbiančių tuštumą. Tik pasitraukęs nuošaliau, pažvelgęs tarsi iš kito taško į savo gyvenimą, žmogus gali suvokti, esąs Dievo kūrinys ir pajusti, kad privalo būti ženklas, skelbiantis Dievo tiesą. Gera visa tai supratus bus aišku, **kad tokia laikinos vie-natvės dykuma gali būti ir didelio miesto centras**. Jame irgi bus vietos susikaupimui, tylai, apmąstymams, adoracijai, jei tik žmogus bus nusiteikęs atsiverti Dievo šviesai.

Šia prasme Marijos dangun ėmimo iškilmė tampa unika-li proga susimąstyti apie šios žemės praeinamumą ir drauge apie tikrąją vertę turinčius dalykus. Mes irgi galime būti Kris-taus nešėjais į pasaulį taip, kaip tokia nešėja tapo Marija, pir-ma mūsų prikelta ir išaukštinta, ir rodanti kelią į gyvenimą.

Visada ateik pas Dievą, nes esi laukiamas, ir išeik, žino-damas, kad esi mylimas! „Pasauly tik meilė žmogų daro rei-kalingą” (J. V. Gėtė).

Marija, gyvasis Dievo laiškas, prasideda žodžiu, tokiu pla-čiu, kad jame, kaip sėkloje, telpa visas Jos gyvenimas.

Todėl su Maryte **Kontrimaite** norisi tarti:

„Pelynas,

rugpjūčio saulėj nuskintas,

tavo vardas, Marija –
kartumas vidudienio dulkių
po kojomis maldininkų,
einančių pas Tave
su puokštėm, su vaisių krepšeliais
į vasaros Pakylėjimą,
į žolynų
išaukštinimo šventę...

Viso pasaulio kartybė
Sukrito į Tavo širdį,
Marija, -
Giliai,
Aklinau uždaryta,
Iš akių –
Nė dulkelės kartumo –
Šviesa, atlaidumas ir meilė –
Nežemiško grožio ir kvapnio gėlė,
Marija, -
Mums
Klajojantiems, ieškantiems, klumpantiems,
Pavargusiems, nuliūdusiems mums –
P a g u o d a,
Išmokyk
Panašiai mylėti,
Veskis mus kuo tiesiau,
Parsivesk mūsų širdis,
Marija...
Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 08 15

RUGSĖJO PIRMOSIOS VARPELIS

Jau suskambo mokykloj varpelis,
Mokiniai – gražesni už gėles...
Šis žinojimu švytintis kelias,
Per gyvenimo bandymus ves.

Bet lankyki ir Kristaus mokyklą,
Ir tiesas amžinąsias pamilk.
Jėzaus meilė šaltiniu ištrykšta,
Jo niekuomet, prašau, neužmiršk.

Jis tau nori visuomet padėti
Ir bėdoj tavęs vieno nepaliks.
Mokys Jis sunkumus nugalėti,
Kol rytojus gražesnis prašvis.

(Kun. Vitas Kaknevičius „Rugsėjo varpelis“)

Šiandien jus kviečiu poeto žodžiais atidžiai klausyti Viešpaties su atvira ir dosnia širdimi, kad taptumėte žemės druska ir pasaulio šviesa (Mt 5, 13-14). Ir primenu jums **Palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio** žodžius: „**Blogį nugalėk gerumu**“. Tebūna šie Palaimintojo žodžiai ir jums šių naujų mokslo metų moto.

Kiekvieno žmogaus sieloje yra varpelis. Ir neskambės jis tol, kol kas jo nesugebės paliest. Mokykloje tas „kas nors“

yra **mokytojas**. Nuo jo atsidavimo kasdieniniam darbui, nuo paprasto žmogiško gerumo priklauso, ar mokykla taps mokiniams antraisiais namais, **ar jie noriai žengs nelengvu keliu į mokslo ir žinių šalį**. Jūs, moksleiviai ir studentai, privalote domėtis viskuo, nes nėra pasaulyje galingesnės jėgos, už norą žinoti, kas slypi tame Dievo sukurtame pasaulyje. Tad pradėkime lankyti ir Kristaus mokyklą ir, kaip minios susėsdavo prie Viešpaties kojų Jo žodžių pasiklausyti, taip darykime ir mes, klauskime save, ką Kristus nori pasakyti šiais ar kitais Evangelijos žodžiais. Ką jie sako man?

Daugelis jums kalbės, kad laimė gali būti pasiekta per pinigus, per sėkmę ir valdžią. Dažniausiai jie siūlo džiaugsmą, kuris pasiekiamas per paviršutiniškumą ir greitai patenkinant jausmus. Bet **tik eidami su Kristumi**, mes galime pasiekti džiaugsmą, tikrąjį džiaugsmą!

Sventasis Tėvas Jonas Paulius II pabrėžė, kad „su tvirtu į Jį nukreiptu žvilgsniu jauni žmonės gali atrasti atleidimo ir susitaikymo kelią pasaulyje, kuris dabar dažnai yra niokojamas prievartos ir teroro. Praėjusiais metais su dramatišku aiškumu pamatėme žmogiškų piktų kėslų siaubingą veidą – **rugsėjo 11-osios teroristinius išpuolius Niujorke**, kaip atsaką į tokius pat amerikiečių teroristų išpuolius Irake. – Matėme, kas atsitinka, kai neapykanta, nuodėmė ir mirtis užima vyraujančias pozicijas. Bet šiandien mūsų susitikime aidi Jėzaus balsas. Tai **vilties, gyvybės ir atleidimo balsas, teisingumo ir taikos balsas**. Klausykime šio balso!”

„Brangūs bičiuliai, - kalbėjo Jonas Paulius II jaunimui, - Bažnyčia šiandien žvelgia į jus su pasitikėjimu ir laukia, kad jūs taptumėte **Palaiminimų žmonėmis**. Tik Jėzus yra tikrasis Mokytojas, tik Jėzus pateikia nekintantį mokymą, kuris atliepia giliausiam žmogiškosios širdies ilgesiui... Šiandien Jis kviečia jus būti pasaulio druska ir šviesa, pasirinkti gerį, gyventi teisingu-

mu, tapti meilės ir taikos įrankiais”.

Todėl šiandien kviečiu visus melstis už Lietuvos ateitį, o ta ateitis auga, bręsta mūsų namuose, mokyklose, universitetuose. Melskimės už tuos, kurie ten mokosi ir ypač už tuos, kurie moko, kurie perduoda tą mokslo šviesą. Jie pirmieji turi būti ta šviesa ir druska. – Tai Jūs, mokytojai.

Visas mokytojo pasididžiavimas – mokiniai, jo pasėtų sėklų dygimas, augimas ir derliaus davimas. Būkite jūs jiems gera sėkla, be raugių, be piktžolių.

Mielas jaunime, **būki amžinas keleivis į pažinimą, ieškok gaivios versmės kartais bekraštėje gyvenimo dykumoje.** Neužmiršk ir nuolat atnešk gėlių mūsų visų didžiausiam Mokytojui – Viešpačiui. Jis tikrai tada laimins tavo gyvenimą ir žinias, kurias turi panaudoti tik gėrio kūrimui.

Neliūdėkite, kad baigėsi vasara. Po žiedų ir jausmų šėlsmo apims palaiminga rudens ramybė. Lėtai sukdamiesi, spindėdami saulėje kris geltoni lapai, žiedai sunoks vaisiais... Ir jausmai nustos raibuliavę lyg ežero vanduo, įmetus akmenį. Štai tada ateis metas, kai suprasi, kad prarasti nėra taip baisu. To, kas baigiasi, - vaikystės, jaunystės, vasaros ar draugystės, - vertę pajusi vėliau. Ir visiškai nesvarbu, koks metų laikas tavo dvasiniame kelyje: **klausyk savo širdies, tik ji nurodys tau kelią per Brandą į Išmintį**, kuri ir padarys tave laimingą.

Šiandien būsimiesiems pirmokėliams, kurie pirmą kartą žengs per mokyklos slenkstį, jau virpa širdelės. Vieni tos dienos laukia su džiaugsmu, kiti – su baime, tačiau rūpesčių užtenka visiems. Svarbiausia, kad tėveliai psichologiškai paruoštų mažąjį mokinuką, kad jis eitų į mokyklą su džiaugsmu. Nuraminkite vaiką pasakydami, kad mokykloje jis ras daug naujų draugų, kad jį mokys gera mokytoja, kad tik mokykloje jis galės daug išmokti ir daug naujo sužinoti apie Dievo sukurtą pasaulį.

Rugsėjo pirmoji tai šventė, ir dar kokia! Visi ateina ne tik pasipuošę, bet su rudens žiedu rankose. Kažin ar daug rastume tokių, kurie nenorėtų užsukti į mokyklą ir pasidžiaugti tuo, ką čia išigijo, pažino, suprato ir ko siekė... Šiandien tai šventė mokiniams ir mokytojams. Niekada mokiniai taip gausiai nedovanoja savo mokytojams gėlių, kaip rugsėjo pirmąją. Niekada negaliu suprasti tų, kurie nelaukia šios šventės...

Tačiau nepamirškime, kad didžiausias mūsų Mokytojas yra pats Kristus. Tikėti Jėzumi, vadinasi, priimti tai, ką Jis sako, net jeigu yra prieštaraujama tam, ką sako kiti... Jaunime, atsiliepk Viešpačiui. Jis į tave deda savo viltis. Niekada neužmiršk: Kristui reikia tavęs išganymo planui vykdyti. Kristui reikia tavo jaunystės ir dosnaus entuziazmo, kad Jo džiaugsmo skelbimas būtų girdimas naujame tūkstantmetyje. Atsiliepkime į Jo kvietimą, savo gyvenimą paskirdami Jo tarnystei per tarnavimą savo broliams ir seserims. **Pasitikėk Kristumi, nes Jis pasitiki tavimi!**

„Ant kokių pagrindų mes turime kurti naująją istorinę erą, kuri iškyla iš didžiųjų XX a. pabaigos pokyčių? – klausė Popiežius. – Ar pakanka vien tik remtis dabar vykstančia technologijos revoliucija, kuri, atrodo, atsiliepia tik į efektyvumo ir produktyvumo kriterijus, be nuorodos į individo dėmesį arba į kitas bendrąsias etines vertybes?“ Nejaugi pakanka gyvenimą sumenkinti iki praeinančių užgaidų patenkinimo, domėjimosi trumpalaikėmis sensacijomis. Ant kokių pagrindų, ant kokio žinojimo ir faktų mes kuriame savo asmeninį ir bendruomenės gyvenimą?“ Į šį klausimą sunku atsakyti“, - tvirtino Popiežius Jonas Paulius II.

Jis priminė, kad XX amžiuje buvo bandoma „statyti žmogaus miestą“ be tikėjimo pagrindų, be Dievo. Dėl to išaugo „miestas prieš žmogų“, tai yra nežmoniška visuomenė. „Krikščionys žino, kad neįmanoma atmesti arba ignoruoti Dievo be

žmogaus paniekinimo”, - pabrėžė Popiežius. Todėl po patirtų neteisybių ir kančių jaučiamas poreikis kurti „naują civilizaciją, kuri būtų paženklinta laisvės ir taikos”. O tam reikia „naujos kūrėjų kartos”, kuria yra pašaukti tapti jaunieji žmonės.

Jonas Paulius II ragino jaunimą: **„Persiimkite Kristaus šviesa ir skleiskite šią šviesą savo aplinkoje... Jeigu jūsų draugystė su Kristumi, Jo slėpinių pažinimas ir atsidavimas Jam bus tikri ir tvirti, jūs tapsite „šviesos vaikais” ir „pasaulio šviesa”**. Tikėjimas sudaro Bažnyčios gyvenimo pagrindą, o Kristaus mokymas – tautų egzistencijos pagrindą, ir dėl šios priežasties aš jums sakau: leiskite, kad Kristaus šviesa spindėtų jūsų gyvenime. Nelaukite senatvės, kad žengtumėte šventumo keliu... Perduokite visiems to kontakto su Dievu nuostabumą, kuris suteikia prasmę mūsų gyvenimui. Neleiskite, kad jus kas pralengtų teisingumo siekimu, taikos įtvirtinimu, broliškumo ir solidarumo raiška”.

Tegul būna mokykla, kaip šventovė, kaip išminties aruodas, nuostabiausias gėlynas. Mylėkime mokyklą!

Rugsėjo pirmoji jau atėjo, tad prisiminkime, kad tai trumpė metų atkarpėlė, skirta amžinai nesenstantiems pamąstymams: ką nuveikėme ir ką dar paliksime, kai mūsų jau nebebus.

Su rugsėjo pirmosios švente, mokytojai!

Su rugsėjo pirmosios švente, moksleiviai, studentai ir iki senatvės kaupiantys žinias mokiniai!

Su rugsėjo pirmosios švente, mylintieji mokslą, besimokantieji, mokantieji ir besinaudojantieji žiniomis!

Tik neužmiršdami vis dažniau apsilankyti ir Kristaus mokykloje, mes galėsime tada su džiaugsmu ir užtraukti dainą: **„Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos”**.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 02

NENUŽENK NUO AKMENS

Marijos gimimas – rugsėjo 8-oji

Nenuženk nuo akmens,
O Marija,
Pušynėly žaliai Šiluvos,
Krauju ten ir ašarom lyja:
Nepalik, nepalik Lietuvos!

Tvanas kyla, sodybas mūs semia,
Virsta girių žali ažuolai.
Patikėjom Tau šventą mūs žemę,
Tau žaliuos ji, žydės amžinai.

Jei nuplautų banga raudonoji
Paskutinę gyvybę nuo jos,
Būsime Arka mes Nojaus
Ir balandžiai šakelės žalios...

Akmuo tas, - tvirtovė po kojų,
Nėr jėgos, kas pajudintų jį;
Ten atšvėsime mes laisvės rytojų,
Apraudosime skriaudas ten visi...

Nenuženk nuo akmens,
O Marija,

Piemenėliams pravirkus kadais...
Mes išpuošim šventoves lelijom
Ir nevystančiais rožių žiedais!

Tai tikrai unikalus kūrinys **Kotrynos GRIGAITYTĖS**, kuri verčia visą tautą nuolatos kreiptis į savo dangiškąją Motiną Mariją.

Marija buvo paprasta žydų mergaitė. Nors ilgus amžius buvo laukiama Mesijo, Marijai priimti žinią, kad Ji bus Dievo Sūnaus Motina, nebuvo lengva. Žydai laukė tautos vado, kuris atnaujintų karalystę, būtų galingas valdovas. O Jėzus gimė tvarte. Ir koks turėjo būti Marijos tikėjimas, kad dulkinį tvarto voratinkliai ir gyvulių tvaikas neužgesintų Jos širdyje dieviškos šviesos... Augdamas Marijos ir Juozapo namuose, Jėzus nerodė ypatingų dieviškumo ženklų – Jis buvo *vienas iš mūsų* – toks pat, kaip ir mes. Pradėjus Jėzui viešąją veiklą, **visus Jo žodžius Marija svarstė giliai savo širdyje**. Ji neužvėrė savo širdies tiesai. Ji tikėjo, nors tikėti, kad TAS, kuris kruvinas nuo kryžiaus šaukia: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!” (Mk 15, 34), yra Dievo siųstasis Mesijas, nebuvo lengva. Marijos tikėjimas nemirė kartu su Jėzumi ant kryžiaus. Motina su gyvu tikėjimu pasitiko prisikėlusį Sūnų. Todėl Marija yra didžiausias visų laikų tikėjimo pavyzdys. Jos ištartas „**fiat – tebūnie**” arba **tikiu**, priėmė Dievą į mūsų varganą būtį ir padarė ją dieviškojo gyvenimo dalininke.

Ir šiandien Marija veda Bažnyčią į naują Dievo malonės atradimą. Marija, gyvasis Dievo laiškas, prasideda žodžiu, **to-kiu plačiu**, kad jame, kaip sėkloje, telpa visas Jos gyvenimas. Tas žodis yra „malonė”. Ateidamas pas Mariją angelas pasakė: „Sveika, malonėmis apdovanotoji” ir vėl: „Nebijok, Marija, tu radai malonę pas Dievą!” (Lk 1, 28. 30).

Pasisveikindamas angelas nevadina Marijos vardu, bet pa-

prasčiausiai kreipiasi „malonėmis apdovanotoji” arba „malonės pilnoji”; Malonė yra tikroji Marijos tapatybė. **Marija yra ta, kuri „miela” Dievui.** Abu lotynų kalbos žodžiai – ir „mielas”, ir „meilė” – turi tą pačią šaknį, kuri graikiškai reiškia „malonė”, *charis*. Marijos malonė, žinoma, susijusi su tuo, apie ką toliau kalbama angelo pranešime, t.y., Jos, Mesijo Motinos, misija, bet vien ja nesibaigia. Dievui Marija ne vien funkcija, bet pirmiausia asmuo, ir būtent kaip asmuo Ji Jam tokia brangi.

Garsus italų kunigas **Tėvas kapucinas Raniero Cantalamessa** knygoje „**Marija – Bažnyčios veidrodis**” tarsi klausia – ką aš matau šiame veidrody ir koks aš turiu būti? Nors apie Mariją Naujajame Testamente labai mažai žinių, tačiau Ji dalyvavo visuose trijuose svarbiausiuose krikščionybės įvykiuose – **Įsikūnijime, Velykose ir Sekminėse.** Savo iščiose išnešiojusi ir pagimdžiusi Kristų, stovėjusi prie Jo kryžiaus ir drauge su apaštalais gavusi Šventąją Dvasią, Marija yra pati geriausia tikėjimo, vilties ir meilės Mokytoja. Ji moko ne tik klausytis Dievo žodžio, bet ir jį vykdyti visu savo gyvenimu.

Šitaip Marijos pavyzdys gyvai bei konkrečiai įrodo, kad Dievo ir kūrinijos santykiuose pirmą visą ko yra malonė. Malonė yra tas laukas ir ta vieta, kurioje kūrinys gali sutikti savo Kūrėją. Ir Dievą Šventasis Raštas pristato kaip apstų, pilną malonės (plg. Iš 34, 6). Dievas yra pilnas malonės aktyviaja prasme, kaip tas, kuris *prapildo* malonės; Marija, su Ja ir kiekvienas kitas kūrinys, pilna malonės pasyviaja prasme, kaip Ta, kuri yra *prapildyta* malonės. Tarp jų dviejų yra tarpininkas – Jėzus Kristus, „pilnas malonės” (plg. Jn 1, 14) abiem prasmėm – aktyviaja ir pasyviaja, nes kaip Dievas ir Bažnyčios galva Jis teikia malonę, o kaip žmogus yra pripildytas Tėvo malonės ir net „auga malone” (plg. Lk 2, 52). Malonė yra Dievo „pasirodymas” ir pasilenkimas virš kūrinio, ji yra tai, ko pripildomos žmogiškojo

Dievo troškimo bedugnės. „**Dievas yra meilė**”, - sako šv. Jonas (1 Jn 4, 8), Trejybėje, tik dieviškųjų asmenų tarpusavio santykiuose Dievo meilė yra prigimtis, taigi – būtinybė. Visais kitais atvejais ji yra malonė, taigi – **dovana**. Tai, kad Tėvas myli Sūnų, yra ne malonė ar dovana, bet tėvystės priedermė, taigi tam tikra prasme pareiga; tai, kad Jis myli mus, yra gryna malonė, teikiama laisvai ir neatlyginamai.

Todėl šiandien, dangiškosios Motinos pakviesti, turime laimės susirinkti čia, šioje šventovėje, kad pagarbintume dangiškąją Motiną, kad sužadintume savo širdyse **pamaldumą Jai ir kartu ryžtą gyventi pagal DANGIŠKOSIOS MOTINOS nurodymus**.

Rugsėjo 13-oji reikšminga ir visam pasauliui. Tą dieną **Kalkutoje buvo laidojama Motina Teresė**. Negalime jos neprišiminti, nes jos veikla be galo reikšminga mūsų gyvenimui ir žmonijos istorijai. **Motina Teresė moko mus ne tik gyventi, bet ir mylėti kiekvieną žmogų**, suvokti begalinės vertės meilės dovaną. Jos pavyzdys šiandien skatina mus pasiimti meilės dvasia ir ją vadovautis gyvenime.

Ši diena taip pat labai reikšminga tuo, kad tai yra metinės, kai stebuklingu būdu apsireiškė Švenčiausioji Mergelė Marija. Mes, susivieniję Jos dvasioje, garbinsime Švenčiausiąją Dievo Motiną, pasiryšime gyventi Jos pamokymais ir kilniaja Motinos Teresės dvasia, kuri turi būti ne svetima, bet sava mūsų tautai, mūsų kraštui. Daugeliu atžvilgių **esame panašūs į Kalkutos žmones. Panašūs savo vargais, savo sielvartu, nelaimėmis. Būkime panašūs ir Kalkutos Teresės dvasia: perimkime tą dvasią ir perkeltume ją į mūsų tautos gyvenimą**.

Šiandien, kai minime Švenčiausiosios Mergelės Marijos gimimo šventę, prašykime: Marija, dangiškoji mūsų Motina! Tu labiausiai mums artima, Tavo pagalba labiausiai mums reikalinga ir mes visi turime gyventi Tavo dvasia. Vadiname dangiškąją Motiną įvairiais vardais, o aš norėčiau Ją pavadinti ne-

įprastu, nauju vardu, sako **kardinolas Vincentas Sladkevičius** - „**negalimų dalykų Motina**”. Negalimų dalykų...

Jų buvo kiekvieno mūsų gyvenime. Už tuos neįmanomus dalykus, tapusius galimais, esame be galo dėkingi dangiškajai Motinai. Tą patį galime pasakyti ir apie mūsų tautos gyvenimą. Jame buvo daug dalykų, kurie atrodė negalimi ir niekada neįvyks, arba įvyks priešingai. Tik dangiškosios Motinos užtarimu šiandien **džiaugiamės** mūsų tautos pasiekta **Nepriklausomybe**, laisve ir su pasitikėjimu žiūrime į mūsų tautos ateitį, nes mums padės dangiškoji Motina. Nes Ją mylime, Ją garbiname. Ji tikrai yra **negalimų dalykų Motina**.

Su tokiu pat pasitikėjimu ir toliau galime žiūrėti į savo tautos ateitį, nors sunkumai nepasitraukė iš mūsų gyvenimo, jie egzistuoja, trukdo mums **džiaugtis**. Per dangiškosios Motinos, kuri yra **negalimų dalykų Motina**, užtarimą ateis gražiausia palaima į mūsų tautos gyvenimą ir ta palaima **džiaugsimės** – tik **būkime Jos verti**. Kad tai įrodytume, **atsižadėkime** viso, kas nepatinka dangiškajai Motinai: **atsižadėkime kiekvienos nuodėmės, klaidų ir pradėkime gyventi naują gyvenimą**. Tuomet pamatysime, kad **negalimų dalykų Motina** padaro tikrai didžiausius **stebuklus**, kurie mums dažnai atrodo **negalimi, neįmanomi**. Bet jie įvyksta. Šiandien proga **atsiprašyti** dangiškosios Motinos ten, kur buvome Jai **negeri**.

Dažnai girdime apie **tikinčio žmogaus pareigas: melstis, švęsti sekmadienį, laikytis Dievo įsakymų ir t.t.** Jeigu žmogus gerai atlieka savo **luomo pareigas**, pavyzdžiui: tėvas myli ir rūpinasi savo šeima, gydytojas lanko palatoje sunkiai sergantį ligonį, kunigas uoliai traukia žmones prie Kristaus, tada ir suprantame, kad šie žmonės yra **pareigingi**. Kiek laiko stebėjome, kaip **čečėnai atliko savo pareigą Tėvynei**: mažytės tautos vyrai, net moterys ir vaikai, kaip Biblijos Dovydas kovojo su Galijotu ir jį nugalėjo.

...Svečias **A. Idigovas** plačiai nušvietė dabartinę Čečėnijos padėtį, pasak jo, per 1-2 paras gaunama informacija apie realią padėtį. Padėtis labai komplikuoja, nes Rusijos kariškiai vykdo vadinamuosius „valymus“, o jie atrodo taip: **kariškiai apsupa kaimą ar gyvenvietę trimis žiedais ir daro kratas namuose, ieško „banditų“, ginklų, čečėnų laisvės kovotojų.** Dažniausiai nieko nerandama, tačiau konfiskuojami gyvuliai, maisto atsargos, žiauriai sumušami, sužalojami nekalti žmonės, o kai kurie nuo sužalojimų ir miršta. Neteisybė kiekviename žingsnyje. Žmonės gyvena pusbadžiu, negali laisvai lankytis artimiausiame kaime pas gimines, nes valstybiniais rusų teroristams vaidenasi čečėnų kovotojai. Jų rusų kareiviai labai bijo. Čečėnijoje tvyro įtampa. Karinė prievarta pavertė eilinių, taikių čečėnų gyvenimą siaubingą egzistavimu. Ar tai čia gyvenimas?

O kaip šiandien yra mūsų **Tėvynėje**? Visuomenė yra supriešinta, nes vieni be sąžinės graužimo susigrobė visiems priklausančią turtą, o kiti, kaip tas Evangelijos keleivis, liko apiplėšti ir pasmerkti elgetiškam gyvenimui. Bažnyčiai visa tai labai rūpi, nes taip elgiamasi su Jos nariais. Mūsų visų akivaizdoje žudoma ne tik Lietuvos laisvė, bet miršta pati tauta. Pranašas Jeremijas kadaise apie savo tautos duobkasių kalbėjo: „Jie pavertė savo kraštą siaubo vieta, amžina pajuoka, - kas tik keliaus per jį, pasibaisės, linguos galva” (Jer 18, 16). **Prieš 9 metus Vilniaus aerouoste Šventasis Tėvas kalbėjo Lietuvos žmonėms: „Trokštu padrašinti toliau kurti naują Lietuvą, štai jau laisvą ir siekiančią kuo geriau išvystyti savo galimybes”, bet ar išgirdo kas šį Popiežiaus balsą? Dievas už mūsų tėvų ir senelių, už mūsų asmenines kančias padarė stebuklą, - buvome išvesti į laisvę, tačiau į pažadėtąją žemę turime nueiti savomis kojomis. O ar einame?**

Todėl ir turime prašyti negalimų dalykų Motiną pagalbos, kad Jos globojami ir užtariamai neužmirštume, ko turime

prašyti ir siekti, kad mūsų ir mūsų tautos gyvenimas būtų kitoks. Šventasis Tėvas Šiluvoje meldėsi: „Geroji Motina, visą laiką žvelk į šią tautą ir ją laimink. Šioje žaliuojančių laukų apsuptoje šventovėje tu išklausai lietuvių prašymus ir surenki jų viltis. Duok jiems užsidegimo ir drąsos nugalėti materialinius ir moralinius sunkumus. Išprašyk kiekvienam malonės ištvermingai ir kilniaširdiškai tarnauti Dievo Karalystei”.

Biblijos Dievas ne tik **teikia** malonę, bet ir pats **yra** malonė. Pastebėta, kad Išėjimo knygos 33, 19 sakinyje „**aš esu maloningas tiems, kuriems esu maloningas**” skamba panašiai, kaip *išėjimo knygos* 3,14 „**Aš Esu, Kuris Esu**”, ir tam tikra prasme antroji frazė paaiškina pirmąją. „Ir Viešpats praėjo prieš jį, tardamas: ‘Viešpats, Viešpats, esu gailestingas ir maloningas Dievas, lėtas pykti, kupinas gerumo ir ištikimybės’” (Iš 34, 6). Biblijos Dievas yra ne tik tas, „kuris yra sau”, bet taip pat tas, „kuris yra mums”, kitaip tariant, Jis yra malonė.

Taigi **Marija yra tarsi šios slėpiningos Dievo malonės gyvoji ikona**. Kalbėdamas apie Jėzaus žmogiškumą, šv. Augustinas sako: „Kuo Jėzaus žmogiškumas nusipelnė, kad amžinasis Tėvo Žodis jį priimtų savo asmens vienybėn? Koks Jo geras darbas tai nulėmė? Ką nuveikė iki tol, ką tikėjo, ko prašė, kad būtų taip nelygstamai išaukštintas?” Ir tęsia: „Ieškok nuopelnų, ieškok teisingumo, pagalvok ir pažiūrėk, ar randi ką kita, išskyrus malonę”.

Šie žodžiai pristato Mariją ypatingoje šviesoje. Apie Ją juo labiau reikėtų klausti: **ką nuveikė Marija, kad nusipelnytų privilegiją duoti Žodžiui žmogystę?** Ką tikėjo, ko meldė, ko vylėsi, dėl ko kentėjo, kad ateitų į pasaulį šventa ir nekalta? Ieškok ir čia nuopelnų, ieškok teisingumo, ieškok visko, ko nori, ir pamatysi, ar nuo pat pradžių randi Joje ką kita, išskyrus malonę! Marijai iš tiesų galėtų priklausyti apaštalo žodžiai: „Bet Dievo malone esu, kas esu” (1 Kor 15, 10). Malonė visiškai

paaishkina Marija, Jos didybę ir Jos groįį. Anot poeto, ateina laikas, kai negana tenkintis vien savo šventuoju globėju, net savo miesto patronu, bet reikia grįžti prie **Tos**, kuri maloniausia Dievui, kuri arčiausiai Jo. „Prie Tos, kuri yra Marija, nes pilna malonės“. Paprasti, bet labai gilūs žodžiai. Taip, Marija dėl to yra Marija, kad pilna malonės. Pasakyti, kad pilna malonės, reiškia pasakyti apie Ją viską.

Šiandien atgimkime savo siela, kad galėtume visur ir visada liudyti Dievą. Daug išbandymų kasdienybėje patiria žmogus ir net nepajunta, kaip greit prabėga gyvenimas. Bet ne vien prabėgę metai lemia gyvenimo prasmę. Jie atsiveria tik santykiuose su Dievu, su tuo, ką esi užsitarnavęs ir nuveikęs per Jį. Dievas mus aibę kartų kvietė Jį sekti, bet ar atsiliepėme į šį Dievo kvietimą?

Tokį pavyzdį mums paliko Švenčiausioji M.Marija. Ji ir dabar veikia mūsų kasdieninį gyvenimą. Dievo pavedimu Ji veikia kaip Motina ir Mokytoja. Marija ir toliau gimdo Dievą mumyse. Ji priėmė savimi visą Sūnaus atvaizdą, dvasinį idealą, transcendenciją ir jiems tarnavo. Dabar visa tai gauname iš Bažnyčios lobyno per kunigų ir vyskupų rankas. Tai patvirtina ir **Popiežius Jonas Paulius II, kad per Mariją eina į žemę, į žmones pats Dievas ir tikėjimas.**

Dievo plano vykdymas reikalauja visiško atsidavimo, savęs apiplėšimo. Be Marijos ir Jėzaus gyvenimo pavyzdžių ir šiaudien būtų neįmanomas dvasinis procesas, nepajėgtume jo suprasti, pasiryžę netesėtume. Nesugebėtume visko atsižadėti ir sekti Kristų, dar priėmus teikiamą kryžių. Tik tokiu būdu galime pajusti, kas esame Dievuje, ko esame atsiūsti į šią kasdienybę, į kur ir kaip turime sugrįžti, įvykdę savąjį Dievo numatytą ir mums individualų pašaukimą. Neužmirškime, kad niekas to už mus neatliks. Turime ryžtis viską patys įvykdyti.

Švenčiausioji Mergelė **Marija ir toliau veda mus prie Die-**

vo, o po to ir mes, kaip ir Ji, Dievo malone jau galime prisidėti prie Dievo karalystės kūrimo, prie žmonijos išganymo plano. Marija ypač aktyviai veikia savo apsireiškimo vietose: **Šiluvoje, Liurde, Fatimoje, Gvadelupėje...** Šiandien labai svarbu, kad Dievą užmiršęs pasaulis vėl atsigręžtų į Jį. Dievo palytėjimai žmonėms tebesitęsia ir šiandien. Dievas veikia ir šiandien. Popiežius ir visa katalikų Bažnyčia pripažįsta ir žmonijos Motiną bei Mokytoją Mariją, kviečia per Ją kalbėti rožančių ir atlikti atgailą. Tai tobuliausia ir šiais laikais reikšminga dvasinė terapija, dvasinis gydymas ir valymas. Pirmiausia turime melstis ir atgailauti, o po to – siekti ramybės, taikos, tai yra, jau nusipelnytą dvasinę laimės. **Marija atėjo, kad atvertų ramybės oazę savo apsireiškimo vietose – mumyse ir žemėje.**

Ryžkimės savo dvasioje keistis, formuotis ir liudyti tarp žmonių Dievo ir Marijos meilę. Dauguma žmonių ir šiandien nebegirdi Dievo. Tai Dievas **Pats atranda mus ir nurodo kelią, kaip Jį pažinti ir skelbti šiais laikais.** Švenčiausioji M. Marija mus laiko savo vaikais ir nori mus laimėti Dievui. bet tam turime išgirsti tyrą Jos kvietimą liudyti pagal Dievo norą.

Šiandien be galo sumaterialėjo ir lietuviai, todėl nebejačiuame Dievo palytėjimų. Todėl kiekvienas neatidėliodamas vėlesniam laikui, savo gyvenimu turime, atrasti Dievą, kaip didžiausią prasmę. Kiekvienas turime rasti savąją, Dievo paskirtąją vietą. Dievas kiekvienam iš mūsų yra paskyręs labai atsakingą vaidmenį. Melskimės, ir Dievas per mus duos tinkamų vaisių.

„Tikri priešai išaiškinami, tik pasiekus pergalę”, – rašė R. Milis. Todėl prašykime Mariją, kad ji padėtų atpažinti kasdienybėje tuos priešus, kurie trukdo mums atlikti Dievo patikėtą misiją.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 09 08

JŪSŲ STIPRYBĖ – SILPNUMAS

Neįgaliesiems

Šiandien norėčiau prabilti šv. Pranciškaus žodžiais: „**Broliai, pradėkime ir darbuokimės, nes iki šiolei dar mažai tepadarėme Dievui!**” Šie žodžiai liečia patį šv. Pranciškaus testamentą.

Ši šventė panaši į dvipusį veidrodį. Vienoje pusėje – praeitis, kitoje – ateitis. Tačiau abejose pusėse regime savo pačių atspindį.

Asyžiaus bazilikoje, šv. Pranciškaus antkapyje, yra iškalti tokie žodžiai: „Franciscus – vivens!” – **Ir po mirties gyvas Pranciškus!**

Šv. Pranciškus buvo ir yra gyvoji Kristaus Evangelija. Jis ir dabar sako tą patį, ką anuomet sakė savo broliams: „Broliai, pradėkime ir darbuokimės, nes iki šiolei dar mažai tepadarėme Dievui!” (Pranciškonų konstitucija: 1 C 103).

Žanas Vanjė (Jean Vanier), dirbantis **Arkoje** su neįgaliaisiais, sako, kurlink turėtų eiti mūsų prieštaravimų pilna visuomenė, kaip turėtų **gydyti mūsų skaudulius**. Tai – kurti Dievo karalystę čia, žemėje, mums, žmonėms, ir ypač gyvenimo nuskriaustiesiems. Žanas Vanjė jau nuo 1975 m. įvairiose pasaulio šalyse kuria „**Tikėjimo ir šviesos**” bendruomenę.

Dievo karalystę Žanas lygina su **mažyčiu garstyčios grūdėliu**. Jeigu jį pasėsime į žemę ir gerai prižiūrėsime, iš jo išaugs vešlus, gražus medis, ir jame Dangaus sparnuočiai susisuks lizdus.

„Jėzus, - sako Ž. Vanjė, - atėjo paskelbti vargšams Gerąją Naujieną. Jie yra Tėvo mylimieji. Jėzus atiduoda savo gyveni-

mą žmonėms. Jis juos maitina savo dovanomis”.

Kaip Marija dalyvavo gimstant Bažnyčiai, kartu su apaštalais laukdama Šventosios Dvasios atėjimo, taip Ji yra „Tikėjimo ir šviesos” bendruomenėse. Savo meilės ir užuojautos dėka per visą Jėzaus gyvenimą Ji patyrė išperkamąją kančios prasmę. Kaip Motina, dėmesinga visiems savo vaikams, Ji moko širdis mylėti Jėzų ir kiekvieną žmogų.

Visi esame Dievo mylimi, nežiūrint mūsų fizinių ar psichinių trūkumų. Todėl šv. **Paulius** rašo: „Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui atrodo kvaila, kad sugėdintų išmintinguosius. Dievas pasirinko, kas pasaulyje silpna, kad sugėdintų galiūnus” (1 Kor 1, 27). Todėl **norint sukurti laisvą santykį su nelaimingaisiais, reikia, kad mūsų akmeninės širdys virstų gyvomis širdimis**. Vien tik Jėzus ir Šventoji Dvasia jas pakeičia, leidami mums priimti varguolį ir atstumtąjį, pripažinti jo visą gilią žmogišką ir dvasinę realybę. Šis meilės perkeitimas padeda mums atpažinti Jėzaus veidą savyje ir kitame.

Vargšai mus evangelizuoja, jie parodo, kaip mes gyvename Evangelijos dvasia, kaip ir kur, koku būdu parodome meilę. Norint padėti šiems nuskriaustiesiems žmonėms rasti širdies ramybę, viltį ir norą progresuoti, aišku, reikia žiūrėti į juos Evangelijos šviesoje. Taip pat suprasti jo žmogiškuosius poreikius, jo kančias ir mokėti į jas atsiliiepti. O tai galėsime padaryti, kai surasime laiko pabėgti nuo šių problemų ir tyloje pasikalbėsime su Jėzumi.

Jėzaus žodžiais tariant: „**Kaip Tėvas mylėjo mane, taip aš jus myliu**”. Jėzus myli kiekvieną iš mūsų atskirai. Jis mums sako: „**Kaip aš jus myliu, taip mylėkite vienas kitą**”. Žanas Vanjė mums sako: „Atiduok duoną alkstančiam, ir tavo šviesa prasiverš kaip aušra tamsoje. Jeigu būsi šalia vargšo, Dievas patenkins tavo troškimus, Jis tave išgydys, tu tapsi palaistytas sodas, neišsenkantis vandens šaltinis. **Vargšai - turtingi tikėji-**

mu. Tai paslaptis, kurią mes turime Bažnyčioje per Jėzų. Jėzus nori, kad mes alktumėm meilėje. Jėzus mus moko atleidimo, kaip atleido mums, nusidėjusiems. Nuo kryžiaus Jis šaukė: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro!” Jėzus sakė: „Nesiar-tink prie altoriaus, jei atsimeni, kad tavo brolis turi ką nors prieš-tave. Pirma susitaikyk su juo”.

„Man reikia gydančios Jėzaus šviesos, kad paveiktų mano širdį, - sako Ž. Vanjė. – Aš pradedu augti. Dvasios jėga ateina į mus. Ir kviečiu jus – darykite gera tiems, kurie mūsų nekenčia, melskimės už tuos, kurie mums stengiasi pakenkti, sutrukdyti. Suprantame, kiek mums reikia atleidimo. Mes suvokiame, kad esame palūžę, bet Jėzus ateina pakeisti mus ir keičia. Yra žmonių, kurie mus traukia, ir tokių, kurių mes atsisakome. Kaltas blogis. **Blogis įsiveržia į žmogaus širdį, kad pasireikštų kito dar didesniu kankinimu.** Kadangi mes buvome sužeisti, žeidžiame kitus, niekuo nekaltus. Užuot išėmę krislelį iš kito akių, verčiau išimkime rąstus iš savųjų. Kiekvienas juos nešiojame, idant apsaugotume tamsumą. Labai lengvai kaltiname, teisiame, pasmerkiame kitus žmones ir nepajėgiame matyti tamsos savo širdyse. **Atleidimas reiškia mylėti žmones, kokie jie yra“.**

Nuostabi Jėzaus vizija – meilės vizija – kviečia sugriauti sienas, kuriomis atsitvėrėme nuo skirtingų žmonių – mūsų lobio. Jis sako: „O kad jūs suprastumėte, kas jums atneša ramybę”.

Kiek šiandien žmonių palūžusių ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai... Mes trokštame Jėzaus, ir mes Jo nenorime, nes Jame yra nepaprastas grožis, ir nežinome, kur Jis gali mus nuvesti. Mes bijome Jėzaus. Mes esame nuodėmingi. Jėzus ateina pakeisti mūsų namus, kad jie būtų maldos namai, meilės ir sve-tingumo namai, kur priimami vargšai ir nuskriaustieji. Jėzus sakė, kad reikia steigti bendruomenes, kur būtų susitaikymo ir meilės vieta. Rekolekcijos – laikas, kai Jėzus nori su mumis kalbėti. Malda – ne vien malda žodžiu. Malda – tai Jėzaus klausy-

mas, Jėzaus priėmimas. Jūsų kūnas yra Dievo Dvasios šventovė. Ilsėkitės, nurimkite Jėzaus meilėje. Mes gavome Šventąją Dvasią ilsėtis Jėzuje.

„Aš pažįstu jūsų nesaugumo jausmą, kančios ir mirties baimę, - sako mums Jėzus. – Aš išmokysiu jus mylėti, nes dėl to Žodis tapo kūnu. **Sunku mylėti: sienos tarp šeimų, sienos aplink širdis...**” Klausykitės Evangelijos Dievo žodžio. **Jis atėjo mus gydyti, išmokyti, kaip reikia atverti savo širdis kitiems.** Mylėjimas yra labai ilgas procesas. Jėzus žino visus mūsų meilės sunkumus. Bet Jis sako mums: „Sek mane, ir aš būsiu tavo draugas”. Mes esame pakviesti tapti Jėzaus draugais. Jėzus pasakė: „Aš tau duosiu savo Šventąją Dvasią. Priimk mane tokį, koks tu esi, kaip priėmiau aš tave su tavo ligomis, nuodėmėmis. Ir prašau pasitikėti manimi”. Mūsų galia mylėti. Invalidai yra toji meilės galia. Jėzaus kelias – tapti mažu ir būti su mažais. Jėzus kviečia su jais sudaryti bendruomenę. **Mes pašaukti mylėti žmones, prisipildyti kantrybės, šviesos, gerio, siekti tiesos, su meile ir kantrybe daryti gerus darbus. Tokį Jėzų turime sekti su meile ir nuolankumu, tada Jis padaro mūsų širdis kūdikiškas, pripildo meilės ir džiaugsmo. Neįgiję vairo pasitikėjimo, mes neįeisime į Dangaus karalystę”.**

Prisiminkime šiandien ir Motiną Teresę iš Kalkutos. Ji rašė savo seserims laiškus. Vienas iš 1961 m. pirmojo birželio penktadienio:

„Mano brangiosios seserys,
nemanykite, kad tikra meilė turi būti ypatinga. Ne, mums tereikia nesiliauti mylėjus To, kurį mylime. **Pažvelkite, kaip dega lempa, nuolat naudodama mažus alyvos lašelius. Jei lempos nebus tų lašelių, nebus šviesos, ir sužadėtinis turės teisę pasakyti: „Nepažįstu tavęs”.**

Mano vaikai, kas tie alyvos lašeliai mūsų lempose? Tai nedideli kasdieninio gyvenimo dalykai: **ištikimybė, pasitikėjimas**

mas, trumpi geri žodeliai, mintys apie kitus, tie visi tylūs maži darbeliai, žvilgsnis, žodis, poelgis. Tai meilės lašeliai, tokia didele šviesa užliejantys mūsų vienuolišką gyvenimą.

Neieškokite Jėzaus tolimuosiuose kraštuose. Jo ten nėra. Jis yra jūs. Uždekite savo lempas ir visada Jį regėsite”.

Kristianas Feldmanas knygoje „Meilė lieka” aprašo įvairius Motinos Teresės gyvenimo epizodus. Štai keletas žodžių iš tos knygos: „Mes matome Jėzų suluošintuose vargšų kūnuose”.

Pasitaiko, kad dirbdama su sunkiais ligoniais seselė pati užsikrečia ir turi gydytis. Užsikrėtusios vienuolės tai laiko laime, didžiuojasi, galėdamos dalintis su ligoniais jų vargais ir skausmais. Žmonės lengvai užmiršta, kad Teresės seserys ne tik vienišos šiame nelaimės ištiktųjų pasaulyje, jos nori jų nelaimę dalintis. **Kiekvieniame purvais aptekusiame pasmerktajame gatvėje, kiekvieniame raupų suėsto vargšo ar vėžiu sergančio kūne, kuris jau visas – atvira žaizda, jos randa Kristų, savo gyvenimo centrą.** Joms tai ne gražūs žodžiai, bet tvirta realybė, kitaip jos neištvirtų šiame pragare. Ir tikrai neištengtų šypsotis ir spinduliuoti gerumu.

- Kai apžiūrite vargšų randus ir žaizdas, niekadose neužmirškite, kad tai Kristaus žaizdos, – nuolat kartoja savo naujokėms Motina Teresė. Todėl šioms Evangelijos aktyvistėms malda ir socialinis darbas taip tampriai tarpusavy susiję.

Jų darbo diena prasideda Eucharistijos švente. Ir rankiodamos gatvėse mirštančius, ir stovėdamos prie jų mirties patalo, jos žino, kad tai rytinių pamaldų tąsa, tik kita forma. Šventoje Komunijoje mes turime Kristų duonos pavidalu, aiškina Motina Teresė; dirbdami savo darbą, matome Jį Kūno ir Kraujo pavidalu. Tai tas pats Kristus. **„Aš buvau alkanas, buvau ligonis, buvau be pastogės”.**

Tai tas pats Kristus, su šventa pagarba skelbė Teresė, šį sutapatinimą pagrįsdama Jėzaus „Teismo kalba” iš Evangeli-

jos pagal Matą. Tie žodžiai – raktas į seserų gyvenimą, garantija, kad joms tikrai rūpi artimas, o ne malonus pasitenkinimas, kuris lydi gerą darbą.

Jeigu ji nežinotų, kad tai yra Kristaus Kūnas, – kartą yra pasakiusi Teresė, jokia pasaulio jėga negalėtų jos priversti paliesti kirminų ėdamą kūną. O taip, tai tikrai paprasta: jeigu matome Kristų duonos pavidalu, tai galime Jį matyti ir suluošintuose vargšų kūnuose.

- Mes taikome tai praktikoje, - paaiškino ji šią patirtį. – To turbūt negali suprasti žmogus, kuriam neduota laimė tikėti. **Vargšų reikia tam, kad juos paliestum, Eucharistija duoda jėgos ir maisto, o kai esi stiprinamas, tada nori tą jėgą panaudoti, išlieti.** Todėl matote, kad seserys niekadės nevaikšto, jos bėgioja. Mus ir vadina „bėgančiąja kongregacija”.

- Mes visos ilginės amžinosios palaimos su Dievu, - kalba ji toliau. – Tačiau jau ir dabar mūsų galioje šią palaimą patirti, čia pat būti laiminga su Dievu. Būti su Juo laiminga dabar reiškia Jį mylėti, kaip Jis myli, padėti, kaip Jis padeda, duoti, kaip Jis duoda, tarnauti, kaip Jis tarnauja, gelbėti, kaip Jis gelbsti, dvidešimt keturias valandas būti su Juo, paliesti Jį, skudurais persirengusį.

Tuo galima paaiškinti, kodėl sunkiai dirbančių seserų darbotvarkėje ir blogiausiomis dienomis lieka visa valanda laiko maldai, kodėl **kiekvienas, apsilankęs jų pastogėje, pirmiausia vedamas į koplyčią pasveikinti „namų Viešpatį”**. Ir kodėl visame pasaulyje finansų savo vargšams elgetaujanti Teresė be niekur nieko atskyrė keletą svarų iš suaukotų lėšų ir nupirko gražią taurę naujam savo seserų noviciatui. Jos argumentas: šitaip gerosios aukos esančios kasdien šalia Kristaus altoriuje.

Kas man yra Jėzus?

Jėzus yra Kūnu tapęs Žodis.

Jėzus yra gyvenimo duona.

Jėzus yra aukos Avinėlis, paaukotas ant kryžiaus už mūsų nuodėmes.

Jėzus yra auka, aukojama per Šv. Mišias už pasaulio ir mano nuodėmes.

Jėzus yra Žodis, kuris turi būti tariamas.

Jėzus yra tiesa, kuri turi būti skelbiama.

Jėzus yra šviesa, kuri turi nušvisti.

Jėzus yra meilė, kurią turime mylėti.

Jėzus yra džiaugsmas, kurį turime skleisti.

Jėzus yra ramybė, kurią turime teikti.

Jėzus yra gyvenimo duona, kad ją valgytume.

Jėzus yra alkanasis, kurį turime pavalgydinti.

Jėzus yra trokštantis, kurį turime pagirdyti.

Jėzus yra nuogasis, kurį turime aprengti.

Jėzus yra benamis, kurį turime priglausti.

Jėzus yra ligonis, kurį turime gydyti.

Jėzus yra vienišasis, kurį turime mylėti.

Jėzus yra nepageidaujamas, kurį turime priimti.

Jėzus yra raupsuotasis, kurio žaizdas turime apžiūrėti.

Jėzus yra elgeta, kuriam turime nusišypsoti.

Jėzus yra girtasis, kurio kalbą turime paklausti.

Jėzus yra invalidas, kurį turime globoti.

Jėzus yra vaikelis, kurį turime apkabinti.

Jėzus yra aklasis, kurį turime vesti.

Jėzus yra luošasis, su kuriuo turime vaikščioti.

Jėzus yra narkomanas, kuriam turime būti bičiuliai.

Jėzus yra prostitutė, kurią turime gelbėti nuo pavojaus ir kurios bičiuliais privalome būti.

Jėzus yra kalinys, kurį turime aplankyti.

Jėzus yra senukas, kuriam turime patarnauti.

Man:

Jėzus yra Dievas.

Jėzus yra mano sužadėtinis.

Jėzus yra mano gyvenimas.

Jėzus yra mano vienintelė meilė.

Jėzus yra mano viskas.

Jėzus yra man vienas ir viskas.

Jėzau, aš myliu Tave visa širdimi ir visa savo būtybe.

Aš Jam viską atidaviau, net ir savo nuodėmes, ir Jis paėmė mane už nuotaką švelniai ir su meile. Dabar aš visą gyvenimą esu savo nukryžiuotojo sužadėtinio nuotaka. Amen.

Ar čia, ko gero, artimas neišnyksta už dievobaimingos fikcijos? Ar pagalbos ieškantis artimas taip nesusilieja su Kristumi, kad praranda savo individualybę ir pagalbą teikiančiam tampa tik testo objektu, kuriuo jis patikrina savo tikėjimo tvirtumą? Pagrįsti klausimai. Bet kas matė, kaip individualiai ir atidžiai misionierės elgiasi su savo pacientais, kokie tarp jų užsimezga žmogiški santykiai, tas tokias abejones greit atmeta.

Gal toks kiekvieno kenčiančiojo sutapatinimas su Kristumi yra geriausia garantija, kad parama ir pagalba nesiejami su simpatija ar gera nuotaika. Vienoje savo bendražygėms sukurtoje maldoje Teresė prašo „reginčio tikėjimo“, kuris nukryžiuotąjį Viešpatį pažįsta prisidengusį menku irzlaus, pretenzingo, neprotingo žmogaus apdaru; tada mano darbas man niekada nebus nuobodus, sako ji.

Ar galima šią realistišką žmogaus prigimtį žinovę tikrai laikyti naivia?

Šį žodį noriu taip pat baigti **Motinos Teresės kasdienės maldos žodžiais: „Jėzau, gyvenantis mano širdyje, aš tikiu Tavo išrinktąja meile man. Aš myliu Tave“.**

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 03

DRAUGE SU MARIJA KONTEMPLIUOTI KRISTAUS VEIDĄ

Dvidešimt ketvirtąsias išrinkimo į apaštalo šv. Petro sostą metines spalio 16 dieną popiežius Jonas Paulius II pažymėjo dviem simboliais ir visai Bažnyčiai reikšmingais sprendimais:

jis paskelbė Rožančiaus metus, taip pat pasirašė savo naują apaštalinį laišką „Rosarium Virginis Mariae“, kuriame pasiūlė praplėsti Dievo Motinai skirtos rožančiaus maldos turinį ir iš naujo atrasti jos kontempliacinę prasmę.

Rožančiaus metai – Marijos metai.

Pradėdamas kalbą, Šventasis Tėvas padėkojo Dievui už tarnystės Bažnyčiai 24-erius metus šv. Petro soste ir patikėjo tolesnę savojo pontifikato ateitį Švč. Mergelei Marijai, tuo pačiu dar kartą paneigdamas visas neprideramas spekuliacijas apie neva galimą jo atsistatydinimą. Popiežius priminė Dievo Motinai skirtus prašymus, kuriuos jis išsakė rugpjūčio mėnesį, lančydamasis savo tėvynėje Lenkijoje. „Švenčiausioji Motina... padėk man įgyti kūno ir dvasios jėgų, kad galėčiau iki galo atlikti misiją, kurią man skyrė prisikėlęs Viešpats, - meldė Jonas Paulius II. – Šią ypatingą dieną vėl į Dievo Motinos rankas sudedu Bažnyčios ir daug iškentėjusios žmonijos gyvenimą. Jai taip pat patikiu ir savo ateitį“. Popiežius išreiškė viltį, kad Marija, „su Motinos meile visa tai pateiks savo Sūnui“.

Toliau kalboje Jonas Paulius II, kurio ganytojiškas šūkis

yra „**Totus tuus, Maria!**” („**Visas Tavo, Marija!**“), priminė Bažnyčios mokymą apie Kristaus ir Jo Motinos ryšį išganymo istorijoje. „Kristus, žmogaus Atpirkėjas, yra mūsų tikėjimo centras, – sakė popiežius. – Marija Jo neužtemdo, kaip ji neužtemdo ir Jo išganytojiško darbo. Paimta į dangų su kūnu ir siela, Švenčiausioji Mergelė yra pirmoji, kuri gali džiaugtis savo Sūnaus kančios ir prisikėlimo vaisiais”. Todėl Dievo Motina „tikriausiu keliu mus veda pas Kristų, kuris yra galutinis visos mūsų egzistencijos ir mūsų veikimų tikslas”.

Šventasis Tėvas priminė, kad prasidėjusį trečiąjį krikščionybės tūkstantmetį patikėjo Švč. Mergelės Marijos globali ir, pakviesdamas visus tikinčiuosius „**be paliovos kontempliuoti Kristaus veidą**”, išreiškė savo troškimą, kad šioje kontempliacijoje „**Marija, Jo Motina, būtų visiems Mokytoja**”. Šių pasmatų vedamas, taip pat pabrėždamas, kad „**rožančius yra geriausia priemonė Kristaus veido kontempliacijai per Marijos akis**”, popiežius pranešė, kad skelbia Rožančiaus metus, kurie tęsis nuo 2002-ųjų spalio. Tuos metus, kurie bus jubiliejiniai – 25-ieji popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato metai, kartu galima vadinti ir ypatingais Marijos metais. Tai pripažino ir pats Šventasis Tėvas, kalbėdamas apie Rožančiaus metų paskelbimo motyvus. Bažnyčios didžiųjų jubiliejų istorijoje tarpo gera tradicija – po Jubiliejinių metų, pašvęstų Kristui ir Išganymo darbams, buvo skelbiami metai Marijos garbei, taip prašant Jos pagalbos pasinaudoti teikiamomis Dievo malonėmis.

Rožančius nėra kliūtis ekumenizmui.

Kalbėdamas apie savo naująjį apaštalinį laišką „Rosarium Virginis Mariae” („Mergelės Marijos rožančius”), popiežius Jonas Paulius II sakė, kad jame išreikštas jo siūlymas, jog prie dabar rožančiaus maldoje kontempliuojamų „džiaugsmingųjų”, „skausmingųjų” ir „garbingųjų” paslapčių (kiekviena iš minėtų trijų dalių turi po 5 paslaptis) pridėti dar 5 paslaptis, jo

pavadintas „**Šviesos paslaptimis**“. Šios paslaptys apimtų Išganytojo viešojo gyvenimo įvykių kontempliavimą nuo krikšto Jordano upėje iki Kančios išvakarių, - aiškino popiežius. – Šio siūlymo tikslas yra praplėsti rožančiaus horizontą, kad tas, kuris jį atsidėjęs kalba, o ne mechanškai, galėtų dar labiau prasiskverbti į Gerosios Naujienos turinį ir savo paties egzistenciją priderinti prie Kristaus”.

Taigi pirmą kartą po 1569 metų, kai tuometinis popiežius Pijus V savo dekretu patvirtino dabartinę rožančiaus kalbėjimo formą, yra siūloma tam tikra jo reforma. Popiežius Jonas Paulius II ne kartą yra pažymėjęs rožančiaus maldos reikšmę jo paties dvasiniame gyvenime.

Laiške „**Rosarium Virginis Mariae**“ popiežius primena, kad netrukus po išrinkimo į šv. Petro sostą jis viešai pripažino, jog rožančius yra jo mėgstama malda, kuri jį lydėjo džiaugsmo bei išbandymo laikotarpiais. Ir dabar jis kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį Vatikane vadovauja rožančiaus maldai, kuri transliuojama Vatikano radijo bangomis. Pagaliau gerai žinoma, kad kiekvienas jį aplankęs svečias gauna „**privalomą dovaną**“ – paties Šventojo Tėvo palaimintą rožančių. Todėl visiškai suprantamas ir pateisinamas būtent Jono Pauliaus II rūpestis – papildyti ir kartu sustiprinti šią „nuostabią maldą, nuostabią savo paprastumu ir kartu savo tvirtumu“, kad ji taptų tikroju „Evangelijos kompendiumu”.

Beje, Popiežius savo naujame dokumente pripažįsta, kad iškilo neatidėliotinas poreikis „atsisipirti tam tikrai rožančiaus krizei”, mat istoriniame ir teologiniame kontekste iškilo pavojus, kad ši malda gali būti neteisingai nuvertinta. „Yra tokių, kurie galvoja, kad liturgijos centrališkumas, teisėtai pabrėžtas II Vatikano Ekumeniniame Susirinkime, neišvengiamai sąlygoja rožančiaus reikšmės sumažėjimą, - rašoma apaštaliname laiške. – Bet, kaip yra paaiškinęs popiežius Paulius VI, ši mal-

da ne tik nekonfliktuoja su liturgija, ji ją palaiko, nes pasitar nauja kaip puiki įžanga ir tinkamas liturgijos aidas, įgalinantis tikinčiuosius joje dalyvauti ir kartu skinti jos vaisius savo kasdieniame gyvenime”.

Kita kritika, į kurią atsiliepia popiežius, kyla dėl „būgštavimo, kad rožančius yra kažkas neekumeniška dėl jo ryškaus marijinio pobūdžio”. Iš tikrųjų rožančius yra vienas aiškiausių Dievo Motinos garbinimo būdų, tai nurodė ir Susirinkimas. Tačiau šis „pamaldumas yra nukreiptas į krikščionių tikėjimo kristologijos centrą tuo būdu, kad, garbinant Motiną, atitinkamai yra pripažįstamas, mylimas ir šlovinamas Sūnus” („Lumen Gentium”, 66). Taigi tinkamai atgaivintas rožančius tampa pagalba, o ne kliūtis ekumenizmui. Nors rožančius priklauso Vakarų krikščionybėje išplėtotai kontempliacijos tradicijai, tačiau, būdamas tipiška meditacine malda, jis tam tikru būdu siejasi su „širdies malda” arba „Jėzaus malda”, kurios ištakos yra Rytų krikščionybės dirvoje.

„Šviesos paslaptys”.

Popiežius Jonas Paulius II pabrėžia, kad rožančiaus kristologinė gelmė taptų dar labiau pilnesnė, šią maldą papildžius jo siūlomomis „šviesos paslaptimis”. Tradicinėje rožančiaus struktūroje, sudarytoje iš 3 dalių, „džiaugsmingosiose paslapyse” yra kontempliuojamas Jėzaus gimimas ir vaikystė; „skausmingosiose” – Jo kančia ir mirtis; „garbingosiose” – Prisikėlimas ir vėliau vykę Išganymo istorijos įvykiai. Palikdamas laisvam tikinčiųjų ir jų bendruomenių pasirinkimui Šventasis Tėvas savo naujajame dokumente rašo: „Siekiant, kad rožančius taptų labiau pilnesnis „Evangelijos kompendiumas”, yra tinkama jį papildyti, kad po Įsikūnijimo ir nematomo Kristaus (vaikystės) gyvenimo apmąstymo („džiaugsmingosios paslaptys”) ir prieš sutelkiant dėmesį į Jo patirtą Kančią („skausmingosios paslaptys”) bei Prisikėlimo triumfą („garbingosios paslaptys”),

būtų medituojami tam tikri Jo viešos dvasinės veiklos momentai („šviesos paslaptys”).

Popiežius siūlo tokias rožančiaus „šviesos paslaptis”, atspindinčias svarbius Kristaus viešo gyvenimo momentus:

1. Kristaus krikštas Jordano upėje.
2. Jo padarytas pirmasis stebuklas Kanos vestuvėse.
3. Dievo Karalystės skelbimas, raginantis į atsivertimą.
4. Kristaus Atsimainymas, kada apreiškiama Jo garbė apaštalams.

5. Eucharistijos, kaip sakramentinės Velykų slėpinio išraiškos, įsteigimas.

Naujoji rožančiaus dalis, Šventojo Tėvo nuomone, vadinama „šviesos paslaptimis” dėl to, kad pats Kristaus slėpinys, tai ypač akivaizdu iš Jo viešo gyvenimo darbų, yra „Šviesos slėpinys”. Pats Jėzus prisipažįsta: „Kol esu pasaulyje, esu pasaulio šviesa” (Jn 9, 5). Aptardamas kiekvieną iš jo siūlomų naujų rožančiaus paslapčių, Popiežius rašo, kad „krikštas Jordano upėje yra pirmoji iš „šviesos paslapčių”, nes čia, panirdamas į vandenį, „Nekaltasis dėl mūsų tampa „nuodėme” (plg. 2 Kor 5, 21) ir iš plačiai atsivėrusio dangaus Tėvo balsas paskelbia Jį savo mylimu Sūnumi (plg. Mt 3, 17), o ant Jo nusileidusi Dvasia parengia misijai, kurią Jis turės atlikti”.

Antrą rožančiaus „šviesos paslaptimi”, kaip minėta, Popiežius siūlo apmąstyti pirmuosius ženklus, duotus Kanos vestuvėse (plg. Jn 2, 1-12), „kada Kristus vandenį paverčia vynu ir atveria mokinių širdis tikėjimui, dėka Marijos, pirmosios tarp tikinčiųjų, įsiterpimo”. Trečiaja „šviesos paslaptimi” siūloma Jėzaus mokymo Galilėjoje pradžia, kai Jis skelbė, kad atėjo metas ir prisiartino Dievo karalystė (plg. Mk 1, 15), kartu ragindamas atsiversti ir „atleisdamas nuodėmes visiems, kurie prisiartinavo prie Jo su nuolankiu pasitikėjimu” (plg. Mk 2, 3-13; Lk 7, 47-48). Tokiu būdu Išganytojas pradeda savo gailestingąją

sielovadą, kurią Jis tęsia per Bažnyčiai patikėtą Sutaikinimo sakramentą iki laikų pabaigos.

Aiškindamas savo siūlomą ketvirtąją „šviesos paslaptį“, Kristaus Atsimainymą, kaip tradiciškai tikima, įvykusį ant Taboro kalno, popiežius primena, kaip reiškinių sukrėstiems apaštalams dangiškasis Tėvas aiškiai nurodė: **„Šitas – mano išrinktasis Sūnus, jo klausykite”** (Lk 9, 35). Tuo pačiu mokiniai yra parengiami Jo kančios patyrimui, Prisikėlimo džiaugsmui ir Šventosios Dvasios perkeistam gyvenimui. Pagaliau paskutinė Šventojo Tėvo siūloma „šviesos paslaptis” yra **„Įsteigimas Eucharistijos, kurioje Kristus pateikia savo Kūną ir Kraują, kaip maistą, duonos ir vyno pavidalais, ir „iki galo” paliudija savo meilę žmonijai** (plg. Jn 13, 1), dėl kurios atpirkimo Jis pats save paaukojo”.

Apaštaliniame laiške „Rosarium Virginis Mariae” pažymima, kad siūlomomis naujomis paslaptimis, „nepažeidžiant jokio esminio rožančiaus maldos tradicinės formos bruožo (nėsikeičia ir pati medžiaginė rožančiaus išvaizda), siekiama tik suteikti jai naują gyvybingumą, įžiebtį atnaujintą susidomėjimą rožančiaus vieta krikščioniškajame dvasingume, kuris yra tarsi tikras įėjimas į Kristaus širdies gelmes, džiaugsmo ir šviesos, kančios ir garbės vandenyną”. **Popiežius taip pat rekomenduoja, kad „šviesos paslaptys” būtų kalbamos ketvirtadieniais.** Tada „džiaugsmingąsias paslaptis” tikintieji galėtų melstis pirmadieniais ir šeštadieniais, „skausmingąsias” – antradieniais ir penktadieniais, o „garbingąsias” – trečiadieniais ir sekmadieniais. Svarstoma, kad **įkvėpimą rožančiaus maldai praplėsti Popiežius galėjo gauti iš XX a. vidury gyvenusio Maltos kunigo palaimintojo Jurgio Prekos**, kurį Šventasis Tėvas kanonizavo 2001 metais. Kaip tik palaimintasis J. Preka buvo sumanęs naujas rožančiaus paslaptis, kurios atspindėtų Jėzaus viešo gyvenimo įvykius, ir jas taip pat buvo pavadinęs „šviesos pa-

slaptimis”.

Rožančiaus – malda už taiką ir šeimos malda.

Savo naujajame dokumente popiežius Jonas Paulius II vėl išsamiau aptaria tradicinę rožančiaus, kaip „maldos už taiką ir už šeimą”, temą. „Tūkstantmečio pradžioje, kurią ženklino siaubingi 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuoliai; tūkstantmečio, kuris kiekvieną dieną daugelyje pasaulio šalių liudijo naujas kraujo praliejimo ir prievartos scenas, iš naujo atrasti rožančiaus malda, reiškia panirti į Kristaus slėpinio kontempliaciją, kuris yra „mūsų Taika”, - rašo Šventasis Tėvas. – Negalima kalbėti rožančiaus, nepersiėmus jausmu dėl būtinumo siekti taikos Jėzaus žemėje, kuri vis dar taip skaudžiai žeidžiama ir tokia artima kiekvieno krikščionio širdžiai”.

Popiežius taip pat pažymėjo, kad rožančių galima laikyti malda už taiką ir dėl jo nešamų gailestingumo vaisių. Rožančiaus maldos paslapytse, medituojant Kristaus veidą visuose Jo gyvenimo aspektuose, „negalima nekreipti dėmesio į Kristaus veidą kituose, ypač labiausiai skriaudžiamuose” žmonėse. „Kaip galima būtų sekti Kristaus, Mokytojo, pėdomis „šviesos paslapytse” be apsisprendimo nešti Jo „palaiminimų” liudijimo kasdieniniame gyvenime? – klausia Šventasis Tėvas. – Pagaliau kaip būtų galima žvelgti į prisikėlusio Kristaus arba Marijos, Danguos Karalienės garbę be troškimo padaryti pasaulį gražesnę, teisingesnę, labiau atitinkantį Dievo planui?” Taigi „rožančius daro mus šio pasaulio taikdariais”, tvirtina Šventasis Tėvas ir įpareigoja mus rimtai žvelgti į pasaulio problemas.

Panašus įsipareigojimo ir maldos poreikis iškyla ir dėl kitos šių dienų aktualios problemos – **šeimos krizės, kuriai vis didesnė grėsmė kyla tiek ideologinėje, tiek praktinėje plotmėse.** Nors šeima yra pirminė visuomenės ląstelė, jos nykimas sudaro pavojų visos visuomenės egzistavimui. „Šeimos, kurios meldžiasi kartu, išlieka kartu, - primena Popiežius apaštalinia-

me laiške. – Šventasis rožančius per amžių tradicijas įrodė savo ypatingą efektyvumą, kaip malda, kuri suburia šeimas draugėn. Atskiri šeimos nariai, nukreipdami savo akis į Jėzų, taip pat atgauna gebėjimą pažvelgti vieni kitiems į akis, bendrauti, parodyti solidarumą, atleisti ir atnaujinti Šventojoje Dvasioje savo meilės sutartį”.

Pastebėjęs vis aštresnę šeimų bendravimo problemą, kada šeimos nariai dažniausiai būna kartu tik stebėdami televizorių, Popiežius pažymi, kad rožančiaus malda suteikia visai kitą patyrimą. „Šeima, kuri kartu kalba rožančių, šiek tiek atkartoja Nazareto Šeimos atmosferą: jos nariai Jėzų laiko pačiu svarbiausiu – jie dalijasi Jo džiaugsmiais ir rūpesčiais, savo reikalus ir planus sudeda į Jo rankas ir iš Jo semiasi vilties bei stiprybės”. Taip pat ir rožančiaus malda už vaikus, su kuriais tėvams kartais sunku rasti bendrą kalbą jų brendimo laikotarpiu, arba „malda su vaikais, jų ugdymas nuo jaunų dienų patirti kasdienę „pertrauką maldai” su šeima, nors gal ir nėra kiekvienos problemos išiešiotis, bet vis dėlto tai dvasinė parama, kurios neturėtų nuvertinti, rašo Šventasis Tėvas.

Praktiniai patarimai kalbant rožančių.

Aptardamas daugelį su rožančiumi susijusių praktinių klausimų, popiežius nurodo, kad į patį karoliukų vėrinį neturi būti žiūrima kaip į „savos rūšies amuletą ar magišką objektą”, bet kaip į priemonę, ženklinančią „nesibaigiantį kontempliacijos ir krikščioniškojo tobulėjimo kelią”. Karoliukai taip pat gali „priminti mums daugybę mūsų bendrumo ir brolybės saitų, kurie vienija mus su Kristumi”.

Nors rožančiaus maldoje vyrauja poterių kartojimas, tačiau Jonas Paulius II pabrėžtinai nurodo, kad pagrindinis jos tikslas yra susitelkimas ir kontempliacija. Savo dokumente jis priminė popiežiaus Pauliaus VI žodžius, kad „be kontempliacijos rožančius yra kūnas be sielos ir jo kalbėjimas rizikuoja

tapti mechanišku formulių kartojimu, pažeidžiant Kristaus pamokymą: melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagonys, jie tariasi būsią išklausti dėl žodžių gausumo" (Mt 6, 7).

Nors rožančiaus paslaptys negali pakeisti Šventojo Rašto skaitymo, vis dėlto jose prisimenamas Kristus ir Jo gyvenimas. Todėl daugeliui tikinčiųjų būtų naudinga turėti paveikslus arba ikonas, vaizduojančias kiekvienos paslapties Biblijos scenas. Bent jau būtų gerai šiuos vaizdus pabandyti susikurti savo mintyse. Popiežius taip pat siūlo prie kiekvienos paslapties paskaityti su ja susijusią Evangelijos ištrauką, ir ne tiek dėl informacijos gavimo, „bet leidžiant kalbėti pačiam Dievui”.

Šventasis Tėvas pastebi, kad, kalbėdami rožančių, žmonės neretai užmiršta, kad esminė kontempliacinės maldos dalis yra tyła. Tai ypač aktualu, nes šių dienų visuomenėje, kurioje dominuoja technologijos ir žiniasklaida, tylą pasiekti vis sunkiau. Todėl panašiai, kaip ir tylos momentai, rekomenduojami Šv. Mišių liturgijoje, „taip pat ir kalbant rožančių naudinga padaryti trumpą pauzę, išklausius Dievo žodį, mintyse susitelkti į konkrečios paslapties turinį”, pataria popiežius.

Nors rožančiaus „esmingiausias elementas” yra kiekvienoje paslapyje kalbama „Sveika, Marija” dekada (spalio 16 dienos audiencijoje Popiežius sakė, kad, kartodami invokaciją „Sveika, Marija”, galime geriau susimąstyti apie esminius Dievo Sūnaus misijos pasaulyje įvykius), tačiau Šventasis Tėvas kviečia tikinčiuosius atkreipti dėmesį taip pat ir į „Tėve mūsų” bei „Garbė Dievui” maldų kalbėjimą, nes jos nukreipia žmones į Dievą Tėvą ir į Švč. Trejybę. Nors malda „Garbė Dievui” yra kontempliacinė, bet Jonas Paulius II siūlo, kalbant rožančių grupei tikinčiųjų, šią maldą sugiedoti, tokiu būdu „pabrėžiant visos krikščionių maldos esminę trinitarinę struktūrą”.

Šventasis Tėvas taip pat kviečia tikinčiuosius atidžiai pažvelgti į jų rožančiaus kryžių. „Tikinčiųjų gyvenimo ir maldos

centras yra Kristus", - rašo jis naujajame dokumente. Kaip ir rožančiujė, „viskas prasideda nuo Jo, viskas veda į Jį, viskas per Jį, Šventojoje Dvasioje pasiekama pas Tėvą”.

Baigdamas spalio 16-osios audienciją popiežius pranešė, kad savo naująjį dokumentą „Rosarium Virginis Mariae” skiria viso pasaulio sielovadininkams ir tikintiesiems. „Šventojo Rožančiaus metai, kuriuos mes gyvensime kartu, iš tikrųjų atneš gausių vaisių į visų žmonių širdis, jie atnaujins ir sustiprins Didžiojo 2000 metų jubiliejaus malonės veikimą ir taps taikos šaltiniu pasaulyje”, - sakė Šventasis Tėvas.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 10 31

ŠVENTUMO KELIAS

Visi Šventieji

Mt 5, 1-12a

Šiandien paminime didelę daugybę šventųjų. Žinomų, minimų ir dar daugiau žinomų tik vienam Dievui, kurie jau pasiekė būties pilnatvę ir ilsisi ten, į kur nukreipti ir mūsų žemiškosios kelionės žingsniai. Visų jų gyvenimai saviti, nepakartojami, tačiau paženklinti tuo pačiu ženklu – Kristumi, kuriuo jie sekė, kurio tiesa bei galia kūrė savo asmenybes. Taip pat paženklinti ir Jo palaiminimo ženklu.

Aiškiai matome ryškų šių palaiminimų kontrastą su mūsų kasdienybe. Niekas nenori būti vargšas, skriaudžiamas, persekiojamas, nenori liūdėti. Palaiminimai iš pirmo žvilgsnio, atrodo, labiau tinkami nevykėliams, kuriems nepavyko įsitvirtinti visuomenėje, apsirūpinti materialine geroje. Tačiau taip atrodo tik iš pirmo žvilgsnio. Nė vienas negali užsitikrinti gėrovės, remdamasis laikiniais, trapiais daiktais. Pagaliau laikinas yra ir jų nešamas džiaugsmas.

Palaiminimuose Jėzus daugiau kalba ne apie emocinius pergyvenimus, bet apie sudedamąsias žmogaus dvasios dalis, kurios formuoja, kuria jo asmenybę. **Dvasingasis vargdienis** visuomet yra kuklus ir nuolankus Dievo bei žmonių atžvilgiu. Jis atviras tiesai, kurią priėmęs, pažįsta dieviškąsias ir žmogaus gyvenimo paslaptis. Jis nekuria savų tiesų, nes žino nesąs tiesos šaltinis ir savininkas. Jis nuolat yra Išganytojo mokinytis, to-

dėl jo asmenybės kūrybinga, pasižyminti gėrio darbais.

Romieji nereiškia silpni ir kvaili. Priešingai, jie labai stiprūs ir tvirti, nes atlaiko ir žiauriausias audras bei kančias. Jie nemurma, nepriekaištauja, bet stengiasi ieškoti efektyvių būdų, kaip išspręsti kylančius sunkumus. **Jie alksta ir trokšta teisybės**, kurią atranda Dievuje, o atradę tobulina, švelnina žmonių dažnai gan aštrius ir piktus tarpusavio santykius.

Jie tampa **taikdariais**, parodančiais kaip peržengti per keršto, pykčio, nemeilės jausmus. Palaiminti **tyraširdžiai**, nes kas nuostabesnio gali būti už tyrą, ramią sąžinę. Tyraširdiskumas atkuria sieloje harmoniją, padeda susiorientuoti, dažnai labai priešingose dvasios patirtyse, požiūrių, idėjų, poelgių chaoso. Jis sutaiko žmogų su pačiu savimi, su Dievu ir su kitu žmogumi.

Palaiminimuose Jėzus nekalba apie tolimus, dangiškus dalykus, bet apie labai kasdieninius, buitinius. Jie kuria tikrąjį gyvenimą ir įtvirtina jame džiaugsmą bei laimę. **Gyvenimas palaiminimų dvasia ir yra šventojo kelias**. Jais gyvenantis ir yra šventasis, nors jį labai norime įkurdinti dangaus aukštybėse, tačiau jis gyvena čia ir dabar. Jis nėra tobulas, tačiau šventas savo netobulumu. Tai ir yra kiekvieno krikščionio kelias, todėl nereikia tuščiai svajoti apie būsimą šventumą arba nepasiekiamą tobulybę.

Metas jo siekti yra diena ir paprasti šios dienos darbai; tarpusavio santykiai yra pagrindinis tikslas, kurio mes turime siekti, būtent čia ir dabar. **Čia ir dabar reikia stengtis viską daryti kuo tobuliau, skatinti kurti gėrį ir kurti jo kuo daugiau**. Juk nuo to priklauso ne tik mūsų amžinybė, bet ir kilnus, džiugus gyvenimas žemėje.

Jau William Penn (1644-1788) rašė:

„Gražiname Tau, o Dieve, tuos, kuriuos mums davei. Atiduodamas mums jų nepraradai. Ir mes jų neprarandame, jiems

grįžtant pas Tave. Brangusis Tavo **Sūnus mus išmokė, kad gyvenimas yra amžinas ir meilė negali numirti**. Tad mirtis tėra horizontas, o horizontas tėra mūsų regėjimo lauko riba. Atverk mūsų akis, kad regėtume aiškiau, ir patrauk mus arčiau savęs, kad žinotume, jog esame dar arčiau savo mylimųjų, nes jie yra su Tavimi. Sakei, kad rengi mums vietą – parenk ir mus tai laimingai vietai, kad galėtume visuomet būti ten, kur ir Tu, brangusis gyvenimo ir mirties Viešpatie”.

Šventieji tekstai, kuriuos metų bėgyje girdime bažnyčioje, tarnauja vienam reikalui – **kad pažintume amžinąjį, tikrąjį Dievą**. Šitaip mes mokomės vis giliau pažinti Dievo Sūnų, Jo žmogiškume ir dieviškume. Šventų Kalėdų prefacijos žodžiais tariant, kad pamilę regimąjį Dievą, išmoktume mylėti ir neregimąjį Dievą. Ar mums tai šiandien pavyks?

Yra žmonių, kuriems tai pavyko. Besklaidydami mišiolą, kurį kunigas naudoja per Šv. Mišias, mes rasime daug vardų. Tai vardai apaštalų, kankinių, išpažinėjų, mergelių, našlių, vienuolių, karių, atsiskyrėlių, pasaulio genijų...

Jie visi rodo, kad yra sielų, kurių gyvenime atsispindi Kristus. Šventajame Rašte vienoje vietoje trumpai, bet aiškiai yra pasakyta: „Tokia gi Dievo valia – jūsų šventėjimas” (1 Tes 4, 3). Šventumas nėra kažkokia gatava produkcija, bet lyg koks apibrėžtas kraitis, kurį Dievas mums teikia krikšto metu, „kad per juos taptumėte dieviškosios prigimties dalininkais” (2 Pt 1, 4) ir būtume Jo vaikai.

Šis dieviškasis kraitis turi mumyse augti ir skleistis, bet kažkas tykos jį sužeisti, kažkas trauks mus žemyn, kažkas vis pakirps sparnus, norės užpūsti tikėjimo ir meilės ugnelę. Tačiau ir šis tikėjimo medelis mumyse savaime neužaugs – jį reikia prižiūrėti, globoti, kartaiais net skausmingai apgenėti, kad duotų geresnių vaisių. Visa tai ir veda į šventumą. Dievas tik tada padeda, kai žmogus to nori ir prašo.

„Dievo valia – mūsų šventėjimas” tik tada realizuojasi, kai iš visos širdies norime to, ko Dievas nori, ir jei to siekiame visomis jėgomis ir visomis priemonėmis, kurias mums davė Viešpatys.

Šventajame Rašte sakoma, kad „be šventumo niekas negali regėti Dievo”. Šventumas – nėra kažkokia puošmena, bet jį reikia įsigyti darbu. Anksčiau nei pasibelsime į Dievo duris amžinybėje, Jo valia jau turi įvykti mumyse, turime tapti šventi. Didžiausias mūsų vargas gyvenime kyla iš to, kad nesistengiame šventėti, kad taip greitai atsisakome kopti į palaiminimų kalną.

Ar sunku būti šventu? Turbūt, taip, bet Dievas nereikalauja negalimų dalykų. Tai rodo Dievo karalystės istorija. Pažvelkime į kalendorių ir šventųjų eilėse rasime vaikų ir senelių, vyrų ir moterų, mokslininkų ir beraščių, turtingų ir vargšų...

Pagalvokime apie tą apaštalo Jono regėjimą: „Paskui regėjau: štai **milžiniška minia, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir kalbų**. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlių, apsisiautę baltais apsiaustais” (Apr 7, 9), kurie nepažįstami ir nežinomi, nepažymėti jokiam kalendoriuje, tačiau į gyvenimo knygą įtraukti kaip šventieji. Jų suskaičiuoti negalėjo net Patmos regėtojas – apaštalas Jonas, bet jie **apsivilkę tuo pačiu vestuviniu drabužiu kaip Paulius ar Augustinas**, jų rankose plazda tos pačios palmės kaip Petro ir Benedikto rankose, jie gieda tą patį himną kaip **Pranciškus ir Ignacas, nors jų vardai mums ir žinomi**.

Įsidėmėkime, kad nenueisime prie Viešpaties sosto tol, kol nebūsime kaip jie. Jei mes čia savo drabužių neišbalinsime Avinėlio kraujyje, reikės juos balinti skaistyklos ugnyje.

Kas yra šventasis? Tas, kuris Bažnyčios įtrauktas į kanonizuotųjų sąrašą. Pirmaisiais krikščionybės amžiais vyskupas savo Bažnyčios kankinius įtraukdavo į sąrašą, kad jo mirties me-

tinėse Šv. Mišių metu prisimintų. Jų vardus paminėdavo, keletą žodžių tardavo jų atminimui. Vėliau į šį sąrašą būdavo įtraukiami ne tik kankiniai, bet ir tikėjimo išpažinėjai. Šią kontrolės teisę pasiliko Roma ir duodavo galutinį atsakymą.

Šventumas – ne mistinės dovanos, ar nepaprasti darbai, bet tikras krikščionis, kuris pilnai pakluso Dievo valiai. Tai žmogus, kuris myli Dievą ne tik visa širdimi, bet ir visomis jėgomis, kur reikalinga pilnutinė valios auka.

Mes žinome daug pamaldžių sielų, kurios savo dorybėmis šviečia kitiems ir net uždega kitus kilnesniam gyvenimui. Tai dar nėra tikrasis šventumas. Krikščionybėje šventumas yra tai, kas prašoka vidutinybę, kai negailima savęs, kai meilė pasiekia herojiškumą.

...1944 04 17 d. vokiečiai nukirto 57 metų kunigui Josef Metzger galvą už tai, kad taikiai vienijo katalikų ir protestantų idėjas Vokietijoje. Šį kunigą apibūdina keletas detalių iš kalmėjimo. Kai teisme buvo paskelbtas mirties nuosprendis, jis pasakė: „Dar kartą norėčiau pareikšti, kad stengiausi būti naudingas Dievui ir savo tautai, todėl mano sąžinė rami“. Po teismo buvo leista pasimatyti su vyskupo atstovu ir su abiem jo seserimis. Atėjusiems jis pasakė: „Viskas jau nulemta. Jaučiuosi ramus, nes visą laiką dirbau Dievo ir Bažnyčios gerovei. Jei Dievas dabar mane pasiims, džiaugsiuos, jei leis toliau gyventi, būsiu dėkingas. Viskas įvyks, kaip Dievas nori! Visiems broliams ir seserims perduokite mano paskutinius sveikinimus ir neliūdėkite, kad Kristaus Karaliaus šventėje bus šešėlių – vis tiek giedokite **Aleliuja ir pasilikite ištikimi mūsų Karaliui Kristui“.**

Tą patį vakarą kitiems kalbėjo: „Teismas jau iš pat pradžių parodė, kad čia ieškoma ne tiesos, o norima paveikti liaudį. Supratau, kad visos žmogiškos viltys – veltui. Kai klausiau mirties nuosprendį, pajutau kažkokį išdidumą ir panieką. Kol

teisėjai tarėsi, aš meldžiausi, kad jie būtų Dievo įrankiai... Sugrįžęs į savo vienutę, parpuoliau ant kelių ir dėkojau Dievui, kad Jis pakvietė mane į Kristaus mokinių būrį ir prašiau, kad būčiau tvirtas iki galo...”

Taip mirties kunigas laukė 6 mėnesius, kasdien girdėdamas, kaip koridoriumi veda mirčiai pasmerktuosius, kaip kieme skamba giljotina. 6 mėnesius kentėjo ir laukė šios valandos. **Alkis ir šaltis didino jo kentėjimus, o ir pančiuose būdamas rašė guodžiančius laiškus kitiems, rašė maldas ir giesmes.** 4 dienas prieš mirtį jį aplankė draugas, kuriam jis pagiedojo savo paties sukurta velykinę giesmę. Kai vieną vidurdienį jam pasakė, kad atėjo eilė, jis ramiai atsistojo ir sušnabždėjo: „**Viešpatie Jėzau, greit ateinu**”. Kopdamas giljotinos laipteliais aukštyn, pasakė: „**Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią**”. Tai buvo jo paskutiniai žodžiai. Ir ši charakteristika rodo, kad tai būta ne eilinio žmogaus: gyveno dėl kitų, kančioje nepalūžo, o dar tvirčiau rėmėsi į Dievą ir derinosi viską su Jo valia. Jo gyvenime švietė kažkas kilnaus ir gražaus.

Šios dienos šventėje Evangelija pamini eilę Kristaus teikiamų savybių, kurios garantuoja amžinąjį gyvenimą.

Palaiminti vargdieniai, palaiminti liūdintys, palaiminti romieji, palaiminti gailestingieji, palaiminti, palaiminti, palaiminti...

Evangelijos eilutės šikart liejasi, skamba tarsi gražiausia muzika. Gera ir graudu, kad Viešpats yra šitaip kalbėjęs ir kad mes dabar galime išgirsti. Štai atsiversk bet kurį katekizmą ir ten viskas prasidės Dievo buvimo, Jo didybės ir Jo tobulumo apibūdinimais.

Evangelistas Matas Jėzaus Kalno pamokslą pradeda nuo palaiminimų, nuo Dievo žvilgsnio į žmogų. Tas žvilgsnis pirmiausiai meilingai paglosto visus, kurie yra ko nors netekę, dėl ko nors rizikavę, išsižeidę, kuriems skauda. Anaipol **ne krikš-**

čioniškų dorybių sąrašas, bet meilės išpažinimas.

„O kas iš to?“ – anądien tarstelėjo vienas pažįstamas, kai jam padaviau pasiskaityti palaiminimų giesmę. Savęs tame palaiminimų sąrašė, lyg išlošusių loterijos bilietų lentelėje, jis nerado. Gal kada ir būna ko išalkęs ir nusiminęs, tačiau netrunka susitvarkyti taip, kad jaustųsi puikiai. Neblogiau už kitus žino, kad angelai nenuleidžia iš dangaus duonos ir nešluosto mums ašarų. Nepavadino jis krikščionybės iliuzija ar liaudies opiumu, bet ir džiaugtis neturėjo kuo. Suprantu. „Na, o kas“, jei vis dėlto atpažįstame save tarp palaimintųjų ir tariamės esą nuspelnę ypatingo Viešpaties palankumo. Kas pasikeičia? Sočiau? Linksmiau? Lengviau gyventi? „Vargu...“

Aišku, esti žmonių, kurie, pusbadžiu gyvendami, su meile augina vaikus, rašo knygas ar sukuria meno šedevrus. **Laimingi nelaimingieji.** Žinome taip pat, kad nemaža persekiojamų krikščionių mokėjo ir tebemoka giedoti „Aleliuja“, kad yra romiųjų bei gailestingųjų, kuriems gera tokiais būti.

Siaulietis darbininkas Mečislovas, kitados vedė būrius į Šiluvą ir Kryžių kalną, po visą Lietuvą nešiojo „Kroniką“, jam kalėjimo spingsulė žibėjo Kalėdų žvaigžde. Vargdieniai kūne ir dvasioje, alkęs ir troškęs teisybės, persekiotas, pusė Viešpaties palaiminimų jam tinka. Medalių ir panegirikų lietus, nesyk atstojęs palaiminimus, praėjo šalimais ir laisvės ne tokios ilgėjosi.

Tam, kad šios šventės palaiminimai vis dėlto taptų gerąja žinia, pamėginkime juos perrašyti į antipalaiminimus.

Leiskime Jėzui, kaip Luko Evangelijoje, tęsti savo pamokslą. Ir štai, nelaimingi, kurie niekada neverkė ir neliūdėjo, nelaimingi, kurie savo nuodėmėse netroško nuteisinimo, kurie nepažino širdies tyrumo ir vargdienių dvasios, kurie paneigė romumą, gailestingumą, taikdarystę. Nelaimingi, kurie nebuvo persekiojami ir mušami dėlto, kad laikėsi tiesos. Nelaimingi

ir tušti, nors patys sau, atrodytų protingiausi, gražiausi, švelniausi...

Tiesa, nežinau kada jų nelaimė, lygiai kaip ir palaiminimų laimė, taps apčiuopiama, įrodoma. Bet su šiuo sąrašu drąsiau nei su palaiminimais galėčiau aplankyti visus tuos, kurie daug kentėjo ir patyrė neteisybę, bet nesusilaukė paguodos ir atjautos. Visi jie dažnai labai brangūs Viešpaties akyse. Jau čia, jau dabar atpažįstu juose ir daugelyje kitų vyrų ir moterų parblokštus, sutrintus Dievo karalystės laimėtojus, Jėzaus Kristaus paveikslą ir panašumą, kai nusileidi nuo kalno į mūsų slėnius.

„Palaiminti turintys vargdienio dvasią: jų yra dangaus karalystė” (Mt 5, 3).

Šiuose žodžiuose glūdi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Gerosios Naujienos esmė. Viešpats žada palaimą verkiantiems, romiesiems, taikdarius, persekiojamiems dėl teisybės. Tačiau, **kas yra palaima? Tai aukščiausioji laimės pakopa, gėris – tai, ko trokšta žmonės Žemėje.** Ar nuodėminga trokšti laimės? Žinoma, ne... Viešpats negalėjo mūsų kurti tam, kad mes kentėtume, būtume nelaimingi. Jo tikslas – visuotinė gerovė, kiekvieno žmogaus sielos gerovė.

Tuo tarpu žmonės nutolo nuo Dievo, pamiršo Jo priesakus, neteko visų dvasios galių, kurias jiems suteikė Viešpats, ir yra draskomi gilių kūno ir dvasios kančių. Pasaulyje nėra laimės, nors jos ir vaikomasi. Todėl, kad pasaulis ieško laimės ten, kur jos nėra. Žmonės išeikvoja tiek daug energijos tam, kad rastų laimę. Kai kurie iš jūsų, tikriausiai, prisimenate knygą ar spektaklį **„Mėlynoji paukštė”**.

Mėlynoji paukštė – tai laimės ženklas. Kol vaikai jos ieškojo, ji buvo mėlyna, tačiau patekusi į jų rankas ji merdėjo ir tapdavo juoda. Taip ir su žmogaus laime: žmonės trokšta garbės, valdžios ir pinigų, o, pasiekę savo tikslą, mato, kad visa tai neturi jokios vertės. Žmonės trokšta materialinių gėrybių, pa-

togumų ir gauna jų, bet pasirodo, kad to toli gražu nepakanka, kad jie būtų laimingi. Be to, žmonės labai dažnai mano, kad galima tapti laimingam tam tikrų pastangų ar priemonių dėka.

Gal mes gyvename ir daug geriau nei čia, šioje vietoje, šiame mieste prieš 300 metų gyvenę žmonės. Tačiau ar galime sakyti, kad esame už juos laimesnis? Ne, negalime. Nūdienos pasaulis panašus į žmogų, bėgantį paskui vaiduoklį ir aistringai trokštantį jį pavyti, jį sučiupti. Tačiau vaiduoklis vis išsprūsta. Šiandien mums atsiveria tūkstančiai įvairiausių galimybių, yra tūkstančiai pramogų ir jų kasmet gausėja, tačiau ar mes galime sakyti, kad žmogus kasmet darosi ramesnis, geresnis, laimesnis?.. Pasirodo, kad viso to nepakanka.

Dievas apdovanojo žmogų žingeidumu, jis gali vis geriau pažinti pasaulio paslaptis. Žmonės dabar tikrai daug žino, jie gali paaiškinti daugelį gamtos reiškinių, ir tai nuostabu, tai gali žmogų džiuginti. Vis dėlto, ir žinios nėra laimė, tai nėra viršūnė, kuria žmonės gali tenkintis. Taika, ramybė, gerovė, jaunystė, meilė, sveikata – štai ką žmonės rašo ant vartų, už kurių tikisi rasią vis išsprūstančią laimę. Tačiau taip ir nepasiekę jos, žmonės šaukia Viešpačiui: „Viešpatie! Kas gi yra laimė? Koks gi tikslas, į kurį mes veržiamės?“

Ir ką mes girdime? Visai netikėtą atsakymą: Viešpats nesako, kad turtingi, turintys valdžią, patenkinti savimi žmonės yra laimingi! Jis sako, kad laimingi, palaiminti gali būti persekiojamieji už teisybę, verkiantieji, tai yra tie, kurie kremtasi, liūdi dėl kokios nors nelaimės; turintieji vargdienio dvasią, tai yra žinantieji apie savo ydas, trokštantieji sutaurinti sielą.

Pasirodo, kad siekti užkariauti ką nors sau – dar nėra laimė. Apie save reikia pamiršti, tuomet tikrai rasime, ko ieškome: vidinę dvasios darną, džiaugsmą, ramybę, geranorišką požiūrį į visus žmones, o svarbiausia – santarvę su Dievu ir su

savimi. Tas, kuris turi viską, apie ką svajojo žmonės, bet nesutaria su savo sąžine ir su Dievu, nerado ir neras laimės. Tuo tarpu tas, kuris neturi daug ko iš to, kas labiausiai vilioja žmones, bet sutaria su Dievu ir su savimi – laimingas šiandien, čia...

„Palaiminti taikdariai”, - sako Viešpats. Tai reiškia, kad laimingas galintysis tarnauti kitiems, nešti jiems ramybę. **„Palaiminti romieji”**, tai yra žmonės, kurie stengiasi išrauti blogį iš pašaknų. Neromus žmogus, susidūręs su blogiu, stengiasi jį įveikti kitu blogiu, ir vietoje vienos gauna dvi blogybes. Tuo tarpu romus žmogus sugeba save pažaboti, ir tai padeda įveikti ir sunkumus, ir nemalonumus, ir netgi patyčias, įžeidimus.

...Laimingas žmogus, ieškantis tiesos, Dievo tiesos. Gyvenimo tiesos, širdies tiesos. Ir jeigu kam ir atrodo, kad mes nelaimingi, mes nevykėliai, jie klysta; net ir išbandymų metą, net ir tuomet, kai susiduriame su sunkumais, - jeigu mes šalia Viešpaties, - mes visuomet jaučiame palaimingą ramybę... O ar dažnai jaučiame tą ramybę?

G. Kreinas sako: „Joks darbas neturi ateities. Ateitis – ji dirbančio žmogaus rankose”. Ar pavers tą darbą žmogus nuopelnais amžinybei?

Šiandien garbė visiems Viešpaties šventiesiems, Dievo tautai, kuri Jam artima! Todėl šiandien viena švente ir pagerbiame visus Bažnyčiai žinomus ir nežinomus šventuosius, kurie paliko žmonijai kilnaus krikščioniško gyvenimo pavyzdį. Prašome jų užtarimo. Tegul girdėti aštuoni Kristaus paskelbtieji palaiminimai ir mums tampa krikščioniško gyvenimo principais.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 01

VĖLINIŲ TYLA IR VILTIS

Vėlinės

Kaip Vėlinių skausmą pakęsti?
Kaip išlaikyti viltį tyloj?
Atnešiu aš degančią žvakę,
Pabūsiu šitoj šilumoj.

Tą viltį mums Dievas suteikia,
Ir amžinas laukia Dangus.
O mums taip šiandien visko reikia,
Kad užmiršta ir meilė, žmogus.

Kapinių priimkime tylą,
Čia tyli ir Dievas, žmogus.
Kaip noris praskleisti tą šydą, -
Kas čia užtarnauta – ten bus...

(Kun. Vitas Kaknevičius)

Tėve, atleisk mūsų motinoms ir tėvams, sūnums ir dukterims, broliams ir seserims, draugams ir priešams, geradariams ir niekadėjams, mylintiems ir nemylintiems, žinomiems ir nežinomiems protėviams, visiems, kurie buvo Tau nusidėję.

Amžinąjį atilsį suteik mūsų Tėvynės vaikams, atidavusiems gyvybę jai apginti.

Amžinąjį atilsį suteik visiems, kuriuos pasišaukei.

Amžinąjį atilsį suteik ir tiems, kuriuos pamiršome ir nie-

kas už juos nebesimeldžia, bet Tu juos prisimeni, Aba.

Ši liūdną ir tylų rudens vakarą jiems prašome Tavo **Amžinosios Šiesos**. Tegul visi ilsisi ramybėje dabar ir per amžius.

Visas mūsų gyvenimas turėtų būti **meditacija apie pasuktinį ir svarbiausią sprendimą – pasirinkimą tarp gyvenimo ir mirties**. Visiems mums tenka mirti, tačiau nusiteikimas, su kuriuo pasitinkame mirtį, padaro ją savotišku pasirinkimu – arba už mirtį, arba už gyvenimą.

Jeigu būdami gyvi pasirinkome gyvenimą, tada mirdami pereisime iš mirties į gyvenimą. Gyvybė yra dvasinis dalykas, o dvasiniai dalykai yra bežodžiai. Jeigu dvasia, kursčiusi dvasinio gyvenimo liepsną mūsų kūnuose, nepamiršdavo ir pati pasisotinti tąja alyva, kuri randama tik Dievo meilės tyloje, tada kūnui mirus, dvasia toliau degina tą pačią alyvą. Degina savąją liepsną. Tačiau, jeigu dvasia sudegė kartu su drumzlina aistros, egoizmo ar puikybės alyva, tada, atėjus mirčiai, dvasios liepsna užgęsta kartu su kūno šviesa, nes žibinte jau nelikę alyvos.

Gyvendami turime išmokti apkarpyti žibintų dagčius ir tyloje pripildyti juos meilės alyvos, retkarčiais prabylant ir išpažįstant Dievo šlovę, kad pagausintume savąją meilę, augindami kitų meilę ir mokydami juos taikos ir tylos būdų. Jeigu mirties akimirka mirtis pas mus ateina lyg nepageidaujamas pašalaitis, tai dėl to, kad ir Kristus mums visada buvo lyg nepageidaujamas pašalaitis. Juk kai ateina mirtis, ateina ir Kristus, atnešdamas mums amžinąjį gyvenimą, kurį Jis mums nupirko savąja mirtimi, todėl tie, kurie myli tikrą gyvenimą, dažnai mąsto apie savo mirtį. Jų gyvenimas yra sklidinąs tylos, kurioje jau glūdi pergalė prieš mirtį. Tyla iš tiesų padaro mirtį mūsų tar-naite ir netgi bičiule. Mintys ir maldos, išaugančios iš tylaus mirties apmąstymo, yra lyg medžiai, augantys ten, kur yra van-

dens. Tai yra stiprios mintys, įveikiančios nelaimės baimę, nes jos jau nugalėjo aistrą ir troškimą.

Amžiną troškimą, blaškomos mūsų sielos veidą, jos atgręžia į Kristaus veidą. Sakydamas, kad visas tylos gyvenimas yra skirtas galutinei ištarmei, aš nenoriu pasakyti, kad visi mes turime kažkaip įsigudrinti numirti su maldingomis šnekomis lūpose. Visai nebūtina, kad paskutinieji mūsų žodžiai būtų kažkokie ypatingi ar dramatiški ir dėl to verti būti įamžinti popieriuje. Kiekviena gera mirtis, kiekviena mirtis, kuri paima mus iš šio pasaulio nežinomybės ir perduoda į neišsenkančią ramybę ir Kristaus meilės tylą, pati savaime yra ir ištarmė, ir išvada.

Ji sako, žodžiais ar be žodžių, kad yra gera kai gyvenimas pasiekia jam paskirtą galą, kai kūnas sugrižta į dulkes, o dvasia pakyla pas Tėvą per mūsų Viešpaties Jėzus Kristaus gailestingumą. Tyli mirtis gali būti iškalbina savo ramybe ir pasakyti daug daugiau negu mirtis, pertraukiama išraiškingų pareiškimų. Mirtis yra viešnia, tačiau tragiška mirtis gali kur kas daugiau pasakyti apie Kristaus ramybę ir gailestingumą, negu daugybė kitų ramių ir patogių mirčių, nes mirties iškalba yra kalba žmogiškojo skurdumo, kuriam prieš akis atsivėrė dieviškojo gailestingumo lobynai.

Kuo labiau suvokiame, kad mūsų skurdumas yra be galo didis, tuo didesnė mūsų mirties prasmė ir didesnis jos skurdumas, nes šventieji yra tie, kurie trokšta būti patys skurdžiausi gyvenime ir, kurie dar labiau džiūgavo dėl kraštutinio mirties skurdumo.

Šiandien – viena tų ypatingų dienų, kai vienu metu ištrykšta dvi malonės srovės. 1. Tradiciškai Vėlinių dieną meldžiamės už skaistykloje kenčiančias sielas. Remdamasi Šventuoju Raštu ir Šventąja Tradicija Bažnyčia moko, kad kiekvienas, miręs Dievo malonėje, tačiau dar nesąs visiškai skaistus, pergyvena paskutinį nuskaistinimo etapą. Tai tie, kurie patys

„išsigelbės, bet tartum per ugnį” (1 Kor 3, 15; plg KBK 1030-1032). Dar Senajame Testamente sutinkame asmenų, kurie „atsidėjo maldai, prašydami, kad žuvusiųjų padarytoji nuodėmė būtų visiškai atleista” (2 Mak 12, 42). Štai čia pirmoji malonės srovė. Šią dieną prisimename ir užtariame tuos, kurie jau ant Danguos karalystės slenksčio.

2. Kokia antroji srovė? Šiandien švenčiame ir mūsų išgelbėjimo tvirtumą. Krikšto metu senasis mūsų gyvenimas buvo palaidotas drauge su Kristumi, ir esame drauge su Juo prikelti visiškai naujam gyvenimui. Dievas juk nenori, kad Jėzus prarastų bent vieną (plg. Jn 6, 39). Ar tai reiškia, kad pakrikštyti galime ramiai gyventi nuodėmėse? Žinoma, ne. Dievas neišsižadėjo savųjų įsakymų. Turbūt ir sveikas protas mums sako, kad, kaip moko Šventasis Raštas (plg. Mk 1, 4. 15; 16, 16), **Krikštą turi lydėti tikėjimas ir atgaila.**

Šią dieną Dievas taip norėtų persmelkti mūsų širdis meile, kad niekada nebenorėtume žėisti Jo ar kitų. Kai jau imame suprasti, kad per nuodėmę buvome prarasti ir Jėzus paaukojo už mus pats save, pradedame **trokšti** gyventi kaip Jis. Jėzaus meilė mums mus nuskaistins, nuvalys kiekvieną nuodėmės pėdsaką, kiekvieną nuostatą, per kurią nepaisome Dievo žodžių ir kelių. Mūsų požiūris į save ir į pasaulį keisis, ir tapsime vis panašesni į Jėzų.

Kodėl turėtume laukti skaistyklos? **Dievas mus kviečia brandai** – čia ir dabar, - kad priimtume visas dovanas, Jo trokštamą mums dovanoti. Jis nori mus įgalinti statyti Jo karalystę ir skelbti Evangeliją. Jo malone galime keisti pasaulį. Taip ir darykime!

Jeigu ne **Vėlinės**, taip ir nesužinotume, kokie atstumai mus skiria nuo gimtinių, nuo namų, nuo artimųjų. Nuo mirusiųjų...

Kitados: mažos kaimo kapinaitės, mūsų gyvenimų tęsi-

nys, mūsų kasdieninis pokalbis su gyvenimu ir mirtimi. Ir Vėlinės – tik intymesnis, mažesnis bendravimas su tais, kurie gyvena mūsų rytdienos miestuose. Pas mirusiųs eita pėsčiomis. Kaip ir per gyvenimą. Dabar: sausakimši autobusai, pilni traukiniai... Pas mirusiųs važiuojama. Kaip ir per gyvenimą. Ir minioje, visuomeninio transporto kamšaty pokalbis su savaisiais – vien kaip minioje. Tad gal prasmingiau su jais pasikalbėti prieš kelionę arba po kelionės. Kaip su savimi, su savo individualiu arba visų mūsų Dievu, kaip su mūsų būsimu gyvenimu provaizdžiu - kitų gyvenimuose, kitų atmintyje.

Ir šiandien **vėl žvakių kilimai puošia mūsų žemę**. Nebūkime per daug linksni arba labai nusiminę – būkime ramūs ir santūrūs. Taip nedaug turime laiko, kad švaistytume jį savo abejotiniams džiaugsmams patenkinti ir nesibaigiantiems rūpesčiams palengvinti.

Retai pas mus sugrįžta Dievo pašauktieji. O gal iš tolimų pasaulių grįžta jau ne jie, bet mes po truputį artėjame prie savo valandos ir tuo pačiu prie savo mylimųjų – taip seniai matytų. Per silpnos mūsų akys žvelgti Amžinybėn, per gaudžios mūsų giesmės – jų žemė neišgirs. Liūdesy paskendę vis dar kalbamės su nebyliais antkapiais ir nejaučiame šilto žvilgsnio, stebinčio mus iš už rudens medžio kamieno, nepastebime išties tos rankos – saulės spindulėlio – akys pilnos ašarų.

Užsidegę žvakelę suklumpame prie kapo – jau seniai supilto ir guodžiamės patys nežinodami kam... Gal žinojom, bet užmiršom...

Didysis Meilės šaltini, atsiduodu Tavajai tėkmei ir prašau nuprausti mano sielos veidą, nes ant jo nusėdo visos žemės nuodėmių nešvarumai.

Pažvelkime, kokį liepsnojančią lauką Jums įrengė gyvieji! Pasišildykime kartu, kol dega žvakutės, kai jos užges, išeisime, o Jūs...

Šiandien labai reikia naujos dvasios maldos, maldos ir

tos dvasinės paramos mūsų mirusiesiems... Gal dauguma vėl lauks kitų Vėlinių, kad galėtų nuoširdžiau pasimelsti ir prisiminti savo mirusiuosius? O kaip aš?

Kas kaip miršta?

Karaliai ir valdovai nužengia nuo sosto.

Vargšai persikelia į geresnį gyvenimą.

Poetų vardai įrašomi amžinybėje.

Redaktoriai išleidžia paskutinį gyvenimo numerį.

Prokurorai ir teisėjai gauna šaukimą į Dievo teismą.

Gydytojai ir vaistininkai netenka darbo, nes nueina ten, kur jau nėra jokių skausmų ir ligų.

Skolininkai gražina skolą gamtai.

Namų savininkai pereina į Amžinybės namus.

Keliautojai baigia savo laikinąją kelionę.

Pučiamųjų instrumentų muzikantai paskutinį kartą atsikvepia.

Notarai rašo paskutinį aktą.

Prekybininkai ir bankininkai daro apyskaitą su paskutiniąja minute.

Kino žvaigždės suvaidina paskutinį gyvenimo komedijos veiksmą.

Degančių žibintus gyvybės užgesa.

Mokytojai miršta, nepaskyrę paskutinių namų užduočių...

O kurgi aš esu? Ar surandu save pasaulio sumaišty? Vėl susikaupimo rintis su plevenančiomis žvakučių liepsnelėmis praskaidrino niūrią rudens ir kasdieninio gyvenimo rūpesčių nuotaiką. Prisiminėm ne tik mirusiuosius, bet ir pomirtinį gyvenimą, šio gyvenimo laikinumą ir susitikimą su jais ten, amžinybėje. Šiandien atlikome visų tautų puoselėjamą kilnią žmogiškumo pareigą, drauge patys doriškai ūgtelėję, papildinę, tarsi iš naujo atradę tą savo žmogiškąją vertę, kuri pakelia mus virš nykios kasdienybės.

Lankydamis ir puošdami kapus, padėję ant jų gėlių, užde-
gę žvakę, galėjome atidžiai įsiklausyti į iš anapus kapo aidintį
ispėjimo balsą: „**Esate, kas mes buvome, ir būsite, kas mes
esame**“, įtaigiai primenantį kiekvienam žmogiškojo likimo ir
gyvenimo prasmės mįslę.

Trumpam atvėso aistrų, godulio, varžybų, kovos įkarštis.
Kai pažadinta dvasia žėri tarsi deganti žvakė, pajuntame, kad
nesame vieniši, savyje užsisiklėję, tik savimi susirūpinę, bet drau-
ge su kitais, vienodais bendro likimo dalininkais, kad gyvename
ir mirštame ne tik sau, bet ir kitiems. Pajuntame gilų mirusiųjų ir
gyvųjų vienybės bei solidarumo ryšį, atsigręždami į vertybes, iš
kurių pati didžiausia čia, šiame pasaulyje, pats žmogus, nemari
jo siela. Mokame tad pagerbti mirusius, kaip dera civilizuotoms
ir kultūringoms būtybėms. Ir būtų **viskas gerai, jeigu tos pačios
gilios pagarbos nepristigtume gyviesiems.** Nors nelygstamą as-
mens vertę šiandien teigia ir pabrėžia žmogaus teisių deklaraci-
jos, konstitucijos, partijų programos, idėjų sambūrių platformos,
Bažnyčia, kultūra, humanistinis auklėjimas ir švietimas, bet, kas-
dieniniame gyvenime daug ko stokodami, vis dėlto bene dau-
giausia stokojame žmogaus vertės pajautimo, tiesiog žmogišku-
mo. Tad ir išeina: **mirusiems žvakės, o gyviesiems šakės.**

Gal tai per šiurkštūs ir neteisingi žodžiai? Bet ką gi rodo
kasdieniai šiurpių ir siaubingų nusikaltimų skaičiai, kai, regis,
nebėra kam besutramdyti įsisiautėjusios **Kaino dvasios**? Apie
kokią žmogaus vertę galima kalbėti visuomenėje, kai įsigali be-
jėgiškumas, visiškas nenoras ginti pavojuje atsiradusią svarbiau-
sią žmogaus vertybę? Ne tik žmogžudystės ir smurtas, apiplėši-
mai ir vagystės yra siaubingi nusikaltimai prieš žmogiškumą.
Tikras nusikaltimas prieš žmogiškumą yra ir tai, kad šiandien
pakenčiama padėtis, kai doras ir dirbti norintis žmogus negali
rasti darbo ar gauna už jį tokį atlyginimą, kad iš jo negali pats
su šeima pragyventi.

Visi turėtų stoti į kovą su negerovėmis. Tai iš tikrųjų lemtinga kova už tautos ir valstybės prisikėlimą, visų pirma, kova už pavojuje atsidūrusią žmogaus vertę.

Visi gerai žino, kokia nelemta sistema su savo klaidingomis vertybėmis įstūmė kraštą į šią nelaimę, sugriovė jo medžiaginius ir dorovinius pagrindus. Tik grįžimas prie pagrindinių žmogaus vertybių, visų pirma, gili pagarba žmogaus asmeniui gali išvesti Lietuvos visuomenę ir valstybę iš moralinės ir ekonominės krizės liūno.

Vėlinių tikėjimo šviesa tešviečia ir gyviesiems!

Šiandien nuliūdę stovime prie supiltų kauburėlių, kur paguldyti ilsisi mūsų artimieji, ligų palaužti, žemės kančių išsekinti. Gyvenimo triukšme nepastebime, kaip bėga laikas, kaip slenka metai. Bet štai šią valandą visi aiškiai pajuntame, kad vis dėlto senstame, kad mūsų jaunystė su savo išdykavimais jau pasibaigė, mūsų plaukai jau žili ir raukšlės veidą daugiau ar mažiau išvagojo. Jau daug mūsų bendraamžių kituose namuose apsigyveno...

„Koks šiurpus, mirtie, tavo atminimas”, - sako Šventasis Raštas.

Bet... visi žinome, kad šis išsiskyrimas yra tik laikinas, nes „mūsų laukia amžinieji namai danguje”. Šią skausmingą valandą kaip gydantis balzamas ant mūsų širdžių liejasi tikėjimo žodis. Jis neša mums neapsakomai didelę paguodą. Tikėjimas mums kalba, kad mirtis yra bejėgė sunaikinti mūsų gyvenimą, ji nutraukia tik kūno gyvybę. Iš Mirusiųjų krašto, iš karstų karalystės ateina ramybę ir pasitikėjimą nešanti didi, stipri ir gaivi mintis. Ji lyg šviesos spindulys krinta į visų našlaičių, visų kenčiančiųjų ir visų liūdinčiųjų širdis ir pranašo Izaijo žodžiais klausia: „Ir nieko nežinai? Nieko negirdėjai? Argi Dievas nėra Amžinasis Dievas tiems, kurie Viešpačiu pasitiki, atgyja jėgos, ir jie gauna erelio sparnus, laksto ir nepavargsta, vaikščioja ir nežino, kas yra bejėgiškumas”.

Tikėjimas sako, kad tas, kuris mano, kad mirtis artimuosius išskiria, tarp jų pastato neperžengiamą sieną, tas negerai apie mirtį mąsto. **Mirtis šeimų neišardo, mirusieji jos nariai ir toliau priklauso mums, tiktai gyvena kituose namuose. Gyvena ir laukia, kada ateisime pas juos ir mes.**

Apie savo artimuosius beveik visi galime tarti: „Jie regi, nes tikėjo iki galo”.

Tegyvena ši didi mintis visų mūsų protuose ir širdyse. Juk visi buvome lyg viena graži šeima. „**Gyvenimas Tavo ištikimiesiems, Viešpatie, tik pasikeičia, bet nenutrūksta, ir žemiškai padangtei suirus, jų laukia amžinoji buveinė**” (Gedulinių Mišių prefacija).

„Kaip paukšteliu, iš lizdo išmestus, į vieną pakalnę mus gera ranka surinks paklydusius visuos keliuos, ir būsim ten – duktė pas motiną, sūnus pas tėvą – visą dieną ir niekad niekad atgalios”

(Bernardas Brazdžionis).

Jau vasara seniai nusilpo ir tyliai nuplaukė tolyn, pasiautėjęs įvairiaspalviais medžių lapais pasitraukė spalvis. Tyliai, bet tvirtai artinasi rudens maras. Apmiršta gamta, atrodo, lėčiau sukasi Žemė. Žmonės ruošiasi didžiausiai rudens šventei – **Vėlinėms**. Būtent šventei, o ne mirusiųjų paminėjimo dienai.

Visi apsivalėte savo artimųjų kapus ir net nereikia susikaupti, nes derama nuotaika ir susikaupimas ateina savaime patys. Dar aštuonias dienas ypač nuoširdžiai melsimės ir maldų uolumas vėlgi bus savaiminis, nes žinosime, kad maldomis laimime visuotinius atlaidus savo mirusiesiems.

Ir – kapinės. Dailios, nugrėbstytos, papuoštos. Ateiname į jas lyg svečiuosna pas artimiausius žmones. **Uždegame žiburius – mūsų meilės, pagarbos ir amžinosios gyvybės simbolį.** Ugnelės plevėna vėjyje, striksi, kartais tyloje suspragsi, o mes tylėdami žiūrime į jas ir širdyje darosi lengva, gera, tik lūpos

kalba maldos žodžius: „Amžinąjį atilsį duok mirusiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jiems tešviečia”.

Išėjote. Palikote mus čia, Žemėje, vienus. Ilgimės jūsų ir liūdime. Bet juk susitiksimė! Susitiksimė dangiškojo Tėvo Namuose, ir tada mums, kaip jums dabar, bus nė motais žemiškieji – tokie smulkūs, nereikšmingi – rūpesčiai, šiokiadieninės bėdos, buitiniai vargeliai. Bet tai dar bus. Bus, kai peržengsimė tokį bauginantį, nežinia apgaubtą, Amžinybės slenkstį. Jie jau peržengė... Nesuvokiama žmogui Dievo tvarka! Mirusiųjų tarsi nebėra, bet tuo pat metu jie yra. Gyvi Amžinybėje ir nematomu būdu esantys šalia mūsų. Jų esatis kitokia, tačiau jie čia pat. Tvary jungtis vienija mus ir juos. Kai meldžiamės už mirusiųjų, širdingos maldos tankis tampa tarytum tiltu tarp laikinosios egzistencijos Žemėje ir amžinosios Anapussybėje, o mūsų mintys, jausmai, žodžiai, plaukdami pas Viešpatį, švelniai paliečia kitapus esančius mūsų mylimus žmones. **Jų atsakas – užklojantys mūsų širdį ramybė ir gerumas.** Tomis dienomis jie ir mes esame drauge, o toji bendrystė jaučiama beveik fiziškai.

Ir meldžiamės už visus, paskui kuriuos sunkiai užsidarė Amžinybės vartai. Užsidarė neatkeliamai ir vėl prasivers tik mums išeinant.

Gyvenimo upė nuplukdė jus Anapus ir nuėjote pas Viešpatį, palikę žemėje savo rūpesčius, kurie paaikšėjo esą verti tiek, kiek nukritę rudens lapai... Ilsėkitės ramybėje, ir Amžinoji Šviesa jums tešviečia – visi šnabždame šį tylų Vėlinių vakarą...

Jėzau, Tu esi Duona, nužengusi iš Dangaus mūsų pamaitinti, kad gyventume. Maitink ir stiprink, Viešpatie, kad pajėgčiau mylėti taip, kaip Tu mus myli, o laikų pabaigoje galėčiau įžengti ton gražiojon ir stebuklingojon Tavo karalystėn.

Amen.

Kaunas – Šančiai, 2002 11 02

SOPULINGOJI MOTINA

Švč. Mergelei Marijai

Viename miškų apsuptame sodžiuje, netoli kelio, vedančio į laukus, stovi sena koplytėlė. Pamaldi bendruomenė **maro metu padarė įžadą pastatyti šią koplytėlę Dievo Motinos garbei**, kad tik atsitolintų šis mirties angelas. Mirtis tikrai pasitraukė. Mieloji Dievo Motina padėjo. Dabar ši koplytėlė kaip **dėkingumo ir ištikimybės ženklas** stovi jau daugiau kaip 350 metų. Tai taip vadinamas šis Vakarinis paveikslas, vaizduojąs **Sopulingąją Motiną su Jėzaus kūnu ant kelių**. Nuo lietaus ir blogo oro nublukusi ir apsamanojusi ši Pieta, bet dar galima įskaičiuoti šie Šventojo Rašto žodžiai: „O jūs visi, kurie praeinate šituo keliu, pažiūrėkite ir pasakykite, ar yra didesnis skausmas už mano skausmą?“

Paprastas kaimietis, kuriam dažnai tenka praeiti pro šalį, pamaldžiai žvelgia į Sopulingąją Motiną ir leidžia Jos statulai prabilti į jo sielą. Ir jis neša savo kryžių, nors jo pečius slegia sunkūs darbai ir rūpesčiai. Bet jis čia suranda paguodos ir suraminimo.

Kada žvelgiame į Jos gyvenimą, pastebime sunkų ir akmenuotą gyvenimo kelią, su daugeliu kruvinų kančios stočių.

Marija – laiškas, rašytas gyvojo Dievo ranka. Norėtume skaityti šį Dievo laišką ir praktiniais *ugdymo* tikslais, Dievo Motinos pavyzdžiu ieškodami šventėjimo kelio. Taigi, šis Dievo žodžio klausymosi ir klausymo kelias, sekant Marijos pėdomis,

yra reikalingas kiekvienam. Iš tiesų, tikime, kad Marija galėtų mums pasakyti tai, ką apaštalas sakė savajai Korinto bendruomenei: „**Sekite mano pavyzdžiu, kaip ir aš seku Kristumi!**” (1 Kor 11, 1).

Naujame Testamente nedažnai kalbama apie Mariją. Vis dėlto, atidžiau pasižiūrėję, matome ją dalyvaujančią visuose trijuose svarbiausiuose krikščionybės slėpinio įvykiuose: **Įsikūnijime, Velykose ir Sekminėse.**

Įsikūnijime, kai Atpirkėjas – Dievas ir žmogus – tapo asmeniu, **Velykose**, kai Jis mus atpirko, sunaikino nuodėmę bei grąžino gyvybę, ir **Sekminėse**, kai buvo atsiųsta Šventoji Dvasia, per kurią atpirkimas yra bei veikia Bažnyčioje. Marija dalyvavo visuose trijuose įvykiuose. Dalyvavo Įsikūnijime, nes jis išsipildė Joje. Jos iščios, pasak Bažnyčios Tėvų, buvo „staklės” arba „dirbtuvės”, kurioje Šventoji Dvasia išaudė Žodžiui Jo žmogišką apdarą. Ji dalyvavo Velykų slėpinyje, nes parašyta: „prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo motina” (Jn 19, 25). Dalyvavo Sekminėse, nes parašyta, kad apaštalai „išstvermingai ir vieninškai atsidėjo maldai kartu su moterimis ir Jėzaus Motina Marija” (Apd 1, 14). Marijos sekimas kiekviename šių trijų svarbiausių etapų mums padeda konkrečiai, ryžtingai sekti Kristų ir pasinerti į Jo slėpinį.

Tai darydami, esame priversti paliesti beveik visas svarbiausias su Marija susijusias teologijos ir egzegezės problemas. Čia apie Mariją kalbama dviem svarbiais aspektais: kaip apie Motiną ir kaip apie vaizdinį – apie Mariją, kaip Kristaus Motiną ir apie Mariją, kaip Bažnyčios paveikslą. Šį požiūrį, įterpiantį Mariją į mokymą apie Bažnyčią, papildė kitas požiūris – bandymas perskaityti Marijos gyvenimą, remiantis tuo, ką II Vatikano Susirinkimas Konstitucijoje *Dei Verbum* sako apie Dievo Žodį. Marija pirmiausia yra Dievo Žodžio dalis. Apie ją kalbama kanoninėse Naujojo Testamento knygos, ir apreiškimas,

t.y., Raštas, yra Jos pirmą kartą vieta.

Susirinkimas primena gerai žinomą apreiškimo bruožą, t.y., kad jis vykdomas „veiksmiais ir žodžiais“. Anot šv. **Grigaliaus Didžiojo**, Dievas „kartais mus išpėja žodžiais, kartais įvykiais“. Tai liudija ir ką tik girdėtas pavyzdys apie maro siautėjimą. „**Taip pat ir įvykiai yra žodžiai**“, - skelbia šv. **Augustinas**.

Jau pranašai kalba apie nebylius simbolinius veiksmus, turinčius gilią prasmę išganymo istorijai, ir **Biblija mini gyvenimus bei žmones, kurie patys savaime yra svarbūs ir pranašiški, kaip, pavyzdžiui, Abraomas**. Jie įdomūs tuo, ką daro ir kas yra, ne tik tuo, ką sako. Šitaip pranašas tampa ženklu, išpėjančiu apie tai, kas nutiks tautai, arba paveikslu ir modeliu to, ką ji turės daryti. Pavyzdžiui: „**Taip Ezekeelis bus ženklas jums, - visa, ką jis darė, jūs darysite**“ (Ez 24, 24). Ir Marija šitaip dalyvauja. Ji yra Dievo žodis ne tik dėl to, ką kalba Šventajame Rašte, ar dėl to, kas apie Ją kalbama, bet ir dėl to, ką Ji daro ir kas Ji yra. **Jos paprastas buvimas prie kryžiaus yra ženklas, bet koks prasmingas!**

Tą šventą **Kalėdų naktį**, kai ateinančiam Dievui nesurado pastogės ir šiltos vietelės Jos šventa Motiniška širdis pasruvo krauju. Jau tada **skausmo kalavijas** pervėrė jautrią sielą, kai Ji Kūdikelį Jėzų paaukojo Dievui, ir senelis **Simeonas**, Šventosios Dvasios paragintas, pranašavo kruviną šio Kūdikelio ateitį.

Netrukus po to matome Ją, naktį **bėgančią į Egiptą**. Tačiau ne vien tik šis skausmas sužeidė Marijos širdį. Sunkios valandos buvo Jai ir Nazareto namelyje, kasdien besirūpinant šeima, nes Jie buvo labai neturtingi.

Tąsyk, kai jų dvylikametis pasimetė Jeruzalėje ir kai jie galų gale Jį surado šventykloje, Marija papriekaištavo: „Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs“ (Lk 2, 48), o vėliau

paiškėjo, kad tai buvo būsimų įvykių šešėlis. Nesunku įsivaizduoti, kaip Ji vėl nuliūdo, kai Jėzus metė gerą nuolatinį darbą Nazarete ir, rizikuodamas galva, leidosi klajoti po visą kūriniųją, skelbdamas tai, ką Jis turėjęs skelbti.

„Jis kaip galvos netekęs”, - kalbėjo jie ir Jo paties labui mėgino Jį uždaryti. Galbūt kai kurie dalykai, kuriuos Jis Jai sakė, neskambėjo taip blogai aramėjų kalba, kaip jie skamba dabarties kalbose, bet vis tiek **Jai per vestuves Galilėjos Kanoje pasakius, kad vynas baigėsi**, Jis atšovė: „O kas man ir tau, moterie?” (Jn 2, 4). Arba, kai jiems atėjus ir pasakius, kad Jo Motina laukia už durų, Jis atrėžė: „Kas yra mano motina?”, pridurdamas, jog tai tas, kuris vykdo Jo dangiškojo Tėvo valią, yra Jo motina.

Kalbant apie perdėtą sujausminimą, kuriuo vis būdavo nuspalvinamas judviejų tarpusavio ryšys, Evangelijose nėra nė vienos vietos, kur Jis ištartų kokį nors ypatingą meilų žodį ar padarytų ką nors meiliau ar ypatingo Moteriai, kuri Jį pagimdė. Susidaro įspūdis, kad Jis tarytum jautė, jog negali iki galo priklausyti niekam, jei kaip nors nepriklausys visiems vienodai.

Jie visi buvo Jo motinos, broliai ir seserys, ir niekur nerasime sakant, kad Jis Jai siūlo daugiau, negu siūlė visiems kitiems, niekur, išskyrus pačiame gale, kai Jis pastėrusiomis iš skausmo akimis pažvelgė žemyn nuo ten, kur Jį prikėlė ir ištarė vien Jai skirtus žodžius. Net ir čia Jis Jos nepavadino Motina, vėlgi tiktai moterimi ir nepasakė sudie ar ko nors panašaus, tačiau: **„Moterie, štai tavo sūnus!”** (Jn 19, 26), - ištarė Jis, rodydamas į mokinį, stovėjusį greta Jos, o paskui tarė mokiniiui: **„Štai tavo motina!”** (Jn 19, 27).

Tai Jo išėjimas Jai pasirodys su visu tikrumu ir kažkas Jai tapo sūnumi, kuriuo Jis pats negalėjo būti dėl pasaulio, kurį turėjo išgelbėti, dėl mirties, kuria turėjo numirti. Jis tarsis norėjo pasakyti, kad pasiliks tame mokinyje, kad Ji turėtų dėl ko gyven-

ti ir, kad pats gyventų dėl Jos, be to Jis bus iš kartos į kartą vardan Jos, kad Ji būtų Jam Motina, kuri Jį gimdytų ir augintų, Sopulingoji Motina, kuri visą laiką Jo ieško ir liūdi, kur tik Ji eitų.

Bet juk ši dangiškoji Motina visiems savo vaikams nesiliauja meldusi malonių ir šiandien. Kai Marija kalbėjosi su kunigu **Don Bosko**, Jos pasakytieji žodžiai: „**Čia mano namai – iš čia išeis mano garbė**“ tapo realybe. Kaip prieš daugelį metų Marija prabilo į šventąjį kunigą Don Bosko, pareikšdama savo valią, kad ten būtų pastatyta šventovė, taip ir dabar kiekvienos širdies gelmėse yra jaučiama Švenčiausiosios Motinos realus buvimas mūsų tarpe.

Prie kančios valandų reikėtų priskirti ir Jėzaus atsisveikinimą, kai Jis, būdamas trisdešimties metų, išėjo į pasaulį skelbti atpirkimo ir dangaus karalystės.

O kiek Marija turėjo iškentėti su savo mylimuoju Sūnumi **Kryžiaus kelyje**! Kiekvienas kirtis, kiekvienas plaktuko dūžis buvo naujas smūgis ir Jos motiniškai širdžiai. Kuri žemiška motina būtų nepalūžusi po tokiu sunkiu kryžiumi, tokių skaudžių likimo smūgių ištikta?!

Skausmų užgrūdintoji Dievo Motina **mums** turi būti ir **Mokytoja**, kaip mes turime nešti savo kryžių.

Tačiau mūsų šventas tikėjimas ir brangiausios Dievo Motinos pavyzdys mums apie tai pasako ką geresnio ir labiau paguodžiančio. Šventojo tikėjimo šviesoje mes pažįstame, kad kančia ateina iš Dievo tėviškos rankos ir kaip visas Dievo leista, taip ir kančia turi savo tikslą.

Kančia visų pirma turi būti rimtas **bandymas**. Nesunku, kai visas gerai sekasi, kai tikėjimas nieko nereikalauja, tada ir malda kitokia. Tačiau, jei mes bučiuojame ranką, kuri mus muša, jei liekame ištikimį sunkiomis gyvenimo valandomis, tai liudija, kad mumyse plaka didvyriška, Dievą mylinti širdis.

Toliau – **kančia apvalo**. Mes nesame šventieji, mumyse

yra tiek daug žemiškumo, nuodėmingumo ir silpnumo. Kaip dažnai, net kasdien nusidedame Dievo akivaizdoje. O kiek nuodėmių padarome per metus, per visą savo gyvenimą? Juk Dievo teisingumas turi nubausti kiekvieną, kad ir už mažiausią nuodėmę. Kaip geriau galėtume už šias nuodėmes atgailoti, jei ne kantriai nešdami savo gyvenimo kryžių?

Pagaliau kančia mus turi **taurinti**. Ji turi mus išlaisvinti iš žemės, dulkių, prie kurių esame prisirišę ir mus priartinti prie dangaus, vis arčiau ir arčiau prie Dievo. Sakykite, jei nebūtų kentėjimų, argi žmonės greitai nepamirštų Dievo?

Iš kur žmogaus gyvenime kryžius? Kai žmogus nori ne to, ko Dievas nori, jam atsiranda kryžius. **Žmogaus valia yra kryžiaus skersinis medis**, kai tuo tarpu Dievo valia yra ištisinis medis. Todėl, **jei žmogus norėtų visuomet to, ko Dievas nori, tuomet abu medžiai stovėtų lygiagrečiai ir kryžius niekuomet nepasidarytų.**

Todėl išmokime priimti kiekvieną sunkumą ir kančią, kaip Dievas nori, tuomet nebejausime kančios. Eikime prie antrosios kryžiaus kelio stoties ir stebėkime, su koku džiaugsmu Išganytojas ima nešti kryžių. Mokykimės iš skausmų užgrūdintos Motinos, kuri mums yra pavyzdys.

Kada žinome, iš kur ir kodėl ateina kentėjimai, sunkio mis gyvenimo valandomis neturime suabejoti Jo teisingumu ir gerumu. Turime ištiesti savo rankas į Dievą, prašydami atpirkimo ir gyvenimo kryžiaus palengvinimo.

Guoskime save šiais rašytojo žodžiais: „Nors ir sunki tavo ištiktų Dievo ranka, priimk visa nusižeminęs, nes Jis nė ant vieno pečių neuždėda to, ko nebūtų galima panešti”.

Ir kartu su poetu tarkime:

Aš Tavęs pasiilgau, Marija,

Tu Motulė kiekvieno žmogaus.

O širdis pasijunta laiminga,

Kai priglunda prie kryžiaus Sūnaus.

Apsvaigstu kasdienybės chaose
Ir taip norisi vargšams tarnaut.
Kiekvienam aš likimo žaizdose
Noriu širdį visuomet atvert.

Vakarai, kai pražysta spalvingai,
Kai nuaidi paukščių giesmė,
Ramuma taip padvelkia jausmingai,
Kad pranyksta bet kokia grėsmė.

Nors ir viesulas kartais sukaukia,
Aš prie kryžiaus tuomet priglundu.
Jėzus mūsų kiekvieno juk laukia,
Ar aš kelią visuomet randu?

Ar randu laiko kryžių paimti
Ir jį nešti su Jėzum drauge?
Ar netenka savim nusivilti,
Kai aš vienas į kelią einu?

Aš Tavęs pasiilgau, Marija,
Tu Motulė kiekvieno žmogaus.
O širdis pasijunta laiminga,
Kai priglunda prie Kryžiaus Sūnaus...

Amen.

Šiluva, 2002 11 13

TURINYS

ADVENTAS IR KALĖDOS

Šviesa ir budėjimas

I advento sekmadienis 10

Atsivertimo vieta

II advento sekmadienis 16

Dievo karalystė prasideda mumyse

III advento sekmadienis 22

Stebuklingas įsikūnijimas

IV advento sekmadienis 27

Šventoji Naktis

Kalėdų naktis 34

Gerasis Dievas

Antroji Kalėdų diena 42

Po motinų širdimis

Šventoji Šeima 48

Laiko veidas

Naujieji metai 56

Kodėl Dievas kitoks nei mes ?

II sekmadienis po Kalėdų 65

Kelionė ieškant sielos

Trys karaliai 73

GAVĖNIA IR DIDŽIOJI SAVAITĖ

I Jo rankas

Pelenų diena 80

Ir Jėzų gundė velnias

I gavėnios sekmadienis 87

Mūsų pasiaukojimo šviesa ir šešėliai

II gavėnios sekmadienis 95

Jėzus ir samarietė

III gavėnios sekmadienis 103

Kur šviesa ?

IV gavėnios sekmadienis 110

Lozoriaus prisikėlimas

V gavėnios sekmadienis 115

Ave, Mokytojau !

Verbų sekmadienis 120

Pasiųstieji Kristaus vietoje

Didysis Ketvirtadienis 130

Tai tik slenkstis

Didysis Penktadienis 138

Išsaugokim Šventąją ugnį širdyse

Didysis Šeštadienis 145

VELYKOS

Kai skamba Velykų varpai

Velykos 153

Apaštalas Tomas ir aš

II Velykų sekmadienis 160

Emauso mokiniai

III Velykų sekmadienis 170

Į gyvenimą, ne į skerdyklą	
IV Velykų sekmadienis	183
Teneišsigąsta jūsų širdys	
V Velykų sekmadienis	190
Jeį mylite - laikykųtės	
VI Velykų sekmadienis	199
Dangun žengimas	
Šeštinės	207
Žmogus - Dievo šlovės dalis	
VII Velykų sekmadienis	214
Gimę iš Šventosios Dvasios	
Sekminės	219
Dievas siuntė savo Sūnų gelbėti pasaulio	
Švč. Trejybė	228
Aš esu gyvenimo duona	
Devintinės	235
Palaima mažutėliams	
Švč. Jėzaus Širdis	242

EILINIAI METŲ SEKMADIENIAI

Krikštas ir kryžius	
I eilinis sekmadienis	252
Jonas Krikštytojas parodo Kristų	
II eilinis sekmadienis	260
Atsiversti pats laikas	
III eilinis sekmadienis	268
Kalnas - Dievo artumos ženklas	
IV eilinis sekmadienis	274
Liudyti savo gyvenimu	

V eilinis sekmadienis	282
Susitaikymas	
VI eilinis sekmadienis	288
Teisingumo matas - Meilė	
VII eilinis sekmadienis	298
Pasitikėjimas Apvaizda	
VIII eilinis sekmadienis	307
Ant ko statau savo gyvenimą ?	
IX eilinis sekmadienis	314
Raidės saugotojai ir širdies stebėtojai	
X eilinis sekmadienis	320
Pasiuntinybė	
XI eilinis sekmadienis	329
Kai Evangelija trukdo gyventi	
XII eilinis sekmadienis	338
Nevertas, nevertas manęs	
XIII eilinis sekmadienis	346
Ateikite pas mane visi	
XIV eilinis sekmadienis	354
Sėjėjo figūra	
XV eilinis sekmadienis	362
Kviečiai ir raugės	
XVI eilinis sekmadienis	372
Jėzus - žūklės Viešpats	
XVII eilinis sekmadienis	381
Duonos padauginimas	
XVIII eilinis sekmadienis	392
Kodėl Dievas tyli ?	
XIX eilinis sekmadienis	402

Kančia ir pasitikėjimas	
XX eilinis sekmadienis	414
Kas man yra Kristus ?	
XXI eilinis sekmadienis	423
Einu į Jeruzalę numirti	
XXII eilinis sekmadienis	433
Meilės tarnystė	
XXIII eilinis sekmadienis	443
Dovanota skola	
XXIV eilinis sekmadienis	451
Vynuogyno darbininkai	
XXV eilinis sekmadienis	459
Meilė yra daugiau už šaltą teisingumą	
XXVI eilinis sekmadienis	466
Vynyninkai žmogžudžiai	
XXVII eilinis sekmadienis	476
Pakviestieji į vestuves	
XXVIII eilinis sekmadienis	483
Dievas ir ciesorius	
XXIX eilinis sekmadienis	491
Meilės dovana. Misijos	
XXX eilinis sekmadienis	502
Tarnystė ar veidmainystė ?	
XXXI eilinis sekmadienis	514
Kiek tavo žibinte alyvos ?	
XXXII eilinis sekmadienis	523
Talentai	
XXXIII eilinis sekmadienis	532
Paskutinis teismas. Kristaus Karaliaus šventei.	

XXXIV eilinis sekmadienis	541
---------------------------------	-----

ĮVAIRIOS ŠVENTĖS

Jis vistiek ateis

Nekaltas Prasidėjimas	548
-----------------------------	-----

Prieštaravimas - mūsų gyvenimo ženklas

Grabnyčios	555
------------------	-----

Tavo vardas - Lietuva

Vasario 16-oji	562
----------------------	-----

Šventumas visiems

Šv. Kazimieras	568
----------------------	-----

Šv. Juozapas - Švč. Mergelės Marijos sužadėtinis

Šv. Juozapas	575
--------------------	-----

Motinos meilė ir kančia

Motinos diena	580
---------------------	-----

Tavo rankų šiluma

Tėvo diena	588
------------------	-----

Gyvenimas - kaip parduotuvė

Vaikų laiminimas	598
------------------------	-----

Apaštalų egzaminas

Šv. Petro ir Pauliaus šventė	604
------------------------------------	-----

Kėlės Kristus, Marija - kelsimės ir mes

Žolinė	613
--------------	-----

Rugsėjo pirmosios varpelis

Rugsėjo 1-oji	621
---------------------	-----

Nenuženk nuo akmens

Marijos gimimas - rugsėjo 8-oji	626
---------------------------------------	-----

Jūsų stiprybė - silpnumas

Neigaliesiems	635
---------------------	-----

Drauge su Marija kontempluoti Kristaus veidą	
Rožinio mėnuo	643
Šventumo kelias	
Visi šventieji	653
Vėlinių tyla ir viltis	
Vėlinės	663
Sopulingoji Motina	
Švč. Mergelei Marijai	673

ISBN 9955-482-21-4

“Sielos Duona” – ketvirtoji kunigo Vito Kaknevičiaus – ši syki – liturginio A₁ ciklo – pamokslų knyga. Autorius, žinomas pamokslininkas, jau du dešimtmečius skelbia Dievo Žodį. Dievo tautą, t. y., klausytojus gerbiantis kunigas pamokslus ir homilijas išsamiai rengia ir užsirašo. Taip autoriaus archyve susikaupė nemaža teologinių tekstų, parašytų gyva kalba, neprarandančių poveikio pasauliečio minčiai ir homiletiniam konfratro darbui. Šios serijos knygos galėtų būti parankinės dvasiniam skaitymui. Kunigo žodis klausytoją ar skaitytoją Dievo meilės keliu veda per visus tris liturginių metų ciklus, liturgines ir tautos šventes, formuoja ir ugdo sąmoningą Dievo ir Tėvynės meilę, meilę artimui ir neprieteliui.

UDK 23/28

Ka-169

**Turintys pastabų ar norintys įsigyti autoriaus knygų
galite skambinti tel.: 8*687 5 10 25.**

Spausdino UAB „Rinkos aikštė“ spaustuvė
Josvainių g. 41, 57267 Kėdainiai, tel.: (8-347) 5 65 89.
43 sąl. sp. l. Tiražas 3000 egz. Užs. Nr.

Anksčiau išleistos kunigo Vito Kaknevičiaus knygos:

ATMINTIES ŠULINYS, eilėraščiai, Gruzdziai, 1995 m., 64 psl.

REGIU STEBUKLĄ, SAULEI TEKANT, eilėraščiai, Josvainiai, 1998 m., 112 psl.

JUMS REIKIA MALONIŲ, VAIKUČIAI, eilėraščiai vaikams, Kėdainiai, 2001 m., 120 psl.

MALDOS SPARNAIS SKRENDU, eilėraščiai, Kėdainiai, 2002 m., 288 psl.

SIELOS DUONA, A ciklas, pamokslai, Kaunas, 2003 m., 384 psl.

NORIU JUMS BŪTI VISKUO, eilėraščiai, Kaunas, 2004 m., 304 psl.

SIELOS DUONA, B1 ciklas, pamokslai, Kaunas, 2005 m., 384 psl.

IŠ RAIDŽIŲ PAŽINK DIEVO SUKURTĄ PASAULĮ, eilėraščiai vaikams, Kaunas, 2005 m., 36 psl.

SIELOS DUONA, C ciklas, pamokslai, Kaunas, 2005 m., 400 psl.

SUŽIBĖS VISOS ŽVAIGŽDĖS PADANGĖJ, eilėraščiai, Kaunas, 2005 m., 288 psl.

inti turintys; vargdienio dvasią; jų d
mieji; jie paveldės žemę. Palaiminti
stingieji; jie susilauks teisingumo. Pa
sinami Dievo vaikais. Palaiminti per

“Sielos Duona” – ketvirtoji kunigo Vito Kaknevičiaus – ši syki –
liturginio A1 ciklo – pamokslų knyga. Autorius, žinomas pamokslininkas,
jau du dešimtmečius skelbia Dievo Žodį. Dievo tautą, t. y.,
klausytojus gerbiantis kunigas pamokslus ir homilijas išsamiai
rengia ir užsirašo.

Taip autoriaus archyve susikaupė nemaža teologinių
tekstų, parašytų gyva kalba, neprarandančių poveikumo pasauliečio
minčiai ir homiletiniam konfratro darbui.

Šios serijos knygos galėtų būti parankinės dvasiniam
skaitymui. Kunigo žodis klausytoją ar skaitytoją Dievo meilės keliu veda
per visus tris liturginių metų ciklus, liturgines ir tautos šventes,
formuoja ir ugdo sąmoningą

Dievo ir Tėvynės meilę, meilę artimui ir neprieteliui.

ldės žemę. Palaiminti alkstantys ir t
lauks teisingumo. Palaiminti tyrašir
vaikais. Palaiminti persekiojami dėl t